

**भारत सरकार
कानून मंत्रालय
“सत्यमेव जयते”**

~~SECRET~~

- (१) लोहे काटने, कुत्ताकली हथौड़ा व कीलिये । त्रिभुज बनाकर
कटा लीजिये ।
- (२) लोहेकाटक का लकड़िये । लकड़का तबोरा व कीलिये ।
- (३) त्रिभुजकी लोहे चाली व लोडिये, व लोहे लोटी चीज रखिये ।
कलकलका कुत्ता बनाती है ।
- (४) लकड़कीका त्रिभुज व लकड़के, व कुत्ता लीजिये ।
- (५) लकड़का कुत्ताकली लकड़का व लीजिये, व लोडली लकड़के लीजिये ।
- (६) कुत्ताकली लकड़का लकड़का लोटी लीजिये ।
"कुत्ता लोटीलकड़की है, लकड़की त्रिभुज लीजिये"

GAEKWAD'S ORIENTAL SERIES

**Published under the Authority of
the Government of His Highness
the Maharaja Gaekwad of Baroda.**

GENERAL EDITOR :

B. BHATTACHARYYA, M.A., Ph.D.,
Rajaratna.

No. LIX

शब्दरत्नसमन्वयकोशः ।

SABDARATNASAMANVAYA KOSA

OF

KING SĀHAJĪ OF TANJORE

Correctly edited with an introduction and index by

VITTHALRAM LALLURAM SHASTRI,

SANSKRIT MAHAVIDYALAYA, BARODA

With a foreword by

THE GENERAL EDITOR

Baroda

Oriental Institute

1932

Printed by P. Knight at the Baptist Mission Press, 41, Lower
Circular Road, Calcutta, and Published on behalf of the
Government of His Highness the Maharaja
Gaekwad of Baroda by Benoytosh
Bhattacharyya, Director,
Oriental Institute,
Baroda.

Price Rs. 11-0-0.

FOREWORD.

The *Śabdaratnasamuccaya* a Sanskrit lexicon of a very high order, is now presented to the public as No. LIX of the *Gaekwad's Oriental Series*. This, unlike the famous *Amarakosa*, belongs to the Nanartha class of lexicons where words are arranged in a strict alphabetical order according to finals. These are further arranged according to the number of syllables contained in them in their ascending order, all the meanings being given against each. The following may be cited as good examples of lexicons belonging to the Nanartha class :

1. *Medinikosa* of Medinikara.
2. *Visevabecanakosa* of Sridharasena.
3. *Anukarthasamipada* of Hemacandra.

No apology is needed for bringing out a critical edition of an important lexicon as this, chiefly because of its peculiarity of arrangement and wealth of synonyms. The literature on Sanskrit lexicography, moreover, is so vast and the published works are so few that it is considered very desirable that attention of scholars should be directed to this branch of technical literature, and important works published without any very great delay. A few years back in this very Series we had offered an important lexicon, namely the *Keśarakalpadra*, and within a few years we have again the pleasure of presenting another remarkable lexicon which may safely pass as a standard work. Another reason why this work has been taken up is, that its Royal author Sahaji of Tanjore whose erudition and scholarly acumen were not a whit less than those of the greatest Brahmin Pandits of his age, belonged to the Maratha race. He is described in the works composed during his reign as a linguist and a conqueror and as great in all respects. All the Maratha princes of Tanjore were great patrons of learning and

were famous for their erudition, refinement and culture. Shivaji the Great had a special leaning for lexicons and for the employment of suitable administrative terms in vernacular, and he caused to be prepared by one of the most learned Pandits of his court a dictionary entitled the *Rājavyavahārakośa* in which Sanskrit equivalents for all administrative terms in Persian were given. The *Śabdaratnasamanvaya* will, therefore, beat all other lexicons in importance, not only because it is a standard work but also because of its Royal authorship and its Maratha connection, showing that the early Maratha rulers were as enlightened as any of the modern Maratha princes and they had always carried with them the legacy of a great culture.

This work has been edited by Pandit Viṭṭhala Sāstri of the Sanskrit Mahāvidyālaya of Baroda who has already made a name by his erudition in Sanskrit Grammar and Lexicography. This learned Pandit has added a scholarly introduction which is extremely valuable and can be read by all with pleasure and profit.

The present edition is based on three MSS. belonging to the Oriental Institute, Baroda and the Tanjore Palace Library, as under :—

1. A paper manuscript belonging to the Library of the Oriental Institute at Baroda. The text is almost wholly based on this manuscript, No. 9180 which is dated Samvat 1846 and is complete. This is styled as ॥.

2. A transcript supplied from the Tanjore Library. This manuscript is numbered 5560 and is incomplete both in the beginning and at the end. This is designated as ॥.

3. A transcript prepared as above from No. 5559 of the Tanjore Library. This is complete and is designated as ॥. The work as found in this manuscript is not in the form of verses, but only gives a list of words occurring in the former together with their meanings.

The colophon in No. 3 supplies the author's name and identity¹ as follows :—

इति श्रीमन्महोदधिबेकावलयिते इकावलयविख्यातकीर्तेः लक्ष्मण-
निघेर्विशारदख्यज्ञानस्य श्रीमन्महाराजशाहाराजस्य कृतौ शब्दरत्नम-
न्वयामिधे राजकोशे etc.

The author of the present work, as has been pointed out already, is the great Maratha king Sahaji of Tanjore who ruled over the Tanjore kingdom from A.D. 1684-1712. This is not the place to recapitulate the history of the Tanjore kingdom and that of the Maratha kings and the manifold vicissitudes and reverses of fortune through which all the rulers had to pass before Tanjore was taken over by the British under Lord Dalhousie's irresistible policy of lapse.

The history of Tanjore, the garden of the South, is fascinating, and no one can peruse it without a mixed sense of pathos and glory. The kings were all good and cultured and they were always engaged in acts beneficial to their subjects. They were noted for their able administration, character, charity and patronage to literature and fine arts. In fact, they made Tanjore the home of fine arts and culture from which they penetrated in all directions throughout the confines of Southern India, and yet they could not survive the surging waves of British domination.

The *History of the Maratha Rājās of Tanjore* has been told very eloquently by Mr. K. S. Subramanian, Lecturer in History, Maharaja's College, Vizianagram, and therefore those who are interested in a detailed

¹ Regarding the authorship not the least doubt need be entertained. Both Burnell and P. P. S. Shastri definitely attribute this work to King Sahaji. Moreover, the second introductory stanza, p. 1, line 7 makes a faint reference to Sahaji with the words लक्ष्मणे इति कृतौ where Sahaje really stands for King Sahaji. See Burnell's *Catalogue of MSS. in the Tanjore Palace Library*, p. 52 b, and P. P. S. Shastri's new catalogue, Vol. IX, pp. 3904-3906. Moreover, in all the colophons of the present work it is called the *Rājakośa*, which also points to its royal authorship.

account of the Maratha Rajas should refer to this masterly production. A brief summary of the history of Tanjore particularly with reference to the reign of Sāhaji is what is required here by way of introduction.

Tanjore, briefly speaking, was included in a principality under the Vijayanagara Dynasty and was administered by governors appointed by the Vijayanagara kings. The Cholas were the first governors, one of whom, Vira Narasimha, rebelled against the emperor. When the rebellion was brought under control the principality was broken up and the Tanjore country was handed over to one Sevāppā, the first Nāyaka ruler of Tanjore who had married the sister-in-law of the late emperor (A.D. 1544).

With the fall of the Vijayanagara kingdom (1646 A.D.) the Sultan of Bijapur became the overlord of the whole territory to the south of the Coramandel and levied tribute. Vijayarāghava the last Nāyaka king was killed by his enemy the Nāyaka Rājā of Madura (1673 A.D.) on his refusal to marry a Tanjore princess to him.

Chokka the victorious Nāyaka king of Madura appointed his foster brother Alagiri as the Governor of Tanjore, but Alagiri with his characteristic ingratitude asserted his independence soon after.

In the meantime the young son of Vijayarāghava the last of the Nāyaka kings of Tanjore sought the help of the Sultan of Bijapur in regaining his throne after the removal of the impostor Alagiri.

Sultan Adil Shah of Bijapur ordered Veṅkāji, son of Sāhaji Bhonsle and lord of the Bangalore Jāhgir to render necessary help for the restoration of Cheṅgamaladāsa after the expulsion of Alagiri the impostor. Veṅkāji won a crushing victory after which he took the capital and made Cheṅgamaladāsa the king of Tanjore. Ekoji could, however, easily have anointed himself king of

Tanjore, but he purposely avoided it, as he disliked the idea of alienating himself from the Sultan. But on the death of the Sultan he threw his conscience to the winds and occupied Tanjore without even firing a shot, when the weak Nāyaka king Cheṅgamaladāsa fled for his life.

Veṅkāji or Ekoji was the son of Sāhaji Bhonsle a military officer of high rank in the Bijapur kingdom who had married two wives. While Śivāji the great was his son through the first wife, Ekoji or Veṅkāji, our author's father, was his son through the second.

Veṅkāji was the first Maratha king to rule over Tanjore in the place of the Nāyaka Rājās, the faithful dependents of the Vijayanagara emperors, who ruled over the country for over a century and a quarter. He was already the master of the Bangalore Jahgir, to which he had succeeded immediately after his father's death in 1664 A.D. The most important event during his reign was Śivāji's invasion of the territory in 1676-77 A.D. claiming his portion of the Bangalore Jāhgir the property of their father. Family quarrels of the bitterest kind ensued and the result was that a treaty was concluded by which Ekoji bound himself to pay a tribute to Śivāji and acknowledged him as his suzerain instead of the Bijapur kings, in A.D. 1680. After a distinguished rule of seven years Ekoji died in 1683 and the kingdom passed on to his eldest son Sāhaji.

When Sāhaji ascended the throne, he was barely in his twelfth year. But he was extremely clever and brilliant. Moreover, he obtained for his help the trained and loyal ministers of his father and, therefore, his administration was a great success.

Sāhaji was much attached to his brothers and even to his cousin Rājārāma, the son of Śivāji. While Sāhaji lived in the capital he made his two younger brothers governors of the two principalities under him. Sāhaji maintained good relations even with the Sultan of Bijapur,

probably with a view to check the growing menace of the Moghul advance on Southern India. On the death of Śivāji the fortune of the Maratha power was on the wane, and the centre of the Maratha opposition to the Moghuls was shifted to Gingee. Rājārāma and Tārābai his worthy queen offered stout resistance to the incursions of the Moghuls, and Sāhaji's father continuously helped him in distress though he knew full well that it was a hopeless job. Sāhaji also followed in the footsteps of his father and helped Rājārāma till Gingee finally fell in 1698 A.D.

Since 1691, even before Gingee fell, Tanjore was held from the Moghul by Zulfikar Ali Khan the Moghul General who began levying a tribute estimated at four lakhs of rupees from king Sāhaji of Tanjore. Daud Khan his successor visited Tanjore periodically for his dues and thus the Maratha kings of Tanjore shifted their allegiance from Bijapur to Śivāji and from Śivāji to the Moghul.

But for this change in suzerainty Tanjore had nothing to lose. There was peace and plenty in the kingdom, and subjects were all contented and happy. The king had enough money and ample leisure to devote to public charity, as is evident from the various acts of public benefit done by him during his life-time.

Sāhaji repaired the fort of Tanjore, erected free hospitals and choultries for the poor. He brought expert physicians from Arabia to look after the hospitals. Civil and criminal courts were established, and an efficient military force was maintained by him.

Himself a scholar of high eminence he was besides a great lover and a patron of learning and fine arts. He granted an entire village by name Sāhājipuram to a band of learned Paṇḍits for their maintenance in 1693. His own erudition and the patronage he bestowed on his

court Paṇḍits will be evident from the stupendous list of works composed by himself and his Paṇḍits mentioned below. This is only a cursory list and it is quite probable that many other works written either by King Sāhaji or by his associates must have been lost.

The following works are attributed to Sāhaji and manuscript copies are to be found in the Tanjore Palace Library besides the present work *Śabdaratna-samanvaya*.

1. *Śabdārthasaṅgraha*, Nos. 5063 and 5064 described in the *Descriptive Catalogue of the Tanjore Library*, Vol. IX.
2. *Candraśekharavilāsanātaka* No. 4359 described in the same Catalogue, Vol. VIII.
3. *Aṣṭapadī*, a musical work described in Burnell's Catalogue of Tanjore MSS., p. 150 b. This appears to be the same as *Saharājā-stapadī* by Śrinivāsa in praise of Sāhaji (No. 4234 of the new Descriptive Catalogue, Vol. VII).

Sāhaji maintained an astonishing number of 46 Paṇḍits in his court and they were very liberally patronized by him. The Paṇḍits well versed in different branches of Sanskrit learning and vernaculars are said to have written either at the instance of the King or during his reign quite a large number of works. The following among others are known and many among them are still preserved in the various public libraries in manuscript form.

No.	Author.	Works.	Subjects.	Reference.
1	Āppā Dīkṣita ..	(i) Ācaranavanitā .. (ii) Gaurimayāracampū .. (iii) Madanabhūṣaṇa bhāṣa.	Dharmaśāstra .. Kāvya .. Nāṭaka ..	History, ¹ p. 31. Do. Do.
2	Āppā Śāstri (later known as Brahmānanda).	(i) Prāyaścittadīpikā .. (ii) Upa-granthadīpa ..	Dharmaśāstra .. Vedakakṣaṇa ..	<i>Ibid.</i> , p. 34. Do.
3	Gaṅgādharama- khī, minister of Ekōji and ad- viser of Śāhaji.	(i) Bhosala-vamśāvalī ..	Kāvya ..	Descriptive Cata- logue of Skt. MSS. in Tanjore Library by P. P. S. Shastri (Vol. VII, No. 4232). Deals mainly with Śāhaji.
4	Cokkanātha ..	(i) Kāntimatiparinaya or Kāntimati- sāharājīyam.	Nāṭaka ..	<i>Ibid.</i> (Vol. VIII, Nos. 4339-41).
5	Tryambakārāya- makhi, minister of Śāhaji and son of Gaṅgā- dhara.	(i) Dharmakūta .. (ii) A work on Stri- dharma.	Dharma	Printed in the Sri Vara Vilasa Press. History, p. 31.
6	Narasimha ..	(i) Gunaratnākara ..	Alaṅkāra ..	Tanjore Descriptive Catalogue, Vol. IX, Nos. 5207-10; in praise of Śāhaji.
7	Narasimharāya- makhi, elder brother of Tryambakārāya- makhi.	(i) Tripuravijayacampū ..	Kāvya ..	History, p. 30.
8	Nallākavi ..	(i) Subhadrāparinaya ..	Nāṭaka ..	Madras Oriental MSS. Library. Triennial Des. Cat. I. I. c. (Skt.), No. 788.
9	Nallādīkṣita or Bhūminātha- kavi.	(i) Dharmavijaya- campū.	Kāvya ..	Tanjore Des. Cat., Vol. VII, No. 4231; treats of the life of Śāhaji.
10	Nārāyaṇa ..	(i) Śabdabhedanirū- pana. (ii) Śāharājanakṣatra- mālā.	Kośa .. Kāvya ..	Do. (Vol. IX, No. 5303). Do. (Vol. VII, No. 4236).
11	Periyappakavi ..	(i) Śrī ṅgaraiṇaṇjari śāhājīyam.	Nāṭaka ..	History, p. 32, Mad. Trien., II. I, c. No. 1843.
12	Bhagavantarāya- makhi, younger brother of Tryambaka.	(i) Uttaracampū .. (ii) Mukundavilāsa .. (iii) Rāghavābhūdāya	Kāvya .. Kāvya .. Nāṭaka ..	History, p. 31. Do. Do.
13	Bhāskaralīkṣita, teacher of Kṛṣṇānanda.	(i) Ratnatulikā, a com- mentary on Sid- dhāntasiddhāṇ- jan of his pupil. (ii) Unmattarāghava ..	Advaita .. Nāṭaka ..	Text is printed in Triv. Series. Kavyamala edition, No. 17. History, p. 32.

History : refers to Mr. Subramanian's *History of the Maratha Rajas of Tanjore*.

Author.	Works.	Subjects.	Reference.
14 Mahādevakavi ..	(i) Adbhutadarpana ..	Nāṭaka ..	History, p. 32. Kavyamālā edition 35.
15 Rāmabhadra-dikṣita.	(ii) Śukasandēśa .. (i) Jānakīpariṇaya .. (ii) Paribhāṣā-vṛttitīkā .. (iii) Śṛṅgārastilakabhāṣa .. (iv) Śaddarśana-siddhānta-saṅgraha .. (v) Patañjalīcaritra ..	Kāvya .. Nāṭaka .. Grammar .. Nāṭaka .. Dārśana .. Kāvya ..	History, p. 32. Do. Do. Do. Do. Kavyamālā edition.
16 Lakṣmana ..	(i) Sāharāṣaḥsā-sarva-varṇinī .. (ii) Sāharāṣīyam ..	Kāvya .. Alaṅkāra ..	Tanjore Des. Cat., Vol. VII, No. 4235. Do. Vol. IX, Nos. 5304-05.
17 Virarāghava ..	(i) Pārvatīstotra .. (ii) Rāmarāṣya-bhīṣaka .. (iii) Vallīpariṇaya ..	Stotra .. Nāṭaka .. Kāvya ..	History, p. 33. Do. Do. See XXI, Mad. Des. Cat., Nos. 12634 and 12643 for Nos. ii and iii.
18 Venkatakṛpā-dikṣita.	(i) Uttaracampū .. (ii) Kuśalavijaya .. (iii) Nāṭavijaya ..	Kāvya .. Nāṭaka .. Kāvya ..	History, p. 31. Do. Printed in Sri Vani Vilāsa Press.
19 Venkaṭēvara ..	(iv) Rāmacandrodāya .. (i) Unādinighantu ..	Kāvya .. Kōṣa ..	History, p. 31. Tanjore Des. Cat., Vol. IX, No. 4732.
20 Vedakavi ..	(i) Jivānanda .. (ii) Vidyāpariṇaya ..	Nāṭaka .. Nāṭaka ..	Kavyamālā edition, No. 27. Kavyamālā edition, No. 30.
21 Śeṣācalapati ..	(i) Kōśalabhosaṇīyam ..	Kāvya ..	Tanjore Des. Cat., Vol. VII, No. 4233; deals with Sāhajī's life and doings.
22 Śrīdharavenkaṭēśa or Āyyaval.	(i) Padmaṇimanjari .. (ii) Sāhendravilāsa ..	Kōṣa .. Kāvya ..	Do. Vol. IX, Nos. 5011-12. The author composed the work jointly with Nallāśāstri and Venkaṭēvaraśāstri.
23 Śrīnivāsa ..	(i) Sāharāṣāṣṭapadi ..	Kāvya ..	Vol. VII, No. 4234; set to musical tunes on the style of Gita-govinda.
24 Sumatindra ..	(i) Jayaghoṣaṇa ..	Kāvya ..	Do. Vol. VII, Nos. 4237, 4238; in praise of Sāhajī.

It is stated in the *Advaitakīrtana*, a Tamil work preserved in the Tanjore Library, that Sāhaji led the life of a Yogī in the last part of his life, and that he was highly devoted to the Sannyāsins of the Advaita school. His sister was also a Yogini according to *Bhosalavamśāvali*. This is a common feature found in the Maratha rulers, a sort of non-attachment to worldly things being prominent in them, as in this instance from Śivāji to Ekoji and Ekoji to Sāhaji.

Another thing worthy of mention is that even in ancient times the kings used to extend liberal patronage to Paṇḍits who prepared lexicons for them, and probably this technical branch of Sanskrit literature would not have made any progress without the help and the patronage of Royal personages. A list of such Kośas prepared from the earliest times, either at the instance of kings or during their reign, therefore, is likely to prove very interesting.

No.	King.	Century.	Author.	Work.
1	Vikramāditya ..	5th cen. A.D.	(i) Amarasimha .. (ii) Vararuci .. (iii) Mahākṣapanaka .. (iv) Kālidāsa(?) ..	Nāmalinganūśāsana. Nāmamālā. Anekārthadhvani-mañjari. Nānārthasābdaratna.
2	Kṛṣṇarāja III of Mānyakheta.	10th cen. ..	(i) Halāyudha ..	Abhidhānaratna-mālā.
3	Bhoja ..	11th cen. ..	(i) Niculakavi Yogindra.	'Taralā', a commentary on the Nānārthasābdaratna, attributed to Kālidāsa.
4	Jayasimha of Kashmir.	12th cen. ..	(i) Maṅkha ..	Anekārthakośa.
5	Lakṣmanasena of Bengal.	Do.	(i) Puruṣottama ..	Trikāndaśeṣa. Ekākṣarakośa. Dvirūpakośa. Varnadeśanā. Hārāvallī.
6	Śrīdhara, a scion of the Sena family and son of Munisena.	Do.	(i) Śrīdhara himself ..	Muktāvalī or Viśvalocana.

No.	King.	Century.	Author.	Work.
7	Jayasinha and Kumarpāla, the kings of Gujerat.	12th cen. . .	(i) Hemacandra . .	Abhidhānacintāmani. Anekārthasamgraha. Nighantuleśa. Deśināmamālā. Medinikōḍa.
8	Ganga kings of Orissa.	13th cen. . .	(i) Medinikara, a governor under the Ganga kings.	
9	Rājārāja, son of Kulottunga Cola.	12th-13th cen.	(i) Keśavaśvāmin . .	NānārthArnavasankṣepa.
10	Madanapāla . .	14th cen. . .	(i) Madanapāla himself.	Mudanapālanighantu (medical).
11	Harihara II of Vijayanagara.	Do.	(i) Mādhyava, son of Mayana.	Ekākṣaranāmamālā.
12	Emperor Akbar . .	16th cen. . .	(i) Bhānuccandra Gati, disciple of Suracandra. (ii) Kṛmadāsa . . (iii) Pundarikavittāla	Vivikṭatanūśaṅgraha. Pārasikaprakāśa (Persian Sanskrit). Sighrabodhanāmamālā.
13	Bharatamallika, zemindar of the Harihara Khān family.	Do.	(i) Bharatamallika himself.	'Mugdhabodhini', a commentary on Amarakōḍa. Dvirupādhyānasamgraha. Ekavarnārthasamgraha.
14	Mūrchhā (Mucca) Khān.	17th cen. . .	(i) Mathureḍa . .	Sabdartharatnāvali.
15	Kīrtisimha, the Mahārājakumāra of the Mahīpāra-visaya in the Bāghela territory.	Do.	(i) Bhānuji Dikṣita, son of Bhaṭṭoji Dikṣita	'Sudhā', a commentary on the Amarakōḍa.
16	Sūryasimha of Jodhpur.	Do.	(i) Vallabhagaṇi . .	'Sāroddhāra', a commentary on the Abhidhānacintāmani of Hemacandra.
17	Chatrapati Śivāji . .	Do.	(i) Raghunātha Pandita.	Rājavyavahārakōḍa (Persian-Sanskrit).
18	Rājadhara, son of king Amaramānikya of Tripurā.	Do.	(i) Karpapūra . .	Varnaprakāśa.
19	Sāhaji, the author of the present work.	Do. (1684-1712).	(i) Himself . . (ii) Venkatesvara jointly with Nalla Śāstri and Śrīdhara Venkatesvara. (iii) Venkatesvara . .	'Śabdaratnasamavaya', the present work, and 'Śabdarthasamgraha'. Paḍamanimajjarī.
20	Kṛṣṇakavi, son of king Lakṣmana and queen Mallikā.	18th cen. . .	(i) Kṛṣṇakavi himself	Unādinighantu. Vaiśiṣṭhīkākōḍa with a commentary.

In conclusion, it may be pointed out that the present work, the *Śabdaratnasamanvaya*, is a valuable addition to the existing number of Kōśa works so far published, and will prove useful to all who are interested in this fascinating branch of Sanskrit literature. The Honorary Secretary of Maharaja Sarfoji's Tanjore Palace Library has rendered valuable help by supplying an accurate copy of the original manuscript, and Mr. K. Rangaswami of this Institute has rendered good assistance in the preparation of this Foreword. To these gentlemen the General Editor, therefore, remains very greatly indebted.

GENERAL EDITOR.

BARODA,
5th Aug., 1931.

॥ श्रीः ॥

प्रस्तावना ।

इदं खलु सुविदितं यच्छब्दब्रह्मापरमाद्यौ भगवतौ सुरवाणौ स्वरूपतः साकल्येन प्रतिपदं विवेचयन् पारमधिजगाम भगवान्वाचस्यति-
रपीति । तदिदं प्रतिपादयन्नुवाच भगवान्यतश्चक्षिः, “ यदनभ्युपाय एष
शब्दानां प्रतिपत्तौ प्रतिपदपाठः । एवं हि श्रूयते वृहत्सतिरिन्द्राय दिवं
वर्षसहस्रं प्रतिपदोक्तानां शब्दानां पारायणं प्रोवाच, नान्न जगामेति ”
प० म० भाष्ये । अतो दूरधिगमस्यास्य महतः शब्दौघस्य प्रतिपत्तयेऽधि-
अयन्ति सारस्वतसाराभौषडो व्याकरणमार्गम् । तथापि तच्च प्रकृतयः क,
प्रत्ययाः क, धातवः क, पदव्यवस्था क, बाध्यबाधकभावः केति सर्वत्र
आकुलाकुल इतिवृत्ते केचनैव प्रवर्तन्ते, प्रवृत्तेषु च परिमिता एव पदानां
परिनिष्ठितां परिस्थितिं प्रतिपद्यन्ते । ततो रसवदर्थभिष्यञ्जनाय समुचितं
पदकदम्बकमन्विद्यतः कवियामस्य निष्यञ्जतमात्रेण शब्दान्पुरतः सन्निधा-
पयन्नायं कोशो नाम निपुणतरमुपकरोति । अत एवोक्तम्—

“ शक्तिग्रहं व्याकरणोपमानकोशाप्रवाक्याद्भुवहारतस्य ।

वाक्यस्य ग्रेवादितृतेर्वदन्ति साक्षिधृतः सिद्धपदस्य वृद्धाः ॥ ”

अन्यच्च—

“ कोशस्यैव महीपानां कोशस्य विदुषामपि ।

उपयोगो महान्यस्मात्कोशस्तेन विना भवेत् ॥ ”

इत्याद्युक्तयः कोशस्य शक्तिग्रहद्वारा परमोपकारकत्वं प्रतिपादयन्ति ।

ते च शब्दास्तुर्विधाः । वृद्धयौगिकबोगवृद्धपारिभाषिकभेदात् ।

प्रत्यये- अवयवाद्याप्रतीतौ केवलसमुदायस्य तत्तदर्थं या शक्तिः सा
निरूपणम् । वृद्धिस्तथाऽर्थबोधकः शब्दो वृद्धः, यथा मङ्गिपुरादिः ।

प्रकृतिप्रत्ययनिरूपिता या शक्तिस्तस्याचेकार्यबोधको यौगिकः, यथा

पाचकादिः । तद्वटकधातुप्रत्यययोः पाकादौ कर्त्तादिकारणे च
 व्युत्पन्नत्वात् । यथावयवार्थसङ्कलना समुदायशक्तिर्यबोधिका सा योग-
 कठिलतयाऽर्थबोधको योगकठः यथा पट्टजादिः । तत्र पट्टाधिकरणको-
 त्पत्याश्रयपद्मत्वविशिष्टबोधात् । अनुपपत्तिप्रतिसन्धानं विनापि पद्म-
 बोधाच्चात्र लक्षणाऽवसरः । तत्तत्पुरुषसङ्केतवशात्तत्तदर्थबोधकः पारि-
 भाषिकः, यथा नदी इत्यादिः । पारिभाषिकाणां कठानतिरिक्तत्वेऽपि
 सादित्वात्पृथङ्निर्देशः । तात्पर्यघातकवशात्केवलयोगेन, केवलकठ्या चार्थ-
 ब्यबोधको यौगिककठः, यथा अमृगन्धादिरिति कैश्चिदुच्यमानोऽपि,
 समुदायनिरूपितकठिशक्त्यौषधिबोधः । कदाचिदमृत्यु गन्धोऽस्यामिति
 व्युत्पत्त्याऽवयववशात्वा वाजिशालाबोध इति, उक्तयोरेवात्मर्भावाच्चात्र
 पृथङ्निर्दिष्टः । इत्थं चतुर्विधेषु शब्देषु कोशात्प्रायो कठा योग-
 कठाश्चोपलभ्यन्ते । यौगिकपारिभाषिकास्तु परिमिता एव । युक्तं चैतत् ।
 यौगिकानां कृत्तद्धितप्रत्ययभेदभिन्नानां व्याकरणैकवेद्यानां साकल्येन
 परिगणनासम्भवात् । एवं तत्तत्पुरुषवहितानां साङ्केतिकानामप्येति ।
 एतेषाममृत्तौतवृत्तिकस्य पदस्य श्रवणमात्रेण बोधानुदयात् तद्वर्माव-
 ष्किअविषयकशब्दबुद्धित्वावच्छिन्नं प्रति तद्वर्मावच्छिन्ननिरूपितवृत्ति-
 विषयकपदज्ञानं करणम् । तत्र पदजन्यपदार्थोपस्थितित्यापार इति
 कल्प्यते । वृत्तिं च केषनाऽऽचार्याः शक्तिलक्षणाव्यञ्जनाभेदेन विधा-
 बोधयन्ति । इतरे पुनः शक्तिलक्षणाभेदेन, शक्त्यञ्जनाभेदेन वा दिधेति
 प्रतिपादयन्ति । तत्र कोशस्य शक्त्याहकत्वात्तत्त्वरूपं तावद्विविच्यते ।

शक्तिर्नाम पदपदार्थयोर्वाच्यवाचकभावः सम्बन्धः । दीपादिवत्तद्वाहक-
 शब्दशक्ति- स्तेरेतराध्यासमूलकं तादात्म्यम् । अध्यासश्च, अन्यस्मिन्नन्य-
 विवेकः । धर्मावभासः । यथा शुक्लाविदं रजतमिति रजतत्वावभासः ।
 एतन्मूलकमिदं पदार्थरजतपदार्थयोस्तादात्म्यम् । तथा पदपदार्थयोरयं घट
 इत्यादौ तादात्म्यमध्यासमूलकमेव, न तु वास्तविकम् । अन्यच्च शब्दार्थौ
 परस्परतादात्म्यवन्नावितरेतराध्यासवत्त्वात् । यथा गुणगुणिनौ, यजैवं तजैवं

यथा घटपटावित्यन्वयव्यतिरेकानुमानमपि मानम् । तादात्म्येतिरेतरा-
 ध्यासमूलकत्वं “शब्दार्थप्रत्ययानामितरेतराध्यासासङ्करः०” इति पातञ्जल-
 सूत्रे (पा० सू० १७) गौरिति शब्दो गौरित्यर्थो गौरिति ज्ञान-
 मित्येकाकारमनुभवं प्रदर्शय भाष्यकारेण स्पष्टीकृतम् । एष च सङ्केतपदेन
 तत्र तत्र व्यवह्रियते । तदुक्तं पातञ्जलमहाभाष्ये, “सङ्केतस्तु पदपदार्थयो-
 रितरेतराध्यासरूपः स्मृत्यात्मको योऽयं शब्दः सोऽर्थो योऽर्थः स शब्द-
 इति ।” अत एव पदं श्रुतं, पदार्थं गृणु, अर्थं वदतीति स्वरसतः
 सङ्गच्छते । तादात्म्यं यद्यपि न सम्बन्धस्तथापि पदनिष्ठशब्दपकारकत्वेन
 तस्य शक्तिरित्यौपचारिको व्यवहारः । तच्च तद्भिन्नत्वे सति तदभेदेन
 प्रतीयमानत्वम् । इदमेव भेदाभेदघटितं तादात्म्यं समवाय इति कैद्या-
 यिकैर्यवह्रियते । अस्य भेदाभेदरूपत्वेऽपि यच्च यस्योद्भूतत्वं विवक्ष्यते तच्च
 तत्प्रकाशते । तथाच भेदस्योद्भूतत्वविवक्षायां “तस्य वाचकः प्रणवः”
 पा० सू० २८ इति निर्देशः । अत एव राज्ञोः शिर इत्यादौ
 वैयधिकरण्यम् । अभेदस्योद्भूतत्वविवक्षायाम् “ओमित्येकाक्षरं ब्रह्म”
 ब्रह्मविधोप० २ इति निर्देशः । अत एव नौनो घट इत्यादौ
 सामानाधिकरण्यं शोपपद्यते । ईश्वरसङ्केतस्तु स्थितमेवार्थमभिनयति ।
 यथावस्थितः पितापुत्रयोः सम्बन्धः सङ्केतेनावशोत्पद्यते “अयमस्य पिता,
 अयमस्य पुत्रः” इति, तथा घटशब्दो घटस्य वाचक इत्युपदेशरूपः
 सङ्केतः शक्तिं याचयति; अतो दृष्टानुसारेण सङ्केतः शक्तेः पृथगेव वक्तव्यः ।
 एतेनेश्वरसङ्केतः शक्तिरिति वादः प्रत्युक्तः । उक्तं च न्यायवाचस्पत्ये,
 “सर्गादिभुवां महर्षिदेवतानामौश्वरेण मातादेव कृतः सङ्केतस्तद्व्यवहारा-
 क्षास्मदादीनामपि सुग्रहस्तसङ्केतः” इति । योगवाचस्पत्येऽपि “सर्वे च
 शब्दाः सर्वार्थाभिधानसमर्थाः, ईश्वरसङ्केतस्तु प्रकाशकः” इति । अत एव
 “सिद्धे शब्दार्थसम्बन्धे” इति कात्यायनः । “नित्यः शब्दार्थसम्बन्धः”
 इति तान्त्रिकाः । सर्वैरर्थैः सर्वशब्दानां सम्बन्धो योगिगम्यः, तेषां योग-
 बलेनोभयरूपपराप्रत्यक्षवत्त्वात् । एकस्य स्फोटस्य शब्दब्रह्मरूपस्य सर्वशब्द-

तदर्थाभयोपादानत्वेन शब्दार्थात्मकजनककार्यस्य तद्वृत्तम् । कार्यकारणयो-
रभेदस्य तदभिजाभिज्ञस्य तदभिज्ञत्वमित्यमान् ॥ एतच्च “ नामरूपे
व्याकरवाणि ” इत्यादौ । उप० ६।३।२।

“ क्रियाशक्तिप्रधानायाः शब्दशब्दार्थकारकम् ॥

प्रकृतेर्विन्दुरपिस्थाः शब्दब्रह्माभवत्परा ॥

स्वरूपव्योतिरेवान्नः परावागनपायिनी । (म० भारतम्)

अक्षराक्षमकारकत्वं स्फोटकत्वं वर्णसंश्रयः । (हरिवंशः)

इति श्रुतिस्मृतिमुक्तकमेव । पदसमुद्भात्मकवाक्यस्य पदार्थसंसर्गरूप-
संख्येयार्थप्रतिपादकत्वेऽपि “ तत्त्वमसि ” इत्यादिवाक्यस्याखण्डार्थेन शब्देन
ब्रह्मणाऽऽध्यासिकं तादात्म्यम् । वेदान्तवाक्यानामखण्डे ब्रह्मणि तात्पर्येण
शब्दब्रह्मात्मवादित्ते ब्रह्मवाक्ययोर्बभूवोरपि नित्यत्वेन तादात्म्यसम्भवात् ।
इत्थं च संख्येयार्थप्रतिपादकस्यापि वाक्यस्य “ नेह नानाऽस्ति किञ्चन ”
(कठोप० ४।११) इत्याद्यखण्डार्थप्रतिपादकनिषेधवाक्यार्थमनने सति
शब्दमादिसम्बन्धस्यातिशुद्धचित्तस्य ब्रह्मसाक्षात्कारः सम्पद्यते । सैवा शक्तिः
साधुस्त्विवापभ्रंशेऽपि । शक्तिपादकशिरोमणेर्येवहारस्य समत्वात् । अतः
एव स्त्रीशूद्रवासानां प्रयुक्ते साधवर्धसंश्रये तदपभ्रंशनाथनिर्णयः ।
आलङ्कारिकाणां प्राकृतभाषोदाहरणं च सम्पद्यते । साधुत्वं तु न
तेषाम् । शिष्टैर्धर्मबुद्ध्याऽपभ्रंशानामप्रयोगात् । तदुक्तम् “ समानाया-
मर्षावगतौ शब्दैश्चापशब्दैश्च शास्त्रेण धर्मनियमः ” इति प० म० भाष्ये ।
साधुत्वं च पुण्यजनकतावच्छेदकधर्मवत्त्वम् । तेन शक्तिर्नानार्थशब्देषु
संयोगादिभिर्निर्णय्यत इत्याद्यन्वयः विस्तरः ।

शक्तिस्वरूपपर्यालोचनेनोपस्थिततदाश्रयशब्दार्थस्वरूपजिज्ञासाया अनु-
ब्रह्मस्वरूप- पेक्षणीयत्वादादौ कक्षावच्छात्माश्रयः शब्द इत्यालोच्यते ।
निरपेक्षम् । पर्याप्तिसम्बन्धेन वर्णाः प्रत्येकमिति चेन्न, द्वितीयादिवर्णानां
नैरर्थक्यापत्तेः । नापि तत्सङ्गतः, उच्चरितप्रध्वंसिनां संश्रयत्वासम्भवात् ।
तदुक्तं “ वावद्वकारे वाच्यतेते न तावदौकार इति चेन्नैव यत्नेनैको

वर्षे उच्चार्यते, तेनैव विच्छिन्ने तस्मिन्वर्षे, उपसंहृत्य तं वक्ष्यमर्थं वक्ष-
मुपादाय द्वितीयः प्रवर्तते” इति परः सन्निकर्षः । इति पा० सू० १।४।
१०.८ महाभाष्ये । न चोत्तरवर्षप्रत्ययकाले संस्कारवशादव्यवहितोत्तर-
त्वसम्बन्धेन पूर्ववर्षवत्त्वं तदुत्तरवर्षे, तदुत्तरवर्षप्रत्ययकाले, उपस्थितविशिष्ट-
तत्तदवर्षवत्त्वं तत्तदुत्तरवर्षे गृह्यत इति पदज्ञानं सुलभमिति वाच्यम् ।
नष्टविद्यमानयोः सम्बन्धिनोरव्यवहितोत्तरत्वसम्बन्धस्य वक्ष्यमशक्यत्वात् ।
अविद्यमाने कृत्याश्रयत्वानुपपत्तेश्च । एतेन पूर्वपूर्ववर्णजाः शब्दाः शब्दज-
शब्दन्यासेन चरमवर्षप्रत्ययपर्यन्तं जायमाना एव भवन्तीति पदप्रत्य-
योपपत्तिरित्युपास्तम् । अथ च स्फोटवादिन एवमाहुः । प्रकृते
नियतकालपरिपाकाणां सर्वप्राणिकर्मणामुपभोगेन प्रकृत्यात्मीनसर्वजगत्का-
माया चेतने ईश्वरे लीयते, लयस्थान्तकरणदीनां वासनाभिः सप्त
सूक्ष्मरूपेष्वविद्यायां कार्यप्रवृत्तिनिरोधानपूर्वकमवस्थानम्, अविद्याषास्य
ब्रह्मणि । स चायं न मृदि घटस्तेवानुपलब्धिरूपोऽपि तु रज्ज्वाभेरेव ।
ततोऽपरिपक्वप्राणिकर्मणां कालवशात्प्राप्तभोगसमयानां स्वफलप्रदानाय
“ तदैक्षत ब्रह्मणां प्रजायेय,” इत्याहो० उप० ६।२।३ । इति परमेश्वरस्य
सिद्ध्युत्पत्तिकामायावृत्तिर्जायते । ततो विन्दुरूपं त्रिगुणमव्यक्तमुत्पद्यते ।
अस्मादिन्द्रोः शब्दब्रह्मापरनामा चेतनाधिष्ठितोऽनभिव्यक्तवर्णविशेषः सूक्ष्म-
योग्यवस्त्राविशेषो जगदुपादानरूपो नाद उत्पद्यते । स एव रव-स्फोट-
परादिशब्दैर्व्यवह्रियते । उक्तं च—

“ विन्दोस्तस्माद्विद्यमानाद्रवोऽव्यक्तात्मकोऽभवत् ।

स एव श्रुतिसम्पन्नैः शब्दब्रह्मेति गीयते ॥ ”

प्रपञ्च० पट० १ श्लो० ४३ इति । एतत्सर्वगतमप्यर्थविवक्षया जात-
प्रवर्णेनैव संस्कृतपवनेन प्राणिनां मूलाधारेऽभिव्यज्यते । तदभिव्यक्तं शब्द-
ब्रह्म सप्रतिष्ठतया निष्पन्नं परावागित्युच्यते । तदुक्तम्—

“ अनादिनिधनं ब्रह्म शब्दतत्त्वं यदक्षरम् ।

विवर्ततेऽर्थभावेन प्रक्रिया जगतो जतः ॥ ”

इति वाक्य० कां० १ का० १ । ततो नाभिपर्यन्तमागच्छता तेन पवनेनाऽभिव्यक्तं मनोविषयं पश्यन्तीति । एतद्वयं वाग्ब्रह्म सूक्ष्मतमसूक्ष्म-
तरमौश्वराधिदैवं योगिनां समाधौ निर्विकल्पकसविकल्पकज्ञानविषयम् ।
ततो हृदयपर्यन्तमागच्छता तेन पवनेन हृदयेऽभिव्यक्तं तत्तदर्थविशेषतत्त-
च्छब्दविशेषोन्नेतिज्ञानविषयौहता हिरण्यगर्भाधिदेवत्या परश्रोत्रायाश्चा
सूक्ष्मा मध्यमा वागित्युच्यते । वक्त्रा तु कर्णपिधाने सूक्ष्मतरवाय्वभि-
घातेनोपांशुशब्दप्रयोगे च श्रूयते । सैव चाऽऽस्यपर्यन्तमागच्छता तेन
वायुना कण्ठदेशं गत्वा मूर्धानमाहत्य परावृत्य तत्तत्स्थानेष्वभिव्यक्ता
परश्रोत्रेणापि गृहीतुं शक्या विराडधिदेवत्या वैखरीति व्यवह्रियते ।
प्रणवरूपो मध्यमानाद एव व्यानोदानाभ्यां वैखरीरूपं प्रतिपद्यते ।

“ चत्वारि वाक्परिमिता पदानि

तानि विदुर्ब्राह्मणा ये मनौषिणः ।

गुहा चोणि निहिता नेङ्गयन्ति तुरीयं

वाचो मनुष्या वदन्ति ” इति श्रुतिः प्रमाणम् ॥

तच्च हृदयावच्छिन्नमध्यमायां यो नादांशः प्रणवरूपः स एवार्थ-
वाचकस्फोटोत्पन्नकशब्दस्याभिव्यञ्जकः । स च यद्यप्येकोऽस्त्रण्ड एकैकवर्ण-
नाभिव्यज्यते, तथापि अन्वयवर्णाभिव्यक्तो बोधहेतुः । तदुक्तम्—

“ वैखर्या हि कृतो नादः परश्रवणगोचरः ।

मध्यमया कृतो नादः स्फोटव्यञ्जक उच्यते ॥ ”

इति वाक्यपदीये । अतो नैकवर्णजाभिव्यक्त्यन्तरमर्थबोधः । वैखरी-
नादस्तु ध्वनिः सकलजनश्रोत्रमात्रपाक्षो भेदादिनादवतिर्यकोऽपि वक्त्रेः
फूत्कारादिव्यञ्ज्यमानादौहीपकः । सोऽयं नाद उच्चारयितुर्मध्यमा-
वैखरीभ्यां युगपदुत्पन्नः स्फोटं व्यञ्जयति । श्रोतुस्तु घटमानयेति वैखरी-
नादः श्रवणेत्रिषद्वारा बुद्धिचक्रेणः सकार्यबोधकं शब्दं स्निग्धकलादिना

व्यञ्जयकथं बोधयति । स्फुटते वर्णादिभिरभिव्यञ्जत इति स्फुटाद्यर्थोऽस्मा-
दिति च व्युत्पत्तेः ।

आत्मा बुद्ध्या समेत्यार्थान् मनो युक्ते विवक्षया ।

मनः कायाग्निमाहन्ति स प्रेरयति मातृतम् ॥

सोदौर्णो मूर्ध्निभिहतो वक्त्रमापद्य मातृतः ।

वर्णञ्जनयत इति पा० शिखाया अपि पराद्याख्यमन्त्रः स्थितं शब्दं
वर्णत्वेनाभिव्यनक्तौत्तर्यः । तथाहि, ओङ्कार एव सर्वा वाक् सेवा स्पर्शो-
न्मभिव्यञ्ज्यमाना नानारूपा भवतीति श्रुतिः । अयं च मध्यमानादव्यञ्ज्यः
शब्दः सर्वसमष्टेर्विराजो हृदयरूपाकाशदेशस्थः, तत्तत्प्राणिहृदयरूपाकाश-
देशस्थस्य । स च लाघवादेक एव विभुर्नित्यस्य । यथैकस्मिन् अतद्रूपे रूपं
व्यापकं तथाऽऽकाशदेशस्थस्य शब्दस्यापि सर्वदेशोपलब्धादिभुत्वम् । अत एव
“ एक इन्द्रशब्दः क्रतुशते प्रादुर्भूतो युगपत्सर्वप्रागेष्टव्यं भवति ” इति
सरूप० (पा० सू० १।२।६४) सूत्रे भाष्यम् । शब्दस्यैकत्वं तु देश-
भेदेऽपि पटादौर्णां देशघटितसन्निवेशाभेदवत्कालभेदेऽपि तद्वटितानुपस्थान-
अभेदेन लाघवादेकत्वम् । आनुपूर्वीघटकमव्यवहितोत्तरत्वमुत्पत्त्यन्व-
ष्टिस्त्वज्ञानाधिकरणकालोत्पन्निकज्ञानविषयत्वम् । यथात्यन्तरागतः
कामिनौसाक्षात्कारस्थले ज्ञानधाराकल्पने गौरवादेकत्वं तदज्ञानाना-
मयेतद्विषये स्थिरत्वम् । उदात्तत्वादयो वर्णधर्मास्तथाऽऽरोप्यन्तेऽतो न
तत्कृतमनेकत्वम् । दिगन्तरानुभूतेऽधुनानुभूयमानस्य सोऽर्थास्मिन् प्रत्यभि-
ज्ञया तावत्कालं स्थिरत्वे सिद्धे “ तावत्कालं स्थिरं चेन्न कः पश्चाद्वाग-
यिष्यति ” इति न्यायान्नित्यत्वम् । वायुनिष्ठं तारत्वादिव वर्णंश्चारोप्यते ।
अत एवोक्तं “ तारत्वादिव वायुनिष्ठं वर्णंश्चारोप्यते ” इति देवताधिकरणे
(वे० सू० १।१।२६) भाष्यम् । अतस्तदाश्रयत्वाच्छब्दस्य द्रव्यत्वम्
आकाशरूपद्रव्याश्रयत्वाद्गुणत्वमपि । स चायं स्फोटात्मा शब्दः कलादिना-
ऽभिव्यक्तः श्रोत्रपादाः पदादिरूपेण तु बुद्धिपादाः । व्यञ्जकध्वनिगतं

कलमनादिकं शब्दे भासते । प्रतिबिम्बे विम्बनतर्धमवैशिष्ट्यं जपाकुसुम-
सन्निधानादिव स्रष्टिके । अत एव—

“ पदे न वर्णा विद्यन्ते वर्णेष्ववयवा न च ।

वाक्यात्पदानामत्यन्तं प्रविवेको न कस्य ॥

इति हरिकोक्तम् । तस्मात्प्रथमानादव्यङ्ग्यो ब्रह्मरूपः स्फोटोत्पत्त्या नित्यः
शब्दो वाचक इति ॥ कार्यवादे तु प्रवाहनित्यतया नित्यत्वं बोध्यम् ।
तदाह भगवान् जैमिनिः “चैत्यपन्निकसु शब्दधार्येण सम्बन्धः” (मीमां०
द० १।१।५) चैत्यपन्निकशब्देनेत्यमेव तत्र नित्यत्वं स्पष्टत इति दिष्टम् ॥

इतः परम् अर्थविचारोऽवशिष्यते । अर्थस्त्वावद्विविधः । बौद्धो बाह्यश्च ।
अर्थस्त्ववयव- चेतनो हि नामरूपे बुद्धावालेख्य घट इति नास्तीति कम्बु-
निरपणस्य । सौवादिना रूपेण च बाह्यं घटं निष्पादयति । घटं करो-
तीत्यादावन्नःसङ्ख्याऽऽत्मना घटस्य सिद्धत्वेऽपि बाह्यस्य कर्मकारकत्वम् ।
वस्तुतो बाह्योऽर्थो न पारमार्थिकः । तदाह “बुद्धिसिद्धं तु तदसत्”
इति गौतमः (न्या० द० ४।१।५०) तत्कार्यमुत्पत्तेः प्राङ्गागोत्तरं
चासदपि बुद्धिविविधतया सिद्धम् । अत एव स्त्रियामिति (पा० सू० ४।
१।२) सूत्रभाष्ये खट्वादौ स्तनकेषाद्यदर्शनेन लिङ्गाभावाद्वापोऽनुप-
पत्तिमाशङ्क्य “असत्तु मृगतृष्णावद्गन्धर्वनगरं यथा । असत्तु खट्वाद्यद्यो-
र्लिङ्गं द्रष्टव्यम् । कथं पुनरसन्निङ्गं शक्यं द्रष्टुम् ? मृगतृष्णावत्”
इत्याद्युक्तम् । तथा च स्रष्टिः—

“ विप्र पृथ्व्यादि चिन्तयन् न बहिष्त्वं कदाचन ।

स्वप्नधममदाद्येषु सर्वैरेवानुभूयते ॥ ”

इति ध्वने ज्ञानाकार एव विषयेन्द्रारोप्यते । सन्निकृष्टं ज्ञानाकारं
विहायासन्निकृष्टदूरस्वरजताधारोपे प्रमाणाभावात् । चाकस्मिन्नादि-
विषयदोषवशाच्चिन्तयन्ने रजतरूपः परिणामः । स च “वाचारब्धं
विकारो नामधेयम्” इति (छान्दो० १।१।४) अतः प्रतिपाद्यते ।
वाचैव केवलमारब्धते ज्ञतो नाममात्रं न वस्तुत इति अर्थः । तथा च

“सदसत्त्वातिर्वाधाबाधभावात्” इति साङ्ख्यसूत्रम् (५।५६) याव-
द्विशेषदर्शनमबाधस्तदुत्तरं च बाध इत्यर्थः । अनिर्वचनीयपदस्यापि सत्त्वा-
सत्त्वान्वतरत्वमर्थो न तु सदसद्विशेषणत्वम् । तदाह भगवान्मनुः—

“ यत्तत्कारणमव्यक्तं नित्यं सदसदात्मकम् । ” अ० १ श्लो० ११

तच्च व्यावहारिकं सत्त्वं पारमार्थिकमसत्त्वम् । एवं च प्राग्ब्रह्मात्म-
दर्शनात्सर्वव्यवहारस्य सत्यत्वम्, स्वप्नव्यवहारस्यैव प्राक् प्रबोधान् । तथा
वाङ्मार्थस्यापि व्यावहारिकसत्यत्वमादाय प्रागुक्तः कर्मत्वादिव्यवहारः ।
परमार्थतस्तु बौद्ध एवार्थो ज्ञानविषयः शक्तिपक्षविषयश्च । ज्ञानञ्च दृष्टिरूपं
बुद्धिधर्मः । ज्ञानेच्छादीनामनःकरणनिष्ठतया तच्च विषयस्य सामानाधि-
करण्येनैव कारणत्वस्यौचित्येन बौद्धान्यसत्ताऽऽवश्यकी । घट इत्यनेनैव
सत्तावगमेऽप्यस्तिनास्तिभ्यां वाङ्मसत्ता तदभावश्च बोध्यते । सा चानादि-
वासनावशादनादिः । बौद्धान्येति,—

“ रामेति दृष्टं नाम मानभङ्गः पिनाकिनः ।

गर्वभङ्गो भार्गवस्य शौर्यभङ्गश्च वासिनः ॥ ”

“ चिरस्थपूर्वं कश्चिपुं प्रचक्षते,” शिशु० १।४९ इत्यादि सङ्गच्छते ।

किञ्च,—

सर्वेषां तु स नामानि कर्माणि च पृथक् पृथक् ।

वेदशब्देभ्य एवाऽऽदौ पृथक् संज्ञाश्च निर्ममे ॥ ”

मनु० १।२१ । इति श्रुतेः । “ स भूरितिस्थावरत्, स भूमि-
मसृजत् ” इति श्रुतेः । सृष्टेः प्राग्भूशब्दादिभ्यस्तदर्थज्ञानपूर्वकं सृष्टिरिति
ज्ञानेन तदा वाङ्मयाया भुवोऽभावात्सबुद्धिवर्तिपदार्थोऽवश्यमङ्गीकर्तव्यः ।
अत एव वाङ्मार्थश्रुत्यानां शशशृङ्गादीनामर्थवत्त्वात्पदमसिद्धिरित्याद्यन्वय-
विहारः । तस्मात्स्रोटोटात्मकस्य शब्दस्य परमार्थतो बौद्ध एवार्थ इति
सिद्धम् । स्रोटोटात्मवादे वादिनां विप्रतिपत्तिपरिहारादिकं विकृतमाज्ञाच-
निरूप्यतेऽतस्तज्जिज्ञासुभिरन्यतोऽवश्यम् ॥ प्रकृतमनुसरामः ।

शब्दानां शक्तिप्रकाशाय निरुक्ताद्यनेककोशकृद्भिर्विधकृतिकर्मपरिकर्मि-
 कोशः । तमपि शब्दानामान्वयेन, “ नभः पतन्मयात्मसमं पतच्छिः ”
 प्रवेत्ता । इति न्यायादनुपलब्धिविषया बहवः शब्दा इत्यविवेचनीयं
 गौर्वाणवाणौविस्वामिनाम् । अपि च समानार्थानेकार्थभेदेन द्विविधाः
 कोशाः । तत्र सामानाधिकरण्येनार्थानुपाददतः समानार्थकाः ।

“ विष्णुर्नारायणः कृष्णो वैकुण्ठो विष्टरश्रवाः ”

इत्येवममरादयः ।

“ अर्कोऽर्कपणे स्फटिके रवौ तास्ये दिवस्पतौ । ”

इत्येवं वैयधिकरण्येनार्थान्वयाद्वरन्तोऽनेकार्थका भेदिन्यादयः । इत्थं
 द्विविधेषु पद्यात्मना विस्तृताः समानार्थका बहवः कोशाः समुपलभ्यन्ते,
 परन्तु परिवृष्टमानेखनतिविस्तृतेष्वनेकार्थकेषु विरलतां, बह्वनां शब्दाना-
 मनुपलब्धजनिततापञ्च सञ्चिह्नैर्वृजगदुपकर्तुमना एकादिष्वक्षरपर्यन्तान्
 अकारादिस्वकारान्पञ्चागदणान्पञ्चान् पद्यात्मना शब्दान्सङ्गृह्यन् रत्नोप-
 मानां शब्दानां समन्वयो यथेति स्तनिगदस्यास्यान्तविभवं शब्दरत्नसमन्वय-
 नामकोशं व्यररचच्छ्रीमान् शाहजीमहाराजः ।

एष च महाराजमहौपतिः श्रीमतः शाहजी-भोसले, इत्यस्य पौत्रः
 ग्रन्थकृत्परि- श्रीमदेकाजीमहाराजस्य पुत्रः त्रिस्ताब्दषोडशशतकान्ते
 जयः । तच्चोरराज्यमग्रासत् । श्रीमान् शाहजी-भोसले बीजापुर-
 राज्यस्य माननीयो मुख्यः सेनाधिपतिरिति श्रूयते । उभयपरिग्रहवतोऽस्य
 ज्येष्ठार्था विश्वविख्यातकीर्तिः श्रीमान् हृषपतिः शिवाजीमहाराजः
 समजनि । द्वितीयायामेतत्कोषप्रणेतुः पिता श्रीमान् वेङ्काजीमहाराजः
 समजावत । श्रीमान् वेङ्काजीमहाराजस्तच्चोरराज्यस्य प्रथमराज्यकर्तेति
 वदन्ति । एतस्य च चौखपत्यानि सम्बभूवुः । तेषु सर्वप्रकारश्रेष्ठः ज्येष्ठो
 द्वादशवर्षदेशीयो धर्मावतार इव श्रीमान् शाहजीमहाराजः प्राप्त-
 राज्याभिषेकमग्रासत्ः पितृकास्तिकमन्त्रिमण्डलसहायेन भुवनराज्यभारणौ-
 कर्णधार इव राजधुरामत्यादृत उद्वहत् । असौ महाराजः स्वराज्य-

काले सर्वान्वर्णान्परस्परोपमदानभिज्ञानसम्बन्धयोगहेमाक्षिरामयाश्चावर्तयत् ।
धर्मार्थकामतन्त्रज्ञानसाधनानि, देशान्तरात् (अरबस्थान) चतुरश्रिकि-
त्सकानाङ्गय तदधिष्ठितौषधालयानि, बह्वन्वस्यसाणि, जीर्णवप्रादि-
संस्करणादीनि, अन्यानि च, लोकोन्नतिसाधनान्प्रकरोत् । अपि च
विदितसकलशास्त्रार्थः परिहृतप्रजापौडः फलितशक्तिचयः पूज्यमानपितृ-
दैवत आहिताग्निनिखिलकलावगाहगम्भीरबुद्धिर्गौर्वाणवाणीविलास्यसौ
दानमानाभ्यां सत्कृत्य वेदवेदाङ्गन्यायमौमांसादिशास्त्रपारंगरपर्वप्रबन्ध-
निर्माणकुशलैः षट्चत्वारिंशत्पण्डितैर्देवमभां देवेन्द्र इव स्वसभाममण्डयत् ।
शाहजौपुरं नाम नगरं (तिव्वरगनपुर) विदुसात्कृतमित्याख्यायते ।
पण्डितैः स्वयञ्च श्रीशाहजौमहाराजेन निर्मिता अनेकप्रबन्धाः सुप्रसिद्धाः ।
तेषु श्रीशाहजौमहाराजनिर्मिता निम्ननिर्दिष्टा ग्रन्थाः ।

- १ शब्दरत्नसमन्वयः ।
- २ शब्दार्थसङ्ग्रहः ।
- ३ चन्द्रगोखरविज्ज्ञाननाटकम् ।
- ४ अष्टपदौ ।

इमे पुनरिदानीं तच्चोरसंस्कृतपुस्तकालयादुपलभ्यन्ते । तेषु प्रथमः
शब्दरत्नसमन्वयनामाऽयं कोशो विदुषां पुरस्तात्सादरं समर्थ्यते । एतदैति-
च्छरसिका विशिष्टजिज्ञासां श्रीप्रौढप्रताप-श्रीगायकवाड-महोदय-सर्व-
विद्यावतार-श्रीमत्सयाजीरावमहाराजप्रतिष्ठापितप्रसिद्धतरसंस्कृतपुस्तका-
लयस्य प्रधानाधिकारिणा महावंशप्रभवेन प्रथितमहाबुद्धिना राज-
रत्नपदालङ्कृतेन डा० श्रीविनयतोष-भट्टाचार्यमहाशयिनाऽऽरब्धभाषायां
सुरचिताया भूमिकायाः प्रयथिष्यन्तीत्यावेद्य विरम्यते ।

इदमिदानीमेतत्कोशस्येतरापेक्षया कियदैशिक्ष्यमिति विचार्यते । तच्च
तावत्कोशानामितरेतरानुकरणमनुद्यते ।

त्रिका कूपस्य नेमौ व्याप्तिं कृष्टाधरे चये ।

मेदिन्याम् पृ. १. श्लो. १६.

चिका कूपस्य नेमौ आत्मिकं पृष्ठाधरे चये ।

विश्वसोचने पृ. ४. श्लो. १४.

चिका कूपस्य नेमौ आत्मिकं पृष्ठाधरे चये ।

शब्दरत्नसमन्वये पृ. ४. पं. १२.

अन्यच्च ।

चिरण्डी तु सुवासिन्वां आद्वितीयवयः स्त्रियाम् ।

मे. पृ. ४८ श्लो. ४३.

चिरण्डी च सुवासिन्वां आद्वितीयवयः स्त्रियाम् ।

वि. पृ. ८१. श्लो. ४३.

चिरण्डी तु सुवासिन्वां आद्वितीयवयः स्त्रियाम् ।

श. पृ. ८८. पं. ९.

इत्थं बह्वि सन्नुदाहरणानि, कश्चिद्रचनाभेदेनापि साम्यं प्रतीयते ।

यथा :—

चर्कोऽर्कपर्णे स्फटिके रवौ तास्य दिवस्पतौ ।

मे. पृ. ९ श्लो. १६.

चर्कः सूर्येऽर्कपर्णेऽपि शक्ते स्फटिकतासयोः ।

वि. पृ. ९. श्लो. ५.

चर्कोऽर्कपर्णे स्फटिके तास्य सूर्ये दिवस्पतौ ।

श. पृ. ३. पं. ९.

एवं साम्येऽप्यंशतः सर्वेषामुपयोगित्वं निरूप्यते ।

यथा :—

हेको मृदाश्रितमृगपक्षिणोर्नागरे चिबु ।

मे. पृ. ३ श्लो. २४.

हेकसु मृदसंसक्तविश्वसामृगपक्षिणोः । नागरे चिबु.—

वि. पृ. ३. श्लो. ११.

हेको विदग्धेऽपि भवेद्विस्तृत मृगपक्षिणोः ।

श. पृ. ४. पं. ६.

अन्यच्च ।

अशोकस्त्रिषु निःशोके पुंसि कङ्क्रेस्त्रिपादपे ।

मे. घ. ५. श्लो. १८.

अशोको वञ्चुले माने शोकशून्ये तु वाच्यवत् ।

वि. घ. ७. श्लो. १९.

अशोको वञ्चुले नौपे माने द्रुमविशोकयोः ।

श. घ. ६. पं. ८ ।

अचैकैकस्माद्विशेषः स्पष्ट एव । इतःपरमेकवासङ्गुचौतानामन्यत्र
सङ्गुचरूपं परमोपकारकत्वं प्रतिपाद्यते ।

यथा:—

पिटकस्त्रिषु विस्फोटे मञ्जूषायां पुनः पुमान् ।

मे. घ. ११. श्लो. १२०.

तर्ककः काङ्क्षिणि स्थातलर्कैर्कं गृह्यपक्षिणि ।

वि. घ. १७. श्लो. ८९.

यज्ञपात्रविशेषे स्तुक् श्लोकः स्वल्पेऽपि चातके ।

श. घ. ६. पं. ६.

सप्रसिद्धं च यन्नेदिनीकोशसाम्येऽपि विश्वकोचन उपपादितवैलक्षण्ये-
नात्मन उपयोगित्वं न व्यभिचरति तन्मिषु वक्तव्यमन्यथादृष्टान्मङ्गलः
शब्दराशौनुपाददानव्याख्य शब्दरत्नसमन्वयस्येति ।

एतन्मुद्रणोपयुक्तं क. ख., सञ्ज्ञितं पुस्तकद्वयम् आद्यं वटपत्तनस्य
श्रीराजकौयसंस्कृतपुस्तकालयस्य व्यक्ताव्यक्तमपि सम्पूर्णम् ।

द्वितीयं तन्मञ्जोरसंस्कृतपुस्तकालयादधिगतम् अन्नरान्नरा जुप्तं व्यक्ता-
व्यक्तम् अपरिपूर्णञ्च ।

अनयोर्माहकयोरादावन्ने च यद्यपि शब्दप्रज्ञेतुर्नाम नोपलभ्यते तथापि
तन्मञ्जोरपुस्तकालयादपरो वाक्यरूपः (श्लोकमन्त्रे, चिह्नाद्यन्ते, इत्येवंरूपः)
शब्दरत्नसमन्वयाभिधो शब्दः समुपलब्धः । तदन्ते “इति श्रीमन् महादेवि-

वेत्तावल्लयितेष्टावलयविख्यातकीर्तिः सकलकलानिधेर्विद्यारण्यपञ्चामनस्य श्रीमन्महाराजगणेश्वराजस्य कृतौ शब्दरत्नसमन्वयाभिधे राजकोशे कान्त-
वर्गेः पूर्णताऽभवद् ” इति । अमुष्मिन्नामसाध्याशब्दरत्नसमन्वयसङ्गृहीतानां
नाम्नां यथाक्रमं वाक्यरूपेण निर्देशाद्, अस्मिन्नपि कोशे “ सङ्क्षेपेऽपि गजे-
ऽप्यगजे ” इति मुखश्लोके शेषसङ्गृहीतस्वनाम्ना, तच्च तच्च शब्दरत्नसमन्वये
राजकोशापरपर्याये कान्तवर्ग इत्यादिनिर्देशाच्च सोऽस्य कर्तव्यमुमीयते ।

अचाङ्गोक्तानां सङ्केतानां चिह्नानि

१ वटपत्तनसंस्थित-संस्कृतपुस्तकालयग्रन्थस्य (क.)

२ तञ्जोरसंस्कृतपुस्तकालयग्रन्थस्य (ख.)

३ एतदभयग्रन्थस्य (मा.)

अन्ये च विंशत्यास्तत्र तत्राधोनिर्दिष्टा विदुषां स्वयङ्गोचरा इति नात्र
निर्दिश्यन्ते ।

अन्ते च कोशग्रन्थसमग्रशब्दानां स्रष्टिति प्राप्तय अकारादिककारा-
न्नादिवर्णात्मकशब्दानां यथाक्रमसूचौविन्यासोऽनुष्ठितः । तत्रादौ स्वरादि-
शब्दानां परं व्यञ्जनादीनामन्ते च संयुक्तादीनामितिक्रमेण सन्निवेशः ।
अथोगवाहानामकारोपरिपाठान्तददाद्यशब्दानामकारक्रमे विनिवेश आदृत
इति ।

अयि विद्वन्मणयः सार्वजनौनमेतद् यच्छ्रीमन्महामहिमप्रौढप्रताप-
श्रीगायकवाङ्महावंशावतंसैः परमरमणीयगुणालङ्कारभोगराजमानै-
र्निखिलविद्याकलावगाहगम्भीरबुद्धिभिरात्मजवदहर्निशं विचिन्त्यमानासु
प्रजासु समया विद्याकलाः प्रतिष्ठापयितुं निरन्तरदुष्कैरगणितकोश-
व्ययेनापि प्रतिज्ञातार्थं स्रष्टादयद्भिः श्रीनरेन्द्रमण्डलमण्डनायमानैरशेष-
जनमाननौघै राजनीतिप्रयोगकुशलैः पुण्यनामधेयैः श्रीमत्सयाजीराव-
महाराजैः प्रवर्तितसंस्कृतपुरातनग्रन्थप्रकाशनकार्येण श्रीसंस्कृतमहाविद्या-
लयसंस्थापनेन च भगवत्या वाग्देवतायाः कुलपरम्पराप्राप्तमौपासन-
मनुतिष्ठद्भिः किं किं नानुष्ठितं तदर्थमिति । तच्छ्रीमन्महाराजानां

पवित्रान्वये पूर्वसम्प्रातःश्रीगणेशजीमहाराजविरचितस्त्रास्य ग्रन्थस्य संग्रोधन-
कर्मणि प्रवर्तयमानस्य, अन्तरान्तरा यद्योपलब्धं साहाय्यं सन्पादयत
आत्मवदपगच्छस्य श्रीसंस्कृतपुस्तकालयाध्यक्षस्य राजरत्न-डा० श्रीभट्टाचार्य-
महोदयस्त्रात्यन्तम् अध्यन्तरङ्गम् उपकारभावं संतोषमभिधीयते ॥

अन्ते च एतत्संग्रोधनकार्यायोपलब्धं शृङ्गाशृङ्गं माहकादयमुपजौष्य
निर्दुष्टतानिष्पन्नये प्रतिशब्दं कोशान्तरसाहाय्यवन्तस्य यावच्छब्दं प्रयति-
तमपि मुद्रणकर्मणि यथामति सुरक्षितेऽपि परिशोधने मनुष्यमात्र-
सुलभात्प्रमादादृष्टिदोषादुद्दिभ्रमादा मनुपजातलक्षणानि संहित्यन्तं मे
गुणभोगश्चदयाः सद्दया इत्यभ्यर्थयते ॥

ताः विज्ञाप्य,
कोलवङ्गाः
ताः ३०-१०-१८८१ ।

}

विठ्ठलशास्त्री ।

वङ्गोदर । श्रीगोपबन्धुनमहाविद्यालय-
व्याकरणाध्यापकः ।

अथ शब्दरत्नसमन्वयकोशः ॥

'यस्मिन्निदं यस्मिदमेव नैत-
द्वयं न यस्मिन्निदितेऽन्यदस्ति ।
यद्वेद वेदोऽपि विविच्य किञ्चि-
त्तदाचि मे सन्ततमाविरस्तु ॥

5 अवनं हरिजाय वने यवने
लवनं च दिदेश निदेशमजे ।
सहजेऽपि गजेऽप्यगजे युयुजे
शमसौ मम सौख्यकरो न परः ॥

10 यदुपाश्रयणं यदुपाश्रयणं
न पृथक् प्रथयत्यपि सातिशयम् ।
प्रणिधाय शयं मयि सानुशयं
धियमुज्ज्वलयत्यपि देवगुरुः ॥

१ ख. पु० यस्मिन्निदित्यादिमङ्गलश्लोकादारभ्य कोशोऽयमौचित इत्यनं
वाच्यं । परन्तु

लकारः स्यादेवमातर्यपि लर्नागमातरि ।
एकार उच्यते विष्णवैकारः स्यान्महेन्दरे ।
ओकारो घातरि प्रोक्त ओकारोऽनन उच्यते ।
अं परे ब्रह्मणि प्राञ्जलः स्याच्चैव महेन्दरे ।

इति वृण्वते । एतेन वराहपद्मोऽयं कोश इति प्रतीयते ।

नातं वारांनिधिममरमुखैर्यत्रयासैर्मन्त्रित्वा
 ऽपारं प्रौढैरहमहमिकया सारसर्वस्वमस्त्र ।
 तद्देहीचीनिचयपरिचयात्सङ्गहीतुं प्रवृत्तो
 बालो लोलोऽप्ययममितधिया योगयुक्तेर्न बाध्यः ॥

- 5 केचित्कानार्थकाः केचित्कोशास्त्रेकार्यगोचराः ।
 एकोऽनेकार्थयुक्तोऽयं शब्दरत्नसमन्वयः ॥
 केचुचित्त्वादिनियमः कृतोऽग्न्यचान्त्रगोचरः ।
 कोशेऽस्मिन्द्वयमप्यस्ति कवीनामुपकारकम् ॥
 एकद्विचित्रतुष्यन्चषड्वर्णानुक्रमान्मया ।
 10 स्वरकाद्यादिकाद्यन्तवर्गैः कोशोऽयमौर्यते ॥

अथ कान्तवर्गः ।

को वायुशमनार्केषु ब्रह्मण्यात्मनि पावके ।
 सर्वनाम्नि मयूरे च सुखशीर्षजलेषु कम् ॥

॥ इति कैकम् ॥

अथ 'कदितोवम् ।

- अक्षं पापे च दुःखे च शोके चापि निगद्यते ।
 'अर्कोऽर्कपक्षे स्फटिके तावत् सूर्ये दिवस्पतौ ॥
 अक्षो मतो नाटकादिपरिच्छेदेऽन्तिकेऽपि च ।
 चिचयुद्धे भूषणे च स्थाने लक्ष्मणि रूपके ॥
 5 आर्क्यमे निगदितो व्यतीपाते शनैश्चरे ।
 उल्का तु गदिता ऽऽलाते विद्युदुत्पातयोरपि ॥
 'एकः संस्थान्तरे श्रेष्ठे केवलेतरयोरपि ।
 ओकः स्थाने च सद्ने कङ्कः छद्मदिजे स्मृतः ॥
 लोहपृष्ठे कृतान्ते च कल्कः पापाशयेऽपि च ।
 10 पापे दम्भे स्नेहश्रेष्ठे कल्को विदकिद्वयोरपि ॥
 कर्को राशिविशेषे स्याच्छुक्लाश्चे दर्पणेऽपि च ।
 हुताशने घटे चाय काकः स्यादायमेऽपि च ॥
 शिरोऽवस्थालने वृक्षविशेषे पीठसर्पिणि ।
 धृष्टे मानविशेषे च द्विपभेदे च कौर्तितः ॥
 15 'पितुर्धातरि च ज्येष्ठे वेसवारे (?) च संमतः ।
 काकं सुरतबन्धे स्यात् काकानां संहतावपि ॥
 काकी काकस्य योषायां काका काकोलिका मता ।
 काका च काकनासायां काचमाचामपीष्यते ॥

१ कदिः कजिरिखादिपाठो वद्यपि पुस्तकद्वय एककथनस्यापि कदितो-
 वम्, कदितोवमित्येव पाठः वाच्योवाच्यमिति तत्र तत्र तथैव प्रयुक्तम् ।

२ अर्कश्चात्मागङ्गाशब्दप्रयोगः क्षमापेक्षया आर्कोऽपि द्विलोकारिवर्णेन
 कोष्ठाकारेणैव वातोवाह इति वज्रश्लोऽत्र विचार्यते ।

३ अ, अक्षं ।

४ ओकप्रतिद्विगुणव्याप्तेरनुक्तिः ।

रक्तिकायां मलघ्नां च काकोली काकजङ्घयोः ।
किष्कुर्वितस्तौ हस्ते सप्रकोष्ठे कुत्सितेऽपि च ॥

ऊकस्तु कन्धरामध्ये केका मायूरवाचि च ।
कोको वृके चक्रवाके खर्जूर्यामपि दर्दुरे ॥

5 घूक इत्यभिधामाहुर्दिवाभौतपतचिणि' ।
छेको विदग्धेऽपि भवेद्विश्वस्तमृगपक्षिणोः ॥

जूको राशिप्रभेदे स्यादृक्कः स्यादक्षदारणे ।
मानभेदे खनिचे च तथा नीलकपित्थके ॥

जङ्गायां स्त्री पुमान्कोपे टीका ग्रन्थार्थवर्णने ।
10 'डकस्तु काले कलहे ठक्का विजयदुन्दुभौ ॥
तर्कः काङ्गावितर्कोऽहतन्वभेदेषु भण्यते ।
चिका कूपस्य नेमौ स्यात् चिकं पृष्ठाधरे चिके ॥

तोकः पुत्रे चातके च तोका पुत्र्यां प्रकीर्तिता ।
दकं तु वारिणि प्राहुर्दिकः स्यात्कोककाकयोः ॥

15 न्यङ्कुर्मृगे मुनौ नाको व्योम्नि च चिद्विदेऽपि च ।
वामलूरे भवेन्नाकुर्गिरावपि मुनावपि ॥

निष्को मानविशेषे च दीनारे कण्ठभूषणे ।
कनके तु भवेन्निष्कं नौका तरणसाधने ॥

पक्षोऽस्त्री कर्दमे पापे पाकः परिस्तौ शिशौ ।
20 केशानां जरसा शौक्ये स्थात्यादौ पचनेऽपि च ॥

- पिकः परभृते प्रोक्तो वकः कङ्के च रहसि ।
 वको वृक्षविशेषे स्यादकपुष्पेऽपि कीर्तितः ॥
- भूकं श्वधे च कोलेऽपि भेको मण्डूकमेघयोः ।
 मुष्कस्तु वृषखे वृक्षे सङ्घातेऽपि निगद्यते ॥
- ५ मूकस्त्ववाचि दैत्ये च 'यूका 'कौटान्तरेऽपि' च ।
 रङ्गस्तु कृपणे मल्ले (न्दे !) राका नवरजःस्त्रियाम् ॥
 संपूर्णेन्दुतिथौ राका कच्छां" नद्यन्तरेऽपि च ।
 रेको विरेके 'नीचे च शङ्कायामधमेऽपि च ॥
- रोको दीप्तौ बिले रोकं लङ्का स्याद्रक्षसां पुरि ।
 १० शाकिन्यां चापि लङ्का स्यात् कुलटायां च योषिति ॥
 भुवने च जने लोको वल्कं वल्कलशल्कयोः ।
 वङ्कः पर्याणभागे स्यान्नदीपात्रे च भङ्गुरे ॥
 वृङ्कोऽवयवभेदे स्याद्वकः शालावृकेऽपि च ।
 शङ्कुः कौले शिवेऽस्त्रे च सङ्घाभेदे च कथ्यते ॥
- १५ शंका चास्मै वितर्के च शको जात्यन्तरे नृपे ।
 शल्कं तु शकले वल्के शकं तु स्याद्भरीतके ॥
 दीपभेदे तरौ शाकः कौरे व्याससुते शुक्रः ।
 ग्रन्थिपर्णे शिरीषे च रावणस्यापि मन्त्रिणि ॥
 वर्षपुष्पे शुक्रं क्षीवे श्रुकः शुङ्गानुकम्पयोः ।
 २० शुल्कं घट्टादिदेये च वरादर्थग्रहेऽपि च ॥

श्लोकः पद्ये च यश्चसि श्लोको दुःखे निगद्यते ।

श्लोकं युक्तगद्ये स्त्रीयां करणे श्लोकमव्य(सृक्कृत्य?)यम् ॥

वाद्ये वातोत्पद्ये चापि स्वकः स्त्रीये तु वाच्यवत् ।

सगु माहायां सहार्थे तु साकमित्यव्ययं मतम् ॥

५ 'स्फिग् देशावयवे चापि मता स्पृक्षौषधाऽन्तरे ।

यज्ञपाचविशेषे सुक् स्तोत्रः स्वल्पेऽपि चातके ॥

सेकस्तु सिच्यतौ प्रोक्तः सहार्थे स्तोत्रमव्ययम् ।

स्त्रीरित्यामव्ययं सैकं (?) द्विकोष्कारग्विशेषके ॥

॥ इति कद्वितीयम् ॥

अथ कद्वितीयम् ।

१० अश्लोको बन्धुले नीपे माने द्रुमविश्लोकयोः ।

अश्लोका कटुरोहिण्यामश्लोकं पारदे स्मृतम् ॥

अभौकः कामुके क्रूरे कवौ च भयवर्जिते ।

अलकः कुन्तले पुर्यामलका स्यादनेशितुः^१ ॥

अनूकं तु कुले शीलेऽप्यनूको गतजन्मनि ।

अलौकमप्रिये प्रोक्तमसत्ये द्विषि चावृते ॥

१ क. स्फिग् देशावयवे अथर्ववेदिभिः संमतास्त्रिष्वामिति पाठभेदः ।

२ क. यः ।

- अनीकं स्वाद्रुचे सैन्धोऽबासुको निपुष्पास्पयोः ।
 अश्वकं स्वच्छपचे चाचानेकं बहुले मतम् ॥
 अर्भकस्तु ह्यग्रे बासे मूर्खेऽपि च निगद्यते ।
 अन्तिकं निकटे पुत्थामन्तिका शतलौघधौ ॥
- 5 अन्तिका भगिनी ज्येष्ठा नास्योक्तौ परिकीर्तिता ।
 अलर्को धवलाग्रे (के ?) स्याद्योगोन्मादितकुक्षुरे ॥
 अम्बिका तिन्तिडीकाभ्योङ्गारपाङ्गेरिकासु च ।
 ध्वान्तेऽन्धकमविज्ञानेऽन्धकः स्यादसुरान्तरे ॥
 अम्बिका कैतवे सिद्धे शर्वर्यामपि गद्यते ।
- 10 अम्बिका पार्वतीमाचोर्धतराङ्गस्य मातरि ॥
 अम्बको अङ्गमेऽपि स्यादम्बकं तु विलोचने ।
 अंशुकं स्यात्सूक्ष्मवस्त्रे वस्त्रमाचोत्तरीययोः ॥
 अक्षिका द्यूतभेदे स्यादक्षकं त्विन्द्रिये मतम् ।
 अन्तकः शमने प्रोक्तो रोगसन्तापयोरपि ॥
- 15 अन्दुकः 'कन्दुके प्रोक्तो निगद्ये च मतोऽस्त्रियाम् ।
 'अन्यूने त्वधिकं प्रादुरधिकं चाधिमूर्धनि ॥
 आठकः स्यान्मानभेदे तुवर्यामाठकौ मता ।
 आह्निकं दिननिर्वर्त्ये चिलिङ्गमव न द्वयोः ॥
 नित्यक्रियाभोजनयोर्हन्दे प्रकरस्य च ।
- 20 आतङ्को रोगसन्तापशङ्कासु मुर'जध्वनौ ॥

१ धूवज इति कोष्ठाङ्गरे ।

२ अन्धूने इति । अन्धूनेत्यं समाधिकयोरप्येकदेशविवक्षयाच प्रयोगः ।

३ अ. नाव ।

- आनकः षट्हे भेरीं राहावाइक ईरितः ।
 आविकं त्वचि सन्दोहे ऋङ्गवेरे तवाद्रिकम् ॥
- आस्तिको मुनिभेदे स्यादास्तिको वेदवादिनि ।
 आर्थिकः स्यादर्थविदि स्यात्प्रासङ्गिकमार्थिकम् ॥
- 5 आलोकः स्यात्प्रकाशेऽपि तद्योक्तो बन्दिभाषणे ।
 आशङ्का 'स्यादवाक्षेपे संशये च निगद्यते ॥
- इक्ष्वाकुः कटुतुम्ब्यां स्त्री सूर्यवंशनृपे पुमान् ।
 इन्द्रकं त्वास्थानयृहे तथाकाशे मतेषिका ॥
- उदर्कं रघ्यत्काले तत्फले मदनकण्टके ।
 10 स्यादुल्मुकं तथाऽऽलाते सोत्कण्ठे तूल्मुको मतः ॥
- उलूको वायसारातौ तयेन्द्रे च नृपे कश्चित् ।
 उष्णको रोगभेदे स्यादातुरे क्षिप्रकारिणि ॥
- उष्णकस्तु निदाघे स्याद्यवाग्वामुष्णिका मता ।
 उद्भकः करभे प्रोक्तस्तत्स्त्रियामुद्भिका मता ॥
- 15 ऋत्तिकानिर्मिते भाण्डविशेषेऽप्युद्भिकां विदुः ।
 ऊर्मिका त्वङ्गुलीये स्यादस्त्रभङ्गतरङ्गयोः ॥
- ऊर्ध्वकः स्यादृग्विशेषे सलिले तूदकं मतम् ।
 एडकः ऋङ्गवन्मेषे तृणभिद्येरका मता ॥
- एधकः स्यादधर्मेऽपि 'त्वेजकः स्यादिकम्पने ।
 20 कनकं तु सुवर्णे स्याद्यम्पके नागकेसरे ॥

किंशुके' काञ्चनारे च धतूरे कनकः स्मृतः ।

करको दाडिमे प्रोक्तः करकं च कमण्डलौ ॥

करे पक्षिविशेषे ना करका स्या'इनोपले ।

क्रमुकः स्याद्गद्रमुक्ते क्रमुकः पूगलोभयोः ॥

५ फले कार्पा'सिकायां च पट्टिकाब्रह्मदारुखोः ।

कटकं लवणे राजधानीगिरिनितम्बयोः ॥

कटकं वलये दन्तमण्डने दन्तिनामपि ।

कटुका कटुरोहिण्यां व्योषे तु स्यान्नपुंसकम् ॥

रसान्तरे तु कटुकः क'ठने (पटोले!) कटुकः स्मृतः ।

१० कण्टको न स्त्रियां क्षुद्रशर्षौ' मत्स्यादिकौकमे ॥

नैयायिकादिदोषोक्तौ स्याद्रोमाञ्चद्रुमाङ्गयोः ।

करङ्गः शौर्षिां सस्ये च नारिकेलफलास्थिनि ॥

कलङ्कस्त्वपवादे स्यात् कालायसमलेऽपि च ।

कर्णिका करिहस्ताग्रे बीजकोशेऽम्बुजस्य च ॥

१५ क्रमुकादिछटांशे च करमध्याङ्गुलावपि ।

कर्णिका कर्णभूषायां कुट्टिन्यामपि कुचचित् ॥

क'चाकुस्तु दुराधर्षे तथाध्वनि विपर्यये ।

विलेशये च दुःशौले कञ्चुको वारबाणके ॥

वर्धापकृष्टीताङ्गस्थितवस्त्रे च चोलके ।

२० निर्मोके फलिनां चापि कञ्चुकी त्वौषधान्तरे ॥

रसेन्द्रे कण्टकी प्रोक्तः 'व्यासे वर्षधरेऽपि च ।
कलिका कथ्यतेऽत्यन्तसूक्ष्मवस्त्व'ग्रिमन्त्रयोः ॥

कन्दुकः क्रीडनीये स्यात् कलिका कण्टसूचके ।
कवको ग्रासमात्रे स्याद्भूस्फोटे कतकं विदुः ॥

5 कथकसूदितो वैश्ये कर्तको नापिते मतः ।
कम्पाङ्कः पवने प्रोक्तः कलिका कोरके मता ॥

कारिका यातनायां स्यान्नवयोषिति च स्मृता ।
स्मृतौ विवरत्नस्रोके कारिका नटयोषिति ॥

नपुंसकं तु कर्मादौ कारकं कर्तरि षिषु ।
10 कालिका योगिनीभेदे धूमरीनवमेघयोः ॥
काण्ड्ये गौर्यां मेघपङ्क्तौ क्रमदेये च वस्तुनि ।
पटोलशाखारोमास्त्रीमांसीकाकौशिवामु च ॥

तत्रा वृश्चिकपत्रेऽपि वैवर्ण्येऽपि निगद्यते ।
पिप्पौ तु कालकः प्रोक्तो रोगभेदे तु काचकः ॥

15 कार्मिकः शिल्पिनि प्रोक्तः तत्रैव च ह्यषौवसे ।
काशिका तु पुरीभेदे चषकेऽपि निगद्यते ॥

कालकं त्वन्धकारे स्यात् कालकं यद्वति स्मृतम् ।
कामुकी तु वृषस्यन्यामिच्छावत्यां तु कामुका ॥

कार्मुकं धनुषि स्वाका वेशी कर्मक्षमेऽन्धवत् ।
20 कामुकः कमनेऽशोकपादपे चातिमुक्तके ॥

- कठशालीये 'कालकस्तिलकालके ।
 कार्तिकः स्यादूर्जमासि तत्पूर्वायां तु कार्तिकी ॥
 काञ्चिकं काञ्चिकं तुल्ये द्वे तुषोदकवाचके ।
 क्षितिकं मधुयष्टौ स्यात् कौलिकं हारवन्धने ॥
- 5 कौचकः क्षिद्रवद्वेष्टौ दैत्यभेदे द्रुमान्तरे ।
 क्षिमिजातो कौटकः स्यान्निष्कुरे वाण्यलिङ्गकः ॥
 किम्पाकस्तु फलाश्लेषेऽपि महाकाले, च कुद्मले ।
 किंशुकः स्यात्पलाशद्रौ किञ्चल्यः केसरोऽस्त्रियाम् ॥
- 10 कुत्साकुः कुशवज्रार्कपरोत्तापनकर्तृषु ।
 कुलिकः कुलसंपन्ने द्रुभेदे पद्मगान्तरे ॥
 कुहकं स्यादिन्द्रजाले कुहकः कपटाग्निते ।
 कुशिकः स्याद्राजभेदे कुतुकं तु कुतूहले ॥
 कूपको गुणदृष्टे स्यात्तैलपात्रे कुकुन्दरे ।
 'उदपाने चितायां च कूपकश्च विदारके ॥
- 15 कूपकोऽन्धावपि प्रोक्तः कूपिकाऽभोगतोपले ।
 कुलकं तु पटोले स्याच्छोकसम्बद्धगुण्यके ॥
 कुलिकोऽहौ कुलश्रेष्ठे वल्लिके काकतिन्दुके ।
 कूर्चिका तूलिकायां स्यात् सूचिकायां च कुद्मले ॥
 कपाटोद्घाटने क्षीरविकृतावपि बोधिति ।
- 20 कुम्भिका दृष्टभेदे स्यात् कुण्डिका तु कमण्डलौ ॥

कृषिका चिचलेखनां कृषिकायां तु कृषिका ।
 कृषकं तु मतं तूर्ये(खपे?) कुलकस्तु द्रुमान्तरे ॥
 काले तु कृषकः प्रोक्तः क्षत्तिका तारकान्तरे ।
 आसुर्यां कालिकायां च क्षत्तिकाकेत्यभिधीयते ॥

५ केशिकः केशसम्पन्ने केतकस्तु द्रुमान्तरे ।
 केलिका पटकुश्यां स्यात्कौडायां केलिका मता ॥
 कैशिकी वृत्तिभेदे स्यात्कैतकं केतकीरजः ।
 कैशिकं केशसंबन्धे कोलिकः शबरे मतः ॥

कोरकः कुड्मले च स्यात्ककोलकमृणालयोः ।
 १० कोलको गृहभागे स्याद्वीणाङ्गे कोलिका मता ॥
 मरीचे कोलकं प्रोक्तं कोलकं बदरीफले ।
 कौशिको गुग्गुलौ व्यालग्राहे नकुलशक्रयोः ॥
 विश्वामित्रे च कोशशूलकयोरपि कौशिकः ।
 कौशिकी चण्डिकायां स्यात्तदीभेदे च कीर्तिता ।

१५ कौण्डिकः कुण्डकर्मणे कौन्तिकः कुन्तयोधिनि ।
 कुतूहले कौतुकं स्यादभिलाषे महोत्सवे ॥
 तथा परम्परायाते मङ्गले हर्षनर्मणोः ।
 विवाहसूचनगीतादिभोगयोरपि कौतुकम् ॥
 खड्गिको महिषीक्षीरे फेनसैनिकयो र्मतः ।
 २० खटिका खेखनद्रव्ये कर्षरन्ध्रे च वीरखे ॥

- खटुकः स्वादर्धमुष्टौ दोर्मूले खण्डिकं मतम् ।
 खनकश्चित्ततत्त्वज्ञे सन्धिचौरे च मूषके ॥
- मन्थाने खजकः प्रोक्तः खण्डिकश्चणके मतः ।
 खजाका तु भवेद्द्व्यां खल्लकः खल्पनीचयोः ॥
- 5 खेटकं तु लघुग्रामे युद्धसाधनचर्मणि ।
 खोलकः पाकवल्मीकपूगकोशे शिरस्त्रके ॥
- ग्रन्थिकं पिप्पलीमूले दैवज्ञे गुग्गुली तु ना ।
 ग्रन्थिपर्णे करीरे च सहदेवास्थपाण्डवे ॥
- गडुकः पाचभेदे स्याद्गण्डुकः कन्दुके मतः ।
 10 'कूरकर्मणि गण्डुकः कथितः शब्दवेदिभिः ॥
- गण्डकौ तु नदीभेदे गण्डकः शकुलार्भके ।
 गण्डकः खड्गिनि स्यातः सङ्ख्याविद्याप्रभेदयोः ॥
- अवच्छेदेऽन्तरायेऽपि गण्डकः समुदाहृतः ।
 गणकास्था तु दैवज्ञे सङ्ख्याविदि निगद्यते ॥
- 15 गणिका यूथिकावेश्यातर्कारीतरुणौघपि ।
 गल्बर्कोऽर्काश्मचपके 'गर्तकं भूमिनिम्बके ॥
- गर्तिका तन्तुशालायां गर्भकं रजनौयुगे ।
 गन्धकः स्याद्वातुभेदे गन्धिकं शकटे मतम् ॥
- केशमध्यगते माल्ये गर्तकः परिकीर्तितः ।
 20 'ग्रान्थिकः पण्डितजने गान्धिकः स्याच्च लेखके ॥

१ ख. पु० खयं पाठोऽधिकः ।

२ क० पुस्तके गण्डकः कूरकर्मणि, इति पाठभेदः ।

३ ख. य

- गान्धिकस्यापि गदितः सुगन्धद्रव्यहारिणि ।
 ग्राहको घातिविहगे व्याधानां च ग्रहीतरि ॥
 गिरिका बालमूषायां कथ्यते शब्दवेदिभिः ।
 गुह्यकः स्याज्ज्योतिषिके गुह्यकः स्तवके मतः ॥
 5 गुह्यको देवभेदेऽपि गुह्यकः स्यात्तु गो'पिते ।
 गृह्यको निघ्नके प्रोक्तस्तथा स्वच्छन्दचारिणि ॥
 गुण्डको मलिने धूलौ कलोक्तिजोऽप्यचयोः ।
 'गेन्दुकं कन्दुके प्राहुर्गैरिकं धातुरुक्मयोः ॥
 गोलको विधवापुत्रे जाराश्च मखिके गुडे ।
 10 गोरक्षः पक्षिजातौ स्यात्तथा नम्रकवन्दिनोः ॥
 गोखिका वृषवाद्यो स्यान्नौखिकस्तत्सहे वृषे ।
 घटिका स्यात्कालमाने तथा क्षुद्रघटेऽपि च ॥
 कृकाटिकायां च तथा घण्टिका कांस्यवादने ।
 घाण्टिकः^१ स्यादोधकरे घातिर्यः पिष्टपूरके ॥
 15 घातुको मारके स्यातो घुण्टकः पाद'गेऽस्थिनि ।
 घोलकस्तु समूहे स्याद्दो'लिका शकभिद्यपि ॥
 धामार्गवे घोषकः स्याद्घोटकोऽग्रे निगद्यते ।
 चषकस्तु सुरापात्रे मधुमद्यप्रभेदयोः ॥
 चटकः कलविद्धे स्याच्चटका स्त्री स्वपत्ययोः ।
 20 चलुकः प्रसृतौ भाण्डभेदे चलुकवत्पुमान् ॥

- 'चतुष्की मशकार्यां चतुष्की बहिकान्तरे ।
चतुष्की मत्स्यार्यां स्वात् पुष्करिस्थन्तरेऽपि च ॥
- चड्डिका तु भवेन्नौर्यां कोपनायां च योषिति ।
चरको ग्रन्थभेदे स्याच्चरकः स्थावरेतरे ॥
- ८ चलको धान्यभेदे च चर्चिको वाक्पटौ मतः ।
चन्द्रकः केकिपिच्छाङ्गे कर्पूरेऽपि च चन्द्रकः ॥
- चम्पकं चाम्पके पुष्पे पीते' गौरे तु वाच्यवत् ।
चारकः पालकेऽश्वादेः स्यात्सञ्चारकबन्धयोः ॥
- चाक्रिकः कुम्भकारे स्याच्चाक्रिकश्चक्रवर्तिनि ।
१० चिचकः स्यादग्नितरौ चिचकं तिलके मतम् ॥
- चीनको देशभेदेऽपि चीनाकं स्यात्फलान्तरे ।
चौरको विक्रियालेखे शिखायां चूडिका मता ॥
- भिक्षिकायां चौरिका स्याच्चुवृकंत्वमिकाधरे ।
चुम्बकश्चुम्बनपरे धूर्तायस्कान्तकामुके ॥
- १५ बहुग्रन्थैकदेशे घटस्योर्ध्वावलम्बके ।
चूतकः कूपकेऽद्यास्ते चूचुकं तु कुचाग्रके ॥
- चुलुकः प्रसृतौ भाण्डभेदे 'चलुकवन्मतः ।
चूलिका नाटकस्याङ्गे कर्णमूले च दन्तिनाम् ॥
- चुलुकी शिशुमारे च कुण्डीभेदे कुलान्तरे ।
२० गच्छूषे चुलुकं प्राहुर्मधुमासे तु चैचकः ॥

चोसकौ' तु करीरे स्यान्नारङ्गे किष्कुपर्वसि ।
कम्बुकां चोलिका स्याता चोरकर्मसि चौरिका ॥

छचिका स्याद्भुजङ्गाख्यामातपचे तु छचकम् ।
छचाकं धरणीस्फोटे व्याजे छन्नकमौरितम् ॥

5 छलकः कुहके प्रोक्तश्छादकस्तु निगूहके ।
घातुके तक्षके चापि छेदकच्छेदिकावभौ ॥

जनको नृपभेदे स्यान्नातेऽपि जनको मतः ।
जतुकाऽजिनपट्यां स्याज्जतुकं हिङ्गुलाक्षयोः ॥

जल्पाकस्त्वतिवाचाले वावदूकेऽपि जल्पकः ।

10 जम्बुकः पश्चिमाशयाः पत्यौ नीचे च गद्यते ॥

वृक्षान्तरे फेरवे च जम्बूक इति गद्यते ।

जाहको घोड्गमार्जारखजाकातुण्डिकासु च ॥

जालकं कोरके प्रोक्तं कुलाये जालिनीफले ।

आनाये दम्भभेदे च वस्त्रभेदे च जालिका ॥

15 जालिकाऽप्यङ्गरक्षिण्यां विधवाजालजीविनोः ।

जालिकस्त्र्यर्णनाभे स्याद् ग्रामकूटे च धौवरे ॥

जानकौ रामभार्यायां जङ्गले स्यात्तु जाह्निकः ।

'जीवन्यां जीविकामाहुस्तथा जीवनसाधने ॥

जीवकः प्राखकेऽपि स्याच्छीर्षे स्यात्पीतसारके ।

20 जीरकं जरलास्थे स्यात्सुगते जिनको मतः ॥

- जूर्णको धान्यभेदे स्याज्जोङ्गकं ह्रमिजे' मतम् ।
 ज्योतिष्काः पञ्च चन्द्रार्कग्रहनक्षत्रतारकाः ॥
- भरकः क्षरखे प्रोक्तो भरकस्तोयनिर्भरे ।
 भावुकः पिबुले प्रोक्तो द्योतदौप्तौ च भल्लिका ॥
- 5 भल्लिकोद्वर्तनमले' भिषट्टयामुद्वर्तनांशुके ।
 'भृङ्गारिकायां भिल्लौका भिल्लिकाऽपि मता समा ॥
- कट्वङ्गे टुण्डुकः प्रोक्तष्टुण्डुकः शोणकास्पयोः ।
 'डिम्बिका जलविम्बे च कोलके कामुकस्त्रियाम् ॥
- तर्जको भीषकनरे तक्षकः पद्मगान्तरे ।
 10 तक्षको वर्धकौ च स्यात्तर्जुकस्तु मतोऽर्थिनि ॥
- तण्डुकः खञ्जने फेने समासप्रायवाचि च ।
 गृहदारुतहस्कन्धमायाबहुलकेष्वपि ॥
- तन्त्रकं त्वहते वस्त्रे गुडुष्यां तन्त्रिका मता ।
 तर्ककस्तु मतो वस्त्रे च्यम्बकस्तु महेश्वरे ॥
- 15 तारको दैत्यभित्कर्णधारयोर्न द्वयोर्दृशि ।
 कनौनिकायामृष्टेऽपि न पुमान् चातरि चिषु ॥
- तान्त्रिको घातसिद्धान्ते प्रहस्ते तालिका मता ।
 तिक्तकस्तु पटोले स्याद्रसभेदेऽपि तिक्तकः ॥
- तिलकं क्लोमि तिलकस्तुरङ्गे तिलकालके ।
 20 सौवर्चले पुनः क्लोमे ना तु रोगद्रुभेदयोः ॥

१ च. कुशुमे, ख. कुसुमे ।

२ ख. पटे ।

३ खं बाढो माटकायां जकारादिचतुर्धेभ्यु ।

विशङ्कुर्नृपभेदेऽपि शलभे वृषदंशके ॥

तिन्दुको वृक्षभेदे स्यान्निलोकी विष्टपत्रये ॥

तुरुष्को देशभेदे स्यादपि जात्यन्तरे मतः ।

तुरुष्कः 'सिलहके तावे तथा स्यात्पिण्डके कश्चित् ॥

5 तृषितेऽर्थिनि तृष्णक्' स्यात्तोटकं वृत्तभिद्यपि ।

तूलिका शयनीयोपकरणे लेखसाधने ॥

तूष्णीको निष्क्रिये प्रोक्तस्तोदकः प्रेरके मतः ।

दर्शकः स्यात्प्रतीकारे दर्शयितृ'प्रवीणयोः ॥

दर्पकः पञ्चबाणे स्यादन्तको दन्तरुग्भिदि ।

10 दग्धिका'भिःसटायां स्याद्वाढायां' दंष्ट्रिका मता ॥

दलिकं तु मतं काष्ठे दमकस्तु नृपान्तरे ।

द्रावको ग्रावभेदेऽपि विदग्धे घोषकेऽपि च ॥

दारको बालकेऽपि स्याद्भेदके' त्वभिधेयवत् ।

दाधिकं' दधिसम्पन्ने दारुकः कृष्णसारधौ ॥

15 बैडालिके दाभिकः स्याद्वाचकं काष्ठदारवे ।

दीपकं वागलङ्कारे वाच्यवहीतिकारके ॥

दीप्यकञ्चाजमोदायां यवानौबर्हिषूडयोः ।

दीर्घिकाऽऽस्था पुष्करिण्यां तूलिकायां तु दूषिका ॥

- तथा स्याल्लोचनमले गन्धकुश्यां तु 'दुष्कः' ।
 विहाराद्यवकाशेऽपि दूषकस्तु विदूषके ॥
- 'देवको भूपभेदेऽपि देवकौ' ह्यणमातरि ।
 दैहिकं देहसम्बन्धे देशिकश्चपदेष्टरि ॥
- ६ डोलिका डोलिकायां स्यादोरकः सूचमाचके ।
 धनिका स्यात्तु धन्याके धनिको धनवत्यपि ॥
 धान्यकं धान्यमाचे स्याद्धारमिको धर्मचारिणि ।
 धातकौ तरुभेदे स्याद्धानुष्कस्तु धनुर्धरे ॥
- ध्रुवकस्तु मतः स्याल्लौ गलिताङ्गे कचिन्मतः ।
 १० धेनुका तु करिण्यां स्याद्धेनुको दानवान्तरे ॥
 धेनुकं करणे स्त्रीणां धेनुसङ्घेऽपि तन्मतम् ।
 नर्तकः स्यात्पोटगले" केलके चारणे नटे ॥
- नर्तकौ तु करेखां स्याल्लासिकायां च योधिति ।
 नग्नकः क्षपणे नग्रे बाले नग्नक ईरितः ॥
- १५ नग्निका च कुमार्यां स्यान्नग्नकः कर्पटे मतः ।
 नन्दकः स्याद्विष्णुसङ्गे इर्षके कुलपालके ॥
 नरको निरयेऽपि स्यादसुरेऽपि कचिन्मतः ।
 नगौकाः पक्षिमाचेऽपि नलिका सान्तरेऽस्थिति ॥
- निरये नारकोऽपि स्यान्नारको निरयस्थिते ।
 २० नारकं निरयोद्भूते नास्तिको वेदमिन्दके ॥

नालीकमन्त्रे वाचे ना' तथा शल्याद्ययोरपि ।

नाशकस्त्वन्तके रोगे शाकभेदे तु नालिका ॥

नाडिका कालमानेऽपि कण्डूरायां च नाडिका ।

नायको नेतरि प्रोक्तो हारमध्यमश्चापि ॥

5 नौलिका नौलिनीक्षुद्ररोगसेफालिकासु च ।

निर्मोको मोचने व्योम्नि तथा च फलिकच्छुके ॥

निरोका भिक्षुमात्रेऽपि निन्दकस्त्वपवादके ।

रूप्याध्यक्षो नैषिकः स्यान्नोदकः प्रेरके मतः ॥

पराक'स्तु व्रते खण्डे प्रसेकः सेचने च्युतौ ।

10 पद्मकं पद्मकाष्ठेभविन्दुजालकयोर्मतम् ॥

पक्षकः पार्श्वमात्रेऽपि पक्षद्वारे च संमतः ।

पताका वैजयन्त्यां स्यात्सौभाग्येऽङ्ग'ध्वजेऽपि च ॥

पर्यङ्को मण्डके प्रोक्तः पल्यङ्कोऽपि निगद्यते ।

प्रतिकूलसे प्रतीकः स्यात्तथाऽवयवमात्रके ॥

15 पर्युक्तस्त्वायुधभिदि पर्युक्ता पार्श्वकीकसे ।

प्राणको जीवकतरौ पार्श्वकः सन्धिजीविनि ॥

पाशकः प्रासकश्चास्ते प्रासिकः कुन्तयोधिनि ।

पावकोऽग्नौ सदाचारे वह्निमन्त्रे च चिचके ॥

भस्मातके विडङ्गे च पातुको जलहस्तिनि ।

20 पतयालौ प्रपाते च 'पातुकस्त्वभिधीयते ॥

- पादुका पादरक्षिण्यां पालयिष्यां तु पालिका ।
 पालङ्कः स्याच्छाकभेदे 'पाटको वाद्यभिद्यपि ॥
 पाटकश्च महाकिष्कौ तथा स्यात्कटकान्तरे ।
 अक्षादिबालने मूलद्रव्यापचयरोधसोः ॥
- 5 पिण्याकस्तिलकल्को स्याद् द्विजुबालहौकमित्थके ।
 पौतको वर्णभेदे स्यात् पिनाको रुद्रधन्वनि ॥
 मञ्जुषायां तु पिटको विस्फोटे पिटको मतः ।
 पिण्डकः मिल्हके प्रोक्तः पिण्डकाऽवयवान्तरे ॥
 पिष्टको घृतपूपे स्यान्नेचरोगे च गद्यते ।
- 10 प्रियकः पौतसाले' स्यात्प्रियकश्चासिते मृगे ॥
 पुलाकः' स्यात्तुच्छधान्ये मङ्गले भक्तमिवयके ।
 पुलकः कृमिभेदेऽश्मभेदे च मणिदूषणं ॥
 'गजान्नपिण्डे गन्धर्वे रोमाञ्चहरितालयोः ।
 पुष्यकं रौतिकानेचरोगयो रत्नकम्बले(कृणं ?) ॥
- 15 कुबेरस्यापि याने स्यात्कासीसे च रमाञ्जने ।
 लोहकांस्यमृदङ्गारशक्यामपि पुष्यकम् ॥
 स्वर्णचूडे पूर्णकः स्यान्नासाहिन्यां तु पूर्णिका ।
 पुलिका पूषिका चापि पोलिकायामुभौ मतौ ॥
 पुचिका तु कथपत्ये स्यात्पुचिका शूलभञ्जिका ।
- 20 पुचकः पुमपत्येऽपि तथा मन्यनसाधने(?) ॥

- तथैव शरभे धूर्ते शैलहस्तप्रभेदयोः ।
 'रोमोज्जमे तु पुस्तकः पुष्पकं तु व्रतान्तरे ॥
 पुष्पिका स्यात्त्रिगुणमले पुष्पकस्त्वतिमुक्तके ।
 पुस्तकं लेखपत्रे स्यात्पृदाकर्णशिकेऽप्यहौ ॥
- 5 पृदाकुक्षिकतरौ व्याघ्रेऽपि च निगद्यते ।
 पृषत्कस्तु खगे बाणे पृषुकक्षिपिटेऽभके ॥
 प्रेरकः प्रेषकद्योभौ कवितौ तु नियोजके ।
 पेचकः करिणाङ्गूले 'मूलोपान्ते च कौशिके ॥
 मञ्जूषायां कदम्बे तु 'वस्त्राधारे च पेटकः ।
 10 पोलिकाऽपूपभेदे स्याद् 'बाह्यारामे तु पौरकः ॥
 फण्डिका स्याच्छाकभेदे फलकं काष्ठपट्टके ।
 फलकौ मत्स्यभेदे स्यादाण्यवफलकान्विते ॥
 बन्धूकं बन्धुजीवे स्यात्सम्बन्धिनि तु बन्धुकः ।
 बन्धूकः पीतशाले' च स्यात्साक्षिणि तु बन्धकः ॥
- 15 बन्धकं स्याद्विनिमये पुंश्चल्यामपि बन्धकौ ।
 बालिका कर्णभूषायां बालायां बालकः शिशौ ॥
 मूर्खे च बाधकः शत्रौ प्रतिक्कूले तु बाधकम् ।
 बाधिका त्वौषधिभिदि नेचसारे' च बाध्यकम् ॥
 बहुकः कर्कटेऽर्के च दात्यूहे जलसातके ।
 20 वैजिकं शिग्रुतैले स्यादैम्बिको बिम्बजीविनि ॥

१ पृषको चर्मविन्दौ स्यादिति मा० पाठः ।

२ ख. क्षयिकः पाठः । ३ क. पुष्पा । ४ क. ख. बाह्यायां
 पौरको मतः । इति पाठः । ५ क. वारे । ६ ख. लोरे ।

- वैतालिके बोधकः स्वात्कालघ्नानिनि बोधकः ।
 'रसकं स्याद्रोगभेदे भसिते भसकं मतम्' ॥
 वार्ताकां त्वच्च भण्टाकौ भण्टको हास्यकारिणि ।
 भविकं भावुकं भव्ये भावुको भगिनीपतौ ॥
 भालाङ्कः करपत्रे स्याच्छाकभेदे च रोहिते ।
 कण्ठ्ये पुरुषश्रेष्ठे 'तथा स्मरहरेऽपि च ॥
 सूर्यावर्ताश्रमभेदेऽपि जम्बुके धामको मतः ।
 विषे च धामकं' प्रोक्तं भारिको भारहारिणि ॥
 नृपान्तरे भीमकः स्याद्भीरौ भीरुकभीलुकौ ।
 10 यतिक्षपणयोः प्रोक्तो भिक्षुको भैक्षहारिणि ॥
 नृपान्तरे भीष्मकः स्याद्भीषको भयदर्शके ।
 भूमिका रचनायां स्यान्भूत्यन्तरपरिग्रहे ॥
 भूतीकमपि भूनिम्बदीप्यकर्पूरकतृणे' ।
 भौरिकः कनकाध्यक्षे भौतिकं 'भृतनिर्मिते ॥
 15 अलिङ्गरे तु मणिको मङ्गिकामङ्गिके हिमे ।
 मरकः स्यान्महामार्यां मायिकः कुङ्कुमे मतः ॥
 उदुम्बरे तु मशकौ मशकः सूक्ष्मजन्तुके ।
 रोगभेदे च मशको मधुको विहगान्तरे ॥
 मधुका मधुपर्ण्यां स्यान्मधुकस्तु मधुद्रुमे ।
 20 ह्रीतके मधुकं प्राहुर्मधुकं त्रौषधान्तरे ॥

१ ख. विहङ्गकनघोतयोऽस्ति पाठभेदः ।

२ ख. पु० इतः पादद्वयस्याधिकः पाठः ।

३ ख. धामिकं ।

४ ख. कुङ्कुमे ।

५ ख. मृति ।

- मण्डूकं बन्धभेदे च मण्डूको दर्दुरे मतः ।
 मण्डूकपर्ण्यां मण्डूकौ मल्लिका पानभाजने ॥
 मल्लिको हंसभेदेऽपि तृणग्रन्थेऽपि मल्लिका ।
 मीने मृत्पाचभेदेऽपि मस्तिष्कं मस्तुलुङ्गके ॥
- 5 मन्दार्को वृक्षभेदे स्याद्वर्षाकालेऽप्युदीरितः ।
 मातृका धातुकामाचोर्देवौभिद्वर्षमालयोः ॥
 मामकं तु मदीये स्यान्मामकः स्यात् मातुले ।
 मालिकः पक्षिणि, ग्रीवालकृतौ सरिदन्तरे ॥
 सप्तलायां च मालायां पुष्पाणां मालिका मता ।
- 10 मासिकं श्राद्धभेदेऽपि भृत्यर्थे मासिको मतः ॥
 मालकः^१ स्यादरिष्ठे तु माक्षिकं मधुनि स्मृतम् ।
 मुण्डकः स्यात् ग्रामण्यां मूलकं पर्णमूलके ॥
 मृद्वीका शरहरायां^२ मेचकः शिखिचन्द्रके ।
 सोतोऽम्बनेऽन्धकारे च श्यामले च निगद्यते ॥
- 15 मेनका हिमवत्पत्न्यामपि स्यादसरोभिदि ।
 बहूनामय सङ्गे तु मेलकः परिकीर्तितः ॥
 मोदको हर्षजनके साद्यभेदे तु मोदकम् ।
 मोचकः कदलीशिग्रुनिर्मोचकविरागिषु ॥
 यमकं यमजे शब्दालङ्कारे संयमेऽपि च ।
- 20 याजकस्तु^३ गजे राज्ञो यज्वन्धप्यथ याज्ञिकः ॥

- याजके च कुये चापि शब्दवेदिभिरीरितः ।
 याचको मार्गले प्रोक्तो यवाकेऽपि तु याचकः ॥
- याष्टीकः^१ स्याद्यष्टिधरे युतकं संशये युगे ।
 यूषिकाऽम्बानके पुष्पे द्रुमभेदेऽपि यूषिका ॥
- 5 यौतकं युतयोर्देये स्त्रीवस्त्राञ्चलयुक्तयोः ।
 रजको धावके कौरे रसिको रसवत्यपि ॥
- रसालेऽपि रसालायां काञ्चौरसनयोः स्त्रियाम् ।
 रक्ताक्षोऽथ प्रवाले स्याद्रक्तिका स्वर्णमानके ॥
- रक्तकोऽम्बानबन्धूकरक्तवस्त्रानुरागिषु ।
 10 रक्षकः कम्बले स्यातो रसकः कायधातुनि ॥
- येन वेश्यायुहे नौतो वत्सरस्तत्र राचकः ।
 क्लीबं स्यात्पञ्चरात्रे तद्राजसङ्गे तु राजकम् ॥
- राजिकाऽपि च केदारे राजसर्पपरेखयोः ।
 रौढकः पृष्ठवंशे स्याद्रौढकोऽप्यपमानकृत् ॥
- 15 रुचकः स्यादधैरण्डे रुचकं लवणे तथा ।
 रुचको बीजपूरद्रौ निष्के दन्तकपोतयोः ॥
- न हयोः सर्जिकाक्षारेऽप्यश्वभरणमास्थयोः ।
 सौवर्णसेऽपि माङ्गल्यद्रव्ये चाप्युत्कटेऽपि च^२ ॥
- रुचिकस्तु ऋषेर्भेदे रुचिकश्च नृपे कश्चित् ।
 20 रुखिका द्वारपिण्यां च दूतिकायां रक्षसितौ ॥

१ याष्टिक इति ऋक्षमन्त्रो मातृकापाठः

२ च. ऽपि कटकेऽपि च ।

रूपकं नाटके मूर्ते काव्यालङ्कारोऽपि च ।

रेखुका च हरेखौ च जामदग्न्यस्य मातरि ॥

रेचकस्तौषधभिदि प्राखसंयमनेऽपि च ।

लक्षकः^१ स्वात्मसूक्ष्मदृशि लम्बमाने तु लम्बकः ॥

5 योगान्तरे लम्बिका स्यादनुर्मध्ये तु लस्तकः ।

लतार्कस्तु पलाण्डौ स्यादल्लयां लतिका मता ॥

लम्पाको लम्पटे देशे भुजिष्यायां तु लम्बिका ।

लग्नकस्तु प्रतिभुवि मतं नृत्ये तु लास्यकम् ॥

लासको लसके लास्यकारिण्यपि मयूरके ।

10 पक्षिभेदे लावकः स्यात्तथा लवनकर्तरि ॥

लुब्धकस्तु मतो व्याधे लुच्चकः क्षपणे स्मृतः ।

लूणको भिदितपशौ लूचकं तूपनेचके ॥

लेखकः स्याल्लेखनके लेपकः परिमार्जके ।

लेण्डकं तु पुरीषे स्याल्लोखिका त्वौषधान्तरे ॥

15 'लोचको मांसपिण्डेऽक्षितारकायां च कञ्जले ।

ललाटाभरणे स्त्रीणां कदलीनीलवस्त्रयोः ॥

निर्बुद्धौ कर्णपूरे च मौर्व्यां धूस्रवचर्मणि^२ ।

मृगान्तरे लोहकः स्याल्लोभकं त्वौषधान्तरे ॥

वरको वनमुग्धे स्वात्कुटजे वत्सको मतः ।

20 भक्ष्यभेदे तु वटको बीलायां बलकीं विदुः ॥

- वर्षस्कं तु पुरीषे स्वाहर्धकिः काष्ठतप्तके ।
 व्यलीकमप्रियाकार्यवैलक्ष्येष्टति'पौडने ॥
- व्यलीको नागरे प्रोक्तः पुंसि शब्दार्थवेदिभिः ।
 वञ्चकस्तु खले धूर्ते गृहवधौ च जम्बुके ॥
- 5 वराकः 'सङ्गरे शोष्ये शङ्करेऽपि निगद्यते ।
 व्यञ्जकः स्यादभिनये व्यञ्जकः कार्यसूचके ॥
- वसुकं 'रौमके पुंसि शिवमस्त्यर्कपर्णयोः ।
 वर्षकधारणे' स्त्री तु चन्दने च विलेपने ॥
- दयोर्नौत्यादिषु स्त्री स्यादुत्कर्षे काञ्चनस्य च ।
 10 वर्तकस्तु सुरेऽश्वस्य वर्तिका विहगान्तरे ॥
- 'वातकः शलपथ्यां स्याद्वाधिभेदे च वातकः ।
 वासुकिः सर्पराजे स्याद्वार्षिको वर्षकारके ॥
- अटरूपे वासकः स्याद्देशभेदे तु वाहिकः ।
 वारकोऽश्वगतावश्वविशेषे च निषेधके ॥
- 15 वार्षिकं दृढसङ्घाते दृढत्वे दृढकर्मणि ।
 अङ्गुलीयकह्रीवरपारिहार्येषु बालकम् ॥
- बाल्हीकस्तुरगे देशभेदे स्याद् धीरद्विङ्गुनोः ।
 अनयोरपि बाल्हीकं बाल्हिकं च निगद्यते ॥
- चायमाखे वार्षिकं स्याद्वर्षाकालभवेऽन्यवत् ।
 20 सन्देशवाग्वाचिकं स्याद्वालुकं त्वेखवालुके ॥

वाचुका सिकतायां स्वाद्वाचकं भूषणान्तरे' ।

विपाकः पचने खेदेऽप्यसत्कर्मफलेऽपि च' ॥

कपोतपालिकायां तु विटङ्क इति गद्यते ।

वितर्कः संशये चोहे विवेकस्तु पृथङ्कृतौ ॥

5 विवेकः सलिलद्रोण्यां विचारेऽपि च कथ्यते ।

विरोकस्तु प्रकाशे स्याद्विरेकः स्यात्प्रवाहं ॥

विब्वोकः स्त्रीविलासे स्याद्वीजकस्तन्क्रियावति ।

दृष्टिकः श्रुककौटे स्याद्राश्रयौषधद्रुणेष्वपि ॥

दृषाङ्कः शङ्करे साधौ भस्मातकमहोक्षयोः ।

10 वेदिका तु वितर्कां स्याद्वैदिको वेदवेत्तरि ॥

वैणुकं तु गजालाने वैणिको वैणुवादके ।

वैणिको वैणविके स्याच्छशाङ्कश्च कलाधिपे ॥

कर्पूरस्य तथा पिण्डे, शम्पाकश्चतुरङ्गुले ।

शस्त्रिका क्षुरिकायां स्याच्छङ्कः शम्बूकश्चन्दभाक् ॥

15 शङ्ककं कङ्कणभिदि शम्बूका जलशुक्तिषु ।

शल्लकौ स्यात्तरुभिदि शम्बुकः शूद्रतापसे ॥

घोङ्गे च गजकुम्भान्ते, शलाका कामशल्ययोः ।

शारिकायां च शल्लकां शल्लकौ पशुदृष्टयोः ॥

'दृष्टादिकाद्वीशरयोः शालूकं पद्मकन्दके ।

20 शालिका स्त्रीभगिन्यां स्याच्छाक्तिकस्तु तदायुधे ॥

१ ख. वाचको वाचकर्तरि, इति पाठभेदः । .

२ ख. कर्मबोऽप्यसदृक् फले, इत्यन्यथा पाठः ।

३ ख. वाचा ।

- शारिका पक्षिभेदे स्वाच्छाब्दिकः शब्दवेदिनि ।
 श्यामाकस्तृणधान्ये स्वाद्रोगभेदे तु शीतिकः ॥
 शीतिकः शीतकाले च सुस्थिते दीर्घस्त्रिचिलि ।
 शिरस्कं स्याच्छिरस्त्राणे शिशुकः शिशुमारके ॥
- 5 बालकोलूपिनोश्चापि शिबिका नरवाह्यके ।
 श्रुककः क्षारभेदे स्यात् किंशारौ श्रुककं^१ मतम् ॥
 श्रुककः प्रावटे प्रोक्तो रमेऽपि परिकीर्तितः ।
 रक्तप्रियङ्गौ गदिता शोधिका शोणकः पुनः ॥
- 10 'टुण्डुके शौण्डिको मद्यकर्तर्यपि च क्षारके ।
 सस्यको मणिभेदे स्याद्धान्यमात्रे तु सस्यकम् ॥
 स्यमौको वृक्षभेदे स्यात्स्यमौका नीलिकौषधौ ।
 सम्पाकस्तार्किके धृष्टे सम्पर्को मेलके रतौ ॥
- 15 स्वस्तिको मङ्गलद्रव्ये चतुष्कण्टकभेदयोः ।
 सरकः सौधुपाने स्यात्सौधुपात्रं^२ क्षुसौधुनोः ॥
 अश्विवाध्वगपङ्क्तौ च सरकः समुदीरितः ।
 सभिकः स्याद् द्यूतकारे रशनायां तु सप्तकौ ॥
- युद्धे समीकं निर्दिष्टं स्फटीकः स्फटिके मतः ।
 सायकस्तु शरे खड्गे 'स्यासको जलबुद्धे ॥
- 20 स्थानिकः स्थायिनि मतः सार्षिष्कं घृतनिर्मिते ।
 स्थायिको ग्रामरक्षार्थे ज्ञातकस्तु समाहृते ॥

१ सस्यश्रुककमिति समकस्य सत्वेति त्रिविधोऽयम् ।

२ वृक्ष, इति मातृकायामपपाठः ।

३ ख. माने ।

४ ख. सा ।

- स्थायुकोऽपि ग्रामपाशे स्फूर्जकस्तिन्दुके मतः ।
 सूचकः सौवनद्रव्ये बोधके पिशुने मुनि ॥
 चोतौ काके सूतकस्तु पारदे सूतकं जनौ ।
 तृदाकुर्ज्वलने चक्रे(वज्रे ?) पवने प्रतिस्वर्यके ॥
 5 'सृष्टिका त्वोष्ठयोः प्रान्तभागे निगदिता बुधैः ।
 सेचकस्तु भवेन्मेघे वाच्यलिङ्गस्तु सेत्तरि ॥
 सेवकस्तु प्रसेवे स्याद्वाच्यलिङ्गोऽनुजीविनि ।
 सैन्यकः सैनिके प्रोक्तः सैन्यरक्षे तु सैनिकः ॥
 सौप्तिकं युद्धराशौ स्यात्सोमाङ्गे सौमिकं मतम् ।
 10 सौचिकः स्यात्सौवनके सौनिको वधभूमिगे ॥
 हंसकं पादकटके हंसको मानसौकसि ।
 यतौ सदाशिवेऽपि स्याद्बल्लकं रक्तसन्धके ॥
 हाटकं तु सुवर्णे स्याद्वास्तिसङ्घे तु हास्तिकम् ।
 हालिकः कर्षके मूर्खे' भवेद्वास्ये तु हासिका ॥
 15 हारकः कितवे चोरे गद्यविज्ञानभेदयोः ।
 हीरकं तु भवेद्द्वजे हिरण्यकोऽजसगामिनि ॥
 'हुडुको वाद्यभेदे स्यान्मत्तदात्यूहपक्षिणि ।
 शब्दवेदिभिरप्युक्तं हृषीकं विषयेन्द्रिये ॥
 हेरुकः स्यादुद्यभेदे महाकालगणे तथा ।
 20 हेरिको गूढपुरुषे 'श्रेषकां श्रौविधायके ॥

१ जालाचारिमन्त्रमहादयः ।

२ गौर्वाचिक इति वक्ष्यतेऽयम् । ३ ख. उज्जको ।

४ ज्ञेय, अथान्तेष्ट्ये, इत्यन्तात्कर्षणे एवमि निष्पन्नस्यास्य श्रौविधावकाशमात्रम् ।

होलिका स्वात्कर्मभेदे स्वात्तद्विदि तु होलिकः ।
 क्षत्रिकां विद्युति प्राहुः क्षारकः स्वात्तु जालके ॥
 तथा मत्स्यादिपिटके नीचे तु क्षुल्लको मतः ।
 'क्षुल्लकः शङ्खातीयकौटपृष्ठस्वकीकसे ॥

- 5 क्षुरको वपनद्रव्ये गोक्षुरे तिलकद्रुमे ।
 क्षुरकः कोकिलाक्षे स्यात्क्षुब्धकः क्रोधमूर्च्छिते ॥
 प्रवर्तके क्षेपकः स्यादरातौ क्षोभको मतः ।
 क्षोभकस्तु समुद्रेऽपि क्षोदकः शोधके मतः ॥

॥ इति कवतौषम् ॥

॥ अथ कचतुर्थम् ॥

- अङ्गारकः कुरण्टे स्यादुल्मुकांशे महीसुते ।
 10 अङ्गारिकाऽङ्गारधान्यां तथा किंशुककुक्षले ॥
 अङ्गारिका चेक्षुकाण्डे गदिता शब्दवेदिभिः ।
 अलावलिमको भेके कोकिले पद्मकेसरे ॥
 स्यादश्मन्तकमुद्गाने 'मल्लिकाच्छदनेऽपि च ।
 अश्मन्तको वृक्षभेदेऽनर्थको निष्प्रयोजने ॥
 15 अनामिकाऽङ्गुलीभेदे चण्डाले स्यादनामकः ।
 अनास्तिको वेदवाद्ये वेष्टिते स्यादरासकः ॥

अयाचकस्तु गदितः प्रतिग्रहविवर्जिते ।
 दारावरोधेऽर्गलिकाऽपटिका काण्डपट्टके ॥
 अनासिकस्तु विघ्ने स्यात्पर्वतोर्ध्वे त्वधित्यका ।
 अट्टालिकाऽपि सौधाग्रे विधवाऽनलका मता ॥

- 5 आकल्पकस्तमोमोहग्रन्थावुत्कलिकामुदोः ।
 आक्षेपकोऽनिलव्याधौ व्याधे निन्दाकरेऽपि च ॥
 मूषके स्यादासनिकस्रोरे चापि च सूकरे ।
 आवेशिकः प्राघुणके चण्डे त्वाक्रोशको मतः ॥
 आगन्तुकः स्यादतिघ्नौ वैश्ये त्वापणिको मतः ।
 10 आस्नातकः पीतनके मता त्वा'यल्लकाऽरतौ ॥
 आकालिकी विद्युति स्यादासुभुक् तु बिडालके ।
 आस्थायिकोपलब्धार्थाऽऽलम्बकस्तु तताङ्गके ॥
 धात्रीफले त्वामलकं धात्र्यामामलकी मता ।
 आवेशिकं स्यादातिथ्ये विद्या त्वान्बीक्षिकी कश्चित् ॥
 15 आवेदको घापके स्यान्मूर्खे त्वागारिको भवेत् ।
 आमोदको हर्षकारिण्यपि सौगन्धिके भवेत् ॥
 'आभासिकः कृचिमे स्यादावेशिकस्तु प्राघुणे ।
 आटीककं तर्षकास्थाः स्थलीषु क्रीडने मतम् ॥
 इन्द्राणिका स्यान्निर्गुण्यां दैवघ्नेश्वरिकौ समौ' ।
 20 उत्सारको दण्डधर उत्कण्ठोत्कलिके समे ॥

- 'कवितोत्कलिकोत्कृष्टाहेलासलिलबीचिषु ।
उपासकः सेवके स्यादूर्ध्वलोकस्त्रिविष्टये ॥
- उपत्यकाऽद्वेरासकभूमावुक्ता मनीषिभिः ।
शरस्ते 'तूरवूकः स्याद् घटीयम्बे तु शाब्दिकाः ॥
- 5 उद्घाटकं विदुषोपधान उच्छीर्षकं मतम् ।
रुडमूकोऽन्धलिङ्गः स्याच्छठे वाक्श्रुतिवर्जिते ॥
- कटिलकस्तु पर्लासे वर्षाभूकारबेलयोः ।
कपर्दको जटाजूटे धूर्जटेच वराटके ॥
- कर्कोटकः स्यान्मालूरकाद्रवेयप्रभेदयोः ।
10 कलविङ्कः स्मृतो ग्रामचटके च कलिङ्गके ॥
- कनीनिका तारकेऽष्ट्याः स्यात्कनिष्ठाङ्गुलौ च सा ।
कलामकस्तु कलमे करश्रुकं नखे मतम् ॥
- कलन्दिका सर्वविद्या पृष्ठास्थनि 'कशेरुका ।
कदम्बकः 'समूहे स्यान्मरीचादौ कटुचिकम् ॥
- 15 'कम्पिलिकौषधिभिदि 'कण्डोलः पिटके मतः ।
'कर्परिकाऽमृतासङ्गे भवेत्कट्टारिकाऽऽयुधे ॥
- कञ्चुलिका तु कूर्पासे प्रकोष्ठे तु कलाचिका ।
स्यात्कुलीरे कर्कटकः तथा राश्यान्तरेऽपि च ॥

१ ख. घ. इदं पादद्वयं नास्ति । २ ख. दूर । ३ क. कले ।

४ (कु वले) इत्यभयघु. पाठः ।

५ ख. घ. नास्त्वयमर्धच्छोकः ।

६ कण्डोलः । इत्ययं पादः ककारादिचटतोये न्यायः ।

७ कपर्दि, इति मा. पाठः ।

- कङ्कालकं कोशफले बहिर्वर्हे कलापकः ।
 केशप्रसाधनद्रव्ये तथा कङ्कतिका मता ॥
- कार्तान्तिकस्तु दैवज्ञे कृतान्तस्य गणेशपि च ।
 काकरुकोऽप्युलूके स्यान्निःस्वे स्त्रीजितदम्भयोः ॥
- 5 दिगम्बरे भीरुके च स्यात्कामान्तक ईश्वरे ।
 काकलकः कण्ठमणावूर्जे कार्तिकिको मतः ॥
 भक्ष्यकारे कान्दविकः कारणिकः परीक्षके ।
 कृपाशीले कारुणिकः कालीयकं च जोङ्गके ॥
- अपि कावचिकं प्रादुर्बुधाः कवचिनां गणे ।
 10 कामन्दको मुनेर्भेदे भीते कान्दिशीकः स्मृतः ॥
 कापटिकोऽन्यमर्मज्ञे छात्रे स्यात्कालदेशिनि ।
 अथ कौतविका 'नील्यां किरणाङ्को दिवाकरे ॥
 भूलतायां 'किञ्चुलुको वनमुङ्गे कुलीनकः ।
 निःस्वे (?) कुरवकः शोणाम्बानभिण्डिप्रभेदयोः ॥
- 15 कुरण्टकः पीतपुष्पाम्बानभिण्डिकयोः पुमान् ।
 तुवर्यां च कुलाल्यां च कस्तूर्यां (?) च कुलत्थिका ॥
 कूष्माण्डकोऽसपभिदि फले कूष्माण्डकं मतम् ।
 कूष्माण्डकस्तु कर्कारौ कुम्भ्यां कुमुदिका मता ॥
 कूर्पासकः कञ्चुके स्याद्दृध्याजीवे कुसीदकः ।
 20 कुमारकस्तु वरखे कार्तिकेयकबालयोः ॥

- कुन्दुरुको तु सल्लक्षां कुन्दुरुकस्तु' तद्गवे ।
कुमालकस्तु सौवीरदेशे कुम्भाण्डकोऽसुरे ॥
- कुठेरकस्तु कश्चितः शब्दविद्भिः कठिण्वरे ।
रुपाखिकाऽसिपुच्छां स्यादसौ तूक्तः रुपाखकः ॥
- ८ रुकाटिका तु घाटायां रुकवाकुर्मयूरके ।
रुकवाकुश्च सरटे तथैव चरन्नायुधे ॥
- कैराटकस्तु गदितः शब्दविद्भिर्विषान्तरे ।
कोशातकौ' पटोल्यां च पुंसि 'धोषककेशयोः ॥
- 'स्यात्कौशलिकमुत्कोचे खड्गे कौश्लेयकं विदुः ।
१० कौश्लेयको निगदितः शुनि चापि महाकुले ॥
- कौमोदकौ गदाभेदे लोपामुद्रा तु कौषिकौ' ।
भवेत्कौकुटिकोऽदूरप्रेरिताष्टे च दाम्भिके ॥
- भण्डिनाराचोपधानग्रामणीषु खरालिकः ।
भवेत्कैलिकिने शस्त्राभ्यामभृमौ खलूरिका ॥
- १५ गवेधुका बीजभेदे गर्भपाकौ तु पष्टिके ।
ग्रामेयकस्तु ग्रामीणे ग्रामे गुठेरकं विदुः ॥
- गिरियकः क्रीडनीये नृत्ये गुणनिकां विदुः ।
तथा गुणनिकां प्राहुः श्रून्याङ्गे पाठनिश्चये ॥
- ग्रैवेयकं न ह्योस्तु मतं ग्रीवाविभृपणे ।
२० गोकण्टको गोक्षुरके स्थपुटे च गवां खुरे ॥

१ ख. कदु ।

२ क. नको ।

३ क. ख. तथा ।

४ स्यात्कोष्ठा इति मुकप. पाठः ।

५ कौबोतकौ, इति युक्तः पाठः ।

गोमेदकं मसौ पीते काकोले पचकेऽपि च ।
 वसिरे स्यान्नोकुलिकः^१ पक्षस्यगन्धुपेक्षके ॥
 गोजिहिका शाकभेदे गोष्ठे गोस्थानकं^२ विदुः ।
 अथ घर्घरिका क्षुद्रघण्टावादिचदण्डयोः ॥

५ चर्चरीको महाकाले केशविन्यासशोकयोः ।
 चण्डालिका किन्नरायामुमायामौषधान्तरे ॥
 कोविदारं चमरिकश्चर्चरीकस्तु घटपदे ।
 चण्डारिका भक्ष्यभेदेऽगदङ्कारे चिकित्सकः ॥

चक्रवाकश्च चक्राक्षे तथोक्तः कोकपक्षिणि ।
 १० चण्डातकं चलनकस्त्वर्धोरुकांशुके मतम् ॥
 अथ चातुरकश्चक्रगण्डौ पुंस्यभिधेयवत् ।
 गोचरे लोचनस्यापि चाटुकारे नियन्तरि ॥
 जर्जरीकं बहुच्छिद्रे 'जरातुरे निगद्यते ।
 जलालोका जलौकायां प्रलये तु जिहानकः ॥

१५ विषवैद्ये जाङ्गलिको जागरूकस्तु जाग्रति^३ ।
 जीवान्तको वागुरिके विषे जीवान्तकं मतम् ॥
 जीवन्तिका गुडूच्यां स्याज्जीवास्थशाकवन्दयोः ।
 जीवन्तोका जीवदत्ता दृप्तौ जीवन्तिका मता ॥
 मृत्युलोके जीवलोकोऽमृतं जीवनकं मतम् ।

२० जीवातकस्त्वौषधीश्रे 'रुशकायुषतोरपि ॥

१ क्षत्रिकः, इति माह. पाठः ।

२ क. निकं ।

३ क. रणतेऽपि ।

४ ख. के ।

५ ख. क्षति ।

- तर्त्तरिकं बहिषे स्वाज ह्योः पारगे चिषु ।
 तिक्तशक्तस्तु सदिरे बह्वे पचसुन्दरे ॥
 फलचिके चिकटुकं गोक्षुरेऽपि चिष्वकम्^१ ।
 चिकण्टको गोक्षुरके जलजस्थावरान्तरे^२ ॥
 ५ चिपचकः स्यान्मालूरेऽप्यायुधे स्यात् चिशीर्षकम् ।
 रेखाचयान्विते भाले^३ चिपताकमितौरितम् ॥
 चिशीर्षको दैत्यभेदे तिमिडीकं तथौघधे ।
 तौक्ष्ण्यग्रको यवे क्षारे काष्णिके तु तुषोदकम् ॥
 काष्ण्यां मता तुवरिका शरे तेजनकाऽभिधः ।
 १० रक्षाजीवे तौलिकिको बौहे तौतातिको मतः ॥
 तौर्यचिकं नृत्तगीतवाद्यचिकमुदीरितम् ।
 दलाढकः^४ स्वयञ्जाततिले प्रञ्च्यां च गैरिके ॥
 फेनसातकयोर्नागकेसरे च महत्तरे ।
 दयालुकः क्षपायुक्ते दन्दग्रकः सरीसृपे ॥
 १५ दयालुकः कारुणिके^५ देशभेदे दशेरकः ।
 दासेरकस्तु करभे दासीपुत्रे च कीर्तितः ॥
 कर्षूरके द्राविडको देशे जात्यन्तरेऽपि च ।
 दिनप्रको दुश्चर्मलि रूप्ये दुर्वर्षकं मतम् ॥
 वृध्याजीवे 'द्वैगुणिको हाःस्ये दीवारिको मतः ।
 २० अद्यान्मानां गतावुक्तं सद्भिर्धौरितकं^६ त्विति ॥

१ क्षुभमिति मा. पाठः ।

२ चिकण्टके गोक्षुरके जनस्थाने चिकण्टकमिति मा. पाठः ।

३ छ. भोगे ।

४ क. टकः ।

५ दयालुष्वस्य कारुण्य इति मा. पाठः ।

६ क. दौ ।

७ दीवारिकमिति मा. पाठः ।

- नपुंसको भवेत्पश्ये, पोतवाहे नियन्तरि ।
 नियामकः कर्षधारेऽप्युक्तो, निधारकस्तथा ॥
 पुरौषस्य क्षये स्वैरे तथैव च समीरणे ।
 निर्ग्रन्थकः^१ स्यात्क्षपणे निष्फलेऽप्यपरिच्छेदे ॥
- ५ निकोचकः 'स्यादङ्कोटे कञ्चुके च निचोलकः ।
 एकान्ते निःशलाकः स्यादनमुक्ते निगूढकः ॥
 निर्दिग्धिका भवेद् व्याघ्रां निन्दकेऽपि निवारकः ।
 निरर्थकोऽर्थशून्ये स्यादक्षपादे तु कथ्यते ॥
 नैयायिकोऽथ निस्त्रिंशायुधे नैस्त्रिंशिकं विदुः ।
- १० प्रचलाकः शराघाते शिखण्डे च भुजङ्गमे ॥
 प्रकीर्णकं चामरे स्याद्विस्तारे ना तुरङ्गमे ।
 पर्यस्तिका परिकरे विटे पल्लवको मतः ॥
 प्रसूतिका तु सूतायां ककुभे तु प्रसेवकः ।
 प्रत्यनीकस्त्वरतौ स्यात्सताभेदे पटोलिका ॥
- १५ प्रयाणकं स्यात्प्रस्थाने क्षुद्रारामे प्रसौदिका ।
 प्रवाहिका संग्रहण्यां वमौ प्रच्छर्दिका मता ॥
 प्रबल्लिकावत्कथिता कथायां च प्रहेलिका ।
 टङ्कणे स्यात्पाचनकः प्राङ्निवाकस्तु कौर्त्यते ॥
 व्यवहारेष्वधिष्ठते पत्तौ पादातिको भवेत् ।
- २० पाञ्चालिका 'वस्त्रहृतपुष्पिकायां निगद्यते ॥

१ —ग्रन्थकः इत्युभयपु. पाठः ।

२ अथ वङ्कोटे, इति क. ख. पु. पाठः ।

३ वज्रकृत, इति मा. पाठः ।

- आगन्तौ स्वात्प्राधुलको' दृत्ते प्रामाखिकं' विदुः ।
 प्रालम्बिका हारभेदेऽप्यथ सौवनसाधने ॥
- सूत्रे पिप्पलकं प्राहुस्तथा बक्षोजदन्तके ।
 तगरे मदनाख्ये च तरौ पिण्डीतको मतः ॥
- ५ पिच्छण्डिका पिण्डिकाख्ये देहस्यावयवे भवेत् ।
 अथ पुष्कलको गन्धमृगे क्षपणकौलयोः ॥
- पुण्डरीकं सिताम्भोजे सितद्वये च भेषजे ।
 पुंसि व्याघ्रेऽग्निदिङ्गागे कोशकारान्तरेऽपि च ॥
- वर्द्धापके(ने) भवेत्पूर्णानकं च पटहे तथा ।
 १० मारमे पुष्कराङ्गः स्यात्पृषदाज्ये पृषातकम् ॥
- पृषातको देवभेदे 'फर्फरीकश्चपेटके ।
 फर्फरीकं मार्दवे स्या'तरुभेदे फलिञ्जकः ॥
- तपस्ये स्यात्फाल्गुनिको देशे जातौ च बर्बरे ।
 बलाहको गिरौ मेघे दैत्यनागविशेषयोः ॥
- १५ बलान्तको महेन्द्रेऽथ वसन्तर्तौ बलाङ्गकः' ।
 जम्बूफले बार्हतकं कलिद्रौ तु विभीतकः ॥
- कण्टकार्यां दृढतिका नृपे भट्टारको भवेत् ।
 भयानको भवेद्याघ्रे रमे राक्षौ भयङ्करे ॥
- भस्मातकस्तरुभिदि भृङ्गे ध्रुमरकस्तथा ।
 २० गैरिकेऽपि ध्रुमरकस्तद्वत्स्याच्चूर्णकुन्तले ॥

भार्याटिकः पुमान् भार्यानिर्जिते च मृगान्तरे ।
भूरुठकं तु ह्वाके तथा भृष्टामिधे मतम् ॥

भवेन्महवकः पुष्पभिच्छत्यद्रुफलश्रुत्के' ।
मण्डोदकं चिचरागे भवेदातर्पणेऽपि च ॥

5 मतं मण्डलकं कुष्ठभेदे विन्ने च दर्पणे ।
सस्यभेदे मर्कटकस्तथा वानरलूतयोः ॥

मयूरकत्वपामार्गे क्लीबं तुत्याञ्जने मतम् ।
मधूलिका मधुश्रेण्यां जलजे तु मधूलकः ॥

मधुद्रुमेऽथ कथितो धान्यभेदे 'मयुष्ठकः' ।
10 मङ्गल्यको 'मसूरे स्यात् क्लीबे मङ्गलकर्मणि ॥

'मकुष्ठकस्तु मुञ्जे स्यान्' मूर्ध्यामुक्ता मधूलिका ।
भवेन्मधुरको जीवकास्थे तु धरलीरुहे ॥

मङ्गलको निकुम्भेऽपि मृगतृष्णा मरीचिका ।
दध्याज्यमधुसंयोगे मधुपर्कमितीरितम् ॥

15 चारभेदे माखवको बाले कुपुरुषे बटौ ।
मध्वासवे माधवको 'राधे मये नपुंसकम् ॥

'मृष्टेरुको वदान्येऽपि मृष्टाशिन्यतिषिद्धिषि ।
मेधाविको विदि ज्योतिषिके मौहूर्तिको मतः ॥

१ क. जके । २ मकु, इति मा. पाठः । ३ ख. मयू ।
४ क. मधु । ५ ख. मधुपाकस्तु कथिते । ६ ख. रान्धे ।
७ मिष्टेरुको वदान्येऽपि मिष्टाशिन्यतिषिद्धिषि, इति माहकायाठः ।

- यवानीकाऽजमोदायां यायजूकस्तु याजके ।
 स्वाद्याज्याऽऽप्ते' याचितकं युवतौनां तु संहतौ ॥
 भवेद्यौवतकं चाव दिवसे स्वाद्रतर्धिकम् ।
 सुखसाने' मङ्गले च, राजन्यकमुदीरितम् ॥
- ८ राज्ञां सङ्गे राधरक्षुर्भवेत्सीरे च शीकरे ।
 घनोपले रैवतको गिरौ रोहितकस्तरौ ॥
 ललाटिका पचपाश्या मालाभेदे ललन्तिका ।
 ललामकं विभूषायां मूले लामञ्जकं विदुः ॥
 लालाटिकः प्रभोर्भावदर्शिन्यास्त्रेषलान्तरे ।
- १० कार्याक्षमे च गदितस्त्वद्य लाङ्गलिकः पुनः ॥
 सामुद्रिकश्चेऽग्निशिखातरौ लाङ्गलिकौ मता ।
 भवेद्वावखिकं सर्वं यद्यल्लवससंस्कृतम् ॥
 लेखहारे लेखनिको यः स्वहस्तेन वा लिखेत् ।
 लेखेषु परहस्तेन, चक्रवाले तु पर्वते ॥
- १५ लोकालोको लोहितकः पद्मरागमण्यौ मतः ।
 वक्रोष्ठिका च हसने स्मृतं चोचे वराङ्गकम् ॥
 वर्त्तरूकः काकनीडं नदीभेदे जलावटे ।
 वनीपको याचनके यानपाचे वहिचकम् ॥
 आद्यातके वर्षपाकौ पञ्चाङ्गुले व्यडम्बकः ।
- २० वरारकं वज्रमण्यौ रज्जौ तु स्याद्वराटकः ॥
 वराटकः पद्मबीजकोशे चापि कपर्दके ।
 वरखड्गस्तु मातङ्गवेद्यां यौवनकण्टके ॥

- वरदण्डको वर्तुले च गदितस्तत्त्ववेदिभिः ।
 वडवाग्नौ वाखिजको' विदितश्च वखिज्यपि ॥
 वासन्तिका लताभेदे भारयष्टौ विहङ्गिका ।
 वृद्धाजीवे वार्धुषिको वावदूकस्तु वाग्मिनि ॥
 5 वाद्यालकस्तु घण्टादौ वागुरिकस्तु' जालिके ।
 विनायकस्तु गरुडे जिनभेदे गुरावपि ॥
 विनायकापि रण्डायां हेरम्बे तु विनायकः ।
 विकूणिका स्यान्नामायां वैखिके तु विकूणिकः (!) ॥
 'वितुन्नकस्तु धान्याके 'भाटामलमयूरके ।
 10 वितुन्नकं हेमतारे तिलके स्यादिशेषकम् ॥
 नेतर्येकार्थसम्बन्धे' प्राहुः श्लोकचयेऽपि तत् ।
 विह्वन्दकः 'प्रभेदेषु निन्दके तु विदूषकः ॥
 'विधान्तकः स्मरहरे हरिताले विडालकम् ।
 विकर्णिको देशभेदे पादस्फोटे विपादिका ॥
 15 विरूढकं तु छचाके कूपके तु विदारकः ।
 विप्रन्नकस्तु दैवज्ञे पामायां स्याद्विचर्चिका ॥
 वृन्दारकः स्यादमरे वृषभाङ्गो महेश्वरे ।
 'वैदेहकस्तु शूद्रायां वैश्येनोत्पन्नसन्ततौ ॥
 वैतालिको बोधकरे पटौ वैज्ञानिको मतः ।
 20 वार्तावहे' वैवधिको भवेद्वैमानिकोऽमरे ॥

१ क. जिको । २ क. रोकण्ड । ३ क. वितुन्निकं तु ।
 ४ क. वटामाया । ५ ख. ड । ६ इत्यरत्नसमन्वयोः ।
 ७ ख. विधान्त । ८ शूद्राद्वैज्ञानिकोत्पन्नो वैज्ञानिकोऽयमुत्पन्नो
 वा वैदेहक इति कोशान्तरे । ९ हरे इति मा. पाठः ।

- मखिकारे वैकटिको भृत्ये वैतनिको मतः ।
 वैरङ्गिको विरागाहं शास्त्रे वैशेषिकं भवेत् ॥
 'आस्फोटन्यां' वेधनिका वैतसिकस्तु सौनिके ।
 वैहासिको हास्यजीवे भवेदैनयिको रथे ॥
- 5 वैनाशिकः स्यात्सखिकपरतन्त्रोर्ध्वनाभयोः ।
 शतानीको भवेद्दृष्टे राजभेदे तथा मुनौ ॥
 क्षुद्रशङ्खे शङ्खनकः शरलक्ष्ये शरव्यकम् ।
 शालावृकः शृगाले स्यात्सारमेये बलीमुखे ॥
 शाकुनिको वागुरिके नभः श्रावणिको मतः ।
- 10 शिखण्डिकः काकपक्षे भवेदपि शिखण्डिकः ॥
 शिवानकं पितृवने' वदन्ति विबुधा जनाः ।
 श्रीरक्षकमिति प्रादुरावर्तं हयवक्षसि ॥
 श्रीपर्णिका तु कुम्भ्यां स्याच्छृङ्गाटकं चतुष्पथे ।
 शृङ्गाटकं तथा वारिकण्डके च निगद्यते ॥
- 15 शृगालिका शिवायां स्यात् चासादपि पलायने ।
 श्रेफालिका तु 'निर्गुण्यां' श्रेणौ स्नेहमातकं विदुः ॥
 सन्तानिका तु क्षीरादिसारमर्कटजालयोः ।
 'सतीनकः' कलाये स्याद्भवेत्संकुसुकोऽस्थिरे ॥
 संवर्तिका नवदले त्वीर्वे संवर्तको मतः ।
- 20 प्रलयेऽपि भवेत्क्षीबं बलरामायुधे मतम् ॥

- संवाहकस्त्वङ्गमर्दे' दूत्यां सञ्चारिका मता ।
 सञ्चारिका च कुट्टिन्यां 'ग्राखेऽपि युगखेऽपि च ॥
 समुज्जकः सम्पुटके वरदे तु समर्धकः ।
 सङ्घाटिका' तु कुट्टिन्यां युग्मे च जलकण्टके ॥
- 5 समुद्रकः सन्धिकरे तरुभेदे समष्टिका ।
 सन्दंशको लोहयन्त्रे तथा सन्दंशिका मता ॥
 स्वाभाविकं स्यात्सहजे सभ्ये सामाजिकः स्मृतः ।
 सांयाचिकः पोतवस्त्रिण् दुःखे सांसारिकं मतम् ॥
 सापलिका" स्यादध्युढोदाहे साम्बन्धिकं विदुः ।
 10 रसनायां सारसिकं 'स्वर्जिह्वारे सुवर्षिका ॥
 सुप्रतीकः शोभनाङ्गे मतश्चेष्टानदिग्गजे ।
 सुगन्धिको महाशालौ वस्त्रभेदे सुषेलकः ॥
 सुरूहको गर्दभाभङ्गये हेन्नि सुवर्णकम् ।
 सुषेखिका स्यात् चिह्नि पित्तले तु सुलोहकम् ॥
- 15 सुपार्श्वकस्तरुभिदि सुरलोकस्त्रिविष्टपे ।
 भक्ष्यकारे स्वेदनिकः क्लीबे स्वेदार्थकौषधे ॥
 भवेत्सैकतिकं 'मातृयाचामङ्गलस्त्रययोः ।
 चिपु° संन्यस्तसन्देहजीविह्नपल्लकेष्वपि ॥
 सैद्धान्तिकः प्राञ्जिके स्यात्सोमवल्कास्तु कट्फल्ले ।
 20 तत्रैव श्वेतखदिरे सोमवल्का इतीरितः ॥

१ ख. दे । २ ख. व्या । ३ कुट्टिका, इति मा. ।

४ चिका इति मा. ।

५ खर्जे, इति मा. ।

६ ख. मातृपात्र

७ तथा इति मा. ।

सौगन्धिकं तु कल्हारे पद्मरागे च कर्तृत्वे ।
 सुगन्धव्यवहारश्चे 'गन्धके स्यात्तु पुंस्त्वपि ॥
 'सौराष्ट्रिका तुवर्यां स्वादिषभेदे तु पुंस्त्वपि ।
 सौवस्तिकः पुरोधाः स्याद् इत्यपाकश्चरौ मतः ॥

५ इसन्तिकाऽङ्गारधान्यामभयायां हरीतकी ।
 हल्लीसकं तु स्त्रीनृत्ये 'यन्ता इस्तिपकः स्मृतः ॥
 स्वात्क्षुद्रघण्टिका क्षुद्रधान्यघोरापगान्तरे(?) ।

॥ इति कचतुर्थम् ॥

॥ अथ कपञ्चमम् ॥

अनेहमूकः कथितः शठे वाक्श्रुतिवर्जिते ।
 ककचेऽसिपचकं स्यादन्दारावभिवादकः ॥
 १० अबसविषका परिकरे क्षुरिका त्वसिपुचिका ।
 दृष्टरि व्यवहाराणां कवयन्त्यक्षदर्शकम् ॥
 लुब्धेऽभिलाषुकं प्राहुर्जाबाले त्वज्जौविकः* ।
 'इसन्ध्यामग्निकार्ये च निगदन्धग्निकारिकाम् ॥
 अहंपूर्वमहंपूर्वमित्यहंपूर्विकां विदुः ।
 १५ तोययन्त्रेऽरघट्टकः पादावर्ते च कीर्तितः ॥

१ चरितासे तु मा. पाठः ।

२ ख. घ. नाचं पाठः ।

३ ख. घ. तावबुकोऽन्धविषयो, इति पाठभेदः ।

४ ख. बं ।

५ इत्यन्ध्यामङ्गारधानिका इत्यमरः ।

वासकास्थौषधभिदि प्रवदन्त्याटरूषकम् ।

गर्भागारेऽपवरकः खल्लिके त्वसिधारकः ॥

स्यादन्तर्बेशिकश्चावरोधिकोऽन्तःपुराश्रिते ।

कुटुम्बपोषख्यग्रे त्वभ्यागारिक ईरितः ॥

5 आनुमानिक इत्याहुस्तार्किके नरि तद्विदः ।

अयःशूलिक इत्युक्तः क्रूरकर्मरते नरि ॥

कान्तार्थिनीं तु वनितां कथयन्त्यभिसारिकाम् ।

मुक्तास्फोटेऽन्धिमण्डूकी रथद्रावतिमुक्तकः ॥

अतिसारयुते पुंसि कथितत्त्वतिसारकौ ।

10 स्यादम्बलोणिकाऽम्बुष्ठा क्षुर्यां स्यादसिधेनुका ॥

तथासिपुचिका इद्राध्यक्षे स्यादधिकर्मिकः ।

अन्नकोष्ठकमित्याहुर्धान्यागारे कुस्रलके ॥

शस्त्रसंमार्जनकरे त्वसिधावक इत्यपि ।

पादादीनां परिकरे प्रवदन्त्यवसन्धिकाम् ॥

15 नासानुगतवर्णेषु प्रवदन्त्यनुनासिकान् ।

'अजगन्धाऽभिधामाहुर्बर्बयां शाब्दिकोत्तमाः ॥

स्यादाच्छुरितकं हासनखराघातभेदयोः ।

गजाजीवे तु गदितः शाब्दिकैरिभपालकः ॥

'इन्द्रलुप्तकमित्याहुः खल्वाटे खलु तद्विदः ।

20 उपनासिक उन्नासे तृष्णायामपलासिका ॥

- ऊर्ध्ववाससि सर्वत्र कथयन्त्युत्तरीयकम् ।
 स्यादुरःस्थिका मुक्तामालायामुपहासकः ॥
 कुन्तलानां प्रदेशे स्यादूर्ध्वशावूर्ध्वजानुकः ।
 स्यादुलूखलकं स्त्रीषु गुग्गुलावुपकारिका ॥
 ५ उपकर्चां पिष्टभेदे तथैव स्यान्मृपालये ।
 'उष्णोदकं वारिभेदे विदार्यामृक्षगन्धिका ॥
 हारे स्यादेकयष्टिका बालके त्वेलबालुकम् ।
 चोरे त्वैकागारिकः स्यान्मण्डले तूपस्त्र्यकम् ॥
 मतोपकुञ्चिका 'तुत्या बन्धके त्वौपरोधिकः ।
 १० कक्षावेक्षक इत्युक्तः शुद्धान्तोद्यानपालयोः ॥
 रङ्गाजीवे कवी' पिङ्गे हाःस्थे च कटसादकः ।
 सादके काचकलशे बलिपुष्टे च जम्बुके ॥
 राजर्षिभेदे च तथा पुतिके कलिमारकः ।
 द्विपार्श्वके समुद्रिष्टः करिणावक इत्ययम् ॥
 १५ 'कथयन्ति विदर्भेषु विद्वांसः क्रयकैशिकम् ।
 काकतिन्दुक इत्युक्तः काकपीलुकवृक्षके' ॥
 यथा वृहत्यां कथिता शन्द्रैः कण्टकारिका ।
 तथैव चिह्निता प्राहुः पण्डिताः कालमेपिकाम् ॥
 काकजङ्घातरौ काकनामिकेति निगद्यते ।
 २० उदुम्बरे विडङ्गे च हृमिकण्टकमौरितम् ॥

१ उष्णोदकमिति कपचमेऽयुक्तम् ।

२ ख. वृक्षा ।

३ रवी, इति मा. ।

४ ख. अक्षिकः पाठः ।

५ ख. रक्तके ।

वदन्ति च समुद्योगे कोशेषु कियदेतिकाम् ।
 कुलबालिका कुलस्त्री सैव स्यात् कुलपालिका ॥
 कुटशारिका भुजिष्ठा चक्रे तु कुण्डगोलकं कथितम् ।
 पत्न्यास्त्ववरजातायामपि स्यात्केलिकुञ्चिका ॥

५ कोरदृषक इत्युक्तः सस्यभेदे कियत्यपि ।
 द्वैपायनस्य जननी प्रसिद्धा गन्धकालिका ॥
 स्त्रीवेषधारी पुरुषो नास्योक्तौ गणिकाञ्जुका ।
 गणिकारिकाऽग्निमन्थे लम्बिका गलशुण्डिका ॥

कुटजे गिरिमल्लिका कूपके गुणदृष्टकः ।
 १० मुसल्यां गृहगोधिका गोजागरिकमित्ययम् ॥
 मङ्गले कण्टकारे नाप्यथ स्याद्भनगोलकः ।
 सुवर्णरूप्ययोर्मिश्रीभावेन परिवर्तने ॥
 चन्द्रिकायां यथा प्राहुः शान्दिकाश्चन्द्रगोलिकाम् ।
 दद्रुघ्ने च तथा दृष्टे चक्रमर्दकमूचिरे ॥

१५ चक्रजीवक इत्युक्तः कुलाले चक्रजीविकः ।
 खेसके स्याच्च चिचन्ने चिचजीवक इत्यपि ॥
 सौदामिन्यां च खद्योते गदिता चिलिमौलिका ।
 अथो जलकरङ्गः स्यान्नालिकेरफलेऽपि च ॥

शङ्खे जललतायां च वारिवाहे च कीर्त्यते ।
 २० काकोलीराजशफरमत्स्ययोर्जलतापिकः ॥
 जलवारकोऽथ सेतौ हरिरेव जगन्नायकत्वेकः ।
 जगताश्चनको ब्रह्मा जङ्गाकरिकस्तु जङ्गाले ॥

- तण्डुलीयकोऽवनाटे प्रोक्तस्तथैव मेघनादेऽपि ।
 तालमूलिका मुसल्यां स्याच्छौल्बिके तास्यकुट्टयः ॥
- तालवृन्तकं व्यजने त्रिपुरान्तको हरे गदितः ।
 तिलकालकस्तु पिसौ तिलपर्णिकं तु चन्दने गदितम् ॥
- 5 तुन्दकूपिका तु नाभौ बिम्ब्यां तु तुण्डिकेरिकाऽभिमता ।
 तैलपर्णिकस्तु गदितो नियन्तरि च चन्दने विज्ञैः ॥
- तैलपायिका परोक्ष्यां मेनान्यां दण्डनायकः कथितः ।
 दण्डनायिका तु पोच्यां देव्यामुक्ता तथा तज्ज्ञैः ॥
- दारुहस्तकस्तु तर्दां दाःस्थे तु द्वारपालको गदितः ।
 10 दौर्घपञ्चको लशुने दुर्नामा दौर्घकोशिका ॥
- स्याद्देवमातृको देशविशेषे देववर्द्धकौ ।
 त्वष्टरि स्यात्तु धातव्यां विदिता धातुपुष्पिका ॥
- नवजातरजःकान्तानव्ययोर्नवफण्डिका^१ ।
 गदिता ममलतरौ विद्वद्भिर्नवमल्लिका ॥
- 15 नागवारिक उद्दिष्टो राजकुम्भरहस्तिपे ।
 मालिक्यराजगरुडचित्रमेखलकेऽपि ॥
- नतनामिकोऽवटीटे तथा च नदीमातृको देशे ।
 मनःशिलायां च तथा सर्वेऽपि नागजिह्विकामाहुः ॥
- पथ्यवौधिका विपलिः पट्भञ्जिका पञ्जिकायां स्यात् ।
 20 परिचारि(र)को नियोज्ये पिष्टाते पटवासकः कथितः ॥

१ तास्यकुट्टय इति युक्तः पाठः ।

२ क. बिम्बौ ।

३ नवमल्लिकेति कोशान्तरे ।

प्रतिगोधकश्च चोरे परिपन्थिनि मार्गदृपके गदितः ।
परिव्राजको मस्करिणि कथितोऽपि बौद्धतापमयोः ॥

प्रतिस्वयंकश्च कथितः कृकलामे विदां श्रेष्ठः ।
पारियात्रिकोऽध्वरथे कथितश्च पारिगणकोऽथ यतौ ॥

पारिभट्टकोऽद्रिद्रु^१भेदे पार्श्वस्थं पारिपार्श्वको गदितः ।
पारियात्रकस्तथाऽद्रौ^२ कापि च पारिजातको द्रुभिदि ॥

पारश्वधिकः परश्वायुधधारिणि समुद्दिष्टः ।
पारिपन्थकोऽपि चोरे प्रातिहारिकोऽथ मायाज्ञे ॥

१० पौतमारकस्तु मर्जे पिनाकधृक् स्मरान्तके प्रथितः ।
पुच्छकण्टकस्तथानौ भश्ये कापि च पृन्निपृषिकामाहुः

वल्निवाह्यकश्च शकटे बन्धुजौवकस्तु बन्धुजौवतरौ ।
बौजपुष्पिकान्यतरौ शृङ्गान्ते बाहुवारकः कथितः ॥

भर्तृदारिकामथाहुर्नाश्याक्तौ राजकन्यकायां च ।
भर्तृदारकस्तथाक्तस्तत्रैव च युवराजेऽपि ॥

१५ भ्रमरालकस्तु कुरुले चिलोचने भृतनायकं प्राहुः ।
पूर्वं भृते कापि च कथयन्ति भृतपूर्वकं मन्तः ॥

मधुजौवको मधुलिहि मस्तुलुङ्गको मस्तकसेहे ।
मधुपर्णिका तरुभिदि गणामरे महाराजिकं प्राहुः ॥

मृगधूर्तकः मृगाले मृगजालिका वागुरायां च ।

२० यज्ञकौलकोऽथ यूपे दैत्ये भर्गे च यज्ञदृपको गदितः ॥

युपकटकश्चपानि युगपच्चकस्तु कोविदारतरौ ।
रगगरगकस्त्वात्मक्य कणारथ रथगभकं प्राहुः ॥

मनःशिलायामपि च वदन्ति रमनेत्रिकाम् ।
अपामार्गे तु गदितो विद्वद्भिर्लोचमस्तकः ॥

ॐ लोकार्यतिकमप्याहुश्चावाकि लोहकुट्टकः ।
लोहकारे निगदितः स्वर्णकारेऽपि च कश्चित् ॥

स्याद्यवहारिका लोकयात्रामस्मार्जनौद्रे ।
तथा निगदिता लोकं लेखिन्यां वर्णतुलिका ॥

वृत्ते भाविनि वा युद्धे यत्पानं वीरपाणकम् ।

१० हरिताले स्मृतं वंशपत्रकं वृषनाशकः । ॥

शिरोपवृष्टे गदितो विद्वद्भिर्वैजयन्तिकः ।
पताकिन्यथ दृवायां वचायां शतपर्बिका ॥

शैतचम्पक इत्येव स्यादातपंगदोपयाः ।
सुवमन्तक आख्यातो वामन्यां मदनात्मवे ॥

१५ स्याद्धेमपुष्पिका यथ्यां चम्पकं हेमपुष्पकः ।

शुद्धनामिकमप्याहुर्नःशुद्धे शब्देवदिनः ॥

॥ इति कपञ्चमम् ॥

अथ कपञ्चमम् ।

अहमहमिकामाहुरहङ्कारेऽथ लेखके ।

शब्दशस्त्रपरिणामे वदन्यशरजौवकम् ॥

- दर्पादात्मप्रशंसायामाहोपुरुषिकां विदुः ।
 आभौगपन्निका धोपे त्वाग्रहायणिकः महे' ॥
- चर्मपात्रं तु करकपात्रिकाऽथ निगद्यते ।
 कर्यविक्रयिको वैश्यं काकोदुस्वरिका तरौ ॥
- 5 मलघ्नां च तथैवाक्ता काकोदुस्वरिका जनैः ।
 कपोतपालिकामाहर्विटङ्कं शब्दवेदिनः ॥
- कृतमापन्निकाऽध्युक्ता कृतान्तजनको रविः ।
 स्थानात्स्थानान्तरं गच्छद्गुपे गन्धपिशाचिका ॥
- गन्धर्वहस्तकः प्रोक्तस्तथैवैरगडपादपे ।
 10 ग्राममङ्गरिका ग्रामयुद्धे शृङ्गिभूषेऽपि च ॥
- चर्मप्रभेदिकाऽऽरायां भस्त्रा चर्मप्रमेविका ।
 तरौ रोहितकाख्यं तु मतो दाडिमपुष्पकः ॥
- नक्षत्रसूचको ज्योतिःशास्त्रवेदिनि कौर्त्तितः ।
 प्रस्थातवक्तृको विज्ञे टङ्कं पापाणदारकः' ॥
- 15 पापाणभेदकं प्राहुः शब्दज्ञाश्रोपधान्तरं ।
 बहुगर्ह्यवाग्वाचाटे, शैलपेऽथ निगद्यते ॥
- विद्वद्भिः शब्दशास्त्रज्ञैरयं भरतपुत्रकः ।
 मार्जारकर्णिका देव्यां सूते मङ्गलपाठकः ॥
- समृता तु नर्मदाख्यायां नद्यां मेकलकन्धका ।
 20 रङ्गाजौविनि रङ्गावतारकः परिकौर्त्तितः ॥

रथकुटुम्बिकः श्रुता रणे वीरजयन्तिका ।
 वीरविभावकः शूद्रधनैर्याजक उच्यते ॥
 विज्ञानमातृको बौद्ध मतो, विरलजानुकः ।
 ऊर्ध्वज्ञावथ निदिष्टो विज्ञवर्णविलाडकः ॥
 शोकस्मृतं च चोरे च, मिन्दुरगतिनकः पुनः ।
 मतङ्गजं स्त्री कामिन्यां, दूतं मन्देशहारकः ॥
 मौखगयनिकं प्राहुरनरि मूढप्रपृच्छके ।

१ इति शब्दरत्नमन्त्रये राजस्त्रीणापरपरायै कान्तवर्णः ॥

अथ खान्तवर्णः

खमिन्द्रिये श्यामि पुरं शर्मणि विदशानये ।
 शोचं संवेदने विन्दो ग्रन्थेऽपि च निगद्यते ॥

अथ खण्डितोयम् ।

- 10 आगुः स्यान्मृषकः तृषा कृष्णवध्यां निगद्यते ।
 नखः कररुद्धं शङ्खं शुक्रौ स्त्रीकौबयानंखौ ॥
 नपुंसकं तु नखरे गन्धद्रव्येऽपि कुचचित ।
 न्युङ्क्तः सम्यङ्मनोज्ञं च माम्नः पट्प्रणवेपु च ॥
 पुङ्क्तु शरमृले स्यात्पुङ्क्तं पर्यटनेऽपि च ।
 15 नृन्ये भवेदश्वगतावपि संवेदनान्तरे ॥

१ ख. (जकः) २ ख. पुस्तकपाठः ३ क. ख. खनके

४ "नखः केतुग्रहे प्राणः" इति भा. पाठः

५ नखं चेति शेषः ६ न्युङ्क्तः धोडश ओडश इत्यपि कल्पित ।

- मुखं निःसरणे वक्त्रे प्रारम्भापाययोरपि ।
 मन्थन्तरे नाटकादेः शब्देऽपि च नपुंसकम् ॥
- मृगं मृदे मृगो यज्ञं लेखो लेखे सुरेऽपि च ।
 तथैव विदितः मङ्गल्लेखो वाचिकहारके ॥
- मयादायां भवेल्लेखा लिपिराजिकयोरपि ।
 विज्ञो गतिविशेषे च शृकशिख्यां च नर्तने ॥
- शङ्खो निध्यन्तरे कम्बुललाटस्थिनखेऽपि ।
 शङ्खौ हरौ समुद्रे ना शङ्खवत्यभिधेयवत ॥
- शाखौ स्यात्पादपे पुंसि तद्वद्विप्रजने मतः ।
 शाखा वेदविभागे च पादपाङ्गऽन्तिकेऽपि च ॥
- शिखा शिखायां चूडायां ज्वालायामग्रमात्रके ।
 लाङ्गलिकायां च शाखायां चूडायां च शिखण्डिनः
- शिखौ वह्नौ बलीवर्दे शरे केतुग्रहे द्रुमे ।
 मयूरे कुक्कुटे पुंसि शिखावत्यन्यलिङ्गवत ॥
- सखा महाये मित्रं च वयस्यायां सखौ मता ।
 सुखं शर्मणि नाके च सुखा पुर्यां प्रचेतसः ॥

॥ इति खड्गितोयम् ॥

१ अन्वस्यति शब्दः

२ ख. प० शल्लसितामेखरेखां विभ्राणो तावपि स्थितः अधिकः पाठः

३ क. (०षायां) :

अथ खट्वतीयम् ।

- अमुखस्तु भवेन्मृके त्वामुखं सम्मुखं मतम् ।
 उन्मुखस्तुर्ध्ववक्त्रे न्यादुत्कण्ठाव्याकुलेऽपि च ॥
- गोमुखं कुटिलागारे वाद्यभेदे च लेपने ।
 गणभेदे मङ्गलान्य तथा मातलिपुत्रके ॥
- ५ विशिखं तु विश्रले न्याच्छिखरे राशमे पुमान् ।
 विमुखं तु मतं श्रले विमुखा राशमान्तरे ॥
- दुर्मुखं नागभेदेऽपि मुखरे वानराश्रयोः ।
 प्रमुखः प्रथमे श्रेष्ठे परिखा मालवेष्टने ॥
- मयुखः किरणे ज्वालाशोभयोर्विशिखः पुनः ।
 १० शिलौमुखं तामरे च, विशिखा तु निगद्यते ॥
- खनिच्यामपि रथ्यायां नलिकायामपि कचित् ।
 वाङ्मुखं न्यादुपोद्घाते विमुखस्तु पराङ्मुखे ॥
- विशाखस्तश्चर्किके स्कन्द ऋषभेदे कटिध्वके ।
 मन्याने मामभेदेऽपि वेशाखः परिकीर्तितः ॥
- १५ पणसुखस्तु विशाखे न्यात्सुमुखो वावट्टकके ।
 सुमुखः न्यात्ताश्चर्यपुत्रे फणिभेदे च पण्डिते ॥

१ ख. वि

२ क. सम्मुख

३ प्रसाध्यस्यादिः

४ अथ पाठो मा. सखदुष्टं व्यासने

५ ख. प. मयुखः किरणं ज्वालाशोभयोर्वाङ्मुखं पुनः

उपोद्घातेऽथ विशाखस्तोमरे माशेन, यि अ

विशिखा तु खनिच्या च रथ्यायां नलिकायां अपि इति पाठभेदः

'हृत्क्षेपः स्यादुत्कलिका मन्त्रबौजाक्षरे क्वचित्
हृत्क्षेपं तु भवेत्क्षीवन्त्यवस्तुनि सर्वशः ॥

॥ इति खट्वायम ॥

अथ खचतुर्थः ।

- अहर्मुखं प्रभाते न्यादवलम्बो वमावपि ।
भवेदग्निमुखो देवे विघ्ने भक्ष्मातकेऽपि च ॥
- 5 अथाग्निमुखमुद्दिष्टं कुसुमे कुङ्कुमेऽपि च ।
लाङ्गलिकायां विगन्त्यायामापधौ तु स्त्रियां विदुः
कुङ्कुमे न्यादग्निमुखं हस्तं त्वग्रनखः स्मृतः ।
अयोमुखं तु मुसले हले वागे त्वयोमुखः ॥
- अपलम्बो वृथालम्बं वृथाभेदे त्वधोमुखः ।
- 10 अधोमुखस्तु पिशुने ज्ञानिन्यन्तर्मुखस्तथा ॥
इन्दुलम्बो चन्द्रकलामोमवस्म्यमृताम् च ।
गणेशे न्यादिभमुखः स्त्रियामिन्दुमुखौ मता ॥
कुबरे न्यादौशमखः शृगाल्युल्कामुखौ मता ।
कुहूमुखस्तु गदितः परपुष्टविहङ्गमे ॥
- 15 कुशले न्यात्कृतमुखो गजमुखो गणेश्वरे ।
देव्यां गृध्रमुखौ कापि 'देव्यां चन्द्रमुखौ क्वचित्

चतुर्मुखो वेधमि स्यादेव्यां चारुमुखीत्यपि ।
 चित्रपुङ्खः स्मृतो वागे ध्वान्ते चारुमुखं मतम् ॥
 जगन्मुखो हरिन्दूपौ देव्यां ज्ञानामुखीति च ।
 कृष्णो जयमुखः प्राक्तः कर्पो ताम्रमुखः स्मृतः ॥
 त्रयोमुखो मखं विप्रंऽप्यमरे स्यात्त्रयोमुखः ।
 दशमुखो रावणे स्यान्मतां दंष्ट्रामुखोऽप्यहो ॥
 चतुर्गतयाममध्ये पुरं द्वाणमुखं मतम् ।
 पार्वणे स्याद्द्वर्गमुखं जलौघे स्यान्नदीमुखम् ॥
 तन्त्रां नन्दीमुखो प्राहः नान्दीमुखाः पितृष्वपि ।
 हरं सिंहं पञ्चमुखः शशादिषु तु वै पुनः ॥
 मतः पञ्चमुखः श्वाऽथ शिरो वडिशिखः स्मृतः ।
 उच्चटायाम् वडिशिखा मूरे वह्निमुखं मतः ॥
 महाशङ्खो मानुषास्थिमञ्ज्वाभेदानिकेष्वपि ।
 लसन्मुखो विहसिते तथा लालामुखोऽप्यहो ॥
 अथ व्याघ्रमुखं गन्धद्रव्यं चाप्यौषधान्तरे ।
 स्त्रियां, नखशान्ते कौबं, कर्पो वृद्धे वल्लोमुखः ॥
 अथ वायुमुखो वज्रावलिवाणो शिल्लोमुखो ।
 नखशताङ्गुरे कौबं शिल्लोमुखमुदाहृतम् ॥

१ ख. एवं पाठोभावाः ।

२ दोगीमुख. इति मा. पाठः

३ क. (गङ्गा)

४ य. (गौ)

५ ख. (तथा गजं) ।

६ ख. (खः)

७ ख. (विक)

८ क. (ता)

९ क. ख. (खो)

निगद्यते स्वस्तिमुखो विप्रं वाचिकहारिणि ।
हमन्मुखस्तु सुभगे मतो हान्तामुखोऽप्यहौ ॥

॥ इति खचतुर्थम् ॥

अथ खपञ्चमम् ।

अबहुमुखो मुखरे तिग्ममयूखः स्मृतः स्वर्ये ।
धनद्रे च्यम्बकमुखः पञ्चविंशमुखो मतः कामे ॥
मलिनमुखस्तु वह्नौ गालाङ्गुलं तथा कृरे ।
यामिनौमुखरजनौमुखौ शब्दावक्तौ प्रदोषेऽपि
शौतमयूखश्चन्द्रे धनसारेऽपि वा पुंसि ।
सर्वतांमुख उग्रं च श्लेचज्जब्रह्मणोर्गपि ॥
नपुंसकं तु पानौये 'सुरवर्त्मन्यपि स्मृतम् ।

॥ इति शब्दरत्नमन्वये खान्तवर्गः ॥

अथ गान्तवर्गः ।

10 गौः स्वर्गे च बलीवर्दे कुलिशे किरणे पुमान्
स्त्री सौरभेयौदग्बाणदिग्वाग्भृषप् भृमि च ॥

अथ गदितोयम

- अगः क्षमाभृत्यादपयोरङ्गं चान्तिकगात्रयोः ।
 प्रतौकोपाययोः पुंसि भृषि नौर्वति गद्यते ॥
 स्त्रीवैकत्वे त्वप्रधानं त्रिद्वज्ज्वति चोच्यते ।
 उक्तमङ्गति सम्बुद्धौ गहावगुरुदाहतः ॥
- ५ आगोऽपराधे त्विङ्गः स्यादिङ्गितज्ञानयोरपि ।
 जङ्गमेऽपि कचिद्ज्ञान्यं कङ्गुरित्यभिधीयते ॥
 खगां देवे ग्रहे सूर्ये तथा पश्चाणि मार्गणे ।
 खङ्गा गण्डकशृङ्गामिवङ्गभेदेषु गद्यते ॥
 खङ्गौ ना गण्डके मञ्जुषांषे खङ्गधरेऽपि च ।
 १० गङ्गा त्रिपथगायां स्याद्गङ्गा स्तत्प्रभवे त्रिषु ॥
 भौष्मपाणमखयोश्चापि गङ्गां मुन्यन्तरे मतः ।
 चङ्गस्तु गोभने दशे छागः स्यादपि वक्त्रे ॥
 जङ्गः स्यादृशगन्धायां टङ्गाऽस्त्री स्यात्वनित्रके ।
 जङ्घायां खङ्गभेदेषु त्यागो दानं च वर्जने ॥
- १५ त्यागौ दातरि शूरे च कथितः शब्दवेदिभिः ।
 तुङ्गौ निशाववरयोः पुन्नागनगयोः पुमान् ॥
 उन्नते त्वन्यवद्गङ्गांमानौन्यास्त्रिषु दुर्गमे ।
 नगो महौरुहे चाटौ, सूर्ये चक्षुःश्रवस्यपि ॥

नागः पन्नगमातङ्गकृच्छरिषु तोयते ।

नागकेशरपुन्नागनागदन्तकमुस्तके ॥

देहानिलप्रभेदे च श्रेष्ठे न्यादुत्तरस्थितः ।

नागं तु सौमके रङ्गे स्त्री वन्धकरणान्तरे ॥

5 नृगस्तु नृपभेदे स्यात्पङ्गः पादविवर्जिते ।

पिङ्गा गाराचनाहिङ्ग नालिकाचण्डिकास्वपि ॥

पिङ्गी गम्यां पिण्डं ना 'वालके तु नपुंसकम् ।

पृगस्तु क्रमुकं वृन्दं पृगं क्रमुकजं फलं ॥

फल्गुः स्त्रियां नदीभेदे फल्गवसारोऽभिधेयवत् ।

10 भङ्गा जयविपर्यासे भङ्गा मन्यान्तरे स्त्रियाम् ॥

भेदरागतारङ्गेषु पुंसि, क्लीवं भगं मतम् ।

श्रियां च ज्ञानवैराग्यकौताच्छाम् पराक्रमे ॥

माहात्म्यैश्वर्ययत्नेषु धर्मे मांशेऽथ ना रवौ ।

भागो रूपार्थके प्राक्ता भागधेयैकदेशयोः ॥

15 भृङ्गो मधुव्रते भृङ्गराजे धृम्याट्'पिङ्गयोः ।

भृङ्गं गुडत्वचि क्लीवं, तथा पुंसि भृगुस्तटे ॥

मुनौ शुक्रं हरे भृङ्गी मतस्तु हरपापदे ।

भोगौ त्वहौ भोगवति भोगः प्रोक्तः सुखे धने ॥

१ तथा स्त्री, इति मा. पाठः

२ क. ख. (नादि)

३ क. ख. (ग)

४ क. प. गतदन्तं ज्ञानवैराग्ययोर्योगो

भगमस्तौ वसौ तु ना इत्यधिकः पाठः

५ ख. (ख) :

- पान्तेऽभ्यवहारेऽहं शरीरफणयोरपि ।
 योपिदादिभृतौ चापि मद्गुर्जलचरं क्वचित् ॥
- मार्गः स्यात्पथि मामेऽपि तथैवान्वेषणेऽपि च ।
 मार्गो मृगमदेऽपि स्यान्मागां तु पथिकं स्मृतः ॥
- 5 मृगः शिम्बीधान्यभेदे मृगाऽपि पुरुषान्तरं ।
 मृगः पशौ कुरङ्गं च करिणश्चभेदयोः ॥
 अन्वेषणायां याज्यायां मृगौ तु वनितान्तरं ।
 यागस्तु क्रतुमात्रेऽपि युगं हस्तचतुष्टयं ॥
 युगो रथं हलाद्यङ्गं न द्वयोस्तु कृतादिषु ।
 10 युग्मेऽपि युगमित्युक्तं वृद्धिनामापथेऽपि च ॥
 योगोऽपूर्वार्थसंप्राप्तौ संगतिध्यानयुक्तिषु ।
 वपुःस्थेयं प्रयोगे च विष्कम्भादिषु भेषजे ॥
 विमलध्यातुके द्रव्योपायमन्त्रचनेऽपि ।
 कामणेऽपि च रङ्गो ना रागे नृत्यं रगाश्रितौ ॥
- 15 अस्त्री चपुणि रागस्तु प्रोक्तो मात्मयभूषयोः ।
 क्लेशादावनुरागे च गानं लौहित्यकादिषु ॥
 रिङ्गस्तु रिङ्गणे रागः कुप्रादावौषधान्तरं ।
 स्यात्सङ्गं पिङ्गयान् रङ्गो लिङ्गं मेहनचिह्नयोः ॥
 तथाऽनुमानं माह्योक्तौ प्रकृतावपि गद्यते ।
 20 शिवमूर्तिविशेषे च लिङ्गौ स्यात्त्रिङ्गधारिणि ॥

- लुङ्गस्तरुभिदि प्रोक्तो व्यङ्गो ह्येनाङ्गभेकयोः ।
 वङ्गः स्यादङ्गभेदेऽपि वङ्गः सौमकरङ्गयोः ॥
 वार्ताकेऽपि च कार्पासे पुष्पम्वि च निगद्यते ।
 वङ्गः स्याच्छागले पुंसि मन्दरे पश्चिणि क्वचित् ॥
 5 वर्गस्तु ऋक्ममृहे स्यात्त्वपशोऽपि निगद्यते ।
 वेगो जवे प्रवाहे च महाकालफलेऽपि च ॥
 शुङ्गा वटाम्रातकयोः पक्व्यामपि योषिति ।
 शृङ्गः तु शिखरे चिह्नं प्रभुत्वंहाम्बुयन्त्रके ॥
 विषाणात्कर्पयोश्चापि शृङ्गः स्यात्कृचर्गौर्पके ।
 10 स्वर्गमौनप्रभेदे च शृङ्गौ स्यादौपधान्तरे ॥
 शृङ्गौ शृङ्गयुते नागे तथा च शिखरिण्यपि ।
 मर्गस्तु निथयाध्यायमोहोत्साहात्मसृष्टिषु ॥
 भवेत्सङ्गस्तु संसर्गे प्रोक्तः स्वर्गस्त्रिविष्टपे ।
 स्वर्गस्तु मारुते स्वाङ्गं शुभाङ्गं वाच्यलिङ्गवत् ॥
 15 हिङ्गु निर्यामभेदे स्यात्पादपे पुंसि कथ्यते ॥

॥ इति गदितोयम् ॥

॥ अथ गदितोयम् ॥

अयोगो विधुरे कूटे विश्लेषे कठिनोद्यमे ।
 अभ्रगः पश्चिणि शरे त्वद्विगो गजमिंहयोः ॥

१ क. (ङ्गः)

२ शृङ्गौ, इति मा. पा.

३ प्रभु हेमाङ्ग- इति मा. पा.

४ खगो मरुति तु, इति मा. पा.

अधिगः पोतवर्णिजि त्वनङ्गः पञ्चमायके ।
 कौबं त्वनङ्गमाकाशेऽप्यधिगस्त्वनुजौविनि ॥
 अनुगोऽपि भवेद्भृत्यं त्वजगो विष्णुयारिनि ।
 अपाङ्गस्त्वङ्गहौने स्यान्नैवान्ते तिलकेऽपि च ॥
 अरोगस्तु भवेत्त्वस्थं त्वष्टङ्गस्तवरे पशौ ।
 अतुङ्गस्तु भवेत्त्वर्वेऽप्यथगो भृतिजौविनि ॥
 आशुगो मारुते वाणे नदीमात्रं मताऽऽपगा ।
 आभांगो वारुणे लुचं पूर्णतायत्रयोरपि ॥
 आयांगो व्याप्रतो गन्धमान्योपहारगंधसोः ।
 उत्तमगः पुंसि मामान्यं न्याये च त्यागदानयोः ॥
 उद्वेगोऽप्युदाहलकोद्वेजनाङ्गमनपू च ।
 फले पृगस्य चाद्वेगं कौबमाहर्मनोपिणः ॥
 उरगः स्याद्विपधरे त्वनगो मन्दगामिनि ।
 उद्योगः प्रौढिमात्रेऽपि स्यादुत्तुङ्गस्तथान्वते ॥
 उत्तङ्गः पूर्वभागे स्यादुन्वगो गभंगामिनि ।
 शौघकर्मणि चाद्योगौ कलिङ्गो नौदृदन्तरे ॥
 कलिङ्गः पृथिकरजे धूम्याटे भूमि नौदृति ।
 न द्वयोः कौटजफले महिल्लायां तु योषिति ॥
 कालिङ्गौ राजकर्कश्यां कालिङ्गो गजमर्पयोः ।
 क्रिष्टाङ्गो रोगविशिष्टे कुरङ्गस्तु मृगान्तरे ॥

20

१ ख. (अ) ।

३ क्षिप्र, इति मा. ।

२ ख. एतत्कृत्य पाठो विशेषः ।

४ मन्विधावकस्तु, इति मा. ।

- क्रूरगः क्रूरकर्माद्ये कृष्णाङ्गौ तु भवेत्स्त्रियाम् ।
 कृष्णाङ्गः कालमर्पं स्यात्तदङ्गाङ्गः शङ्करायुधि ॥
 गुप्ताङ्गः कोशकौटं स्याच्चक्राङ्गो मानमौकमि ।
 चक्राङ्गौ कटुराहिण्यां चित्रगुः पावके रवौ ॥
 5 जिह्वाङ्गः महिकेयेऽहौ तथा स्याद्वक्रगामिनि ।
 तडागस्तु जलाधारविशेषे यन्त्रकूटके ॥
 ऊर्मा तरङ्गस्तलगस्त्वधोगामिनि गद्यते ।
 तातगुः शूद्रताते न्याज्जनकस्य हितेऽपि च ॥
 चित्रगो धर्मकामार्थं त्रिफलायां कटुत्रिके ।
 10 वृद्धिस्थानशये मत्तचरजस्तमसि च स्मृतः ॥
 तुरगो चाय्यगन्धायां तुरगो वाजिचिन्तयोः ।
 धाराङ्गाऽमौ च तौर्थं च नरङ्गस्तु वरगङ्गकि ।
 महने न द्वयोश्चाथ नारङ्गः पिप्पलीरमे ।
 यमजं प्राणिनि विटे पादपेऽपि च कुत्रचित् ।
 15 निःसङ्गः सङ्गरहिते निमर्गो रूपमर्गयोः ।
 निमग्नः तु नदीमात्रं निपङ्गः सङ्गतृणयोः ॥
 पशुस्थमश्लिकायां तु पुमान्नीलङ्गरुच्यते ।
 भस्मरात्र्यां स्त्रियां, दृतविशेषे परगः स्मृतः ॥
 पचाङ्गं न द्वयोर्भृजं पद्मके रक्तचन्दने ।
 20 पन्नगस्त्वौपधीभेदे तथा स्यात्पवनाशने ॥

- अवङ्गमवगौ भेके वानरे स्वर्यमारथौ ।
 परागः कौमुदे रेणौ धूलिस्त्रानौययोरपि ॥
- गिरिप्रभेदे विख्यातावपरागे च चन्दने ।
 निदग्धने प्रयुक्तौ च प्रयोगः कार्मणेऽपि च ॥
- 5 प्रवेगः स्याच्छौघगतौ पतङ्गः पल्लिस्वर्ययोः ।
 शालिभेदे च शालभे प्रमङ्गा योगचर्चयोः ॥
- तौथभेदे प्रयागः स्याद्यज्ञे शतमखाश्रयाः ।
 कौबे स्तने प्रियङ्गु स्यात्कणाराजिकयोः स्त्रियाम् ॥
- कङ्कमस्य फलिण्यां, च पुन्नागस्तु द्रुमान्तरे ।
 10 जातौफलं नरश्रेष्ठं पाण्डुनागे मितोत्पलं ॥
- भुजङ्गेऽहौ च पिङ्गे च मतङ्गः श्रपचं गजे ।
 मतङ्गा जातिभेदेऽपि मुनावपि भवेत्कचित् ॥
- मनागः शौघगेऽपि स्यात्पवनं चित्तहार्गणि ।
 मातङ्गौ स्याच्छक्तिभेदे मातङ्गस्त्वन्यजे द्विपे ॥
- 15 मृदङ्गः पटङ्गे घोषे मेपगां ज्वलनं मतः ।
 रक्ताङ्गौ स्त्रौ तु जौवन्यां कौबं विद्रुमधौरयोः ॥
- महौसुते ना काम्पिन्ये, रथाङ्गं रथचक्रके ।
 विहङ्गमप्रभेदे च रन्ध्रगः पिशुनेऽप्यहौ ॥
- रुद्धाङ्गः स्यात्तु कमठे वराङ्गं गजमस्तके ।
 20 भगे चौपधभेदे च वराङ्गस्तु सुरुपके ॥

- वातिगः पुंसि 'भण्टाक्यां वाच्यवद्वातुवादिनि ।
विहगस्तु नृलिङ्गे स्याद्विहगः' पक्षिवाणयोः ॥
- विडङ्गस्त्रिष्वभिज्ञे स्यात्कृमिघ्ने पुन्रपुंसकम् ।
विमर्गस्तु पुमान् दाने 'भास्करस्योत्तरायणे ॥
- 5 विमर्जनौये त्यागे च तथैव मलमोचने ।
वौरगा व्यभिचारिण्यां शवगा देवताभिदि ॥
- श्वेताङ्गः शङ्करे कामपाले च तरुभिद्यपि ।
सर्वगस्तु विभौ शम्भौ सर्वगं सलिलेऽम्बरे ॥
- सम्भोगः सुरते भोगे तथैव जिनशमने ।
10 संवेगः सम्भ्रमे प्रोक्तः संयोगः^१ स्यात्तु सङ्गमे ॥
- मारङ्गो हरिणेऽश्वेऽपि चातके च मतङ्गजे ।
शलभेऽपि सुभोगस्तु भोगशालिनि गद्यते ॥
- सुभगः कौर्तिसम्पन्नं स्फुलिङ्गोऽग्निकणे मतः ।
हलाङ्गो लोहिते दृष्टः करपत्रं च कच्छपे ॥
- 15 हताङ्गः स्याच्छिन्नदेहे^२ हताङ्गः सैहिकेयके ।
हेमाङ्गो गरुडं प्रोक्तो हेमाङ्गश्चापि वेधमि ॥
- श्वताङ्गः स्यात्श्वतवति^३ क्षीणाङ्गोऽतिरुशे मतः ।
॥ इति गततौयम् ॥

१ भाण्टाक्यामिति मा.

२ ख. कृ.

३ भास्करेऽप्यु इति मा.

४ ख. गं

५ ख. क्षीणाङ्गो तु पिपीलिका ।

६ कृमपि सर्पिषि, इति मा.

७ क. वृत्ति

॥ अथ गच्छतुर्थम् ॥

- अपवर्गस्तु मोक्षे स्यान्त्यागकार्यावमानयोः ।
 साफल्ये, चाभिपङ्गस्तु शपथाक्रोशयोरपि ॥
- पराभवे, चाभियोगो जयाय सह मेनया ।
 रिपुं प्रत्यभियाने स्यादनुर्योगो नियोजनः ।
- 5 अनुपङ्गोऽनुवृत्तौ स्यादनुरागो रतावपि ।
 ईहामृगो 'निगदितः' कोंकरूपकभेदयोः ॥
- उपरागो निगदितो राहुग्रामेऽर्कचन्द्रयोः ।
 दुर्नये ग्रहकलांले व्यसनेऽपि च गद्यते ॥
- उपमर्गः स्मृतो रागभेदोपप्लवयोरपि ।
- 10 एकपिङ्गस्तु धनदे कटभङ्गो नृपात्यये ॥
- हस्तच्छंदेऽपि मस्यानां चन्द्रभागा नदीभिदि ।
 चन्द्रभागौ च गदिता, लवभङ्गस्तु गद्यते ॥
- वैधव्यं वनितानां तु स्वातन्त्र्यनृपनाशयोः ।
 दौर्घाध्वगस्तु करभे तथा लेखवहेऽपि च ॥
- 15 पृष्ठशृङ्गी पुमान् दंशभौरा कौबं पृथुदरे ।
 'मल्लनागोऽभ्रमातङ्गः' वात्स्यायनमुनावपि ॥
- मातुलुङ्गो बीजपुरे मातुलिङ्गश्च कथ्यते ।
 लाहिताङ्गो भूमिपुत्रं कौबं तु स्यात्प्रबालके ॥

समायोगस्तु संयोगे समवाये प्रयोजने ।
 संप्रयोगस्तु सुरते कार्मणेऽप्यन्वितेऽपि च ॥
 संप्रयोगौ क्रियाकेनौ कामुके संप्रयोजने ।

॥ इति गचतुर्थम् ॥

॥ अथ गपञ्चमम् ॥

गंगावणेऽभ्रमातङ्गे भर्तने त्वपकारगौः ।
 कथाप्रसङ्गे वातुले विषवैद्ये च कौत्थिते ॥
 नाडीतरङ्गः काकोले हिगडके रतहिगडके ।

॥ इति शब्दरत्नमन्त्रे राजकोशापरपर्याये गान्धर्वगेः ॥

॥ अथ घान्ताः ॥

घेकम् ।

घो घण्टासु समाख्यातः किङ्कणौषु समौरितः ।
 दुस्तरे घर्घरे घोषेऽप्यन्तर्धाने घटेऽपि च ॥
 घोऽश्वमेधे समाख्यातो दानवे घुर्निगद्यते ।

१ कार्मण्येऽप्यन्वितावपि, इति मा. ।

२ ख. प० अयं सार्द्धश्लोकः

॥ अथ घटतीयम् ॥

- अथं तु व्यसने दुःखे दुरिते च निगद्यते ।
 अथो दैत्यविशेषे स्यादथः पूजाविधौ मतः ॥
 अथोऽपि कथितो मृत्युं स्यादुद्धो देहजानिले ।
 अथौ हस्तपुटे शस्त्रेऽप्याथो नृत्योपदेशयोः ॥
 5 वृन्दं परम्परायां च वेगे च मलिनस्य च ।
 मथा नम्रचभेदे स्याद्धान्यभेदे मथौ मता ॥
 मथा द्वीपान्तरे मथा मुस्ताजलदयोः स्मृतः ।
 मथा तु पाटलायां न्याद्वीननिष्फलयांस्त्रिपु ॥
 लघुर्मनां ज्ञेऽप्यगुरौ निःसारं वाच्यमिहवत ।
 10 शोभे कृष्णागुरुणि च पृक्कानामौषधार्वापि ॥
 श्लाघा मता प्रशंसायां परिचर्याभिन्नापयोः ।

॥ इति घटतीयम् ॥

॥ अथ घटतीयम् ॥

- अनघो निर्मलेऽपापे मनोज्ञे वाच्यमिहवत ।
 अमोघः स्यात् सफलं स्त्रियां पथ्याविडङ्गयोः ॥
 अनघं स्यान्महामृत्युं ऽप्युल्लाघो दम्भनौरुजोः ।
 15 तथैव च शुचौ कृच्छ्रेऽपि कार्त्तिकः काञ्चन मतः ॥

- 'छमण्डे मृपकेऽपि न्यान्निदाघः स्वेदवारिणि ।
 ग्रीष्मकाले तथैवोष्णे पन्निधो गोपुरे मतः ॥
 प्राकारे काचकलशे घटे च योगभिद्यपि ।
 'अस्त्रं चाप्यर्गने घाते क्रोधे न्यात्प्रतिघो रूपि ॥
 5 प्रतिघाते महार्धस्तु महामृत्ये च नावके ।
 सर्वौघां गुरुवेगे स्यात्सर्व'मन्त्रहनेऽपि च ॥
 ॥ इति शब्दरत्नमन्वये राजकोशापरम्परायं धान्तवर्गः ॥

॥ अथ डान्ताः ॥

- तिर्यङ् वक्त्रे तु देवद्वयङ् देवमञ्चति यः पुनः ।
 'भाङ्गौ त्वीपधिभेदे स्याद्विश्वद्वयङ् विश्वमञ्चति ॥
 'शाङ्गं स्याद्वन्वनि हरेः स मध्यङ् साधुमञ्चति
 ॥ इति डान्ताः ॥

॥ अथ चैकम् ॥

- 10 अथार्थे वाक्यविस्तारे प्रसङ्गे पादपुरणे ।
 समयाने (!) बले शेषे चशब्दः परिपद्यते ॥
 चञ्चन्द्रमाः समाख्यातस्तरणिश्चापि कौर्तितः ।
 चञ्चौरे समरे स्थातः परौ च परिपद्यते ॥

१ म. इति मा.

२ ख. म

३ ख. मन्त्रा

४ भागौ. इत्यन्यत्र. व्यसं शाङ्गे चेति शब्दद्वयं गदितौ च न्याय्यम्

५ ख. पञ्चकेऽयं पाठो दृश्यते ।

॥ अथ चदितोयम् ॥

अर्चा पूजाप्रतिमयोः प्रकाशेऽर्चिरयाञ्चले ।

अञ्चः, कचा गुरुसूते केशे शुष्कवर्णेऽपि च ॥

स्त्रियां कचा करिण्यां तु काचः शिक्थं मणावाप ।

मृदन्तरे नेत्ररोगे काञ्चौ मारमने पुरि ॥

5 कूचमस्त्रौ भ्रुवोर्मध्यं कृत्य।टि।नश्मश्रुकैतवे ।

कुचः पयोधरे स्त्रीणां कौञ्चः पर्वतपश्लिर्गोः ॥

भवेद्द्वौपप्रभेदेऽपि चर्चा म्यामकचिन्तयाः ।

चर्चा तलप्रहारे च तथा शब्दविटो विदुः ॥

चर्चिकायां, च चञ्चा तु तृणनिर्मितपूरुपे ।

10 चञ्चो नलादिनिर्माणे चञ्चुस्त्रोद्यां तु योषिति ॥

पुंसि पञ्चाङ्गले चापि गानाडौचं व्यडम्बके ।

नौचः खर्वे पामरे च पञ्चो विस्तारवाच्यपि ॥

पञ्च मंग्यान्तरे प्राञ्चः प्राचौने प्राग्भवेऽपि च ।

पिचर्ना कुष्ठभेदे च तृले कर्पेऽसुगान्तरे ॥

15 भवेन्मञ्चस्तु पर्यङ्के मोचः मौभाञ्चनेऽप्यथ ।

मोचा कटल्यां शाल्यल्यां मोचने तु मुचिर्मता ॥

रुचिर्दोर्मो च शोभायामभिष्टङ्गाभिन्नापयोः ।

लुञ्चस्तु लुञ्चने प्राक्तां वचः कौरं वचौपधौ ॥

१ ख. कं

३ लेखा. इति मा.

५ ख. इति मा.

७ ख. १० कुचकृषो पयोधरे

४ क. कोष्टा ।

६ वनौ, इति मा.

मारिकायां च वाग्देव्यां भारत्यामपि तु स्त्रियाम्
वर्चस्तज्जमि निर्दिष्टं वौचिरुमौ मृगंऽपि च ॥

अवकाशे शुचिर्गोप्ते मृङ्गारे ज्वलनंऽपि च ।

शुद्धमन्त्रिणि चापादे जंघे पुंसि च गद्यते ॥

5 तथा च धवनं वर्णं शुद्धेऽनुपहते त्रिषु ।

शुचिः स्यादपराधाभिनये शक्रस्त्रियां शचौ ॥

सूचौ तु मौवनद्रव्यं सूचा न्यादपि सूचने ।

सुचिस्तु पाचभेदे न्याद्यज्ञमम्बन्धिनि क्वचित् ॥

॥ इति चर्दतीयम् ॥

॥ अथ चर्ततीयम् ॥

अवाचौ तु प्रतीच्यां स्यादरुचिः स्याद्दान्तरे ।

10 अरुचस्तु बिडान्ते स्यादवौचिर्नरकान्तरे ॥

आनर्चिः स्याद्देशभेदे स्यादुदार्चिर्हुताशने ।

उदौचौ दिग्विभेदे स्यादौदौच्यं तद्भवे त्रिषु ॥

कणौचिः पुष्पितस्ततागुञ्जयोः शकटेऽपि च ।

कवचो गर्दभाण्डे च मन्त्राहे पटहेऽपि च ॥

15 क्रकचः करपत्रेऽपि ग्रन्थिस्तस्थितरावपि ।

नमुचिस्तु स्मृतो दैत्यभेदे कुसुमकामुके ॥

नाराच्येर्षणिकायां स्यात्त्रोहबागाम्बुहस्तिनोः ।
 प्रपञ्चः स्यात्तु विस्तारे मंशचायेऽपि प्रतारणे ॥
 मरौचं तत्प्रसूने स्यान्मरौचं तृपणे मतम् ।
 मरौचिर्मुनिभेदे ना गभस्तावनपुंसकम् ॥

- 5 मारौचः स्यात्तु कल्मोले राक्षसे याजकद्विषे ।
 मारौचौ देवताभेदे विपञ्चौ कल्मिवौगयाः ॥
 विरिञ्चश्च विरिञ्चश्च वैकुण्ठे परमेश्वरिणि ।
 विकचः प्लपणे कृतौ नाऽकेशे स्फुटितेऽपि च ॥
 मङ्गाचः स्यान्मौनभेदे वन्ये कौचं तु कुङ्कुमे ।
 10 सप्तार्चिर्भास्करे वज्रौ सप्तार्चिस्तु शनश्चरे ॥

॥ इति चतुर्थम ॥

॥ अथ चतुर्थम ॥

जलस्रुचिर्जलौकायां शृङ्गाटे शिशुमारके ।
 मलिम्लुचाऽधिसामे स्याच्चौरज्वलनयोरपि ॥
 ॥ इति चतुर्थम ॥

॥ अथ चपञ्चमम् ॥

मौत्कारे रतनारौचो नारौगां च शुनि स्मिते ।
 कुङ्कुरे च तथा पञ्चमायके परिकौर्तितः ॥
 ॥ इति शब्दरत्नमन्त्रये राजकोशापरपयाय चान्तवर्गः ॥

— — —

॥ अथ कान्ताः ॥

॥ अथ कैकम् ॥

'निर्मले छः समाख्यातः सरणिस्थः प्रकीर्तितः ।
 छेदने छः समाख्यातो जपमिद्धौ च कीर्तितः ॥
 छं छन्दश्च समाख्यातं तडिति छं प्रचक्षते ।

॥ अथ कदितोयम् ॥

- अच्छः स्फटिकभल्लकनिर्मलेष्वच्छमव्ययम् ।
 5 आभिमुखे भवेदाच्छ आयामं परिपश्यते ॥
 शब्दवेदिभिरिच्छा तु समौहावीषयोर्मता ।
 उच्छस्तु मुनिवृत्तौ स्यादिवामे तृच्छिरुच्यते ॥
 'अनृपदेशे कच्छः स्यान्नौकाङ्गं तुन्नकद्रुमं ।
 वाराह्यां परिधाने स्यात्पश्चादञ्चलपल्लवे ॥
 10 चौरिकायां च कच्छा च स्त्रियां, गुच्छः 'पुमान्मतः ।
 स्तबके हारभेदे च तथा स्तम्बकलापयोः ॥
 पिच्छा तु शान्मलीवेष्टे पङ्गावाश्रमपादपे ।
 मोचापृगच्छटाकोशभक्तमम्भृतमण्डके ॥
 लाङ्गले बर्हिचृडायां तथैवाश्वपदामये ।
 15 पिच्छं पुच्छे तु गदितं पृच्छा प्रश्ने प्रकीर्तिता ॥
 'भर्क्षा निर्भर्क्षने प्रोक्ता मृच्छा स्यात्परिमार्जने ।
 म्लेच्छस्तु जातिभेदे स्यान्म्लेच्छः स्यादपभाषणे ॥

१ ख. एव सार्धश्लोकोऽधिकः

२ ख. छा ।

३ ख. स्त्रियां मतः पाठान्तरम्

४ ख. एतत्के सार्धश्लोकोऽधिकः ।

तथा पामरभेदे च पापरक्ते च कौर्तितः ।
 'भवेद्यच्छः प्रमादेऽपि कथ्यते त्वयल्लक्षणे ॥
 लच्छन्नाच्छौ निगदितौ मता स्फूर्त्ता तु विस्मृतौ ।
 लज्जायां तु भवेद् हृच्छा हृर्त्ता कौटिल्यवार्चनि ॥
 ॥ इति छद्वितीयम् ॥

॥ अथ कलतौयम् ॥

5 तपिच्छर्मपि तापिच्छं कथितं हेमि शब्दिकैः ।
 शिलोञ्जं च भवेद्यच्छशिलवन्मुनिवर्तने ॥
 ॥ इति कलतौयम् ॥

॥ अथ कचतुशम् ॥

कोलपुच्छस्तु कङ्कं म्याच्छिलमुञ्जं (!) शिलोञ्जके ।
 महाकच्छस्तु पुंसि म्यात्समुद्रे च प्रचर्तमि ॥
 ॥ इति शब्दरत्नमन्त्रयं राजकोशापरपरायं कान्तवर्गः ॥

॥ अथ जान्ताः ॥

जृराकाशे मरस्वत्यां पिशाच्यां जवनेऽस्त्रियाम् ।

॥ अथ अद्वितीयम् ॥

10 अजो हरौ हरे कामे विधौ छागे रघाः सुते ।
 अजो धन्वन्तरौ चन्द्रे शङ्खे च निचले तरौ ॥

अञ्जं पद्मं रणे त्वाजिः स्त्रियामोजस्तु तेजसि ।

कौबंऽथार्जः कार्तिककवलात्माहेपु कौर्तितः ॥

ऊर्जं 'जने भवेत् कौबमृजुस्त्वकुटिले मतः ।

पौयपपद्मयोः कञ्जं कञ्जः केशे स्वयंभुवि ॥

5 कुजस्तु नरके भौमे कात्यायन्यां कुजा मता ।

कुञ्जोऽस्त्रियां निकुञ्जं च हनौ दन्तं च दन्तिनाम्

कुञ्जो न्युञ्जं दृष्टभेदे खञ्जः स्यात्कुटिलार्द्धके ।

खञ्जा छन्दःप्रभेदेऽपि खजा मन्थप्रहस्तयोः ॥

खर्जः कौटान्तरे कगद्वां खर्जृगौपादपेऽपि च ।

10 गञ्जा गांष्टं मृगागच्छे भाण्डागारे खनावपि ॥

गौढायामपि गञ्जः^१ न्याहुञ्जाक्ता तु कलध्वनौ ।

पटङ्गे काकचिञ्चायां द्विजस्त्रिवर्णिके मतः ॥

दन्ताण्डजेषु च पुनर्द्विजा भाङ्गीं हरेणके ।

ध्वजः भ्याच्छौण्डिके मेढ्रे पताकायां तु न स्त्रियाम्

15 तथा चिह्ने च खट्वाङ्गे ध्वजौ तु पृथिवौधरे ।

रथब्राह्मणयोश्चापि भुजङ्गमतुरङ्गयोः ॥

निजं स्वकीये नित्ये च निर्दिष्टं शब्दवेदिभिः ।

कर्मरङ्गफले न्युञ्जं कुजाधोमुखयोरपि ॥

प्रजा जने च मन्ताने पिञ्जा तृलहरिद्रयोः ।

20 पिञ्जा स्त्रियां मता तृलपिञ्जिकायां बुधोत्तमैः ॥

१ (जमन्ये), इति मा.

३ (ञ्जा), इति मा.

२ ख. (हनौ)

४ ख. (कुजा)

- कौत्रं बले वधे पुंसि त्रिलिङ्गं व्याकुले मतम् ।
 फञ्जी लताविशेषे स्यादौजं कारणमस्ययोः ॥
- भुजा द्वयोः करे बाहौ मज्जोक्ता धातुभिद्यपि ।
 मज्जा स्त्रियां च गदिता मर्जुः शङ्खौ तु धावके ॥
- 5 पुमान्, रजः परागे स्यादार्तवे च गुणान्तरे ।
 रेणावपि भवेद्रज्जुर्वेण्यामपि गुणेऽपि च ॥
- राजा प्रभो च नृपतौ शत्रिये रजनौपतौ ।
 राजिस्तु, पङ्क्तौ रेखायां रुजा स्याद्दङ्गरीगयाः ॥
- लज्जा त्रयायां गदिता लज्जा स्याद्वारयापिति ।
 10 लाजाः स्युः सतुषे भृष्टधान्ये लाजमुशौरके ॥
- तथाद्रुतन्दुले लाजा वजां गांघ्रे तथाध्वनि ।
 समृद्धे च भवेद्वाजां घृतयज्जान्नवारिषु ॥
- पशुं च निःस्वर्न वेगे व्याजः शाक्यापदेशयोः ।
 पुमान् वर्णिजि मर्जुः स्यात् स्त्रियां विद्यति गद्यते ॥
- 15 मज्जा रुद्रे विधौ प्राक्तः स्वजः प्रस्वेदपुत्रयोः ।
 मज्जं रक्तेऽथ मज्जः स्यात्सन्निहं सम्भृतेऽपि च ॥
- मर्जस्तर्कविशेषे स्याद्दहज्जः कामे प्रकौर्तितः ।
 आह्वाने तु भवेद् हज्जे नाश्याक्तौ चटिकां प्रति ॥

॥ इति जडितीयम् ॥

॥ अथ तृतीयम् ॥

- अण्डजां मृगनाभौ स्याज्जघेऽहौ मरुटे खगे ।
 अम्बुजां निचुले पुंसि शङ्खे क्रीबं तु वारिजे ॥
- अङ्गजं रुधिरं नङ्गकेशपुचगद्रेषु च ।
 अनुजां वरजे छिन्नबाहुके त्वभुजः स्मृतः ॥
- 5 करजस्तु करञ्जं स्यान्नगे व्याघ्रनगेऽपि च ।
 काम्बोजां हस्तिभेदे च शङ्खदेशविशेषयोः ॥
- काम्बोजौ मापपर्ण्यां च हिङ्गपर्ण्यां मपि क्वचित् ।
 काम्बोजस्तुरगे सोमवल्कं पुन्नागपादपे ॥
- गजार्भके कारुजः स्याद्वल्मीके गैरिकेऽपि च ।
 10 स्वयञ्जाततिले फेने तथा स्यान्नागकेसरे ॥
- कारुजः शिल्पिनां चित्रं कुटजः स्याद्दुमान्तरे ।
 अगस्त्यद्रोणयोश्चापि गिरिजं त्वभ्रके मतम् ॥
- शिलाजतुनि शंखानि लाहे च गिरिजा पुनः ।
 अपर्णायां मातुलुङ्गां जलजं कमले मतम् ॥
- 15 पुमाञ् शङ्खे नौरजश्च नौरजं पद्मकुष्ठयोः ।
 परञ्चस्तैलपिञ्जं स्याच्छुरिकाकरवालयोः ॥
- ‘देवोद्याने तु वैभ्राजमिति तत्त्वार्थवादिनः ।
 बलजं श्लेषपूर्वारे बलजा वल्गुदर्शना ॥

१ (लतगौ), इति मा. ।

२ (कम्बोजौ), इति मा.

३ (पय्या), इति मा. ।

४ ख. (गौ) ।

५ लङ्गामिति मा.

६ देवोद्याने तु वैभ्राजमित्यादि यावद् दान्तवर्गे ख एतत्के नास्ति ।

- बलजं गोपुरे स्तेचे मस्यमङ्गरयोरपि ।
 बलजा वरयोषायां वसुमत्यामपि स्मृता ॥
 बाहुजः क्षत्रिये तु स्याद्भूमिजो नरकारयोः ।
 भूमिजापि च जानक्यां भानुजो यममन्दयोः ॥
 5 घटोत्कचं भौमजः स्यान्मनोजः पञ्चमायके ।
 मनुजो नरमात्रेऽपि यवजः क्षारभिरपि ॥
 रम्भाजः स्यात्तु कर्पूरे वनजो मुस्तके मतः ।
 मुहपण्यां तु वनजा क्लीबं स्यान्मुस्तकेऽम्बजे ॥
 उरोजे स्यात्तु वक्षोजः शिन्नाजमपि पत्रके ।
 10 शृकजं त्वौषधभिदि शिन्नाजतुनि शैलजम् ॥
 महजस्तु निमर्गे स्यात्सहोत्थं वाच्यलिङ्गवत् ।
 समजः पशुवन्देऽपि विपिनं तु नपुंसकम् ॥
 सामजस्तु गजे पुंसि सामोत्थं पुनरन्यवत् ।
 सिन्धुजं नवणे प्राक्तमन्यवत्सिन्धुदेशजे ॥
 15 हिमजा तु शचीर्गायामिनाके हिमजः स्मृतः ।

॥ इति त्रयोदशम् ॥

॥ अथ अचतुर्थम् ॥

कनिष्ठेऽवरजः प्राक्तस्त्वहिभुग् बर्हिताश्चर्ययोः ।
 कान्यकुञ्जं कन्यकुञ्जं समानं नौवृदन्तरे ॥

काशमौरजं क्रमरे च कुष्ठं कौबंऽथ योपिति ।
वदन्यतिविषायां च ग्रहराजं दिवाकरे ॥

गिरिगजः पुमान्मेरौ कौबं कान्नायमे (!) मतम् ।
जघन्यजस्त्ववरजे वृषलेऽथ निशाकरे ॥

5 वैनतेये द्विजराजं तथाक्रान्तभोगिनि ।
देवराजः मृनामौर धर्मराजं युधिष्ठिरे ॥

समवर्त्तिनि वृष्टे च भारद्वाजं विहङ्गमे ।
मुनौ च वनकार्पास्यां भारद्वाजौ पुमानथ ॥

गुरोः पुत्रं पांडवानामाचार्येऽपि मतः पुमान् ।
10 पश्चिगराजं वैनतेये पर्णराजिस्तरौ कचित् ॥

भृङ्गराजः पश्चिमेदे मार्कवे च मधुव्रते ।
मृगराजस्तु पञ्चाल्यं महाराजं महौपतौ ॥

यक्षराजस्तु धनदे मल्लानां रङ्गबन्धने ।
राजराजः कुबरेऽपि सार्वभौमे निशाकरे ॥

15 वनायुजोऽश्वमेदे स्यादपि वानायुजो मतः ।
क्षीराब्धिजो निशाकान्तं लक्ष्म्यां क्षीराब्धिजा मता ॥

॥ इति जचतुर्थम् ॥

अथ जपञ्चमम् ॥

ऋषभध्वजस्तु हरे तद्वहपभध्वजोऽप्यस्मिन् ।

तथैव शाक्यविशेषे गगनध्वजस्तु कथ्यते मेघे ॥

कज्ज(ल)ध्वजश्च दौपे मुनिभेषजं च लङ्घने प्रोक्तम् ।

तथैव चागस्त्यहरीतक्योरप्युक्तमेतद्धि ॥

5 पन्नध्यां पादविरजाः कथिता तु विशारदैः ।

बालवायजमिच्छन्ति वैदूर्यमणिमुत्तमाः ॥

॥ इति जपञ्चमम् ॥

॥ अथ जषष्ठम् ॥

श्रुतश्रवोऽनुजः प्रोक्तस्तत्त्वविद्धिः शनैश्चरे ।

॥ इति शब्दरत्नसमन्वये राजकोशापरपठ्याये भान्तवर्गः ॥

॥ अथ भान्तवर्गः ॥

उभस्तु स्यान्त्यागशौले भक्ता ध्वन्यन्तरे मता ।

अप्यम्बकण्टकवपुक्ता मा शब्दवेदिभिः ॥

इति भान्तवर्गः ॥

॥ अथ ज्ञानवर्गः ॥

अथ त्रैकं त्रितीयम् ॥

ज्ञो ब्रह्मबुधविद्वत्सु स्यादज्ञो जडमुखयोः ।
प्रज्ञस्तु परिणते बुद्धौ प्रज्ञा राज्ञौ नृपस्त्रियाम् ॥
विज्ञस्तु विदुषि प्रोक्तो यज्ञस्तु क्रतुमाचके ।
विष्णौ च मंजरुद्विष्टस्तथा मंहतजानुके ॥

- 5 मंज्ञा नामनि गायत्र्यां चेतनायां रविस्त्रियाम् ।
अर्थस्य सूचनायां च हस्ताद्यैरपि गद्यते ॥
सुज्ञः परिणतमात्रं स्याद् ।

॥ इति त्रितीयम् ॥

॥ अथ जलतीयम् ॥

- अवज्ञा स्यात्तिरस्कृतौ ।
अनुज्ञा स्यादथाज्ञायामभिज्ञोऽपि च परिणते
10 कालज्ञश्च, कलाज्ञश्च कलाविदि निगद्यते ।
कालज्ञः कुक्कुटे ज्योतिर्विदि चाप्यभिधीयते ॥
क्षतज्ञः कुक्कुरे पुंसि मर्यादिन्यभिधेयवत् ।
दैवज्ञः स्यात्त गणके वैद्ये दोषज्ञ ईरितः ॥

सर्वज्ञस्तु शिवे बुद्धे क्षेत्रज्ञो वाच्यनिर्गुणः
पुंस्यान्मनि प्रधाने च—

॥ इति त्रततीयम् ॥

॥ अथ त्रतुयम् ॥

पडभिज्ञस्तथाहते ॥

इति शब्दरत्नसमन्वये राजकोशापरपर्याये ज्ञानवर्गः

॥ अथ टान्तवर्गः ॥

॥ अथ टटितौयम् ॥

- अट्टं गृहान्तरेऽत्यर्थे श्लौमे शुष्केऽन्धमि स्मृतम् ।
5 मञ्ज्याविशेषे त्वष्टेति तथाऽऽटिर्विहगान्तरे ॥
अष्टिर्वृत्तविशेषेऽपि निर्दिष्टा तच्चवेदिभिः ।
इष्टिस्तु मङ्गलश्लोके तथा यागाभिन्नापयोः ॥
दष्टमाशंसिते पूज्यतमे प्रियतमेऽन्यवत् ।
दष्टं संस्कारयोगे च यागे च क्रतुकर्मणि ॥
10 कटः श्रौणौ शवरथं किन्निञ्जतिशये शरे' ।
समये गजगण्डेऽपि पिप्पल्यां तु कटौ मता ॥
कटुः स्त्री कटुगोष्ठिण्यां लताराजिकयोरपि ।
रसमात्रं तु पुल्लिङ्गमकार्यं तु नपुंसकम् ॥
चिषु तद्वत्सुगन्धोश्च मत्सरेऽपि खरेऽपि च ।
15 कष्टं तु गहने कृच्छ्रे कष्टं रोदनगावयोः ॥

- कुष्ठं स्यादौषधे रोगविशेषेऽपि कुटौ मता ।
 कुम्भदास्यां सुरायां च तथाक्ता चित्रगुच्छके ॥
 कूटोऽस्त्री निश्चलं राशौ मौगवयवयन्त्रयोः ।
 मायाद्रिश्चक्रयोस्तुच्छे लौहमुद्गरदण्डयोः ॥
- 5 अन्तेऽपि, बुधे क्षुष्टः क्षुष्टिगकर्पणं मता ।
 कोटिः स्त्री धनुषोऽग्रेऽश्वौ मञ्ज्याभेदप्रकर्षयोः ॥
 खटस्तु कूपकफयोः प्रहारान्तरटङ्कयोः ।
 खाटिः शवरथेऽपि स्यात्किणेऽपि स्यादमद्ब्रहे ॥
 खेटः कफे ग्रामभेदे चर्मगण्यस्त्रवत्यपि ।
- 10 गृष्टिः मृत्प्रसूतायां गवि स्याददरेऽपि च ॥
 घटा घटनगोष्ठौभघटनासु च कथ्यते ।
 घटः समाधिभेदेभशिरकूटकुटेषु च ॥
 घटौ स्त्रियां कालमानकुम्भयोः पुंसि तद्वति ।
 घृष्टिस्तु घर्षणस्पर्शाविष्णुकान्तासु ना किरौ' ॥
- 15 घोण्टा तु बदरौपूगदृष्टयोश्च निगद्यते ।
 चटु चाटु प्रिये वाक्ये चाटुकारे चटुः पुमान् ॥
 व्रतीनामासने चापि पिचण्डेऽपि निगद्यते ।
 जटामांस्यां लग्नकचे दृष्टमूलं वटे जटौ ॥
 उच्छिष्टे तु भवेज्जुष्टं सेवितेऽपि च वाच्यवत् ।
- 20 झाटो निकुञ्जे कान्तारे व्रणादिपरिमार्जने ॥

- भ्रिण्टौ त्वौपधिभेदे स्यादित्याहुः शब्दवेदिनः ।
तटं क्षेत्रं प्रतौरे च त्रिषु, त्वष्टा दिवाकरे ॥
- तक्षमात्रेऽपि देवानां शिल्पिन्यपि निगद्यते ।
स्याच्चटिः मंशये स्वल्पे स्तृक्ष्मलाकालमानयोः ॥
- 5 चाटिस्तु कट्फले चञ्चां खगमौनविशेषयोः ।
दिष्टं दैवे पुमान् काले दिष्टिर्मुत्परिमाणयोः ॥
- स्त्रियां दृष्टिस्तथा बहुौ दर्शने लाचनेऽपि च ।
परौष्ठार्थे तुलायां च धटश्चौरे धटौ मता ॥
- नटौ हट्टविलासिन्यां नौल्यां शूलपशंगणयोः ।
10 पटः पियालवृक्षे स्यात्पटे चित्रपटेऽपि च ॥
- पटुस्तु चतुरे दक्षे नौरोगे चाभिधीयते ।
छत्राके लवणे कौत्रं पटाले तु पुमानसौ ॥
- पट्टौ ललाटभृपायां तथा लाक्षाप्रसादने ।
पट्टः पेयणपापाणे व्रणादौनां च बन्धने ॥
- 15 चतुष्पथेऽथ राजादिशमनान्तरपौठयोः ।
पट्टिस्तु पटभेदे स्त्री ललाटे कुम्भिकाद्रुमे ॥
- पुष्टिस्तु पोषणे वृद्धौ 'पृष्टिस्तु परिमार्जने ।
पोटेति गदिता सद्भिर्या स्त्री पुरुषलक्षणा ॥
- फटा फणायां दम्भे च फण्टः स्यादौपधान्तरे ।
20 बटुः स्यादेवताभेदे बटुस्तु ब्रह्मचारिणि ॥

- भटः स्यात्पामरे पुंसि वीरे चापि भटो मतः ।
 भृष्टः स्त्रियां मता श्रान्धारामे चैव तु भर्जने ॥
- अव्यक्तवाचि च्छिष्टं स्यान्म्वाने स्याद्द्वेद्यगामि तत् ।
 मुष्टिर्बद्धाङ्गुलिकरे तथैव स्त्री 'पलान्तरे ॥
- 5 यष्टिस्तस्रौ तु पुंसि स्यात्तथैव भुजदण्डके ।
 द्वयोर्हार्लताभाग्योर्मधुकाशस्त्रभेदयोः ॥
- रिष्टः खड्गे फेनिले च रिष्टं स्यादशुभेऽपि च ।
 रिष्टः खड्गे नाऽशुभे स्त्री लाटोऽनुप्रासदेशयोः ॥
- 'अंशुके मारिकायां तु लट् शकान्तरेऽपि च ।
 10 वटौ वृक्षविशेषे तु वाटो मार्गे वृत्तिस्थले ॥
- वाटौ वनविशेषे स्यात्खट्विरेऽट्रौ विटः' स्मृतः ।
 तथैव लवणे शङ्खे 'मृषिकेऽपि निगद्यते ॥
- विष्टिः कर्मकरे पुंसि भट्टाख्ये करणे स्त्रियाम् ।
 प्रपणो वेतने चापि व्युष्टं कल्ये निगद्यते ॥
- 15 व्युष्टिः फले समृद्धौ च पष्टिः मद्भ्यान्तरे मता ।
 तथा व्रौहिविभेदे च सृष्टिः सर्गे तु योषिति ॥
- सृष्टं तु निश्चिते क्लौबं प्राज्यनिर्मितयोस्त्रिषु ।
 मटा जटाकेसरयोः स्फुटं व्यक्ते विकसरे ॥
- व्याप्ते चिषु स्फुटिर्योषित्पादस्फेटामयेऽपि च ।
 20 निर्भिन्ने कर्कटौबीजेऽप्यथ सृष्टं विनिर्मिते ॥

१ लता, इति मा.

२ भर्, इति मा.

३ मुके च, इति मा.

४ टिरिति मा.

५ मूल, इति मा.

युक्तनिश्चितयोः प्राज्ये त्रिषु सृष्टिस्तु निर्मितौ ।
 स्वभावे चापि गदिता हृष्टो रोमाञ्चिते तथा ॥
 सहर्षेऽपि प्रहमिते विस्मितेऽपि निगद्यते ।
 हृष्टो वणिक्पथे प्रोक्तो हटौ पुरतटौ मता ॥

5 अष्टोदवन्मतः सङ्घिः श्लोटी दृष्टान्तरे क्वचित् ।
 ॥ इति टटतौयम् ॥

॥ अथ टटतौयम् ॥

अमृष्टमप्रिये प्रोक्तमस्यष्टमपि मङ्गले ।
 अरिष्टमशुभे तत्रे स्तुतिकागार आसवे ॥
 अशुभे मृत्युचिह्ने चाप्यादितेये तु कुत्रचित् ।
 अरिष्टो लशुने निम्बे फेनिलं काककङ्कयोः ॥

10 अभौष्टमौष्मिने दैवे त्वष्टमिति गद्यते ।
 अष्टं भौरुणि प्राहुरपटं मृगंगंगिणाः ॥
 अवटस्तु खिलं गते कृपे कुहकजौर्विनि ।
 आदेशिते स्यादादिष्टमाज्ञप्ताच्छिष्टयोरपि ॥
 प्रतादिभिर्गृहीता यः स आविष्ट इतौरितः ।

15 "उत्कटं त्रिषु श्रान्तेऽथाप्युत्कटस्तोत्रमन्त्रयोः ॥
 'उद्भटः कच्छपे स्वर्येऽप्युच्चटा वीरुधान्तरे ।
 उद्भटः स्यादतिप्रौढेऽप्युत्सटा मृगनायके ॥
 कर्कटो राशिभेदे स्यात्कुलीरे विहगान्तरे ।
 कर्कटस्त्विभगण्डे स्यात्कुसुम्भे निन्द्यजौर्विनि ॥

१ निश्चिते, इति मा. ।

२ कौकयोः, इति मा. ।

३ खिले, इति मा. ।

४ उक्त, इति मा. ।

५ उन्माद, इति मा. ।

- एकादशाहश्राद्धे च दुर्दुरुटेऽपि वायमे ।
 करटो वाद्यभेदे स्यात्कर्कटौ तु फलान्तरे ॥
 शिरोस्थानि करोटिः स्यात्कर्पटं त्वथ वामसि ।
 कलाटौ' तु प्रकोष्ठे स्यादित्याहुः परिणता जनाः ॥
 5 कपटं स्यात्कैतवेऽथ कार्पटो जतुकार्यिणोः ।
 कवाटं च कुवाटं च कपाटे कथितं बुधैः ॥
 किन्नाटः शोषितश्लैरपिण्डे स्तरिभिरिष्यते ।
 कौकटो देशभेदे स्यान्निःस्वहृपणयोरपि ॥
 कुरुण्टौ दारुपुत्र्यां स्याज्जिह्वाम्लानप्रभेदयोः ।
 10 कुक्कुट्यन्तचर्यायां कुक्कुटश्चरणायुधे ॥
 निपादशृङ्गयोः पुत्रं तृणोल्कायां च कुक्कुभे ।
 मनःशिलायां कुलटौ नैपाल्यामथ योषिति ॥
 स्वैरिण्यां, च कृपौटं तु मतं जठरतोययोः ।
 कृकाटोऽवयवे कापि केशटो हर्यजौ कणे ॥
 15 'कोर्याष्टः कथितः शब्दवेदिभिर्जलकुक्कुभे ।
 अकेशमूर्ध्नि खल्वाटः खर्वटः कण्टकावृते ॥
 खर्वटो ग्रामभेदेऽपि घरटृश्चाश्रमयन्त्रके ।
 चर्पटः स्फारविपुले चपेटेऽपि च पर्पटे ॥
 चक्राटो विषवैद्ये च धूर्तदौनारयोरपि ।
 20 चिपिटः स्यात्खाद्यभेदे तथा पिट्टिकविस्तृते' ॥

१ कलाचौ, इत्यपरे ।

२ केशाटो जनुभिश्चापि, इति मा. ।

३ इदं पद्यं माटकायां टचतुर्थं ज्ञामोत् ।

४ पिच्छलविस्तृते, इति मा. ।

- चर्वटा ब्रौहिभेदे स्याच्चर्वटौ पश्ययोषिति ।
चिरण्टौ तु सुवामिन्यां स्याद्वितीयवयःस्त्रियाम् ॥
- वार्ताकुपुष्ये जकुटं पुंसि स्यान्मलये शुनि ।
चङ्कटं स्याच्छिष्यभेदे धौताञ्जन्यां च योषिति ॥
- 5 चिकूटः शैलभेदे स्याच्चिकूटं लवणोऽभिजे ।
चिपुटा न्यान्मल्लिकायां सूक्ष्मलावितोरपि ॥
- सतीलके तथा तीरे चिपुटः समुद्राहतः ।
दार्वाटं तु मन्त्रवेश्मन्याहर्हतरा नराः ॥
- द्रोहाटो मृगलुब्धे स्याद्वाथाभेदे च कथ्यते ।
10 तथा वैडालव्रतिके धाराटश्चातकाश्रयोः ॥
- निष्कुटः स्याद्गृहोद्याने कंदारे च कवाटके ।
निर्दटः स्याद्वयाश्रये निर्दिष्टो निष्प्रयोजने ॥
- परापवादरक्ते च वाच्यन्निङ्गोऽयमिष्यते ।
बहुमानुपमङ्गीर्णे स्थले निर्मुटमुच्यते ॥
- 15 पुराटिः पुरमंस्कारे गदिता तत्त्ववेदिभिः ।
परपटः स्याद्दृश्यभेदे तथोक्ता भेषजान्तरे ॥
- 'प्रवेष्टमन्तश्चेभानां दन्तमांसं विदुर्बुधाः ।
पर्कटौ नूतनफले तथा च 'अश्लपादपे ॥
- परौष्टिः परिचर्यायां प्राकाम्येऽन्वेपणेऽपि च ।
20 पाचटः कर्पटे पुंसि कृशे स्यादभिधेयवत् ॥

१ ऊटं, इति मा. ।

२ वक्रं, इति मा. ।

३ कोशान्तरे ऐस्ययम् ।

४ अत्र, इति मा. ।

५ पाचाटः पर्यटे, इति मा. ।

- पिच्छटः स्यान्नेत्ररोगे कौबं मौमकरङ्गयोः ।
 भावाटः कामुके माधौ निवेशे भावके नटे ॥
 भाकूटः स्याच्छैलभेदे तथैव च भूषान्तरे ।
 मर्कटौ स्यात्तु चक्राङ्गां मर्कटस्य च योषिति ॥
 5 करञ्जं शृङ्गशिख्यां च तथा वानरसूतयोः ।
 मोरटं तु भवेद्विष्णुमृलाङ्काटप्रसूनयोः ॥
 मोरटं सप्तगात्रोर्ध्वक्षौरे मूर्ध्यां तु मोरटा ।
 वरटौ हंसयोपायां गन्धान्ध्यामपि गद्यते ॥
 वर्णाटो गायने चिचकरे स्त्रीकृतजीवने ।
 10 विकटा वज्रवाराङ्गां त्रिपूरुविकरालयोः ॥
 शब्दविज्ञैर्निगदितो विपाटस्तु पतत्रिणि ।
 वेकटः स्यान्मल्लभेदे यृनि वैकटिकेऽपि च ॥
 शकटं रथभेदे स्याच्छाकटस्तस्य वोढरि ।
 शाकटं धवरक्षेऽपि निगदन्ति च पूम्यपि ॥
 16 शैलाटो देवले मिहं शुक्लकाचकिरातयोः ।
 समष्टिर्मेलने प्रोक्ता संस्पृष्टमपि मङ्गते ॥
 वमनादिविशुद्धेऽपि स्वादिष्टं स्वनियोजिते ।
 स्वादिष्टं चापि गदितं यत्स्यात्त्वादुरमाचितम् ।

॥ इति दृढतृतीयम् ॥

१ मूर्पाशस्वरां स्यादिति ।

२ ऐमौति शेषः ।

३ दिव्यमूलकोट इति मा. ।

४ शकटं रथभेदे, यन्मि चेति परे ।

५ शैलावस्ते, इति मा. ।

६ शुक्लकाक, इति मा. ।

॥ अथ टचतुर्थम् ॥

- उरःकुटं तु बालोपवीते शब्दविदो विदुः ।
उच्चिङ्गटो मौनभेदे तथा कोपनपुरुषे ॥
- करहाटोऽञ्जकन्दे स्यात्पुष्पदक्षप्रभेदयोः ।
कार्यपुटस्तु चार्वाकोन्मत्तानर्थकरेषु च ॥
- 5 कामकूटस्तथा वेश्याप्रियं विश्रमयोरपि ।
कुटन्नटस्तु स्योनाके कैवर्त्या अपि मुस्तके ॥
कुण्डकौटस्तु चार्वाके वचनाभिज्ञपुरुषे ।
पतितब्राह्मणौपुत्रं तथा दामौरतेऽपि च ॥
- 10 खञ्जरीटः पद्मिभेदे, खङ्गरीटस्तु गद्यते ।
फलकेऽप्यमिधाराख्यव्रतधारिणि पुरुषे ॥
गाढमुष्टिस्तु कृपणे कृपाणेऽपि निगद्यते ।
चक्रवाटः क्रियारोहे पर्यन्तं च शिखातरौ ॥
- चतुःपष्टिः कलामञ्ज्याप्रभेदे बह्वृचेऽपि च ।
विद्याविख्यातविभवे भण्डे चाटुपटुः स्मृतः ॥
- 15 नारकौटोऽश्मकौटे स्यात्खट्वदत्ताशाविहन्तरि ।
परपुष्टः पिके चान्यपुष्टे स्याद्वाच्यन्निङ्गवत ॥
परपुष्टा वारनार्या प्रतिकृष्टं द्विकर्षिते ।
गर्ह्ये च, प्रतिस्पृष्टस्तु प्रत्याख्याते च प्रर्षिते ॥
- रामाश्रमे पञ्चवटौ कौत्रं बालोपवीतके ।
20 मुखस्पटो^१ याचके तु गदितो वसुकौटवत ॥

१ विद्, इति मा. ।

२ वृत्त, इति मा. ।

३ प्रत्यान्ते प्रर्षितेऽपि च, इति मा.

४ चो, इत्यन्यत्र

यज्ञस्थाने यज्ञवाटं राहृच्छिष्टं रमोनके ।
 वर्कगाटः कटाक्षे स्यात्तरुणादित्यरोचिषि ॥
 नारीपयोधरोत्सङ्गकान्तदन्तनखक्षते ।
 शिपिविष्टस्तु खलतौ हरौ दुश्चर्मणीश्वरे ॥

- 5 उक्तः श्रुतिहृष्टः प्राञ्चलाहेऽहौ पापशोधने ।
 ॥ इति टष्ठतृथम् ॥

॥ अथ टपञ्चमम् ॥

नवोढावस्त्रमानन्दपटमिच्छन्ति स्त्रियः ।
 ग्राहे जलकिगाटश्च गदितस्तच्चवेदिभिः ॥
 अथ 'स्यादशनोच्छिष्टः निश्वासाधरचुम्बयोः ।
 प्रामादकुक्कुटः सद्भिर्मतो गृहकपोतके ॥

- 10 चित्रोक्तौ पुष्पशकटौ वदन्ति निपुणा जनाः ।

॥ इति शब्दरत्नसमन्वये राजकोशपरपद्याये टान्तवर्गः ॥

॥ अथ ठान्तवर्गः ॥

॥ अथ ठैकम् ॥

श्रौ(!)ठः श्रून्धे ॥

॥ इति ठैकम् ॥

॥ अथ ठडितौयम् ॥

- कठःस्वर ऋचां भेदे स्यात्तदध्येतृवेदिनोः ।
 मुनिभेदे वारिपण्यां तथा स्यात्प्रमभेऽपि च ॥
- कण्ठो ध्वनौ मन्निधाने गले मदनभूरुहे ।
 काष्ठा दारुनिशायां स्यात्कालमानप्रभेदयोः ॥
- 5 दिशि च स्थानमात्रेऽपि काष्ठमास्थानमिन्धने ।
 कुष्ठं रोगे पुष्करे च कुठः स्यादृष्यमात्रके ॥
- तत्रैव कुठिरित्युक्तः कुण्डोऽकर्मण्यमूर्खयोः ।
 कोष्ठः कुशलं चात्मीये मध्यं कुष्ठेऽहस्य च ॥
- गोष्ठौ मभायां संस्त्रापे गोष्ठं गोस्थानके मतम् ।
 10 ज्येष्ठा लक्ष्म्यग्रजायां स्याद्गृहगोधर्शयोर्मता ॥
- ज्येष्ठो मामविशेषेऽपि श्रेष्ठे वृद्धे च कल्पितः ।
 निष्ठा निष्पत्तिनाशान्तयाज्जानिर्वहणेऽपु च ॥
- प्रष्ठः श्रेष्ठेऽग्रगे^१ चैव स्त्रियां चाण्डालिकौपथौ ।
 पाठस्तु पठने स्यातो विद्वकण्यां तु योषिति ॥
- 15 पृष्ठं चरमगात्रेऽपि देहस्यावयवान्तरे ।
 वण्टः कुन्तायुधे खर्वेऽप्युक्तोदाहपूरुपे ॥
- शत्रो मध्यस्थपुरुषे तथा धनूरधृतयोः ।
 शोत्रोऽलसे च मूर्खे च श्रेष्ठो वैश्रवणे वरे ॥

१. कोशान्तरे वृद्धशब्द पर्यायोः ।

२. सुगन्धे, इति मा. ।

३. खर्वे, इति मा. ।

षष्ठौ कात्यायनीषष्ठोस्तथा षष्ठां च पूरणे ।
 छठः स्यात्प्रममे प्रश्न्यां छेठो बाधाविहेठयोः ॥

॥ इति ठट्ठितौयम् ॥

॥ अथ ठट्ठितौयम् ॥

- अम्बष्ठो देशभेदे च विप्राद्वैश्यासुतेऽपि च ।
 स्त्रियां तु स्यादम्बल्लोण्यां पाठायृथिकयोरपि ॥
- 5 अपष्ठस्तु भवेत्काले वामे' स्यादन्यलिङ्गकः ।
 कमठः कच्छपे भाण्डभेदे तु कमठं मतम् ॥
 कनिष्ठोऽल्पेऽनुजे यृनि कनिष्ठा दुर्बलाङ्गलौ ।
 जरठः कर्कशे पाण्डौ कठिने त्वभिधेयवत् ॥
 नर्मठश्चुबुके पिङ्गे प्रतिष्ठा गौरवे क्षितौ ।
 10 स्थाने च यागनिष्पत्तिचतुरक्षरपद्ययोः ॥
 प्रकोष्ठो मणिबन्धस्य कुर्परस्यान्तरेऽपि च ।
 भूपकक्षान्तरेऽपि स्याल्लघिष्ठो बालकल्पके ॥
 वसिष्ठो मुनिभेदे स्याद्वरिष्ठं मरिचे मतम् ।
 वरिष्ठः स्यादुरुतरे प्रवरे तित्तिरावपि ॥
 15 ताम्रे चाथ मकुष्ठस्तु ब्रौहिभेदेऽपि मन्यरे ।
 वैकुण्ठः स्याद्विष्णुलोके तथा विष्णौ शतक्रतौ
 श्रीकण्ठो 'देशभिद्युग्रे साधिष्ठोऽतिदृढार्ययोः ।

॥ इति ठट्ठितौयम् ॥

॥ अथ ठचतुर्थम् ॥

- कलकण्ठः कलरवे हंसे 'पारावते पिके ।
 कालकण्ठस्तु दात्युहे कलविङ्के च खञ्जने ॥
 तथा स्यात्खण्डपरशौ मयूरे पौतमारके ।
 कालपृष्ठं कर्णचापे तथा कोदण्डमाचके ॥
 5 कालपृष्ठस्तु मारङ्गविशेषे कङ्कपक्षिणि ।
 कलविङ्के चित्रपृष्ठो निर्दिष्टः शब्दवेदिभिः ॥
 जम्बीरे स्यादन्तशठः कपित्थं कर्मरङ्गके ।
 नागरङ्गेऽपि चाङ्गेर्यां भवेदन्तशठाऽपि च ॥
 नौलकण्ठः शिवे 'केकिदात्युहे खञ्जनेऽपि च ।
 10 पूतिकाष्ठं तु मरले मतं तद्वद्वारुणि ॥
 सूचकण्ठः खञ्जगौटे कपोते वाडवेऽपि च ।
 हारिकण्ठः परभृते हारान्वितगलेऽपि च ॥
 क्षौरकण्ठो बालके च तथैव च निरम्भरे ।

॥ इति शब्दरत्नसमन्वये राजकोशापरपद्यायि डाम्बवर्गः ॥

॥ अथ डाम्बवर्गः ॥

॥ अथ डैकम् ॥

डः पुमान् 'वाडवाग्नौ स्याद्वाकिन्यामपि च स्त्रियाम् ॥

१ पास, इति मा.

३ केकि, इति मा.

२ शठेऽपि, इति मा. ।

४ वाटवाग्नौ, इति मा. ।

॥ अथ तृतीयम् ॥

अडः स्यादुद्यमे त्वण्डं मुष्के पेश्यां नपुंसके ।

ईडा स्तुतौ यज्ञपात्रे नाद्यां च बुधयोपिति ॥

वसुमत्यां मौरभेय्यां वचने चापि कथ्यते ।

कण्डो मदे तु काश्ये स्यात्कण्डः प्रोक्ता तु रुग्भिदि ॥

5 कण्डं नानं तरुस्कन्धे बाणोऽवसरनौरयोः ।

कुत्सिते वृक्षभिन्नाडौवृन्दे रक्षमि गद्यते ॥

क्रौडा केलिप्रकारे च स्यात्वेस्नाज्ञानयोरपि ।

कुण्डं देवजन्माधारे मानभेदेऽग्निकेतने ॥

पतिवत्नीसुते जारात् कुण्डौ प्रोक्ता कमण्डलौ ।

10 क्रोडो मन्दे पुरे क्रोडो न पुमानङ्गरक्षसोः ॥

क्रोडः सूकरमातङ्गोः ! क्रोडं क्रोडा च वक्षमि ।

खण्डोऽस्त्री शकलं चेष्टुविकारमणिदोषयोः ॥

खण्डौ मानान्तरे खेडा रुजायां च निगद्यते ।

खदे^१ खेडो निगदितः खोटवच्छब्दवेदिभिः ॥

15 गडस्तु 'मेचने गण्डः खड्गिन्यपि निगद्यते ।

वरे^२ योगप्रभेदे च वीथ्यङ्गे पिटकेऽपि च ॥

चिन्द्बीरकपोलेषु हयभूषणबुदुदे ।

गडुः पृष्ठगुहं कुब्जे गडो मौनान्तराययोः ॥

१ वसन, इति मा. ।

२ कुण्ड इति शेषः ।

३ खडा, इति मा. ।

४ खड्गे, इति मा. ।

५ सौव, इति मा. ।

६ ग्रहे, इति मा. ।

- गुडः स्याद्विष्णुविहृतौ हस्तिमन्नाहगोमयोः ।
 गुडा स्रुच्यां तु गदिता गुलिकायां तु योदिता ॥
- गोण्डः पामरजातो च वृद्धनाभौ च वाच्यवत ।
 चण्डस्तु दैत्यभेदे स्यात्तिन्त्रिंशं यमकिङ्करं ॥
- ५ चण्डोऽतिकोपने चण्डौ मृडान्यां कोपनस्त्रियाम् ।
 चण्डा धनहरौ शङ्खपुण्ड्यास्तौ च तु वाच्यवत ॥
- चृडा शिखायां बलभौ तथा बाह्विभृषणे ।
 चोडो देशविशेषे स्यादपि प्रावरणान्तरं ॥
- जडो मूर्खे हिमग्रस्ते शृङ्गशिख्यां जडा मता ।
 १० ताडस्तु ताडने घोषे मुष्टिमेयतृणादिषु ॥
- ताडौ पञ्चद्रुमे चाथ मूर्खे तुण्डमुदीर्यते ।
 तृडा तोडा ताडने स्याद्वण्डोऽस्त्रौ लगुडे पुमान् ॥
- व्यूहभेदे प्रकाण्डेऽश्वं कोणमन्यानयोरपि ।
 सैन्यं काले कालमानं चण्डांशः पारिपाश्र्विकं ॥
- १५ दमे यमेऽभिमानं चापायभेदे च कौर्त्तितः ।
 दण्डो मानार्थको यः स्यात्सर्वविंशतिशताङ्गुलः ॥
- व्यूहभेदेऽपि कथितो द्राडो विशरणे मतः ।
 धाडोऽपि स्याद्विशरणे तृणभेदे नडो मतः ॥
- नलवच्छब्दभेदज्ञनाडौ नालं व्रणान्तरं ।
 २० शिरायां गण्डदृवायां चर्यायां कुहनस्य च ॥
- तथा पट्टमणकालेऽपि नौडं स्थानकुलाययोः ।
 पण्डः पण्डे धियां पण्डा पाण्डस्तु नृपतौ मित्रे ॥

पिण्डः सान्द्रं बलं बाले गृहाङ्गं जीवनायमोः ।

देहेऽपि च जपापुष्पे निवापे मिन्हकेऽप्यथ ॥

पिण्डौ त्वलावुखर्जूरतगरेषु च कथ्यते ।

पौडा कृपाशिरोमालाऽपमर्दमरुद्गेषु ॥

5 भाण्डं पात्रेऽश्वभृपायां भृपामात्रं वणिग्धने ।

भण्डः कुशौलवे मण्डः शाकभेदे च मस्तुनि ॥

पञ्चाङ्गले त्वामलक्यां मण्डा स्यात्सारपिच्छयोः ।

अस्त्रियां, दैत्यभेदे तु मुण्डः स्यान्मुण्डते चिपु ॥

मुण्डा चौपधभेदे स्त्री मुण्डा स्याद्विधवास्त्रियाम् ।

10 मस्तकं त्वस्त्रियां, रण्डा मृपपण्यधवास्त्रियोः ॥

रांडः श्लेष्मभेदे भवेत्पुंसि तृप्ते स्याद्वाच्यलिङ्गकः ।

वण्डा तु पांशुलायां स्याच्चिपु हस्तादिवर्जिते ॥

वण्डा विभागे वाडः स्यादास्रवे, सर्पद्विंस्रयोः ।

व्याडः शुण्डा पानगृहहस्तिहस्तसूरासु च ॥

15 अथ्यम्बुहस्तिनीवेश्याम्वपि, शण्डो रुजाविधौ ।

मङ्गाते च भवेच्छाडा आघावचमि योषिति ॥

शंडाऽनादौ भवेच्छोण्डो मदमत्ते च विश्रुते ।

शोण्डौ भवेत्तु पिप्पल्यां पण्डं पद्मादिसंहतौ ॥

आह्वाने तु भवेद्वण्डे नाद्योक्तौ स्वमखौ प्रति ।

20 हुण्डः स्यादथ मङ्गाते हुण्डमावरणे तथा ॥

हरणे च हुडाहूडो गतौ हेडस्त्वनादरे ।

हेडा चाथ गतौ होडा श्लेडः कर्णामयध्वनौ ॥

गरले शङ्करे चापि लाहितार्कफले तथा ।
 श्वेदं तु घोषपुष्पे स्यात्तथैव च दुरामटे ॥
 श्वेडा वंशशलाकायां सिंहनाटे तु योषिति ।
 कुटिले वाच्यलिङ्गः स्यादंशगन्धेऽपि च स्त्रियाम्
 ॥ इति द्वितीयम् ॥

॥ अथ तृतीयम् ॥

- ५ आमण्डं प्राहुरंगण्डं मण्डवत्तद्विदो जनाः ।
 करण्डौ मारिकायां स्यात्तस्य चित्रपदा यथा ॥
 करण्डो मधुकोशमिकारण्डेषु दन्तादके ।
 कुरण्डोऽपि च दीर्घादिमृगज्येष्ठे च संमतः ॥
 तथा निगदिता स्त्री च करण्डोद्धतरा वकाः ॥
- १० कृष्माण्डो गणभेदेऽपि भृण कक्षाकुरेऽपि च ॥
 कृष्माण्डो त्वोपधौगौर्याः कोदण्डो नौवृदन्तर ।
 कार्मुके अवि, सर्पांगी गरुडो गारुडं पुनः ॥
 सर्पमन्त्रं मरकतं तरण्डस्त्राश्रवं मतः ।
 वडिशोस्तत्रमम्बुवस्त्रकाष्टादिनिर्मिते ॥
- १५ नौकायामपि न स्त्री स्याच्चांमण्डा देवतान्तरे ।
 तिन्तिडौ स्यात्, चित्रायां तथा वृशाकुरेऽपि च ॥
 द्राविडः स्याज्जनपदे मङ्ग्याभिद्वेधमुख्ययोः ।
 निर्गुण्डौ नौलशफाल्यां मिन्धुवारदुमेऽपि च ॥

१ कुरले, इति मा.

२ स्यादपादशप्रकल्पक, इति मा.

३ गज, इति मा.

४ इति, इति मा.

- प्रचण्डो दुर्वहे श्वेतकरवौरे प्रतापिनि ।
 प्रकाण्डो विटपे शास्त्रं मृत्तुशग्वान्तरे तरोः ॥
- शस्त्रं पिचिण्ड उदरे पशंगवयवे पुमान् ।
 पृथ्व्यण्डः स्यात्पृथिकौटे तथा जन्वन्तरेऽपि च ॥
- ५ पौगण्डः स्याद्द्वयोर्भेदे तथा पौगण्ड ईरितः ।
 भृशणद्यायुधभेदे स्याद्भेरुण्डा देवतान्तरे ॥
- तथैव यस्मिणौर्भेदे वाच्यवत् भयानके ।
 मारुण्डोऽण्डे भुजङ्गौनां मार्गे गोमयमण्डले ॥
- मार्तण्डः स्यादुष्णरश्मौ क्रोडोऽपि परिकीर्तितः ।
 १० वरण्डो मुखरागे स्याद्वरण्डा तु निगद्यते ॥
- मारिका 'वर्त्तिशस्त्रभिद्बहुधेनुषु योषिति ।
 वितण्डा व्यर्थवादे स्यात्कच्चौशके शिन्नाह्वये ॥
- करवीर्यां च कथिता शिखण्डो बर्हचृडयोः ।
 शरण्डस्तु पुमान् धूर्ते मरुटे भृषणान्तरे ॥
- १५ शिखण्डौ ना कुक्कुटे' स्याद्भ्रातृभ्यामयुग्मयोः ।
 मिहण्डवच्च मेहण्डो वृश्चभेदे निगद्यते ॥

॥ इति उदत्ततीयम् ॥

॥ अथ उच्यते ॥

अपोगण्डस्तु शिशुके विकलाङ्गेऽतिभौरुके ।
 गलशुण्डी तु रुग्भेदे गृह्णौडो वृषायणे ॥
 गौरीपिण्डा रोचनायां गदिता शब्दवेदिभिः ।
 चक्रवाडस्त्वट्रिभेदे चक्रवाडन्तु मण्डले ॥
 ५ जलरगडो जलावर्ते पर्यारेणो भुजङ्गमे ।
 देवताडस्तु जौमृते सैहिकेये हुताशने ॥
 उतवातकेलिः शृङ्गाद्यैर्वप्रकौडा निगद्यते ।
 स्यात्तु वातगुडो वात्यावातशोणितयोऽपि ॥
 पिच्छलम्फोटिकायां च वामायामपि योऽपि ।
 १० शब्दविद्विर्निगदितो हरिमण्डोऽतिमुक्तके ॥

॥ इति शब्दरत्नसमन्वये राजकोशापरपद्यायं डान्तवर्गः ॥

॥ अथ डान्तवर्गः ॥

॥ अथ द्वितीयम् ॥

गाढं शुगद्यां शूद्रकूपे लवणेऽपि निगद्यते ।
 गृढं रहसि गुह्ये च संवृते पुनरन्यवत् ॥
 दाढा स्यादपि दंष्ट्रायामभिन्नापे च कौत्यते ।
 दढः प्रगाढे स्थूले च नितान्ते बलवत्यपि ॥

१. ने, इति मा.

२. जल, इति मा.

३. खुडा, इति मा.

४. क. ५०. दाः ।

मादित्देन्यप्रकाशेऽपि पचभङ्गी' च गद्यते ।
 मृदः स्यात्तन्त्रिते वाने स्थृणायां मेदिरुच्यते ॥
 राढः स्याद्देशभेदेऽपि स्त्रियां स्यात्सृष्मशोभयोः ।
 रुढो जाते प्रमिद्धे च बाढं दृढप्रतिज्ञयोः ॥
 ८ व्यूढः स्यात्संहतौ चापि विन्यस्ते पृथुलेऽपि च ।
 बाढा भारवहे सूते पण्डः स्यात्पुंसि गोपतौ ॥
 आकृष्टाण्डे वर्षवरे' तृतीयप्रकृतावपि ।
 पाढा तु पट्प्रकारे स्यात् 'मोढा शक्ते निगद्यते
 तितिक्षासंयुते चापि मोढा स्यादभिधेयवत् ।

॥ इति ढडितौयम् ॥

॥ अथ ढढतौयम् ॥

- 10 अर्धूढा कृतसापत्न्यनार्यामर्धूढ ईश्वरे' ।
 आपाढो मलये मामे दण्डे च व्रतिनामपि ॥
 आपाढात्वृक्षभेदेऽपि विद्वद्भिर्गदिता स्त्रियाम्' ।
 आपाढौ शुचिपूर्णायामालौढं त्वशिते त्रिषु ॥
 तथा स्यात्पादविन्यासविशेषे शस्त्रधारिणाम् ।
 15 ऊढे' स्थूलेऽप्युदूढः स्यादुपोढो निकटोदयोः ॥
 प्रगाढः कृच्छ्रदृढयोः प्रमौढो मूचिते घने ।
 प्ररूढो जठरे बद्धमूले 'वारूढ इत्ययम् ॥

१ ऊ. इति मा.

२ धरे. इति मा.

३ ख. धो

४ व्यामर्धूढस्तु महेश्वरे. इति मा.

५ ख. प० पाठः

६ रुढे. इति मा.

७ ख. जा

वस्त्राच्चले पञ्चरेऽग्नौ कपाटे शम्बलेऽपि च ।
विगृढो गर्हिते गुप्ते विरूढोऽङ्कुरिते तथा ॥
जातेऽपि त्रिषु संरूढः प्रौढेऽप्यङ्कुरिते त्रिषु
‘समूढः पुञ्जिते भुम्ने मद्यो जातेऽनुपञ्जिते’ ॥

॥ इति ढट्ठतीयम ॥

॥ अथ ढट्ठतुयम ॥

५ अथारूढः समारूढेऽभ्यधिके वाच्यलिङ्गकः ।
प्रत्यालौढस्तु ‘चरणन्यामभेदेऽशिते त्रिषु ॥

॥ इति शब्दरत्नसमन्वये राजकोशापरपर्याये ढान्तवर्गः

॥ अथ णान्तवर्गः ॥

॥ अथ णद्वितीयम ॥

अर्णो वारिण्यगुर्वीहौ स्याल्लेशे परमाणके ।
अणिगणिगवदग्राग्रकौले स्याद‘अिमौमयोः ॥
उष्णः स्यादातपे ग्रीष्मं दृष्टे चोर्णा तु मेपजे ।
१० लोमि भ्रूमध्यगावर्त ऋणं देये निगद्यते ॥
एणो मृगविशेषेऽथ स्यात्कर्णस्तु पृथामते ।
सुवर्णालौ अतौ चापि कर्णौ तु स्यन्दने मतः ॥

१ गृप्ते. इति मा.

२ ख. मं.

३ क. कृते. ख. ण. इति मा.

४ ख. प्र

५ क. घिमो. ख. घिमो. इति मा.

कणा जौरककुम्भौरमशिकापिप्पलीषु च ।
कणस्तु धान्याद्यंशे 'स्यादतिस्त्रुष्टे कणो रवे ॥

काणश्च, विकृतांशे तु काण इत्यभिधीयते ।
कीर्णं छन्नेऽपि विस्त्रिप्ते हिंसितेऽपि च वाच्यवत् ॥

५ कृणिस्तुन्नकट्टंशे स्याच्छिन्नहस्ते च कुङ्कुरे ।
कृष्णस्तु वायमे विष्णौ व्यामे भीमानुजेऽपि च ॥

मेचके त्वन्यवत्क्रीवं कालायममरीचयोः ।
कृष्णा तु द्रौपदीद्राक्षाकणानीनीनदीष्टपि ॥

१० कौणस्तु लङ्गुडैः सौ च मतो वौणादिवादने ।
गृहादीनामेकदेशे वाद्यभेदे च गद्यते ॥

गणः समूहे प्रमथे सङ्ख्यामैक्यप्रभेदयोः ।
गौर्णं गिलितमात्रेऽपि स्याद्भृतेऽपि च वाच्यवत् ॥

गुणोऽप्रधाने रूपादौ सूत्रे मौर्व्यां वृकोदरे ।
सूत्रं सत्त्वादिमन्थादिविद्यादिहरितादिषु ॥

१५ 'शौर्यादौ च तथा त्यागधिपणवृत्तिरज्जुषु ।
गुणौ गुणानामाधारे द्रव्यमात्रेऽपि वाच्यवत् ॥

गेषुर्नटे गायने च गोणः शुष्कफले मतः ।
गोणौ तु वृषवाहिन्यां घ्राणं घ्रातेऽन्यलिङ्गवत् ॥

नामिकेन्द्रिययोः क्लौबं घृणः कौटान्तरे मतः ।

घृणा जुगुप्साकृपयोर्घृणौ रश्मौ प्रकौर्त्यते ॥

पोचितुरङ्गयोर्घोणौ नामायां तु मता स्त्रियाम् ।

चणस्तु हरिमन्यं स्याच्चौर्णं क्लौबं कृते मतम् ॥

5 चूर्णौ चोक्ता कपटेऽपि चूर्णौ धूलौ निगद्यते ।

क्षारभेदे, च चूर्णं स्यात्स्रवामयुक्तिकं तथा ॥

जर्णश्चन्द्रं तरुभिदि जिष्णुरजुनशक्रयोः ।

जित्वरे चाथ जौर्णं तु परिपक्वपुराणयोः ॥

जृर्णौ धान्यविशेषे न्याज्जर्णिः क्रमुकभिद्यपि ।

10 तर्णः पोते परिचाणे चाणः स्याद्राशितेऽपि च ॥

चाणं तु चायमाणायां ताणं तृणमयं मतम् ।

तौर्णः^१ स्यात्तु समुत्तौर्णं नद्यादौ वाच्यन्निङ्गवत ॥

तौक्ष्णं मामुद्रलवणे तिग्मात्मत्यागिनोरपि^२ ।

तौक्ष्णो यवाग्रजं क्लौबं विपन्नाहाजिमुष्कं ॥

15 तृणौ नौल्यां निपङ्गं ना तृणं तु त्वरितेऽव्ययम् ।

तृष्णा^३ तर्पलिप्पयाः स्यात्तृणं तु यवमे मतम् ॥

दौर्णं तु दारिते भौते द्रुणं चापे निगद्यते ।

तथा मतोऽल्नि द्रुणां द्रौणौकच्छपयोर्द्रौणौ ॥

१ घोणा. इति शब्दः । २ ख. ज. ३ ख. गा ।

४ त्रिष्विति शब्दः । ५ ख. तर्पलिप ६ ख. तो

७ ख. ता ८ द्रौणौकच्छपयोर्द्रौणौ न्याय्यम् ।

- देष्णस्तु दुर्दमे^१ दातव्यं^२पि द्रोणः कृषीपतौ ।
 द्रोणश्च मानभेदेऽपि कृष्णकाके स्थलान्तरे ॥
 स्त्रियां काष्ठास्त्रुवाहिन्यां गवादन्यामपौरितः ।
 धृष्णाधृष्टं निगदितो नेष्ण ! नेतरि कौत्सितः ॥
 5 पणं पशं पलाशेऽपि^३ पणः स्यात्किंशुकदुर्दमे ।
 पणो वराटमाने स्यान्मृन्धे कार्पापणे म्लहे ॥
 'कथ्यशाकादिकं द्यूतव्यवहारे भृतौ धनं ।
 पार्णिस्तु पादावयवे सैन्यपृष्ठोन्मदस्त्रियोः ॥
 प्राणोऽनिनं बलं बालं हन्मरुत्काव्यजौवयोः ।
 10 पुंभृन्नि वाऽसृपु प्राणाः पूरिते वाच्यन्निङ्गकः ॥
 प्राणौ तु चेतनं प्राक्तः करे पाणिर्निगद्यते ।
 प्राक्तो दिनस्यादिभागे तृतीयांशेऽपराक्तवत् ॥
 पूर्णः शक्तः^४ समग्रे च पूरिते त्वभिधेयवत् ।
 फणा फटे फणौ सर्पे फाणिर्गुडकरम्बयोः ॥
 15 डिण्डौरे तु भवेत्फणो बाणः कृष्णकुरण्टके ।
 बाणः^५ स्याद्गोस्तनं दैत्यविशेषे केवलं^६पि च ॥
 मायके मूर्त्तिभेदे च भिगव्यां बाणा निगद्यते ।
 बाणा च बाणमूलं^७पि नदीभेदे च गद्यते ॥
 भाणो नाटकभेदे स्याद्दूष्णुर्भवितरि स्मृतः ।
 20 स्याद्गर्भडिम्भयोर्भृणो मणिर्मुक्ताश्मजातिषु ॥

- माणिः पञ्चशिरायां स्यात्स्त्रियां विबुधसंमता ।
 मोणः शुष्कफले नक्रमशिकाऽहिकरण्डयोः ॥
- रणः कोणे कणे पुंसि ममरे पुन्नपुंसकम् ।
 रौणं सृते तु रुणं स्याद्गमे रेणुस्तु पपटे ॥
- 5 धूलौ पुष्पपरागे च लोणौ स्यादौषधान्तरे ।
 व्रणः क्षते निगदितो वर्णो विप्रादिषु स्मृतः ॥
- शुक्लादौ च मतो वर्णो यशोगुणकथाम् च ।
 स्तुतौ ना न स्त्रियां रूपभेदाद्विनिर्गन्तव्यं ॥
- ब्रह्मचारिणि वर्णो स्याल्लेखने चित्रकारके ।
 10 वाणिर्व्यृतौ निगदिता वाणिर्मन्थे वल्गाहके ॥
- वाणौ स्याच्छ्रुतिभारत्योर्विष्णव्यापकशार्ङ्गिणः ।
 वल्लक्यां विद्यति तथा वौणा निगदिता वर्धः ॥
- वृष्णिर्नृपान्तरे प्राक्तस्तथा पार्श्वगण्डचण्डयोः ।
 वृक्कं क्लिन्नं निगदितं वेणिर्नृपान्तरे स्त्रियाम् ॥
- 15 वेणौ केशस्य बन्धे स्यान्नद्यां देशान्तरेऽपि च ।
 देवताहं च वेणुस्तु त्वक्क्षारे च नृपान्तरे ॥
- शणस्त्वक्क्षारके प्राक्तः श्राणं पक्वं ऽप्यदौरितम् ।
 श्राणा तु स्याद्यवाग्वां स्त्री श्राणो मापचतुष्टये ॥
- लोहादौनां च निकपे श्राणौ प्रावरणान्तरे ।
 20 शौर्णं क्लिन्नं मतं शिल्पिसंहर्ता श्रृणिरुच्यते ॥

- 'पङ्क्तौ तथा मेकपात्रे प्रवदन्ति मनौपिणः ।
 समानार्थे च शोणस्तु कृशानौ श्योनकेऽपि च ॥
 लाहिताश्च नदे कोकनदच्छाये तु वाच्यवत् ।
 श्रोणः पङ्क्तौ स्मृतः श्रोणौ कथिताऽवयवान्तरे ॥
 5 स्थाणुध्रुवे हरे कौले स्थिरे स्थाणुरपौष्यते ।
 मृगा स्तम्भे लाहमृतावङ्कुशे तु शृणिर्मता ॥
 'लज्जावति ह्रीण इति गदितः शब्दवेदिभिः ।
 ह्रीणं ह्रीते वाच्यवत्स्याद् ह्रणो देशान्तरे मतः ॥
 क्षणः पर्वत्सवे काले निर्व्यापार^१ स्थितावपि ।
 10 'क्षौणस्तु हाममापन्ने शृणं स्थान्निश्चयार्थके ॥
 क्षौणौ धरण्यां निर्दिष्टा पूजायामहणे मता ।

॥ इति णदितोयम् ॥

॥ अथ णततोयम् ॥

- अरणिर्वह्निमन्थे ना द्वयोर्निमन्थ्यदारुणि ।
 अरुणः कुष्ठभेदे ना मन्था^२ रागेऽर्कमारथौ ॥
 अरुणो^३ व्यक्तरागेऽर्के कपिले गुणिनि त्रिषु ।
 15 स्त्रियां त्वतिविपाश्यामामञ्जिष्ठाचिहृतासु^४ च ॥

१ ख. प. इदमधिकम् ।

२ तः, इति मा.

३ ख. प. इदं नास्ति

४ क. स्तुता, ख. स्थिता, इति मा.

५ ख. प. इदं नास्ति

६ ख. मारे

७ गणे, इति मा. ।

८ ख. विदाम् ।

- अभीष्टां तु भृशे नित्ये तद्युक्तक्रिययोस्त्रिषु ।
 अवर्णः स्यादथाक्षेपे निर्दये त्वष्ट्रणो मतः ॥
- अपर्णा स्यात्तु दुर्गायामनृगस्त्वृगनिर्गते ।
 अभ्यर्णः स्यात्सन्निहिते त्वकर्णः खंड ईरितः ॥
- 5 पूर्णेतरि त्वपूर्णं स्यात्पण्यवौथ्यां तथाऽऽपणः ।
 आपणस्तु निपद्यायामाकौर्णं मङ्गले मतम् ॥
- आर्याणौ स्यादथार्यायामिच्छायामौपणा मता ।
 इन्द्राणौ करणे स्त्रीणां पौनोमौमिन्दवारयोः ॥
- ईरिणं तृपरे शून्ये त्विरिणं चापि गद्यते ।
 10 ईश्रणं दर्शने दृष्टावङ्गनेऽपि निगद्यते ॥
- उरणस्तु भवेन्मंद्रे मरौचं तृपणं मतम् ।
 ऊपणा तु कणायां स्यादृशणं प्राशणे मतम् ॥
- ऊहणः काष्ठभेदे स्यादुद्रेके तृन्वणं मतम् ।
 अथां मार्गानुसारिण्यामपणौ च तुम्भाभिदि ॥
- 15 कर्वाणमिषदृषां स्यात्कदृषां च निगद्यते ।
 करुणा तु कृपायां स्याद्रमपादपयोः पुमान् ॥
- कत्तृणं तृणभित्प्रश्रन्याः करणं हेतुकर्मणः ।
 बालवाटौ हस्तलेपे नृत्यगौतप्रभेदयोः ॥
- क्रियाभेदेन्द्रियश्चकायमंवेशनेषु च ।
 20 कायस्ये साधने कौचं पुंसि शृङ्गाविशंः मुने ॥

कल्याणं मङ्गले स्वर्गऽप्राये गौर्यां तु योषिति ।

कङ्कणं हस्तवन्त्ये स्त्रवमण्डन'योर्गपि ॥

करेणुर्गजयोषायां स्त्रियां ना तु मतङ्गजे ।

अतिक्रमे स्यात्क्रमणं कर्पणं त्वपकर्पणे ॥

5 करिणौ जातिभेदे स्यात्करणिः पादपान्तरे ।

कार्मणं कर्मठे कौत्रे मन्त्रतन्त्रादियोजने ॥

कारणं तु मतं हेतुवधयोः करणेऽपि च ।

स्त्री यातनायां किरणो गभस्तौ किरणं पुनः ॥

कौत्रं विकिरणं, भृत्यं कुर्वाणोऽपि च कारके ।

10 स्त्रियां कृपाणौ कर्तयां खङ्गे निगदितः पुमान् ॥

कृकणः क्रकरे स्यातः कृपाणो द्रव्यलम्पटे ।

खरणाः खरनामे स्यात्खरणाः खरनामिक ॥

गर्हणा स्यात्, निन्दायां गर्भवत्यां तु गर्भिणौ ।

ग्रहणं तृपलब्धौ स्यादादरे च तथा करे ॥

15 ग्रहोपराग'स्वीकारवन्दिष्वपि निगद्यते ।

उद्वाहे' गरणं प्राहुर्गर्भिणीं गर्भसम्भवे ॥

गृहिणौ तु भवेत्पत्न्यां ग्रहणौ तु गदान्तरे ।

ग्रामणौ भौगिके पत्यो प्रधाने नापितेऽपि च ॥

ग्रामीणा नौलिकायां स्याद्ग्रामोद्धृते तु वाच्यवत् ।

20 स्याद्गुर्विणौ तु गर्भिण्यां गूरुणं तृद्यमे मतम् ॥

गोकर्णस्तु मृगे सर्पेऽश्वतरे च गणान्तरे ।
 अङ्गुष्ठानामिकोन्माने मूर्धिकायां तु योषिति ॥
 गुरगं स्यादुद्यमने एष्टौ घरणमुच्यते ।
 उच्चैर्घृष्टे घोषणा' स्याद्वोषणस्तच्चभाषिणि ॥

- ८ चरणोऽस्त्रौ बह्वृचादौ मूले गोत्रे पदेऽपि च ।
 भ्रमणाशनयोः कौत्रं चर्वणं भक्षणं मतम् ॥
 कुशीलत्रे चारणः स्यात्तथा च स्तुतिपाठके ।
 चिक्कणं स्यात्तु मसृणं जरणं हिङ्गुनि स्मृतम् ॥
 जरणं जौरकेऽपि स्यात्कृष्णं मौवर्चनेऽपि च ।
 १० जृम्भणं स्यात्तु जृम्भायां 'उद्यनं तु रथं स्मृतम् ॥
 तरणिः 'मागरे स्वर्यं कुमारीनाकयोः स्त्रियाम् ।
 'निम्नतायां च तरणिर्नौकायामपि तारणिः ॥
 तरुणं रुवुके यृनि तरुणं 'कुञ्जपुष्पके ।
 तर्पणं प्रौणने प्राक्त्रं चिञ्चायां तिन्तिणी मता ॥
 १५ तोरणं दारवन्धे स्यात्तोरणः पादपान्तरे ।
 दक्षिणं दक्षिणोद्धृतमरुलच्छन्दवर्तिषु ॥
 अवासे त्रिषु यज्ञाद्विधिदाने दिशि स्त्रियाम् ।
 द्रविणं न द्वयोर्वित्ते काञ्चने च पराक्रमे ॥
 दद्रुणं दद्रुणागते दारुणं तु विदारुणम् ।
 २० दारुणं भीषणेऽपि न्याहारुणस्तु रमान्तरे ॥

१ खगः ।

२ दस्योषिति मा. ।

३ इदं न खनीये युक्तम्

४ क. द्यमणो एमि

५ ख. ए. पादद्वयम् ।

६ चक्रे इति मा.

७ ख. पक्ष

८ वृत्त, इति मा. ।

दुर्वर्णं तु भवेद्रौप्ये शुभगणिस्त्रिगुणदौधितौ ।
 दुर्धर्माणं मुहुरेऽपि न्यादृहिणेऽपि परश्वधे ॥
 हिरण्यगर्भे दुर्हिणे दौर्गणे दुर्गसंभवे ।
 दुर्वारमे तु दौर्वर्णं मृष्टपर्णेऽपि तन्मतम् ॥

५ धर्मगणस्तु मतो वृक्षमर्पयोर्धरणं पुनः ।
 मानभेदेऽथ धरणौ भुवि बन्धे तु धर्पणा ॥
 धर्पणं तु रतेऽमत्यां धर्पणैति निगद्यते ।
 धर्मिणौ गदिता मत्यां स्वर्लोके धरुणः पुमान् ॥
 परमंष्टिनि नौरे च धारणा योगभिद्यपि ।

१० धारणौ तु भवेन्नाद्यां बृहमन्त्रेऽपि कुचचितं ॥
 धिपणस्त्रिदशचार्ये प्रज्ञायामपि योपिति ।
 धुरिणः स्यात्तु निपुणे वरेण्येऽपि निगद्यते ॥
 निःश्रृणिरधिराहिण्यां खर्जुरीपादपेऽपि च ।
 निर्याणं वारणापाङ्गे तथा मोक्षेऽध्वनिर्गमे ॥

१५ निर्माणं निर्मितौ सारे तथैव स्यात्समञ्जसे ।
 निर्वाणं निर्वृतौ मोक्षेऽस्तंगमे गजमज्जने ॥
 निद्राणः स्यात्तु शयिते निष्प्राणः स्याद्गतासुनि ।
 निपुणः स्यादभिज्ञेऽथ निद्राणः शयिते मतः ॥
 अश्वासने स्यात्पल्याणं प्रयाणं तोकने गतौ ।

२० प्रवणस्तु भवेत्प्रह्लादरयोश्च चतुष्पथे ॥

- क्रमनिस्त्रमहोभागे प्रमाणं मध्यवर्तिनि ।
तथैव नित्यमर्यादाशस्त्रेषु च प्रमातरि ॥
- इयत्तायां च हेतौ च प्रभृणः शक्तिमत्यपि ।
प्रवेणिस्तु कुथं वेग्यां प्रवीणो निपुणं नरि ॥
- 5 पश्चिणौ स्यात्पृग्णिमायां विहग्यां शाकिनीभिदि ।
आगामिवर्तमानाह्युक्तरात्रावपौष्यते ॥
- पञ्चोर्णं धौतकौशेये पञ्चोर्णः शाणके मतः ।
पादत्राणे तु पञ्चाणं भवेत्प्राणहिताय च ॥
- शराणां पञ्चरचने पञ्चणां परिकीर्तिता ।
10 प्रघणस्ताम्रकलशे प्रघाणश्च निगद्यते ॥
- पक्कणः शबरारामे त्वागन्ता प्राघुणो मतः ।
पापाणः स्यात्तु दृपदि पुराणं पञ्चलशरणं ॥
- पणे पुंसि त्रिपु प्रत्वे पूरणः पूरके त्रिपु ।
पिष्टभेदे पूरणं स्याच्छान्मन्यां पूरणौ स्त्रियाम् ॥
- 15 पटारम्भकस्तत्रेषु, व्यादेशे प्रपणं मतम् ।
प्रोक्षणं मेचने चापि वधे यज्ञार्थके पणोः ॥
- ब्रह्माणौ स्याच्छक्तिभेदे बर्हिणस्तु शिखरिडनि ।
ब्राह्मणं ब्रह्ममह्वाते वेदभागे पुमान् द्विजे ॥
- बर्हिणं बर्हिण्येदमित्यर्थे ब्राह्मणौ पुनः ।
20 ब्राह्मणस्य च योपायां ब्राह्मणौ चौपधान्तरे ॥

- 'दृष्टं पुष्टिकरणे भरणी त्वृक्षघोषयोः ।
 मृतिवेतनयोः कौबं कौडायां भ्रमणी मता ॥
 तथा कारुण्डिकायां च कौबं तु गमनान्तरे ।
 मधुव्रते तु भ्रमणो भविष्णुर्भविता समौ ॥
- 5 भौषणो रमभेदे स्याच्छल्लक्यां भौषणा मता ।
 दारुणो तु यथान्निङ्गं भृस्तृणं तु तृणान्तरे ॥
 भृषणं स्यादलङ्कारे मस्तृणोऽकर्कशं मतः ।
 स्त्रिग्येऽपि च तथांमायामुद्देशे 'मत्कुणो मतः ॥
 तथैव निर्विपागेभं निश्शमश्रुणि च पुरुषे ।
- 10 मत्कुणो नारिकेलंऽपि मन्दोषां तु कदुषाके ॥
 मार्गणो याचकेऽपि स्यात्तथैव च शिल्लौमुवे ।
 कौबं याञ्जान्वपणयोर्यन्त्रणं 'रक्षणं स्मृतम् ॥
 तथा नियमने बन्धे रवणः शब्दने खरे ।
 रमणं तु पटोलं स्याद्भवे ना रमणी स्त्रियाम् ॥
- 15 अथावने रक्षणं स्याद्रक्षणे ! भाजनान्तरे ।
 रावणः स्यादृषास्येऽपि रामणं रमणस्य यत ॥
 रिङ्गणं रिङ्गणं चापि स्वल्लने परिकीर्तितम् ।
 अस्तेहने रुक्षणं 'स्याद्रूपणं प्रोच्छने मतम् ॥
 रेपणः काशमर्दे तु गदितः शब्दवेदिभिः ।
- 20 रोषणः^१ पारदे हेमघर्षणोपरयोरपि ॥

१ क. व. ख. ब्रह्म. इति मा. ।

२ ख. श्ये । ३ ख. मद ।

४ ख. ल ।

५ ख. नो ।

६ ख. स्यादृष ।

७ बाणः, इति विश्वः ।

८ कोश, इति मा. ।

क्रोधने स्याद्वाच्यलिङ्गः स्याद्वेचिष्णुस्तु दौर्मिमान् ।

रोहिणी कण्ठगोत्रे स्याद्वेचिष्णुस्तु गद्यते ॥

रोहिणीश्चन्दनद्रौ च गदितः शब्दवेदिभिः ।

लवणं सैन्यवादौ ना मित्युरगोभिदो रमे ॥

5 तद्युक्ते वाच्यलिङ्गः स्यान्नदौर्भेदत्वयोः^१ स्त्रियाम् ।

लक्षणं नाम्नि चिह्नं च सारस्यां लक्षणा क्वचित् ॥

लक्षणा त्वौपधीर्भेदे सारस्यामपि योषिति ।

रामभ्रातरि पुंसि स्यात्सश्रौके चाभिधेयवत् ॥

जङ्घात्राणे वङ्गणः स्याद्वेहावयवमपि ।

10 वरुणस्तरुर्भेदेऽप्यु पश्चिमाशाधिपेऽपि च ॥

वरणस्तिक्तशक्रे ना वरणा तु नदौर्भिदि ।

क्लौवं कन्यादिवरणे वेष्टने च निगद्यते ॥

वरुणस्तु भवेत्संतौ मालेऽपि च निगद्यते ।

वर्चिष्णुर्वर्चमा युक्तं वर्तिष्णुर्वर्तने मतः ॥

15 वर्हिष्णुर्वर्धके प्रोक्तस्तरुः सन्धा तु वङ्गणम् ।

वर्णं तु भवेद्वेष्टावाणभेदे तु वारुणौ ॥

वारणं प्रतिषेधे ना वारणस्तु मतङ्गजे ।

विपाणौ श्रौतकाकोल्यामजशृङ्गां च योषिति ॥

कुष्ठानामौपधे क्लौवं^२ पशुशृङ्गेभदन्तयोः ।

20 विपणिः पण्यवौथ्यां च भवेदपणपण्ययोः ॥

१ इत आगम्य जङ्घात्राणे चिह्नान् यवपुस्तक पाठो नास्ति ।

२ कर्णगोत्रे इति विश्वः ।

३ द्विधोषिति मा. ।

४ लिङ्गभेदात्पठः पाठः ।

५ अथ इति मा. ।

विवर्णः पामरे प्रोक्तो विकर्णः कौरवानुजे ।

वौष्ण्यं नयने प्रोक्तं वौष्ण्यं चावन्नाकने ॥

वौरणं तृणभेदेऽपि तथाऽण्डे वृषणो मतः ।

शरणं गृहरश्निचैवधरशरणयोरपि ॥

5 अरवणमृष्टभेदे स्याच्छ्रुतो कर्णं च गद्यते ।

अमर्णो र्यतिभेदे ना 'निन्द्यजैर्विनि च त्रिषु ॥

स्त्रियां सुदर्शनामान्यार्मण्डौगैश्वर्यैभिदोः ।

अयण्यङ्गारधान्यां स्याच्छशोर्णं शशलांमि च ॥

अपणं तु भवेत्याके आमणस्य वत । !

10 आवणं ओत्रविषये शिशणं शासने मतम् ॥

श्रीपणं कमलेऽपि न्यादग्निसन्धे मतः पुमान् ।

आवणो मामि पापण्डे दध्यान्यां आवणा स्त्रियाम् ॥

भवेच्छ्रीपणां काश्मर्यां महिषाः सहने मतः ।

शृङ्गिणौ तु भवेद्वन्वां शोपणं तु विशोपणे ॥

15 सरणौ स्यात्प्रसारिण्यां सप्तार्णस्तुरुभिद्यपि ।

सरणिः पङ्क्तौ पङ्क्तौ सारणो राशमान्तरे ॥

रुग्भेदे ना स्वल्पनद्यां प्रसारण्यां च सारिणौ ।

सिद्धाणं काचपात्रे स्याल्लोहनामिकयोर्मले ॥

सुपर्णः स्यात्स्वर्णचूडे गरुडे हतमालके ।

20 जनन्यां वैनतेयस्य कमलिन्यां च योषिति ॥

सुषेणो विष्णुसुग्रीववैद्ययोः करमर्दके ।

सुवर्णो ना स्वर्णकर्षे सुवर्णश्च मखान्तरे ॥

स्त्री कृष्णागुरुणि क्लीवं काञ्चने हरिचन्दने ।

सुरगं कन्दभेदे स्यात् सृक्किण्वयवान्तरे ॥

स्वैरिणौ व्यभिचारिण्यां हरगं चोरकर्मणि ।

हरिणुना मतीने स्त्री रेणुकाकुल्योपितोः ॥

5 हर्षणो योगभेदे च हर्षणोऽशिरुगन्तरे ।

हर्मणिः ! स्याद्गृहगते हरगं प्रापणं मतम् ॥

हरिणौ हरितायां च नारिभिद्वत्तभेदयोः ।

सुवर्णप्रतिमायां च मारङ्गं हरिणं मतः ॥

विशटे वाच्यलिङ्गः स्यादराटे स्वर्णचेतसोः (!) ।

10 क्लीवंऽथ शपणो बौद्धे शपणं कालयापनं ॥

शमणं सहने शपण्युच्यते स्त्रायुधान्तरे ।

शपणं प्ररणं नौकादण्डजालभिदोः स्त्रियाम् ॥

॥ इति णतृतीयम् ॥

॥ अथ णचतुर्थम् ॥

अमर्षणः स्यात्कोपिष्ठे व्यस्तं त्वप्रगुणं मतम् ।

अन्तर्वाणिः शास्त्रविदि त्ववदौर्णं द्रुते मतम् ॥

15 'धिकृते त्वधरौर्णः स्यादवकीर्णो शतव्रते ।

अशौहिणौ सैन्यमानेऽर्द्धपणो त्वौषधान्तरे ॥

अभापणं तु मौने स्याद्धर्मशून्ये त्वधर्मणः ।

अर्कपर्णस्तु मन्दारेऽन्वपणा तु गवेषणे ॥

१ अधरौर्णस्त्वाधकृतेऽवकीर्णो तु शतव्रते इति भा.

- अवहेले'ऽस्त्रक्षणं च स्फुलिङ्गेऽग्निकर्णो मतः ।
 अङ्गारिणौ हसन्त्यां स्याद्वास्करत्यक्तदिश्यापि ॥
- 'आथर्वणरथर्वज्ञे ब्राह्मणे च पुरोहिते ।
 'अवदौर्गं दारिते चाध्यपणा तु गवेपणा ॥
- 5 ऋणग्रहौता च" मतस्त्वधमर्णो मनौषिभिः ।
 आभापणं स्यादास्त्रापे मता माऽऽष्टारणा च या ॥
- आक्रोशो' मैथुनार्थः' स्यादिति शब्दविदां मतम् ।
 अथाचार्यस्य भार्यायामाचार्यानीति' गद्यते ॥
- आधोरणो हस्तिपके वृतावावरणं स्मृतम् ।
 10 आतर्पणं प्रीणने स्यान्मङ्गलालेपनेऽपि च ॥
- आरोहणं तु सोपाने समारोहे प्ररोहणे ।
 उत्क्षेपणं तु व्यजने धान्यसंस्कारमाधने ॥
- उद्धरणं समुद्धारवान्तान्नोन्मूलनेष्वपि ।
 उन्मादिन्युन्मदिष्णुः स्यादुत्तमर्णो धनप्रदे ॥
- 15 उद्धरत्युद्धरिष्णुः स्यादुत्पतत्युत्पतिष्णु च ।
 उल्लापणो वृक्षभेदे माने कार्यापणो मतः ॥
- 'टिट्टिभे' तु कटुक्वाणो गदितः परिडतोत्तमैः ।
 अथ कामगुणो रागे विषयाभोगयोरपि ॥

१ क. लेहे ।

२ ख. अ ।

३ अर्थभेदात्पठः पाठः

४ तदि, इति मा.

५ ख. श ।

६ ख. र्य ।

७ लीति, इति मा.

८ ख. य. अधिक्कः पाठः

९ रिदिते, इति मा. ।

- क्षेत्रे तु कोट्टवाणां स्यात्कौट्टवौणमिति स्थितिः ।
 खरपणो लताभेदे गदिता गुणवत्तरैः ॥
- गवेषणो ग्रन्थिपणो गिरिकर्ण्यपि चौपधे ।
 गोदारणं लाङ्गले स्याच्चतुष्पणो लतान्तरे ॥
- 5 चौर्णपणस्तु निम्बे स्यात्तवर्जृगौपादपेऽपि च ।
 चूडामणिः काकचिञ्चाफलंऽपि च शिरोमणौ ॥
 जुहुराणोऽपि चाङ्घ्र्यौ तथा स्याज्जातवेदमि ।
 तण्डुरौणः कौटमात्रे बर्बरे तण्डुलादके ।
 चायमाणं रश्म्यमाणं चायमाणा तु वार्षिके ।
 10 तालपण्यौपधभिदि तिलपण्यपि गद्यते ॥
 तुरायणं तु माकल्ये तैलपण्यौ तु मिल्हके ।
 श्रीवामे स्यान्मलयजे, गौर्यां दाक्षायणौ मता ॥
 दाक्षायण्योऽश्विनौत्यादितारासु गदिता बर्धः ।
 सूर्ये दिनमणिः प्रोक्तस्तथैव च दिनप्रणौः ॥
- 15 अथ देवमणिर्भर्गेऽश्ववर्ते कौस्तुभेऽपि च ।
 नारायणौ गौर्यभौर्वीः पुंसि स्याद्गरुडध्वजे ॥
 गले^१ निगरणः, क्लीबे भोजनेऽपि निगद्यते ।
 स्यात्तु निःसरणं पापमृत्युमोक्षेषु निर्गमे ॥
 उपाये स्यान्निस्तरणं निस्तारे तरणेऽपि च ।
 20 निदर्शने विचारे च स्यादालोके निरूपणम् ॥

१ बाणो, इति मा. ।

२ भोजगौर्यौर्वी इति मा. ।

३ कुले, इति मा.

- 'निर्वपणं निवापे स्यात्तथा निर्वपणं मतम् ।
 पर्वरीणस्तु पर्णस्य शिरायां द्यूतकम्बले ॥
 पर्णवृन्तरसेऽपि स्यात्पर्वरीणं तु पर्वणि ।
 आयुधे तु प्रहरणं प्रहारे हरणेऽपि च ॥
- 5 प्रमापणं संशमने रथे प्रवहणं मतम् ।
 परीरणस्तु कमटे दण्डे च पट्टशटके ॥
 परायणमभौष्टे स्यात्तत्पराश्रययोरपि ।
 परवाणिः पुमान् धर्माध्यश्वत्सरयोरपि ॥
 परीशणं शोधने स्यात्क्षताभेदे प्रधर्पिणौ ।
- 10 प्रसारिणौ च गदिता तथा प्रसवणं सुतौ ॥
 प्रवारणं निषेधे न्यात्काम्यदाने च न द्वयोः ।
 प्रत्यक्ष्रणौ तथा प्रत्यक्ष्णौ स्यादौषधान्तरे ॥
 स्यादावृतौ प्रावरणं मतं दाने प्रचारणम् ।
 प्रतारणं तारणे स्यादपि मिथ्याभिभाषणे ॥
- 15 परायणं समामङ्गं कात्स्न्यं पारङ्गतावपि ।
 स्यात्क्षमणने पितृवणं पौतवणं तु काञ्चने ॥
 पौलुपणौ तु बिम्बायां मृवायाश्चाभिधीयते ।
 अथ पुष्करिणौ नद्यां मराजिन्यां जलाशये ॥
 पृश्निपणौ पृथक्पण्यौ मम्मतावौषधान्तरे ।
- 20 मतं बालतृणं शप्ये भद्रपणौ मतौषधे ॥

- मधुपर्णौ तु गाम्भार्यां नौलीमंजौपधेऽपि च ।
 महारमे मधुवृणमसिपत्रवदौरितम् ॥
- मापपर्ण्यौपधिभिदि मौनामौणस्तु ददुरे ।
 खञ्जने, मृगवृणा तु या प्रमिद्धा मरौचिका ॥
- ६ सिन्दुरे रक्तरागः स्यात्पान्नाशकुसुमेऽपि च ।
 रागचूर्णः स्मरे दन्तधावने पटरञ्जके ॥
- रेरिहागः पुमान् गौरीपतावण्यम्बरेऽपि च ।
 लम्बकर्णः स्मृतोऽङ्गाटपादपे लङ्गलेऽपि च ॥
- विदारणं विडम्बे च हले भेदे रागे द्वयोः ।
 १० विसर्पणं प्रसरणं तरुभेदे विकीरणः ॥
- प्रसारणं विकीरणं चचायां तु विचारणा ।
 वौरयागं तु यद्यार्धः पौयते मङ्गरे मधु ॥
- प्रेतनद्यां वैतरणौ प्रेतानां यातुमातरि ।
 शरवाणिः शरमुखं पायिके शरजीर्वनि ॥
- १५ शान्तिपर्ण्यौपधीभेदे शम्बदौर्गस्तु पर्वते ।
 अथो शिखरिणौ प्राक्ता रमान्नावृत्तभेदयोः ॥
- नारौरत्ने मल्लिकायां रामावन्या मपि स्त्रियाम् ।
 घण्टापथे संसरणममस्बाध चमृगता

१ क. ग. ख. क.

२ ख. माध.

३ ख. कल.

४ ख. विट.

५ ख. पाठे ।

६ प्रधा. इति मा.

७ पायिको. इति मा.

८ ख. प. इतः प्राक् गौयानकस्तु भेदे प्रतिसर्पण्य. इति पाठोऽप्यर्थः क मन्त्रंश्च ।

९ ख. गौर्गस्तु ।

१० धान्या. इति मा.

११ ख. धा.

संसारं च वरागमे' निर्गमेऽपि च गद्यते ।

'रणारम्भे संसरणं गोपुरे पुरनिर्गमे ॥

समौरणस्तु पवने पथिके च फणिज्जके ।

संवौक्षणं विचयने कथितं तत्त्ववेदिभिः ॥

सुनिपत्तं' शाकभेदे सुतश्रंगौ तु वीरुधि ।

हस्तिकर्णस्तुरुवृके' पलाशगण' भेदयोः ॥

॥ इति णचतुर्थम् ॥

अथ णपञ्चमम् ।

अनादरेऽवग्रहणं प्रतिरोधे च गद्यते ।

लिपिज्ञे त्वक्षरचणः कृच्छादौ चाधमर्पणम् ॥

यात्रायामभिनिर्द्याणं निःश्रेण्यामधिरोहिणी ।

शृङ्गे त्ववरवर्णः स्यादायुपि त्वसुधारणम् ॥

रिपुपक्षेऽभ्यमिचौणः खनित्रं त्ववदारणम् ।

अनुकर्षणं तु चपके चौर्ये स्यादपहारणम् ॥

अवतारणं च भृतादिग्रहे वस्त्राञ्चलेऽर्चने ।

मराडनेऽलङ्कारिणः स्यान्निर्हारेऽप्यवकर्षणम् ॥

कर्मक्षमेऽलङ्कर्मोणोऽपत्रपिणुस्त्रपावति ।

गदितः शब्दभेदज्ञैर्मञ्जुन्याहितलक्षणा ॥

१ रम्भे, इति मा. ।

२ इदं संवौक्षणशब्दादवन्तरमासीत्

३ ख. मुनिष्यः

४ क. ख. स्तुहचके, इति मा.

५ दम, इति मा.

- अथेन्द्रवारुणौ 'वौरुद्धे' निगदिता बुधैः ।
 स्यादुपाकरणं यज्ञे पशोः संस्कारकर्मणि ॥
- दधिवारे निगदितः करघर्षण इत्ययम् ।
 *श्रौपणमंज्ञकतरौ मताऽस्ति गणिकारिका ॥
- 5 ज्योतिरिङ्गण इत्युक्तः खद्योते शब्दवेदिभिः ।
 यः सनिन्द उपालम्भस्तत्र स्यात्परिभाषणम् ॥
- पद्मचारिणौ रमायां पादग्रहणं नतावुक्तम् ।
 प्रविदारणं प्रयुक्तं विदारणे सम्प्रदाये च ॥
- चर्मणि फलकपाणिः, प्रभिन्नकटकञ्जरे नु पुनः ।
 10 मत्तवारण इति गदितः प्रग्रीवे च व्यवस्थया विज्ञः ॥
- मण्डुकपर्णी मञ्जिष्ठाब्राह्मणयोर्ना तु शोणके ।
 रोमहर्षणं रोमाञ्चं ना सूते च विभौतके ॥
- 'वातरायण उन्मत्ते निष्प्रयोजनपूरुषे ।
 काण्डे च करपत्रे च कूटे च शरमङ्गले ॥
- 15 सन्निकर्षणमप्याहुः सान्निध्यं निकर्षोपलं ।
 सम्प्रधारणमित्युक्तं शब्दविद्भिः समर्थने ॥

॥ इति आपञ्चमम् ॥

॥ अथ णष्ठम् ॥

'जनोदाहरणं कौर्तिं प्रवदन्ति मनौपिणः ।

वयःमन्यौ च गर्भं च मतं दाहदन्तप्रणम् ॥

लावण्यकुचयोरुक्तमथ यौवनलक्षणम् ।

॥ इति शाब्दरत्नमन्त्रे राजकोशापरपर्याये णान्तवर्गः ॥

॥ अथ तान्तवर्गः ॥

॥ अथ तैक्रम ॥

महाबुद्धे तु तः प्रोक्तस्तु विकल्पेऽवधारणे ।

कथ्यते ता 'मटायां तु योगिनां गोविदां वरैः ॥

॥ अथ तद्वितीयम् ॥

अस्तं शिमे व्यवसिते त्रिषु ना पश्चिमाचले ।

अन्तं स्वरूपे नाशे ना नस्त्रौ शेषेऽन्तिके त्रिषु ॥

आर्तिः पौडाधनुष्कोशोरतो हत्वर्थमव्ययम् ।

आप्तिः स्त्रौ योगसम्प्राप्तोराप्तो लब्धे स्वमत्ययोः ॥

10 अथ स्यादात्तमादानेऽप्याप्तो मित्रे निगद्यते ।

ईतिर्दिम्बेऽतिवृष्ट्यादावितं स्मृते गतेऽपि च ॥

१ ख. ए. पाठः

२ ख. मोहे युद्धे च

३ ख. मंभटायां

४ ख. भ्ययोः

५ ख. व्याप्तो नित्ये निगद्यते, इति पाठभेदः

- इत्यव्ययं समामौ स्यादितर्के स्यादुताव्ययम् ।
 उक्ता त्वेकाक्षरे छन्दस्युक्तिः स्याद्वापितेऽपि च ॥
- बौजावापे भवेदुप्तं स्यादृतं तन्तुमन्तते ।
 ऊतिः स्त्री रक्षणेष्यतारुतिः कन्याणवर्त्मनाः ॥
- 5 जुगुप्साम्पर्थयोः स्त्री न्यादृतमुच्छृणौ जने ।
 दौमे सुपूजिते मत्ये वमन्ताटारुतुः स्मृतः ॥
- आर्तवे भार्मि च पुमान्तः कर्तृर आगते ।
 विस्तारे तु भवेदातं विडालं त्वांतुरुच्यते ॥
- परमेष्विनि कर्ता स्यादाच्यलिङ्गस्तु कारके ।
 10 'क्रतुर्मवे मुनौ पुंसि कन्तुः स्यात्पञ्चमायकं ॥
- कान्तिरिच्छाशोभयोः स्यात्कान्तो भर्तारि शोभने ।
 कान्ता स्त्रियां प्रियङ्गौ च, स्यादश्वनिग्रहे तथा ॥
- कान्तं च चन्द्रसूर्यायः पर्यायान्तं निगद्यते ।
 कौर्तिः प्रमादे यशसि विस्तारे कर्दमेऽपि च ॥
- 15 कुन्तः प्रामे शूद्रजन्तो दण्डभावे गवेभुक् ।
 कुन्तौ पाण्डुप्रियायां स्याच्छल्लक्यां गुग्गुलावपि ॥
- चर्मनिर्मितमस्त्रेहपात्रे तु स्यात्कुतूः स्त्रियाम् ।
 कृतं युगेऽलमर्थे च विहिते हिंसिते चिपु ॥
- कृतिः क्रियायां कृत्तिस्तु भृजं चर्मत्वचोरपि ।
 20 कृतं तु चेष्टिते छिन्ने कौवे केतं तु मद्गनि ॥

१ ख. कः ।

२ क. कृतिः । ख. कृतिः, इति मा. ।

३ पुं. ।

४ ख. त्वेनु

५ क. कृतुः ।

६ क्षुद्रजातौ चण्ड, इति मा. ।

७ क. कृतं

८ वे, इति मा.

- केतुर्ना 'रूपताकाविग्रहोत्पातेषु नक्षत्राणि ।
 स्वातं गतंऽथ गतः स्यादवटे च कुकुन्दरे' ॥
 'गतस्त्रिगतभेदे' स्याद्गतं विज्ञातयातयोः ।
 नृपवर्णपदे ग्रस्तं ग्रस्तं ग्रामौक्येऽपि च ॥
- ५ गतिः स्त्री मार्गदशयोर्ज्ञाने यात्राभ्युपाययोः ।
 गातुस्तु' रापणे भृङ्गे पिकगन्धर्वयोरपि ॥
 गौतिश्छन्दसि गाने स्त्री गौतं शब्दितगानयोः ।
 गुप्तिः स्त्री रक्षणे कारागारे चावकरस्थले ॥
 गुप्तं च रक्षिते गृहे गोप्ता स्यादपि रक्षके ।
 १० घातो वधे मेलने च तथा काण्डप्रहारयोः' ॥
 अथ घातमवघाते घृतं स्यादपि शब्दिते ।
 घृतमाज्यं च मन्त्रिणे प्रदीप्ते त्वभिधेयवत् ॥
 चित्संविदि चित्ता प्रोक्ता चित्यायामपि मंहतौ ॥
 चितिश्चित्यावृन्दयोश्च चितं छिन्ने च चेतमि' ॥
- १५ चिन्ताऽध्याने च्युतं पाते चृतश्चाम्रे निगद्यते ।
 छिन्ने छार्ताच्छिते, जन्तुर्जन्यमात्रे पुनर्जतु ॥
 लाक्षायां व्ययं जातु कदाचिदिति भाषणे ।
 जातमुत्पन्नमात्रेऽपि तथा व्यक्तौघजन्मसु ॥
 जातिर्गोत्रं जन्मनि च सामान्यच्छन्दसोरपि ।
 २० अश्रमन्तिकामलकोशं मालत्यां च फले क्वचित् ॥

१ रूपताका' इति मा. ।

२ ख. गटरे

३ गतमिति मा. पाठः

४ स्यादृत विज्ञा. इति मा.

५ क. स्तु.

६ क. षट् ख. भ्य. इति मा.

७ गौत्रयो' इति मा. ।

८ चित्तमिति शब्दः

- जृतिस्तु जवने प्रोक्ता ज्वरे जृतिर्निगद्यते ।
 ज्ञातिर्निगद्यते पुंसि तथा तातमगोचरयोः ॥
- आज्जमे स्यान्नरि ज्ञप्ता ज्ञप्तं ज्ञाने स्त्रियामपि ।
 ज्ञाताविन्दौ निगदितस्य क्रमुत्सृष्टहोनयोः ॥
- 5 तत्तं व्याप्तं विस्तृते च तत्तं वीणादिवादने ।
 ततः सदागतावानन्तर्यं स्यादव्ययं ततः ॥
- तन्तुर्यज्ञे च सूत्रं च नेशमात्रं निगद्यते ।
 वस्त्रं भौते वाच्यलिङ्गं तान्तो ग्लाने चिल्लिङ्गकः ॥
- चातस्तु रक्षिते तद्वत्तातः स्याज्जनकेऽपि च ।
 10 अनुकम्प्यं शिष्यसूत्र्वास्तिक्तां रमसुगन्धयोः ॥
- तृप्तं तृप्तिश्च मौहित्यं चैता वह्नित्रये युगे ।
 दाने तृदीर्यते दत्तं दन्तोऽद्रिकटके द्विजे ॥
- कुञ्जं चौषधिभेदे तु स्त्रियां दन्तौ गजे पुमान् ।
 दत्तस्तु मुनिभेदे स्यादान्तस्तु दमितेऽपि च ॥
- 15 तपःक्रोशमहे पुंसि दान्त इत्यभिधीयते ।
 दातं छिन्नं दितं चापि दितिः स्याद्वैत्यमातरि ॥
- खण्डनेऽपि स्त्रियां, दौप्तं ज्वलिते 'भातदग्धयोः ।
 दौप्तिर्भासि स्त्रियां, 'भौते दौर्गा कौत्रं निगद्यते ॥
- अथ द्रुतं विलौनेऽपि 'विद्राणेऽपि च मत्वरे ।
 20 हप्तो मत्ते हतिः कृत्तौ^१ द्यतिः स्त्री रश्मिशोभयोः^२ ॥

१ ख. वा ।

२ तप्तं द्रुतमिति मा.

३ ख. विशोभौ

४ चर्मपटे. इति विश्वः

५ ख. शोभयोः

धर्ता धातरि च' प्रोक्तः स्कन्धे ध्वस्तं निगद्यते ।

धातुः 'श्रंष्मादिपु तथा गैरिकादिपु कौकमे ॥

इन्द्रियेषु महाभृततद्गुणेषु रमादिपु ।

धाता हिरण्यगर्भे ना पालके तु त्रिलिङ्गकः ॥

५ ध्वान्तं गाढेऽन्यतममि ध्मातं शब्दे च' दौषिते ।

ध्यातं चित्तकविषये वाच्यलिङ्गं धितं धृते ॥

धौतं पीतेऽप्यथ धृतं त्यक्तं धृतं तु' कम्पिते ।

भर्त्सितेऽपि तथा धृतिः स्त्रियां स्यात्कम्पनेऽप्यथ ॥

धृत्तं तु खण्डान्नवणे धत्तरे ना विटेऽपि च ।

१० 'वञ्चकेऽपि च धृतः स्यात्तथा धूर्ता मतो विट् ॥

धृतिर्नेष्टौ स्त्रियां तुष्टौ योगभिर्द्वयधारणे ।

धृतं गृह्णीते धौतं तु शोधिते वाच्यलिङ्गकम् ॥

नतं 'स्यात्तगरे क्लीबं नतः कुटिलनम्रयोः ।

नक्तं' रात्रौ भवेन्नप्ता पौत्रेऽपि प्रणतौ नतिः ॥

१५ नमस्कृतरि नन्ता स्यान्नौतिस्तु प्रापणे नये ।

नौतं त्वपहृतेऽपि स्याद्भुतिनूते मते स्तुतौ ॥

नृत्तं श्लिप्तेऽथ नृत्ये तु नृत्तं नृत्तिश्च गद्यते ।

नेता तु नायकेऽपि स्यादपहर्तरि तु स्मृतः ॥

१ ख, सं :

२ क, रमा

३ तिष्ठषु, इति मा. ।

४ ख, ने ।

५ ख, त्व :

६ ख, पाठः ।

७ स्यात्, इति मा. ।

८ ख, क्लौ ।

पक्तिः स्त्री गौरवे पाके पत्तिर्ना पदगे' स्त्रियाम् ।

गतावैकं रथैकेभ्यश्चपञ्चपदातिके ॥

पङ्क्तिर्दशाक्षरवृत्तदशमङ्गाऽऽन्विषु स्त्रियाम् ।

पतिर्धवे ना चिघौणे प्राप्तं लब्धे समञ्जसे ॥

5 पातो ना पतने चाते' चिपु प्राप्तिर्महोदये ।

लाभेऽपि च मता प्रातिः स्त्रियां पूर्तिप्रदेशयोः ॥

पाता रश्मितरि प्राप्तं लब्धेऽथ जनके पिता ।

पित्तं दोषविशेषे स्यात्पौतं तु गिनिते मतम् ॥

हरिद्रायां तु पौता स्याद्गौरे पौतं तु वाच्यवत ।

10 पौतिर्नाऽश्वं स्त्रियां पाने प्रौतं 'हृपितनर्मणोः ॥

प्रौतिर्योगान्तरे प्रंभिण स्मरपत्नीमुद्राः स्त्रियाम् ।

पूतं चिपु पवित्रं च शोधिते बहुलौक्यते ॥

पूतं खातादिके कौबं पूरिते तु चिन्निष्कम् ।

पुस्तं कौबं पुस्तकेऽपि लेप्यादिशिल्पकर्मणि ॥

15 भुत'मश्वगतौ कौबं पुंसि त्रिमात्रके स्वरे ।

भुतिरुत्पन्ने पृक्तिः 'स्पृष्टौ तु गमने भुतम् ॥

प्रतो भृतान्तरे पुंसि मृते स्याद्वाच्यलिङ्गकः ।

प्रोतं वामसि' कौबं स्यात्प्रातो बाले पुमानयम् ॥

गृहस्थाने वहिचं च वामस्यपि नपुंसकम् ।

20 दशवर्षगजे' पोतः कथितः शब्दवेदिभिः ॥

१ ख. क

२ क. इष्टभक्त च, ख. इष्ट पाकव्य, इति मा.

३ ख. शब्दे ।

४ ख. त्व ।

५ ख. मध्य ।

६ ख. मृ

७ त्रिन्विप, इति मा. ।

८ ख. ते ।

- बत इत्यव्ययं खेटे बन्तुः ! स्यात्पञ्चमायके ।
 भर्ता पोष्टरि नाथेऽपि धातर्यपि च गद्यते ॥
 भक्तिर्विभागे मेवायां भङ्गा' स्यान्नरि भञ्जके ।
 भक्तो भृत्ये भक्तमन्त्रे स्याद्भ्रान्तिरनवस्थितौ ॥
 5 मिथ्यामतौ च भ्रमणे भ्रान्तं' च भ्रमणे मतम् ।
 भातं तु स्फुरिते भाक्तं गौणेऽर्थे वाच्यलिङ्गकम् ॥
 भित्तिः' प्रदेशाश्रययोः कुशे चाप्यथ साध्वमे ।
 भौतं भौतिश्च, भृतं तु क्षमादौ' जन्तौ पिशाचके ॥
 प्राप्ते वृत्ते' ममे मत्ये देवयोन्यन्तरे तु ना ।
 10 कुमारेऽपि भृतिः स्त्री स्यान्मृत्योऽपि भरणेऽपि च ॥
 भृतिर्भस्मनि सम्यत्तिहस्तिशृङ्गारयोः स्त्रियाम् ।
 भृतिस्तु भरणे स्त्री स्याद्भृतः' न्यात्सेवके पुमान् ॥
 मन्तुः स्यादपराधेऽपि मनुष्ये च विधातरि ।
 मतं तु सम्मते ज्ञाते मतिस्त्रौच्छाधियोः स्मृता ॥
 15 मङ्गा तु मज्जके मत्तः शौण्डे मङ्गिस्तु मज्जने ।
 मानकर्तरि माता ना जनन्यां तु मता स्त्रियाम् ॥
 माता' गौर्यादिषु तथा गोब्राह्मण्यादिभूमिषु ।
 मार्तं स्यान्मृतसम्बद्धेऽथा'भ्यस्ते म्लानमुच्यते ! ॥
 मितिर्मानेऽप्यवच्छेदे मितं चापि तदर्थकम् ।
 20 मितः पुमान् हिंसिते तु मुक्तिर्मोक्षे च मोचने ॥

- मुक्तस्तु प्राप्तमोक्षे स्यान्मुक्तः स्यान्मोक्षितोऽपि यः ।
 स्त्रियां तु मौक्तिके मृतं बद्धे हर्षे तु मृत् स्त्रियाम् ॥
- मृतिः काये च काठिन्ये मृतः स्यान्मृतिमत्यपि ।
 मृतं स्याच्चिषु मूर्च्छाले मृतं तु याचिते मृते ॥
- 6 यतिः स्त्री पाठविच्छेदे निकारयतिनोः पुमान् ।
 यन्ता मेढं च सूते च यत्तः स्याद्यत्नवत्यपि ॥
 यतो बद्धे गते यातं याता गन्तरि गद्यते ।
 कौत्रे तु राक्षसे यातुं युतं हस्तचतुष्टये ॥
 स्त्री न्याययोपितोर्युक्तिर्युतो युक्तऽपृथग्गते ।
- 10 योगकर्तरि योक्ता स्याद्रतः स्यादनुरागिणि ॥
 नौल्यादिरञ्जिते रक्तं रक्तं न्यास्त्रौहिते त्रिषु ।
 रक्तं तु कुङ्कुमे ताम्रं प्राचीनामलकेऽसृजि ॥
 रतिर्मदनयोपायां रागे सुरतगुह्ययोः ।
 रतुर्वत्सनि नद्यां स्त्री रतं सुरतगुह्ययोः ॥
- 15 रन्ता तु क्रीडके पुंसि रातः स्यात्परिरक्षिते ।
 रिक्तं शून्ये वनेऽपि स्याद्रीतिः स्यन्दप्रचारयोः ॥
 पित्तले लोहकिट्टे च रुतं शब्द ऋतुः पुनः ।
 वमन्तादौ स्त्रीरजसि रेतः शुके निगद्यते ॥
 लता वीरुत्स्त्रयोः स्पृक्षामाधव्योश्च प्रियङ्गुनि ।
- 20 कन्धरिकायां शाखायां दूर्वाज्योतिष्मतीदयोः ॥

१ गङ्, इति मा. । २ ख. स्यादल. ३ ख. ते. ४ कर्मिति मा. ।
 ५ ख. ऽभ्य. ६ ख. रतः. ७ ख. प. पाठः. ८ ख. द्विते. ।
 ९ ख. तं. १० क. स्य. ११ ऋतुशब्दः प्राङ्निर्दिष्टः ।

लता पादहतौ लातं गृहीते वाच्यलिङ्गवत् ।
 लिप्ता विपाक्ते बाणे न्याल्लिप्तं त्रिषु विलिप्तके ॥
 लुप्तं 'प्रलोपिते लृता' गदभेदे मता स्त्रियाम् ।
 पिपीलिकायां च तथा मता लृतोर्गनाभके ॥

- 5 लृतिस्त्वौपधभेदे स्यान्मतो लोपा तु लोपके ।
 लोपतिः स्त्रियां पिष्टपिण्डे ! लोपा स्यात्पुंसि लोपके ॥
 लोतस्त्वश्रुणि वक्ता तु वाग्मिन्यथ च पण्डिते ।
 व्यस्तं तु व्याकुले व्याप्ते व्यक्तः 'स्फुटमनौपिणोः ॥
 वप्ता तु जनके पुंसि व्यक्तिः स्यात्पृथगात्मता ।
 10 वस्तिर्द्वयोर्निरुद्धे नाभ्यधोभृन्नि दशासु च ॥
 वर्ति' भेषजनिर्माणे नयनाञ्जनलेखयोः ।
 गात्रानुलेपनीदीपदशादीपेषु योषिति ॥
 वार्ता तु वर्तने 'वातिङ्गणे' 'हृष्याद्युदन्तयोः ।
 निःसारारोग्ययोः क्लीबं 'वृत्तिमन्त्रीरुजोस्त्रिषु ॥
 15 व्याप्तं स्थाते समाक्रान्ते व्याप्तिर्व्यापनलभयोः^१ ।
 व्याप्तं वीणादिवाद्ये स्यादथ वातः समीरणे ॥
 वार्तमुक्तं तथाऽरोग्ये वातः 'सङ्क्षेऽभिधीयते ।
 उक्तीर्णे तु भवेद्दान्तः भवेद्विक्तिर्विचारणे'^२ ॥

१ ख. प्रलू ।

२ ख. वा ।

३ क. टे मनीषिणि

४ ख. क्लि ।

५ वातगणे, इति मा. ।

६ ख. हृष्या ।

७ क. वृत्ति ।

८ ख. व्यापतज्जभयोः ।

९ क. सन्धे, ख. सत्वे इति मा. ।

१० क. रिणे ।

- लाभसम्भवयोर्वित्ति'वित्तं ख्याते विचारितं ।
 धनेऽथ वीतिस्तु गतौ धावने प्रजनेऽशने ॥
- दौर्मौ, वीतं त्वसारे तु गजे च तुरगे तथा ।
 शान्ते वीतमपि क्लीबं तथैवाङ्कुशकर्मणि ॥
- 5 वृत्तमाचरणे छन्दन्यपि वृत्तिस्तु वर्तने ।
 जीवनेऽपि भवेद्वृत्तिः कौशिक्यादिप्रवर्तने ॥
 वृत्तिस्तु वरणे वृत्तमुक्तं प्रमवबन्धने ।
 कुचाग्रे घटीधारायां वृत्तमित्यभिधीयते ॥
 वृत्तोऽधीतेऽप्यतीते च वर्तुलेऽपि मृते वृते ।
- 10 वृद्धेऽन्यन्निङ्गवान् क्लीबं छन्दश्चारिचवृत्तिषु ॥
 वेत्ता न्याज्जातरि नरे वेदितं ज्ञापितेऽपि च ।
 शतं मङ्गलान्तरे शस्तमुक्तं श्लेषप्रशस्तयोः ॥
 शक्तिरस्त्रान्तरे शौर्य उत्साहादौ बले स्त्रियाम् ।
 अथाकृष्टे भवेच्छ्लेषं शान्तिः स्त्री मङ्गले शमे ॥
- 15 शान्तोऽतिमुक्तरमयोर्वारणे शान्तमव्ययम् ।
 श्रान्तिः कृशे शमे शान्तं शास्ता स्याद्वेवताभिदि ॥
 शासकेऽपि महौषाले, शितं स्यादपि दुर्बले ।
 निशितं च 'शितिर्भृजे' ना मितोऽमितयोस्त्रिषु ॥
 शीतं 'हिमगुणे' प्रोक्तं शीतलालमयोस्त्रिषु ।
- 20 वानीरे बहुवारे ना श्रितः' स्यादाश्रयीकृते ॥

- श्रुतिः श्रोत्रं च तत्कर्मण्यान्नायवार्तयोः स्त्रियाम् ।
 युक्तिः कपालशकले शङ्खे शङ्खनखेऽपि च ॥
 नस्थश्चावर्तदुर्नाममुक्तास्फोटेषु च स्त्रियाम् ।
 युक्तमग्नौकते पृते निष्ठुरे च निगद्यते ॥
- ५ श्रुतमाकर्णिते शास्त्रे श्वेतो द्वीपाद्रिभेदयोः ।
 श्वेता वराटिकाकाष्ठपाटलाशङ्खिनीषु च ॥
 श्वेतं रूप्यं तु मन् मान्ये माधौ च धीरशस्तयोः ।
 विद्यमाने तथा मत्ये मती 'माध्यमयोः स्त्रियाम् ॥
 सप्तं श्रेष्ठं तथा स्यातः स्यातके च कृताश्रवे ।
- १० 'स्फोतिर्वृद्धौ स्त्रियां मातिदाने चाप्यवमानके ॥
 स्वान्तं तु गङ्गरे चित्ते मीता लाङ्गलपङ्क्तौ ।
 स्वर्गङ्गायां च वैदेह्यां सञ्चाररहिते स्थितः ॥
 स्थितिः स्त्रियां च मर्यादासौम्योरथ मितं मतम् ।
 'बद्धे चावमिते श्वेते शर्करायामपि स्त्रियाम् ॥
- १५ सुतस्तु भूपतौ पुत्रं पुत्रिकायां सुता मता ।
 सुतस्त्वभिपुतेऽपि स्यात्सुतः स्यादपि निद्रिते ॥
 सुप्तिः स्पर्शाज्ञतातन्द्रोः स्वापविश्रम्भयोः स्त्रियाम् ।
 सूतस्तु पारदे पुंसि प्रसूते प्रेरिते त्रिषु ॥
 स्रचियाद्वाङ्मणीपुत्रं मारयौ तक्षिण बन्दिनि ।
- २० स्रुतिः स्त्रियां मन्ततौ स्यात्स्रुतं स्यात्तन्तुमन्तते ॥

स्यूतः प्रसेवके ना चिघूतेऽथ स्यात्स्मृतिः स्त्रियाम् ।

धर्मशास्त्रस्मरणयोः स्मृति'गमनमार्गयोः ॥

सेतुः कुमारके नालौ स्रोतः प्रवहणे मतम् ।

हस्तः करे करिकरे मप्रकोष्ठकरेऽपि च ॥

5 ऋक्षभेदे, हतं नष्टे ताडितेऽपि च वाच्यवत् ।

हन्ताव्ययं भवेत्वेदे हन्ता तु स्यान्निहन्तरि ।

हितं घृते गते पथ्ये हितं मित्रं निगद्यते ।

हौतस्तु लज्जामंपन्ने हुतं होमे निगद्यते ॥

हुतिः^१ स्त्रियां मताऽऽह्वाने हवने^२ च निगद्यते ।

10 हतं त्वपहृते वाच्यन्निङ्गं स्याद्धेतिरायुधे ॥

ज्वालायां च स्त्रियां सूर्ये तेजस्यपि तथा मता ।

हेतुः स्यात्कारणे निङ्गे हाता त्वृत्विजि च कश्चित् ॥

शतं व्रणे भवेत्क्लौवं शतस्तु व्रणवत्यपि ।

शतिर्नाशे स्त्रियां शन्ता महान् पुंसि गद्यते ॥

15 शन्ता शूद्रात्पञ्चियाजे प्रतीहारे च सारथी ।

भुजिष्यातनयेऽपि स्यान्वियुक्तेऽपि च वर्धमि ॥

शान्तं क्लौवं निगदितमपराधप्रमार्जनं ।

शिमं तु श्लेषिते वाच्यवद्वरण्यां शितिः स्त्रियाम् ॥

निवासेऽपि शये^३ कालभेदेऽथ शवर्थौ शतम् ।

॥ इति तद्वितीयम् ॥

॥ अथ तद्वर्तमानम् ॥

अर्हतश्चापि सुगते श्लेषोऽपि च गद्यते ।
अगस्तिः स्यात्कुम्भयोर्नौ वङ्गमेनतरावपि ॥
अर्वती' कुम्भदास्यां च वडवायां च योषिति ।
अमृतं यज्ञशेषे स्यात्पीयूषे मल्लिने घृते ॥

- 5 अयाचिते च मोक्षे च ना धन्वन्तरिदेवयोः ।
अमृता तु भवेत्पथ्यागुदृच्यामल्लकौषु च ॥
अजितः कमलाकान्तेऽप्यजिता हरयोषिति ।
अजितौषधिभेदे स्यादच्युतोऽनिर्जिते स्थिरे ॥
हरौ, च योषिति पुनर्गौर्यामप्यच्युता मता ।
10 अर्दितं स्याद्याचितेऽपि वातव्याधौ च हिंसिते ॥
अमृताश्चापि लाजेषु तण्डुलादावर्हिंसिते' ।
अव्यक्तस्तु हरौ गुप्ते शङ्करे महदादिके ॥
आत्मन्यपि, तथानन्तो गदितो विष्णुशेषयोः ।
अनन्ता सारिवादूर्वाविशल्यालाङ्गुलीषु च ॥
15 अनन्ता हैमवत्यां च गुदृच्यां च क्षितावपि ।
अनन्तं व्याम्नि क्लीबं स्यात्पूजिते त्वञ्चितं मतम् ॥
अतीतं पूर्ववृत्तेऽपि सुहृदेऽपि निगद्यते ।
'अर्हतिस्तु भवेद्दाने निर्बुद्धावमतिः पुमान् ॥

- अदितिर्वसुधायां 'स्याददितिर्देवमातरि ।
 अखातं स्याद्देवखातेऽमत्ये त्वन्तमौरितम् ॥
- 'अश्मन्तस्तरुभेदे स्यादश्मन्तं' मरणे मतम् ।
 अमितं स्यादमङ्गलातेऽप्यमितः काल उच्यते ॥
- 5 अर्चितः पूजितजनेऽप्यमितः श्यामले मतः ।
 अरतिः स्यादमन्तोषे त्वर्पितं 'न्यात्ममर्पिते ॥
- अंहतिस्त्वशुभे त्यागरोगयोरङ्गतिः पुनः ।
 पुंस्यग्निहोत्रवर्हिष्ठप्यापातः पतने मतः ॥
- तदात्वे स्यादथाघातं 'शिङ्घितक्रान्तयोरपि ।
 10 आध्मातः पवनव्याधा आख्यातं भाषिते तिङि' ॥
- आभुतः स्नातके स्नातेऽप्याहतः मादरेऽर्चिते ।
 आचितः शकटोन्मये पल्लानामयुतद्वये ॥
- पुल्लिङ्गः मङ्गलहीतेऽपि 'छन्देऽपि स्यात्त्रिन्निङ्गकः ।
 आहतं तु मृपार्थे स्यात्ताडिते गुणितेऽपि च ॥
- 15 स्यात्पुगातनवस्त्रेऽपि नववस्त्रेऽपि 'नाऽऽनके ।
 आनर्तः' स्याद्देशभेदे नृत्यस्थाने जले' रणे ॥
- आवर्तश्चिन्तने वारिभ्रमे चावर्तनेऽपि च ।
 आस्फोटः काविदारार्कपर्णयोरभिधीयते ॥

१ ख. स्यादपि मा ।

२ ख. अस्म

३ ख. अस्म ।

४ क. स्यात्पुमर्पिते ।

५ मिङ्घितघ्ना, इति मा. ।

६ भिदि, इति मा. ।

७ छि, इति मा. ।

८ ता, इति मा. ।

९ ख. ने ।

१० ने, इति मा. ।

- आस्फोता गिरिकर्ण्यां च वनमल्ल्यां च योषिति ।
 आयतिस्तु स्त्रियां 'दैर्घ्ये प्रभावागामिकालयोः ॥
- आयत्तिस्तु स्त्रियां स्नेहे वशित्वे वामरे बले ।
 आयस्तः क्लेशिते क्षिप्ते तेजिते कुपिते 'इते ॥
- 5 आयतिस्तु स्त्रियां रूपे सामान्यवपुषोरपि ।
 आयत्तिः^१ मङ्गले स्नाभे स्त्रियामायत्तिरापदि ॥
- प्रापणेऽपि च योषित्यादापातः पतने पुमान्^२ ।
 आयतिस्तु प्रणामे स्यादाहतिर्हनने भवेत् ॥
- 'आश्रुतं स्यात्प्रतिज्ञातेऽप्यादृतः सादरार्थवान् ।
 10 अथेच्छाविषयीभूतेऽपीपितं^३ च तथंक्षिते ॥
- इङ्क्षितं स्याद्गतौ क्रीडं हौरितं समुदौरिते ।
 इङ्क्षितं चेष्टिते प्राक्तमौक्षितं त्ववलोकिते ॥
- 'ईपितं त्वुञ्छिते शस्ते मंस्तुतावीडितस्तथा^४ ।
 उपितं व्युपिते दग्धेऽप्युदन्तः माधुवार्तयोः ॥
- 15 उदात्तः स्वरभेदे स्यादयात्यागादिमंयुते ।
 काव्यालङ्कारणे कृत्येऽप्युदितं^५ 'तृक्त उङ्गते ॥
- उतप्तं शुष्कमांसे स्याच्चिषु तप्ते परिभुते ।
 उचितं तु भवेद्यस्ते मिते^६ 'ज्ञाते समञ्जसे ॥

१ ख. भेदे ।

२ ख. हि ।

३ ख. हतिः ।

४ पूर्व गतः ।

५ ख. व्यालातं वञ्छित्वाष्ट ।

६ क. रितं, ख. हितमिति मा. ।

७ इङ्क्षितं त्विञ्छ, इति मा. ।

८ ते हिते, इति मा. । ९ ख. भु । १० जा. इति मा. ।

उच्छ्रितं त्रिषु सञ्जाते 'समुन्नतप्रवृत्तयोः' ।

उन्नतस्तु भवेच्छौण्डे धत्तूर'मुचकुन्दयोः ॥

उन्नतस्तु भवेद्वैर्घे द्रुमे त्रिष्वपि चोद्धते ।

उद्धातस्तु भवेत्पादस्वल्पने समुपक्रमे ॥

5 पवनाभ्यामयोगस्य कालभेदेऽप्युद्वीरितः ।

उद्वृजे सुकुमारे स्यादुत्थितो वृद्धिमत्यपि ॥

भुक्तोज्झितेऽप्युद्धतं स्यादुद्धितं तृणतेऽपि च ।

उत्क्षिप्तमूर्ध्वक्षिप्ते' स्यात्परित्यक्तेऽपि वाच्यवत् ॥

उद्विक्तं स्यादुर्वरितेऽप्युत्पुनतं गमनान्तरं ।

10 उत्थितं तु समुत्थानेऽप्युद्धितं तु समुद्धते ॥

तापादिनोर्ध्वगमने स्यादुच्छिक्तमपि त्रिषु ।

निर्मयादेऽप्युद्धतः' स्यादुद्धृतं प्रकटीकृते ॥

उक्षितं प्रोक्षितेऽपि स्यादुपेतः प्राप्तमात्रके ।

उन्नीतं तर्कितेऽपि स्यादुत्कृत्तं छिन्नवस्तुनि ॥

15 उपान्तं' स्यादनुप्रान्तं' जये न्यादुज्जतिः स्त्रियाम् ।

उत्पाटिते' स्यादुत्खातमुज्जीतं मामगायनं ॥

न्यूनौकृते तृनितं स्यादुपात्तं स्वीकृतावपि ।

ऊर्मितं विषमस्थूलंऽप्युद्धान्तं तु परिभ्रमे ॥

१ समुद्धृत, इति मा.

२ ख. उन्नयोः ।

३ ख. मुषु ।

४ ख. प्र

५ क. दृष्टः

६ ख. त्त ।

७ ख. म ।

८ ख. दित ।

उत्पातस्तृदितो रिष्टेऽप्यधतुः पुरुषेऽनले ।
 गजितः कम्पिते दौर्गतेऽपनयेऽप्योणितं मतम् ॥
 अथ क्रन्दितमाह्वाने रुदिते च नपुंसकम् ।
 कापोतो रुचके क्रीबं कपोतौघेऽञ्जनान्तरे ॥

५ कणितं शब्दविषये क्रमिता 'चालके पुमान् ।
 कविता स्यात्तु काव्यादावुक्तार्थे कथितं मतम् ॥
 कलितं त्ववबुद्धे स्यात् कथितं परिपाचिते ।
 अथ स्यात् क्रयितं क्रीते क्रमितं गमिते विदुः ॥
 कम्पितं स्यात्तु विधुते क्रव्यात्स्याद्राक्षसे खगे ।
 १० केशप्रसाधनद्रव्ये कङ्कतौ समुदाहृता ॥

काङ्कितं 'त्वौहितार्थे' न्यात्कामितं च तदर्थकम् ।
 मतं च काचितं 'बद्धे क्रामितं' विक्रमान्विते ॥
 किरातो म्लेच्छभेदे स्याद्दृनिम्बेऽल्पतनावपि ।
 स्त्रियां चामरवत्यां स्यात्कुट्टनौदुर्गयोरपि ॥

१५ कुपितः स्याद्रोषयुते शाये तु कुस्त्रितः स्त्रियाम् ।
 कुञ्चितं स्यात्तु सङ्कोचे निन्दे कुत्सितमौरितम् ॥
 कूर्दितं तु लवे प्राहुः कूणितं कूजितं रणे ।
 कृतान्तो यममिहान्तदैवाकुशलकर्मसु ॥
 केशितं केशविषये कलितं क्रीडिते मतम् ।
 २० किरातसङ्घे कैरातं कोपितस्तु रुपान्विते ॥

१ ख. प्यः

२ पा. इति मा.

३ क. धिते

४ ख. त्वः

५ ख. बु

६ यितमिति मा.

७ क. ख. नद्यामिति मा.

८ ख. न्दे

९ ख. ये

- खचितं तु भवेद्याप्तौ खनितं श्लोदिते मतम् ।
 खलतिः 'केशहौने स्यात्पुंमि छिन्नेऽपि खण्डितम् ॥
 खण्डिता पत्यन्तरिता खगितस्थपिते ममे ।
 खादितं गलिते प्रोक्तं खेदितं 'खेदमयुते ॥
- 5 क्रीडायुते खलितं स्यान्निन्दिते स्यात्तु गृहितम् ।
 गर्जितं वारिवाहादिध्वनौ ना मत्तकुञ्जरे ॥
 ग्रथितं गुम्फिते क्रान्ते हिंसिते च त्रिलिङ्गकम् ।
 गभस्तिः किरणे स्वर्ये ना स्वाहायां च योषिति ॥
 गमितं यापिते प्रोक्तं ग्लानिते ग्लापितं मतम् ।
 10 गर्भुत स्त्री स्वर्णलतयोः" मञ्ज्याते गर्गितं मतम् ॥
 गदितं वाचितेऽर्थे तु गर्भितं गर्भवत्यपि ।
 ग्रमितं स्यात्तु 'गिलिते गालितं शोधितार्थकम् ॥
 गामितं प्रापितार्थे स्या ह्यापिते गार्हितं विदुः ।
 गार्पितं गायितं गानविषये ग्रामता पुनः ॥
- 15 ग्रामानां तु समूहे स्यान्निगौर्णे 'गिलितं विदुः ।
 गौष्यतिर्निर्जरगुरौ ग्रथिते गुम्फितं मतम् ॥
 गुपितं गृहिते प्रोक्तं गुणितं गणितार्थकम् ।
 गोदन्तो हरितान्तेऽपि कथ्यते शब्दवेदिभिः ॥
 गोपितं तु रहस्यार्थे गोपतिः शिवपत्नयोः ।
 20 नृपभास्करदिक्पालगोपेषु च निगद्यते ॥

- गोमितं ! तृपन्नि स्यान्नोमतौ त्वृक्नदौभिदोः ।
 घर्षितं घृष्टितार्थे स्याद्वटितं त्वपि निर्मिते ॥
 घर्मितः स्वेदितेऽपि स्याद्वापितं घ्राणमापिते ।
 घृणितं तन्द्रिते प्रोक्तं घोषितं तु 'प्रचान्निते ॥
 5 चरितं कर्मणि प्राहुः पौनःपुन्ये तु चर्वितम् ।
 चमितं भोजितेऽपि स्याच्चर्चितं तु विन्नपिते ॥
 चकितं तु भवेत्स्पन्दं चलितं प्रचलायिते ।
 स्याच्चारुता तु मौन्दर्ये चान्नितं त्वन्यथा कृते ॥
 चावितं गान्नितेऽपि स्याच्चिह्नितं स्यात्तथान्तिके ।
 10 चिन्तितं चित्तविषये चेष्टितं स्यात्तु कर्मणि ॥
 चृपितं भक्षणभिदि चृणितं चातिकुट्टिते ।
 प्रेरिते चादितं प्रोक्तं चोरितं स्यात्तु निहृतौ ॥
 चोरता स्याच्चोरकृतौ छलितं तु प्रतारिते ।
 छदितं स्यात्तथोद्गोर्णे छादितं पिहिते मतम् ॥
 15 छात्रैकते छाचितं स्याच्छायितं छेदिते विदुः ।
 छुरितं मिश्रिते प्रोक्तं छेदितं तु द्विधाकृतौ ॥
 स्याज्जगद्विष्टपे क्लीबं वायौ ना जङ्गमे चिषु ।
 जगतौ भुवने क्षमायां छन्दोभेदे जनेऽपि च ॥
 जयन्ती वृक्षभिन्नौर्योस्तिथिभेदपताकयोः ।
 20 जयन्ती स्यादिन्द्रपुत्र्यां जयन्तस्तत्तनूजनौ ॥

- हरे 'भीमेऽथ ज्वलितं वाच्यवद्गन्ध उज्ज्वले ।
जनता जनमङ्गे स्याज्ज्वरितं तु ज्वरान्विते ॥
- जनिता जनके पुंसि जनिता निर्मितौ स्त्रियाम् ।
हिंसिते स्याज्जामितोऽथ जामाता दुहितुः पतिः" ॥
- 5 स्वर्यावर्ते धवे पुंसि जामिताऽन्त्यवाचिनौ ।
जौमृतः स्याद्देवताङ्गे मध्ये धृतिकरे गिरौ ॥
जीवातुर्जौविते भक्ते जीवनीयौपधेऽपि च ।
जीवन्ती देवताशम्योर्गुडुचौवन्दयोरपि ॥
- जिह्मता न्यात्तु कौटिल्यं जौवितं जीवने भृतौ ।
10 जृम्भितं करणे स्त्रीणामौहास्फुटितयोरपि ॥
जृम्भे, च जेमितं तु स्याद्भोजिते जाङ्गितं मतम् ।
भ्रुरितं हिंसितेऽपि स्याज्भ्रुरितं भ्रुरयुज्यपि ॥
अथ स्याज्जापितो जप्ते तडिदुक्ता तु विद्युति ।
त्वरितं प्रजवे शौघे तैलितं स्नेहपाचिते ॥
- 15 तन्द्रितं स्याद्दृग्गतेऽथ तन्वितं शास्त्रसम्भते ।
स्रक्ष्णौकते तक्षितं स्यात्समे तापिततामिते" ॥
चामितं जनितचामे तारितं तरणान्विते ।
तानितं तानितपटे तिमितं स्तिमितार्थके ॥

१ मोने, इति मा. ।

२ ख. नि ।

५ ख. मध्ये ।

७ क. ते, ख. त, इति मा. ।

३ तौ, इति मा. ।

४ ख. तोऽष्टे ।

६ वर्जित इति शेषः

८ ख. तौ ।

'तार्गतो वासुदेवे स्याच्छार्जे' तु तृणता मता ।
त्रिगर्तो ना देशभेदे तथा स्याद्गणितान्तरे ॥

भवेद्दुर्घुरिकायां च त्रिगता कामुकस्त्रियाम् ।
तुलितं स्यात्तुलनाक्रान्ते तुपितो देवभिद्यपि ॥

5 तृणता तु तृणत्वे स्यात्तथा धनुषि गद्यते ।
तोदितं तु प्रेरिते स्यात्तोन्नितं तु तुलनाधृते ॥

दंशितं जातदंशे स्यात्कवचेनावृतेऽपि च ।
दयितं तु प्रिये पुंसि भर्तर्यपि निगद्यते ॥

दमितं दमसम्पन्ने दलितं विदल्लीकृते ।

10 दारपितं दानविषये दारितं तु विदारिते ॥

दुर्गतिर्नरके नैःस्व्ये स्त्री दृष्टान्त उदाहृतौ ।
शास्त्रे च मरणे चाथ पापे दुरितदुष्कृते ॥

दुर्दृष्टिस्त्यक्तयोपायां दुर्बुद्धौ दुर्मतिर्मतः^१ ।
दुःश्रुतं दुग्धीते 'स्यादुष्पाके दुःश्रुतं मतम् ॥

15 दुष्यन्तः स्याद्राजभेदेऽप्युपलायां दृषत् स्त्रियाम् ।
दृष्टान्तः स्यात्कथाशास्त्रे दृष्टान्तस्तु निदर्शने ॥

दोलितं कम्पितेऽपि स्याद्दौष्यन्तिर्नृपभिद्यपि ।
ध्वनितं तु निनादे स्याद्ध्वपितं^२ तु 'प्रधर्षणे ॥

धमितं स्यात्तथाध्याते धलितं भलिते मतम् ।

20 धिक्कृतं स्यादपध्वस्ते प्रमत्ते धूपितं मतम् ॥

१ ख. पु. नास्ति, क. दृण, इति मा. ।

२ ख. ता ।

३ ख. स्याद् :

४ ख. द्धनितं ।

५ ख. प्रच ।

- धूमायिते धूमितं स्याद्दुर्गतः' सारथौ पुमान् ।
 धैवतः' स्वरभेदे स्यान्नमितः स्याद्विनामिते ॥
- नन्दितो हर्षमस्यन्ने न्यङ्कृतो धिक्कृते' मतः ।
 नादितं नादमस्यन्ने नाशितं तु विनाशिते ॥
- 5 न्यामितं स्यात्तु विन्यस्ते निमित्तं हेतुलक्षणाः ।
 निर्हतिः स्यादलक्ष्यां स्त्री दिक्पालेऽपि क्वचित्पुमान् ॥
- निकृतं स्याद्विप्रलब्धे' शठे विप्रकृते त्रिपु ।
 निर्मुक्तो मुक्तमङ्गे स्यान्मुक्तकञ्चुकभोगिनि ॥
- निरस्तस्त्रिपु निश्चृते प्रेषितेपौ द्रुतोदिते ।
 10 मन्थक्ते च प्रतिहते निकेतं मदने मतम् ॥
- निवातो दृढमन्नाहे 'वातशून्ये तथाश्रये ।
 निकृतिर्भर्त्सने क्षेपे शठे शाश्वतेऽपि च स्त्रियाम् ॥
- निशान्तस्त्रिपु शान्ते स्यात्कौबं तु भवनोपमोः ।
 निर्हतिः' सुस्थितावस्तङ्गमने च सुखे स्त्रियाम् ॥
- 15 नियतिर्नियमं दैवे स्त्री पतन्यातुके' खगे ।
 निर्हत्तं' स्यात्तु निष्पन्ने निर्णिक्तं शोधिते मतम् ॥
- निधृतं तु भवेत्क्षिप्ते निष्पीतं पीतमात्रके ।
 निर्धृतं तु भवेद्द्वौते नियन्ता पुंसि शास्तरि ॥
- मञ्ज्याभेदे तु नियतं निरतं' तु निरन्तरे ।
 20 नितान्तं स्यादतिशये नियतो नियमान्विते ॥

१ ख. तो

२ ख. त ।

३ ख. तो ।

४ ख. स्त्री ।

५ क. वात

६ ख. हतिः ।

● आतुकं, इति मा. ।

७ अयं पाठः प्रकारादिषु न्यायः । ८ क. हत्तं । ९ ख. पुनं ।

- निर्भान्तः स्याद्भान्तिहीने' निवीतमृजुसूत्रके ।
 निहितं तु विनिश्चिते निष्णातं निर्णयान्विते ॥
- निर्धत्तं व्यक्तिभूयिष्ठे निचितं तु समृद्धिते ।
 निर्मितं कृतनिर्माणे दैवे स्यान्निर्यतिः स्त्रियाम् ॥
- 5 निशान्तः शान्तिमापन्नं निभृतो गुप्तशिष्टययोः ।
 निवृत्तिः^१ स्यान्मनस्तुष्टौ नोदितं प्रेरिते मतम् ॥
- पन्नितं शैलजं तापे केशपाके च कर्दमे ।
 प्रसृतः सम्प्रसारे स्याद्विनीते वेगिते त्रिषु ॥
- "अर्द्धाञ्जनौ तु पुल्लिङ्गो जङ्घायां प्रसृता मता" ।
 10 प्रसृतं कुसुमे कौत्रं त्रिषु मञ्जातस्ततयोः ॥
- प्रभृतं प्रचुरे प्रोक्तं पण्डितः सिन्धुके कवौ ।
 प्रहतं विहते शृणु पर्यस्तः पतिते^३ हते ॥
- प्रणौता यज्ञपात्रे स्यात्प्रणौतः संस्कृतेऽनले ।
 त्रिषु शिषोपसम्पन्नविहितेषु प्रवेशिते ॥
- 15 प्रणतिः स्यान्नमस्कारे प्रणतस्तद्युते नरि ।
 प्रतीतः सादरे ज्ञाते हृष्टप्रस्थायोस्त्रिषु ॥
- प्रमितं स्याद्वाच्यलिङ्गं^४ प्रोक्षितेऽपि मृतेऽपि च ।
 परेतो वाच्यलिङ्गः स्यान्मृते भूतान्तरे पुमान् ॥
- पर्वतः स्यात्पुनः शाकभेदमत्स्यप्रभेदयोः ।
 20 देवमुन्यन्तरे शैले प्रपातो निर्भरे तटे ॥

१ युते, इति मा. । २ दन्तशिष्टयोरिति मा. । ३ क. वृत्तिः

४ स्याद, इति मा. । ५ क. एतदगन्तं पाणिनिं कुञ्जः प्रवृत्तिरिति पाठः

६ ख. हृ ।

७ ख. प्रे ।

- पर्याप्तं तु यथेष्टे स्याच्छक्ते तृप्तौ निवारणे ।
 पञ्चता मरणे पञ्चभावेऽपि च निगद्यते ॥
- पशतिः पशमृले स्यात्पशतिः प्रतिपत्तिथौ ।
 प्रहतिः स्यात्समुत्पत्तौ तनये दुहितर्यपि ॥
- ५ प्रततिः स्यात्तु विस्तारे वन्यामपि निगद्यते ।
 प्रवृत्तिस्तु प्रवाहे स्यादुदन्तेऽपि च गद्यते ॥
- अवन्यादौ च पर्याप्तिः प्रकामप्राप्तिरशने ।
 प्रकृतिर्गुणमाम्यं न्यादमात्यादिस्वभावयोः ॥
- योनौ लिङ्गे पौरवर्गे मतं प्रव्यक्तमुन्वणे ।
 १० 'परितः' स्यादाममन्तात्यगौतं^१ दिश्यथो विदि^२ ॥
- प्रमितिर्योऽपि पुनः परितं व्याप्तिवाचकम् ।
 पङ्कितं पङ्कवन्स्थाने पठितं पाठसंस्कृते ॥
- पणितं वस्तुनि क्रीते प्रमिष्टं प्रथितं मतम् ।
 प्रयतं संस्कृते प्राक्तं प्रयतो धीर इत्यपि ॥
- १५ प्रयतं नियमाक्रान्ते प्रततं विस्तृते मतम् ।
 प्रदत्तं दानविषये प्रवृत्तं^३ नर्तने मतम् ॥
- सम्भृते प्रभृतं प्राक्तं प्रशस्तं शस्तकर्मणि ।
 प्रहस्तो राशमभिदि^४ 'प्रशस्तो ज्ञातसम्भृते ॥
- निरर्गलेऽपि प्रहतः प्रपातो निर्भरे मतः ।
 २० प्रस्थातस्तु प्रमिष्टं स्यात्पदातिः पादगामिनि ॥

१ इतः साङ्ख्यलोकाः ख. पुस्तकं नास्ति

२ क. गौतः

३ ख. गितं ।

४ दिवि, इति मा. ।

५ ख. वृत्तं

६ ख. प्रह ।

- प्रभातं तु दिनान्ते स्यात्प्रसितिर्बन्धने स्त्रियाम् ।
 पङ्क्तिः कर्मसन्दोहग्रन्थे मार्गेऽपि 'गद्यते ॥
- प्रचेताः स्यात्तु वरुणे प्रणुतं तु नमस्कृतौ ।
 पटितं 'स्यादधोवायुनिर्गमे वाच्यनिङ्गवत् ॥
- 5 पार्वती मल्लकौदुर्गागोपालपुत्रिकासु च ।
 प्रार्थितं 'याचिते शत्रुसंरुद्धेऽभिहते त्रिषु ॥
- पादातं स्यादने कौबं पाटितं तु द्विधाकृते ।
 समापिते पारितं स्यात्प्राजिता पुंसि यन्तरि ॥
- पाचितं परिपक्वे स्यात्पातितं कृतपातने' ।
 10 पिहितं छादिते प्राक्तं मांसे तु पिणितं मतम् ॥
- पिण्डितं तु भवेद्गोले' पौडितं तु प्रपौडिते ।
 पित्तसन् विहङ्गमे पुंसि पतनेच्छौ च' वाच्यवत् ॥
- प्रफुल्लिते पुष्पितं स्यात्पुटितं पुटसंस्कृते ।
 पुटितं स्याद्वस्तुपुटे पाटितं 'स्यूतयोरपि ॥
- 15 पुरणार्थे पुरितं स्यात्पूरितं पृषवत्कृते ।
 एकौकृते 'पूगितं स्यात्पुरोधसि पुरोहितः ॥
- पृषद् मृगे पुमान् बिन्दौ न द्वयोः 'पृषतोऽपि ना ।
 अनयोश्च त्रिषु श्वेतबिन्दुयुक्तेऽप्युभाविमौ ॥
- निरौक्षिते प्रेक्षितं स्याद्याचार्ये प्रेषितं मतम् ।
 20 निरौक्षिते प्रेक्षितं' स्यात्प्रेरितं प्रेरणास्पदे ॥

१ ख. क्षुः

२ ख. स्यादयो ।

३ ख. पावि ।

४ क. या

५ ख. दोले ।

६ ख. तु ।

७ ख. लू ।

८ क. पुः

९ ख. छ ।

१० ख. क्षितं ।

- प्रोक्षितं निहते' मित्ते प्रोक्षतं दैर्घ्यवत्यपि ।
 प्रोक्षितं च, परित्यक्ते प्रोज्झितं चापि वाच्यवत् ॥
- प्रोक्षितं प्रावृतेऽपि स्यात्प्राणितं' त्विष्टुसम्भवे ।
 बाह्यं च फले जम्बा बाधितं बाधवत्यपि ॥
- ५ बुधितं तु भवेद्बुद्धे 'बुद्धितं गजगर्जने ।
 मामभेदे बृहत् क्लीबं बृहती वसनान्तरे ॥
- छन्दोभिष्टुद्रवार्ताकौवारिधानीपु वाचि च ।
 कण्टकारीमहत्याश्च बोधितं बोधवत्यपि ॥
- कुशीलवे मुनी गमानुजे तु भरतस्तथा ।
 १० दौष्यन्तौ' भारतं वर्षभेदे व्यामृतावपि ॥
- भणितं भाषिते पूर्णे भरितं भमितं' पुनः ।
 स्याद्भस्मन्यथ गौर्णे तु भणितं भ्रमितं पुनः ॥
- भ्रमवत्यपि तल्लिङ्गं भञ्जितं तु तिरस्कृते ।
 भारती वाचि वचने पश्चिद्वृत्तिप्रभेदयोः ॥
- १५ भामन्तः सुन्दराकारे त्रिपु ना भामपश्चिणि ।
 भावितं वामिते प्राप्ते भृभृद् नाऽद्वौ मल्लौपती ॥
- भ्राजितं शोभिते भ्रान्तं भ्रामितं वाचि भाषितम् ।
 'भ्रामितं वामिते वाच्ये वाच्यवद्भाषितं मतम् ॥
- भिक्षितं स्याद्याचितेऽपि भेदितं स्फोटिते विदुः ।
 २० महती वल्लकीभेदे राज्ये तु स्यान्नपुंसकम् ॥

- तच्चभेदे पुमान् श्रेष्ठे मरुद् देवे समीरणे ।
 महितं तु पवित्रे न्यान्मणितं रतिकूजिते ॥
- मथितं निर्जले 'घोले' तथान्मोडितघृष्टयोः ।
 मनितं तु भवेद्दुहे' मण्डितं भृषिते त्रिपु ॥
- 5 मन्त्रितं 'मन्त्रसंयुक्ते मन्त्रितं मन्त्रवत्यपि ।
 मापतिस्तु हृषीकेशे मापितं मानमंस्कृते ॥
- मिहितं तु मनोज्ञे स्यान्मृच्छितो 'मृतमृदयोः ।
 मोच्छयेऽपि दृढे' त्वाहुर्मपितं खण्डितेऽपि च ॥
- गवेपिते तु मृगितं मेदितं मृच्छिते हिते ।
 10 म्लच्छितं परभाषायां निगदन्ति मनीषिणः ॥
- मोक्षितो मोक्षितश्चापि बन्धमुक्त उद्दीर्यते ।
 मोदितं त्वन्यथाभावे यमितं नियमान्विते ॥
- याजितः कारितमखे यापितः त्रिष्टतिक्रमे ।
 स्त्रियां निगदिता विज्ञेयोंपिता योंपिदित्यपि ॥
- 15 रजितं' विशदे दन्तिदन्तयोस्तारहारयोः ।
 रक्षितं गोपिते प्रोक्तं विरहे रहितं मतम् ॥
- रणितं' तु भवेच्छब्दे रचितं क्रमनिर्मिते ।
 रमितं स्तनिते क्रीत्रे स्वर्णादिखचिते त्रिपु ॥
- रञ्जितं रङ्गसंयुक्ते राज्ञान्तस्त्वर्थनिर्णये ।
 20 रुदितं क्रन्दिते प्रोक्तं रुतितं' चञ्चले' मतम् ॥

१ ख. तक्ते ।

२ ख. घृष्टयोः ।

३ दृढे. इति मा.

४ ख. मन्त्रित ।

५ क. मत

६ हृते. इति मा.

७ ख. जितं ।

८ ख. जितं ।

९ ख. दितं ।

१० ख. च चले

- रूपितं तु भवेत्क्रुद्धे 'रूपितं मलदृषिते ।
 'रुशतौ वागकल्याणी वाणी क्षेपाऽवचोविदाम्' ॥
- रेवतौ हलिपत्न्यां स्यादृषमातृप्रभेदयोः ।
 रोहितं लोहिते रक्त ऋजुशक्रशरामने ॥
- 5 मौने मृगे च पुंसि स्यात्तथा रोहितकद्रुमे ।
 "रोहितं रोहिते रक्ते रोषितं त्वधिरोहिते ॥
 रोषितं त्वधिरुद्धे स्याद्रोषितं तु विवेचिते ।
 विलोकिते रोषितं स्याद्रोषितं रुचिभाजनि ॥
 रोहिद् मृग्यां लताभेदे रोषितं रोमसंयुते ।
 10 ललितं हारभेदे स्याद्रौषितं ललितेऽपि च ॥
 लपितं वर्चसि प्राहुर्लज्जितं तु वपावति ।
 लङ्घितं^१ स्यादतिक्रान्तौ लङ्घितं सम्यगौषिते ॥
 लम्बितं तु निराधारे लम्बितं^२ प्रापिते मतम् ।
 लापितं त्वधिरुद्धे स्याल्लङ्घितं हतलङ्घने ॥
- 15 लुटितं स्यात् लोट्यां लुण्ठितं तु वल्गाहृते ।
 लोहितं रक्तगोशैर्षे कुङ्कुमे च कुचन्दने ॥
 तथा नदान्तरे भौमे वर्णे च त्रिषु तर्जति ।
 वनिता जातरागस्त्रीस्त्रियोश्च त्रिषु याचते ॥

१ ख. क

२ ख. प. पाठः

३ वचो विहामिति मा. ।

४ लो. इति मा. ।

५ ख. चितं

६ ख. लं

७ ख. भितं

८ लोट्यामिति, इकञ्जिनयो धातुनिर्देश इति जिनपानिदिष्टमपि प्रकृशणा-

द्वावर्थे लक्षयतीति भावः । उवमन्यचापि ।

वनिता जनिता पुंसि वनिताऽपि वधूः स्त्रियाम् ।
'वनितं याचितेऽपि स्यात्सेवितेऽपि च वाच्यवत् ॥

वर्द्धितं प्रसृते^१ भिन्ने पुरिते^२ वहतिर्गवि ।
मचिवे पुंसि वहतुः पथिके वृपले पुमान् ॥

६ वसिगतं स्यादश्वगतौ वसितं^३ व्याकुले मतम् ।
वसतिः स्यात्स्त्रियां वामे यामिन्यां च निकेतने ॥

वसितः स्यात्समुद्गीर्णे वर्णितस्तु परिस्तुते ।
प्रलाभिते वञ्चितः स्याद्वन्दितस्तु नमस्कृते ॥

वर्मितः^४ स्यात्कङ्कटिते^५ वसन्त चतुर्भिद्यपि ।
१० विस्तारवन्धोर्व्रतती^६ वर्धितं^७ पुरितं मतम् ॥

वर्जितं स्यात्परित्यक्ते वहितं वाहने मतम् ।
वापितं तु भवेदौजाकृतमुण्डितयोस्त्रिषु ॥
व्यायतं व्यापृते दौर्घे दृढे चातिशयेऽन्यवत् ।
व्याघातः स्यादन्तराये प्रहारे^८ योगभिद्यपि ॥

१५ वासिता करिणौ नार्योर्वासितं भाविते रुते ।
वासन्ती माधवीयूथ्योः^९ पाटलायां क्रमेलके ॥
वासन्तः कोकिलेऽपि स्यादुष्ट्रेणाऽवहिते विटे^{१०} ।
व्यापृतो दौर्घदृढयोर्वाक्यतिर्गुरुवाग्मिनोः ॥

१ ख. पु. नास्ति ।

२ सिते, इति मा.

३ ख. जिते ।

४ क. सुतः ।

५ ख. वर्णितः

६ ख. गटकिते

७ ख. धी ।

८ ख. प ।

९ ख. ३

१० ख. ध्योः ।

११ विषे, इति मा.

विविक्तं स्यादसम्पृक्ते रहःपूतविवेकिषु ।
वाच्यवद्दर्शिते' धौरे विनेता राक्षि' शिष्टके ॥

विकृतोऽसंस्कृतेऽपि स्यादौभर्त्स रोगितेऽपि च' ।
विकृतिश्चन्द्रमोभेदे प्रकृतिव्यत्ययेऽपि च ॥

5 विभ्रुतं' ज्ञातसंहृष्टप्रतीतेष्वभिधेयवत् ।
विनीतमुपनीते स्यादपनीते जितेन्द्रिये ॥

विनीतः सुवहाश्च स्यान्निभृतेऽपि वर्णिज्यपि ।
विनतः प्रणते भग्ने विनता ताश्चर्यमातरि ॥

विनता 'पिटिकाभेदे' शिष्टके त्वभिधेयवत् ।

10 विधाता कर्तृसामान्ये विधाता वेधमि स्मरे ॥

विजाता तु प्रसूतायां जनिते विकृतेऽन्यवत् ।
विश्वस्तो जातविश्वामे विश्वस्ता' विधवास्त्रियाम् ॥

विद्युत् सौदामिनीमन्थ्याः निष्प्रभे त्वभिधेयवत् ।
विहस्तो विह्वले पण्डे' विपत्तिर्यात' नास्वपि ॥

15 विदितं बुद्धश्रुतयोर्वाच्यवत्समुदौरितम् ।

विहृता क्षुद्ररुग्भेदे विस्तृते' त्वभिधेयवत् ॥

विच्छित्तिः स्यादङ्गरागे' विच्छेदे हारभिद्यपि' ।

विधृतं कम्पिते त्यक्ते कुटिलेऽपि च वाच्यवत् ॥

१ ख. नि ।

२ ख. क्षः ।

३ ख. गवत्यपि ।

४ क. वृत्तं ।

५ ख. पिट ।

६ ख. स्त ।

७ चच्छे, इति मा. ।

८ यतिनास्त्रपि, इति मा. ।

९ ख. कृते ।

१० हारे, इति मा. ।

११ ख. दृष्टाभेदयोः ।

विक्रान्तस्तु भवेच्छृरे विगतस्तु गतस्पृहे ।
 वियत् स्यान्नभमि क्लौवं विभृतिभृतिभम्मनोः ॥
 विहितं कृतमात्रेऽपि विद्रुतं तु पन्नायिते ।
 वृत्तान्तः^१ स्यात्प्रकरणे कात्स्न्यवार्ताप्रभेदयोः ॥

5 प्रस्तावे वेष्टितं रुद्धे नामके करणान्तरे ।
 वेष्टितं गमने प्राक्तं कुटिले^२ विधुते त्रिषु ॥
 वेधितं कृतवेधे स्याद्वेपितं तु विकम्पिते ।
 वेशन्तः पल्वले प्राक्तो वेगिताः^३पि^४ विगुम्फिते ॥
 वैक्रान्तं रत्नभेदे स्याद्वनान्तं तु शरत् स्त्रियाम् ।

10 शकुन्तः स्यात्पश्चिमात्रे भामपश्चिमहेन्द्रयोः ॥
 श्यमन्तो मणिभेदे स्यात्सुप्ते तु शयितो मतः ।
 शण्डितं शाद्वलवति^५ निश्वासे श्वमितं भवेत् ॥
 शङ्कितं जातशङ्के स्याच्छब्दितं शब्दवत्यपि ।
 शाकुन्तः^६ स्यात्सूक्तभेदे शाश्वतं तु निरन्तरे ॥

15 शिष्टितस्तु विनोते स्याच्छीतला देवताभिदि ।
 तथा स्फोटविशेषेऽपि श्रीपतिः पुरुषोत्तमे ॥
 श्रीमांस्तिलकदृष्टे स्यान्मनोज्ञे धनिके त्रिषु ।
 शुद्धान्तश्चावरोधे स्याद्रहःकक्षान्तरेऽपि च ॥
 शुद्धान्तःकरणे पुंसि शुद्धान्त इति गद्यते ।
 20 विनियुक्तावशेषे तु शेषितं शेषितं पुनः ॥

१ क. तं. ख. न्ता. इति मा.

२ द्रितं. इति मा.

३ क. धि ।

४ ख. वि ।

५ ख. न्ते ।

- शुष्कौकते शोधितं तु गालिते' शोभितं तथा ।
 सम्पन्नशोभे स्वलितं चलिते भ्रंशवत्यपि ॥
- मंहतं मङ्गतं चापि दृढे च हृदयङ्गमे ।
 मंस्कृतो भृषिते शस्ते कृचिमे वाच्यलिङ्गकः ॥
- 5 क्लीबं तु लक्षणोपेते स्थपतिः कञ्चुकिन्यपि ।
 जीवेष्टियाजके' शिल्पिभेदे ना मत्तमे चिपु ॥
- स्थपतिः स्यात्तु सम्म्राजि स्थगितः स्याद्विगुणिते' ।
 मङ्गातः पुंसि घाते च मंहतौ नरकान्तरे ॥
- संविद्धिः प्रतिपत्तौ चाप्यविवादे जनस्य च ।
 10 समान्निवमाने न्यात्मस्यतिः न्यात्ममर्थने ॥
- स्वरितः स्वरभेदे न्यात्मविता पितृस्वर्ययोः ।
 स्वनितं स्याच्छब्दवति 'स्तनितं मघनिस्वने ॥
- 'समितिः सम्पराये न्यात्मभायां मङ्गमंऽपि च ।
 मन्ततिर्गोत्रपङ्क्त्याः स्यात्पारम्पर्यंऽपि च स्त्रियाम् ॥
- 15 मंस्कृतिः स्याद्वाचवृत्तभेदयोः सम्मतं मते ।
 मंसृतिः मरणे चापि मंसारेऽपि मता स्त्रियाम् ॥
- 'मंश्रुतं तु प्रतिज्ञाते संविद् ज्ञप्सौ च' योषिति ।
 मङ्गतिः स्यादूर्ध्वगतौ सम्पत्तिर्वैभवे स्त्रियाम् ॥
- मंपद् 'भृतौ गुणोत्कर्षे' द्वारभेदे निगद्यते ।
 20 संविद् स्त्रियां प्रतिज्ञायामाचारज्ञानमङ्गरे ॥

१ ख, तं ।

२ ख, तं ।

३ ख, योजिकः ।

४ कुण्डिते, इति मा ।

५ ख, स्व

६ ख, मृ

७ ख, मम्म

८ ख, तु ।

९ ख, ग ।

सम्भाषणे क्रियाकारे सङ्केते नाम्नि तोषणे ।

सङ्ख्याभेदे सप्ततिः स्यात्समृद्धे 'संहतिर्मता ॥

सङ्गान्तिः स्यात्तु खेटानां राशयन्तरप्रवेशने ।

नैरन्तर्ये मन्ततं स्यात्सङ्गतं हृदयङ्गमे ॥

5 स्तभितं स्यात्तु संस्तब्धे स्वधितिः शस्त्रभिद्यपि ।

सम्भ्रान्तं भ्रमणे चापि सम्भृतं^१ मिञ्चितेऽर्थवत् ॥

संवौतः स्यात्तु संयुक्ते स्वगतं स्वात्मसङ्गते ।

संहिता स्यादयाम्नाये मामन्तो मण्डलाधिपे ॥

स्थापितं निश्चये न्यस्ते स्वायत्ते साधितं मतम् ।

10 स्वादितं तु कृतास्वादे सातितः - - - - - ॥

आसादिते सादितं स्यात्सारितं^२ तु विदूरिते ।

साकेतं स्यादयोध्यायां मामन्तो मण्डलाधिपे ॥

सिकता स्त्री सिकतिलं वालुकायां च भूमनि^३ ।

सिद्धान्तः स्यान्निश्चितेऽर्थे स्तिमितो निश्चले मतः ॥

15 सौमन्तः स्त्रीकेशवेशे^४ मिञ्चितं भूषणध्वनौ ।

सुरता स्यात्तु देवत्वे सुरतो भक्तिमत्यपि ॥

सुरतं स्यान्निधुवने सुकृतं शुभपुण्ययोः ।

सुव्रता सुखदोह्या^५ गौः सुव्रता शोभनव्रता ॥

सुहितस्तु भवेत्तृप्तं सुहुतस्तु हुतेऽनले ।

20 सुहृतः सम्यगाहृते सुरुतः अव्यवाच्यपि ॥

सुगतस्तु जिने प्रोक्तः सुमतिर्बुद्धिमत्यपि ।
 सुदती' स्यात्तु योषायां सुनृतं मङ्गले प्रिये ॥
 सुभृतं स्यात्परिणते सुनौतिर्ध्रुवमातरि ॥
 तथैव शोभननये सुस्मितिर्देवतान्तरे ॥

- 5 हरितं शाकभेदे स्याद्धरिद्वर्णयुते तथा ।
 हरिता स्याच्च दूर्वायां स्त्रियां दिशि हरिद् मता ॥
 हयवर्णविशेषेऽपि यवमेऽपि हरिद् मतम् ।
 हसन्यङ्गारधान्यां स्यान्मल्लिकाशकिनीर्भिद्राः ॥
 हर्षितं तु भवेद्दग्धे हर्षयुक्तेऽन्यन्निङ्गवत् ।
 10 'हारीतः पल्लिभेदे स्यान्मनिभेदे च कैतवे ॥
 हृषितं विस्मये प्रीते प्रहते हृष्टलोमनि' ।
 कृतक्षणे तु' क्षणितः क्षमिता पुंसि यः क्षमौ ॥
 क्षयितं तु क्षयं नीते क्षमितं स्यात्क्षमाश्रये ।
 क्षारितं 'च्याविते क्षारैरभिगन्तेऽपि च त्रिषु ॥
 15 क्षारितं मल्लह्वीने स्यात्क्षारितं क्षुरसंस्कृते ।
 श्लेडितं सिंहनादे स्यात्क्षोदितं परिशोधिते' ॥
 शोभितं शोभयुक्ते स्याद्वाच्यनिङ्गत्वमौदशाम् ।

॥ इति तटतौयम् ॥

१ ख. न्तो

२ क. यजे, ख. यभे, इति मा. ।

३ ख. ह

४ ख. स्त्रि च ।

५ क. गन्तु

६ ख. यितं ।

७ ख. चा ।

८ ख. भिते

॥ अथ तत्तुर्थम् ॥

अपस्नातो मृतस्नातेऽपहते स्यादयाहृतम् ।

पराभृतेऽभिभृतः' स्यादभौष्टे स्यादभौष्टितम् ॥

सम्पृच्छनेऽभिव्याप्तिः स्यादवध्वस्तोऽवचूर्णिते ।

अतिरिक्तः समधिकेऽतिपातः स्यादुपात्यये ॥

५ 'अहर्षतिश्चिचभानावंशुमानपि गद्यते ।

सम्भते स्यादनुमतं सम्प्राप्तेऽधिगतं विदुः ॥

अवज्ञाते त्ववगतं द्वेष्ट्येऽश्लिगत ईरितः ।

अभिनौतस्त्रिपु न्याय्ये' संस्कृतामर्पिणोरपि ॥

अभिजातः' कुलीने स्यान्वाय्य' पण्डितयोस्त्रिपु ।

१० अभियुक्तः परैरुद्धे तत्परेऽप्यभिधेयवत् ॥

अतिमुक्तस्तु निःसङ्गं वामन्त्यां तिनिशेऽपि च ।

अपध्वस्तः परित्यक्ते निन्दितेऽप्यवचूर्णिते ॥

अधिश्लिप्तः प्रणिहिते कुत्सिते भर्त्सिते त्रिपु ।

'अम्बुकृतं मनिष्ठौवे तथाम्बुबहुलीकृते ॥

१५ 'दर्पेऽप्यहङ्कृतिः सालपण्यामंशुमतौ स्मृता ।

'श्लमार्चयोरपचितिर्निष्कृतिव्ययहानिषु' ॥

१ तं २ ख, अहःप ३ ख, ये ४ ख, जातः

५ क, पिण्डौ, ख, पीडि, इति मा. ६ ख, धीयते

७ विदि, इति मा. ८ ख, प, पाठः ।

९ क, प, अंशुमान भास्कर शाल, इति पाठान्तरम्

१० क, क्षया ।

११ ग्रहानिषु, इति मा.

स्याच्चानुमतिरुनेन्दुपूणिमानुज्ञयोरपि ।

'मावधाने त्ववहितोऽप्यनुयातोऽनुगन्तरि ॥

अभिगन्तिः प्रार्थनापवादयोश्च स्त्रियां मता ।

स्यादथावमितमृद्धे ज्ञाते चाप्यवमानगे ॥

५ स्याच्चैवार्थपतिर्भूमौनाथं चार्थस्य पातरि ।

अवदातं मिते गौरे विशुद्धेऽप्यन्यलिङ्गवत ॥

अवगौतं च निर्वाटे दृष्टगर्हितयोरपि ।

अन्तर्गतं विस्मृते स्यान्मध्यप्राप्ते च वाच्यवत ॥

अङ्गारितं तु दग्धे स्यात्पलाशकल्निकोद्गमे ।

१० अपाहत्तस्त्वपहिते स्वतन्त्रेऽपि च वाच्यवत ॥

गवेषितेऽन्वेषितं स्यात्सम्प्राप्तेऽवनतं विदुः ।

कार्ये नियुक्तोऽधिकृतो वारिवाह तथास्मृभृत ॥

आयुष्मान् योगभेदे न्याच्चिरजौर्विनि वाच्यवत् ।

आमादितं भाविते स्यात्सम्प्राप्तेऽपि च वाच्यवत ॥

१५ अग्नारितोऽभिगन्तः सपि त्ववाग्रंऽभ्यानतं मतम् ।

आशंमिताऽऽशंमुनि न्यादान्दोलितस्तु कम्पिते ॥

आकम्पिताघृर्णितौ च कम्पितार्थौ मतावुभौ ।

इक्ष्वापतिर्भृपमात्रं विशेषेऽपि महौपतेः ॥

१ ख. प. पाठः

२ ख. के

३ ख. पान ।

४ ख. गर्त ।

५ ख. स्तने

६ ख. प्राप्ते ।

७ हत. इति मा.

८ क. के ।

९ ख. प. इत.पठं, अंशुमती शालिपर्ण्यमंशुमांसाविता यथा. इति पाठः ।

इन्द्रजिद्रावणमुते गरुडेऽपि निगद्यतेः ।

उमापतिर्महेष्टे स्यादनिरुद्ध उपापतिः ॥

उपवीतमुत्तरीये चोपश्रुतमुपगतं च विदिते स्यात् ।

उगैकतमृगैकतमिव मतमङ्गीकृते 'वैतत् ॥

5 उपाहितोऽनलोत्पाते पुमानारोपिते त्रिषु ।

उपाकृतोऽध्वरहते पशौ नापद्रुते त्रिषु ॥

उदास्थितः प्रतीहारे प्रवज्यावमितेऽपि च ।

'उद्गाहितमुद्गीर्णोऽपि बहुग्राहितयोरपि ॥

समृद्धे' स्यादुपचितं परिदग्धे च वाच्यवत् ।

10 उज्जृम्भितं समुत्फुल्ले स्याच्चेष्टायां नपुंसकम् ॥

व्यसनार्ते तृपरक्तो राहुग्रस्नेन्दुस्तर्ययोः ।

उपसत्तिस्तु' सेवायां सङ्गमात्रेऽपि योषिति ॥

उद्गाहितः कृतोद्गाहे कम्पितोत्कम्पिते समे ।

ऊर्ध्वामितोऽपि गदितो ब्रुधै राजपटोलके ॥

15 ऋष्यप्रोक्ता शतावर्यां शृकशिख्यां च योषिति ।

तथैवातिबलायां स्यादभुमाताऽदितावपि ॥

एरावतोऽध्रमातङ्गे 'लकुचे नागरङ्गके ।

नागभेदे च गदितो 'विद्युत्तद्भेदयोः स्त्रियाम् ॥

नपुंसकं महेन्द्रस्य ऋजुदीर्घशरासने ।

20 कलधौतं कनकवद्रजतेऽपि प्रकीर्तितम् ॥

१ ख. चै

२ ख. उद्गीर्णि ।

३ ख. शे

४ क्लृष्ट. इति मा. ।

५ क. उ :

६ ख. त्रिषु

- छेदो हस्तेन मस्यानां कटहस्त इतौरितः ।
 कोशकारे कोटभर्ता गदितो धौवरैरपि ॥
 कुहरितं निगदितं 'पिकान्नापे रतध्वनी ।
 कुमुदतौ कुमुदिनौकुशपत्न्योः' स्त्रियां मता ॥
- 5 कुमुदान् कुमुदप्राये देशे तु स्यात्पुमानयम् ।
 कृष्णवृन्ता तु पाटल्यां 'मापपण्यामपौरिता ॥
 गन्धवतौ सुराव्याममातृभृषु पुरौभिदि ।
 गर्वपितं स्यादन्विष्टं वह्नी गृहपतिः पुमान् ॥
 तथा गृहपतिः प्रोक्ता गृहस्थेऽपि च मन्त्रिणि ।
- 10 गोपायितं रक्षितं स्याच्चन्द्रकान्तं महोत्पलं ॥
 चन्द्रकान्तस्तु पुंसि स्यान्मणिभेदे च कैरवे ।
 चन्द्रकान्ता तु रोहिण्यां कुमुदिन्यां तथा दिवि ॥
 चर्मगवतौ मरिच्ये कदलीपादपे स्त्रियाम् ।
 चित्रगुप्तः श्राद्धदेवे तथा तस्य च जगत्के ॥
- 15 ज्योतिष्मतौ लताराच्याश्चन्द्रं तारापतिर्मतः ।
 दिवाकौर्तिस्तु पुंसि स्यान्नापितान्तावमायिनोः ॥
 दिवाभौतः कुम्भिलं स्यादुल्लूके कुमुदाकरे ।
 दौपवान् मिथुनदयोर्द्वौपवत्यापगाभुवोः ॥
 हृषिकेशौ नदीभेदे तथा कात्यायनौभुवोः ।
- 20 स्याद्दृमकेतुरुत्पातभेदे वैश्वानरेऽपि च ॥

कुबरे स्याद्वनपतिस्तथा स्याद्वनवत्यपि ।

नन्द्यावर्तो 'वेश्मभेदे तथाच तगरद्रुमे ॥

नदीकान्तः समुद्रे स्याद् हिज्जले 'सिन्धुवारके ।

नदीकान्ता स्त्रियां जम्बां काकजङ्घौपधावपि ॥

5 नागदन्तो द्विपरदे गृहान्निर्गतदारुणि ।

नागदन्तौ तु कुम्भायां हस्तिन्यामपि योषिति ॥

निस्तुपितं त्वभित्यक्ते^१ त्वग्विहीने लघृकृते^२ ।

निराकृति^३ रनाकारेऽप्यस्वाध्याये^४ निवारणे ॥

परिषीतं तु निष्पीते^५ 'परिस्तौर्णे^६ परिश्रितम् ।

10 परिगौतं मंस्तुते परावृत्तं पुनरागते ॥

परिध्वस्तमपध्वस्ते निराकृति पराकृतम् ।

भवेत्परिगतं प्राप्तौ विस्मृतज्ञातचर्चिते ॥

अथ प्रणिहितं न्यस्ते^७ 'प्राप्तेऽपि च समाहिते ।

लाप्ताकारक्ते पल्लवितं तथा मपल्लवे तते ॥

15 'प्रतिहतं तु^८ 'द्विष्टे स्यात्प्रतिस्वलितरुद्धयोः ।

प्रतिष्ठापितं वारिते^९ स्यात्प्रोषिते^{१०} पञ्चकं त्रिषु ॥

परिवर्तो विनिमये कूर्मराजे पलायने ।

परिस्तुता^{११} स्याद्धारण्यां^{१२} स्यन्दे^{१३} स्यादभिधेयवत् ॥

१ ख. वेश्म २ सिन्द. इति मा. । ३ यक्ते. इति मा.

४ चिते. इति मा. । ५ ख. ते । ६ ख. य ।

७ क. परिस्तौर्णे. इति पा. नास्ति । ८ क. प्राप्ते, ख. माप्ते, इति मा. ।

९ ख. प्राप्ते । १० द. इति मा. । ११ ख. मिके ।

१२ क. स्वेधिते, ख. प्रास्थिते, इति मा. । १३ अता, इति मा. ।

१४ कण्ठामिति मा. । १५ म. इति मा. ।

- पञ्चगुप्तस्तु कमठे तथा चार्वाकदर्शने ।
 प्रजापतिस्तु भूपाले दृष्टादौ च विधातरि ॥
 प्रतिपत्तिः प्रवृत्तौ स्यात्प्रगन्धत्वे च गौरवे ।
 पदप्रामौ प्रबोधे च सम्प्रामावर्षि कथ्यते ॥
 ५ प्रधृषिता क्लेशितायां स्वर्यगन्तव्यदिश्यपि ।
 अथ प्रव्रजिता मृण्डीतापमौमांसिकाम्बपि ॥
 प्रतिकृतिः प्रतिनिधिप्रतिकारार्चनाम्बपि ।
 अथ प्रज्वलितो दौमं शिवे पशुपतिर्मतः ॥
 वक्रपुण्यं पाशुपतं पशुपत्यधिदैवतं ।
 १० पारिजातः पारिभट्टे तथा देवद्रुमोऽपि च ॥
 पारावतौ गोपगौतौ नदीभिल्लवल्लीफलं ।
 पारावतः कलरवे तथा मर्कटतिन्दुकं ॥
 स्यात्पाशभृत् वरुणे प्राणिद्युतं तु संयुगे^१ ।
 वैवस्वते पितृपतिः पुण्यदन्तस्तु दिग्गजं ॥
 १५ विद्याधरविशेषे च पूजिते स्यात्पुरस्कृतः ।
 अरिग्रस्तंभिशस्तं च तथैवाग्रकृतेऽपि च ॥
 भगवान्ना जिते पूज्ये गौर्यां भगवतौ मता ।
 अथ भोगवतौ नागपुरौ^२ नद्योरहौ पुमान् ॥
 कुट्टिन्यां स्याद्रङ्गमाता वृष्टे रोगान्तरेऽपि च ।
 २० रथगन्निर्वरुथे स्यात्पुमान् रतिपतिः स्मरे ॥

१ ख. ते ।

२ ख. कमठ ।

३ क. प्राणिद्युतं ; ख. प्राणिसुतं तु संयुते, इति मा.

४ ख. पृष्टि ।

५ ख. वतो ।

- राजहस्तौ निर्गदितो गजे मद्भिर्मदोत्कटे ।
 लक्ष्मीपतिर्वासुदेवे तथाऽमरपतावपि' ॥
 व्यतीपातो महोत्पाते योगभेदा'पमानयोः ।
 वनस्पतिर्दृष्टमात्रं विना पुष्पं फलिन्यपि ॥
- 5 बहुसुता शतावर्यां बालहस्तस्तु बालधौ ।
 वाचस्पतिः सुराचार्ये' विष्णुक्रान्तौपधौलयोः ॥
 विनिपातोऽवपाते' स्याद्देवादिव्यमनेऽपि च ।
 विजृम्भितं विचष्टायां तथा विकस्वरेऽपि च ॥
 विवस्वानर्कसुरयोस्तत्पुत्र्यां तु विवस्वतौ ।
 10 विलम्बितं लम्बिते स्यादतीतममयेऽपि च ॥
 विपरितं प्रसृते स्याद्विवाचाऽप्यन्यथाकृते ।
 विश्वगोप्ता हृषीकेश वैजयन्ता ध्वजे पुमान् ॥
 प्रामादे च महेन्द्रस्य पताकायां तु योषिति ।
 शक्रधात्रेः शतधृतिः शततन्तु'विडोर्जमि ॥
- 15 शुभ्रदन्तौ मुदत्यां' स्यात्पुष्पदन्तस्य योषिति ।
 समुद्गतं वाच्यवत्स्यात्ममुद्गौर्णा'विनौतयोः ॥
 'सदागतिर्नार्कवातनिवारणे'पु सदौश्वरे ।
 सरस्वास्तु नदे बाधौ' नान्यवद्रमिके स्त्रियाम् ॥
 बाणौस्त्रोरत्नवाग्देवौगोनदीषु नदौभिदि ।
 20 समुद्रान्ता तु कार्पासौपृक्का'दुरालभासु च ॥

१ अमरपतावपि कोशान्तरे । २ दो. इति मा. । ३ ख. यो

४ ख. माते ।

५ ख. न्तौ

६ न्यामिति मा.

७ मा. इति मा.

८ ख. मङ्गल ।

९ क. स्पृक्का ।

- समाहितः समाधिस्येऽप्युक्तः सिद्धान्त आहिते' ।
 निर्विवादौक्यतेऽपि स्यात्समवर्तो पुमान्यमे ॥
 मनुपत्न्यां मत्यवतौ तथा व्यामस्य मातरि ।
 स्वधासूतिमंखे पुंसि समुदौर्णे समुदृतन्' ॥
 5 समाधातो वधे युद्धे मञ्ज्यावान्पण्डिते पुनः' ।
 मञ्ज्यायुक्ते वाच्यलिङ्गः बुद्धे सुभाषितो मतः ॥
 सुभाषितं तु सूक्ते स्यात्सूर्यभक्तोऽर्कपूजके ।
 "बन्धूके च स्त्रियां सूर्यभक्ता स्यादौषधीभिर्दि ॥
 उत्साहे सूत्रतन्तुः स्यादिति शब्दज्ञमस्मतम् ।
 10 सेनापतिः कार्तिकेयेऽथानौकाधिकृतं पुमान् ॥
 हस्तिदन्तो महाकन्दं विपाणे करिणोऽपि च ।
 हिमाराति' वीतिहोत्रं तथा किरणमान्निनौ ॥
 हैमवत्यभयास्वर्णशौर्याः श्रुतवचोमयाः ।
 क्षमापतिर्नरपतौ क्षमावाञ्छ शेषबुद्धयोः ॥
 ॥ इति तत्तत्तुथम् ॥

॥ अथ तपश्चमम् ॥

- 15 अव्यवहितं संसक्ते स्यादनन्यवृत्तिरेकाग्रै' ।
 अथगणितं परिभृतेऽपि न्यकृतेऽवमानितं गदितम् ॥

१ समस्तमन्यत्र

२ ख. दृतम्

३ ख. एमान

४ उत्साह इत्याद्यनन्तगोऽयं मा. पाठः प्रकृताङ्गानुसूयाय प्राण्योजितः ।

५ ख. प्य

६ क. वीति

७ क. वृत्तिवृत्तिरेकाग्रै

- अभ्यवहृतं तु गिलितेऽप्यमरावतौ' मतेन्द्रनगरेऽपि ।
 अङ्गीकृतेऽवलम्बितमश्विनौसुता(व)मरभिपजौ च ॥
- अपराजिता तु दिग्भिद्यपराजितौपधिभिदि च ।
 अपराजित इङ्गान इष्ट्यन्तरे' तथाऽजिते गदितः ॥
- 5 अवलोकितस्तु गदितो निरौक्षिते लाकनाथेऽपि ।
 अञ्जनावतौ तु गदिता मुप्रतौकस्य योषिति ॥
- 'अञ्जिनौपतिरित्युक्ता भानौ च कर्पिभिद्यपि ।
 नैरन्तर्येऽनवरतमित्युक्तं शब्दतत्त्वज्ञैः ॥
- उरगौकृतमङ्गीकृतमात्रेऽपि च वाच्यलिङ्गं तत्' ।
- 10 उपधृपितस्तु मरणासन्नेऽपि परिधृपिते कथितः ॥
- अस्तासन्ने समयेऽप्युपधृपितं गदन्त्येके ।
 स्याद्गणाधिपतिः पुंसि शङ्करे च विनायके ॥
- ज्योतिषाम्पतिरप्युक्तः पुमान् कुमुदिनौपतौ ।
 तनूनपाद्दृहद्भानौ भानोरपि सुते मतः ॥
- 15 गिलिते प्रत्यवसितं नृपतौ पृथिवीपतिः ।
 मूर्धाभिपिक्ताऽभिहितोऽभिपिक्तं क्षत्रियेऽपि च ॥
- तथा जात्यन्तरे मन्त्रिण्यपि शब्दविदां मतम्' ।
 मूर्धावमिक्ता विप्रंण क्षत्रियायां भवेत्सुतः ॥
- यादमाम्पतिरम्भोधौ पश्चिमाशापतावपि ।
- 20 यज्ञोपवीतं गदितं यज्ञस्त्रये नपुंसकम् ॥

वमन्तदृतश्चृते स्यात्पिकपञ्चमरागयोः ।
वमन्तदृतौ पाटल्यामतिमुक्ते च योषिति' ॥

॥ इति तपष्टमम् ॥

॥ अथ तपष्टमम् ॥

अर्धपागावतश्चित्रकण्ठे तित्तिरपशिणि ।
दाशायणौपतिश्चन्द्रं कश्यपेऽपि निगद्यते ॥

॥ इति तपष्टमम् ॥

॥ अथ तमप्रमम् ॥

समुद्रनवनौतं स्यात्पौयपरजनौशयोः ॥

॥ इति तमप्रमम् ॥

॥ इति शब्दरत्नमन्त्रये राजकोशापरपयायै तान्त्रवर्गः

॥ अथ यान्त्रवर्गः ॥

॥ अथ ऐकम् ॥

यं रक्षणं मङ्गले च माध्वमे च नपुंसकम् ।
शिलोच्चये पुमानिव क्वचिच्च भयरक्षकं ॥

॥ इति ऐकम् ॥

॥ अथ यद्वितीयम् ॥

मङ्गलार्थेऽथ शब्दः स्यादानन्तर्यं त्वथो ह्यथ ।
अर्थो पुमान्याचके स्यात्सेवके च विवादिनि ॥

अर्थः प्रकारे विषये वित्तकारणवस्तुषु ।
अभिधेयेऽपि शब्दानां निवृत्तौ च प्रयोजने ॥

5 आस्थाऽवलम्बनास्थानयत्नापेक्षासु गद्यते ।
इत्थं परिष्कृतार्थे स्यादुत्थ 'उक्तस्तथोत्थिते ॥
कथा स्यात्तु पुरावृत्तं कथं प्रश्नार्थमव्ययम् ।
कन्या मृन्मयभित्तौ स्यादपि प्रावरणान्तरे ॥

कथो देशविशेषेऽपि राजन्यपि मतः क्वचित् ।
10 काथो द्रवस्य 'निष्पाकेऽप्यतिदुःखे निगद्यते ॥
कुथः प्रवेणीकुशयोः कोथस्तु मथने मतः ।
नेत्ररोगे च 'मटिते ग्रन्थस्तु ग्रथने मतः ॥
ग्रन्थो धने च सन्दर्भे द्वात्रिंशद्दर्शनिर्भिस्तौ ।
ग्रन्थः पर्वणि कौटिल्ये ग्रन्थपर्णे गटान्तरे ॥

15 गाथा श्लोके संस्कृतान्यभाषायां 'गेयवृत्तयोः ।
तथेत्यङ्गीकृतौ तीर्थमध्वरक्षेत्रयोरपि ॥
नारौरजस्यपाये च 'पात्रोपाध्यायमन्त्रिषु ।
अवतारर्षिजृष्टाम्बविशेषे च निगद्यते ॥

१ उत्थ, इति मा. । २ ख. इः । ३ निष्पा, इति मा.

४ तालाद्यादिगिति परे । ५ क. किन्तौ ।

६ शेष, इति मा. । ७ तथो, इति मा. ।

तुल्यं स्यादञ्जनभिदि नौलीलैस्त्रैलोक्यैः स्त्रियाम् ।

दुस्त्यस्तु दुर्गते मूर्खे यश्च दुःखेन वर्तते ॥

प्रस्थोऽस्त्रियां मानभेदे पाथोऽर्केऽग्नौ जलेऽपि च ।

पार्थस्तु ककुभे जिष्णौ पार्थं मत्यवचस्यपि ॥

5 पृथुर्भृषे कृष्णजौरे वाप्यां पृथुर्महत्यापि ।

प्रोथश्च हयघोणायां कथामप्यध्वगे मतः ॥

मन्यः स्याद्ववमन्याननेत्रामयरविष्ठापि ।

तत्रैव गदितो विज्ञैर्मथिष्यापि मथोऽपि च ॥

यृथौ पुष्पप्रभेदेऽथ यृथं तिर्यक्प्रमृहके ।

10 तुल्यार्थे तु यथेत्याहुः 'स्यन्दने वेतसे रथः ॥

तथा पुमानवयवे रथौ तु रथमादिनि ।

वौथौ पङ्क्तौ गृह्णाङ्गे च रूपकान्तरवर्त्मनोः ॥

'संस्था स्थितौ चरे नाशे व्यक्तिमादृश्ययोरपि ।

मार्थौ' वर्णिक्प्रमृहे स्यादपि सङ्घातमात्रके ॥

15 सिक्थं नौल्यां मभुच्छिष्टे सिक्थं श्रोतनसम्भवे ।

॥ इति चतुर्थोऽध्यायः ॥

॥ अथ चतुर्थोऽध्यायः ॥

अव्यथो निर्व्यथः सर्पे चारट्टीपथ्ययोरपि ।

अतिथिर्नृपभेदे स्यादागन्तावतिथिर्मतः ॥

१ ख. छे

२ ग्यामिति मा.

३ क. स्प

४ ख. सु

५ ख. यां

६ ख. त्यां

७ ख. थः

८ चर्च. इति मा.

अश्वत्थः पिप्पलतगावश्वत्था पूर्णिमातिथौ ।

अन्यथा वैपरीत्यं स्यादपथं कुपथं मतम् ॥

आमन्दौ^१ लघुग्वद्वायां मताः शान्दिकमण्डनैः^२ ।

उन्माथां^३ घातके कूटयन्ते चाप्यथ^४ मारयौ ॥

५ उपस्थः शोफमि क्रोहं मनो मदनमन्दिरे ।

उद्रथः स्यान्नाम्रचंडं रथकौन्तेऽपि कौर्तितः ॥

कायस्थो^५ जातिभेदे स्यात्कायस्थः परमात्मनि ।

कायस्था तु हरौतक्यां कायस्थं देहमंश्रिते^६ ॥

गोग्रन्थिनां करौपे स्याद्गोष्ठे गोजिह्विकौपधौ ।

१० दमथस्तु दमे^७ दण्डे निशौथो रात्रिमात्रके ॥

अर्धरात्रेऽपि निर्ग्रन्थो नम्रं बालिशनिःस्वयोः ।

प्रत्यर्थो^८ वाच्यलिङ्गः स्याच्छत्रौ च प्रतिवादिनि ॥

मन्मथः कामचिन्तायां कुपित्ये^९ कुसुमायुधे ।

वरुथो^{१०} रथगुप्तौ स्याद्वरुथं चर्मवेश्मनोः ॥

१५ वमथः पुंसि वमने हिक्कायां गजसौकरे^{११} ।

वयस्थो वाच्यवदृनि वयस्था शान्मलौद्रुमे ॥

ब्राह्मणैर्गडुचौकाकोलीस्त्रुर्मन्त्राऽऽमलकौपु च ।

विदथो^{१२} योगिकृतिनोर्वैयर्थ्ये^{१३} वितथं मतम् ॥

१ ख. वी

२ ख. तः ।

३ ख. नैः ।

४ क. न्मथो

५ ख. पि न

६ ख. मेफ

७ ख. स्या

८ ख. तं

९ ख. गोजिह्व

१० ग. इति मा.

११ ख. थि ।

१२ क. रुथो ।

१३ शौकरे ।

१४ तथो. इति मा.

१५ ख. र्थ ।

- शमथः सचिवे शान्तौ पङ्गन्यस्तु' करञ्जके ।
 वचायामपि पङ्गन्या समर्थोऽपि' हितेऽपि च ॥
 सम्बन्धार्थेऽपि शक्तेऽपि गदितो वाच्यलिङ्गकः ।
 मिहार्थो मुनिमिह स्यात्सिंहार्था मितमर्पणे ॥
 ५ श्ववथुर्ना श्वते कामे श्वम्भार्यः शास्त्रवेत्तारि ।
 ॥ इति यत्तुर्थम् ॥

॥ अथ यचतुर्थम् ॥

- अनौकस्थो रणगते गजशिष्टाविचक्षणो ।
 राजरशिणि' चिह्ने च वीरमर्दनके'ऽपि च ॥
 भवेदितिकथा 'नष्टधर्मोपायवचस्यपि ।
 अश्वद्वयेऽप्युदरथिः समुद्रे च वियन्मर्गो ॥
 १० चतुष्पथं चतुर्मागं मङ्गलं ब्राह्मणं पुमान् ।
 अथ चित्ररथः 'सूर्यगन्धर्वान्तरयोरपि ॥
 जयद्रथो भूपभेदे कथितो भारतादिषु ।
 दशमौष्ठो नष्टवैजं स्थविरऽपि निगद्यते ॥
 'दौनानाथस्त्वभिज्ञश्च मृषिकेऽप्यभिधीयते ।
 १५ मणिग्रन्थिस्तु मुण्डायां यथार्थं तु यथातथम्
 वानप्रस्थो मधुष्टौलं स्यात्तृतीयाश्रमेऽपि च ।
 ॥ इति यचतुर्थम् ॥

१ ख. श्व तु

२ क. भिज

३ ख. क्षण

४ क. को ।

५ नष्ट. इति मा.

६ सूर्य. इति मा.

७ ख. प. पा.

॥ अथ यपञ्चमम् ॥

यद्यात्रामङ्गलं माम तदप्रतिरथं विदुः ॥

॥ इति शब्दरत्नसमन्वये राजकोशापरपद्यां चान्तवर्गः ॥

॥ अथ दान्तवर्गः ॥

॥ अथ दैकम् ॥

दुःशब्दो दुष्टवचनो दुःशब्दस्तु तरावपि ॥

॥ अथ ददितौयम् ॥

अब्दः संवत्सरे वारिवाहमुस्तकयोरपि ।

'अन्दुर्भूषणभेदे स्यान्निगडं तु मता स्त्रियाम् ॥

5 अदः स्यादिदमर्थेऽपि स्याददत्त्वदने पुमान् ।

अदः स्यात्प्रथमे त्वेतदर्थे स्यादिदमव्ययम् ॥

कन्दोऽस्त्री स्वरणे धान्यमूले जलधरेऽपि च ।

कुन्दश्चक्रे 'अमे माथ्ये निधिभेदे सुरद्विषि ॥

गदः कृष्णानुजे रोगे गदा स्यादायुधान्तरे ।

10 गोदा गोदावरीनद्यां गोदा योषिति गद्यते ॥

छदः^१ पलाशे गरुति ग्रन्थिपर्णतमालयोः ।

छन्दो^२ 'वशेऽप्यभिप्राये वेदे वृत्ते निगद्यते ॥

१ क. अन्दुर्दृ ।

२ श्रूयण इति कोशान्तरे

३ कश्चमे, इति मा. ।

४ ख. गदः ।

५ वक्षो, इति मा.

छटिः पिधाने छटिः स्यादमनेऽपि मता स्त्रियाम् ।

तुन्दं स्यादुदरे तोदस्तोदने पुंसि गद्यते ॥

नदौ सरिति शोणादौ ना नन्दा 'स्यादलिच्छरे ।

गौर्यां तिथिविशेषे स्त्री नन्दा गोषान्तरे मतः ॥

5 नन्दिर्हरप्रतीहारे 'द्युते भाण्डे वटद्रुमे ।

नान्दौ तु मङ्गलश्लोके स्त्रियां 'नादस्तु निम्बने ॥

निन्दा स्यादपवादोऽपि कुत्सायामपि योषिति ।

पदं शब्दे च वाक्ये च व्यवसायापदेशयोः ॥

'पादतच्चिह्नयोः स्थानवाणयोरङ्गवस्तुनोः ।

10 श्लोकपादोऽपि च कौबं पुल्लिङ्गः किरणे मतः ॥

पादो 'बुधे तुरीयांशे शान्तप्रत्यन्तपर्वते ।

विन्दुस्तु दन्तदशनं तथा वेदितृविप्रयोः ॥

भ्रुवोर्मध्ये रूपकाव्ये कृतौ चापि निगद्यते ।

'भिदिर्भेदिश्च कुलिशे शब्दवेदिन ऊचिरे' ॥

15 भेदो द्वेधे विशेषे स्यादुपजापे विदारणे ।

कल्याणशर्मणे भेदो मतो रेतसि गद्यते ॥

१ ख. स्यात्क । २ ख. दौ ३ गदं, इति मा. ।

४ ख. नान्द ५ क. य ६ क. प । ७ क. ४५

८ ख. वध ९ क. लिभ्यात्, ख. क्षाप् स्यात्, इति मा. ।

१० कार्य इति कोष्ठान्तरे ११ ख. प. माङ्गलोको भास्ति

१२ बुधिर, इति मा. १३ भेद, इति मा. ।

१४ मतो, इति मा. ।

कन्ध्यामपि गर्वे च तथा हर्षेभदानयोः ।
मन्दो मूर्खे 'त्वतौष्ठे च स्वैरे चाभाग्यरोगिणोः ॥

अल्पं च त्रिषु पुंसि स्याद्वृत्तिजात्यन्तरे शनौ ।
मृदुः स्यात्कोमलस्तौष्ठे मेढो धात्वन्तरे पुनः ॥

5 मोदो गणेश्वरभिदि प्रमोदे मोद उच्यते ।

जलजन्तुनि यादः स्याद्रदो दन्ते विलिखने ॥

वन्दा लतान्तरे प्रोक्ता भिक्षुक्यामपि कौर्तिता ।
विदा ज्ञाने च निर्दिष्टा मनौपायां च योषिति ॥

वेदः श्रुतौ च 'वित्तौ च वेदिः पुंसि च पण्डिते ।

10 वेदिरङ्गलिमुद्रायां स्यात्परिष्कृतभृतने ॥

शादस्तु विषभेदे स्याच्छादः कर्दमशण्ययोः ।

श्रीदः श्रीमति निर्दिष्टस्तथा पुण्यजनश्वरे ॥

'स्यदो जवे निगदितः सादस्तु स्याद्विनाशने ।

स्वादुर्मिष्टे मनांजे च गद्यते वाच्यलिङ्गकः ॥

15 सादौ तुरङ्गमातङ्गरथारोहेषु चोच्यते ।

खदस्तु व्यञ्जने" प्रोक्तस्तथा स्यात्सृपकारके ॥

खेदस्तु खेदने धर्मे हृदस्तु स्याज्जलाशये ।

'हृद् बुक्कचित्तयोः क्लौबं श्लोदः पुंसि रजस्यपि ॥

॥ इति ददितौयम् ॥

१ च. इति मा. । २ वृत्ते इति कोशान्तरे । ३ ख. पु. पा.

४ ख. जने ।

५ क. हृत् वृक्. ख. हृत्क्का. इति मा. ।

॥ अथ दृष्टनीयम् ॥

- अङ्गदो वालितनये केयूरे तु नपुंसकम् ।
 अङ्गदा याम्यदिग्दन्तियोपायां समुदाहृता ॥
- अर्बुदः स्यान्मांसकौले दशकोटिषु पर्वते ।
 अर्धेन्दुश्चन्द्रखण्डे स्याङ्गलहस्तनखाङ्गयोः ॥
- ८ अर्धेन्दुः स्यादतिप्रौढस्त्रौगुह्याङ्गलियोजने ।
 'आमन्दो वामुदेवे स्यात् 'खट्वाभेदे च योषिति ॥
- आक्रन्दा दारुणरणे मित्रे 'भ्रातरि रोदने ।
 आस्पदं^१ स्यात्पदे कृत्य आमोदो गन्धहर्षयोः ॥
- ककुद्दत्तकुदं श्रेष्ठे वृषाङ्गे 'राजलक्ष्मणि ।
 १० कपर्दः खण्डपरशो^२ जटाजूटे वराटके ॥
- कर्णान्दुर्गुत्प्रमिकायां कर्णपान्थामपि स्त्रियाम् ।
 क्रव्यादः स्याद्राशमवन्मांसामिन्यभिधेयवत् ॥
- करदो जितभूपाले करदः^३ करदातरि ।
 कामदा स्यात्कामधेनौ वाच्यवत्कामदातरि ॥
- १५ कुमुदं कैरवे रक्तपद्मे स्त्रौ कुम्भिकोपधे ।
 'गाम्भार्यामपि दिङ्मागे नागे शाखासृगान्तरे ॥
- कुमौदं जीवने वृद्धा कुमौदस्तु कुमौदिके^४ ।
 मत्कृत्यालङ्कृतां कन्यां यो ददति स कूकुदः ॥

१ क. अ ।

२ अङ्गा, इति मा. ।

३ आ, इति मा. ।

४ ख. स्यन्दः ।

५ क. राज्यः ।

६ शो, इति मा. ।

७ ख. दा ।

८ गम्भार्यामिति मा. ।

९ दके, इति मा. ।

- कौमुद्युत्सवभेदे स्याच्चन्द्रिकायां च कौमुदी ।
 कौमुदः कार्तिकेये स्याद्भरदो विषदातरि ॥
 गोविन्दः स्याद्वासुदेवे गवाध्यक्षे च गौष्पतौ ।
 गोष्पदं गोपदश्चभ्रे गवां च गतिगोचरे ॥
 5 गोनर्दमपि कैवर्त्तौ'मुस्तके' पुंसि सारमे' ।
 जलदो मुस्तके मेघे जौवदो वैद्यविद्विषोः ॥
 तोयदो 'मुस्तके मेघे' 'आज्ये तु न्यान्नपुंसकम् ।
 तोपदं तु घृते प्रोक्तं तोपदस्तुष्टिकर्तारि ॥
 दारदो विषभेदे स्यात्पारदे हिङ्गुलेऽपि च ।
 10 दायदस्तु सर्पिण्डे स्याद्वायादस्तनयेऽपि च ॥
 धनदस्तु कुबरे स्याद्भनदातरि च स्मृतः ।
 नर्मदः केनिसचिवे स्त्रियां तु मरिदन्तरे ॥
 कामिन्यां, नलदं पुष्परममांसौ' जलेऽपि ।
 निर्वादो लोकवादेऽपि तथाच परिनिष्ठिते ॥
 15 'निष्यन्दः स्यात्स्वेदजले निःष्यन्दः स्यन्दवर्जिते ।
 निर्वेदः स्यादुपरतौ निर्मदो मदवर्जिते ॥
 निषादः' स्यात्तु चाण्डाले स्वरभेदे च धौवरे ।
 प्रमदा स्यात्तु योषायां मत्तसम्मदयोरपि ॥
 प्रसादोऽनुग्रहे 'काव्यप्राणस्वास्थ्यप्रसक्तिषु ।
 20 प्रमादोऽनवधानेऽपि प्रवादो जनभाषणे ॥

१ ख. मस्तके ।

२ ख. क

३ ख. म ।

४ भे गज्ये, इति मा.

५ ख. मि ।

६ ख. पु. पा.

७ ख. दं ।

८ पुंसौति शेषः ।

९ काव्यगुण इत्यपरे ।

प्रणादस्तारशब्दे स्यात्तथैव श्रवणामये ।

प्रहादः 'प्रणदे दैत्यं' निध्वानेऽपि निगद्यते ॥

प्रासादो देवन्टपतिगेहेऽथ वरदा स्त्रियाम् ।

कन्यायां वाच्यनिङ्गस्तु प्रमन्नेऽपि समर्धके' ॥

५ "माकन्दः सहकारे स्त्री धात्रौ नगरभेदयोः ।

मुकुन्दो निधिभिद्विष्णुरत्नभेदेषु कुन्द, रौ ॥

मेनादस्तु भवेत्केकि' मार्जारच्छागन्तु च ।

विशदः पाण्डुरे व्यक्तं विवादः संशयोक्तिषु ॥

शारदोऽब्दे शरज्जातनृतनाप्रतिभेषु च ।

१० शरद्विच्छारदाऽपि स्यान्नियता जलदात्यये ॥

अथ स्याच्छारदा तोयपिप्पलीमसपर्णयोः ।

पङ्क्तिन्दः पुण्डरीकाक्षः 'कौटभेदे मतः पुमान् ॥

सम्भेदः स्फुटने प्राक्तः सम्भेदः सित्युमङ्गमे ।

सुनन्देन्दुमतौ धात्र्याः सुनन्दा रञ्चनो मयोः ॥

॥ इति दशतमोऽध्यायः ॥

॥ अथ दशतमम् ॥

१५ अष्टापदं च कनके मारौणां फलकेऽपि च ।

अष्टापदश्च "मरभे चन्द्रमन्यां च मर्कटे ॥

१ ख. प्रा

२ क. निध्या

३ ख. शंके

४ ख. ना

५ मार्जारीकृष्णशेष इति मा.

६ ख. गृहणे

७ क. निना

८ ख. त्रसमा

९ डी. इति मा.

१० ख. कौट

११ अन्यत्र तालाद्यादिः

निन्दायामपवादः स्यादाज्ञाविसम्भयोरपि ।

'अभिस्यन्दोऽशिरोगे स्यादभिवृद्धौ तथाऽऽश्रवे' ॥

अभिमर्दः सम्परायेऽप्यवमर्दं च गद्यते ।

महोत्पलेऽरविन्दं स्यादिरिमन्दो' महौरुहे ॥

5 उपच्छन्दः प्रार्थनायां गदितस्तत्त्ववेदिभिः ।

तत्काले स्यादेकपदं पदव्यामेकपद्यपि ॥

कटुकन्दस्तु शिग्रौ स्याच्छृङ्गवेररमोनयोः ।

"कुरुविन्दो ब्रौहिभेदे मुस्ताकुल्मापयोरपि ॥

हिङ्गुले पद्मरागे च मुकुरे च समौरितः" ।

10 अथ कोकनदं रक्तकुमुदे रक्तपङ्कजे ॥

चतुष्पदौ तु पद्यं ना पशौ स्त्रीकरणान्तरे ।

भवेज्जनपदो जानपदोऽपि जनदेशयोः ॥

तमोनुदो रवौ वरुहौ तथैव च निशाकरे ।

परिवादः कलङ्गं स्याद्द्वौणावादनवस्तुनि ॥

15 प्रियंवदः खेचरे स्यात्प्रियवादिनि वाच्यवत् ।

पौठमर्दोऽतिष्ठे' स्यान्नाद्योक्तौ नायकप्रिये ॥

पुठभेदो नदीवक्त्रे' पत्तनातोद्ययोरपि ।

महानादो 'वर्षकाब्दे वारणेऽथ महास्वने ॥

१ अभिनिविध्यःस्यन्दतेः धत्वविकल्पादमर्थान्योऽत्र ।

२ दन्त्यमध्य इत्येके ।

३ क. दा ।

४ कुर, इति मा. ।

५ मौवे, इति शेषः ।

६ ख, धा ।

७ क. क्रि ।

८ ख, वर्ष ।

मकरन्दः पुष्परसे मरन्दवदुदौरितः ।

मुचुकुन्दा वृक्षभेदे मुनिदैत्यविशेषयोः ॥

मेघानन्दा मसिमणौ गदितः शब्दपारगैः ।

मेघनाद'स्त्वपान्नाथं दशाम्यतनयेऽपि च ॥

७ तथौषधिप्रभेदे च मिथ्यावादा निरर्थके ।

रमवादा धातुवादे रक्तपादः खगान्तरे ॥

विशारदोऽतिधिपणे धृष्टे चापि निगद्यते ।

मतं विष्णुपदं व्याम्नि क्षौरोदे चाप्यथ स्त्रियाम् ॥

जाह्नव्यां रविमङ्गलान्तिभेदे च परिकीर्त्यते ।

१० "शशबिन्दुर्वासुदेवे तथा भूपान्तरेऽपि च ॥

शतानन्दा मुनेर्भेदे देवकौनन्दनेऽपि च ।

शतहृदा त्विन्द्रवज्रे मौढार्मिन्यां च गद्यते ॥

समर्यादस्तु मर्यादामहिते च समौपगे ।

स्वर्गच्छदस्तु गरुडं वृक्षं ममच्छदः क्वचित् ॥

॥ इति दचतुर्थम् ॥

॥ अथ दृष्टमम् ॥

१५ रक्तपारदमित्याहुर्हिङ्गुले' शब्दवेदिनः ।

महस्त्रपादः कारुण्डं' मार्तण्डं यज्ञपूरुषे ॥

॥ इति शब्दरत्नसमन्वये राजकोशापरपथांश्च दान्तवर्गः ॥

१ मात्याहृतनयेऽपि चेति क्वचित्

२ मेघानन्दा इति कोशान्तरे ।

३ ख. यः ।

४ क. शाक ।

५ क. दे

६ कारुण्डं, इत्यपि कोशान्तरे ।

॥ अथ धान्तवर्गः ॥

॥ अथ धदितोयम् ॥

अर्धं समांशे खण्डे चाप्यब्धिः सरसि वारिधौ ।

अन्यश्चक्षुर्विहीने स्यादन्धं तु तिमिरे मतम् ॥

अधस्तलप्रदेशे^१ स्यादङ्गा^२ स्यान्निश्चयेऽव्ययम् ।

आधिः पुमांश्चित्तपौडाप्रत्याशावन्धकेषु च ॥

५ व्यसनं चाप्यधिष्ठानेऽपौडमातप^३दौमयाः ।

ऋङ्^४ सम्पन्नधान्यं च सुसमृद्धेऽपि वाच्यवत् ॥

ऋङ्^५ स्त्रियां समृद्धौ स्यादपि स्यादौषधौभिदि ।

गन्धमाहुस्तथा काष्ठं गन्धः क्लौत्रं च तद्विदः^६ ॥

गन्धां गन्धक आमांटे लेशे^७ सम्बन्धिगर्वयोः ।

१० गन्धः श्लाघ्यं च हिंसायामुत्ताने गाधमित्यपि ! ॥

गोधा तंलं निहाकायां दग्धं^८ भ्रष्टेऽन्यलिङ्गकम् ।

दग्धा स्थितार्कदिशि तु दधि क्षीरोत्तरस्थितौ ॥

श्रीवामवामयोश्चापि दिग्धा बाणे विपान्विते ।

दुग्धं प्रपूरिते क्षीरे दुग्धौ क्षीरावि^९कौषधौ ॥

१५ दोग्धा गोपालके वत्से कवौ वत्सोपजौविनि^{१०} ।

नङ्गो बङ्गे तथोहत्ते बन्धस्त्वाधौ^{११} च बन्धने ॥

१ ख. भेदे

२ इङ्गमिति मा.

३ सम्बन्ध, इति कोशाक्षरे

४ वामसोरिति मा.

५ वामोपजौविनि, इति परे

६ क. दाडा

७ क. दा

८ तद्विदः क्लौत्रमेधमा, इति मा.

९ क. दह, ख. दृष्ट, इति मा.

१० ख. धि

११ ख. दौ

- बाधा दुःखे निषेधे च बुधो^१ ज्ञे परिडतेऽपि च ।
 बुद्धो जिने^२ लब्धवर्णे बुधिते त्वन्यलिङ्गवत् ॥
- बोधिः समाधिभेदे च तथा पिप्पलभृरुक्ते ।
 मधु मद्यं पुष्परमे श्रौटं ना तु मधुद्रुमे ॥
- ५ वसन्तचैत्रदैत्येषु जीवन्त्यामपि योषिति ।
 मिहं^३ चित्ताभिमङ्गले मतमालस्यनिद्रयोः ॥
- मुग्धः स्यात्सुन्दरे मृदे, क्रतौ मेधा मतौ स्त्रियाम् ।
 राधा विशाखाऽऽमलकौविण्णक्रान्तास् मासि ना ॥
- धन्विनां चित्रभेदे च स्याद्गोविन्दतोः स्त्रियाम् ।
 १० राहं समृद्धे लब्धस्तु स्याद्वाधाकाङ्क्षिणोरपि ॥
- लब्धं प्राप्ते बधृभार्यास्रपापृक्षाऽङ्गनाम् च ।
 शटौनवाढयोस्तद्वन्स्त्रियां स्यात्सार्वभौषधौ ॥
- व्याधिः कुष्ठं च रोगं^४ च व्याधौ मृगयुद्धयः ।
 विधुर्ना चन्द्रकर्पूरविण्णस्रपि विधिः पुनः ॥
- १५ कालं विधानं नियतो तथैव परमंष्टिनि ।
 विधा गजान्न ऋद्धौ च प्रकारे वेतने विधौ ॥
- वृद्धो जीर्णे प्रवृद्धे ज्ञे त्रिषु कौबं तु शंखजे ।
 वृद्धिः स्यादधने योगविशेषेऽप्योपधान्तरे ॥
- कालान्तरे चाप्युदये समृद्धावपि योषिति ।
 २० अश्वाऽऽदरे^५ च काङ्क्षायां आश्वः अश्वान्विते त्रिषु ॥

द्वयकव्यविधौ कौबं शुद्धं तु त्रिपु केवले ।
पवित्रेऽपि च निर्दोषे मन्था' स्थितिप्रतिज्ञयोः ॥

स्पष्टा 'महर्षणे साम्यं' तथा क्रमसमुन्नतौ ।
मन्थिर्भट्टे सुरङ्गायां भागमद्भुतने'ऽपि च ॥

5 रूपकाणां मुखाद्यङ्गोऽप्यवकाशेऽपि कौर्तितः ।
स्कन्धः स्यान्नृपतावंशे सम्परायसमूहयोः ॥
काये तरुप्रकाण्डे च 'भट्टादौ छन्दसो' भिदि ।
साधुवार्धुपिके चारौ मज्जने चाभिधेयवत् ॥
मिद्धं स्यात्त्रिपु निष्पन्ने पुमान् व्यामादियोगयोः ।

10 स्निग्धं त्रिपु संहयते चिक्कणेऽपि निगद्यते ॥
मिन्धुर्वमथुदेशाब्धिनट्टेपु सरिति स्त्रियाम् ।
मिद्धिः स्त्री योगनिष्पत्योरणिमादिपु चिष्यते ॥
सुधाऽमृते 'सुह्रीमूर्वालिपगाङ्गैष्टिकाम्' च ।
शुधा तु स्यादुभुशायामिच्छायां च मता कचित् ॥

॥ इति ध्वनितोयम् ॥

॥ अथ ध्वनितोयम् ॥

15 अवधिः सौमि काले स्यादवधाने बिले पुमान् ।
'समेऽंशकेस्यादर्धाधमवडं स्यादनर्थके ॥

१ मन्था, इति मा.

२ भट्टयोगान मा.

३ महर्षणे, इति विश्वः

४ कौ, इति मा.

५ ख. हने ।

६ भात्रा, इति मा.

७ ख. सां ।

८ ख. चोक्

९ सुह्रीदृ, इति मा.

१० मध्वैष्टिकासु, इति मा.

११ ख. प. पाठः ।

अगाधमतलस्पर्शं त्रिषु श्वधे नपुंसकम् ।

आनङ्गं स्यादङ्गमात्रं तथैव मुरजादिके ॥

आविह्वं वाच्यवज्ज्ञेयं कुटिलं च पराहते ।

आबन्धो दृढबन्धे स्यात्प्रेमालङ्कारयोरपि ॥

- ५ 'उत्सेधन्तच्छ्रेये काये क्लौवं' मंहननेऽपि च
उपाधिधर्मचिन्तायां विभवंऽपि विशेषणे ॥

कुटुम्बव्यापृतेऽपि स्यादुपधिर्याजचक्रयोः ।

कबन्धोऽस्त्रौ क्रियायुक्तेऽप्यपमूर्धकलवरं ॥

क्लौवं जले पुंस्यदरे राहुरशोविशेषयोः ।

- १० दुर्विधस्तु खलंऽपि स्यादुर्गते वाच्यन्निङ्गकः ॥

न्यग्रोधो व्यामवटयोः स्त्रियां शम्यपचित्रयोः ।

मोहनास्थौषधे चापि निगोधो नाशरोधयोः ॥

निपधः कठिने देशे तद्राजंऽपि नगान्तरे ।

परिधिर्यज्ञियतरुणावायामुपस्तर्यके ॥

- १५ प्रमिहो भृषिते ख्याते प्रणिधिर्ना चरेऽर्थने ।

मगधः स्यादेशभेदे वाच्यवन्मगधोद्भवे ॥

मागधी तु कणायूथ्योः पुंसि जौरकवन्दिनोः ।

तथा वैश्यात्पञ्चियाजे विबुधो ज्ञे मुनेऽपि च ॥

१ उच्छेदस्तु, इति मा.

२ ख. मगध

३ क्लौवं, इति परे

४ व्याधिचक्रयोः इति मा.

५ क. तो ।

६ खलं, इति मा.

७ ख. ध्योः

८ क. स्थितोः

वैवधो विवधश्चोभौ पर्याहारेऽध्वभागयोः' ।
विस्रब्धोऽनुक्तेऽपि स्याद्वाङ्मविश्वस्तयोरपि' ॥

मन्त्रज्ञो वर्मते व्यृढे सम्बाधः मङ्गले भगे' ।
मन्त्रिधिस्तु पुमान्मन्त्रिधानंऽपौन्द्रियगोचरे ॥

५ संमिद्धिः प्रकृतौ मिद्धौ 'मदोग्रायां स्त्रियामपि ।
मंगोधो' रोधने श्लेषे समाधिर्ना ममर्थने ॥

ध्याने वैरन्य' नियमे काव्यस्य च गुणान्तरे ।
सुगन्धिः स्याद्विष्टगन्धे त्रिषु 'शौरे नपुंसकम् ॥

॥ इति धृतीयम् ॥

॥ अथ धचतुर्थम् ॥

अवरोधो निरोधे स्याच्छृङ्खलान्ते राजवेश्मनि ।
१० 'अवष्टब्धोऽविदूरे स्यादाक्रान्ते चाविलम्बिते ॥
स्यादनिरुद्ध उपाया नाथे 'चानर्गले चापि ।
हिक्कायानुबन्धौ तृष्णायामपि योषिति स्थाता ॥
'दोषोत्पादेऽनुबन्धः स्यात्प्रकृत्यादेर्विनश्वरे ।
मुख्यानुयायिनि शिशौ 'प्रवृत्तस्यानुवर्तने ॥

१ ख. ए. बाधभागीयोः ।

२ बालव्यमध्योऽपि कोशान्तरे

३ आसयोरपि, इति मा. ।

४ दोग्रे, इति मा. ।

५ ख. मे ।

६ ख. घे

७ ख. खस्य नौवाङ्के, इत्यन्ये ।

८ बालुके, इति मेदिनी ।

९ क. अवि

१० ख. ना

११ अनुबन्धः प्रकृत्यादेर्दोषोत्पादे विनश्वरे, इति मा. । १२ ख. प्रवर्त

अधिकर्हिः समृद्धे स्यादमितर्हिश्च भण्यते ।

आशाबन्धः समाश्रामे भवेन्मर्कटवामके ॥

इष्टगन्धा कोकिलाष्टे क्रोष्ट्यां 'काशे च गोष्ठुरे ।

इष्टगन्धः सुगन्धौ स्यादपि क्लीबं तु वान्तके ॥

५ उपलब्धिर्मतौ प्राप्तौ ज्ञानानुभवयोरपि ।

'उग्रगन्धाऽजमोदायां वचायां 'छिक्कि कौषधौ ॥

कालस्कन्धः स्यात्तमाले तिन्दुके जीवकद्रुमे ।

तौक्ष्णगन्धा वचायां स्याच्छिग्रराजिकयोरपि ॥

तृणगोधा चित्रकोले कृकलामेऽपि गद्यते ।

१० परिव्याधौ वेतमे स्यात्तथैव च द्रुमात्पले ॥

ब्रह्मबन्धुरधिष्ठिते निर्देशे च द्विजन्मनः ।

महौषधं तु शुगन्धां स्याद्विपायां नशुनेऽपि च ॥

विप्रबन्धुर्मनिभिदि श्रुतवभुस्तथैव च ।

समुन्नद्धः समुद्धृते पण्डितम्मन्यगर्विते ॥

॥ इति धपष्टमम् ॥

॥ अथ धपष्टमम् ॥

१५ योजनगन्धा कन्ध्यां मौतायां व्यासमातरि ।

महस्रवेधि क्लीबं स्याद्रामटे नाऽऽम्बवेतमे ॥

॥ इति शब्दरत्नसमन्वये राजकोशापरपर्याये धान्तवर्गः ॥

१ को. इति मा.

२ ग. अ.

३ ग. औ.

४ ग. ए. मार्घश्लोको नास्ति.

५ जि. इति मा.

६ ख. क.

७ क्षेप. इति मा.

८ य निहिष्टः, इति मा. ।

॥ अथ नान्नवर्गः ॥

॥ अथ नैकम् ॥

न नो निषेधे गदितां ना नरेऽपि प्रकीर्तितः ।

॥ अथ नदितीयम् ॥

अग्निर्वह्नी चिचके चाप्यनः शकटमातरि ।

अन्नं भक्तं च भुक्ते स्यादिनः पत्यौ नृपार्कयोः ॥

उन्नं क्लिन्ने च सुरते तृनं हौने रणोद्यमे ।

५ ग्नः पापे च दुःखे च क्लिन्नं तु स्याज्जलाश्रुते ॥

कृत्स्नं सर्वाम्बुकृत्शिपु त्वाहृर्गानं तु गायने ।

ग्लानं म्लाने मतं गानं गौतौ चापि निरूपितम्

घनः सान्दे दृढे मंघे विस्तारे लाहमुहरे ।

घनं तु कांस्यतानादिवाद्यमध्यमनृत्ययोः ॥

१० चिह्नं ध्वजे पताकायां चीनो देशान्तरे मतः ।

तथा मृगान्तरे तन्तुव्रीहिभेदेऽशुकान्तरे ॥

छन्नं तु छादिते वाच्यलिङ्गं क्लीवं रहस्यपि ।

छिन्ना गडूच्यां पुंश्चल्यां छिन्नं कृत्ते त्रिलिङ्गकम्

जनो लोकान्तरे लोके पामरे चाभिधीयते ।

१५ जनौ सौमन्तिनीवधोरुत्पत्तावौ पधौभिदि ॥

जह्नुः स्यात्पुंसि राजर्षिभेदे च मधुसूदने ।

जनुर्जन्मन्यपि जनिस्तदर्थैव निगद्यते ॥

'ज्यानिर्हानौ तटिन्यां च जिनोऽर्हति च जित्वरे ।
अतिदृष्टे च बुद्धे च ज्योत्स्ना चन्द्रातपे मता ॥
ज्योत्स्ना पटोलिकायां च ज्योत्स्ना शुक्लविभावरौ ।
शुक्लपद्मनिशि ज्योत्स्नी ज्ञानं तत्त्वार्थनिश्चये ॥

5 ज्ञानी तु पुंसि दैवज्ञे ज्ञानयुक्तेऽन्यलिङ्गकः ।
तनुः कृशोऽल्पे विरले तनुः काये त्वचि स्त्रियाम् ॥
तानं प्रताने गौते च दानं गजमदे मतम् ।
तथा त्यागेऽप्यभिहितं पालनच्छेदशुद्धिषु ॥

दानुर्दातरि विक्रान्तं दौना मृपकयोर्षति ।
10 दानुः स्त्रियां दनुरिव मता दानवमातरि ॥
दौनं च दुर्गते भीते दिनं त्वहनि न स्त्रियाम् ।
दूनं तु दुःखमस्पन्दे दृग्घ्नं दृग्विहते मतम् ॥
द्युम्नं पराक्रमं वित्ते धनं वित्तं च गोधनं ।
धनुः पुमान् प्रियान्द्रौ राशिभेदे शरामने ॥

15 ध्वनिः शब्दे तथा ध्वानः कथितः शब्दवैदिभिः ।
धाना तु स्याद्दृष्टयवे धन्याकेऽभिनवाद्भिदि ॥
धान्यं तु बीजमात्रं स्यादुनौ नद्यां नटे पुमान् ।
धेनुर्गवि प्रसूतायां नग्नः श्लेषगवन्दिनोः ॥

विवासमि स्यूतवस्त्रे नग्नः कच्छविवर्जिते ।
20 नानाऽव्ययमनेकार्थं भृतं त्वभिनवे मतम् ॥

१ ख. ज्ञान ।

३ गयोर्गिति मा.

५ ख. पि ।

७ ज्योत्स्ना, इति कोशान्तरे

८ ख. दृष्टे दृष्टनाशने मतम् ।

६ धान्याक इति परे

- नृन्ः सम्प्रगते नृनं निश्चयार्थेऽव्ययं मतम् ।
 न्यूनं गच्छानियोः पानं पौतिभाजनरक्षणं ॥
 पौनस्तु परिपुष्टे स्यात्फेनौ भक्षणान्तरे मता ।
 फेनः स्यादपि डिण्डीरे फेन्यऽपि स्यात्सरित्पतौ ॥
 5 ब्रध्नां दौनमणावक्रान्तजस्विन्यपि कुत्रचित् ।
 बुध्नां मूले निगदितो भग्ना भिन्नं पराजिते ॥
 भानुर्ना किरणे सूर्यं भिन्नः स्यात्त्रिषु दारिते ।
 मङ्गतेऽन्यत्र फलं च भुग्नं तु न्यात्प्रमोदिते ॥
 मग्नं निमग्नं मानस्तु ग्रहे चित्तोन्नतावपि ।
 10 कौबं प्रमाणे प्रस्थादौ मौनां राशयन्तरे भूषे ॥
 मुनिः पुंसि वमिष्ठादौ वङ्गमेनतरौ जिने ।
 मृत्त्रा मृत्त्रातुवर्याः स्त्री मना हिमगिरेः स्त्रियाम् ॥
 मौनं वाङ्मयमे यत्नो व्यापारेऽप्यथ वाहने ।
 गमनेऽपि च यानं स्याद्यानिः स्त्रीपुंसयोरपि ॥
 15 स्यादाकरे च जनने स्त्रीणां च स्मरमन्दिरे ।
 रत्नं स्वजातिश्रेष्ठे स्यान्मणावपि नपुंसकम् ॥
 बद्धमुष्टिकरे रत्निः निष्कनिष्ठे त्वरत्निवत् ।
 रास्त्रा तु स्याद्भुजङ्गाक्ष्यामेलापण्यामपि स्त्रियाम् ॥

१ ख. प ।

२ क. धौ

३ ख. पु. व्ययं पादः

४ ल्यन्त, इति मा. ।

५ ख. दिते

६ ख. ह ।

७ क. मृत्त्रा ।

८ क. प्यथ ।

९ क. कनिष्ठे त्वरत्निवत्, ख. निष्कनिष्ठेऽथ रत्निवदिति मा. ।

- लभं सक्ते लज्जिते च तथा राश्युदयेऽपि च ।
 लौनं विलयने गुप्तौ 'लूनं' छिन्नेऽपि वाच्यवत् ॥
- वनं नीरे कानने च वह्निरग्नौ च चित्रके ।
 वन्या वनसमृद्धे स्याद्वनौ चापि निगद्यते ॥
- ५ वस्त्रं^१ स्याद्वेतने मूल्ये वसनद्रव्ययोरपि ।
 वानं शुष्कफलं शुष्कं कटं सौवनकर्मणि ॥
- विन्नं ज्ञाते स्थिते^२ लब्धे शौनोऽजगरमूर्खयोः ।
 श्येनः खगे पाण्डुरे च स्वप्नः स्वापे च दर्शने ॥
- प्रसुप्तस्य च विज्ञानं मानुः प्रस्थं वनं^३ अपि च ।
 १० स्थानं स्थितौ च सादृश्यं सन्निवेशावकाशयोः ॥
- स्थानं^४ सिग्धं प्रतिध्वाने घनत्वान्नस्ययोरपि ।
 स्नानीयेऽभिषेवे स्नानं स्ननं प्रसवपुष्पयोः ॥
- स्त्वना पुत्र्यां वधस्थानगलशुण्डिकयोरपि ।
 स्वनुः पुत्रेऽनुजेऽर्के ना स्थानः^५ किरणस्त्वययोः ॥
- १५ हनुर्हृद्रविलासिन्यां कपोलावयवे गदे ।
 हनुः प्रहरणे मृत्यौ हौनं गह्वानयोस्त्रिपु ॥
- हानिः श्रेये स्त्रियां हनौ देशे जात्यन्तरे मतः ।

॥ इति नदिनीयम् ॥

१ क. वः ख. न. इति मा.

२ कक

३ क. स्त्रं ।

४ क. तं ।

५ ख. स्थानं ।

६ ख. वे ।

७ स्थान इत्यपि कश्चित्

८ क. प्राप्ति

॥ अथ नवतौयम् ॥

अवनं रश्मिणे प्रीतावपानो गुदमारुते ।
 अञ्जनं कज्जले चाक्तौ' मौवीरे च रमाञ्जने ॥
 अञ्जना वानरीभेदेऽप्यञ्जनो दिग्गजे मतः ।
 अञ्जनी लेप्यनार्यां चाप्यथ स्यादयनं पथि ॥
 5 भानोरुदग्दक्षिणाशागमनं चापि गद्यते ।
 असनो जीवकतरा असनं क्षेपणे मतम् ॥
 अङ्गनं प्राङ्गणे याने' कामिन्यामपि चाङ्गना ।
 अङ्गनं' चिह्नकरणेऽप्यधुना माम्प्रतं मतम् ॥
 अर्जुनः ककुभे पार्थे कार्तवीर्यमयूरयोः ।
 10 मातुरेकसुते चापि धवलं स्यात्तुवाच्यवत् ॥
 नेचरोगे तृणे क्लीबं गवि स्यात्त्वर्जुनी स्त्रियाम् ।
 कुट्टन्यां' बाहुदानद्यामुपायामपि योषिति ॥
 महामहायामम्बानां निर्मलेऽपि च वाच्यवत् ।
 'अर्शोघ्नी तालमूल्यां स्त्री त्वर्शोघ्नः' स्वरणे पुमान् ॥
 15 अमिकौ स्यादवृद्धान्तःपुरप्रंथानदौभिदोः ।
 अशनिस्तु पुमान् खड्गे चञ्चलायां च योषिति ॥
 अरत्निर्ना मप्रकोष्ठतताङ्गलिकरेऽपि च ।
 कफोणावजिनं चर्ममात्रेऽपि च नपंसकम् ॥

१ क. क्ली :

२ ख. ने

३ ख. माण

४ ङ्गनं :

५ कुट्टिन्यामिथ्यपि क्वचित् ।

६ अर्शो इति मा. ।

७ तालयादिग्न्यत्र ।

- 'अटनौ धनुषः कोटावंशुमान्द्युमणावपि' ।
 आमनं द्विरदस्कन्धे' पौठे यात्रानिवर्तने ॥
- आमनौ विपणौ स्थित्यामामनौ ना दृजौवके ।
 आपन्नः प्राप्तविपदि प्राप्ते चाप्यन्यलिङ्गकः ॥
- आदानं ग्रहणेऽपि स्यादलङ्कारेऽपि वाजिनः ।
 'आध्यानमुदरापूरे त्वालानं गजबन्धने ॥
- 'आकारणे स्यादाह्वानं स्पृष्टयाऽऽकारणेऽपि च ।
 'आयुष्मान्यागभेदे स्या'च्चिरजौविनि वाच्यवत ॥
- उत्तानमगभौरे स्यादृध्वास्यर्णयितेऽपि च ।
 10 उत्थानमुद्यमे' तन्त्रं पौरुषे पुस्तके रणे ॥
- उद्यानं स्यान्निःसरणे वनभेदे प्रयोजने ।
 उदानस्तदरावर्ते वायुभेदे भुजङ्गमे ॥
- उद्धानमुद्गते चुल्यामुच्छ्रुतं स्यात्प्रफुल्लिते ।
 'आदनं न स्त्रियां भक्तं बलायामादनौ स्त्रियाम् ॥
- 15 कमनः कामुकेऽनङ्गेऽभिरूपेऽशंकपादपे ।
 कम्पनः पवने कम्पं कम्पं स्यादभिधेयवत ॥
- कठिनं निष्ठुरे स्थान्यां स्तब्धेऽपि त्रिषु वाच्यवत ।
 कठिनौ 'खटिकायां स्यात्कठिना शर्कराभिदि ॥

- १ ख. ए. पा. २ टी. पशुमान्द्युमणावपि, इति मा., अयं नञ्पूर्व न्यायः ।
 ३ क. स्थ ४ क. ध्यानः ५ आह्वानं प्राकारणे स्यादिति मा. ।
 ६ ख. ए. पा. ७ त्र्यल, इति मा. ।
 ८ ते, इति मा. ८ क. केष्वपि ।
 १० ख. अटः ११ कटिकायामिति मा. ।

- क्रन्दनं रोदनेऽपि स्यादाह्वानेऽपि नपुंसकम् ।
 कर्त्तनं न द्वयोश्छन्दे नागौणां सूत्रनिर्मितौ ॥
 कदनं मर्दने पापेऽप्यथ स्यात्कल्पना स्त्रियाम् ।
 करिणः मज्जतायां स्त्रौ कौबं क्रमौ च कल्पने
 5 काञ्चनश्चम्पक नागकमर मातुलद्रुम ।
 'काञ्चनारोदुम्बरयोर्हरिद्रायां च काञ्चनौ ॥
 कौबंञ्जकमरे हेमि कामिनौ भौरुवन्दयोः ।
 कानौनः कन्यकाजाततनये व्यामकर्णयोः ॥
 काननं विपिने गृहे परमेष्विमुखेऽपि च ।
 10 काकिनौ पणपादेऽपि मानपादवराटके ॥
 कुन्नानं स्यात्काचपात्रं तथा मृद्भाजनान्तरे ।
 कुहना दम्भचर्यायामौष्यालौ कुहनो मतः ॥
 केतनं तु गृहे केतौ कृत्य चापि निमन्त्रण ।
 कौलीनं पश्चिणां युहे कौलीनं गुह्यजन्ययोः ॥
 15 कुकर्मणि कुलीनत्वे, कौपीनं चौरगुह्ययोः ।
 कौपीनं स्यादकार्येऽपि खलिनौ खलमेलके ॥
 खलीनमश्वावरणं मुखे लोहनिर्मिते ।
 ताडपत्र्यां च खलिनौ खञ्जनः खञ्जरीटके ॥
 स्त्रियां स्यादपि मर्षण्यां गतौ स्यादपि खञ्जनम्
 20 गर्जनं निनदे कोपे गहनं कलिले वने ॥

१ कर्दमे, इति मा. ।

२ क. क्रमे ।

३ लान्तोऽपि ।

४ मो, इति मा. ।

५ क. पणोट

६ ख. क ।

७ ख. पिण्या ।

- तथैव गह्वरे दुःखेऽप्यथोत्साहे प्रकाशने ।
 सूचनेऽपि च हिंसायां गन्धनं समुदाहृतम् ॥
- ग्रामौगो ग्रामसम्भृते ग्रामौगः शुनि वायसे ।
 गृञ्जनं विपसम्पृक्तपशुमांसे रसोनके ॥
- 5 गोस्तनां हारभेदे स्यात्तथा धेनुपयोधरे ।
 द्राष्टायां तु स्त्रियां कौवं गोपनं स्यादपह्नवे ॥
 घट्टना चलनाऽऽवृत्याश्चन्दनं मलयोद्धवे ।
 चन्दना 'कालिभेदे स्याच्चन्दना' तु नदीभिदि ॥
 चलनं भ्रमणे कम्पं कम्पं स्यादाच्यलिङ्गकम् ।
 10 चलनौ वस्त्रघर्षयां 'वारिभेदेऽपि च क्वचित् ॥
 चालनौ तितउः प्राक्ता चिह्ननं चिह्ननिर्मितौ ।
 चेतनं वाच्यवत्प्राणिजैवयोः संविदि स्त्रियाम् ॥
 छटनं छाटनं पक्षे पिधानं छेदनं छिदि ।
 छटनं वमनं कौवं निम्बान्मम्बपयोः पुमान् ॥
- 15 जवनं तु स्यदे वेगे हये स्यादेगवत्यपि ।
 जननौ स्यादयामाचोर्जननं वंशजन्मनोः ॥
 जयनं तु तुरङ्गादिमन्त्राहे विजयेऽपि च ।
 जघनं स्यात्स्त्रियाः श्राणिपुरोभागे कटावपि ॥
 जट्टिनौ पिप्पलीमांस्योर्जट्टिनौ योगिनौभिदि ।
 20 जाङ्गलं वातबहुलप्रदेशे निर्जनंऽपि च ॥

१ नो, इति मा.

२ त, मये ।

३ कपि, इति मा. ।

४ चन्दनोति पठे

५ वारो, इत्यन्ये ।

६ स्वर्गयोः इति मा. ।

- जीवनं वर्तने नौरे जीवन्त्यां जीवनी स्त्रियाम् ।
 जीवना स्यात् मेदायां तटिनौ मिन्धुयोपिति ॥
 तपनो निरयेऽपि स्याद्वास्करेऽरुष्करेऽपि च ।
 तल्लनः पवने यृनि युवत्यां तल्लनौ मता ॥
- ५ पृष्ठवंशस्य यन्मांसं तल्पनं तत्प्रचक्षते ।
 तथैव गदितं मद्भिस्तद्भिनं प्रतिवामरे ॥
 तल्लिनं विरले स्तोत्रं वाच्यवत्त्वच्छवस्तुनि ।
 तमोघो बुद्धवद्भ्यर्कव्यामकेशाच्युतेष्वपि ॥
 तेमनं त्वाट्टीकरणे व्यञ्जनेऽपि निगद्यते ।
 १० तादनं व्यथने तात्रं दंशनं दंशवर्मणोः ॥
 दर्शनं दर्पणे शास्त्रे बुद्धिधर्मापलब्धिषु ।
 दर्शनं नयने स्वप्ने दमनं ऋषिभूषयोः ॥
 तथा लतावीरयोश्च दहनश्चिचकेऽनले ।
 भस्मातके च दुर्दृते दशनः शिखरे रटे ॥
- १५ दृशनं ज्योतिषि कौबं दृशनस्तु विरोचने ।
 दुर्दिनं तु घनच्छन्ने चिन्ताव्याप्ते तु दुर्दिनः ॥
 देवनं व्यवहारे स्यादक्षकौडाजिगौपयोः ।
 देवनोऽक्षेषु कुशले धमनो जातवेदसि ॥
 धमनस्तु भवेद्भस्वाभ्यापककूरयोस्त्रिषु ।
 २० धमनः स्याद्वातुलेऽपि भस्वायां धमनौ मता ॥

१ ख. निः ।

२ क. लनः ।

३ क. तु ।

४ ख. नं ।

५ बुद्धिवर्क्यो, इति मा ।

६ भूषणव्येन दमयन्तोभ्यानाञ्च विवक्षितः ।

७ ख. धाय ।

८ धमना, इति मा ।

धमनौ तु शिराहट्टविन्नामिन्योश्च योषिति ।

धावनं श्लालने शौघगमने धावनौ पुनः ॥

पृश्निपण्यां धावनस्तु रजके संप्रकीर्तितः ।

नन्दनं वामवोद्याने नन्दनो हर्षके सुते ॥

नन्दिन्युमागङ्गयोश्च सौरभेय्यां च योषिति ।

नलिनौ पद्मिनौव्योमगङ्गापद्माकरेष्ठपि ॥

नपुंसकं नौलिकायां न पुंसि मरमोरुहे ।

निदानं कारणे वत्सदामादिकारणशय ॥

निधनं तु कले नाणे प्रधानं दारुणे रणे ।

पवनं कुम्भकारण्य पाकस्थानं निगद्यते ॥

निष्पावमरुतोः पुंसि प्रज्ञानं वृद्धिचिह्नयोः ।

प्रधानं तु महामात्रे प्रकृतौ परमात्मनि ॥

प्रज्ञायां च तथैकत्वे प्रधानं स्यात्तथात्तमे ।

पद्मिनौ त्रिमिनौवाप्योः पद्मसङ्घं च योषिति

प्रमन्ना तु मुरायां स्यात्प्रमन्नं त्वच्छतुष्टयोः ।

प्रसूनो वाच्यवज्जातेः प्रसूनं फलपुष्पयोः ॥

पवनः स्याद्गन्धवहे पवनस्तृणभिद्यजं ।

पाठौनः स्यान्मौनभेदे पाठके च द्रुमान्तरे ॥

१ मदनमिति मा.

२ ना, इति मा.

३ क. ख. धानमिति मा.

४ जनमिति मा.

५ ख. ने.

६ त्रिम, इति मा.

७ वज्जाते, इति मा.

८ क. स्तक, ख. स्त, इति मा.

- पावनं तु जले कृच्छ्रे स्याद्यामे 'पावकेऽपि च ।
 पाचनं दशमृत्यादी प्रायश्चित्ते च नाऽनले ॥
- वाच्यवत्पाचयितरि हरितक्यां च योषिति ।
 पिशुनं नृच्यते कृरे काके ना सूचकेऽपि च ॥
- 5 कपिवक्त्रं कुङ्कुमं च क्लीवं स्पृक्कौपधौ स्त्रियाम् ।
 पीतनं हरितानले च पीतदारुणि कुङ्कुमे ॥
- पूतना तु हरितक्यां ग्रहभिद्रोगभेदयोः ।
 पृतना तु भवेत्संनाविशेषे सैन्यमाचके ॥
- फलिन्यग्निशिखायां स्यात्फल्यं स्त्री फलिते त्रिषु ।
 10 फाल्गुनस्तु गुडाकेशे मामे चार्जुनभरुहे ॥
- पूर्णमायां फाल्गुनस्य फाल्गुनौत्यभिधीयते ।
 बन्धनं तु वधे बन्धे बुधानां गुरुविज्ञयोः ॥
- बोधनौ बांधपिप्पल्यो बांधनं गन्धद्वीपने ।
 बांधिनौ पूर्णमान्यां तु कार्तिक्यां परिकीर्तिता ॥
- 15 भवनं स्याद्गृहे भावे भण्डनं कवचं रणे ।
 भट्टिनौ द्विजभार्यायां नाट्याक्तौ राजयोषिति ॥
- भर्जनं स्यात्पाकभेदे भाजनं योग्यपात्रयोः ।
 भावना तु न ना ध्याने पर्यालोचेऽधिवासने ॥
- भुवनं सलिले व्योम्नि भुवनं विष्टपे जने ।
 20 विहाय पट्टमहिषौ भोगिनौ राजयोषिति ॥

१ क. याच ।

२ सू. इति मा. ।

३ पीप्यापो, इति मा.

४ क. जीनं ।

५ तुल. इति मा.

मदनस्तरुभेदे स्याद्वसन्तस्मरसिक्थके' ।

मल्लनः 'पठवामे स्यान्मल्लनं' 'मर्दने मतम् ॥

'मल्लिनौ त्वृतुमत्यां स्यात्समलोऽपि तु वाच्यवत् ।

मगडनं' भृपणे कौबमल्लङ्कारिणानि त्रिषु ॥

5 'मन्यनौ मन्यनद्रव्यं मन्यनं लवलोडने ।

मार्जनो' लोभवृष्टे स्यादपि 'मार्ष्टौ मतं त्रिषु ॥

मार्जिनौ मातृकावृत्तभिद्रोर्मार्जनिकयोऽपि ।

गौरीचम्पानगर्याश्च नदीभेदे च ऋग्भिदि ॥

मार्जिनौ स्यान्मानवत्यां फल्यामपि च योऽपि ।

10 मिथुनं राशिभेदे स्यात्तथा स्त्रीपुंसयुग्मयोः ॥

मुगडनं वपनं चाणं मेहनं मृत्राणिश्रयोः ।

मैथुनं स्यात्कामयुद्धं सङ्गतेऽपि नपुंसकम् ॥

यमनस्तु यमे चोपरतो' वन्यं नपुंसकम् ।

यवनो' जातिभेदे स्याद्यभनं मैथुनं स्मृतम् ॥

15 यजनं तु मतं यागे याजनो' यागकारिणि' ।

यापनं वर्त्तने 'कालशेषे निरमनोऽपि च ॥

युञ्जानः मारुथो विप्रं चतुष्क्रोश्यां तु योजनम् ।

परमात्मनि योगे च रमनं स्वदनं ध्वनौ ॥

१ क्षिप्तके, इति मा.

२ 'पठ, इति मा.

३ कदमे, इति परे

४ मल्लिना, इति मा.

५ ख. झनः

६ ख. प. पा.

७ ख. गो

८ क. मार्जो, ख. मर्ष्ट, इति मा.

९ ख. ते

१० देशभेदोपाख्यपरे

११ ख. मा

१२ क. गो

१३ ख. काले ।

- जिह्वायामपि रास्त्रायां रमना रशना पुनः ।
 मेखलायां तथा रज्जौ रञ्जनो रागरञ्जने ॥
- कुचन्दनं च मञ्जिष्ठानौलीरांचनिकासु च ।
 स्त्रियां, तु रजनौ लाक्षाहरिट्रानौलीराचिषु ॥
- ५ राधनं^१ साधने प्राप्तौ राधना भापणे स्त्रियाम् ।
 रेचनौ चितृतादन्यां रोचनौ कर्कशे मता ॥
- रोचनां^२ रक्तकल्हारे गोपित्तवरयोपितोः^३ ।
 रोचनः^४ कूटशाल्मल्यां पुंसि स्याद्रोचने त्रिषु ॥
- रोदनं कन्दनेऽस्मिन्^५पि दुरालम्भौपधौ स्त्रियाम् ।
 १० लङ्घनं तृपवामे स्यात्क्रमणे^६ प्रवनेऽपि च ॥
- ललना कामिनौजिह्वायोपिङ्गदेऽपि योपिति ।
 लाञ्छनं नाम्न चिह्नं च कलङ्केऽपि निगद्यते ॥
- लापनं बौजवापे स्याल्लालनं क्रौडने मतम् ।
 लेखनं तु लिपिन्यामे भूर्जेऽपि छर्दनेऽर्दने ॥
- १५ वसनं छादने वस्त्रे व्यञ्जनं तेमनेऽपि च ।
 चिह्ने श्मश्रुगयवयवे वसनं छर्दनेऽर्दने ॥
- वर्द्धनं वृद्धिवर्द्धिष्णुच्छेदे घृत्त्रां^७ तु वर्द्धिनौ ।
 वर्द्धिनौ वारिधान्यां च सम्मार्जन्यां प्रकौर्तिता ॥
- व्यसनं त्वशुभे सक्तौ विपत्तौ निष्फलोद्यमे ।
 २० दैवानिष्टफले चापि वर्तनो वामने मतः ॥

१ क. ने ।

२ नं, इति मा.

३ गोपित्त वारयोधिनौत्यपि कश्चित्

४ ख. नं ।

५ प्रवले, इति मा. ।

६ ख. प. श्लोकः ।

७ वेधामिति मा.

- न पुंसि तृलनालायां' वृत्तौ स्त्री 'पेपणाध्वनोः ।
वर्त्तिष्णौ त्रिषु निर्दिष्टस्तर्कपिण्डे च जीवने ॥
- वचस्तु पुमान्विघ्ने वावट्टके'ऽभिधेयवत ।
वामनस्तु हरौ खर्वे नौचे दिग्धारणेऽपि च ॥
- 5 तथैवाङ्कोट'वृष्टेऽपि वामनं धूपनेऽपि च ।
वारिधान्यां च वस्त्रे च प्रत्याशाज्ञानयोः स्त्रियाम्
वितुन्नं' सुनिपणे च श्रैवालेऽपि नपुंसकम् ।
विज्ञानं कार्मणे ज्ञाने प्रज्ञाने लाञ्छनेर्धिपि ! ॥
- मानहौने वाच्यलिङ्गा विमानः पुंनपुंसकम् ।
10 व्योमयाने विमानं च 'मार्वभौमगृहेऽपि च ॥
- घाटके यानमात्रे च पुंनपुंसकयोर्मतः ।
वितानो यज्ञ उल्लोचे विस्तारे पुंनपुंसकम् ॥
- लौवं वृत्तविशेषे न्याचिलिङ्गा मन्दतुच्छयोः ।
विक्लिन्नो जगया जीर्णे शौर्णे चार्द्धे च वाच्यवत ॥
- 15 विपन्नं विपटाक्रान्ते त्रिषु पुंसि भुजङ्गमे ।
विच्छिन्नं तु समान्व्ये विभक्तंऽप्यभिधीयते ॥
- विलग्नं तु स्त्रिया मध्ये लग्नमात्रे भवेत्त्रिषु ।
विपन्नस्तु शिरीषे न्याङ्गुडचौचिवृत्तोः स्त्रियाम् ॥
- स्वातन्त्र्यकृत्य व्युत्थानं विरोधाचरणेऽपि च ।
20 वृजिनं कल्पे केशे कल्मषे कटिलेऽपि च ॥

१ क. यो

२ क. प्र.

३ ख. धुंके

४ ख. कोट

५ ख. तन्त्र

६ ख. प. पाटद्वयम्

७ मत्पक्षे, इति मा.

- वेदना तु स्त्रियां ज्ञानदुःखयोर्वेष्टनं पुनः ।
 उष्णीषे मुकुटे व्योम्नि वृत्तौ^१ च व्योमचारणि ॥
- वेष्टनौ भक्ष्यभेदेऽपि भास्करस्यार्चनाश्रये ।
 शकुनिः सौवर्ले पुंसि विहगे करणान्तरे ॥
- ५ शयनं तु मतं स्वापशय्ययोः सुरतेऽपि च ।
 शमनः स्याद्यमे शान्तिवधयोस्तु नपुंसकम् ॥
 श्वसनः श्वसितं पुंसि समीरे मदनद्रुमे ।
 शकुनः पश्चिमात्रेऽपि विशेषे च शुभंवदे^२ ॥
 शङ्खिनौ स्यात्कृता^३ नारीविशेषे शङ्खिनौ पुनः ।
- १० शङ्कावत्यां शन्तनुस्तु भृषभेदे पुमान्ततः ॥
 शतघ्नौ हतिभेदे स्याद्विश्वकान्त्यां करञ्जके ।
 शासनं राजदत्तोर्व्यां^४ लखाज्ञाशास्त्रशास्त्रिषु ॥
 श्लेषघ्नौ मल्लिकायां^५ च ज्योतिष्मत्यां च शोषिति ।
 शोभनः स्याद्योगभेदे सुन्दरे वाच्यलिङ्गकः ॥
- १५ सवनं यजने स्नाने सोमनिर्दलनेऽपि च ।
 स्तननं ध्वनिमात्रे^६ स्यान्मेघशब्दे च कुञ्चिते ॥
 समानं सत्समैकेषु त्रिषु ना नाभिमारुते ।
 सन्तानं^७ सन्ततौ गोत्रे स्यादपत्येऽमरद्रुमे ॥
 स्पर्शनः स्यात्तु पवने दाने स्पर्शे नपुंसकम् ।
- २० संस्थानमाकृतौ मृत्यौ सन्निवेशे चतुष्पथे ॥

१ तौ, इति मा. ।

२ क. शा.

३ ख. देत्.

४ क. लोणां

५ क. मल्लिकाया, ख. मूलयायामिति मा.

६ लोम, इति मा. ।

७ स्यान्मेघ, इति मा.

८ अन्यत्र पुंस्यपि ।

- स्यन्दनं तु सुतौ नौरे 'स्यन्दनस्तिनिशे रथे ।
 मज्जनं तु रथे कौबमुपरक्षणघट्टयोः ॥
- मन्थानं स्यादभिषवे तथा महुट्टनेऽपि च ।
 मस्यन्नं स्यात्साधितेऽपि मस्यत्तिमहितेऽन्यवत ॥
- 5 मतीनः कथितो वेणौ विद्धिद्विस्तृणकेतुवत ।
 'स्यन्दाग्निः स्थूलकाष्ठाम्नौ स्तम्भनः स्थैर्यकारिणि ॥
- 'मन्थिनौ वृषभाक्रान्ताऽकालदग्धामयोरपि ।
 मदनं मन्दिरे तोये मन्थानं 'मदनेऽंशुकं ॥
- स्थापनं गोपणे पुंसवने पाटौपधौ स्त्रियाम् ।
 10 माधनं यज्ञकर्मान्तं यजमानप्रचेतसोः ॥
- माधनं मृतसंस्कारे सैन्ये सिद्धौ गतौ वधे ।
 स्त्रचनाऽभिनये दृष्टौ व्यधने गन्धनेऽपि च ॥
- मेचनं रक्षणं मेकं नौकायाः मेकभाजने ।
 मेनानौः कार्तिकेये स्यात्तथा मेनापतावपि ॥
- 15 स्यात्सोपानं तु निःश्रेण्यां सुकुमारं तु वाच्यवत ।
 मेवनं मौवनोपास्याहस्तिनौ गजयोर्पिति ॥
- जातिभेदे स्त्रियश्चापि हसनो (हा)न्यकारिणि ।
 हसनं च भवेदहामेऽङ्गारधान्यां तु योपिति ॥
- हायनो न स्त्रियां वर्षे पुंस्यर्चिर्वीहिभेदयोः ।
 20 हृदिनौ ह्रादिनौ नद्यां ह्रादिनौ वज्रविद्युतोः ॥

१ क. स्य २ ख. स्क । ३ क. स्यन्त, ख. स्यन्ति, इति मा. ।

४ ह्रादने, इति मेदिनी

५ पुंसोऽपरे, सार्वत्र इत्यपि कश्चित् ।

६ क. ह्र

७ ह्रमे, इति मा. ।

हिण्डनं हलनं' चाभे क्रमाद्भमणहलयोः ।

॥ इति नवतीयम् ॥

॥ अथ नवतुयम् ॥

स्थितौ कुलध्वजे जन्मभूम्यामभिजनो मतः ।

मेनाविणेषे सामान्यं स्त्रियामुक्ता त्वनौकिनौ ॥

अनृचानः माङ्गवेदविज्ञऽपि विनयान्विते ।

5 अवागर्थं त्वपाचीनं विपर्यस्तं तु वाच्यवत् ॥

अभिपन्नाऽपराहऽभियस्ते चापहते विपु ।

अन्वामनं वस्तुभेदेऽप्युपास्तावनृशोचनं ॥

अवलग्नोऽस्त्रियां मध्यं लग्नमात्रे त्रिलिङ्गकः ।

अतिवृत्ते कर्मणि स्यादवदानं च खण्डनं ॥

10 पराक्रमेऽपि गदितमनुमानं वितर्कणोः ! ।

अभिमानो भवेद्वर्पं ज्ञाने प्रणयहिंसयोः ॥

अधिष्ठानं पुरे चक्रे प्रभावेऽध्यामनेऽपि च ।

आवर्जनं प्रदानं स्याच्चैत्ये त्वायतनं मतम् ॥

आवर्त्तनं परावृत्तौ लान्ये त्वावर्त्तनं मतम् ।

15 आयोधनं वधे युद्धे त्वात्मयोनिर्विधौ स्मरे ॥

आवेशनं स्यादावेशे प्रवेशे शिल्पिमन्दिरे ।

आस्कन्दनं रणे संशोषणेऽपि स्यात्तिरस्कृतौ ॥

१ ख. डनं

२ अन्यत्र एतस्यपि

३ ख. हतेः

४ वस्ति, इति मा.

५ ख. प. पादद्वयम्

६ उ. इति मा. ।

आच्छादनमपावृत्तौ तिरोधाने तथांशुके ।
 आराधनं सेवने स्यात्प्राप्तौ मन्तोपनिर्मिते ॥
 आकाङ्क्षायामाकलनं विबन्धपरिमल्लयाः ।
 आतञ्चनं प्रतीवापजवनाप्यायनेषु च ॥

५ 'सम्भाषणे त्वान्नपनं नपे चामपनं यथा ।
 उपधानं विण्णदे च गण्डुदे^३ प्रणयेऽपि च ॥
 उत्सादनं समुल्लेखोद्दामनोद्धर्तनेषु च ।
 उद्धर्तनं चात्यतनेऽप्यपावृत्तौ विलेपने ॥

स्यादुत्पतनमुत्पत्तौ तथाध्वगमनेऽपि च ।
 १० उदये स्यादुदयनं वत्संगागम्ययोरपि^४ ॥
 उदाहनं^५ द्विमौल्यं स्याद्रज्ज्वामुदाहनौ मता ।
 उपामनं शराभ्यामेऽप्युपास्तावामनेऽपि च ॥

'कञ्चुक्यन्तःपुराध्यक्षे पिङ्गहौ जाङ्गकद्रुमे ।
 कपीतनां गर्दभागडशिरीषाम्नातकेषु च ॥

१५ अश्वत्थेऽथ पुमान्पारावतकेकिपिकेष्टपि ।
 कलध्वनिरथो कात्यायनो वररुचावपि ॥
 कापायवस्त्रं विधवाऽर्धजरत्युमयोः^६ स्त्रियाम् ।
 कात्यायनौ च दुर्गायां कुम्भयोनिस्त्वगम्यके ॥

१ ख. पु. इदं पादद्वयम्

२ ख. ना

३ गण्डौ, इति मेटिनी

४ वत्संगागम्ययोर्गजे, इति मा. पा. ।

५ ख. मन

६ इदमर्थेऽश्वत्थेऽथ पुमान्पारावतकमामोत ।

७ कत्य, इति मा.

८ त्वमयोऽति मा. ।

वसिष्ठद्रोणयोश्चापि भवेत्कौत्रं कुचन्दनम् ।
 रक्तचन्दनपत्राङ्गदुर्भेदेषु नपुंसकम् ॥
 क्रौञ्चादनस्तु 'पिप्पल्यां चिञ्चोटकमृगालयोः ।
 खड्गधेनुः खड्गपुत्र्यां फेने गण्डकयोर्पति ॥

5 'गवादिनौन्द्रवारुण्यां गवां घामादनाग्रये ।
 घनाघनां मत्तगजं तथा वर्षकतोयदे ॥

शक्ने च घांपयित्वस्तु विप्रकोकिलयोः समः^१ ।
 वज्रार्कयोश्चिचभानुर्जलौकायां जलाटनौ ॥

जलाटनो^२ लाहपृष्ठखगे पाठीनमेऽपि च ।

10 तपोधनस्तापसे न्यान्मृगडौर्घां तु तपोधना ॥

दशेन्धनस्तु दौपे स्याद्विष्ठाहुः शब्दवेदिनः ।

देवसेनेन्द्रकन्यायां सेनायामपि तस्य वै ॥

नक्तं निर्गत्य र्यात्किञ्चिच्छुभा^३ शुभकरं वचः ।

श्रूयते तद्विदुर्धारा दैवप्रश्नमुपश्रुतिम् ॥

15 नागाञ्जना नागयष्टौ द्विरदन्यापि मुहुरे ।

भवेन्निधुवनं कस्य पञ्चमायकमङ्गरं ॥

निर्यातनं वैरशुद्धौ दाने न्यामार्पणं^४ अपि च ।

निशमनं^५ दर्शने स्यात्तथैवालोचनेऽपि च ॥

श्रुतौ दृष्टौ निशमनं तथा निरमनं वधे ।

20 प्रतिक्षेपे^६ च निष्ठौवे, जनौ^७ प्रजननं तथा ॥

१ किञ्चुल्यामिति मा.

२ गवादिनौति परे

३ क. मे.

४ टणो, इति मा.

५ ख. ननं

६ क. क्षये

७ नो, इति मा.

- योनौ चापि प्रहसनं रूपके हसने पुमान् ।
 प्रणिधानं प्रयत्ने स्यात्समाधौ च प्रवेशने ॥
- प्रयोजनं कार्यहेत्वोः मिहं पञ्चाननः शिवे ।
 अथ प्रवचनं वेदे प्रकृष्टवचनेऽपि च ॥
- 5 प्रतिपन्नोऽङ्गीकृते च विज्ञातेऽप्यन्यलिङ्गकः ।
 प्रस्फोटनं विकसने स्वर्यं स्यात्ताडनेऽपि च ॥
- प्रतिमानं प्रतिच्छायां गजदन्तान्तरालयोः ।
 प्रसाधनौ तु कङ्कत्यां मिडौ वेशे प्रसाधनम्^१ ॥
- पर्यस्विनौ नदीधेन्वाविभावयोः च योऽपि^२ ।
 10 प्रतिपन्नश्च "संस्कारलिप्सापग्रहणेष्वपि ॥
- अथ पुण्यजनो यज्ञो राशमे सज्जनंऽपि च ।
 मृणालिन्यां पुटकिनौ^३ प्रवदन्ति मनोऽपिणः ॥
- पृथक्जनस्तु मृगं स्यात्तथा नौचजनंऽपि च ।
 महाधनं महामृत्यं मुवाममि च मिल्हके ॥
- 15 महामेनो बाहुल्ये महामैन्यपतावपि ।
 मर्दयित्वा पञ्चवाणे मद्यं तु स्यान्नपुंसकम् ॥
- महामुनिरगस्त्यं ना कुस्तुम्बुरुणि न द्वयोः ।
 मालुधानो मातुलाहौ मालुधानौ न्तान्तरे ॥
- मातुलानौ कलाये स्याद्दङ्गायां मातुलस्त्रियाम् ।
 20 योजनं मार्गधेनुः स्यादित्याहुः पण्डितोत्तमाः ॥

१ ख. ने २ छायाभिनि मा. ३ वेशे च सम्भवा, इति मा. ।

४ ख. मल्का

५ ख. नौ ।

- रमायनं विषेऽपि स्याज्जगत्याधिहरौपधे ।
 पुल्लिङ्गः पश्चिगाजे च विडङ्गाख्यौपधेऽपि च ॥
- राजादनं शौरिकायां प्रियाने किंशुकेऽपि च ।
 वर्धमानः प्रश्नभेदे 'शरावरगडविष्णु' ॥
- ५ विस्मापनो^१ ना कुहके गन्धर्वनगरे स्मरे ।
 विमर्जनं परित्यागे दाने 'सम्पणोऽपि च ॥
- विरिञ्चनो^२ निर्गदितो ब्रह्मण्यपि विरिञ्चिवत् ।
 विरोचनोऽग्न्यर्कचन्द्रप्रहादतनयेषु च ॥
- विह्वलनं तु हिंसायां^३ मर्दनंऽपि विडम्बने ।
 १० ऋणमोक्षे विगणनं कथयन्ति विचष्टाणाः ॥
- भवेद्विहननं विघ्नहिंसयोन्मूलपिञ्जने^४ ।
 विलुण्ठनौ तु लोटन्यां लुण्ठने तु नपुंसकम् ॥
- विश्वक्सेनो विष्णुगणे विष्णौ च स्यादथ स्त्रियाम् ।
 विश्वक्सेना फलिन्यां स्यात्सुयोपायां विलंपिनौ ॥
- १५ विलंपिनौ यवाग्वाञ्च विदारौकन्दकेऽपि च ।
 वैरोचनिस्तु मुगते बलिदैत्यार्कपुत्रयोः ॥
- शिखण्डिनौ तु गुञ्जायां यृथिकायां च योषिति ।
 अथ श्लेष्मघना मल्यां केतव्यां च निगद्यते ॥
- सम्पृच्छनमभिव्याप्ता^५ वृत्ताहमोहयोरपि ।
 २० समुत्थानं निर्णये स्याद्याधौनां^६ च समुद्गमे^७ ॥

१ शरावे च, इति मा. ।

२ ख, यनो ।

३ ख, मङ्गु ।

४ रञ्जनी, इति मा. ।

५ ख, नां ।

६ स्थूलपिञ्जले, इति मा. ।

७ वृञ्जाय, इत्यन्ये

८ धानामिति मा. ।

९ ख, यमे ।

- गन्धहस्तिनि हेरम्बे मदादानोऽभ्रहस्तिनि ।
 अथ संवदनं कौबमानांच च वशीकृतौ ॥
- चतुःशाले मञ्जवनं प्रवदन्ति मनौपिणः ।
 समादानं समीचीनग्रहणे मौगताङ्गिके ॥
- ५ संवाहनं त्वङ्गमर्दे वाहनोऽपि नपुंसकम् ।
 समापनं परिच्छेदे समाप्तिवधयोरपि ॥
- सनातनः^१ पित्रतिथ्यन्तरेऽजं शाश्वते हरे ।
 स्तनयितृस्तु जीमृते स्तनितेऽपि निगद्यते ॥
- मराजिनौ तु पद्मिन्यां तथैव कमलाकरं ।
 १० बन्धे व्रते संयमनं यमपुर्यामपि स्त्रियाम् ॥
- मेखलायां मारमनमप्युग्रस्ते नपुंसकम् ।
 मामिधेनौ तु धाय्यायां समिध्यपि च योषिति ॥
- मामयोनिस्तु सामात्यं ब्रह्मकुञ्जरयोरपि ।
 मायुगौनस्तु सङ्ग्रामे यः भाधुः सोऽभिधीयते ॥
- १५ सुदर्शनं हरेश्चक्रं मेरुजम्बुदुमोऽपि च ।
 तथैव शक्रनगरं आन्नौपधिभिदारपि ॥
- सुयामुनो वत्सराजं प्रामादेऽभ्रान्तरे^२ ऽच्युते ।
 सौदामिनो स्त्रियां विद्युदम्भराभेदयोरपि ॥
- हर्षयितृः पुमान् पुत्रे काञ्चने तु नपुंसकम् ।

॥ इति नचतुर्थम् ॥

१ वेदनमिति मा.

२ ख. ते ।

३ ख. दे

४ ख. मापनः

५ ख. ना ।

६ ख. प. पा.

७ अथैवमपि

८ मेरुवंशे, इति मा.

९ शक्रगमने, इति मा. ।

१० देव्यन्तरे, इति मा. ।

॥ अथ नपञ्चमम् ॥

अथातिमर्जनं दानवधयोरपवर्जनम् ।

निर्वाणदानत्यागेषु क्लीबेऽथाप्यनुवामनम् ॥

संहवस्तौ धूपने चाप्यथ स्याद्वर्णमाचके ।

विमर्जनौरेऽपि तथाऽभिनिष्ठानां निगद्यते ॥

5 स्यादुपस्पर्शनं स्पर्शं स्नानाचमनयोरपि ।

अथोपमस्यन्नमपि निहतेऽपि सुसंस्कृते ॥

स्याद्गन्धमादनं भृङ्गं गन्धके वानरे पुमान् ।

सुरायां स्त्री नगे काके चिरजीविनि पुंस्यपि ॥

दन्तधावनः खडिरे दन्तशुद्धौ नपुंसकम् ।

10 स्याद्वृमकेतनो वज्रौ तथा केतुग्रहेऽपि च ॥

स्यान्नन्दिवर्धनो लिङ्गः पश्यान्तं तनयऽपि च ।

प्रतिपादनं दाने स्यात्प्रतिपत्तौ प्रबोधने ॥

स्यात्पद्मलाञ्छनो लोकेश्वरे ब्रह्मणि भास्करे ।

धनदे च स्त्रियां तारालक्ष्मौवाग्देवतासु च ॥

15 कालौयके हरिद्रायां पीतचन्दनमुच्यते ।

वरचन्दनमित्युक्तं कालौये देवदारुणि ॥

वरवर्णिनी तु माध्यां योपायां स्यात्फलिन्यां च ।

जतुन्यपि च (म)त्ता स्याद्हरिद्रायां च कामिनौरत्ने ॥

व्रीहिकाञ्चनो मस्तूरे गदितः शब्दकनिष्णातैः ।

'मभुस्तूदनां द्विरेफे वनमालिनि चापि निर्दिष्टः ॥

महारजनमुद्दिष्टं शतकुम्भकुम्भयोः ।

स्यान्मृत्युवञ्चनः शम्भौ मालरद्रागकाकयोः ॥

5 प्राहुः शब्दकनिष्णाताः सिन्दूरे रक्तशामनम् ।

वनमालिनौ वाराह्यां गदिता शब्दवर्दिभिः ॥

कटकायां च पिप्पल्यां शक्ते च शकुन्तादनौ ।

शालङ्कायन उद्दिष्टो मुनिभेदे च नन्दिनि ॥

शिवकौत्तन इत्युक्ता भृङ्गरौटस्मरदिपि ।

10 श्वेतवाहनशब्दस्तु सुधाधाम्न धनञ्जये ॥

स्यात्पाष्टहायनो व्रीहिविण्णेषे कुञ्जरेऽपि च ।

हरिचन्दनमित्युक्तं चिदशानां महौरुहे ॥

नपुंसकं तु गोशौर्षं ज्योत्स्नाकुङ्कुमयोरपि ।

हरिवाहनस्तु पुंसि स्याद्विवस्वच्छचौशयोः ॥

॥ इति नपञ्चमम् ॥

॥ अथ नषष्ठम् ॥

15 वराङ्गरूपोपेतो यः सिंहमन्त्रहृनो हि मः ॥

॥ इति शब्दरत्नसमन्वये राजकोशापरपद्यायै नान्तवर्गे ॥

१ ख. प. प्राहुः ।

२ ख. ताः ।

३ क. प. श्लोकः ।

४ क. तं ।

५ पटके, इति मा. ।

६ क. ब ।

७ शश्वयोरिति मा. ।

॥ अथ पान्तवर्गः ॥

॥ अथ पैकम् ॥

पा वाया

॥ अथ पदितोयम् ॥

- वल्ग्यमप्युक्तं स्वल्पेऽप्यापस्तु भृमि च ।
 कल्पो न्याये' विधौ शास्त्रे संवर्ते ब्रह्मणो दिने ॥
- कपिस्तु मिल्हके विष्णावपि शाखासृगे पुमान् ।
 5 कूपस्तु गुणवृक्षे स्यान्मृन्माने च विदारके ॥
- कृपस्तु पाण्डवाचार्ये द्रोणपत्न्यां कृपौ मता ।
 कृपा दयायामथ च खण्डः क्रोधे बलात्कृतौ ॥
- गोपे नृपे दिक्पतौ च गोष्ठाध्यक्षे च गोपके ।
 ग्रामाध्यक्षे भास्करेऽपि 'मारिव्याख्यौपधे स्त्रियाम् ॥
- 10 'क्षुपः क्षुपस्पर्शनयोस्त्रपु मौमकरङ्गयोः ।
 'तपश्चान्द्रायणादौ स्यात्साधुधर्मं च गद्यते ॥
- योगे' चरेऽपि च तपस्तथा शिशिरमाघयोः ।
 तल्पं स्याच्छयनीयेऽपि कलत्रेऽपि न द्वयोः ॥
- चपा ब्रीडाकुलटयोस्तापः मन्तापकृच्छयोः ।
 15 'तापौ नद्यन्तरे दर्पः कस्तूर्यामप्यहङ्कृतौ ॥

१ स्त्रियामिति मा. । २ बले, इति मा. । ३ अन्यत्र ताल्पार्थाः

४ क. ख. "दुपान्तयस्थनियो" इति मा.

५ ख. पु. श्लोकः । ६ पौको, इति मा. । ७ ख. वा

नौपः कटम्बवन्धुकनौलाशोकद्रुमेष्टपि ।
 पुष्पं विकामिकुसुमस्तौरजःस्वपि कौर्त्तितम् ॥
 रूपं स्वभावमौन्दर्याऽऽलोक्य पशुशब्दयोः ।
 ग्रन्थावृत्तौ नाटकादावाकारश्लोकयोरपि ॥

- ६ रेपस्तु निन्दिते कृरे गंपो वागे च गंपणे ।
 लेपो जग्धौ प्रलेपेऽपि वपा विवरमंदमोः ॥
 वाप्य उपसर्गि चामं नाशप्यं वान्तुगे स्मृतम् ।
 पुंसि स्यात्प्रतिभाहानौ शापस्वाकोशद्विषयोः ॥
 शिल्पो तु वाच्यवत्कारो स्त्रियां कान्तदलौपधौ ।
 १० शिल्पं श्रुत्वे क्रियायोगे स्वापः शयननिद्रयोः ॥
 स्पृशज्जतायामज्जाने स्तपो व्यञ्जनसूदयोः ।
 सर्पः स्यात्सर्पणे व्याले नश्रवे नागकर्मरे ॥
 भवेद्वेपस्तु लज्जायां शपा रात्रौ निगद्यते ।
 शपस्तु स्यात्शुद्रवृक्षे शपो निहर्गणेऽपि च ॥

॥ इति पट्टितीयम् ॥

१ विकाम. इत्यपरे ।

२ वन्द्यागिन मा.

३ क. लोपो

४ ध्वाञ्चक्रियापो. इति मा. ।

५ कोलाद. इति मा. ।

६ योग्ये, इति परे

७ ख. कारो शिल्पो तु वाच्यत

८ ख. प. पा. ।

९ शापस्वाकोशद्विषयोऽिति, मा.

॥ अथ पटतीयम् ॥

- अनूपो महिषे देशभेदेऽपि स्यात्तु वाच्यवत् ।
 आवापो भाण्डवपने परिश्लेषालवानयोः ॥
 आतपस्तु प्रकाशे स्यादादित्येऽपि निगद्यते ।
 आश्लेषो भर्त्सनाकृष्टिकाव्यालङ्कृतिषु स्मृतः ॥
- 5 आकल्पः कल्पने वेषेऽप्युदुपः अवचन्द्रयोः ।
 उलपस्तृणभेदे न्याहुन्मिन्यामुलपोऽस्त्रियाम् ॥
 कच्छपौ वल्लकौभेदे दुर्लभौ शृङ्गदालन्तरे ।
 निध्यन्तरे तथा क्रूमे मल्लभेदे च कच्छपः ॥
 कल्पापः संहतौ बर्हं तृणौरे भृपणं हरेः ।
 10 कशिपुर्भक्ताच्छादनयोरेकोक्त्या च पृथक्तयोः पुंसि ॥
 कश्यपो मौनमृगयोर्भेदे भूमौ तु काश्यपौ गदिता ॥
 कुतुपस्तु कुशे वाद्यं रवौ नेपालकम्बले ॥
 कुतपो भार्गवनेये च भागे घसस्य चाष्टमे ।
 विट्शण्डिकायां कुण्ठपौ पृथौगन्धे शवे च ना ॥
- 15 कुलपः स्यात्कुलाधीशे कोणपो निर्वर्ततेश्वरे ।
 रक्षोमात्रं खबाप्यस्तु मिहिकायां निगद्यते ॥
 खलपूः स्यात्बहुकरे गणपो गणनायके ।
 जलपो वरुणे प्रोक्तः कथितो जनपो नृपे ॥

१ परे लिमं तालव्यान्तं पठुः ।

२ पामना, इति मा. ।

३ मूढन्यादिगति विश्वः ।

४ ख, मच्छे ।

५ क. पुंसि, इति परं नास्ति ।

६ ख, गदिता, इति परं नास्ति ।

७ अकारमध्योऽप्यन्यत्र ।

८ ख, विष्ठा ।

- जिह्वापः शुनि मार्जारि जीवपः प्राणनायके ।
 त्वगङ्गुरे तु त्वक्पुष्पं प्रवदन्ति मनौषिणः ॥
 तिरिपः^१ शालिभेटे स्याद्जनपां गुह्यकेश्वरे ।
 धेनुपः स्यात्तु गोपाले प्रतापस्तापतेजसाः ॥
 ५ पादपः पादपौठेऽद्री पादुकायां तु पादपाः ।
 रक्तपा तु जलौकायां डाकिन्यां राक्षसे पुमान् ॥
 वटपा वटयश्निग्यां भवेज्झाटे तु वालपः ।
 विटपः पल्लवे श्विङ्गे विस्तारे स्तम्बशाखयोः ॥
 विकल्पः पुंसि निभ्रान्तौ^२ कल्पनेऽपि प्रकल्प्यते ।

॥ इति पञ्चमः ॥

॥ अथ पञ्चमः ॥

- 10 अभिरूपो वृधे रम्ये प्राप्तरूपेऽपि वाच्यवत ।
 अवलपस्तु गर्वे स्याल्लपने दृपणेऽपि च ॥
 अपलापः स्मृतः प्रेम्णि तथैवापह्नवे मतः ।
 उपतापस्त्वरायां स्यादुत्तापगदयोरपि ॥
 उपकूपं निपाने स्याद्गण्डकूपोऽद्रिमन्निधौ ।
 15 तथैव गदितो विज्ञेजलकूपोऽपगर्तके ॥
 जलकूपौ पुष्करिण्यां नागपुष्पस्तु चम्पके ।
 पुन्नागे च तथा नागकेश्वरे च निगद्यते ॥

१ अन्त्यत्र माला

३ क. भ्रान्तौ

२ क. सुवः रा. सुवः इति मा.

४ जलकूपा. इति मा.

परिवापस्तु पर्याप्तौ' जलस्थाने परिच्छदे ।
 परितापस्तु पुंसि स्याद्दुःखे च नरकान्तरे ॥
 परिकम्पो भये कम्पे 'प्रलापे प्रेम्णापह्नवे ! ।
 'पिण्डपुष्पमणिके च 'जवायां च कुशेणये ॥

६ 'प्राप्तरूपो वृधे रम्ये बहुरूपो महेश्वरे ।
 बहुरूपस्तथा विष्णौ धृनके मरुते स्मरे ॥
 मेघपुष्पं तु पिण्डाभ्राम्बुनादेये हरेर्हये ।
 विप्रलापो विराधोक्तावपार्थवचनेऽपि च ॥
 'वौजपुष्पं दमनके तथा मरुवकेऽपि च ।

१० वृकधूपस्तु मरुलद्रवक्त्रचिमधूपयोः ॥
 वृपाकपिस्त्वाश्रयाणे शम्भौ दामोदरेऽपि च ।
 हेमपुष्पं 'जवाणिकपुष्पयोश्च नपुंसकम् ॥

॥ इति पचतुर्थम् ॥

॥ अथ पपञ्चमम् ॥

भवेच्चाभ्रपुष्पस्तु' चृतकोशाम्रकेतके ।
 पूगे चापि भवेत्काशे तददेव च बालके ॥

॥ इति शाब्दरत्नसमन्वये राजकोशापरपर्याये पान्त्रवर्गः ॥

१ पर्युप्तौ. इति परे

२ ख. प्रलापयेस्यापह्नवे

३ परि. इति मा.

४ जग, इति मा.

५ क. प्रादा. ख. पादा. इति मा.

६ धृनके. इति मा.

७ क. ए. पादद्वयम् ।

८ जपा. इति मा.

९ अन्यत्र कौवे

॥ अथ फाल्गुनवर्गः ॥

॥ अथ फेकम् ॥

फो यज्ञमाधने स्थले भञ्ज्वाते च पुंस्ययम् ।
प्रकटेऽथ रणे फः स्यात्

॥ अथ फद्वितीयम् ॥

कफो द्रोणे तृतीयके ॥

गुम्फस्तु गुम्फने हस्तान्निङ्कारेऽपि निगद्यते ।
रेफो रवणे गदितः कृत्स्निते वाच्यन्निङ्गकः ॥
शफः पशूनां च खरे तरुमूले शफं मतम् ।
शिफा जटायां सरिति मांसिकायां च मातरि ॥
॥ इति फद्वितीयम् ॥

॥ अथ फतृतीयम् ॥

द्विरेफः कथितां भृङ्गे शब्दभेदविशारदैः ।
॥ इति फतृतीयम् ॥

॥ अथ फचतुर्थम् ॥

घनोपले मेघकफं प्रवदन्ति मनोपिणः ॥
॥ इति शब्दरत्नसमन्वये राजकोशापरपद्यां फाल्गुनवर्गः ॥

॥ अथ बालवर्गः ॥

॥ अथ बद्धितौयम् ॥

अम्बु स्याद्बालके तौये कम्बुः शङ्खस्त्रियां मतः ।

गजे च शम्बुकग्रीवाराजम् वलये पुमान् ॥

कम्बिरंशे च वंशस्य खजाकायामपि स्त्रियाम् ।

पण्डके तु भवेत्कौवं वाच्यन्निङ्गस्त्वविक्रमे ॥

5 जम्बुः सुमेरुमरिति तरुद्वौपभिद्वारपि ।

डिम्बो भयध्वनावण्डे फुफ्फुसश्रीहविश्रवे ॥

बिम्बं तु प्रतिबिम्बं स्याद्विम्बिकायाः फलेऽपि च ।

मण्डले ककलामे च शम्बस्तु मुसलाग्रम् ॥

लोहमण्डले वज्रं पुमांस्त्रिषु शुभान्विते ।

10 शिबस्तु भृजपत्रे स्यात्तथादारं महौपतौ ॥

शुल्बं ताम्रे यज्ञकर्मण्याचारे जलमन्निधौ^१ ।

^२स्तम्बो गुल्मं तृणादौनामप्रकाण्डे द्रुमेऽपि च ॥

॥ इति बद्धितौयम् ॥

॥ अथ बलतौयम् ॥

अष्टौबं वशिरे शिग्रौ नाऽमत्ते पुनरन्यवत् ।

अलावुश्चाप्यलावृश्चाप्यालावृस्तुम्बिकौपधौ ॥

15 अचुम्बस्त्वतिदौर्घे ! स्यादलम्बो नौचखर्वयोः ।

कदम्बो^३ निकरम्बे स्यान्नौपमपयोरपि^४ ॥

१ ख. भण्डे । २ क. पृष्फलोह विष्णवे. ख. पृष्फलोह विस्तटे. इति मा. ।

३ जलसम्भूत, इत्यन्ये ।

४ ख. नास्ति पा. ।

५ अन्यत्र कौवेऽपि ।

६ निकुरम्ब इत्यपि केषित् । ७ क. पदसर्पयोरपि

कलम्बौ' स्याच्छाकभेदे पुमान् स्यादगडबाणयोः ।

कादम्बः मायके हंसे गोडुम्बः शौर्णवृन्तके ॥

स्त्रियामपि गवादिन्यां नितम्बः स्कन्धरोधसोः ।

प्रलम्बा स्यात्तु शगवायां प्रलम्बा दैत्यदोर्धयोः ॥

5 चपुषे जलदे चापि हारभेदे लताङ्कुरे ।

भृजम्बुरपि गोधूमे विकङ्कतफलंऽपि च ॥

हिडिम्बा दैत्यभेदेऽपि हिडिम्बाऽपि तथा मता ।

हेरम्बा विघ्नराजे स्यान्महिषे शौर्धगर्विते ॥

॥ इति बह्तीयम ॥

॥ अथ वचत्थम ॥

जलडिम्बस्तु कथितः शम्बुके शब्दवेदिभिः ।

10 'राजजम्बूजम्भिदि पिण्डगर्वजरेऽपि च ॥

॥ इति वचत्थम ॥

॥ अथ वपञ्चमम ॥

धृत्नीकदम्बा नौपे स्यात्तिनिगं वरुणद्रुमे ।

शृगालजम्बूर्गोडुम्ब तथा घाण्टाफलं स्त्रियाम्

॥ इति शब्दरत्नमन्त्रये राजकोशापरप्राये बाह्वर्गः

१ स्बा, इति मा.

२ क. ख. टीना, इति मा.

३ राज, इति मा.

४ ख. प. पा. नास्ति ।

५ ख. निम्ब

६ क. ख. लिङ्ग, इति मा.

७ छोटा, इति मा.

॥ अथ भान्तवर्गः ॥

॥ अथ भैकम् ॥

भं नष्टाच्च गभस्तौ स्त्री पुंसि स्याद्गुणन्दने ।
भृः स्थानमाच्च गदिता धरण्यामपि योषिति

॥ इति भैकम् ॥

॥ अथ भदितौयम् ॥

अम्भा जले तु शोभायामाभा स्यात्करिणि त्विभः^१ ।

'कुम्भा राश्यान्तरे योगविशेषे गदितो घटे ॥

५ 'कामुके वारनार्यां च करिमूर्धनि राशमे ।

गुग्गुलौ^२ वारनार्याश्च पतौ^३ कुम्भा चिदृत्यपि ॥

कुम्भौ तु पाटलावारिपर्णापिठरकट्फले ।

गर्भो भृगोऽर्भके कुक्षौ मन्थौ पनसकण्टके ॥

जम्भा दैत्यान्तरे दन्ते जम्बीरेऽपि च भक्षणे ।

10 जृम्भा हर्षे विकामे^४ च जृम्भायामपि गद्यते ॥

डिम्भस्तु बालके मूर्खे तथा बालिशचिष्टे ।

दम्भः स्यात्कैतवे कल्के दृन्भृः स्त्री सर्पवज्रयोः ॥

नभस्तु श्रावणे पुंसि खे तु स्त्रीव मत्तं नभः ।

नाभिस्त्ववयवे मुख्यन्टपे क्षत्रियमात्रके ॥

१ त्वितः, इति मा. ।

२ इतः प्रभृति ख. पुस्तकाभावः ।

३ कामुक, इति मा. ।

४ स्त्रीवमिति शेषः ।

५ ऐसौति शेषः ।

६ पाटलोवाग, इति मा.

७ कमिते, इति मा.

८ ल्ये, इति मा. ।

- चक्रमध्ये प्रधाने च स्त्रियां कन्धरिकामदे ।
निभस्तु कथितो व्याजे पुल्लिङ्गः सदृशे त्रिषु ॥
प्रभुः परिवृद्धे प्रोक्तः समर्थेऽपि निगद्यते ।
रम्भा कदल्यप्सरसोर्ना वेणौ वानरान्तरे ॥
5 लाभः प्राप्तौ भवेत्लाभः कार्पण्यातिशयेऽपि च ।
विभुः प्रभौ सर्वगते शङ्करब्रह्मणोरपि ॥
शम्भुरहन्महादेवपरमेष्वपु कौर्त्तितः ।
शुभो योगविशेषेऽपि शुभं शोभेऽपि गद्यते ॥
शुम्भा दैत्यविशेषेऽपि शोभा कान्तौच्छयोर्मता ।
10 सभा सामाजिके दृते गान्धौमन्दिरयोरपि ॥
स्वभृता ब्रह्मणि हरौ स्तम्भः स्युणाजडत्वयोः ।
शोभः कापविशेषे च कल्पान्तरेऽपि निगद्यते ॥

॥ इति भटतीयम ॥

॥ अथ भटतीयम ॥

- अधिभृतायकेऽपि स्यादग्निभृस्तु मतां गुहे ।
आरम्भस्तु त्वरायां स्यादद्यमे वधदर्पयोः ॥
15 आत्मभृता विधौ कामे तनूजन्मनि चोच्यते ।
ऋषभो वृषभे वृषाविशेषे च स्वरान्तरे ॥

१. दृष्टे, इति मा.

३. च, इति मा.

२. नागान्तरे, इति मा.

४. अष्टवर्गविधान्तरे, इति विथः

- श्रेष्ठार्थे च वराहस्य पुच्छे रन्ध्रे च कर्णयोः ।
 ऋषभौ शृकशिख्यां स्यान्नरकारस्त्रियामपि ॥
 ऋषभौ च शिरालायां विधवायां क्वचिन्मता ।
 ककुप् 'शंभादिशोः शास्त्रे प्रवेण्यां चम्पकस्रजि ।
 5 ककुभो रागभेदे स्याद्वीणायां मर्जुनद्रुमे ।
 कटभौ तरुभेदे च ज्यातिप्लव्यामपि स्त्रियाम् ॥
 करभः शरभे चाष्टापदे प्राक्तो मृगान्तरे ।
 करभो मणिवन्धादिकनिष्ठान्तं मतः करे ॥
 कुसुम्भं हेम्नि च महारजने च कमण्डलौ ।
 10 कैटभा कैटभौश्वर्यां कैटभो दैत्यभिद्यपि ॥
 गर्दभो रासभे श्वतकुमुदे गर्दभं मतम् ।
 गर्दभौ शूद्रजन्तौ स्याद्रुग्भेदे गन्धभिद्यपि ॥
 दुन्दुभिर्दित्तजं भेर्यामश्वबिन्दुचिकदये ।
 दुर्लभः कर्चुरे^१ चापि दुष्प्रापे वल्लभेऽपि च ॥
 15 निकुम्भः कथितो दन्त्यां कुम्भकर्णसुतेऽपि च ।
 वल्लभो दयितेऽध्यक्षं मल्लशणतुरङ्गमे ॥
 पुनर्नवायां वर्षाभृः श्वे किञ्चुलकेऽपि च ।
 विष्कम्भः स्याद्योगभेदे विस्तारप्रतिबन्धयोः^२ ॥
 विष्कम्भः कथितो विज्ञैः कवाटस्याग्नौऽपि च ।
 20 रूपकाङ्गप्रभेदे च बन्धभेदे च योगिनाम् ॥

१ शोफा. इति मा.

२ वीणाङ्ग. इति केचित्

३ टभौ. इति मा.

४ पुंसोति शेषः

५ बुरे. इति मा.

६ वैदर्भे विस्तृतावपोति केचित्

विस्वम्भः^१ केलिकलहे विश्वामे प्रणये वधे ।
 विष्टम्भः प्रतिबन्धे च रोगभेदेऽप्युदाहृतः ॥
 वृषभस्तु वृषे श्रेष्ठे वैदभे^२ रौतिभिद्यपि ।
 नलपत्न्यां, च वैदभे^३ वाक्यवक्तृत्वं ईरितम् ॥
 ५ शरभो देवताभेदे^४ शरभः पशुभिद्यपि ।
 करभे वानरभिदि मनाभिर्जातितुल्ययोः ॥
 सुरभिश्चस्यके स्वर्गे मल्लकीमातृभेदयोः ।
 गन्धात्पले सौरभेय्यां जातौ पुष्पवसन्तयोः^५ ॥
 सुगन्धे च मनांजे च वाच्यवत्सुरभि स्मृतम् ॥
 ॥ इति भवतीयम् ॥

॥ अथ भवतीयम् ॥

१० अवष्टम्भः सुवर्गे च स्तम्भप्रारम्भयोर्गपि ।
 शातकुम्भं तु हेमि स्यात्पुमान्स्यादश्चमारके ॥
 ॥ इति भवतीयम् ॥

॥ अथ भपञ्चमम् ॥

प्राक्तः करिकुम्भस्तु नागकेसरचूर्णके ।
 पिष्टसौरभमुद्दिष्टं विद्वद्भिर्मलयोद्भवे ॥
 ॥ इति शब्दरत्नसमन्वये राजकोशापरपद्यां भोक्तव्यः ॥

१ अन्यत्र तालयमध्यः ।

३ पशुभेदे, इत्यन्यत्र

२ भा., इति मा. ।

४ तन्मयोक्तिं मा.

॥ अथ मान्तवर्गः ॥

॥ अथ मैकम् ॥

मो यमं समये चन्द्रे विषे मा तु श्रियां स्त्रियाम् ।
मः शङ्करे च गदितो मा निषेधेऽव्ययं मतम् ॥

॥ इति मैकम् ॥

॥ अथ मद्वितीयम् ॥

अमा दर्शे तिथावक्ता स्यादात्मा यत्नचतस्रोः ।
स्वभावे च धृतौ पुंसि स्यादामो रुग्विशेषके ॥

5 अपके वाच्यनिङ्गं स्यादौर्ममौर्मो व्रणे मतौ ।
इध्मः स्यादपि यज्ञाङ्गं स्यादिन्धनचयेऽपि च ॥

तथैव गदिता मद्भिरुमा शङ्करयोपिति ।
अतस्यामप्युमामाहुर्हरिद्राकौर्तिकान्तिषु ॥

ऊर्मिस्तरङ्गे पीडायां वेगे भङ्गप्रकाशयोः ।

10 उत्कण्ठावस्त्रमङ्गीचरेखयोरपि गद्यते ॥

क्रमस्त्वनुक्रमे शक्तौ कल्पे चाक्रमणेऽपि च ।
कर्मास्त्रौ कर्मक्रिययोः कर्मो स्यादपि तद्वति ॥

- - - - - मूर्छायां तु क्रमो मतः ।

कामः स्मरेऽभिलाषे च कामं रेतोनिकामयोः ॥

- अव्ययं त्वभ्यनुज्ञायां काम्येऽपि स्यान्नपुंसकम् ।
 कामिनां कामुके रत्यां स्त्रौ 'किम्' शेषवितर्कयोः ॥
- निन्दायां च परिग्रश्ने वाच्यलिङ्गत्वमौगितम् ।
 कामौ तु कामुके चक्रवाके पागावतेऽपि च ॥
- 5 क्रिमिनां कृमिवत्कौटे नाश्यायां क्रिमिले खरे ।
 किमो पलाशे शालायां हेमपुत्र्यां च योषिति ॥
- खर्म स्यात्पौरुषे 'कोपजांशुके'ऽपि च गद्यते ।
 गमो नाऽश्वविवर्ते स्यादपर्यालोचितेऽध्वनि ॥
- ग्रामः स्वरे संवमथे वृन्दे शब्दादिपूर्वकः ।
 10 ग्रीष्मे उष्मागमे चापणे गुल्मे स्यात्सैन्यरक्षणम् ॥
- गुल्मः सेनाघट्टभिदोर्गुल्मस्तम्बे च रुग्भिदि ।
 गुल्मौ स्यादामलव्येलावनिकावस्त्रवेशमम् ॥
- घर्मः स्यादातपे ग्रीष्मेऽप्युष्मे स्वेदाम्भमोरपि ।
 चर्मः सेनाविशेषे स्यात्सेनामात्रेऽपि योषिति ॥
- 15 चर्मो मृगे विटे भृजे तथा फलकहस्तके ।
 चर्म कृत्तौ च फलके लङ्घ्ये व्याजापदेशयोः ॥
- जान्मः क्रूरे पामरे चाप्यममौश्यप्रवर्तके ।
 जिह्वस्तु कटिले मन्दे क्रीवे 'तगरदर्पयोः' ॥

१ विज्ञे, इति मा. ।

२ श्वरे, इति मा. ।

३ शाखायां, इति मा. । शालायांमपि कश्चित् ।

४ अत्रार्थे एवमपि ।

५ स्त्रिये, इति मा. ।

६ कोष्ठा, इति मा. ।

७ तौ, इति मा. ।

८ व्यान्ते, इति मा. ।

९ नग, इति मा. ।

- तोक्त्रं कर्णमले पुंसि हरिते च हरिद्यवे ।
 दमः स्यादमथं दण्डे कर्दमे दमनेऽपि च ॥
 दम्भस्तु यजमाने स्यादपि चोरे हुताग्ने ।
 द्रुमस्तरौ किम्पुरुषं पारिजाते तथैश्वरे ॥
 5 धर्माऽस्त्रौ पुण्य आचारे स्वभावोपमयोः क्रतौ ।
 अहिंसाऽर्पनिषत्त्रायं स्याद्वनुर्यमसोमपे ॥
 धाम देहे गृहे रश्मौ स्थानजन्मप्रभेदयोः ।
 ध्यामं तु श्यामले गन्धतृणे दमनकेऽपि च ॥
 नमो नतौ भवेत्क्रौञ्चव्ययमप्यभिधीयते ।
 10 नामाभिधानं निर्दिष्टं निश्चयार्थं तथाव्ययम् ॥
 नमिनां तिनिशं कूपत्रिकाचक्रान्तयोः स्त्रियाम् ।
 नमो गतेऽवधौ कौले प्राकारे कैतवेऽपि च ॥
 पक्ष्म पशे च सूत्रांशे किञ्चल्लके नेत्रगोमणि ।
 पद्माऽस्त्रौ पद्मके व्यूहे निधौ मङ्ग्यान्तरेऽम्बुजे ॥
 15 नागे च स्त्रौ फञ्जिकाश्रीचारटौ पन्नगौपु च ।
 ब्रह्मा विधौ योगभेदतदतोः स्यान्नपुंसकम् ॥
 ब्रह्म तत्त्वतपोवेदे पुमान् विप्रं च ऋत्विजि ।
 ब्राह्मी तु भारतीसोमवल्लरीब्रह्मशक्तिपु ॥
 तथैव फञ्जिकायां स्याच्छाकमतस्यप्रभेदयोः ।
 20 भ्रमस्तु कुन्दे भ्रमणे भ्रान्तौ स्याद्वारिनिर्गमे ॥

१ स्वरे, इति मा. ।

२ इदं पादद्वयं वदितुं व्यासौत् ।

३ श्या, इति मा. ।

४ प्र, इति मा. ।

५ सूत्रादि, इति मा. ।

६ पञ्जि, इति मा. ।

७ वांटी, इति मा. ।

भामः क्रोधे रवौ दौमौ भामा स्यात्कृष्णयोर्पित ।

भौष्मः कौरवदायादे भौष्मं भौमं भयानके ॥

भौमोऽम्बवतमे घारे शङ्करे चार्जुनाग्रजे ।

भूमिर्भुवि स्थानमात्रे भौमस्तु नरकाऽऽरयोः ॥

5 भोमं भूमिभवेऽपि स्यात्त्रिषु भौमश्च वामरे ।

यमो दण्डधरे ध्वाङ्गे संयमे यमजेऽपि च ॥

शरौरमाधनापेक्षे नित्यकर्मणि चाच्यते ।

यामः स्यात्प्रहरे पुंमि संयमेऽपि तथाविधः ॥

यामिः कुलस्त्रौस्वस्रोश्च युध्मो धनुषि संयुगे ॥

10 रश्मिः पुमान्दौधितौ स्यात्पश्मप्रग्रहयोरपि ॥

रमो रक्ताशंककान्तस्मरेषु स्याद्रमा श्रियाम् ।

तथा योषाहिङ्गनद्योः कौबं वास्तुककुप्रयोः ॥

रामस्तु रङ्गुक्ये स्याद्राघवेऽथ हलायुधे ।

हयं पशुविशेषे च त्रिषु चारौ मितेऽमिते ॥

15 रुक्मं तु काञ्चने लाहे रुमा स्याल्लवणाकरे ।

रुमा मृगौवदारेषु रम कौबं तनूरुहे ॥

लक्ष्मीस्तु शंभामस्पत्यास्तथा वृथ्वापधावपि ।

फल्गिन्यां च वमिवान्तौ स्त्रियां पुंमि च पावके ॥

१ त्रिष्विति शेषः

२ मा, इति मा ।

३ यमे, इति मा ।

४ स्यात्पञ्च, इति मा ।

५ नायोः, इति मा ।

६ जना, इति मा ।

७ ऋ, इति मा ।

८ पलि, इति मा ।

९ नाता, इति मा ।

- वर्ष्म देहप्रमाणातिमुन्दगाकृतिपु स्मृतम् ।
 वर्त्म नचच्छटे मार्गे राजौवाणाश्चपक्षिपु ! ॥
 वाग्मौ पटौ मुराचार्य वामौ स्याद्रामभस्त्रियाम् ।
 वडवायां शृगान्यां च करभस्यापि योषिति ॥
- 5 वामं धने पुंसि हरस्मरवारिधरेष्वपि ।
 नार्यां स्त्रियां वल्गुमव्यप्रतौषेषु मतं त्रिपु ॥
 तन्तुवायोपकरणे वेमा वेमश्च वेम च ।
 शमौ शक्तुफल्पायां च शिम्बिकायां च वाग्गुल्लौ ॥
 श्यामः प्रयागस्थवटे रुद्रदारां पयोधरे ।
- 10 पिके च कृष्णहरितोः पुंसि स्यात्तद्वति त्रिपु ॥
 श्यामो दमनके गृध्रतृणे श्यामेऽभिधेयवत् ! ।
 प्रियङ्गौ चाप्रस्ततायां नार्यां त्रिवृति योषिति ॥
 मरौचे सिन्धुलवणे क्लीबं स्त्री शारिवौषधौ ।
 यमुनायां च यामिन्यां नौलिकायामपौष्यते ॥
- 15 "आमस्तु पुंसि निर्दिष्टौ 'मामे मण्डपकालयोः ।
 शुष्मं तेजसि सूर्ये ना समा संवत्सरे स्त्रियाम् ॥
 'सर्वसाधुसमानेषु समं स्यादभिधेयवत् ।
 सौमाऽऽघाटस्थितिश्चेन्द्रण्डकोशेऽपि च स्त्रियाम् ॥
 सूक्ष्मं तेजोऽङ्कयोरुक्तं सूक्ष्मं शौरे नभस्यपि ।
- 20 सूक्ष्मं स्यात्कतकेऽध्यात्मे पुंस्यगौ त्रिपु चाल्पके ॥

१ वि. इति मा.

२ गुण्य. इति मा.

३ श्या. इति मा.

४ श्या. इति मा.

५ माधमण्डक. इति मा.

६ सर्वधातु. इति मा.

७ स्मं. इति मा.

सुमं प्रहृते गदितं ह्रमौ तु - - - - - ।

सोमो नतायां चन्द्रे च वानरे च धनाधिपे ॥

वसुकर्पूरनौरिषु पितृदेवे समौरणे ।

हिमं स्यान्मन्त्रयोद्धते तुषारेऽपि च शैतले ॥

३ होमिष्टते पार्वके च हंसस्तु हवने मतः ।

श्रमा भूमौ तितिशयां स्त्रियां युक्तं नपुंसके ॥

वाच्यवच्छक्तहितयोः श्रामं दुःसमये मतम् ।

श्रमाऽतमीनीलिकयाः श्रामं स्यान्नध्वरश्रणे ॥

चण्डायां ना शुभे न स्त्री कात्यायन्यां च योर्पति

१० श्राममद्रे दुःकलेऽस्त्री श्रामं वल्कलजांशुके ॥

शाणजेऽतमिजे चापि श्रामं कीव उदौरितम् ॥

॥ इति मन्त्राद्यम् ॥

॥ अथ मन्त्राद्यम् ॥

अधमः स्याद्गर्ह्यजनं ऽप्यवमोऽप्यधमे श्रये ।

अवमः स्यादमहनेऽप्यङ्गहौन उदौरितः ॥

अनुमा स्यादनुमितावप्रमा त्वयथार्थके ।

१५ अश्रमुर्गजयोपायामर्यमा पुंसि भास्करे ॥

१ मन्त्रे, इति मा.

२ श्रमा स्यान्मन्त्रयोद्धतेऽपि च शैतले

३ गतदर्थे वाक्यलिङ्गः

४ म्, इति मा.

५ स्यान्त्रयज्ञाण्योक्तिं परे

६ क्षमा, इति मा.

७ हे, इति मा.

८ गृह्यजने, इति मा.

- अक्रमन्त्रक्रमे प्रोक्तोऽप्यागमः शास्त्र आयतौ ।
 आश्रमो ब्रह्मचर्यादौ वानप्रस्थे वने मठे ॥
 आचामः स्यादाचमितावायामां दैर्घ्य उच्यते ।
 आरामः स्यादुपवनेऽथ श्यामं मंदुराऽन्यवत् ! ॥
 5 उत्तमा दुग्धिकायां न्यादुत्कृष्टेऽपि च वाच्यवत् ।
 उद्गमः स्यात्तथाऽन्यत्तावत्तमः श्रेष्ठभागिनि ॥
 उद्यमः स्यात्समुद्योगेऽप्युपमोपमितौ मता ।
 उद्दामो बन्धरहिते स्वतन्त्रे च प्रचेतमि ॥
 कलमो लेखिनौचोरशान्निलाशारमेषु च^१ ।
 10 कलमः स्यात्तु मञ्जाने श्यामिकायां तु कालिमा ॥
 कुसुमं स्त्रौरजानेचरांगयाः फलपुष्पयोः ।
 कृत्रिमं रचिते प्रोक्तं मिन्त्रके लवणान्तरे ॥
 गृहाश्मा गदितः शब्दवेदिभिर्गृहकच्छपे ।
 गालोमौ श्वतदृवायां पद्मन्यावारयोपितोः ॥
 15 गोधूमो नागरङ्गं स्यादोषधिब्रीहिभेदयोः ।
 गौतमस्तु मुनौ शाक्ये राचन्यम्बिकयोः स्त्रियाम् ॥
 नद्रीभेदेऽपि, तलिमं विताने कुट्टिमंऽपि च ।
 चन्द्रहामे च तल्पे च दाडिमः करकैलयोः ॥
 निष्क्रमो बुद्धिमम्पत्तौ निर्गमे दुष्कुले तथा ।
 20 निगमो वाणिजे पुर्यां कटे वेदे वणिक्पथे ॥

१ पृषलो. इति मा. ।

२ एतदर्थे. उलमः स्यादजगरे, इति मा. एकपादः ।

३ करेष्वेति मा. ।

कुलीरस्य प्रसूत्यां तु निगमा इति योषिति ।
नियमो मन्त्रणायां च प्रतिज्ञानिश्चये व्रते ॥

नैगमः स्यादुपनिषद्गणिजोनांगरेऽपि च ।
परमं स्यादनुज्ञायामव्ययं परमं परे ॥

५ प्रथमस्तु प्रधाने स्यादादावपि च वाच्यवत् ।
पञ्चमो रागभेदे स्यात्पञ्चानां पृष्ठेऽपि च ॥
पञ्चमौ स्वरभेदेऽपि पाण्डवानां च योषिति ।
प्रतिमा गजदन्तस्य बन्धुं चानुक्तावपि ॥

प्रक्रमः स्यान्नरश्रेष्ठे गात्रेऽपि प्रक्रमः पुनः ।
१० क्रमावसरयोरुक्ता भूतात्मा चात्मदेहयोः ॥
मध्यमो मध्यग्रेऽपि स्यात्स्वरभेदे च कथ्यते ।
मध्यदेशेऽवलम्बे तु न स्त्रियामिति तद्विदः ॥
राकादृष्टरजानार्याः कर्णिकाऽङ्गुलिभेदयोः ।
अक्षरे छन्दसि तथा ललाटं लाञ्छनं ध्वजे ॥

१५ ललाटः स्यात्प्रभावेऽयं शृङ्गः भूषाप्रधानयोः ।
अपि स्यादालम्बो पुण्ड्रं व्यायामः पौरुषे श्रमे ॥
विषमं दुर्गमश्चारे विभ्रमो भ्रान्तिहावयोः ।
विद्रुमो रत्नवृष्टेऽपि प्रवालैऽपि पुमानयम् ॥

१ इति "मध्यदेशेऽवलम्बे तु न स्त्रियामिति तद्विदः" इत्यनन्तरमासीत् ।

२ तत्, इति मा.

३ ना, इति मा.

४ यमगं, इति मा.

५ त्रयामो, इति मा.

६ हारयोर्गिति मा. ।

७ रक्त, इति मा. ।

विन्लोमस्तु प्रतीपेऽपि वरुणे शुनि पन्नगे ।
'आमलक्यां विन्लोमी' च विन्लोमं 'चारघट्टके ॥

विक्रमः क्रान्तिमात्रं स्यादपि स्याच्छक्तिमस्यदि ।
मङ्गलमः क्रमणे सम्यग्वारिमञ्चारयन्त्रके ॥

- ५ मध्वमः^१ माध्वमे वेगे तथा न्यादादरे भये ।
मत्तमः^२ स्यात्पृज्यतमं माधीयन्युत्तमं त्रिपु ॥
सरमा कुक्कुरौदेवशुन्याः न्याद्राशमौभिदि ।
मुपमाऽत्यन्तगंभायां स्त्री चारौ च ममे त्रिपु ॥
मुषीमः शिशिरं चारौ त्रिपु ना पन्नगान्तरे ।
१० सुकर्मा तु पुमान्यागभेदे स्यादेवशिल्पिनि ॥

॥ इति महतीयम् ॥

॥ अथ मचतुर्थम् ॥

अभ्यागमो विरोधाजिघाताभ्युद्गमनान्तरे ।
अनूपमा सुप्रतीकयोषायां सुन्दरेऽन्यवत् ॥
उपक्रमस्तपधायां ज्ञात्वाऽऽरम्भे च विक्रमे ।
चिकित्सायामुपगमः स्वीकारेऽन्तिकमर्पणे ॥

१ आम, इति मा.

३ चारु, इति मा.

५ म्यङ्गः, इति मा.

२ लोममिति मा. ।

४ रेणन्त्रके, इति मा.

६ रामः, इति मा.

कारन्धमौ कांस्यकारे धातुवाटरतेऽपि च ।
 मितोत्पले गन्धमोममित्याहुः शाब्दिका जनाः ॥
 जलगुल्मी जलावर्ते कच्छपे जलचत्वरे ।
 दण्डयामस्तु कौनाशे दिवसे कुम्भसम्भवे ॥
 श्रवङ्गमस्तु मण्डके तथा शाखामृगेऽपि च ।
 पराक्रमस्तु मामर्थ्याद्योगयोर्विक्रमेऽपि च ॥
 महापद्मस्तु नागे न्यान्निधौ मञ्जान्तरेऽपि च ।
 यातयामं तु जीर्णे स्यात्तथा भुक्ताग्निभतेऽपि च ॥
 सार्वभौमस्तु दिङ्मागेऽखिलपृथ्वीपतावपि ।

॥ इति मचतुर्थम् ॥

॥ अथ मपद्यमम् ॥

- 10 अवनिसोमं गदितं धान्याम्रं शब्दवेदिभिः ।
 अभ्युपगमोऽवगमस्वौकारनिकटागमं ॥
 इन्द्राग्निधृम इत्युक्तस्तुहिनं तच्चविज्जनैः ।
 नशब्दनेमिः गीतांशौ रेवत्यां च ध्रुवेऽपि च ॥

॥ इति शब्दरत्नसमन्वये राजकोशापरपर्याये मानवर्गः ॥

१ नोपले, इति मा.

२ एतदगन्धं नक्षत्रमस्तुगामो स्यादिति पाठः । नक्षत्रम्, इति तु परे ।

३ मिते, इति मा.

४ भागे, इति मा.

॥ अथ यान्तवर्गः ॥

॥ अथ यैकम् ॥

यः सर्वनामानिलयोर्या श्रियां ज्या तु मातरि ।
मौर्व्यां धरण्यां निर्दिष्टा द्यु 'स्याद्गगननाकयोः ॥
द्यौर्व्यामि स्वर्गे गदिता शब्दतत्त्वार्थवेदिभिः ॥

॥ इति यैकम् ॥

॥ अथ यद्वितीयम् ॥

- अथः शुभावहविधावयो लाहं नपुंसकम् ।
५ अर्थः शिन्नाजतुन्यार्थं^१ वृधे न्यार्थं^२ तु वाच्यवत् ॥
अर्थः स्यादर्थसंयुक्तं^३प्यर्थनौयेऽपि वाच्यवत् ।
अन्त्योऽधमे पुल्कमे^४ च मुस्तायां च निगद्यते ॥
अर्थमर्घ्यं योग्यं स्यादर्थार्थेऽपि च वाच्यवत् ।
अन्यः स्यादितरस्मिन्^५ वाच्यवन्ना तु वैरिणि^६ ॥
10 आयस्त्वलब्धयोगे स्यादार्थस्तु स्वामिवैश्ययोः ।
आद्यस्तु प्रथमे मुख्ये न्यादाज्यं^७ तिलमर्पिपोः ॥
आस्यं मुखे^८ च तन्मध्ये स्यादाप्यं^९ जलजेऽम्भये ।
आख्याऽ^{१०}भिधाने योपायामाद्यो धनवति त्रिषु ॥

१ स्याद्गङ्गाभिः, इति मा.

२ अर्थमिति मा.

३ न्यर्त्ते, इति मा.

४ चाप्ये, इति मा.

५ क्लमे, इति मा.

६ अर्थ्येति मा.

७ गाः, इति मा.

८ जल, इति मा.

९ ख्ये, इति मा.

१० अर्थमिति मा.

११ पि, इति मा.

- इज्या दानेऽध्वरेऽर्चायां मङ्गे'चेज्यो गुरौ मतः ।
 इभ्या करेणुश्लक्षयोः' स्त्रियामाद्ये तु वाच्यवत ॥
- ईक्ष्योऽवलोकनीये तु वाच्यलिङ्ग उदीरितः ।
 विचार्यधार्ययोरुच्चं कथं 'पिच्यं तु वाच्यवत ॥
- ५ कन्या कुमायां नार्या च' तथा न्यादौपधान्तरे ।
 कथं' तु पल्लवे कण्ठं योग्ये कण्ठपरिष्कृते ॥
 कथं' तु कथनीये स्यात्प्रभाते कन्धमुच्यते ।
 कण्ठं कणार्धे मद्यं च कन्या वाक्श्रुतिवर्जिते ॥
 मज्जनौरागदंष्ट्रापु कन्यागवचनेऽपि च ।
- १० उपायवचनेऽपि स्यात्त्रिषु मद्यं तु योऽपि ॥
 कश्या वृहतिकायां स्यात्काच्यां मध्यंभवन्धने ।
 'हर्म्यादौनां प्रकांष्ट्रे च कायस्तु स्यात्कटवते ॥
 कायं मनुष्यतीर्थेऽपि 'मृतां मङ्गस्वभावयोः ।
 काव्यं ग्रन्थविशेषे न्यात्कौत्रि पंमि तु भार्गवे ॥
- १५ - - - - - काव्या' पृतना वृधः ।
 काश्यं शरीरशोषेऽपि काम्यं ' न्यात्कामनाभवे ॥
 काथ्यं कथनयोग्येऽपि कार्यं हेतौ प्रयोजनं ।
 काम्यं वाद्यान्तरे पानपात्रे स्यात्तैजसान्तरे' ॥

१ गे, इति मा.

२ ग्रन्थकारिणि मा.

३ पि, इति मा.

४ कन्यायामिति मा.

५ थ्यमिति मा.

६ कथमिति मा.

७ हन्वा, इति मा.

८ मृतां मिश्र, इति मा. पंमि, इत्यस्यादः

९ स्तो, इति मा.

१० स्यात्कन्यका, इति मा.

११ देवयन्त्रिक, इति मा.

कौत्स्यं तु भाषणाहं न्याक्रिया तृपायचष्टयोः ।

आरम्भं निष्कृतो पूजामस्रधारणकर्मसु ॥

शिष्टाचिकित्साकरणं कुशं भित्तौ नपुंसकम् ।

विनोपने कौतुके च कुन्याः जीवन्तिकौपधौ ॥

5 पयःप्रणान्य' नद्यं च कुन्यः न्यात्कुलमभवत् ।

मान्यं कुलहिते चापि त्रिषु स्यादाच्यन्निङ्गतः ॥

कुन्यं स्यात्कोकमेऽप्यष्टाङ्गौ शृषामिषेषु च ।

कृत्या क्रियादेवतयोस्त्रिषु विद्विष्टकार्ययोः ॥

क्लेश्यं तु क्लेशनीये स्यात् क्लेशं क्लेशमहे मतम् ।

10 कैश्यं तु क्लेशमम्बहे कौष्यं कूपमव त्रिषु ॥

खाद्यं भक्ष्यविशेषं स्यात्खद्यं खद्यते त्रिषु ।

गयः स्यात्पशुराजर्ष्यांस्तौर्थभेदे गया मता ॥

गव्यं तु गोहिते ज्यायां रागद्रव्येऽप्यथ स्त्रियाम् ।

गोममूत्रं च दुग्धादौ नृत्निङ्गो गलितायुधे ! ॥

15 गण्यं तु गणनीये स्याद्गम्यं गमनयोग्यके ।

'गर्ह्यं तु निन्दिते गद्यमनिबद्धे वचन्यपि ॥

गार्ग्यः स्यान्मृनिभेदेऽपि गार्ह्यं गृहसमन्विते ।

ग्राम्यं स्त्रीकरणेऽस्त्रीलं ग्राव्यं पापाणनिर्मिते ॥

गुह्यं रहस्यपथेऽत्र गुह्यः कमठदम्भयोः ।

20 'गृह्यं गुदे ग्रन्थभेदे कौबं शाखापुरे स्त्रियाम् ॥

१ मनो, इति मा.

२ मृषामिषेषु इति मा.

३ विद, इति मा.

४ श्यामिति मा.

५ काम्यमिति मा.

६ ग, इति मा.

७ म्यमिति मा.

८ गृह्यमिति मा.

- गृहामक्तमृगादौ ना चिपु चास्वैरिपक्षयोः ।
 गृह्यं च गृहकृत्यादौ सूत्रभेदे च कौर्तितम् ॥
 गेयं तु गौते गेयः स्याद्भातव्ये गायने चिपु ।
 गोष्ठ्यो दासौमते पुंसि रक्षणौयेऽभिधेयवत् ॥
 ५ घर्म्यं घर्मममुद्भूते वाच्यन्निङ्गमुदौरितम् ।
 चव्यं तु चविक्रे क्लीवं वचायां स्यात् योपिपति ॥
 चयः समृद्धं प्राकारे मूलबन्धं समाहृतौ ।
 चित्यं मृतकचैत्यं स्याच्चित्या मृतचित्तौ स्त्रियाम् ॥
 चिन्त्यं विचारणीये स्याच्चैयं चतं तथार्हति ।
 १० चैत्यमायतनं बृहद्विम्बं नोद्देशपादपे ॥
 चोद्यं न्यादद्भूते प्रश्नं चोदनाहं तु वाच्यवत् ।
 छाया न्यादातपाभावे प्रतिबिम्बाकंयोपितोः ॥
 पालनोक्तांचयोदाप्तिमच्छाभापङ्क्तिषु स्त्रियाम् ।
 छाद्यमाच्छादनाहं न्याच्छेद्यं छेदाहं ईरितम् ॥
 १५ जया जयन्तौतिथिभित्पथ्यामातत्सखौप्रपि ।
 जयन्ते नाऽग्निमन्यं च विजये च युधिष्ठिरे ॥
 जन्यं हट्टं परौवाटे सङ्ग्रामे च नपुंसकम् ।
 जन्या मातृवयन्यायां जन्यः स्याज्जनकेऽपि च ॥

१ स्यादौ, इति मा.

२ मर्ममिति मा ।

३ चन्मया, इति मा.

४ छित्तौ, इति मा.

५ यामिति मा. :

६ बिचे, इति मा.

७ त्यद्ये, इति मा.

- त्रिपृत्याद्यजनिचोश्च' नवांढाज्ञातिभृद्ययोः ।
 वरस्त्रिगुं च जन्यः स्यात्पुंसि प्राण्यग्निधातुपुं ॥
 तश्च्यं तु तश्चणीये स्यात्तर्प्यं तर्पणयोग्यके ।
 तथ्यं यथार्थवचसि तर्क्यमृच्छंऽपि च त्रिपु ॥
 5 चयौ चिवेद्यां चितये ताश्च्यं क्लीवं रमाञ्जने ।
 ताश्च्यः^१ स्यादश्चकर्णाख्यवृद्धौ रथतुरङ्गयोः ॥
 ताश्च्यः स्यात्पुंसि गरुडे तथैव गरुडाग्रजे ।
 तार्थं नौकादिमाध्यं स्यात्ताद्यं तु ताडमंस्कृते ॥
 तिष्यस्तु ऋषभेदे स्यात्कलौ धात्र्यां तु प्रोषिति ।
 10 तीर्थ्यः स्यादपि तीर्थार्हं^२ तिथ्यं तिथिममुद्भवे ॥
 द्रव्यं वित्तं^३ पृथिव्यादौ पित्तले च विलेपने ।
 क्लीवंऽथ भपजे भव्यं^४ द्रुविकारे च वाच्यवत् ॥
 दस्युश्चारेऽप्यगतौ स्यादायः स्यात्कृरभापणे^५ ।
 विभक्तव्यपितृद्रव्यं तथा हरणदानयोः ॥
 15 दर्वीमंस्ये तु दार्व्यं स्यादायं स्यादापनौयके ।
 दमनौये तु दाम्यं स्यान्नाम्यं स्यान्मनौयके ॥
 दिव्यं मत्पयगौशायां कथितं शब्दवेदिभिः ।
 दिव्यं लवङ्गे धात्र्यां^६ च वल्गौ^७ दिवि भवे त्रिपु

१ त्रिषुपृत्याजपाननीत्यादि मा.

२ द्रुधानुष, इति मा.

३ च्या, इति मा.

४ तीर्थ्या, इति मा.

५ वित्त, इति मा.

६ दृगि, इति मा.

७ लापण, इति मा.

८ दाम्यमिति घञन्तात्करोतीति ण्यन्ताद्यदिति भावः, एवंमयेऽपि

९ न्यामिति मा.

१० ह्री, इति मा.

दृष्टं तु दृपणीये स्यात्कौबं वस्त्रे च तद्गृहे ।
 दृष्टं दृतस्य भावे स्यात्तथा तत्कर्मणि स्मृतम् ॥
 दैत्याऽसुरे सुरायां च दैत्या चण्डोपधावपि ।
 धन्या धाच्यामनक्याः स्यान्न्यः पुण्यवति त्रिपु ॥

5 धान्यं व्रीहिपु धान्याकं धाय्या स्याद् ऋग्विणपके
 धिष्यथं स्थानाग्निगृहेषु कथयन्ति मनौषिणः ॥

स्थिरा चिन्तान्नतिर्या तु तर्ह्यमिति गद्यते ।
 नयो नौतौ तथा नाव्यं नौतार्यं कथितं बुर्यः ॥

नित्यं तु मततेऽपि स्याच्छाश्वतेऽपि च वाच्यवत ।

10 पथ्या तु स्याद्भगौतक्यां पथ्यं तु स्याद्भितं त्रिपु ॥

पद्यं श्लोके पुमाञ्शृङ्गे पद्या स्याद्वर्त्मनि स्त्रियाम् ।
 पाक्यं नवगभेट्रे स्याद्यवशारे पुनः पुमान् ॥

प्रायो (मरणान्) शनं मृत्यो वाहन्यतुन्ययोः ।

प्रियो हृद्ये वाच्यनिङ्गः स्याद्भक्षां चापधे धवे ॥

15 पौयुर्ध्वं रवीं कालं पुण्यं स्याच्छाभनं त्रिपु ।

कौबं धर्मं च मुक्तते पुण्यं ऋष्टे कर्त्ता युगे ॥

(मामभेट्रेऽपि पुण्यः स्यात्) तृज्यश्च सुरवन्द्ययोः ।

पद्यं पातव्यपयमोः पेया श्राणाच्छमण्डयोः ॥

बन्धं प्रधानधातौ स्यात्तथा बलकरे त्रिपु ।

20 भयं कुञ्जप्रसूते स्याद्द्वारे प्रतिभयेऽपि च ॥

भयं भाविनि योग्ये च शुभे मृत्ये च गद्यते ।

कर्मरङ्गतर्गं पुंसि स्त्रियां करिकणोमयोः^१ ॥

कौबमस्थिनि^२ भाग्यं तु^३ स्याच्छुभाशुभकर्मणोः ।

मृत्यः पोष्ये मृतौ मृत्या^४ मयुर्ना किन्नरे मृगे ॥

५ मन्था^५ शिखायां ग्रीवाया मन्तुं योग्येऽन्यलिङ्गकम् ।

मयः शिल्पिनि दैत्यानां करभेऽश्वतरेऽपि च ॥

मत्स्या मीनेऽथ पुष्पमृन्नि देशे, मध्यान्तरेऽधमे !

मध्यं न्याय्यं विल्लग्नेऽपि मन्युः क्रोधे मखेऽपि च ॥

दैत्ये शोके च माल्यं तु कुसुमेऽपि च तत्सजि ।

१० माया तु शाम्बरौवुद्धोर्मायः पीताम्बरेऽसुरे ॥

मुख्यं प्रधाने गदितं वाच्यवच्छब्दवेदिभिः ।

मृग्यं मृगस्येदमर्थे^६ गवेष्येऽपि मतं त्रिषु ॥

मृत्युं तु वेतने वस्त्रे^७ मृत्युर्ना मरणे यमे^८ ।

मेध्यं शुचौ त्रिषु तथा वचारोचनयोः स्त्रियाम् ॥

१५ मोच्यं^९ तु मोचनीये स्याद्यभ्यं तु यभनार्थके ।

ययुः पुमानश्वमात्रे^{१०} तथा यज्ञार्थवाजिनि ॥

याप्यं तु यापनीये स्यान्नित्ये याम्यं तु नारके ।

याम्याऽवाच्यां भरण्यां च पंस्यगस्त्ये च चन्दने ॥

१ योमयोगिति मा. २ स्तुति, इति मा. ३ ना, इति मा.

४ यो, इति मा. ५ स्त्रियां स्यादिति मा. ६ चिन्त्यमेव

७ रत्न, इति मा. ८ गोमथमिति मा.

९ एणन्ताद्यदिति भावः १० चे, इति मा. ।

योग्यः प्रवीणयोगार्होपायि शक्तेषु वाच्यवत् ।
 क्लीबमृद्धौपधौ पुष्पे ना स्त्र्यभ्यामार्कयोपितोः ॥
 रम्या रात्रौ चम्पके ना मनोज्ञे वाच्यलिङ्गवत् ।
 रथ्या रथौघविशिखावर्तनौचत्वरेषु च ॥

५ रथबोद्धरि रथ्यः स्याद्रुष्यः स्यात्सुन्दरे त्रिषु ।
 रुष्यं स्यादाहतस्वर्गरजते रजतेऽपि च ॥
 रथो वेगे निगदितो राज्यं राजाधिपात्मके ।
 लयो नागे च संश्लेषे साम्ये तौर्यत्रिकन्य च ॥

लक्ष्यं तु लक्षणीये स्याद्रुपदेशशरव्ययोः ।
 १० लाम्यं तौर्यत्रिके नृत्यं लभ्यं लब्धव्ययुक्तयोः ॥
 वन्ध्यस्त्वफलवृक्षादावप्रजायां च योपिति ।
 वर्या पतिवरायां च वरंण्ये त्रिषु ना स्मरे ॥
 व्रज्या पर्यटनेऽपि स्यात्प्रव्रज्यायामपि स्त्रियाम् ।
 वन्यं त्रिषु वनाद्धते स्त्री वनाम्बुसमूहयोः ॥

१५ वाच्यं तु कुत्सिते हौने वचनार्हे तु वाच्यवत् ।
 विन्ध्यः स्यात्पर्वते विन्ध्या लवन्ध्यामपि योपिति ॥
 वीक्ष्यं तु विस्मये दृश्यं पुंसि लामकवार्जिनोः ।
 वीर्यं शुके प्रभावे च तेजःसामर्थ्ययोरपि ॥
 वेश्या तु गणिकायां स्याद्देश्यं वेश्यागृहे मतम् ।
 २० शल्यं शङ्खौ शरे वंशकर्णिकायां च तामरे ॥

शान्त्यश्च श्वाविधि प्रोक्तो मदनद्रुमभृपयोः^१ ।
 शय्या स्याच्छयनीयेऽपि गुम्फनीये च गुम्फने ॥
 शन्यं तु न स्त्रियां शङ्को^२ शयः शय्याऽहिपाणिषु ।
 शून्यं तु निभृतं नन्यामन्योभिन्नममानयोः^३ ! ॥

५ शौर्यमारभटौ शक्त्याः सद्यः शंलान्तरेऽपि च ।
 मोढव्यं त्रिषु च कौबमारोग्यं समुदौरितम् ॥
 मञ्जं समिति मञ्ज्या तु मञ्जानिऽपि निगद्यते ।
 मथ्यं तु मैत्र्यां कौवं स्यात्सत्यं तु शपथ^४ कृते ॥
 मन्था पितृप्रसन्ननद्यन्तरयोर्युगमन्धिषु ।

१० मव्यं वामं प्रतीपे च मायः काण्डदिनान्तयोः ॥
 मय्यो गर्वं मतं स्तन्यं शौरे तु स्तनसम्भवे ।
 माध्या योगान्तरे देवे माधनीये तु वाच्यवत् ॥
 सूर्योऽर्कपर्णे तपने सूर्या भार्यैपधौभिदोः ।
 राकामध्यगते चन्द्रे सूर्य इत्यभिधीयते ॥

१५ स्थयो^५ विवादपादस्य निर्गेतरि पुरोहिते ।
 सेव्यं कौबमुशौरे^६ स्यात्सेवार्हे वाच्यलिङ्गवत् ॥
 सैन्यं कौवं बले सेनाममवाये तु वाच्यवत् ।
 सौम्यो ज्ञे ना चिघ्नुर्ये^७ मनोज्ञे सोमदैवते ॥

१ शान्त्यश्च कथितः श्वाविधिमदनद्रुमभृपयोगात् मा. :

२ क्ताविति मा. :

३ ये, इति मा.

४ चस्य तदित्यादिः ।

५ विवाद, इति मा.

६ दन्त्यमध्य, इति मा.

७ धक्ष्म, इति मा.

हार्यो विभौतकतरौ हतव्यं पुनरन्यवत् ।
हृद्यं मनोज्ञं जवने' हृद्भवेऽपि च वाच्यवत् ॥
वशकृद्दमन्त्रं च हृद्या वृद्धाख्यभेदजे ।
श्रयो गीगान्तरे वेश्मकल्पान्तापचयेऽपि ॥

॥ इति यहनीयम् ॥

॥ अथ यहनीयम् ॥

१. अच्ययो निर्व्यये विष्णावच्ययं शब्दभिद्यपि ।
अभयं स्यादुगौरे तु हगौतक्यभया मता ॥
अभया स्यात्तथा गार्ध्या निर्व्यये त्वन्यन्निङ्गकः ।
स्यादगम्यः कुम्भयोनो वङ्गमनतरावपि ॥
अभिद्या त्वभिधाने स्याच्छोभायां च यशस्यपि ।
१०. अवध्यमवधारं स्यादनर्थकवचस्यपि ॥
अहत्या त्वप्सरामेदं गौतमस्य च योऽपिति ।
अनयो व्यसनं दैवाशुभयोश्च विपद्यपि ॥
अच्ययोऽतिक्रमं दण्डं विनाशं टापकृच्छ्रयोः ।
अश्रौयमश्रमङ्गान्ते मतमश्रुहितेऽन्यवत् ॥
१०. अहार्यः पर्वते हर्तृमयोग्येऽपि च वाच्यवत् ।
अष्टप्यस्तु प्रगल्भं स्यादष्टप्या तटिनौभिदि ॥

१. गौ, इति मा.

२. धिष्टेष्ट, इति मा.

३. त्वपि, इति मा. ।

४. नि, इति मा.

५. त्वयोऽपिति मा.

६. व्या, इति मा.

७. अ, इति मा.

- अपत्यं सन्ततो क्लीबममात्यः स्यात्, मन्त्रिणि ।
 अमात्यमपि चाहस्तमादित्यो रविदेवयोः ॥
- आम्नायो निगमं चोपदेशं स्यादतिथौ पुनः ।
 आतिथ्यश्चातिथ्यर्थे^१ स्यादातिथ्यं वाच्यनिङ्गकम् ॥
- ५ आशयः स्यादभिप्राये स्थानमात्रं तथाऽऽश्रये^२ ।
 आत्रेयौ स्यात्पृषवत्यां नदीभेदे मुनौ तु ना ॥
 इन्द्रियं तु हृषीके स्यादिन्द्रियं चेतसि स्मृतम् ।
 उपायः स्यादुपगतौ सामादौ च निगद्यते ॥
- ऊर्णायुः क्षणभङ्गे^३ स्यात्संदृक्कम्बलमेपयोः ।
 १० गेश्वर्यं त्वणिमादौ स्याद्भाग्यं चेश्वर्यमौरितम् ॥
 औचित्यमुचितत्वे स्यात्सत्यंऽप्यौचित्यमौरितम् ।
 कपायो रसभेदे च निर्यासे च विलेपने ॥
 अङ्गरागे च न स्त्रौ स्यात्सुरभौ लोहितेऽपि च ।
 कालयः स्याद्वैत्यभेदे कालयं कालखण्डके ॥
- १५ कार्पण्यं तु मतं दैन्यं कुलायः स्थाननौडयोः ।
 गवयः पशुभेदे स्यात्तथा वानरभिरपि ॥
 गाङ्गेयस्तु मतो भौषे क्लीबं स्वर्णकशेरुणोः^४ ।
 ग्रैवेयं तु मतं ग्रीवाऽलङ्कारादौ स्ववाच्यवत् ॥
 चक्षुष्यः केतकौटुशे पुण्डरीके रमाञ्जने ।
 २० कुलत्थिकासुभगयोः^५ स्त्रियामश्लिहितेऽन्यवत् ॥

१ दधे, इति मा. ।

२ द्योदधे, इति मा. ।

३ स्यान्नोष्क, इति मा. ।

४ मेहणे, इति मा. ।

५ चक्षुष्यभि, इति मा. ।

- चाम्पेयश्चम्पके स्वर्गे किञ्चल्के नागकेसरे ।
जघन्यं चरमे कौबं मेहने गह्वितेऽपि च ॥
- जटायुर्गुणले पुंसि मम्पाते च कनौर्यमि ।
जगयुरपि तत्पश्चिराजं गर्भाशयेऽपि च ॥
- ५ तपस्यः फाल्गुने मामि तपस्या 'नियर्मास्थितौ ।
देवयुधार्मिके ख्यातो देवयल्लिकयात्रिके ॥
नादेयौ नागरङ्गं स्याज्जयायां जलवेतमे ।
भूमिजम्बां च तर्कायां व्यङ्ग्येऽपि समीक्ष्यते ॥
निकायां निलये लश्यं मंहतानां ममुच्चये ।
१० णकार्यभाजिनि व्यृहं परमात्मनि चष्यते ॥
निर्दयो निष्टुणं क्रूरे नेपथ्यं स्यात्प्रसाधने ।
नेपथ्यं रङ्गभूमौ च नाद्योक्तो परिकीर्त्यते ॥
प्रणयः प्रमिणं विस्मयं याज्जाप्रमरयोरपि ।
विनये प्रलयो मृत्यो मृच्छाकल्पान्तयोरपि ॥
- १५ प्रत्ययः शपथं रन्ध्रं 'मन्त्रादिज्ञानयोरपि ।
आचारं प्रथितत्वंऽपि विश्वामाधौ नरेतुषु ॥
पञ्चन्यः न्यान्मेषशब्दं ध्वनदम्बुदशक्रयोः ।
प्रमथं स्यादाच्यलिङ्गं प्रतिकूलानुकूलयोः ॥
प्रकीर्यः पुतिकरजे विप्रकीर्णं तु वाच्यवत ।
२० प्रणायोऽसम्पत्तेऽपि स्यादभिन्नापविर्वर्जिते ॥

१ तुल्य, इति मा.

२ नायाया काङ्क्षे, इति मा.

३ सम्बा, इति मा.

४ यो तुषु, इति मा.

५ म्यो, इति मा.

- पयस्या' श्रौरकाकोन्यां पयोहितभवेऽन्यवत् ।
 पयस्या दुग्धिकायां न्यात्स्वर्गश्रौर्यां च कथ्यते ॥
 प्रतीश्यस्तु भवेत्पृज्ये लश्ये ज्येष्ठे च राजनि ।
 पारुष्यो गीष्पतां क्लीवं दुर्वाक्यपरुषत्वयोः ॥
 ५ पानीयं तु जले क्लीवं पातय्ये वाच्यलिङ्गवत् ।
 पुलस्त्यो मुनिभेदे स्यात्पौलस्त्यस्तु विभीषणे ॥
 दशग्रौवे कुबरे च पौलस्त्यः कुम्भकर्णके ।
 वल्लयः कण्ठरोगे स्यात्क्लीवं स्यात्करभृपणे ॥
 ब्रह्मण्यः स्याद्ब्रह्ममाधुब्रह्मदारुणैश्चरे ।
 १० ब्राह्मण्यं ब्राह्मणत्वे स्याद्ब्राह्मणानां च संहतो' ॥
 बालेयः स्याद्ब्रह्मर्षेऽपि मृदो' बालहिते त्रिषु ।
 भुवन्यः पुंसि भानौ स्याच्चन्द्र' च ज्वलनेऽपि च ॥
 भुजिष्या गणिकादाम्योः, स्त्रवहस्तकदामयोः ।
 स्वतन्त्रेऽपि भुजिष्यः स्यान्मलयः पर्वतान्तरे ॥
 १५ शैलांशे देश आगामे चिह्तायामपि स्त्रियाम् ।
 मङ्गल्या स्यादधःपुष्पौमिसौशुक्लवचास्वपि ॥
 चायमाणाऽश्वत्यबिल्वशमौमस्तरकेऽपि ।
 'रोचनायामथो दध्नि क्लीवं मङ्गलकारिणि ॥
 मृगयस्तु भवेद्याधे गामायौ परमेष्ठिनि ।
 २० म्लेच्छाभ्यं गदितं ताम्रे यथा रक्तमुदुस्वरे ॥

१ पयः स्यादित मा. २ शीशः, इति मा. ३ हिनी, इति मा.

४ बलि, इति मा. ५ चण्ड, इति मा.

६ एमीति शेषः, चायमाणा तु स्त्रियाम् ।

७ स्त्रियामित्यादिः

- रहस्यं गोपनीये स्याद्रहस्या स्त्री नदीभिदि ।
 लौहित्यः 'स्यान्नदभिदि लौहित्यं लोहितत्ववत्' ॥
- वदान्यः स्याच्चाटुशब्दे दानशौण्डेऽपि कौर्तितः ।
 व्यवायः सुरतेऽन्तर्धौ^१ पुंसि क्लौवं तु तेजसि ॥
- ५ वक्तव्यं वचनार्हे स्यात्क्लौनकुत्सितयोरपि ।
 विजयस्तु जये पार्थे विजया च तिथौ क्वचित् ॥
- विस्मयस्तु रमाश्रयमद्रेषु च तथा पुनः ।
 विशल्या चिपुटादन्तौगुड्च्यमिश्रिण्वाम् च ॥
- विनया^२ तु वलायां न्याच्छिष्टायां प्रणतावपि ।
 १० विषयः स्याद्विन्द्रियार्थे द्रेण जनपदेऽपि च ॥
- गांचरे च प्रवन्धाद्यो यस्य ज्ञातः स तत्र वै ।
 विषयौ विषयामक्ते वाच्यवत्क्लौवमिन्द्रिये^३ ॥
- पुंसि स्यान्नृपतौ कामदेवे^४ वैषयिकेऽपि च ।
 श्वश्रुर्यो देवरे श्याले^५ मानुरे मुनिभिद्यपि ॥
- १५ शालेयः शतपुष्पायां श्लेचे शान्यद्वेऽपि च ।
 शौर्पण्यस्तु मुकेगे स्यात्तथाक्लौवं तु शौर्पके ॥
- शालेयं मिथुनवणे ताम्रपण्यां च शालजे ।
 'शिखातुल्यं च मधुपे संस्थायः सन्निवेशने ॥

१ स्यान्नद, इति मा. २ त्रेन्द्रियविदिमि मा. ३ लोहित, इति मा.

४ गुड्च्यमिश्रिण्वाम् च, इति मा.

५ जया, इति मा. ६ मदिषे, इति मा. ७ मिर्के, इति मा.

८ शालिन्द्यो, इत्यादिः । ९ शिखा, इति मा.

विस्तृतावपि संस्थानं संस्थायः परिपद्यते ।
 मन्त्रायः^१ समवायऽपि पृष्ठस्थायिबले पुमान् ॥
 समयः शपथाचारमिहान्तं पु तथा धियि ।
 मङ्गले च क्रियाकारे निर्देशे कालभाषयोः ॥
 मरण्युर्वारिवाहऽपि स्यात्तथा पवनेऽपि च ।
 शक्तौ च योग्यतायां च सामर्थ्यं चाभिधीयते ॥
 मौग्ध्यमाहुः मौगन्ध्यं चारुत्वे गुणगौरवे ।
 मौर्क्यं स्यादनायामे क्रियायां सूकरस्य च ॥
 हिरण्यं^२ रेतसि द्रव्यं मानभेदेऽप्येऽपि च ।
 १० तथाऽक्षयं शतकुम्भं वराटेऽपि निगद्यते ॥
 हृदयं मानसे^३ बुक्कोरसोरपि नपुंसकम् ।
 शत्रियो बाहुजेऽपि स्यात्तथा भूमौपतावपि ॥
 श्लिषण्यः सुरभौ देहे श्लिष्यं^४ श्लिषमस्मवे ।

॥ इति यत्ततीयम् ॥

॥ अथ यत्तुल्यम् ॥

भवेदनुशयो द्वेपे^५ पश्चात्तापानुबन्धयोः ।
 १५ अवश्यायस्तु नौहारेऽप्यभिमानेऽपि कौर्तितः ॥

१ साधुः, प्रज्ञादाणि

३ शु, इति मा.

४ वृक्षा, इति मा.

५ अनुशयो भवेद्वेधे, इति मा.

२ सवन्यु, इति मा.

४ चे, इति मा.

६ त्रायमिति मा.

८ पश्चा, इति मा.

- अन्तशय्या मृतौ भूमिशय्यायां पितृकानने ।
 अपमव्यं वाच्यलिङ्गं दक्षिणप्रतिकूलयोः ॥
- अन्वाहार्यममाश्राद्धे 'मुखदक्षिणयोरपि ।
 अलिप्रियं वारिजे न्याद्रमानं स्यादलिप्रियः ॥
- ५ अमौजयो ! गजारोहेऽभिनयो भावदर्शने ।
 अभिप्रायो मनोवृत्तावभिधेयं तु नामनि ॥
- अविनेयस्तु दृष्टं स्वजयस्तु पराजये ।
 उपकार्यो राजमद्भन्युपकारोचितेऽन्यवत ॥
- जलाशयो जलाधारे स्यादुष्णैरे जलाशयम् ।
 १० तण्डुलीयः शाकभेदे विडङ्गतरुताप्ययोः ॥
- तृणशून्यं मल्लिकायां तथा न्यात्कंतकौफले ।
 धनञ्जयोऽर्जने चाग्निनागभिदं हमारुते ॥
- निरामयस्तु नौरागे त्रिषु न्यादिडिकं पुमान् ।
 परिधायो जलस्थानं परिच्छेदनिमित्तम्भयोः ॥
- १५ प्रतिश्रयः सभायां स्यादाश्रयेऽपि परिश्रयः ।
 परिमल्ल्या तु मल्लानि विधावपि निवर्तके ॥
- प्रतिभयं भये घारे पाञ्चजन्योऽग्निशङ्खयोः ।
 प्रावृड्भवे प्रावृषेण्यं नौपे तु स्यात्पुमानयम् ॥
- पूर्वकायस्तृध्वदेहे गदितः शब्दवेदिभिः ।
 २० पौरुषेयो विक्रमेऽपि विकारे पुरुषस्य च ॥

१ नान्यो, इत्यादिः

२ स्तम्भ, इति मा.

३ तथा स्यात्पुञ्जके त्रिषु, इति मा. ।

४ नौपे, इति मा. ।

त्रिषु ना मङ्गवधयोः पुरुषस्य पदान्तरे ।
फलोदयस्तु लाभे स्यादपि स्वर्गे फलोदयः ॥

भागधेयं तु भाग्ये स्याद्भागप्रत्यययोरपि ।
महानयो विहारे स्याद्भाद्रपदोऽपरेऽपि च ॥

5 महानयं तीर्थभेदे पुमांस्तु परमात्मनि ।
महोदयः कान्यकुब्जे 'चाधिपत्यापवर्गयोः ॥

महामृत्यं महार्घेऽपि रत्नेऽपि च नपुंसकम् ।
मार्जारीयोऽङ्गसंशुद्धौ तथा मार्जारमङ्गते ॥

10 मार्जारीयः पुमाञ्शृङ्गे विडाले कायशोधने ।
रौहिणेयाऽन्यवदत्सं ना वधे च हनायुधे ॥

बिलेशयस्तु भुजगे मृपकेऽपि च कथ्यते ।
वैनतेयो विष्णुरथऽप्यरुणेऽपि प्रकीर्तितः ॥

सम्परायस्तु विपदि समौकोत्तरकालयोः ।
समाह्वयस्तु पशुभिः खगैर्द्युते^१ च मङ्गरे ॥

15 समुदायः^२ स्मृतः मङ्गु मङ्गरेऽपि समुद्रमे ।
समुच्छ्रयस्तु गदितो विरोधोत्सेधयोरपि ॥

'सुखोदयस्तु चामद्यभेदे पक्षेऽप्युजे रमे ।
स्थूलोच्चयो गरुडशैले गजानां मध्यमे गते ॥

असाकल्ये वरगुडेऽपि शक्रे हरिहयः स्मृतः ।
20 हिरण्मयः सुरश्रेष्ठे हिरण्यविकृतावपि ॥

॥ इति यच्चतुर्यम् ॥

१ चाधिपत्या, इति मा.

२ मृग, इति मा.

३ खगैर्द्युते, इति मा.

४ मूदयः, इति मा.

५ सार्धश्लोको मातृकायां यपक्षमेऽभूत्

॥ अथ यपञ्चमम् ॥

अन्तावमायौ श्वपचे मृनिभेदे च नापिते ।
 कडङ्गगौयो वृमभुगृपादौ परिकीर्तितः ॥
 कालानुमार्यं शैलये कालौये शिंशपाद्रुमे ।
 'श्लौरतालौयमित्युक्तं दग्धाम्रश्लौरफेनयोः ॥
 ५ ज्येष्ठामृलौयमिच्छन्ति माममापादपूर्वजम् ।
 अथ प्रवचनौयं तु स्यात्प्रवक्तृप्रवाच्ययोः ॥
 वृपाकपायौ श्रौगौरीवगौजीवन्तिकाम्बपि ॥

॥ इति यपञ्चमम् ॥

॥ अथ यषष्ठम् ॥

प्रत्युद्गमनौयमुपस्थये धौतांशुकद्वये ।
 विष्वक्सेनप्रिया लक्ष्म्यां वाराह्यामपि गद्यते ॥
 १० हरिणहृदयो भौरी कथितः शास्त्रपारंगैः ॥

॥ इति यषष्ठम् ॥

॥ अथ यमप्रमम ॥

तुरगब्रह्मचर्यं तत स्यभावाद्ब्रह्मचर्यके ॥

॥ इति यमप्रमम ॥

॥ इति शब्दरत्नमन्त्रयं राजकोशापरपद्यायं यान्तवर्गः ॥

॥ अथ रान्तवर्गः ॥

॥ अथ रैकम् ॥

रः स्मये जलदे तीक्ष्णं वज्रौ राः स्वर्गवित्तयोः ।

रौर्भूमौ रुभये 'सुर्ये' द्रुम्भरौ च निगद्यते ॥

चिन्तु मङ्ग्याविशेषे स्याद्द्रुहौर्लज्जायां प्रकौर्तिता ।

श्रौर्वेपरचनाशोभाभारतौसरलद्रुमे ॥

5 लक्ष्म्यां चिवर्गमस्यतौ वेपोपकरणे मतः ।

सुः सवे' निर्भरे चापि द्रुः स्वर्गे कामरूपिणि ॥

॥ इति रैकम् ॥

॥ अथ रद्वितीयम् ॥

अस्मिन्नर्थेऽव्ययं चात्र त्वङ्गिः पादाशयोरपि ।

अत्रिः स्त्री काष्ठकुहले न्यादत्रिर्मुनिभिद्यपि ॥

अत्रिः शत्रौ पुमान् मर्मण्यरुगित्यभिधीयते ।

1 अरं शौघे च चक्राङ्गे शौघगे पुनरन्यवत् ॥

अग्रं पुरस्तादुपरि परिमाणे पलस्य च ।

आलम्बने समूहे च प्रान्तेऽपि न्यान्नपुंसकम् ॥

प्रधाने चाधिके चापि प्रथमे वाच्यलिङ्गवत् ।

असमश्रुणि रक्ते स्यादसः स्यात्कचकोणयोः ॥

- अस्त्रं तु करवाले स्याच्चापे प्रहरणेऽपि च ।
 अभ्रं स्यादभ्रके स्वर्गे मधे च गगनेऽपि च ॥
- अट्टिः शैले द्रुमे चार्कऽप्यारो भौमे शनैश्चरे ।
 आरा चर्मप्रभेदिन्यामारं चक्र उदौरितम् ॥
- आट्टी नष्टत्रभेदे स्यादाट्टे किन्न उदौरितम् ।
 आरुस्तरुविशेषे स्यात्तथा कर्कटदंष्ट्रिणोः ॥
- आन्ध्रो नौवृज्जातिभेदेऽप्यान्वं त्वयवान्तरे ।
 अभ्रमम्बन्धिनि त्वाभ्रं चाम्रः स्याच्चतुपादपे ॥
- इन्द्रः शक्रादित्यभेदे योगभेदान्तगात्मनोः ।
 10 इन्द्रा फणिज्जके स्त्री स्यादिदरा भृवाक्कुराप्, च ॥
- ईरौ तु करवान्निन्यां उग्रो रुट्टे त्रिपुत्कटे ।
 श्वाच्छट्टामुतेऽप्युग्रः स्याद्वचाशट्टयोः स्त्रियाम् ॥
- उमो वृषे च किरणेऽप्युमाऽर्जुन्यपचित्रयोः ।
 उरु पौनं मतं कौवमृरुस्त्वयवान्तरे ॥
- 15 उप्रः क्रमेणकं प्राक्तयन्दिः काकेन्द्रपुत्रयोः ।
 गेन्द्री स्यादिन्द्रमम्बन्धिन्येन्द्री प्राच्यां दिशि स्मृता ॥
- ओङ्गाः पुष्पमि देणे स्यादोङ्गस्तु तरुभिद्यपि ।
 कर्गो वर्षांपले पाणौ रश्मौ प्रत्यायशुगडयोः ॥

१ स्त्रिमिति मा. २ कौक, इति घरे ३ अल्लप, इति मा. ।
 ४ धो, इति मा. ५ त्रिमिति मा. ६ शल्क, इति मा. ।
 ७ उरुः स्त्रियामृक कौवे मतस्त्वयवान्तरे इति मा. ।
 ८ ऊ, इति मा. ९ ओन्द्र, इति मा. १० न्ययोमिति मा.

कामं' तु वाच्यवत्काम्ये करौ तु स्यान्मतङ्गजे ।

कद्रुमातरि नागानां कद्रुः कनकपिङ्गले ॥

कर्त्तुं स्त्री कर्तृकायां स्यात्कारा द्रव्यां प्रमेवके ।

कारं वधे निश्चयेऽत्र बन्धौ यत्ने यतावपि ॥

६ कारस्तु स्वर्णकारे स्यात्तुपागद्रावपि स्मृतः ।

कारा तु बन्धनागारे बन्धनेऽपि च योषिति ॥

कारिः^१ स्त्रियां क्रियायां न्यादाच्यन्निङ्गस्तु शिन्त्यनि ।

विश्वकर्मणि ना कारुस्त्रिषु कारकशिन्त्यनांः ॥

किरिः किटीं शुके^२ कौरः कुरुभक्ते नृपान्तरे ।

१० देशान्तरेषु पुम्भृन्नि कृरः स्यात्कठिनेऽपि च ॥

नृशंसघोरयोश्चापि कृच्छं कष्टेऽप्यघापहे ।

क्रोद्धौ शृगान्निकाकृष्णविदारौनाङ्गन्तौपु च ॥

खरस्तौक्ष्णं च घर्मे च देवताङ्गेऽथ गर्दभे ।

खरुर्दपे हये शम्भौ खारौ मानप्रभेदके ॥

१५ खुरः शफे^३ कोलदले गरुष्टपविषे विषे ।

गरौ खरायां करणे^४ गात्रमङ्गे कलेवरे ॥

स्तम्बेरमाग्रजङ्घादिविभागेऽपि समौरितम् ।

गारा तृपलभेदे स्याद्गिरा वाग्देवतागिरिः ॥

गिरिगौर्णौ गिरियके^५ क्रौडागरुडकशलयोः ।

२० नेत्रामयविशेषे च पूज्ये तु गिरिरन्यवत् ॥

१ इदमत्राप्रासङ्गिकम् ।

२ र, इति मा. ।

३ कृशिरिति मा. ।

४ सुके, इति मा. ।

५ क्रौक, इति मा. ।

६ क्रौबमिति शब्दः ।

७ यज्जे, इति मा. ।

- गुरुर्निषेकादिकरे पित्रादौ गौष्यतावपि ।
 वाच्यलिङ्गं त्वलघुनि तथा महति दृजरे ॥
- गुन्द्रस्तेजनकद्रव्ये 'मुस्तायामपि योषिति ।
 गृध्रस्तु पश्चिभेदे स्याल्लब्धकंसपि च वाच्यवत ॥
- ५ गोत्रं नाम्नि कुले गोत्रः शैले गोत्रा गवि' श्रिता ।
 सम्भावनीयबोधे च 'काननच्छत्रवर्त्मम्' ॥
- गौरश्चन्द्रःरुणं पीते श्वेते शुद्धे च मर्षपे ।
 पुंसि कौत्रे च कथितो गौरः पङ्कजकमर ॥
- गौरौ त्वसञ्जातरजःकन्याशङ्करथापिताः ।
 १० राचनौरजनौपिङ्गाप्रियङ्गवमुधाम् च ॥
- आपगाया विणेषेऽपि तथा वरुणयोषिति ।
 घसस्तु दिवसे हिंसं घोरं भीमं भयानकं ॥
- चरांश्शद्युतभेदे स्याद्धौमं चारे चमे चले ।
 चन्द्रः 'कर्पूरकास्पिल्लमुधांशुस्वर्गवारिपू ॥
- १५ चक्रः कोके पुमान्कौत्रं राष्ट्रं च वज्रसंन्ययोः ।
 दम्भान्तरे कुलानोपकरणं वारिजास्त्रयोः ॥
- चक्रौ तैलिकभित्कोककुलान्ताजाहिष्ठचके ।
 चरुहृद्येऽन्नभागडे च चर्मो भृजतरौ पुमान् ॥
- चर्मो 'फलकहस्तं च तथा पर्णायतेऽपि च ।
 २० चारः पियान्वृष्टो स्याद्गतौ वन्यापमर्षयोः ॥

१ गुन्द्रा-

२ मि. इति मा.

३ गये. इति मेदिनी

४ कन, इति मा.

५ कौत्रमिति गुप्यं

६ छरेऽपि चेतन्यञ्च

७ हमेचने, इति मा.

८ कटकिस्पि, इति मा.

९ खेट, इति मा.

चारुस्तु गौप्यतौ पुंसि शोभने त्वभिधेयवत् ।
 चौरं तु गोस्तने वस्त्रे चूडायां मौमकेऽपि च ॥
 चौरौ 'कच्छाटिकाभिल्या रेखान्खनभेदयोः ।
 चित्रोऽग्निपादपे चित्रमद्भुते शत्रवेऽपि च ॥
 ५ चित्राऽऽख्यपणोगोडुस्वामुभद्रादन्तिकामु च ।
 मायायां सर्पनशत्रुनदीभेदेषु च स्त्रियाम् ॥
 तिलकान्नेत्रयोः क्लीबं चुक्रं वृश्चाम्बके मतम् ।
 चौरः पाटच्चरेऽपि स्याच्चौरपुष्पौषधावपि ॥
 छत्रा मधुरिकायां स्त्री छत्रमातपवारणे ।
 १० छत्रा मिमावतिच्छत्रं कुस्तुम्बुरु^१ शिल्लौन्धयोः ॥
 छत्री महौपतौ पुंसि छिद्रं दृषणरन्ध्रयोः ।
 छात्रः शिष्यं निगदितो राशस्यापलिते जरा ॥
 ज्वरस्तु परितापे स्याद्रुग्भेदेऽपि मतो ज्वरः ।
 जारौ स्त्रियामौषधे स्याज्जारस्त्वपपतौ मतः ॥
 १५ जौरस्तु जरणे खड्गे भरस्तु जलनिर्गमे ।
 भारौ भृङ्गारके प्रोक्ता टारौ 'लङ्गतुगङ्गयोः ॥
 तरस्तु तरणे पुंसि 'कृशानौ पेटके तरौ ।
 तन्त्रं प्रधाने सिद्धान्ते कुटुम्बपरिपोषणे ॥
 औषधे तन्तुवाये च शास्त्रभेदे परिच्छदे ।
 २० अतिशखान्तरे हेतावुभयार्थप्रयोजके ॥

१ "कच्छोटिकाभिल्या" इति मा.

२ लिङ्गयोर्विति मा.

३ ल्कमिति मा.

४ वरी, इति मा.

५ मतौ, इति मा.

६ वने, इति मा.

७ नग, इति मा.

८ द, इति मा.

- इति कर्तव्यतायां च तन्त्री वीणागुणे स्त्रियाम् ।
 अमृतादेहमिरयोस्तन्त्री स्याच्छास्त्रवेदिनि ॥
- तन्त्री स्त्रियां प्रमौलायां तस्मिन्नर्थे तु तच्च च ।
 तारो मुक्ताविशुद्धौ स्यात्तारके' शुद्धमौक्तिके ॥
- 5 ना नक्षत्रेऽस्मिमध्ये च तारं रूप्यं नपुंसकम् ।
 स्त्री बहुदेवताभेदे वाल्मिगीष्यतिभाष्ययोः ॥
- तारः स्यादुच्चशब्देऽपि ताम्रं शुन्वेऽरुणेऽपि च ।
 तौत्रा तु कटुराहिण्यां राजिकागण्डद्वयोः ॥
- त्रिष्वत्युषां नितान्तेऽपि कटौ तौरं तु रांधमि ।
 10 पुंसि चपुणि तोत्रं तु प्राजने वणकेऽपि च ॥
- दम्बः खरेऽश्विनौसूनौ दगं गतं च माध्वमे ।
 दगौ तु कन्दगायां स्त्री मनागर्थं दगाज्ययम् ॥
- दंष्ट्री किटावहो व्याघ्रं दम्भं क्लीवे कृणे मतम् ।
 दारा भृमि च भाषायां केचिदाहुः स्त्रियामपि ॥
- 15 अथ पुंस्यपि दाराः स्याद्वाचं 'लवनमाधने ।
 दारुः स्यात्पित्तले काष्ठे देवदारौ नपुंसकम् ॥
- द्वारं निर्गमनेऽपि स्यादभ्युपाये धरो गिरौ ।
 कार्पासतुलके कूर्मराजे वस्वन्तरेऽपि च ॥
- दूरं त्वमन्निधौ दारः सूत्रे चापि प्रकीर्तितः ।
 20 धरा पृथिव्यां गदिता स्त्री गर्भाशयमेदमाः ॥

धात्री धरामन्त्रयोः 'स्याद्वात्री मात्रुपमातृपु ।

'धारा सैन्याग्रदेशे च तुरङ्गगतिपञ्चके ॥

घटादिच्छिद्रमन्त्रयोः प्रपाते स्याद्वस्य च ।

खड्गादेर्निशिते देशे धारा 'ग्रावान्तरेऽपि च ॥

5 धौरः स्वैरे वृधे धैर्यान्विते क्लीबं तु कुङ्कुमे ।

धात्रं नृपरिधानीये नरोऽजे 'मनुजेऽर्जने ॥

क्लीबं तु रामकर्पूरे नक्रं नामाग्रदारुणोः ।

नक्रः कुम्भीरके पुंसि नारस्तर्गकनौरयाः ॥

नधौ तु स्याद्वरचायां नारं स्यान्नरमंहता ।

10 निद्रा स्वापे च संवेगे नीरं तु मलिले मतम् ॥

नीध्रं नमौ 'वल्लोके च रेवतीभे च कानने ।

नेत्रं मथिगुणे वस्त्रभेदे मूले तरोरपि ॥

रथे चक्षुषि नद्यां च नेत्रौ नाद्यां च योषिति ।

परः श्रेष्ठारिदृगन्योत्तरे' क्लीबं तु केवलं ॥

15 पत्रं स्याद्वाहनं पर्णं पशुं च शरपशुणां ।

पारं परतटे यात्रामात्रे स्याद्राजनं त्रिणि ! ॥

प्रान्तेऽस्त्रियां 'नदीभेदे 'पारौ पूरेऽन्वगद्यते ।

दन्तिनः पादबन्धे च कर्कर्यां च 'सुवादिके ॥

१ स्याद्वागा, इति मा.

२ सैन्यस्याग्रदेशे, इति मा.

३ ग्रामा, इति मा.

४ मनुजे, इति मा.

५ भक्तमिति मा.

६ तथापि, इति मा.

७ पारमिति मा.

८ निद्रा शुभौ च सङ्कोचे, इति मा.

९ न, इति मा.

१० रथनाभ्यामिति मा.

११ रमे, इति मा.

१२ वाहि, इति मा.

१३ पारा, इत्यादिः

१४ पात्रमिच्छादिः

तौरदयान्तरं योग्यं, पुरुः प्राज्येऽभिधेयवत् ।

भृपभेदे परागे च देवलोके च पुंस्ययम् ॥

पुरं गृहोपरिगृहे शरीरे च नपुंसकम् ।

तथा पाटलिपुत्रेऽपि गेहभावे पुरं विदुः ॥

८ पुष्पादीनां दलावृत्तो गुग्गुलौ ना न ना परि ।

पुण्ड्रोऽतिमुक्तं चित्रं कूर्मो दैत्यश्च भेदयोः ॥

पुंभृन्नि देशभेदे स्यात्पुण्डरीके नपुंसकम् ।

पूरो जन्मसमूहेऽपि व्रणमंशुद्विवाद्ययोः ॥

पात्रं वज्रं मुखाग्रं च सूकरस्य हलस्य च ।

१० पौरं त्रिषु पुरोद्वृते कर्तृणे तु नपुंसकम् ॥

वभ्रुस्तु गरुडं वज्रौ नकुले च मन्त्रेश्वरे ।

पिङ्गले वाच्यलिङ्गः स्याज्जम्बुके फेरुच्यते ॥

भस्त्रा तु चर्मपेश्यां स्याद्भ्रूगोऽतिशयभारयोः ।

भक्तः स्वर्णं हरः पुंसि भद्रस्तु वृषभे शिवे ॥

१२ खञ्जरीटं कटस्य च भद्रं दैत्यभिधायनं ।

करिभेदे, तथा क्लीवं मतं मङ्गलमुक्तयोः ॥

काञ्चनं च स्त्रियां 'गामाकृष्णाद्योमनदीषु च ।

तिथिभेदे प्रसारिण्यां कट्फलाऽनन्तयोरपि ॥

त्रिषु श्रेष्ठे तथा सार्धा न पुंसि करणान्तरं ।

१४ भारः स्याद्वैवधे विष्णो पत्नाना द्विसहस्रकं ॥

- भाद्रस्तु मामभेदे स्याद्भाद्रं तत्प्रभवे मतम् ।
 भौरुगतं च योपायां वरयोपिति च स्त्रियाम् ॥
- भृगिनां वासुदेवेऽपि हरिऽपि परमेश्वरिणि ।
 कौवं सुवर्णं प्राज्ये तु वाच्यलिङ्गमुदौरितम् ॥
- ५ भृगौ वाद्यप्रभेदे स्याद्भौमस्वर्णमयेऽग्विले ।
 मन्त्रस्तु गुह्यवादे स्याद्देवादौनां च साधने ॥
 वेदभागविशेषे च मन्त्रौ तद्विदमात्यके ।
 मन्त्रः स्वर्गविशेषेऽपि माद्रौ पाण्डोय योपिति ॥
 मात्रा कर्णविभृपायां मानं वित्तं परिच्छेदे ।
- १० अशरावयवे स्वल्पं कौवं कात्स्न्यं ऽवधारणे ॥
 मारः स्मरे मृतौ विघ्ने मारौ देव्यां जनश्लये ।
 मारिः स्त्री^१ मारणे वर्षं^२ मित्रं मर्यौ च भेषजे ॥
 लम्नाच्चतुर्थराशौ च पुंसि सूर्ये प्रकीर्तितः ।
 मुरा गन्धौपधौ मृचं मल्लभेदे निगद्यते ॥
- १५ मेरुः सुराद्रौ मेद्रं तु शेषमि कौवमौरितम् ।
 मैत्रं तु जातकृत्ये स्यान्मित्रमस्वन्धवत्यपि ॥
 यस्मिन्नर्थे तु यन्ति यन्त्रं तु स्यान्नियन्त्रणे ।
 देवतायतने चापि तथा युद्धादिमाधने ॥
 यात्रोत्सवे च गमने यात्रा स्याद्यापनेऽपि च ।
- २० योक्तं तु रज्जुभेदे स्यात्तथैवावयवान्तरे ॥

१ य, इति मा. ।

२ च, इति मा.

३ मृत्याविति परे ।

४ गौ च, इति मा. ।

५ मित्रः सूर्ये च दानवे । गन्धर्वाः स्त्रियां कौवे मतं सुहृदि सद्गणे, इति मा. ।

- रन्ध्रं स्यादुपणे छिद्रे गार्धो स्यादौपधेऽप्यथ ।
 गार्धन्ध्रपट्टवे कौचं तथा स्यादुपवर्तने ॥
- रात्रिर्हरिद्रायामिन्या रुद्धेन्यं सुगोऽपि च ।
 रुद्धन्ध्रे महादेवे रेचं कौचं तु रतमि ॥
- ५ पौयसे पट्टवामेऽपि स्रतके परिकीर्तितम् ।
 रौद्रो रमान्तरे रौद्रमुग्रं रुद्रोद्धवेऽपि च ॥
- रौद्रो चण्ड्यामपि स्याता नाध्रं स्यादौपधान्तरे ।
 वगं जामातरि वृते देवतादेरभीप्सिते ॥
- पिष्टं पुंसि त्रिषु श्रेष्ठे कृक्कुमे तु नपुंसकम् ।
 १० वगौ प्रोक्ता गतावयो वग तु स्यात्फलत्रिके ॥
- मनागिष्टे वरं कौचं केचिदाहुस्तदव्ययम् ।
 वक्रः शनैश्चरे पुंसि पुटभेदे नपुंसकम् ॥
- त्रिषु क्रूरे च कटिले वज्रो योगान्तरे तथा ।
 वज्रः कृष्णस्य दायादे वज्रं धात्र्यां च वालके ॥
- १५ वज्रा गुडुच्यां कुलिशे मतं कौचं च पुंसि च ।
 वज्रो महन्ते पुंसि स्यात्कुल्यां वज्रो मता स्त्रियाम् ॥
- वज्रोऽस्त्री हौरके वध्रं कौचं त्रिषु वरत्रयोः ।
 वप्रः मानौ पुमानस्त्री रेणौ श्लेचं चये तटे ॥
- वक्रं मुखे वृत्तभेदे व्यग्रो व्यासक्त आकुले ।
 २० वधौ प्रोक्ता वरत्रायां वामो ना दिवसे मतः ॥

१ स्यादु. इति मा.

२ स्रते. इति मा.

३ रेचं मति मा.

४ त्रिषु. इति मा.

५ हौरकेऽपि न वदन्त्यो. इति मा.

६ वक्रोद्धवे च पेटके. इति मा.

- वासं तु मन्दिरे क्लौवं तथैव च चतुष्पथं ।
 व्याघ्रः स्यादपि शार्दूल रक्तैरगडे करञ्जके ॥
- व्याघ्रः पराक्रमयुते कण्टकायां तु योपिति ।
 व्याघ्रं व्याघ्रनखे क्लौवं वारौ स्याद्भजवन्धने ॥
- ५ वारः स्वर्यादिद्विवसे वृन्दावमरयोः शणे ।
 द्वारे हरे कुञ्जवृक्षे वारं स्याद्दालकेऽम्बुनि ॥
 वीर्यं रमविशेषे स्याद्द्वीरः शूरे निगद्यते ।
 स्त्री सुराशौरकाकोलीतामलक्यलवानुकं ॥
 पतिपुत्रवतीरम्भा विदारौदुग्धिकाम् च ।
- १० मलपृश्नौरविदार्योः क्लौवं शृङ्गा नलेऽपि च ॥
 वीधं तु विमले प्रोक्तं विग्रः स्याद्भतनामिके ।
 वृत्रो रिपौ घनं ध्वान्तं शैलभेदे च दानवे ॥
 वीरं कलवरे नखे वार्ताकौ कुङ्कुमोऽपि च ।
 वीरं विरोधे वीरौ तु पुमोस्तद्वति कीर्तितः ॥
- १५ वाङ्मौ स्त्री पणपादे ना गोमसाहौ भूपान्तरे ।
 शरस्तु तेजने वाणे दध्यग्रे ना शरं जले ॥
 शस्त्रं लोहास्त्रयोः क्लौवं छुरिकायां तु योपिति ।
 शक्रो महेन्द्रे कटजे तथैवार्जुनपादपे ॥
 शद्रिणाऽम्भाधरे जिष्णौ शरुना कोपवज्रयोः ।
- २० शरुश्च यूपशकले श्वश्रुश्च पतिमातरि ॥

१ गोमोऽर्थः

३ रते, इति मा.

५ पल, इति मा.

२ शम्भोऽर्थः

४ भी च, इति मा.

६ चि, इति मा.

- शरिणांऽश्लोपकरणे स्त्रियां शकुनिकान्तरे ।
 युद्धार्थगजपर्यागे व्यवहारागन्तरेऽपि च ॥
 शरस्तु शबले वाच्यलिङ्गो ना तु समोरगे ।
 अश्लोपकरणं चापि क्लौवं ज्ञानेऽपि वारिणि ॥
 ५ शस्त्रं तु न दयारागमाज्जयोश्च निगद्यते ।
 शिथुः पुमान् वृष्टभेदे शकमात्रं नपुंसकम् ॥
 शिरः क्लौवं नालिकरे मस्तकेऽपि निगद्यते ।
 शिरां ना पिण्णौमृले न्यादमन्यां च धापिति ॥
 उगौरे चापि चक्राङ्गे गोघ्नं द्रुतगतौ त्रिषु ।
 १० शुक्रो दैव्यशुक्रो मामे तथा विश्वानरेऽपि च ॥
 तथाऽशिरुग्भिदि क्लौवं शुक्रं क्लौवं तु रतमि ।
 शरां वृषतिभेदेऽपि तथा विक्रान्तधाधिनि ॥
 शुभ्रः शुक्रोद्दीप्तयोः स्यात्तथैव क्लौवमभ्रकं ।
 यदौ यद्रस्य भायायां यद्रा स्याज्जातिमात्रकं ॥
 १५ स्वरां धनौ च खड्गादे स्तथा नामाममोरगे ।
 उदान्तादौ मध्यमादावकारादावपीष्यते ॥
 मरः पुमान्दधिभवे मरं क्लौवं मरस्यपि ।
 त्मरः पुमान् खड्गमुष्टौ यूपस्यावयवे स्वरः ॥
 मत्रं यागविण्पे स्यात्स्रौ नित्यान्त्रदातरि ।
 २० मारां बले स्थिरांश्च च न्याय्यं मज्जनि शम्बरे ! ॥

१ यः इति मा.

२ शुक्रो क्लौवने रतमि, इति मा.

३ त्रिखिनि तेषां

४ दौ, इति मा.

५ मरमिति मा.

६ ऽपि च, इति मा.

७ द्याज्ये, इति मा.

धने वायौ वने मान्द्रं वने' चापि घने मृदौ ।

'स्फारस्तु विकटे पुंसि 'करकादेश्च वुदुटे ॥

मिप्रा निदाघमल्लिले मिप्रा 'नद्यन्तरे तथा ।

स्थिराऽचले गनौ मोक्षे, शान्तपण्यां' स्थिरा भुवि ॥

5 मौरा'र्कहल्लयोः पुंसि स्फिरं भृगिणि 'स्फारवत् ।

मिराऽपि कण्डगायां स्यात्सुरा चपकमद्ययोः ॥

सुरः स्याच्चिदशे' स्तृचं क्लीवे तन्तुव्यवस्थयोः ।

शास्त्रादिस्तृचनाग्रन्थे स्तरः प्रोक्ता विवस्वति ॥

स्वच्छन्दमन्दयाः स्वरं हरिश्चन्द्रार्कवायुषु ।

10 शुक्रभेकयमाश्वाहिकर्पिमिहहरिष्ठापि ॥

अजेशशक्रकिरणपिङ्गलोकान्तरेष्ठापि ।

हरः शिवे तथा हारिः सन्तानद्युतभङ्गयोः ॥

पथिकेऽपि पुमान् हारिर्हारं मुक्तामरे युधि ।

हिंसा काकादनौमांस्यार्घातके चान्यलिङ्गवत् ॥

15 होरा 'पिपौलिकालन्त्र्योहोरः' शङ्करवज्रयोः ।

होरा' तु लग्ने राश्यर्थे रेखाशास्त्रभिदोर्गपि ॥

'शारस्तु द्रवमात्रं न्यात्शारः स्याद्भेषजान्तरे ।

क्षौरं दुग्धेऽपि पर्यासि शौरी त्वन्नान्तरे मतः ॥

१ वने, इति मा. ।

२ स्याग, इति मा.

३ करकादेशिति मेदिनी ।

४ नद्यां तथात्तरे इति मा.

५ गामिति मा. ।

६ सगो, इति मा.

७ स्याग, इति मा.

८ नो, इति मा.

९ पिप्प, इति मा.

१० हरिः, इति मा.

११ लोहा, इति मा.

१२ रक्ष, इति मा.

शौरी वटादिवृक्षे स्यात्शूरी वपनमाधने ।
 शूद्रस्तु कृपणे दुष्टे शूद्रा स्यान्मधुमक्षिका ॥
 श्लेचं मिह्यादिसंस्थाने क्लीबं शौरं तु मुण्डने ।
 शौद्रं मधुविशेषे स्यान्मधुमात्रेऽपि गद्यते ॥

॥ इति रक्षितोयम् ॥

॥ अथ रक्षितोयम् ॥

- ५ अशरी वारिधारायामशरं ब्रह्मवर्णयोः ।
 अशरं नाशयन्त्ये स्यादशरः शङ्कर स्मृतः ॥
 अदभं वह्ने क्लीबमद्वरं निकटस्थिते ।
 अधरस्तु पुमानोऽपि हानिः शून्यं च वाच्यवत् ॥
- १० अध्वरः सावधानं स्यादभुम्भे तथा कर्ता ।
 अधोग्रश्चलमतावधोग्रं शोषितादिता ॥
 अधोग्रं विद्युति मतावज्ञारं क्लीबमुन्मत्तं ।
 अज्ञारं भूमिजगृहेऽप्यधोग्रं मुमन्ते मतम् ॥
 अयोग्रस्तु हन्ते पुंसि स्यादपि ग्रामकुन्तयोः ।
 अवोग्राऽपतिपुत्रायां सत्त्वहाने तु वाच्यवत् ॥
- १५ अमरस्त्रिदशेऽप्यस्थिसंहारे कुलिशद्रुमे ।
 अस्त्री गुडुच्यमरावत्योः मृणादृवाजरायुषु ॥

१ शौरी, इति मा.

२ शौरी कृत्विजि, इति मा.

३ दृवामिरावती मृणा गुडुच्यमरायुषु, इति मा.

- अपरं त्वितरार्थं स्यात्पश्चाद्भावे च दन्तिनः ।
 अवाचीनेऽपरं प्राहुर्जगद्यौ चापरा मता ॥
 अन्तरं तु परीधाने भेदे रन्ध्रावकाशयोः ।
 आत्मान्तर्धिविनात्मौयवह्निर्मध्यावधिष्वपि ॥
 ५ अवरं चरमेऽपि स्याद्भवान्यामवरा मता ।
 गजान्त्यजङ्घादेशं चाप्यवरं क्रीवमोरितम् ॥
 अम्बरं वामसि व्यासि कर्णसि च मृगन्धके ।
 अङ्गुली लाम्बि पानीयं रुधिराभिनवाद्भिदि ॥
 अजिरं प्राङ्गणे वाते विषये ददुर्गं तनौ ।
 १० अशिरां भास्करं वीतिदेवं स्याद्राश्रमान्तरे ॥
 अगङ्गीरः पुरुषे शक्तेऽररं छटकपाटयोः ।
 अररस्तु पुमान्त्सोमऽप्यगारं मन्दिरं मतम् ॥
 अध्वरस्तु मतो यज्ञेऽप्यनृकः सृष्ट्युपायौ ।
 अमत्रमपि पात्रे न्यादमित्रं वैरिणि स्मृतम् ॥
 १५ अगुरु स्यात्तु लघुनि शिंशपायां च जोङ्गके ।
 अमारं स्यात्तु निःसारं त्वमरुवृक्षभिद्यपि ॥
 अमृगा रजनीराश्याममृगां दानवे रवौ ।
 अहंरुः स्त्री गतावयामामारः प्रमरे मतः ॥
 आमारं वेगवृष्टौ स्यात्तथैव स्यात्सुहृदले ।
 २० आहारः स्यादाहरणे हारे प्रोक्तश्च भोजने ॥

१. व्यो. इति मा.

२. दन्तिने. इति मा.

३. वरमिति मा.

४. त्वमरुवृक्षेण. इति मा.

५. शम्भोद. इति मा. ।

आसुरी देवताभेदे मिडार्थेऽपि मता स्त्रियाम् ।

आशरस्तु स्मृतौ वन्तौ तथैव रजनोचरे ॥

स्यादाशिरस्तु कृमर' इत्याहुर्विडिगालिनः ।

आकार इक्षिताकृत्योगाभौरी गां प उच्यते ॥

१ आकरी निकरे रत्नस्थाने श्रेष्ठे च कथ्यते ।

आधारस्याधिकरणेऽप्यालवान्ऽम्बुधारणे ॥

आमोघो ब्रह्मपुरुषे व्याधिते स्यात्तथाऽऽतुरः ।

आभौरी गांपयोपायामासुरा इति मन्त्रतौ ॥

आतरस्तारण्ये स्यादितरीऽन्यत्र पामरे ।

१० इत्यरी मन्त्रथ शम्भौ नाऽऽत्मा स्वाभिनि वाच्यवत ॥

इत्यरी चैत्यरीढायामोशरी वृशभिद्यपि ।

इत्ययमत्या पथिके नृकर्मणि चाच्यते ॥

उदारी दातृमदतोदृशिणि वाच्यलिङ्गकः ।

उर्वरा सर्वमस्याद्यभूमौ स्यात्तुमिमात्रकः ॥

११ उत्तरा दिग्विणोदे स्यात्प्रपायामज्ञेन च ।

विगततनुर्ज्ञेऽपि स्यादूर्ध्वादीर्चात्तमेऽपि ॥

कीचे तु स्यात्प्रतिवाक्येऽथाङ्गारयाङ्गताङ्गः ।

उपेन्द्रस्तु मतो विष्णावुक्तरा यज्ञभूमिदि ॥

उन्दुरुमृपके पुंसि चापरं शारमृङ्गवि ।

२० उच्चारं स्यादुच्चरणं तथा मलविमर्जनं ॥

१ स्यादासुरोपकृष्टमे, इति मा.

२ प्रत्यानन्ते, इति मा.

३ नाद्ये, इति मा.

४ प्रसाति गोपः

५ विविचिनि गोपः

६ स्यान्वतो, इति मा.

७ आशिषद्वयोर्गोपके

८ श्री, इति मा.

- उत्तारं स्यादुत्तरगे जटरे तटरं मतम् ।
 ऋशरं वारिधारायामृशरस्त्वृत्विजि स्मृतः ॥
 एकाग्रं वाच्यलिङ्गं स्यादेकतानंऽप्यनाकुले ।
 ॐकारः प्रणवे चाङ्गीकृतावपि च कीर्तितः ॥
 ६ अंगौरं गयनं प्राहृदगंडंऽपि चामरस्य तु ।
 उगौरजे वाच्यवत्यात्कदरं व्याधिभिद्यपि ॥
 क्रकरः क्रकचं दीनं करीरेऽष्टेः खगान्तरे ।
 कन्धरः स्यादागिवाहे ग्रीवायां कन्धरा मता ॥
 कक्षरं कुम्भितं तक्रं तथा स्यान्मूलद्रुपिते ।
 १० कणेरुः कर्णिकारे च करिणीविश्ययो स्त्रियाम् ॥
 कडारः कर्पिले दामे कवरं नवगाम्भयोः ।
 कवरी केशवेण स्यादुमायां भेषजान्तरे ॥
 पृथ्वीतुङ्गाथ कवरी ना रशःपापयोरपि ।
 करौरः कलशे वृशभेदे वंशाङ्कुरेऽपि च ॥
 १५ करौरी चौरिकायां च दन्तमूलं च दन्तिनाम् ।
 कर्वरा' राशमे पापे क्लीवं हेमाम्भसोरपि ॥
 कर्वरा' कृष्णावृन्तायां शबले वाच्यलिङ्गवत ।
 कपेरस्तु कपाने स्यात्कटाहे शस्त्रभिद्यपि ॥
 कञ्जारो जटरे सूर्ये विरञ्चौ वारणे मुनौ ।
 २० कटिचं रमनायां स्याच्चर्मङ्गे कटिवामसि ॥

१ शौकी, इति मा.

२ करारः, इति मा.

३ मारि, इति मा.

४ पुंगो, इति मा.

५ पुंगो, इति मा.

६ पुंगुल, इति मा.

७ कञ्जाराशवरे, इति मा.

८ उहे, इति मा.

- कच्छुरा शृकशिख्यां च शटौदुःस्पर्शयोरपि ।
 कच्छुरः पुंश्चले कच्छुयुक्ते न्यात्कर्तृगौ पुनः ॥
- भवेत्कर्तृनकार्याहं कश्चरुः कन्दभिद्यपि ।
 कर्मारः स्याज्जातिभेदे त्वचिमारं च कौत्यते ॥
- ५ कर्करी भाण्डभेदे ना दर्पणे कठिने चिप् ।
 कन्दरस्त्वङ्गुणं पुंसि गुहायां च नपुंसकम् ॥
 कंमारिः कथितो विष्णो कलत्रं श्राणिभायंयोः ।
 दुर्गस्थाने नृपादीनां कठारं निष्प्रे मतम् ॥
 कटरः श्वतर्गदरे शृङ्गरंगेऽपि चिष्यते ।
- १० कम्हरी स्यान्मृगमदे लताभेदेऽपि गद्यते ॥
 कर्पूरं घनमारस्यात्काण्डोरः काण्डवद्यपि ।
 कान्तारः स्याद्विशभेदे दुर्गमे च वने चिन्ने ॥
 कावेरी स्यात्सरिङ्गे पण्यनारीहरिद्रयोः ।
 काश्मीरं कुङ्कुमेऽपि स्याद्रूपुष्करमूलयोः ॥
- १५ कातरश्चले चले कामारः स्यात्सर्गवरे ।
 काश्मीरी मधुपण्यां स्याद्देवयोनौ तु किन्नरः ॥
 किशोरं बालमात्रं स्यात्स्त्रियामश्वस्य शावकं ।
 तैलपण्यां च पुच्छिङ्गस्तरुणावस्थ स्तययोः ॥
 किमरीं ना नागरङ्गं कर्वरे राशमान्तरं ।
- २० किंशारुः स्यात्सम्यश्रुके विशिखे कङ्कपशिणि ॥

१ शमादस्य, इति मा.

२ कटली, इति मा.

३ अस्थ, इति मा.

४ प्रेरे, इति मा.

किङ्करः स्याद्भृतिभुजि कुटारः परगौ मतः ।

कुहरं गह्वरं छिद्रे कुहरा नागभिद्यपि ॥

कुङ्करः सारमेये ना ग्रन्थिपर्णे तु कुङ्करम् ।

कुञ्जराऽनेकपे केशे स्त्री धातव्यां च पाटलौ ॥

५ कुम्भरस्तु कफोर्णौ स्याज्जानुदेशेऽपि कुम्भरः ।

कुमारा युवराजेऽश्ववाहके बालके शुके ॥

स्कन्दं च वरुणद्वौ ना न दयाजीत्यकाञ्चने ।

कुमारी सारतरुणी नवमान्द्योर्नदौभिदि ॥

कन्याऽपराजितागौरी जम्बूद्वीपेषु च स्मृता ।

१० कुरगौ पश्चिमेऽपि स्यात्कुटारुद्रमकोशयोः ॥

कुम्भरस्तु धनाध्यक्षे वृश्चिभेदेऽपि गद्यते ।

कुटारं मैथिले विद्यात्कुटारं कवले गते ॥

कुटारा दण्डविष्कम्भे धातव्यां कुञ्जरा मताः ।

कुम्भरः कुञ्जके चारौ कुम्भरस्तु युगन्धरे ॥

१५ कुल्लौरः स्यात्कर्कटे राशिभेदे च गद्यते ।

नागान्तरे तु कुहरः कुम्भौरा नक्रचोरयोः ॥

कुटीरः कर्कटे गेहे कुचरस्तु खगेतरः ।

केशरौ तुरगे सिंहे किञ्चल्के केशराऽस्त्रियाम् ॥

१ कुम्भ, इति मा.

२ स्य, इति मा.

३ गेहोर्णी, इति मा.

४ बाल, इति मा.

५ जम्, इति मा.

६ कुटारकदम्बकाशयोः, इति मा.

७ यजे, इति मा.

८ खले, इति मा.

- केसरं हिङ्गुनि कौबं पुंसि स्यान्नागकेसरे ।
 मिहच्छटायां पुन्नागे वकुले च निगद्यते ॥
- केदारस्तु शिवे शेषऽद्रौ भुभेदालवालयोः ।
 केनारः कुम्भिनरके शिरःकपालमन्थिपु ॥
- केकरस्तु भवेखोडे कोटिरस्तु विडौजमि ।
 कोटिरा नकुले चापि तथा स्यादिन्द्रगोपके ॥
- केचरं ! मुहुरे प्राहुः पुंसि शब्दविशारदाः ।
 कोट्रागो नागरे कृपे पुष्करिण्याश्च पाटके ॥
- कोटरः कोटरं वृक्षगह्वरे परिकीर्तितम् ।
 कौमारो मातृकाभेदे कौमारः स्यादयंभिदि ॥
- खटिगो स्याच्छाकभेदे ना चन्द्रे दन्तधावने ।
 खजूरं रूप्यखलयाः खजूरः कोटवृक्षयोः ॥
- खगडाभ्रमभ्रलेण स्यात्स्त्रीणां दन्तशतान्तरे ।
 खिह्विरस्तु शिवाभेदे खड्गान्ते वारिचालके ॥
- खिह्विरः फेरवे प्राक्तः खनिचमवदारणे ।
 कथयन्त्यपि शब्दज्ञाः खरारं च खरप्रके ! ॥
- खचरः पवने देवे तथैव च पतत्रिणि ।
 गर्गरो मोनभेदे स्यान्मन्यन्यामथ गह्वरः ॥
- गुहानिकुञ्जगहनदम्भेषु द्रौ तु गह्वरा ।
 निम्ने गभीरगम्भीरे गम्भारी स्त्री लतान्तरे ॥

१ वृक्षनरके, इति मा. २ केचरः, इति मा. ३ च, इति मा.

४ कोट्रागो, इति मा. ५ खीनपाटके, इति मा.

६ दके, इति मा. ७ खिह्वि, इति मा. ८ गम्भीरः, इति मा.

- समस्मिन्नायां गण्डीरां गान्धारां देशभिद्यपि ।
 गान्धारः पंसि सिन्दूरे स्वरगागप्रभेदयोः ॥
- गायत्री त्रिपदादेवौच्छन्दाभिव्यक्तिरेषु च ।
 गोपुरं तु पुरद्वारि द्वारमात्रेऽपि शस्यते ॥
- कवतमिस्तयाश्चापि गोधेरी गोधिकात्मजे ।
 गोधारश्चापि तत्रैव घर्घरस्तु नदान्तरे ॥
- घर्घरश्चन्नद्वारि ध्वनौ घृकेऽपि कथ्यते ।
 श्रीरुद्रवाद्यवोणाया भेदे वस्त्रान्तरेऽपि च ॥
- घर्घरी पात्रभेदे स्याद्दम्भरी बहुभक्षके ।
 10 चमरं चामरे कौवं मञ्जरौमृगयोः स्त्रियाम् ॥
- चन्द्रिरस्तु गजे सोमे चत्वरं स्यगिडलेऽङ्गणे ।
 चङ्कुरस्तु रथे वृक्षे चमूरस्तु मृगान्तरे ॥
- चतुरश्चातुरे विज्ञे चकोरः स्यात्तवगान्तरे ।
 चातुरश्चाटुकारे न्यान्नियन्तयस्त्रिगोचरे ॥
- 15 स्त्रियां दाश्यं चातुरी स्याच्चाङ्गरी त्वम्बिकौपधि ।
 चिकुरी मूर्धजे प्रोक्तः पिकृष्टाभिद्वारपि ॥
- गृहवध्नौ च तरलागयोगपि मरौमृपे ।
 चौत्कारः करिघोषे स्याच्चौवरं वल्कले मतम् ॥

१ कायामिति भा.

२ इ. इति भा.

३ इति भा.

४ स्त्रा लक्ष्मणाद्यवोणाया इति घरे

५ इति भा.

६ गृहवध्नौ, इति भा.

७ पि, इति भा.

८ इति भा.

९ परमिति भा.

१० इति भा.

- छिदिरः पावके रज्जौ करवाने परश्वधे ।
 छिदुरगुण्डनद्रव्यं धृते वैरिणि च त्रिषू ॥
 जठरां न स्त्रियां कुशो बृहककर्तृयोस्त्रिषू ।
 जजरस्तु जराजौगं स्याच्छुक्लधजशंखे ॥
 ५ जम्बीरः स्यादन्तशठे प्रस्यपुष्पद्रुमेऽपि च ।
 जलेन्द्रा वरुणे चाथ जम्भले च मन्दोदधी ॥
 जित्वरा जयभाजि स्यात्कभरस्तु कलौ युगे ।
 नटान्तरे वाद्यभागडे बालचक्रे तु भृङ्गरौ ॥
 भृङ्गरौ चापि गदिता वाद्यभेदे स्त्रियामपि ।
 १० रद्वरी तु सृपावादे लम्पापटववाद्ययोः ॥
 रङ्गांगे विस्मयेऽपि स्यात्प्रमिहौ मिश्रिनोरवे ।
 रगरष्टाङ्गणशारे चैलाविभ्रमगोचरे ॥
 नान्यवल्ककराशे स्याद्विह्वरः शेषणेऽप्यथ ।
 उह्वरं फलभेदे स्याद्भुमरुवाद्यभिरपि ॥
 १५ डामरां डिम्बभेदेऽपि सिन्धुफले तु डिण्डिरः ।
 तमिसं तिमिरे कोपे तमांयुक्ताणि स्त्रियाम् ॥
 त्वक्ष्यचौ स्त्री तु कारव्यां त्वक्ष्यवं स्याद्वराङ्गके ।
 तगरस्तुभेदे स्यात्तवारस्तु भवेदमौ ॥

१ अ. इति मा.

२ बृहकपू. इति मा.

३ उह्वरः इति मा.

४ श्वके. इति मा.

५ भृङ्गरौ. इति मा.

६ नाशः इति मा. ।

७ प्रश्व. इति मा.

८ अथ वाद्यमण्डोऽपि ।

९ शोचं. इति मा.

१० तथ, इति मा.

- चमरः स्रववेष्टेऽपि चङ्कुरी कोलनस्यपि ।
 कथितो ना तित्तिरवत्तित्तिरिः पश्चिभिश्चपि ॥
- तिमिरं स्यादन्धकारे नेत्रगणे तथ्यते ।
 तीवराऽम्बुनिधौ व्याधेः तुण्णीरः शरमस्युटे ॥
- ५ तुवराऽग्मश्रुपुरुषे कपायिऽश्रुद्रवदृषे ।
 तुम्बुरुस्तु मृगपां स्यात्तुम्बुरो कुक्कुरस्त्रियाम् ॥
- तुपायाऽम्बुकणे चाट्टी प्रालेये कौवमौरितम् ।
 तुतुरा वृशभेदे स्यादाढक्यां तुवरी मता ॥
- तुन्दिरस्तुन्दिलनरि तैत्तिरं तित्तिरवजे ।
 १० तांमरस्त्वायुधभिदि दग्गिटो भाण्वर्जिते ॥
- दहरो मृषिकायां च स्वल्पे भ्रातरि बालके ।
 दन्तुरस्त्वन्नतरदे तथोन्नतानते विष्णु ॥
- दहरो पर्वते प्रोक्तस्त्रिषोपद्भ्यभोजने ।
 दर्दुरस्तोयदे भेके वाद्यभागडाद्रिभेदयोः ॥
- १५ दर्दुरा चण्डिकायां स्याद्द्वामजाले नपुंसकम् ।
 दगडारो वहने मत्तवारणे शरयन्त्रके ॥
- कुम्भकारस्य चक्रे च हापरः मंगयं युगे ।
 दामेरथेटिकाऽपत्ये तथैव स्यात्क्रमेणके ॥

१ तित्तिरदग्गि, इति मा.

२ व्याघ्रास्यानश्रुते, इति मा.

३ बङ्गदे, इति मा.

४ तदुगुरो, इति मा.

५ द्वायाध, इति मा.

६ द्वौद्वौ, इति मा.

७ दर्दुरा पर्वते प्रसि, इति मा.

८ मा, इति मा.

९ बहले, इति मा.

१० दामेरथेट, इति मा.

दिग्धरः स्यात्तु दिक्पाले दिक्चरस्तु प्रवामिनि ।
 स्त्रियां तु दिक्चरौ मद्भिदिक्चरं तु प्रवामिनि ॥
 द्विपारिस्तु मृगेल्ले दौनारो हेममाने स्यात् ।
 दुरतिः स्यादनिवार्यं भरणानर्हं तु दुर्भगं गदितः ॥

३ - - - - -

देवार्गिर्दितितनये दैत्यार्गिर्निजराच्यतयोः ॥
 धरिचो तु धरण्या स्त्री धत्तृरा मातुलद्रुमे ।
 ध्वान्तार्गिस्तु मतः सूर्ये धिक्कारो न्यक्कृतो अतः ॥
 धीवरं व्याधविदुषोर्धृधरस्त्वग्रं नरि ।
 १० धृमरौ किन्नरौभेदे ना खरे पाण्डुरे त्रिषु ॥
 नर्मरा तु दरोभस्त्रासरलानिष्कलाम् च ।
 नर्मरा निष्कलायां स्यान्नमरुदृशभिद्यपि ॥
 नरेन्द्रः स्यान्महोपाले विषवद्यं निगद्यते ।
 नखशते तु नखरा न्यक्कारो धिक्कृतो मतः ॥
 १५ नगरौ नगरे पुर्यामनित्ये नश्वरं मतम् ।
 नागरं मुस्तके शुण्ठ्यां नागरां नगरस्थिते ॥
 नागरां जातिभेदेऽपि विदग्धेऽपि च तादृशः ।
 निस्तारः स्यान्निस्तरणे निर्हाराऽभ्यवकर्षणे ॥
 निर्जरस्त्रिदशे प्राक्तां जराशून्येऽपि वाच्यवत् ।
 २० निर्वरा निर्भये मारे निर्वरं विगतचपे ॥

१ निगदिता, इति मा.

२ दुरतिस्त्वनिवार्यं, इति मा.

३ गो, इति मा.

४ निस्तारः, इति मा.

- निष्पूरं च दृढे ग्राम्यं तालपण्यां तु निजंरा ।
 निःसारः सारशून्यं स्यान्निगरं गरणे मतः ॥
- निकरं निवहे सारे न्यायदंयधने निधौ ।
 निकारः स्यात्परिभवे धान्यस्योत्क्षेपणेऽपि च ॥
- 5 नौवरः स्याद्वाणिजके वास्तव्येऽपि तथा मतः ।
 निरभ्रं त्वभ्रशून्यं गे नौगारः स्यात्तथाऽऽवृत्तौ ॥
- नृपूरः पादकटके त्वस्त्रियां परिकीर्तितः ।
 प्रवरं सन्ततौ गोत्रं स्याच्छ्रेष्ठे वाच्यलिङ्गकम् ॥
- प्रवरं श्वस्य सन्नाहं कुक्कुरेऽश्वतरेऽपि च ।
 10 पविषं तु कुशे ताम्रे मध्ये पयसि 'वर्पणे ॥
- प्रदरां रांगभेदे स्याद्विदारे 'गरभङ्गयोः ।
 प्रकरः स्यात्पुमान्मङ्गे 'पुष्पादौ तु नपुंसकम् ॥
- जोङ्गके प्रकरं प्रोक्तं प्रकरौ चत्वारवनौ ।
 मंहतौ चोपकृत्यायां ! यथामङ्ग्यमवस्थितौ ॥
- 15 पङ्कारः शैवले' सेतौ सोपाने जलकुञ्जके ।
 प्रस्तरौ श्रावणि च मणौ दर्भमुष्टावपि कचित् ॥
- यजमानेऽपि गदितः प्रकारस्तुल्यभेदयोः ।
 प्रत्यग्रः स्यादभिनवे प्रतौरं तु नदीतटे ॥

१ निकारः स्यात्परिभवे निकरं निवहे तथा

धान्यस्योत्क्षेपणेऽपि स्यात्तथा परिभवे मतः, इति मा.

२ घ इति मा.

३ ना, इति मा.

४ विकीर्णं, इत्यस्यादिः

५ शैवले, इति मा.

- प्रहरः कालमाने स्यात्पतत्रं पक्षपत्रयोः ।
 प्रचुरं बहुले कौवं पतत्रौ तरुपक्षिणोः ॥
 प्रहारस्तु भवेद्देगे । प्रहारप्रमगे समौ ।
 परारस्तु पटोले न्यादिति शाब्दिकमस्मतम् ॥
 प्रसारस्तु विमारे स्यात्प्रवौरः श्रेष्ठवाचकः ।
 पदारः पादधूलौ स्यात्पादालिन्दे च पंथ्यपि ॥
 पापरीं भक्तिसिन्धुं स्यात्कौनागं राजयश्मणि ।
 जराट्यपि कदम्बस्य केसरे च गदान्तरे ॥
 पाटोरीं मूलके वङ्गे वातिके ततउन्यपि ।
 धाराधरेऽपि केदारे विण्मारेऽपि चेष्टति ॥
 पाण्डुरः स्यान्मरुवके वर्णे ना त्रिषु तदति ।
 प्रान्तरं विपिनं दृश्यन्त्यमार्गे च कोटरे ॥
 प्राकाशी वरणं प्रोक्तः पामरी नोचमृगयोः ।
 प्रावारश्चोत्तरामङ्गेष्वग्वायां पिठरी मताः ॥
 तथा कौवंऽपि निर्दिष्टं मुस्तामन्यानदण्डयोः ।
 पिञ्जरीऽथान्तरे प्रोक्तः कौवं स्वर्णं च पीतके ॥
 पिण्डारः शपणे गांघे महिषौरशके द्रुमे ।
 पौवरः कच्छपे स्थले युवत्यां पौवरी मता ॥
 पुष्करं करिहस्ताग्रं पङ्कजे व्याम्नि वारुणी ।
 पुमान्योगविशेषेऽपि तथा शेषे नपुंसकम् ॥

१ मुली, इति मा. २ बिन्दु, इति मा.

३ वीर्यो, इति मा. ४ रे, इति मा. ५ मुक्तामाप, इति मा.

६ स्यान्त्यां तु पिठरी मता, इति मा. ७ यमि इति मा. ।

- औपधद्वीपविहगेष्वपि रागोरगान्तरे ।
 तूर्यवक्त्रं च काण्डं च तथा खड्गफलंऽपि च ॥
 पंठरमुष्णमांसं स्याद्वर्कस्तरुणं पशौ ।
 बन्धुरं मुकुटे पुंसि विडङ्गतैलकल्कयोः ॥
 ९ बन्धुके वधिरं हंसं तथा स्याद्रम्यनम्रयोः ।
 बन्धुरं स्यात्प्रविश्रंषे न हयोर्विकले त्रिषु ॥
 बन्धुरा पण्ययोपायां स्त्रियां पुंभृन्नि मक्तुषु ।
 बर्बरः स्यादृशजात्योर्बर्बरो वृष्टाभिरपि ॥
 बर्बरः पामरे केशविन्यासे, शाकपुष्पयोः ।
 १० बर्बरा फञ्जिकायां च बठरः शठवस्त्रयोः ॥
 बगठरः स्थगिकारज्जौ वकोटे परिकीर्तितः ।
 बदरा र्वाष्टिकापांन्योरेणापण्यां स्त्रियां पुमान् ॥
 कार्पासस्याम्नि बदरी कोलौ कौबं तु तत्फलं ।
 बदरा विष्णुकान्तायामिति विश्वेन भाषिता ॥
 ११ बदरी कोलरुशे स्याद्वधिरः श्राववर्जिते ।
 बादरं बाबेरश्चाभे तत्तत्सम्बन्धसंयुते ॥
 भ्रमरः कामुके भृङ्गे भविचं भावि वस्तुनि ।
 भटिचं शूल्यमांसं स्याद्वटिचं भर्जिते फले ॥

१ किमपि बर्बरोऽन्यत्र बर्बरा कृष्णरुक्ताया बर्बरे कलके जले ।
 बर्बरे सुक्ष्मश्यामरुद्वयोः पठः पाठे । इति मा. एवञ्च बर्बरे स्थाने
 कर्बरे इति युज्यते स च प्राणतः

२ बगठे च, इति मा. ३ कडे च, इति मा. ४ प, इति मा.

- भगङ्गीरं योङ्गुवन्याथ' भागङ्गीरं वटभिद्यपि ।
 भागङ्गीरं 'वनभेदेऽपि भ्रामरं मधुभिद्यपि ॥
 पुंसि प्रस्तरभेदे च भास्कराऽग्नौ प्रभाकरे ।
 भार्यारुः स्याच्छैलभेदे मृगभेदे च तत्र च ॥
- ५ कौडया परभार्यायां पुत्रा 'येनापपादितः ।
 भृदारः 'सूकरे चापि भृम्फाटे च निगद्यते ॥
 भृङ्गागौ भिक्षिकायां च भृङ्गारां जलभाजनं ।
 मेदुरस्तु भवेत्किमर्थं महीध्रा धरणीधरे ॥
 मधुरा शतपुष्पायां 'मिश्रयानगरीभिदोः ।
 १० मधुकुक्कुटिकामेदामधुनीयष्टिकाम् च ॥
 कौत्रं विषे रमे पुंसि तद्वत्त्वाद्प्रियेऽन्यवत् ।
 मकुरस्तु विनिर्दिष्टा दर्पणे 'वकुलद्रुमे ॥
 कुलालदण्डं मकुरां मकुरांऽपि च विश्रुतः ।
 मन्दरां मन्यशैले स्यान्नद्या मन्दारपादपे ॥
- १५ वाच्यवदहले मन्दे मन्दारस्तु मृगद्रुमे ।
 'पारिभट्टेऽर्कपणे च मन्दारां हस्तिधृतयोः ॥
 मन्दिरं नगरागारे मन्दिरां मकरालये ।
 मन्यरः कौशफलयोः बाधमन्यानयोः पुमान् ॥
 कुसुम्भ्यां नदयोर्मल्ले ! पृथ्या 'वक्राभियेयवत् ।
 २० मन्यरः सूचके मन्दे पृथिवीपि तु वाच्यवत् ॥

१ योङ्गुवन्या, इति मा.

२ वल, इति मा.

३ योनी, इति मा.

४ ल, इति मा.

५ भिक्षे, इति मा.

६ धृङ्गल, इति मा.

७ ल, इति मा.

८ वा, इति मा.

९ सुलयोः

१० ल, इति मा.

मकरां राशिभेदे स्यान्निधार्वापि च 'यादमि ।
 मन्दरां वाजिशालायां शयनीयार्थवस्तुनि ॥
 मसूरां मसूरा च स्याद्वैहिवेश्याप्रभेदयोः ।
 मसूरां मसूरस्य द्वावेतौ चापि तयोर्मतौ ॥

६ मर्मराः स्यादस्त्रभेदे शुष्कपर्णध्वनावपि ।
 पुंसि स्त्रियां पुनः प्राक्ता मर्मरा पौतदारुणि ॥
 मञ्जरौ तिलकस्थूलमुक्तयोः वल्लरौ द्वयोः ।
 मत्सरा मशिकायां न्यान्मात्मयक्रोधयोरपि ॥
 अमल्यपरमस्यत्तौ कृपणं चाभिधेयवत् ।

१० अथ स्यान्महारां मत्स्यं मयूराऽपि च केकिनि ॥
 मायूरां देशभेदे स्यान्मभूरां माभूरी स्त्रियाम् ।
 मादराः स्यात्कुलालन्य दण्डेऽर्कपारिपाश्र्विके ॥
 व्यामेऽपि चाथ खट्वाणं माजाराः स्याद्विडालके ।
 मायूरं शेषभेदे स्यान्मयूरस्य समूहके ॥

१५ मायूरः स्यात्तु लकुचं मिहिरः स्वर्यवृद्धयोः ।
 मुहुरं मल्लिकाभेदे तथा 'लोष्टादिभेदेन ॥
 मुदिरः कामुके मेघे मुहिरः काममूर्खयोः ।
 मुर्मुरस्तुपवह्नौ स्यान्मन्मथं रविवाजिनि ॥

१ वा. इति मा.

२ गरा. इति मा.

३ स्तरा. इति मा.

४ स्याद. इति मा.

५ वल्लरा. इति मा.

६ ये. इति मा.

७ मयूरजना. इति मा.

८ बुद्धयोगिति मा.

९ कुमिति मा.

१० वो. इति मा.

११ दरा. इति मा.

मुनीन्द्रस्तु मतो बुद्धे मृगागिर्याघमिहयोः ।
 मेदुरं बहुलं प्राक्तं मल्यां स्यान्मांगरः पुमान् ॥
 रुधिरं कुङ्कुमे रक्तं रुधिराऽङ्गागके पुमान् ।
 मनाहरे तु रुचिरं लविवं लेदमाधने ॥

- ८ वल्लरः शादलं प्राक्ता निर्भरस्थानकुञ्जयोः ।
 बिल्वशेचं च मञ्जरीं वल्लरीति प्रचक्षते ॥
 वल्लरं स्याद्वनशेचं गहनोपरयोरपि ।
 वल्लरं शुष्कमांसे च तथा मांसे च दर्पिणः ॥
 वन्दिगोऽनेकपे चन्द्रे वन्दारुभिवादके ।
 १० वक्करः परिहामे स्याद्वक्करः पामरेऽपि च ॥
 ववरय्य मतः केशचक्रं नोदृढन्तरे ।
 फञ्जिकायां पुमाञ्जाकभेदपुष्पभिदोः स्त्रियाम् ॥
 वटरः कुङ्कुटे वस्त्रे शटे च वशिष्ठः पुमान् ।
 किणिहोहस्तिपिप्पल्याः क्रीचिऽथिलवणे स्मृतः ॥
 १२ वत्सरो हायनेऽपि न्याद्वशिष्ठः मशटे मतः ।
 वन्दनं गहनेऽरण्ये वभरो भ्रमरे मतः ।
 वरचा तु भवेत्कशा केकरो वल्गिरो मतः ।
 वाह्वरः क्रिमिजातेऽम्बुदशिणावर्त्तशङ्खयोः ॥

१ निर्भरः, इति मा.

२ वाहनप्रययोरपि, इति मा.

३ केशमानयोः, इति मा.

४ वक्करः, इति मा.

५ नेमिदृढन्तरे, इति मा.

६ वक्करः, इति मा.

७ वीर्यं, इति मा.

- वागरः' स्याद्गतातङ्गे मुमुक्षौ वातवेष्टके ।
 विशारदे विशागेऽपि 'निर्णये वारकेऽपि च ॥
 वागुरा मृगबन्धिन्यां वानरस्तु मतः कपौ ।
 वानौरो वृक्षभेदेऽपि व्याहारो लपिते मतः ॥
 ५ वासुरा 'वासिताराच्योवांसरो' दिननागयोः ।
 वानरो तु लताभेदे तथा वानरयोपिति ॥
 वातारिः स्यादुरुवुके वामोरुस्तु मता स्त्रियाम् ।
 वाशिरं लवणे प्रोक्तं विकारो विकृतौ रुजि ॥
 विष्टरः कुशमुष्टौ स्यात्पादपे चामनेऽपि च ।
 १० विस्तरं वाक्प्रपञ्चे स्याद्विस्तारे प्रणयेऽपि च ॥
 विदुरो नागरे धौर कौरवाणां च मन्त्रिणि ।
 विदारो शालिपर्ण्यां स्याद्रोगभेदेऽगन्धयोः ॥
 परिक्रमे विहारः स्याद्वमणे मृगतालये ।
 विस्फारस्तु धनुःशब्दे विसरः प्रसरे व्रजे ॥
 १५ विवरं दृपणे गर्ते विदुरो दूरदेशगे ।
 विचारो व्योममार्गे स्याद्विचारः कार्यनिश्चये ॥
 विस्तारस्तु मतो व्यासे विद्वरः स्यात्तु सूकरे ।
 विभुरं स्यात्प्रविश्लेषे विकले मृतयोपिति ॥
 विकिरः स्यात्पिण्डभेदे विष्किरोऽपि पतत्रिणि ।
 २० विशारदे सप्रतिभे वैधात्रा ब्रह्मणः सुते ॥

१ गुरा, इति मा.

३ नगरे वाक्के, इति मा.

५ सुगो, इति मा.

७ ध्वजे, इति मा.

२ लामये बले, इति मा.

४ वासु, इति मा.

६ विशारमेव वाशिरः, प्रजापत्यः

८ अन्यत्र इति शेषः

शवरः स्यान्मृच्छदेशजात्योऽथ मल्लिने शिवे ।

शवरौ तु स्त्रियां देव्यां शम्बरं मल्लिने मतम् ॥

शम्बरौ चाखण्ड्यां स्याच्छम्बरौ मृगदैत्ययोः ।

शर्करौ छन्दसांभेदे नदीसंखल्योरपि ॥

५ शफरौ तु द्वयोर्माने शवरौ यामिनौस्त्रियां ।

शर्करा चेश्वरविहतावपलाकर्परांशयोः ॥

रुग्भेदे शकलेऽपि स्याच्छङ्करश्चन्द्रशेखरः ।

श्वशुरस्तु मतः पूज्यं तथा स्यात्स्त्रीषितर्थपि ॥

शतद्रुस्तु नदीभेदे श्वदंष्ट्रागोश्वरैःपि च ।

१० शरागिराटौ कौत्रे तु शरीरं वर्गमणि स्थितम् ॥

अन्यशम्यां शमौरः स्याच्छमीरं तु मुभिशकं ।

शवरौ शकशम्यां स्यात्पुंसि पापापराधयोः ॥

लोभे च शाङ्करौ पुंसि कातिकये गणाधिपे ।

शाल्वरः पद्मकन्दे स्यादग्न्यर्पणे तु शर्करः ॥

१५ शर्करान्वितदेशेऽपि तद्युतेऽन्त्रे नपुंसकम् ।

शाङ्करस्तु वल्लौवदे छन्दोभेदे नपुंसकम् ॥

शवरं स्यादन्धकारे शरीरं देहजं वृषे ।

शवरं रात्रिमन्त्रं घातुके भद्रान्निद्रकम् ॥

शिखरौऽस्त्री द्रुमाग्रे चाद्रिःशृङ्गपुलकाग्रयोः ।

२० पक्कटादिमवौजाभमाणिक्यं शिखरं मतम् ॥

१ शः इति मा.

२ शाङ्करः इति मा.

३ श्वशुरः इति मा.

४ अचार्येनाथ शातुकशब्दः

५ शर्कः इति मा.

६ स्यादन्धकारे, इति मा.

शिवरौ स्यादपामार्गं शैलपादपयोः पुमान् ।

शिशिरस्तु चर्तौ देशे जटं तु स्याच्चिनिङ्गकः ॥

शिलौन्धं कदलीपुष्पं कवके ना भूपान्तरे ।

त्रिपुटे, स्त्री तु विहगीभेदे गण्डपटौमृदाः ॥

5 शौकरं शरले वातसृताम्बु'कणयोः पुमान् ।

शिविरं सैन्यवसर्तौ शितद्रुस्तु नदीभिदि ॥

वंगादिवाद्यं शुपिरं विवरेऽपि नपुंसकम् ।

शुपिरां न स्त्रियामाग्वौ' बहौ रन्ध्रात्स्विते त्रिपु ॥

शृङ्गारः सुरते नाश्वरमे च गजमण्डनं ।

10 शृङ्गारं चूर्णमिन्द्रे लवङ्गकुसुमैऽपि च ॥

शृङ्गारौ पूगगजयोः मशृङ्गारसुवपयोः ।

संस्कारः प्रतियत्नेऽनुभवमङ्गल्ययोरपि ॥

संस्तरः प्रस्तरं यत्नं सङ्गरं युधि चापदि ।

शमीफलं क्रियाकारे विपाङ्गीकारयोस्तथा ॥

15 सम्भारः सम्भृतां सङ्घे सगरां राजभिद्यपि ।

सङ्कराऽवकरे चापि सङ्कीर्णैःऽपि निगद्यते ॥

समरः संयुगे चाथ सन्तापे सञ्ज्वरां मतः ।

समौरः स्यात्तु पवने समुद्रस्तु सरित्यतौ ॥

सत्वरस्त्वरया युक्ते समग्रं बहून्ऽन्यवत ।

20 संहारः स्याच्च संवर्ते स्थविरः स्याज्जरायुजि ॥

१ आम्बु, इति मा.

२ रवौ, इति मा.

३ शरले, इति मा.

४ ले, इति मा.

५ सङ्घे, इति मा.

- संवरो' मृगभेदे स्यात्सागरश्च सखित्यतो ।
 स्थाविरं वार्धके प्रोक्तं सामुद्रं देहलक्षणम् ॥
 समुद्रजेऽन्यलिङ्गं स्यात्साविवः शङ्करे' वसौ ।
 यमे' शनैश्चरे चापि साविवौ ब्रह्मयोर्पति ॥
 5 साविवौ सत्यवत्यन्याः त्रिपदायामपीष्यते ।
 मान्तरं दृश्यन्त्याः स्यात्सादरयादरान्विते ॥
 साकारो गुणवन्मूर्तो' त्रिलिङ्गः समुद्रोदितः ।
 मिन्दुरो' दैत्यभेदे स्यात्सिन्दुरं रक्तचूर्णकम् ॥
 सिन्दुरौ रञ्जनारक्तचलिकाधातकौप्रपि ।
 10 मिताम्रः स्यात्तु कपूरे' मुन्दरं तु मनाहरे ॥
 मुनारस्तु शुनौस्तन्यं' सपाण्डकलविङ्कयोः ।
 मुन्दरौ' तरुभिन्नागोदेवताभिद्यपीष्यते ॥
 सुमेरुः स्याद्रत्नमानौ' मुहोवा' मुनिभिद्यपि ।
 सुपिरं विवरे' चापि पातान्तेऽपि नपुंसकम् ॥
 15 सुपिरा विद्रुमलता स्तुकरः स्यात्तु पोषिणि ।
 सैरन्ध्रौ परवंशमस्य' शिल्पकृत्ववर्गस्त्रिधाम् ॥
 वर्णमङ्कुरमम्भतस्त्वामहत्त्विकयोरपि ।
 मौवीरं काञ्चीकं' सोतोऽञ्जनं च वदरौफलम् ॥
 लवणे चापि देशे तु मौवीरं गदितः क्वचित् ।
 20 हारिद्रं हस्मि दृष्टे' ना पश्चिमभेदेऽप्यथ त्रिषु ॥

१ सामर्यो, इति मा.

२ सागरः सखित्यतो, इति मा.

३ जगसा शौकेः, इति मा.

४ स्वरः, इति मा.

५ दः, इति मा.

६ मृगभेदे, इति परे

७ सपिण्डः, इति मा.

८ तन्, इति मा.

९ पोषिणि, इति मा.

१० शोभा, इति मा.

हरिद्रा रश्मिरेऽपि स्याद्विमाद्विस्तु मृगानये ।
 ह्रिगङ्गीरां दाडिमैऽपि स्यात् (फेनवातांकपुरुषे) ॥

॥ इति रत्नतीयम् ॥

॥ अथ रत्नतृतीयम् ॥

- अरुण्णरां व्रणकृति त्रिपु भल्लातके पुमान् ।
 अभिमरां वधे युद्धे तथा स्ववल्नमाध्वमोः ॥
- 5 अलङ्कारस्तपमादौ हारकेयूरकादिषु ।
 अवतारांऽवतरणं पुष्करिण्यादितौथयोः ॥
 अनुत्तरस्त्रिपु श्रेष्ठं प्रतिजल्पाममर्थके ।
 अवस्करस्तु वर्चस्कं गुह्यंऽथावसरः पुमान् ॥
 प्रस्तावं मन्त्रभेदे च वर्षणं चापि कौर्तितः ।
- 10 उपलादावकृपारः कूर्मराजं महोदधौ ॥
 अमिपचस्तु निरये कोपकारे च कौर्त्यते ।
 अश्वतरां वेगमरे कर्काटे पन्नगान्तरे ॥
 अभिहारोऽभियोगं स्याच्चौर्यं मन्त्रहनेऽपि च ।
 अग्निहोचः पुमानग्नौ क्लौवं हविषि कर्मणि ॥
- 15 अग्निहोचौ त्वाहिताग्नौ पुंसि सृचि तु योषिति ।
 अर्द्धचन्द्रस्तु खण्डेन्दौ मतश्च करजश्रुते ॥
 गन्धहस्ते बाणभेदे कृष्णचिह्नि तु स्त्रियाम् ।
 दिनरात्रे त्वहोरात्रस्त्वन्धकारस्त्वभास्करे ॥

- अङ्गहारोऽङ्गविष्टोऽङ्गिभेदेऽजगरः स्मृतः ।
 अभिमाने त्वहङ्कारस्त्वतिमात्रं तु पुष्कले ॥
 अङ्गौकारोऽभ्युपगमेऽप्यध्याहारो वितर्कणे ।
 अन्तःपुरं राजवेश्मन्यवाच्यं न्यादनशरम् ॥
 ५ अन्तरं त्वन्तराले मणिके स्यादन्तिश्चरः ।
 अश्वमरः पुराणे स्यादहङ्कारो त्वहंयुजि ॥
 अमिपुत्रो लुङ्गिकायां त्वचि तु स्यादसृग्धरा ।
 अतिचरा पद्मतरावभ्याहारस्त्वभिग्रहे ॥
 अपहारश्चापचयेऽवहारः स्यात् तस्करे ।
 १० अधश्चरस्तथा चोरे गदितः सुकमान्वतः ॥
 अश्वमारस्तु लोहे स्यात्सहायऽभिमरं मतः ।
 अतिहारस्तु चौर्ये स्यादपवित्रं तु किन्त्विपे ॥
 आडम्बरो रथे तुर्ये मंगस्ते गजगर्जिते ।
 आत्मपुत्रं चात्मवीरः श्यालके च विदृषके ॥
 १५ वल्लवत्यप्योदरिकेऽप्यात्मस्मरिगिरितौरितः ।
 इन्दिदिरथश्चरौकेऽप्यथ नौलान्त्यले मतम् ॥
 इन्दौवरं, शतावयां भवेदिन्दौवरीति* च ।
 उपकारस्त्वपकृतो विकौण्ठकुसुमादिषु ॥
 उपह्वरः* समौषे स्यादेकान्तं तु नपुंसकम् ।
 २० उदुम्बरो जन्तुफले ताम्रं तु स्यादुदुम्बरम् ॥

१ लुर्ये इति, इति मा.

२ शा, इति मा.

३ वरेति, इति मा.

४ अन्त्येन कोव

उदुम्बरस्तु देहन्यां कुष्ठभेदे च पाण्डके ।

उदुम्बरस्त्रिपुत्तुङ्गं करालोत्कटदन्तयोः ॥

उपहारस्त्वपदायां विषवार उपस्करः ।

उदाहार उपोद्घाते तृष्णामारस्तु हि तरौ ॥

५ आदुम्बरा यमं रागभेदेऽपि च निगद्यते ।

वृमे कडङ्गरः प्राक्तः कर्णधारस्तु नाविके ॥

अथ कर्मकरा मृत्युं वेतनाजौविनि त्रिषु ।

कौनागे पुंसि मृवायां त्रिम्बिकायामपि स्त्रियाम् ॥

करवौरः कृपाणं स्याद्वैत्यभेदाश्चमारयोः ।

10 करवौर्यदितिश्रेष्ठगवौपुत्रवतौष्ठापि ॥

कटुम्भरा प्रसारिण्यां राहिण्यां गजयोपिति ।

कल्मषिकायां गालायां वर्षाभूमवयोरपि ॥

कल्मिकारस्तु धूम्याटे कर्ञ्जं पौतमुस्तके ।

कर्णिकारस्तु शम्याके तथैव च द्रुमात्पले ॥

15 कर्णपूराऽवतंसं स्यान्नौलोत्पलशिरौपयोः ।

कटुम्भरा कटुक्षां स्यात्कर्मश्वरस्तु कर्मठे ॥

कादुम्बरस्तु दध्यग्रं मद्यभेदे नपुंसकम् ।

स्त्री वारुणीपरभृताभारतीमारिकासु च ॥

कालिञ्जरो योगिचक्रे मेलके भैरवे गिरौ ।

20 कारोत्तरः सुरामण्डे हेमि कार्तस्वरं मतम् ॥

१ प्रजने स्याद्, इति मा. ।

२ वांपो, इति मा. ।

३ धायामिति मा. ।

४ मेघ, इति मा. ।

कामचारः कामुके न्यात्वच्छन्दे निरवग्रहे ।

कुम्भकारौ कुलथ्यां न्यात्युमास्तु घटकारके ॥

कुशिलभरस्त्वौदरिके कुस्तुम्ब रु तु धान्यके ।

कृष्णमारा शिंशपायां स्रृष्ट्यां पुंसि मृगान्तरे ॥

७ कौविदारो वृशभेदे कौल्लटरोऽमतौमते ।

गिरिसारः पुमांस्त्रिंशद् वङ्गे मलयपर्वते ॥

गुडदारुमधुतुङ्गे गदितः शब्दवैदिभिः ।

खगेश्वरस्तु गरुडे महस्रकिरणेऽपि च ॥

घनमारस्तु कर्पूरे दक्षिणावर्त्तपारदे ।

१० चराचरं जङ्गमे स्याद्विह्वलविष्टयोरपि ॥

चर्मकारः पादृकृति स्त्रियां चर्मकापौषधी ।

अथ चक्रधरोऽजेऽहौ ना चिपु ग्रामजालिनि ॥

चित्राटौरो विधौ भालमस्त्रितं येन तत्र च ।

घण्टाकर्णोपहाराय हतच्छागासबिन्दुपु ॥

१५ चाटकैरस्तु चटकाऽपत्यं पुंसि निगद्यते ।

चित्राटौरो विधौ रङ्गाजौवे चित्रकरः स्मृतः ॥

चार्वटौरस्तु गणिकाऽत्मजे चाथ नपुंसकम् ।

हंसि छुच्छन्दगौ योपा गन्धमुखा मुदौरिता ॥

मौनाटौ स्याज्जलचरो मेघे जलधरो मतः ।

२० जगत्करो धातरि स्याद्दृष्टे तु स्याज्जरातुरः ॥

१ कलविह्वलयोरिति मा.

२ पृथङ्गोऽस्ते, इति मा.

३ वङ्गे, इति मा.

४ चिपु, इति शेषः ।

५ छुच्छन्दगौ, इति मा.

जटाधरः स्मरहरे दैत्यभेदे जलेश्वरः ।

जलेश्वरस्तु वरुणे स्याद्राजनि जलेश्वरः ॥

तरवारां मतः खड्गे त्वक्क्षीरौ वंशलोचना^१ ।

ताडपत्रं तु ताटङ्गे रण्डायां तालपत्र्यपि ॥

८ तुङ्गभद्रा नदीभेदे स्त्रियां पुंसि मदीकटे ।

तुण्डकेरौ च कार्पास्यां विम्बिकायामपि स्त्रियाम् ॥

तुलाधारस्तुलागणौ पुंसि वाणिजके त्रिषु ।

घनं तोयधरो^२ मुस्तामुनिपणकयोरपि ॥

दधिचारस्तु तक्राटे गदितः शब्दकांविदैः ।

१० दर्वीकरो दन्दशूके भवेद्दण्डधरः पुनः ॥

प्रेतनाथं महौषं च तथा भैरवभिद्यपि ।

दण्डयात्रा दिग्विजये संयानवरयात्रयोः ॥

दध्यादके दधिमरः दानवारिस्तु केशवे ।

दामोदरश्च तत्रैव दशपुरं तु पत्तने ॥

१५ दिनेश्वरः सवितरि, क्षपणे स्याद्दिगम्बरः ।

नग्रे महेश्वरे, द्यूतकारे तु स्याद्दुरोदरः ॥

द्यूताक्षपणयोश्चापि देहयात्रा तु भोजने ।

प्रेतनाथपुरीयाने पुरीं यो द्विवि निर्ममे ॥

दैमातुरां गणाधीशं जरामन्यं च गद्यते ।

२० अथ दैत्यगुरुः शुक्रं दैत्यदारो जनार्दने ॥

१ वंशलोचने, डकपरे

२ खरो, इति मा.

५ दामे, इति मा.

७ जला, इति मा.

८ ददशूके, इति मा.

९ दश्या, इति मा.

- द्रोणश्रीरा द्रोणदुहि गवि, शैले धराधरः ।
 धनुर्धरस्तु धानुष्के कुबरे स्याद्वनेश्वरः ॥
 धाराधरो जलधरे कृपणे च निगद्यते ।
 धाराङ्कुरस्तु नामौरे शौकरेऽपि घनोपले ॥
 ५ धार्तराष्ट्रोऽसिताऽऽस्याद्ब्रह्मं कौरवमपयोः ।
 धुन्धुमार्गस्त्वन्दगापे गृहधूममहौपयोः ॥
 धुरन्धरो धवतरो वाच्यन्निङ्गस्तु धृवेहे ।
 धृतराष्ट्रो राजमात्रे पश्चिमाजप्रभेदयोः ॥
 नागभेदे च कथितो हंसपत्न्यां तु योऽपिति ।
 १० नभश्चरो घने विद्याधरे चापि विहङ्गमे ॥
 नमस्कारो ज्ञताभेदे राजानि स्यान्त्रयश्चरः ।
 नागादरमुरस्त्राणे रोमान्त - - - ॥
 निपहरस्तु जम्बाले मृधांगौ च निशाकरः ।
 नौनाम्बरो रोहिण्ये राशमे च शनैश्चरः ॥
 १५ निशाचरो राशमे स्यात्फेरो पेचकमपयोः ।
 निशाचरो पांमुलायां माङ्गं क्रौंचे निरन्तरम् ॥
 भवेत्परिकरः सङ्घं पर्यङ्कपरिवारयोः ।
 प्रगाढगात्रिकावन्धे समारम्भविवेकयोः ॥
 भवेत्पञ्चचरश्चन्द्रं पृथक्चारिगजेऽपि च ।
 २० अथ प्रतिमरो मन्त्रभेदे मान्यं च कङ्कणे ॥

- व्रणशुद्धौ चमूपृष्ठं पुंसि न स्त्री तु मण्डने ।
 आरक्षे करसूत्रं च नियोज्ये त्वन्धलिङ्गकः ॥
- परस्परः प्रपौचादौ मृगभेदेऽपि कथ्यते ।
 परस्परं परिपाश्यां मन्तानेऽपि वधे क्वचित् ॥
- 5 मयाऽस्योपकृतं पूर्वमयं चापकरिष्यति ।
 इति यः क्रियते मन्थिः प्रतौकारः स उच्यते ॥
- पञ्चभद्रस्तु हृत्पृष्ठमुखपार्श्वं च पुष्पितः ।
 पयोधरां नान्दिकेरे कोशकारे क्वचऽपि च ॥
- कमेरुमंघयाः पुंसि प्रभाकरोऽग्निसूर्ययोः ।
 10 प्रतिहारो द्वारि तत्स्थे जौर्गवस्तं पटञ्चरम् ॥
- परिष्कारत्वाभरणे कामे पञ्चशरः स्मृतः ।
 परिवारः परिजने वज्रकोशे परिच्छदे ॥
- भवेत्परिसरः प्रान्तभूमौ दैवे तथा मृतौ ।
 प्रतौकारो वैरशुद्धौ वगर्थिन्यां पतिम्बरा ॥
- 15 पद्माकरस्तडागे प्रतिमौरा जवनिकायां स्यात् ।
 परिसर्याः परिमारः स्यात्प्रत्याहार उपादाने ॥
- परिचरः परिधिस्थं प्रत्यासारो व्युहपाणौ च ।
 पटञ्चरस्तु चोरे पारावारः सरित्यतावुक्तः ॥
- निम्बे स्यात्पारिभद्रस्तु चोरे पाटञ्चरो मतः ।
 20 पारावारं परार्वाचोस्तौरयो (नां सरित्यतौ) ॥

- पाचटौरः समुद्दिष्टो मुक्तव्यमनमन्त्रिणि ।
 पौताम्बरस्तु शङ्खपेः पुंसि कैटभस्तदने ॥
- पौतमारो मलयजे गोमन्दकमणावपि ।
 पौतमारं च कनके पौतदारु च चन्दने ॥
- पौनादरं गजमुखं महेन्द्रं स्यात्पुरन्दरः ।
 पूर्णपात्रं वस्तुपूर्णपात्रं वर्धापकेऽपि च ॥
- फलपूरां वृक्षभेदे' बन्नात्कारो हठात्कृती ।
 बलभद्रा चायमाणाकुमार्याः पुंसि सौरिणि ॥
- भयङ्करं प्रतिभये भद्रदारु तु दारुणि ।
 भद्रकारः स्तूपकारे रक्षाभेदे महोदरः ॥
- महोदरं व्याधिभेदे महावौरोपधौभिदि ।
 महावौरोऽतियजनं परपुष्टं जराटके ॥
- ताश्च कर्कः पर्वो शूरे मिहं मखहुताशनं ।
 महामात्रः समृद्धं चामात्यं हस्तिपकाधिपे ॥
- मणिच्छिद्राऽथ मित्रायास्पृभाम्बोपधावपि ।
 मनोहरा भद्रभेदे चित्तहारिणि वाच्यवत ॥
- भ्रमरे स्यान्मभृकरो गिरौशे तु महेश्वरः ।
 मभृशिग्रु रक्तशिग्रौ मद्रादयो मद्रात्कटे ॥
- अथाभौरस्य योपायां महाशूद्रौ निगद्यते ।
 चित्ताभोगे मनस्कारो मान्नाकारस्तु मानिकं ॥

१ मुक्तव्यापाः मान्त्रिणि, इति विश्व

२ चित्रिनि शङ्ख

३ वोजपूरे, इत्यमरः

४ परिपुष्ट, इति मा.

५ कर्कः च धवला

६ मू, इति मा.

७ मेधा, इति मा.

- माहेश्वरौ शक्तिभेदे शैवे माहेश्वरस्त्रिषु ।
 मितोदरौ तु तन्वज्ञां भे स्यान्मृगशिरः क्वचित् ॥
 रथकारस्तु माहिष्यात्करणीजे च तश्रणि ।
 रागस्त्वचं तुलास्त्वचं पटुस्त्वचं नपुंसकम् ॥
 ५ रात्रिश्चरौ रात्रिचरश्चाभौ स्यातां च रश्रमि ।
 लम्बोदरं स्याद्द्वानं गणानामधिपे नरि ॥
 लश्रमौपुत्रः कामदेवे तथैव च तुरङ्गमे ।
 लिपिकारो लेश्वके स्याद्द्वरग्यां स्याद्वसन्धरा ॥
 व्यवहारो द्रुभेदे स्यान्व्यायेऽपि च धनेऽपि च ।
 १० वक्रनक्रस्तु पिशुने तथैव शुकपर्शश्रणि ॥
 अथ व्यतिकरः पुंसि व्यसनव्यतिपङ्क्तयोः ।
 वटाङ्कुरस्तु नामौरे वटस्य च नवाङ्घ्रिदि ॥
 वनेचरः किगाते स्याद्वत्सं वत्सतरां मतः ।
 तथा स्त्रियां वत्सतरौ पण्डे वर्षधरः स्मृतः ॥
 १५ वामाचारः कौ - - - - - ।
 - - - - - ॥
 स्कन्दावारस्तु कटके शब्दविद्विर्निगद्यते ।
 सांवत्सरौ ज्योतिषिके मिन्दुवारस्तरौ क्वचित् ॥
 स्थेयान् स्थिरतरः प्रोक्तः स्थिरदंष्ट्रे भुजङ्गमे ।
 २० वराहाक्षतिविष्णौ च सूपकारस्तु पाचके ॥

१ दगने, इति मा.

२ इतो माहकायां प्रायः पञ्चदशश्लोकांशानामनुपलम्भः

३ स्थेयः स्थेयसि स्यादिति मा.

मुचारिचा तु मत्यां स्यात्सुकुमारं च कामले ।

तथा पुण्ड्राभिधानेष्टौ सुकुमारः 'सुपुचके' ॥

कल्पवृक्षे मुरतरुः स्त्रवधारः शचीपती ।

'नान्द्यनन्तरमञ्चारिपात्रशिल्पि' प्रभेदयोः ॥

मुनामौरः शचीकान्त मुनामौरवदौरितः ॥

। इति रत्नसूत्रम् ॥

॥ अथ रपञ्चमम् ॥

अगदङ्गरस्तु वैद्यभिमतोऽग्रतःसरो भृत्य ।

मंसक्रास्त्वपटान्तरमनवस्करं तु निःशङ्खं ॥

उत्पलपत्रं तुत्पलदलयोपानखशते गदितम् ।

कपिलधारा गदिता स्वर्णश्यां तीर्थभेदेऽपि ॥

करणौकरस्तु गदितः शब्दाभिज्ञमदे करिणः ।

खरमञ्जरी शिखरिणी मृगनाभौ तु गन्धशखरं प्राहुः ॥

तद्वत्प्रचण्डपण्डैर्धनपे तु गच्छकेश्वरं गदितः ।

चन्द्रशखरस्तु शम्भौ पुत्रोपस्कर ईरितः मङ्गिः ॥

रेपणनामकवृक्षे रक्षसि रजनौचरं प्राहुः ।

लोहाभिमारमाहुर्नृपतेस्तुरङ्गपुजादौ ॥

तमान्नपत्रतिलकं तापिच्छं पत्रकं चापि ।

इङ्गश्यां तापमतकः कौबरे 'नलकूबरः' प्रोक्तः ॥

१ मय्यु. इति मा.

२ मुनाद्या, इति मा.

३ सिध्य. इति मा.

४ शिखरे, इति मा.

५ मङ्ग, इति मा.

- नागकेशरस्तरुभिर्दि प्रतिजागरो' - - - ।
 पांशुचामरस्तु दूर्वाञ्चितभृवि गदितश्च तत्त्वज्ञैः ॥
 ताल्लौमपत्रं भृम्यामलकौताल्लौमयोगदितम् ।
 वर्धापकप्रशंमापुर्गोटोधृन्निगुच्छकेष्वपि च ॥
 5 स्यात्पादचत्वरं छागे मैकते पिप्पलेऽपि च ।
 करके परटोपैकप्रवक्तृपुरुषेऽपि च ॥
 पौतकावेरमित्युक्तं पित्तले कुङ्कुमेऽपि च ।
 मण्डलेश्वरमप्याहुः पुंसि मामन्तभूमिषे ॥
 स्याद्राजबदरं रक्तामलके लवणेऽपि च ।
 10 वस्त्रौकमारेन्द्रपुरे कुंवरनलिनौपुर्गः ॥
 विप्रतौमार इत्युक्तः कौकृत्यऽनुशयेऽपि च ।
 व्योममुद्गर इत्युक्तो निर्धातेऽनन्यवृद्धिभिः ॥
 स्याच्छाखानगरं नाम नगरस्यापकल्पके ।
 मनकुमार इत्युक्तश्चतुर्मुखसुतेऽप्यथ ॥
 15 स्यात्सन्देशहरो दृते कणिशे मस्यमञ्जरौ ।
 स्यात्सोमवल्गरौ सोमलतायां परिकीर्तिता ॥
 स्यात्सम्यमवरो वृष्टे, पौनःपुन्येऽथ कौर्तिता ।
 भृशे^१ समभिहारश्च, सर्वतोभद्र इत्ययम् ॥
 काव्यचिचे धामभेदे तथा मण्डलभिद्यपि ।
 20 (नि)म्बे ना सर्वतोभद्रा गम्भार्यां नटयोपिति ॥
 ॥ इति रपञ्चमम् ॥

१ खड्गो, इति मा. २ धृ. भृष, इति मा. ३ युगे, इति मा.

४ खड्गो, इति मा.

५ श्लोके, इति मा.

॥ अथ रवस्तम ॥

अङ्गारवल्गरीत्युक्ता मर्कस्यां शब्दवेदिभिः ।
समभिव्याहरो वाक्यं निर्दिष्टो वाक्यकोविदैः ॥

॥ इति शब्दरत्नसमन्वये राजकोशापरपद्यायै रान्त्वगं ॥

अथ नान्त्वगं ॥

न दन्ते नवगं व्याजे दाने न्ना परिकीर्तितः ।
नौ श्रंषे चपने चापि ग्लौः (कौ) चन्द्रऽपि गद्यते ॥

॥ अथ नान्दनीयम् ॥

अग्निः मृगायां भ्रमरेऽप्यन्नं पृत्यर्थमव्ययम् ।
आन्नगंनन्तिकायां म्यादान् कन्दं च भेलकं ॥
आग्निः मेतो वयस्यायां पङ्क्तौ च विगदाशयः ।
दन्ना मौम्यस्य योपायां भूम्यां च गवि वाचि च ॥
आन्नन्तु, स्तरणे पुंसि म्यादाद्रे वाच्यन्निङ्गकः ।
कन्ना मूलद्रव्यवृद्धौ शिल्पादावंशमात्रकं ॥
चन्द्रस्य पांडशांशे च कन्ना कान्नामितावपि ।
कन्नं युक्ते 'त्वजौर्गे चाप्यव्यक्तमभूरध्वनौ' ॥

१ कवे, इति मा.

२ व्यस्य वाच्यवदिनि शेषः

३ धाव्या, इति मा.

४ उल्लः, इति मा.

५ नं, इति मा.

६ न, इति मा.

७ अन्त्योन्निध्वनि शेषः

कान्तिः स्त्री कान्तिकायां ना शराजिकन्तहे युगे ।

कान्ता मृत्या महाकान्तं समये यमकृष्णयोः ॥

कान्ता स्यात्कृष्णवृन्तायां निम्नौमञ्चिप्रयोरपि ।

कान्तौ त्रुमामात्रभिद्राः परिवारेऽम्बुदावनौ ॥

५ शौरिकौटं कान्तिकायां, कौलः स्यादग्नितेजसि ।

कफाग्निस्तभयोः शङ्को कौलाऽऽरतहतावपि ॥

कुलं जनपदे गात्रं सजातीयगणोऽपि च ।

भवनं च तनौ कौवं कण्टकार्योपधौ कुलौ ॥

अथ कुलं तटे मृषे' सैन्यप्रपुतडागयोः ।

१० कान्तः पञ्चिणि कान्तं तु फलं कान्तस्य न द्वयोः ॥

स्त्रियां तु पिप्पलीचव्याः खलः स्यादधमेऽप्यथ ।

खलः कल्कं भुवि स्थानं कृरे कर्णजपेऽपि च ॥

खल्ला निम्नं वस्त्रभेदे चर्मचातकपक्षिणः ।

खलौ तु हस्तपादावमर्दनाह्वयरुज्यापि ॥

१५ गलः कण्ठं सर्जरसे गुलः स्यादैश्वरे पुमान् ।

गुलौ तु गुटिकारागभिद्राः' सुह्यां गुल्मा स्मृता ॥

'गोला पचाञ्जनं वालग्वलने मण्डलं'ऽपि च ।

कुनटौर्दुर्गयोगादावरीमथोरनिञ्जरे ॥

चला' लक्ष्यां पुमान्कम्पे कम्पयुक्तेऽभिधेयवत् ।

२० चिह्नः खगे सचिह्नश्च पिह्नवत् किन्नलोचने ॥

१ सूर्यः, इति मा.

२ शा, इति मा.

३ योगभिद्राः, इति मा.

४ गुलौपाशा, इति मा.

५ ने, इति मा.

६ द्वयोः, इति मा.

आतायिनि भवेच्चित्तः चित्तौ स्याद्गौडवान्तुके ।
 चुल्लौ चितायामुद्धाने कचिद्वाक्येऽप्युदौरिता ॥
 चेन्नं स्यादधमं वस्त्रं चोलः स्याद्वेशभेदके ।
 छलं तु सर्वलिते व्याजे छलौ स्याद्वीरुधि स्त्रियाम् ॥
 ५ वल्कले कुम्भे^१ चापि छलौ चेत्यभिधीयते ।
 जालं गोकलने^२ नौरे हौवरे च जहन्त्यवत ॥
 जालं गवाश आनाय शारकं दम्भवृन्दयोः ।
 जाला नौपद्रुमे जालौ पटान्यामभिधीयते ॥
 भला^३ स्यादातपस्यामौ कोटिकं दहितर्यपि ।
 १० भिल्लौ चायातपरुचं वत्यामुदत्तनाशुकं ॥
 तलश्चपेटे तालद्रौ तलं ज्याघातवारणे ।
 त्मरौ स्वभावाधरयोः तन्त्रोघाते च मथ्यते ॥
 तल्लो जलाधारभेदे तल्लौ तु तरुणस्त्रियाम् ।
 तालः करतलेऽङ्गप्रमध्यमाभ्यां च सम्मिलिते ॥
 १५ गौतकालक्रियामानं कराम्फालं द्रुमान्तरे ।
 वाद्यभेदे च कांस्यस्य त्मरौ तालौ जटोपधौ ॥
 क्रौचं तु हरितानि स्यान्तला-मादृश्यमानयोः ।
 गृहाणां दारुबन्धाय पीठिकायामपौष्यते ॥

१ जालोऽधमे देशभेदे वसने तु नामकम् । इति मा.

२ जालम् । इति मा.

३ द्रुमः । इति मा.

४ ले । इति मा.

५ भिल्लः । इति मा.

६ तालः । इति मा.

७ जलः । इति मा.

८ वः । इति मा.

९ तलः ।

राशौ पल्लगने भारुडे तृन् स्याद्ब्रह्मदारुणि ।
 आकाशेऽथ पिचौ न स्त्री दलमुत्सेधखण्डयोः ॥
 शस्त्रौच्छेदेऽप्यपद्रव्यं पत्रेऽप्यथ दुग्निः स्त्रियाम् ।
 कमद्यां क्रौडने, टांला नौल्यां यानान्तरेऽपि च ॥

५ नलः^१ कर्पो राजभेदे यमे पोटगलेऽपि च ।
 कौबे तु कमले नद्यां स्त्रियामप्यभिधीयते ॥
 नल्लो नालं पद्मदण्डे नाल्लौ शाककदम्बयोः ।
 नौलं तु नौल्लौरक्तं स्यान्निध्याद्रिप्रवगेषु ना ॥
 नौल्लौ रुग्भेदनौल्लिन्याः पल्लं स्यान्नांसमानयोः ।

१० पल्लः^२ मृत्नकुसुले स्यात्कुशल्प^३ग्रामयोः स्त्रियाम् ॥
 पालिः कर्णलतायेऽथौ पङ्कावङ्कप्रभेदने ।
 पालिः प्रस्थं च यृकायां जातश्मश्रुस्त्रियामपि ॥
 पिप्लः पुमान् किन्ननेत्रे किन्नाशे पुनरन्यवत ।
 पौल्लुष्टे फले पौल्लु परमार्गौ गजे च ना ॥

१५ पौल्लुस्तालास्थिखण्डे च काण्डपादप्रभेदयोः ।
 पुल्लस्तु पुल्लके पुंमि विपुले वाच्यलिङ्गवत ॥
 फलं हेतुममुत्थे स्यात्फलके व्युष्टिनाभयोः ।
 जातौफले च कङ्काले मस्यबाणाग्रयोरपि ॥
 फलिन्यां तु फल्लौ योषा त्रिफलायामपौष्यते ।
 २० फालं स्यादसने फाल उत्सुतौ शङ्करेऽपि च ॥

१. उथ च, इति मा.

२. नौल्यां पालीतरे, इति मा.

३. तालः, इति मा.

३. पल्लः, इति मा.

४. यः, इति मा.

६. औथ इति मा.

मौगाग्रलौहेऽपि' तथा फालौ स्यादपि मौरिणि ।

फेला फेलिस्तथोच्छिष्टे गदिता शब्दवेदिभिः ॥

बलिस्तु दैत्यभेदे स्यात्करचामरदण्डयोः ।

उपहारे राजदेये बलं स्यात्स्थौल्यमन्ययोः ॥

5 बलो गन्धरमे रूपे स्थामन्यपि हलायुधे ।

दैत्यभेदे वायमे च बल्युक्तोऽन्यन्निङ्गकः ॥

बला 'वाद्याल्लके प्राक्ता स्यादङ्ग' वाच्यन्निङ्गकः ।

अलङ्कारान्तरे मध्यं बालौ बाला चटौ स्त्रियाम् ॥

भल्लो भल्लिश्च बाणे स्याद्भल्लो भल्लक दृश्यते ।

10 भल्लातके तु योपायां भालं तेजाल्लनाटयोः ॥

भल्लः श्वे मृनौ च स्यान्निर्वृद्धौ चापि भौरुके ।

मल्लं किट्टे पुरीषे च पापे च कृपणे मल्लः ॥

मल्लः पात्रे कपाले च मत्स्यभेदे बल्लोऽयमि ।

'मालं जने च माला स्यात्पङ्क्तिं पुण्यादिदामनि ॥

15 मालं शत्रुं स्त्रियां स्पृक्कामजांजात्यन्तरे पमान् ।

मालः पचल्लतानार्थः स्त्रियां मूलं शिफाद्ययोः ॥

मूलं विज्ञेऽन्तिकं मेला मल्लकं च समावपि ।

मौलिः किरीटं चूडायां धम्मिल्लकं निमृधम् ॥

१ कौबलिश्च श्वे

२ बालौ इति मा.

३ बाद्या इति मा.

४ के इति मा.

५ चटौ इति मा.

६ मल्लकदृश्यते इति मा.

७ लुके इति मा.

८ टे इति मा.

९ मालानने इति मा.

१० मल्ल इति मा.

११ लल्लकेऽपि च इति मा.

- लोल्ला केन्निविल्लामे शृङ्गारभावजक्रियायां च ।
 लोल्लश्चले मृत्पां रमनायां स्यान्मित्रयां लक्ष्याम् ॥
 वल्ली म्यादजमोदायां व्रतन्यामपि योषिति ।
 वाल्ला ना कुन्तलेऽश्वस्य गजस्यापि च वाल्लधौ ॥
 5 व्याल्ला दृष्टगजे स्याच्छापदस्वनमर्पसिंहेषु ।
 विल्लं गुहायां छिद्रे पुंसि तु माहन्द्रतुरगे स्यात् ॥
 बुधयोपायां वेला श्रीमज्जनभोजनेऽपि स्यात् ।
 वेला मिम्रि च काले रागे चाक्रिष्टमरणेऽपि ॥
 वेला च जलधेस्तोरे पानौयस्यापि विरुतौ ।
 10 दत्तमांसेऽपि वेला स्यादित्याहुः शब्दवेदिनः ॥
 वेला नौचैऽन्यवद्वलमङ्गं च गह्वितेऽन्यवत ।
 शल्लं तु शल्लकोल्लाम्नि शल्लो भृङ्गिगणे विधौ ॥
 शल्लः कपायद्रव्यं स्याच्चोरकाख्यौषधौ पुमान् ।
 शल्लिस्तु गन्धमाजारे कलमादिषु च स्मृतः ॥
 15 शल्लो वृत्तौ नृपे मत्स्यप्रभेदे मर्जपादपे ।
 शल्ला गृहे तरुस्कन्धे शाखाऽगारकदेशयोः ॥
 शिलमुच्छं शिला दाराधोदारु कुनटौदपत् ।
 शिलौ भेक्यां विनिर्दिष्टा शौलं वृत्तस्वभावयोः ॥
 शुक्लो योगान्तरे पुंसि रजते तु नपुंसकम् ।
 20 शुक्लं सिते वाच्यवत्स्याच्छूलं रोगायुधान्तरे ॥

१ वेला, इति मा.

२ शौलो, इति मा.

३ शालः, इति मा.

४ जले, इति मा.

योगान्तरे पुमान् मृत्यौ केतकद्रावथ स्त्रियाम् ।

शुक्ला स्यात्पण्ययोपायां कौले दुष्टवधार्थके ॥

शैलो महीध्रे शैलं तु शैले तदर्थशैलके ।

मानः सर्जतरो वृक्षमात्रप्राकारयोरपि ॥

५ स्थानं भोजनपात्रेऽपि स्थालौ स्यात्पाटलाग्नयोः ।

स्थूलं पीने जहं हानः शालिवाहनभुभुजि ॥

हान्ता मृगायां हन्ता तु स्यादवज्ञातिन्नामयोः ।

हन्ता शृङ्गारभावस्य क्रियायां च निगद्यते ॥

हन्तिगान्निहने स्तयं हानौ स्यादुत्सवान्तरे ॥

॥ इति नवतीयम ॥

॥ अथ नवतीयम

१० अनलः स्यादमावप्रावनिन्नो वसुवातयोः ।

अञ्जलिः कुडवे पुंसि हस्तसम्पृक्तेऽपि च ॥

अवेनस्त्वपलापे स्यादवेन्ना पुगचर्विते ।

अचन्ना तु धरित्र्यां स्यादचनः शैलकौलयोः ॥

अर्गन्ता त्रिपु कल्लाले दण्डे वारकपाटयोः ।

११ अर्गन्ता द्वारगोधिन्यामपि प्राक्ता निर्गोधने ॥

अरान्नः कुटिले सर्जरसे मत्तमतङ्गजे ।

अङ्गलिः करशाखायां कर्णिकायां गजस्य च ॥

१ योरिति मा. २ पीने, इति मा. ३ नोथा, इति मा.

४ कुलामिति मा. ५ नर, इति मा.

- अमलं त्वंशुके क्लीबं लक्ष्यां स्त्री विमले त्रिषु ।
 आभीलं न द्वयोः लक्ष्णे वाच्यनिङ्गं भयानके ॥
- इल्वला तारकाभेदे ना भेदे दैत्यमत्स्ययोः ।
 इङ्गलस्तु करौपाग्रावत्पलं मांसवर्जिते ॥
- उत्पलौ तुपचर्पश्यां क्लीबं कुण्ठे च कैरवे ।
 उपलः प्रस्तरे रत्ने शर्करायां मतोपला ॥
- उत्फुल्लं करणे स्त्रीणामुत्तानं च विकस्वरे ।
 उत्तामल्लत्कटे श्रेष्ठे विकराले अवङ्गमे ॥
- उदालः 'कोट्रवे प्राक्तस्त्वेकके मत एकलः ।
 10 कमलां दैत्यमृगयोः कमलं वारिजं जलं ॥
- कमला वरयोपायामपि लक्ष्यां निगद्यते ।
 कपिलां वामुदेवेऽग्नौ कुङ्कटे च मुनावपि ॥
- कपिलः पिङ्गवर्णं स्याद्रेणुकायां तु योषिति ।
 पुण्डरीककरिण्यां च शिंशपागोविशेषयोः ॥
- 15 कम्बलः स्यान्नागभेदे सास्त्राप्रावारयोरपि ।
 कृमावप्युत्तरासङ्गं मलिनं तु नपुंसकम् ॥
- कम्बली 'मृगभेदे स्यात्पुंसि कम्बलधारिणि ।
 करालो भौषणे चाथ तुङ्गदन्तुरयोरपि ॥
- समजंरसतैले ना क्लीबं लक्षणाकुठेरके ।
 20 कन्दलस्तु कपाले स्यादुपरागे नवाङ्कुरे ॥

१ स्यात्तु शृङ्गारे, इति मा.

२ पशुयाग, इति मा.

३ यश्च, इति मा.

४ लोभकृते योषिति मा.

कलध्वनौ कन्दलौ तु 'मृगगच्छविशेषयोः ।
 कदलाकदलौ प्रश्न्यां कदलौकदलौ पुनः ॥
 रम्भावृष्टेऽथ कदलौ पताकामृगभेदयोः ।
 कदला डिम्बिकायां च शाल्मल्यलौभूरुहेऽपि च ॥

५ कपालं कुष्ठरुग्भेदे घटादिशकले गणे ।
 शिरोऽस्थानि कपालौति स्त्रियां' प्राक्ता मनौषिभिः ॥

कण्ठाला तु द्वयोः ट्रांणौप्रभेदे ना क्रमेणके ।
 कल्लोलस्तु भवेद्वर्णं तथा वारिमहोर्मिषु ॥
 कामला रोगभेदे वा ना ना मरुवमन्तयोः ।

१० कामुके वाच्यलिङ्गाऽथ काकांला नरकान्तरे ॥
 कुलालं ट्रांणकाके च विपभेदे च न स्त्रियाम् ।
 काहलाऽप्सरसां भेदे वाद्यभेदे च गद्यते ॥
 काहलः शब्दमात्रेऽपि तथैव चरणायुधे ।
 काहलौ च तरुण्यां स्याच्चिप् शृङ्गे मृगे खले ॥

१५ किट्टालस्ताम्रकलणं लाहगृथेऽपि कौतुक्यते ।
 किमलं स्यात्किमलये सर्वशब्दकृताम्मतम् ॥
 कौलालं रुधिरं तांये कुशलः शिशिते त्रिषु ।
 श्लेष्मं च मुहते चापि पर्याप्तौ च नपुंसकम् ॥
 कुवलं चोत्पलं मुक्ताफलं च वटगौफले ।

२० कुड्मलः मुकुले पुंसि न द्वयोनरकान्तरे ॥

१ मृगपर्जित, इति मा.

२ वृज, इत्येके

३ स्त्रिया कृषिदिनि केशवः

४ त्रिको, इति, मा.

५ कालुको, इति मा.

६ तथैव, इति मा.

७ जोषय, इति मा.

- कुटिलो वाच्यलिङ्गः स्याद्भुगे नद्यां तु योषिति ।
 कुम्भिलः श्यामके चोरे श्लोकच्छायाहरेऽपि च ॥
- कुहानो युगपत्ते स्यात्तथाभूमिविदारणे ।
 कुचेना स्याद्विह्वकण्यां वाच्यवच्च कुवामसि ॥
- 5 कुक्कुलं शङ्कुमङ्गौर्गन्धर्वं ना तु तुपानले ।
 कुगडलं वलये पाशे तथा कर्णविभृपणे ॥
- काञ्चनद्रुगुड्याः स्त्री पद्मगे कुगडली मतः ।
 कुन्तलः स्याद्यवे देशे केशलाङ्गलयोरपि ॥
- कुम्भिलः कङ्कुभे कुम्भकारे चाप्यञ्जनान्तरे ।
 10 केवलः कुहनेऽपि स्यान्निर्गोते चैककृत्वयोः ॥
- कोमलं मृदुलं तोये कोहलो मद्यभिद्यपि ।
 कोहलो वाद्यभेदेऽपि नाद्यशास्त्रप्रयोक्तारि ॥
- ग्रन्थोल्लु कर्णौर्द्रौ विकङ्कततरावपि ।
 मग्रन्थौ त्रिषु भद्रायां ग्रन्थोल्लौ वरटामटौ ॥
- 15 गरलं तृणपुलं च विषे माने नपुंसकम् ।
 गोपालस्तु नृपे गोपे गोकौलो मुमले हले ॥
- गौरिलस्तु पुमांल्लोहचूर्णे स्याद्गौरमर्षे ।
 चपलश्चोरके मौने पारदे प्रस्तरान्तरे ॥
- चपला कमलाविद्युत्पुंश्चलौपिप्पलौपु च ।
 20 नपुंसकं तु शौघे स्याद्वाच्यवत्तरले चले ॥

१ तु एमान्, इति मा.

२ देह, इति मा.

३ नाप, इति मा.

४ स्त्रियु पदे, इति मा.

५ गौलो, इति मा.

- चन्द्रिन्ः पुंसि वाम्बकशकभेदेऽपि नापिते ।
 चञ्चला तु तडिल्लन्त्र्याः चञ्चलश्चपलेऽनिले ॥
- चृढानां तृचटायां न्याचृडावति च वाच्यवत ।
 ळगन् नौलवस्त्रे ना ळागे स्त्रौ वृडदारके ॥
- ५ 'जम्बान्ः शौवले पङ्के जगन्मां मन्दकेऽपि च ।
 मदनटौ पिष्टमद्यं पुंसि धृत्ते तु वाच्यवत ॥
- जटिना पिप्पलीमांस्योजटायुक्तेऽपि वाच्यवत ।
 जङ्गलं निजलस्थानं त्रिलिङ्गां पिणितेऽस्त्रियाम् ॥
- जङ्गलस्तु मतः शौघगमने नरि तद्विदाम् ।
 १० जम्बान्ः पुंसि जम्बारे वृडदेवान्तरेऽपि च ॥
- जम्बलां जम्बविटपे पुंसि न्यात्क्रकचच्छटे ।
 जाङ्गलो वातभृयिष्टदेगे ना तु कपिञ्चले ॥
- जाङ्गलो विषविद्यायां जाङ्गलं 'जाम्बिनीफले ।
 जाङ्गलो यकशिख्यां स्यात्तरुलं चञ्चलेऽपि च ॥
- १५ खड्गे च भास्वरे चापि त्रिलिङ्गमुपदिश्यते ।
 हारमध्यमणौ पुंसि यवागुमुरयोः स्त्रियाम् ॥
- तण्डुलस्तु विडङ्गे स्याद्धान्यादिनिकरेऽपि च ।
 तमालस्मिलके खड्गे तापिच्छं वरुणद्रुमे ॥
- ताम्बूलौ स्त्रौ नागवन्ध्यां ताम्बूलं क्रमुके मतम् ।
 २० तातलां रुजि पाके च लोहकूटे मनोजवे ॥

१ जातानो जगन्नेयडु शौवले, इति मा.

२ वृडदेवा, इति मा.

३ जागलो, इति मा.

४ विडङ्ग, इत्यन्यत्र ।

५ चक्रे, इति मा.

- तुमुल्लस्तु कन्निट्रो स्यात्तुमुल्लं रगमङ्गुले ।
 तैतिन्ना गण्डके पुंसि क्लौवं तु करगान्तरे ॥
- दुकुल्लं स्याच्छृणवस्त्रे शोमे च धवन्ना गवि ।
 एपश्रेष्ठे पुमान् वाच्यनिङ्गः शुक्ले च सुन्दरे ॥
- नकुलौ कुक्कुटौमान्याः पशुपाण्डवयोः पुमान् ।
 नाकुलौ कुक्कुटौकन्दं रास्त्रायां चव्यके स्त्रियाम् ॥
- नाभौल्लं वङ्गणे नायाः कृच्छ्रगर्भाण्डयोरपि ।
 निचुल्ला हिज्जले चापि निचौले च महोरुहे ॥
- निर्मल्लं मल्लहोले स्यान्निर्माल्यं चाभ्रकेऽपि च ।
 निष्कल्लस्तु कलाशृन्थं निस्तल्लं वर्त्तुले चले ॥
- निष्कल्लं नष्टवोजे स्यान्नपान्ना देशभिद्यपि ।
 मनःशिलायां नैपालौ सुवहा नवमाल्यपि ॥
- पल्लं तिलचूर्णे स्यात्तथा मांसे नपुंसकम् ।
 ना राशमेऽथ पटलं क्लौवं वृन्दे पुनर्न ना ॥
- हृदिर्दृशोगपिटके तिलके च नपुंसकम् ।
 प्रतल्लं स्यात्तु पातालं तताङ्गुलिकरे पुमान् ॥
- ज्योत्स्नायां तु पटोला स्यात्पटोलं वस्त्रभिद्यपि ।
 प्रवालो विद्रुमे वीणादण्डे किमलयेऽपि च ॥
- पाञ्चालौ पुत्रिकागौत्योः पाण्डवानां च योषिति ।
 स्त्रियां पुष्पून्नि निर्दिष्टो नौद्वेदेऽथ पांसुलः ॥

- पुंश्चले हरिश्चन्द्राङ्गे स्त्रियां स्यादमतौभुवः ।
 वाच्यन्निङ्गः सरजमि श्वतरक्ते तु पाटनः ॥
- ब्रौह्मभेदे पाटला स्यात्तरो पुंश्च तु पाटनम् ।
 पाचला राधनद्रव्येऽप्यनिलानलयोगरपि ॥
- ५ पाकलं कुष्ठमप्यज्य पाकनः कुष्ठरज्ज्वरः ।
 पाचनं पाचनं नाऽग्नौ राधनद्रव्यवातयोः ॥
 पाटला पाटनी स्त्री स्यादस्याः पुंश्च पुनर्न ना ।
 आशुधान्यं पुमान् श्वतरक्तवर्णं तु वाच्यवत ॥
 पातानं न्यान्नागलोकि धिवरे वदयानले ।
- १० पातिनी वागगायां न्यान्नागीपात्रप्रभेदयोः ॥
 पित्तलं त्रैजमद्रव्यं पित्तवत्यपि वाच्यवत ।
 पित्तला तोर्यपिष्यन्त्यां पिच्छिला विजिह्वेऽन्यवत ॥
 स्त्री पातिकाशिशपयोः शाल्यलोमिभ्युभेदयोः ।
 पिष्यनः स्याच्चलदले भक्तमिस्थ तु पिष्यनम् ॥
- १५ तथैव मल्लिने वस्त्रच्छेदे पुंसि निरङ्गुके ।
 तथा पश्चिमभेदेऽपि कणायां पिष्यन्ती मता ॥
 पिञ्जलं तु हरिद्राभं कुशपत्रेऽपि कीर्यते ।
 पिङ्गलो नागभेदे स्यादेश्याभेदे तु पिङ्गला ॥
 अपि द्विङ्गागयोपायां पिङ्गलेति निगद्यते ।
- २० पिञ्जोलेत्यवगदिता पत्रकाह्निका बुधैः* ॥

१ पिष्यन्ता, इत्येकः ।

२ पिष्यन्तुल्ल, इत्येकः ।

३ जे, इति विश्वः ।

४ या तु पत्रकाह्निका, इति मा ।

- तथा विहगभेदेऽपि पिच्छो जलवायमे ।
 पुङ्गवः सुन्दराकारे तथा स्यादात्मदेहयोः ॥
- पेशलो रुचिरे दृष्टो फेनिलोऽरिष्टपादपे ।
 ना फेनिले त्रिषु कौबं कौलीमदनयोः फले ॥
- ५ बहुलः कृष्णपद्मेऽग्रां शितौ च बहुला गवि ।
 'गन्नायां नौलिकायां च विहार्यमि नपुंसकम् ॥
- कृत्तिकाम् स्त्रियां भूमि मङ्गलो भूमिजे ग्रहे ।
 मङ्गला मितदूर्वामि कल्याणं तु नपुंसकम् ॥
- मर्वार्थरक्षिणे पुंसि मङ्गलः परिकीर्तितः ।
 १० मण्डलः कर्कुरे पुंसि विम्बे च निवहे त्रिषु ॥
- कौबं तु परिधौ कौटे देगे द्वादशराजम् ।
 'मञ्जुलं वाच्यवन्मञ्जौ जलरङ्गौ नपुंसकम् ॥
- जलाञ्जले निकुञ्जे च कौबं मञ्जुलमौरितम् ।
 मरुला तु नदीभेदे मारुलं तद्वत् त्रिषु ॥
- १५ महिला फलिनौनार्योर्मातुलो मदनद्रुमे ।
 मातृभ्रातरि धत्तरे व्रीहिभेदे च कथ्यते ॥
- माचला बन्दिचारे स्यादपि च ग्राहरोगयोः ।
 मुसलः स्यादयोऽग्रे तु पुन्नपुंसकयोरपि ॥
- ग्रहगोधातान्मूल्यागखपण्यां च योषिति ।
 २० मृणालं नलदे कौबं पुन्नपुंसकयोर्विमे ॥

१ तथा दाह्यदेहयोरिति मा.

२ वृत्ते, इति मा.

३ जला, इति मा.

४ दक्षिणे, इति मा.

५ कौशे, इति मा.

६ मण्ड, इति मा.

७ तु वामतः, इति मा.

- मेखला खड्गबन्धे स्याद्रमनाद्रिनितम्बयोः ।
 यमलं युगले प्राहुर्यमलौ चाटिकादये ॥
 रमालः सहकारेश्वाः कौत्रि मिल्हकबालयोः ।
 रामिलो रमणेऽनङ्गे लाङ्गलं पुच्छशेफयोः ॥
 ५ लाङ्गलौ तोयपिप्पल्यां कौत्रि तु कम्मान्तरे ।
 गृहदारुविशेषे गोदारणे तृणराजके ॥
 लाङ्गलौ नारिकेलद्रो रेवतोरमणे पुमान् ।
 लोहलः शृङ्गलाधार्योऽव्यक्तवाचिनि च त्रिपु ॥
 वनलो गन्धमाजोर वञ्चकव्याघ्रयोः पुमान् ।
 १० वण्टालो युद्धभेदे च नौकायां च खनिवके ॥
 वञ्चलस्तिनिशाणकवतमेषु निगद्यते ।
 वातुलः पुंसि वान्यायां वाच्यवन्मारुतामहे ॥
 'वामिलो दाम्भिके वामे त्रिपु स्यादार्दलं पुनः ।
 दृढिनेऽथ भवत्येन्नानन्दायामपि वार्दलः ॥
 १५ विमला शातलायां स्याद्भवा भेदे च निमले ।
 विमला त्विन्द्रवारुण्यामुज्जयिन्यां च कीर्त्यते ॥
 'वृषरक्षाभिदाः पुंसि पृथुले त्वभिधेयवत ।
 विदुलस्तु पुमानम्बुवतमे वतमेऽपि च ॥
 विपुलः पृथुलेऽगाधे मेरुपश्चिमभूधरे ।
 २० विडालः स्यान्नेत्रपिण्डे तथा च वृषदंशके ॥

१ कौत्रि, इति मा.

२ वमा, इति मा.

३ वाम, इति मा.

४ मृगपक्षिभिर्दोषिभिर्मादिनी.

५ ख, इति मा.

- वृषलो गृञ्जनं शृङ्गे चन्द्रगुप्ते च वाजिनि ।
 शम्बलं कुलपाथयमत्सरेषु समौगितम् ॥
 शकलं त्वचि खगडे स्याद्रागवस्तुनि वल्कले ।
 श्यालः स्यादजगरे निद्राशोले गजेऽपि च ॥
 ५ श्यामलो मेचकेऽस्वच्छे शृङ्गालः शृङ्गया युते ।
 शृङ्गालः शृङ्गालेऽपि स्याच्छादृणा व्याघ्रशमोः ॥
 शार्दूलः पशुभेदे च मत्तमे च तिगद्यते ।
 शान्मलिर्द्विपभिदृष्टाभिदं नरकताश्चर्याः ॥
 श्रीफला नीलिकाधायामालरे पुंसि गद्यते ।
 १० शौतलं पुष्पकामौमे शौलजे मलयोद्भवे ॥
 शौतलं स्यादनुषाऽपि स्याद्विम्फाटेषु शौतला ।
 भवेदसनपण्यां च शौतलः शिशिरेऽन्यवत ॥
 शौतलाख्या च शौवाने शौलेयेऽपि नपुंसकम् ।
 शृगालो वञ्चके दैत्यभेदे नाऽऽमरे स्त्रियाम् ॥
 १५ शृङ्गला पुंस्फटोकाद्योर्लोहरज्जौ च बन्धने ।
 शौष्कलः शुष्कमांसस्य पणकेऽपि शिताग्निनि ।
 'सरलः पूतिकाष्ठे स्यादुदारावक्रयोरपि ।
 मङ्गलं वाच्यवद्यामे विस्मष्टार्थं वचस्यपि ॥
 सप्तला पाटलागुञ्जानवमालौषु च स्त्रियाम् ।
 २० तथा चर्मकपायां च सिध्मलस्तु किलामिनि ॥

१ च कृकुरे, इति मादनी

२ नग, इति मा.

३ लक, इति मा.

४ उसरस्थितः, इति शेषः

५ पञ्चलो, इति मा.

६ रमा, इति मा.

वाच्यवन्मत्स्यविकृतौ मिथ्यला त्वपि योपिति ।

'मन्थिला तु मरुद्गायां नदीर्मदिरयोरपि ॥

सुवेनः प्रणते शान्ते विष्णु ना पवते कश्चित् ।

सुतलोऽट्टान्त्रिकावस्थनागलाकप्रभेदयोः ॥

मता शब्दविदां पुंसं सुवान्निगोजशृङ्खला ।

हिङ्गुलो वणकद्रव्ये ना भण्टा क्यां तु हिङ्गुला ।

हेमलः स्यात्स्वर्णकारे कृकनामे मिनान्तरे ॥

॥ इति लोचनयम ॥

॥ अथ लोचनयम ॥

'मुनर्भेदे त्वपिणला यथा चाऽऽपिणलिमेत ।

अशमान्नाऽशसृवे स्यादरुन्धत्यामपोष्यते ॥

10 प्रवले स्यादतिवले स्त्रियामोपधिभिश्चपि ।

अङ्गपालो परोरम्भे धात्रीवेदिकयोः स्त्रियाम् ।

'उट्टखलं (गुग्गुलो) स्यादुल्लखलेऽपि न द्वयोः ।

एकाष्ट्रीनां वृकपुष्पं वनतिक्रौपथो स्त्रियाम् ॥

कोन्नाहले कलकलस्तथा मर्जरमेऽपि च ।

15 मतं कर्मफलं कर्मविपाके कर्मरङ्गके ॥

१ मंत्रि, इति मा.

२ मातलो लसू वृ. इति मा.

३ गङ्गा, इति मा.

४ अपिणि मुनर्भेदे कश्चित्ना पिणलि यथा, इति मा.

५ उल्ल, इति मा.

६ धात्रीपि, इति मा.

- कन्दरालः (अश्र)तरो 'गर्दभागडोऽपि सम्मतः ।
 कमगडन्तु करके 'पकटौपादपेऽपि च ॥
- कुजम्भलो निगदितस्तस्करे शब्दवेदिभिः ।
 तथा क्रोशध्वनौ क्रोशतालोऽपि गदितो वृधैः ॥
- ६ कुतूहलं कौतुके स्यात्प्रशस्तंऽपि तु वाच्यवत ।
 खतमान्तु मंघे स्यादपि धूमं निगद्यते ॥
- गन्धफल्गपि गुन्द्रायां चम्पकस्य च कोरके ।
 गगडगंलो ललाटे स्याच्छ्रुते मृलोपले गिरेः ॥
- घनवल्ली निगदिता मौढामिन्यां विशारदैः ।
 १० चक्रवालोऽद्रिभेदे स्याच्चक्रवालं तु मगडले ॥
- चतुःशलं सभागेहे प्रवदन्ति मनौपिणः ।
 जलाञ्चलं स्वतोवारिनिर्गमे शंवलंऽपि च ॥
- जयज्वाली निगदितो दौपे शब्दज्ञशेखरैः ।
 त्वक्शान्मली तु रम्भायां तृणमारा यथा भवेत् ॥
- १५ दलामलं मरुवके 'दमनेऽपि नपुंसकम् ।
 ध्वनिनाला तु वीणायां वेणुकाहलयोरपि ॥
- परिमलो विमर्दोऽपि स्थान्मनोहरगन्धवत ।
 (सुरतोपमर्दविकमहंहरागादिमौरभे ॥
- भवेत्प्योटगलश्चापि नले च काशमौनयोः ।
 २० भवेद्दहुफलाभिख्या मलयुनिपवृक्षयोः ॥

१ वा. इति मा.

२ ककटो. इति मा.

३ छि भेद. इति मा.

४ मद. इति मा.

५ तत्र नोपवृत्ते एवेति बोध्यम्

- भस्मवृत्तं ग्रामकूटे पांशुवर्षे हिमेऽपि च ।
 भद्रकालौ तु 'गन्धोलौकात्यायन्योरपि स्त्रियाम् ॥
 भस्मरालौ मशिकायामित्याहुः शब्दकोविदाः ।
 महाकालो महादेवे किम्पाके प्रमथान्तरे ॥
- 5 मद्रकालो भवेन्मत्तभमादा व्यक्तवाचिनोः ।
 महाबला बलायां स्यात्सोमके तु नपुंसकम् ॥
 बलात्कटे वाच्यलिङ्गा, मणिमाला निगद्यते ।
 दन्तशतान्तरे हारे, महानीलो मणोर्भिदि ॥
 तथैव स्याद्दृङ्गराजं क्वचिन्नागेऽपि गद्यते ।
- 10 मुक्ताफलं तु कर्पूरे मौक्तिके लवलीफले ॥
 कटन्यां स्यान्मृत्युफला महाकालफले पुमान् ।
 भवेद्यवफलां वेणौ मांसौकटजयोरपि ॥
 रक्ताफलं गैरिकं तु वर्दन्ति मतिमज्जनाः ।
 रजस्वला पुष्पवत्यां 'मोरभे तु रजस्वलः ॥
- 15 लोकापालो महेन्द्रोऽपि मतो भूमिपतावपि ।
 लम्बनालस्तु जलजं वनमालौ तु शार्ङ्गिणि ॥
 वातकेलिः कलालापे पिङ्गदन्तशते पुमान् ।
 शक्रचापे वातफलं तथैव जलदोषले ॥
 भवेद्विचकिलो मल्लौद्रुभटे मदनोऽपि च ।
- 20 वृहन्नला गुडाकेश महापांशुगले पुमान् ॥

मटाफलः स्कन्दफले नार्गिकेलेऽप्यदुस्वरे ।
 यः शिवायतनोत्सृष्टो मतः सन्ध्यावर्निर्दृष्टः ॥
 मिनौवानौ तु दृष्टेन्दुकलाऽमादुर्गयोः स्त्रियाम् ।
 अवन्तिमामे गदितं वधैः मिहजलं त्विति ॥
 5 अथ मोवर्चनं मर्जशारे च लवणान्तरे ।
 हस्तिमल्लोऽध्रमातङ्गे गङ्गनागे विनायके ॥
 हरितालं धातुभेदे स्त्रो दृवाकाशरेखयोः ।
 हलाहलो ब्रह्ममर्प ज्येष्ठिकायां विषेऽस्त्रियाम् ॥
 हल्लाहला विषे कोटिः हयलाला हयोरगे ॥

॥ इति लचतृथम ॥

॥ अथ लपञ्चमम् ॥

10 आसुतौवल इत्याख्या कल्पपादपयज्वनाः ।
 भवेदुदण्डपालस्तु मर्पमत्स्यप्रभेदयोः ॥
 गककुण्डल इत्याख्या कुंवरवलभद्रयोः ।
 कृषौटपाल इत्युक्तः केनिपातसमुद्रयोः ॥
 स्यात्पाण्डुकम्बलः श्वेतप्रावारग्रावभेदयोः ।
 15 वराहकालौ कथिता तुर्यावर्ते तु शाब्दिकैः ॥
 भवेत्सुरततानौ तु दृतिकायां शिरःसजि ॥
 ॥ इति शब्दरत्नसमन्वयं राजकोशापरपयांये लाल्लवगे ॥

१ न. इति मा. । २ पुणिमयाः इति मा. ३ नाटे, इति मा. ।

४ विषे हल्लाहलोऽस्त्रियामिति मा. ५ ज्येष्ठा, इति मा. ।

६ कन्यापालक, इति मेदिनी । ७ लालौ, इति मा. ।

॥ अथ वान्तवर्गः ॥

वं प्रचेतमि जानीयाद्विवर्धं च तद्व्ययम् ।
स्वं ज्ञातावात्मधनयोगात्मीयं च प्रचक्षते ॥
गन्धने वं तु मन्तानि पुंसि वः पवन्ते मताः ।
वा समुच्चय उद्दिष्टं विकल्पोत्प्रेक्षयार्गपि ॥

॥ इति वैक्रमः ॥

॥ अथ त्रिदशोयम् ॥

- ५ अविः स्वर्यं गिरौ मपे तथा कम्बलमृपके ।
अश्वः पुञ्जातिभेदे न्यात्तरङ्गे च पुमानयम् ॥
अध्वा ना पथि संस्थाने सामवस्कन्धकाययोः ।
उर्ध्वं स्यादुच्छ्रिते तुङ्गे चापगिष्टादपि स्मृतम् ॥
एवं च न्यात्प्रकारार्थोऽव्ययं कविरिति ध्वनिः ।
१० वान्मौकिकाव्ययोः काव्यकरे स्वरौ पुमानथ ॥
कविः खलौने कथिता कण्वं पापे मुनो पुमान् ।
किण्वं पापे सुरात्रौजे खर्वो ह्रस्वन्यगर्थयोः ॥
गर्वोऽभिमाने ग्रावा न्यात्प्रस्तरे च महौधरे ।
ग्रीवा तु कन्धगायां स्यात्तत्सिगायामपौष्यते ॥

१ से, इति मा. ।

२ संध, इति मा. ।

३ अवां तु पक्षिमस्मरे, इति मा. ।

४ न, इति मा. ।

५ मरे, इति मा. ।

६ कम्बो न, इति मा. ।

- मनोज्ञे चारु गदितं चार्वस्तु कलहंमके ।
 चार्वो तु शोभनावृद्धो 'ज्योत्स्नाधनदभार्ययोः ॥
- छविः शोभारुचोऽर्योपिज्जवो वेगे च तद्वति ।
 औण्डपुष्पं जवा योपिज्जीवस्तु स्याद्गुमान्तरे ॥
- ५ वृहस्पतौ प्राणिनि च जीवं जीवा च जीवने ।
 जीवा जीवन्तिकामौर्व्यावचा^१मिञ्चितभूमिषु ॥
- दवो दावश्च गदितौ वनाग्निवनयोरपि ।
 दन्तं रहस्यं कलहं तथा मिथुनयुग्मयोः ॥
- द्रवः प्रद्रावरमथानं ना नर्मणि विद्रवं ।
 १० दर्वो स्त्रियां यज्ञपात्रे दावं क्लीवं वने मतम् ॥
- दार्वा दारुहरिद्रायां तथा गांजिह्विकौषधी ।
 दिवं 'स्वर्गं च गगने क्लीवं दृवा तृणान्तरे ॥
- देवः सुरे नृपे चैव घने देवः प्रकीर्तितः ।
 देवमिन्द्रियमाख्यातं क्लीवं देवौ पुनः स्त्रियाम् ।
- १५ कृताभिषेकयोऽपःपायां तेजनोपृक्कयोरपि ।
 दैवं भाग्यं च नियतौ देवमम्बन्धवत्यपि ॥
- धवा वृष्टान्तरे धूर्ते पत्यावपि निगद्यते ।
 धन्वौ धनुर्धरेऽपि स्याद्वर्जने ककुभद्रुमे ॥
- धन्वा तु मरुदेशे ना क्लीवं चापे स्थलेऽपि च ।
 २० भ्रवः कौलं हरौ शम्भौ वसौ योगे वटे मुनौ ॥

१ योधा, इति मा.

२ तु वा. इति मा.

३ भुम्भोर्मौर्वो. इति मा.

४ स. इति मा.

- ध्रुवा मूर्वाशालिपर्ण्यगोतिमृग्भेदयोरपि ।
 ध्रुवं स्यान्निश्चिते क्लीवं तथा तर्के च शाश्वते ॥
- वदन्त्यपि विंशत्यज्ञा नवं त्रिषु चतुष्टये ! ।
 नवो नव्ये स्तुतौ नौवौ स्त्रीकटौवस्त्रबन्धने ॥
- ५ मूलद्रव्ये परिपणं अवः अष्टे अतौ कपौ ।
 शब्दे कारण्डवे भेके कुल्लके भेल्लके घने ॥
- अवं गन्धतृणे प्राक्तं चण्डालजलकाकयोः ।
 'कैवतामुस्तके चैव हंसमारसकादिषु ॥
- कर्मनिम्नमहौभागे, पक्वं परिणते तथा ।
 १० विनाशाभिमृगं चापि प्रह्वः प्रणतनम्रयोः ॥
- पर्व क्लीवं महे ग्रन्थौ प्रस्तावं लक्षणान्तरे ।
 दर्शप्रतिपदाः सन्ध्या विषुवत्प्रभृतिष्वपि ॥
- पार्श्वं स्यादन्तिकं कक्षाधरे पर्शुगणेष्वपि च ।
 चक्रोपान्ते च पार्श्वं न्यात्प्राध्वं तु प्रणते मतम् ॥
- १५ तथैव प्राध्वमुदितं दृग्वत्सनि बन्धने ।
 पूर्वं तु पूर्वजे प्राच्यां प्रथमे^१ श्रुतिभेदके ॥
- पृथ्वौ भूमौ महत्यां च त्वक्पथ्यां कृष्णजौरके ।
 भवः क्षेमेशमंसारसत्तामस्याप्तिजन्मम् ॥
- भावः स्वभावेऽभिप्राये चष्टामत्तात्मजन्मम् ।
 २० क्रियालीलापदार्थेषु वृधजन्तुविभृतिषु ॥

१ किष्कु, इति मा. २ स्यो, इति मा. ३ अये, इति मा.

४ अतौ खड्गे मुस्तके च कैवल्यां च निगद्यते, इति मा.

५ प्रागथ, इति मा.

रत्यादौ' चाथ रेवा स्यान्नद्यां नौल्यां स्मरस्त्रियाम् ।
नवां विन्नामे लेशे च छन्दे काले च रामजे' ॥

नद्धा कर्ञ्जभेदे स्यात्फले वाद्ये खगान्तरे ।
नध्वौ ह्रस्वविवशायां प्रभेदे स्यन्दनस्य च ॥

- 5 वियं तु भुवनं कृत्स्नं वियं देवेषु नागरे ।
विश्याऽप्यतिविषायां न्याद्विश्या भूमिं वमौ मतः' ॥
विन्त्वा ना श्रीफले प्राक्तः शवः स्यात्प्राणवर्जिते ।
शावं तु स्याच्छवाऽऽशोचं शिवा तु स्यान्मृगान्तरे ॥
शिवं मोक्षं सुखं भद्रे मन्त्रिणे च शिवो हरे' ।

- 10 वेदे योगान्तरे कौले वान्मुक्ते गुग्गुलावपि ॥
पुण्डरीकद्रुमे चापि शिवा भ्राटामलोपधौ ।
मत्त्वं द्रव्यं गुणं विन्नं व्यवसायस्वभावयोः ॥
पिशाचादा(वा)त्मभावे बले प्राणेषु जन्तुषु ।
मवो यज्ञे सुमन्धाने समग्रे सर्वमौरितम् ॥

- 15 सान्त्वं साम्नि च दाक्षिण्यं सुवो होमस्य पात्रके ।
शल्लकौमूर्वयो'श्चापि, सेवा स्यात्परिचारणे ॥
हव आज्ञाध्वराह्वाने' कथितः शब्दवेदिभिः ।
हावः प्रोक्तस्तु नाद्याङ्गे ह्रस्वः खर्वे स्वरान्तरे ॥
क्षवः क्षुते पुमानुक्तो राजिकायां क्षवा मता ॥

॥ इति वदितौयम् ॥

१ घादौ, इति मा. । २ तु घा, इति मा. । ३ ठे, इति मा. ।
४ पुष्पेदवाजिनोः, इति मा. । ५ रौ इति मा. ।
६ हप्ते, इति मा. । ७ ह्यथो, इति मा. । ८ घाने, इति मा. ।

॥ अथ वर्तनीयम् ॥

- अभावो मरणेऽमत्वेऽप्यधवा विधवास्त्रियाम् ।
 अटवौ तु वने प्रोक्ता निःशब्दे त्वरवा मतः ॥
- अश्रवः श्राचर्गहितेऽप्याहवा यागयुद्धयोः ।
 आर्तवं स्त्रीरजस्युक्तमृतुजे तु मतं त्रिपु ॥
- ५ आश्रवोऽङ्गीकृतौ केशे नान्यवदचनस्थिते ।
 आरावश्रावः शब्देऽप्याश्रवं स्नान ईष्यते ॥
- उडवा यादवभिदि महे च क्रतुपावके ।
 उत्सवा मह उत्सके दृष्ट्याप्रसरकोपयोः ॥
- कारवौ मधुरादोष्यत्वस्यचौकृष्णजीरयोः ।
 १० किरवः स्यात्तु दुःशब्दे कितवा मत्तधृत्तयोः ॥
- कनकाह्वयवृष्टे च पेचके कितवा मतः ।
 केशवोऽजे च पुन्नागे पुंसि केशवति त्रिपु ॥
- कैतवं तु छले घृते कैरवः कितवे रिपौ ।
 कैरवौ चन्द्रिकायां स्यात्कुमुदेऽपि तु कैरवम् ॥
- १५ कौरवो राजभेदेऽपि तथा काके निगद्यते ।
 नभश्चरे च गन्धर्वा रागभेदे तुरङ्गमे ॥
- पुंस्कोकिलं गायके वा चाऽन्तराभवदेहके ।
 गालवो लोभ्रवृष्टे स्यान्मुनिभेदे च कौर्तितः

१ लके, इति मा.

२ पोडा, इति मा.

३ घृते कैत, इति मा.

४ वलो, इति मा.

गाण्डौवा गाण्डवश्चापि कार्मुकेऽर्जुनकार्मुके ।
 गाण्डौवगाण्डवे कौवे' स्यातामर्जुनधन्वनि ॥
 तपस्वी तापसे चानुकम्प्ये त्रिष्ठथ' योषिति ।
 मांमिकाकटुर्गोहिगयोस्तरस्वी शरवेगिनोः ॥

- 5 ताण्डवं तृणभेदे स्यान्नाश्वे च परिकीर्तितम् ।
 त्रिदिवं तु सुखं स्वर्गं स्वर्गंश्च त्रिदिवा मता ॥
 द्विजिह्वस्तु^१ खलं मर्पे दौद्रिविधिपणान्नयोः ।
 दानवस्तु दनोः पुत्रं काष्ठौये दारवं मतम् ॥
 दृष्टजं द्रुभवं प्राहृर्धेनुजे धनवं मतम् ।
 10 निष्पावस्तु श्रपवायौ राजमापे कडङ्गरे ॥
 निष्पावः शिम्बिकायां स्यान्निर्विकल्पेऽन्यलिङ्गकः ।
 निह्रवा निरुतौ प्रोक्तश्चाविश्यामापन्नापयोः ॥
 प्रभवो जन्महेतोः स्यात्प्रभावे वत्सरेऽपि च ।
 आशोपलब्धये स्थानेऽपाम्मले^२ मुनिभिद्यपि ॥
 15 प्रसवः पुष्पफलयोरपत्यं गर्भमोचने ।
 उत्पादे च प्रसेवस्तु वौणाङ्गस्यृतयोर्मतः^३ ॥
 प्रभावस्तेजसि प्रोक्तः शक्तौ चापि पराक्रमे ।
 पल्लवो विटपे खड्गे विस्तरेऽपि चले^४ मतः ॥

१ गाञ्जोवगाञ्जिने चापि, इति मा.

३ श्वा तु, इति मा.

४ यो पि च निष्पावे, इति मा.

५ दृते, इति मा.

२ त्रिष्ठिय, इति मा.

३ खौ, इति मा.

४ मुले, इति मा.

५ प्यचले, इति मा.

- मृङ्गारेऽलक्तरागेऽपि तथा किमलयेऽपि च ।
 पञ्चत्वं चापि पञ्चानां भावे प्राणात्ययेऽपि च ॥
- पार्थिवो नृपतौ भूमिविकारे पार्थिवं त्रिषु ।
 पार्थिवौ पार्थिवा चापि पृथिव्यां तु मता स्त्रियाम् ॥
- 5 पार्थिवौ स्यात्तुगायां च पुङ्गवो भेषजे' मतः ।
 बलौवर्दे च श्रेष्ठेऽपि फेगवां जम्बुकेऽस्यपे' ॥
- बल्लवः स्तूपकारे स्याद्भौमसेने च गोदुहि ।
 बान्धवो बन्धुमुहृदोर्भागवो गजधन्विनोः ॥
- शुके परशुरामं च भार्गवौ पार्वतौश्रियोः ।
 10 दूर्वायां चापि कथिता भैरवः शङ्करे मतः ॥
- भैरवौ तु स्त्रियां देव्यां भौषणं वाच्यलिङ्गकः ।
 माधवोऽजे मधो राधे वामने ना स्त्रियां मिषौ ॥
- माधवौ मद्यभेदेऽपि तथा यादवयोर्पति ।
 कुट्टिन्यामपि वामन्त्यां' माधवौ मधुशर्करा ॥
- 15 मालवो देशभेदे स्यान्मानवो नरि कौर्तितः ।
 मानवश्च मनोर्विशं भृङ्गराजे तु मार्कवः ॥
- मार्त्तवं ! मृद्विकारे स्यान्मृदृत्वं मार्दवं स्मृतम् ।
 मेधावौ ना शुके ब्राह्म्यां स्त्रियां मेधास्विते त्रिषु ॥
- यादवो राजभेदे स्याद्राजौवं नन्विने मतम् ।
 20 राजौवो हरिणे मौने राघवो रघुवंशजे ॥

१ पिष्टवोर्गं रसे, इति मा.

२ बन्धन्वि शब्दिकर्जनः, इति मा. ।

३ मरे, इति मा. ।

४ यादवे, इति परे ।

५ च सुवामिन्यां, इति मा. ।

- महामौने च गदितो रौरवो नरकान्तरे ।
 वाडवो ब्राह्मणेऽपि स्याद्वाडवा द्विजयोषिति ॥
- अश्वायां कुम्भदास्यां च मतो राजान्तरेऽपि ना ।
 वाडवं करणे स्त्रीणां घोटकौघे नपुंसकम् ॥
- 5 पातान् चार्थं पुंसि स्याद्वाडवो वडवानलं ।
 वामवः स्यान्महेन्द्रेऽपि विभवस्तु विपर्यये ॥
 विभवो धननिर्वृत्त्यार्विद्रवो विद्रुतौ धियि ।
 विभावः स्यात्परिचये रण्डायां विधवा मता ॥
- 10 शात्रवं भावमंहत्योः शत्रूणां शात्रवो द्विपि ।
 शाभवस्तु भवंच्छेदेष्यमायां शाभवौ मता ॥
 श्रीभवो मदने प्राक्तः श्रीधवो गरुडध्वजे ।
 मभवः कथितो हन्तावृत्तौ मल्लकेऽपि च ॥
 आधारानतिरिक्तत्वेऽप्याधेयस्य निगद्यते ।
 मंगवः कथितः शब्दे स्वभावः प्रकृतौ स्मृतः ॥
- 15 सुग्रीवः स्यात्कृष्णहये तथैव भवगेश्वरे ।
 सुग्रीवः शोभनग्रीवे सुमवः प्रमवे शुभे ॥
 सुपवौ कारवेत्से स्यात्कृष्णजौरकजौरयोः ।
 सुधन्वा प्रौढधानुष्के तथा स्याद्विश्वकर्मणि ॥
 विष्णौ नृपविशेषे च सुपर्वा तु शरं मतः ।
- 20 त्वक्सारोऽपि सुपर्वा स्यात्पर्वधूमसुरेष्ठपि ॥
 सैन्यवं माणिमन्येऽपि सिन्धुदेशोद्भवाश्वयोः ॥

॥ अथ वचनार्णव ॥

- अपह्नवोऽपलापे स्यात्त्रेहे चापह्नवो मतः ।
 अनुभावः प्रभावे स्यान्निश्चये भावस्तत्त्वने ॥
- भवेदभिपवः स्नाने मद्यमन्थानयज्ञयोः ।
 आदौनवः पुमान्दोषे परिक्रेशदुरन्तयोः ॥
- 5 शिवधन्वन्त्याजगवं शाक उच्चैःश्रवा ह्ये ।
 उपस्रवः सैहिकेये विप्रवोत्पातयोरपि ॥
- किष्कुपवां पुमानिष्टौ वेणौ घाटगलेऽपि च ।
 कुशौलवस्तु वाल्मीकौ नटयाचकयोरपि ॥
- जलबिल्वः कर्कटे स्यात्पञ्चाङ्गं जलचत्वरे ।
 10 जायाजीवौ तु पुंसि स्यान्नटे च वक्रपर्शणि ॥
- जीवञ्जीवां दृष्टभेदे तथा पर्शण्यपि क्वचित् ।
 स्यात्तिक्तपवां चानन्ता गुडचौर्यष्टिषु स्त्रियाम् ॥
- ज्वालामुखौ शृगालौ या दौर्भजिह्वाति मा मता ।
 धामार्गवस्त्वपामार्गं घांपके° च निगद्यते ॥
- 15 प्रतिश्रवोऽङ्गीकारे स्यात्परिभावस्तिरस्कृतौ ।
 पराभवस्तिरस्कारे विनाशे चापि कथ्यते ॥
- पारिप्लवः स्याच्चपले व्याकुले च परिश्रुतः ।
 पारशवस्तु शस्त्रे° स्याद्दिजाच्छूद्रासुते° तथा ॥

१ जीवः, इति मा.

२ तिक्तपवांश्चोत्तमोचि, इति मा. ।

३ टके, इति मा.

४ शस्त्रे, इति मा.

५ श्वडासुते, इति मा.

परस्त्रीतनये चापि तथा पारशवो' मतः ।

पारङ्गन्ते पारदृश्या कथितस्तत्त्ववेदिभिः ॥

पितृदेवो यमं प्रोक्तः पिण्डजीवी तु दुर्दिजे ।

पुटग्रीवो निगदितो गर्गरीताम्रकुम्भयोः ॥

५ पुष्पधन्वा रतिपतौ पृषदश्वः समीरणे ।

बल्लदेवो बलं वायौ त्रायमाणौषधौ स्त्रियाम् ॥

महादेवः पञ्चमुखे महादेवौ तु तत्स्त्रियाम् ।

रन्तिदेवो भृपभेदे तथैव गरुडध्वजे ॥

रोहिताश्वश्चित्रभानो हरिश्चन्द्रनृपात्मजे ।

१० वीरुहं वः स्मृतास्त्विन्दाविन्दं वृद्धश्रवा मतः ॥

हरिश्चन्द्रो भृपभेदेऽप्यथशैतशिवं पुनः ।

शैलये माणिमन्यं चाप्यथ शैतशिवं' विदुः ॥

सैन्यवे चाश्वपुष्पं च मश्यां' शैतशिवो मतः ।

महदेवा बल्लादण्डोत्पल्योः शारिवौषधौ ॥

१५ महदेवौ तु सर्पाक्ष्यां महदेवस्तु पाण्डवे ॥

॥ इति वचतुर्यम् ॥

॥ अथ उपस्यमम् ॥

मता शब्दविभागज्ञैः कावेर्यामर्धजाह्नवी ।

आशितम्भवमन्नाद्ये तृप्तावप्यशितम्भवः ॥

॥ इति शब्दरत्नसमन्वये राजकोशापरपर्याये वान्तवर्गः ॥

१ सवो, इति मा.

२ भेदे, इति मा. ।

३ भवमिति मा. ।

४ शतपद्यायां शब्दाः, इति मा. ।

॥ अथ शान्तवर्गः ॥

अंशुः सूत्रादिसूत्रमांशे किरणे च दिवाकरे ।
अंशस्तु स्यादेकदेशे भुक्तावाशे निगद्यते ॥
आशा दिशि च तृष्णायामाशुः स्याद्वौहिशौघयोः ।
ईशः स्वामिनि रुद्रे च स्यादौशा हलदण्डके ॥

5 काशस्तृणे रांगभेदे काशौ वाराणसौपुरे ।
कौशो दिगम्बरे प्राक्तो वानरेऽपि निगद्यते ॥
कुशो रामसुते दौपे पापिष्ठे योक्तृमत्तयाः ।
कुशो दर्भे कुशौ फाले कुशा वन्यां कुशं जले ॥

10 केशस्तु वरुणे चापि कुन्तले वालकेऽपि च ।
केशः "कोपेऽपि दुःखेऽपि व्यवसायेऽपि गद्यते ॥
केशौ केशवति प्राक्तश्चोरपुण्यां" च दानवे ।
कोशः स्यादर्थमह्वाने जातिकोशे च कुड्मले ॥
पात्रे दिव्येऽपि गदितस्तथा खड्गपिधानके ।
क्रोशस्त्वाक्रोशकरणे भ्रमानेऽपि प्रचक्षते ॥

15 अस्थले तु कृशः प्राक्तः खशः स्यान्नौवृदन्तरे ।
दर्शस्तु दर्शने मित्यौ तथा सूर्येन्दुमङ्गले ॥
पक्षान्ते वैदिकविधावपि दर्श उदौरितः ।
दंशः कौटविशेषे च वर्मदंशनयोरपि ॥

१ बौहिशौघयोऽपि, इति मा.

२ एशि, इति मा.

३ मन्त्रयोः, इति मा.

४ कौश, इति मा.

५ केशवति प्राक्तश्चोरपुण्यां, इति मा. ६ मन्त्राने, इति मा.

- दशाऽवस्थादौपवर्त्योर्वस्त्रप्रान्ते' च गद्यते ।
 नाशः पलायने मृत्यौ पाशः पश्यादिबन्धने ॥
 कर्णान्ते शोभनार्थः स्यात्कचान्ते निकरार्थकः ।
 छात्राद्यन्ते च निन्दायां मृगादौ पशुरीर्यते ॥
 5 पशुः स्यादायुधभिदि पेशौ मांस्यमिकोशयोः ।
 पक्षपिण्ड्यां मण्डभेदे सुपक्वकणिकेऽपि च ॥
 मेघादिपुञ्जयो राशिर्वंशे वेणौ कुलेऽपि च ।
 वर्गे 'पृष्ठास्थिवयवे वंशा नार्यां निगद्यते ॥
 वन्धगव्यां दुहितरि हस्तिन्यामपि कौर्त्तिता ।
 10 वंशो जनस्पृहायां त्रिघायत्तत्वप्रभुत्वयोः^१ ॥
 वेशो वेश्यागृहे प्रोक्तो वेशोऽपि गृहमात्रके ।
 नेपथ्ये च शशो वीले^२ रोध्रे नृपशुभेदयोः ॥
 शशो मृगविशेषेऽपि माशस्त्वाशावति त्रिषु ।
 स्पर्शो वर्गाक्षरे दाने स्पर्शने स्पर्शके रुजि ॥
 15 स्पर्शः स्यात्सम्परायेऽपि प्रणिधावपि पुंस्ययम् ।
 स्पशश्चारे निगदितः स्वेशश्च धनदे मतः ॥
 ॥ इति गदितौयम् ॥

॥ अथ गदितौयम् ॥

आदर्शो दर्पणे टौकाप्रतिपुस्तकयोरपि ।
 उड्डीशः स्यात्तु चण्डौशे देवताशास्त्रभेदयोः ॥

१ भूषि, इति शेषः ।

२ पृष्ठाव, इति मा. ।

३ जीवमिति शेषः ।

४ शरावाले, इति मा. ।

- उपांशुः स्वरभेदे स्यादुपांशु विजनेऽव्ययम् ।
 कपिशा तु नदीभेदे कपिले मिल्हकेऽपि च ॥
- कपौश इति सुग्रीवे कर्कशं निर्देयं दृढे ।
 कर्कशः कृपुरुषे कृपाणेऽपि निगद्यते ॥
- 5 इक्षौ माहमिके कामे महकम्पिलयोरपि ।
 कौनाशस्तु यमे ष्ट्रे कर्पकोपांशुधातिनाः ॥
 कुलिशं न स्त्रियां प्राक्तो दम्भोलौ ना भूपान्तरे ।
 गणेशः स्याद्विघ्नराजे गिरौशो गिरिशो मृदं ॥
 गिरौशः स्याद्विघ्नराजे गिरौशो वाक्पतावपि ।
 10 ग्रहेशः स्यात्सवितरि गृहेशं गृहपेऽपि च ॥
 गोपेशो नन्दगोपालं गोपौशः सम्भृष्टपायोः ।
 तुङ्गीशस्तु पुमान् गौरीकान्तं च हिमदौधितौ ॥
 दुःस्पर्शस्तु खरस्पर्शं कण्टकायां यवामके ।
 निस्त्रिंशो निर्देये खड्गं निर्वेशं मृच्छन्"ऽपि च ॥
- 15 भोगे च वेतने चापि, निवेशस्तु निगद्यते ।
 शिबिराद्वाहयोश्चापि विन्यासेऽपि तथा मतः ॥
 निदेश उपकरणे स्याच्छामने परिभाषणे ।
 नौकाशं निश्चये तुल्ये प्रकाशः स्फुटहास्ययोः ॥
 उद्योते च प्रमिदं च प्रदेशं देशमात्रके ।
 20 भित्तौ मानविशेषे च पलाशः किंशुकेऽस्यपे ॥

१ अ, इति मा.

७ पिप्लवयोऽपि, इति मा. ।

३ चवा, इति मा. ।

४ मृच्छन्त, इति मा. ।

५ मन्दहने, इति मा.

शयां च हरिते पञ्च पिङ्गाशं जात्यकाञ्चने ।
पिङ्गाशी नौलिकायां स्यान्मत्स्यपक्षौशयोरपि ॥

बालिशस्तु शिशौ मुखं भृकेशः शैवलं वटे ।
(अ)वल्गुजे तु भृकेशौ लामशो लामवत्यपि ॥

5 मेषे मुनिविशेषे च शृकशिख्यां च लामशा ।
काकजङ्घाशृगाल्येलामहामेढास्वपौरिता ॥

काशीमे^१ शाकिनीभेदे विवशस्त्ववशात्मनि ।
स्यादरिष्टादृष्टधियि^२ विकाशं विजनेऽन्तिके ॥

व्यक्तौ प्रकाशे महशं^३ समं चैवाचितेऽपि च ।
10 संवेशस्तु मतः स्वापे तथा स्त्रीरतबन्धने ॥

सुखाशो राजतिनिशे^४ शोभनाशप्रचेतमोः ।
स्नेहार्थिनि स्यात्स्नेहाशो दौपेऽपि च निगद्यते ॥

सुधांशुः स्यात्सुषुप्तानाथे शुद्धांशेऽपि निगद्यते ।
इताशो निर्दये चाशार्हिते निष्कूपे खले ॥

॥ इति शब्दतौयम् ॥

॥ अथ शब्दतुयम् ॥

15 अपदेशः^१ स्मृतो लक्ष्ये निमित्तव्याजयोरपि ।
अपभ्रंशाऽपशब्दः स्याद्वाषाभेदावपातयोः ॥

१ मत्स्यपक्षौशयोऽपि, इति मा.

२ रिष्टदृष्टधियोऽपि, इति मा.

३ राजतिनिशोः, इति मा.

४ मिमे, इति मा.

५ तथैवोप, इति मा.

६ अंशः, इति मा.

- आश्रयाशो हुतवहे भवेदाश्रयनाशिनः ।
उपस्पर्शः स्पर्शमात्रं स्नानाचमनयोरपि ॥
- उपदंशो विदंशे च मद्भ्रूगोऽपि वर्त्तते ।
कर्णिवंशो भवेन्मञ्च इत्याहुः शब्दवेदिनः ॥
- ५ खण्डपशुः^१ पशुरागे शङ्करं चूर्णलेपिनि^२ ।
खण्डामलकभैषज्ये मिहिकातनयेऽपि च ॥
- "कवारवर्चैर्वले स्याज्जलकेश इति स्थितिः ।
जौवितेशः आहुतेवे तथा स्याज्जौवितप्रदे ॥
- नागपाशः स्त्रीकरणे तथैव वरुणायुधे ।
१० पञ्चदशौ त्वमापूर्णमास्याः सङ्घायते^३ऽपि च ॥
- प्रतिष्कशस्तु रोगे स्याद्वार्त्ताहरमहाययोः ।
परिवेशो वेष्टनेऽपि परिधावपि कौर्तितः ॥
- पादपाशौ खड्गकायां^४ शृङ्खलाकटकेऽपि च ।
पुरोडाशो हविर्भदे^५ चमस्यां पिष्टकस्य च ॥
- १५ मातृवंशः सभामध्ये मातामहकुलेऽपि च ।

॥ इति शपथसम ॥

॥ अथ शपथसम ॥

मेनानिवेशः शिविरे ।

इति शब्दरत्नसमन्वये राजाकोशापरपर्याये शान्तवर्गः ॥

१ गोमे, इति मा. ।

२ स्रपशु, इति मा. ।

३ कृषिनि, इति मा. ।

४ कवार, इति मा. ।

५ नर, इति मा. ।

६ पदयाशो, इति मा. ।

७ खण्डकायां इति मा. ।

८ वम, इति मा. ।

॥ अथ चान्तवर्गः ॥

॥ अथ षडितीयम् ॥

अपो रंगविशेषे स्यादपः स्यादपिमम्भवे ।

उपा स्यादागकन्यायां रात्रावपि तथा मता ॥

उपस्तु रात्रिशेषे स्यात्तथा कामिनौगुगुनौ ।

ऋषिर्वदे वमिष्टादौ दौधितौ च पुमानयम् ॥

5 ऋषः पर्वतभेदे स्याद्भ्रूल्लुके शोणकेऽपि च ।

कृतवेधे' त्वन्यस्त्रिङ्गो नष्टाच्च पुन्नपुंसकम् ॥

कर्पस्तु मानभेदे स्यात्कर्पणेऽपि प्रकीर्तितः ।

कर्पूः स्मृतः कर्गैपाग्नौ तथा 'कुल्येष्टिखातयोः ॥

कोपः खड्गपिधाने स्याद्विध्य पात्रं च कुड्मले ।

10 जातिकोशेऽर्थसङ्घाते' पेश्यां शब्दादिसङ्घाते ॥

घोषस्त्वाभौरपन्त्यां स्यात्कांस्ये चाम्बुदनिस्वने ।

गोपालध्वनिघोषे च घोषा मधुरिकौपधौ ॥

भूषा नागबलायां स्यात्तापमत्स्याटवौषु ना ।

पिपामालिप्सयोस्तर्पस्तुपो धान्यत्वगस्तयोः ॥

15 तृषा निष्पातृष्णयोश्च दोषा रात्रौ मता स्त्रियाम् ।

दोषः करे च पापेऽपि प्रैषः क्लेशे च मर्दने ॥

उन्मादे प्रेषणे चापि पौषो मामान्तरे मतः ।

मार्यः शकविशेषेऽपि मतां मारिषवन्मतः ॥

१ ष. इति मा. ।

२ यात्र, इति मा. ।

२ कुल्योल्प. इति मा. ।

३ ज्ञाने, इति मा. ।

मापो ब्रौह्मन्तरे मूर्खे मानत्वभेददोषयोः ।
 मिपं व्याजे स्पर्धने' च मेपां राश्यन्तरे पशौ ॥
 वर्षोऽस्त्रौ भारतादौ च जम्बूद्विपाब्ददृष्टिषु ।
 प्रादृत्काले स्त्रियां भृश्वि विपं स्त्रे जनेऽपि च ॥
 5 विषा त्वौपधभेदे न्याहृपां राश्यन्तरे मतः ।
 धर्मे च गोपतौ शुके शुक्रं वामके वरे ॥
 मृषके मैथुनेऽपि म्यात्कपिकच्छां वृषा स्मृता ।
 शृङ्गां वृषा निगदिता यतीनामामनं वृषौ ॥
 शुपिः शोपे बिलं स्त्रौ म्याच्छेपः सङ्गपंगेऽपि च ।
 10 वधेऽनन्ते चोपयुक्तेतरनिर्मान्यवस्तुनि ॥
 शोपो यस्मिन् शुष्कत्वं हर्षस्तापे हृषिस्तथा ।
 ह्रेपाऽश्वशब्दे गदिता शब्दमात्रेऽपि कुत्रचित् ॥

॥ इति षड्वितीयम् ॥

॥ अथ षड्वितीयम् ॥

अभीषुः प्रगृहे रश्मावाकपो दृत इन्द्रिये ।
 आकर्षः शारिफलके कोदगडाभ्यामवस्तुनि ।
 15 आमिपं भोग्यवस्तुन्यप्युपगोपं नष्टगान्तरे ।
 शिरोवेष्टे किरीटे चाप्युत्प्रेक्षाऽनवधानके ॥

१ शने, इति मा. ।

२ कपिकच्छां वृषा प्रोक्ता मृषके मैथुनेऽपि च, इति मा.

- कल्मषं^१ किन्विषे क्लीबं पुंसि स्यान्नरकान्तरे ।
 कल्माषं^२ करणं चापि कल्माषो राक्षसान्तरे ॥
- कल्मापस्तु भवेत्कृष्णं कल्मापः कृष्णपाण्डरे ।
 कल्मापस्तु मुनौ कापि कारुषो नौवृदन्तरे ॥
- ५ कल्पं त्वाविंशं पापे किन्विषं^३ पापरागयोः ।
 कुल्मापमपराधे स्यात्काञ्चिके यावके पुमान् ॥
- गण्डपुं मुखपूतौ स्यात्करिहस्ताङ्गुलावपि ।
 गण्डपुः प्रसृतिमिते^४ जिगौपुर्जतुमिच्छुके ॥
- जिगौपुरपि च प्रोक्तो व्यवसायप्रकर्षयोः ।
 १० 'तारौपी त्विन्द्रकन्यायां ना^५ स्वर्गस्वधिकाञ्चने ॥
- नहुषो नागभेदे स्यात्सोमवंशोद्भवे नृपे ।
 निकषः^६ 'शाणफलके निकषा यातुमातरि ॥
- निमेषो निमिषश्चापि कालभेदेऽग्निमौलने ।
 परुषं निष्ठुरांक्तौ स्याद्रुष्टे चापि च^७ कर्बुरे ॥
- १५ परुषं कुफलं प्रोक्तं परुषं परुषस्तथा ।
 प्रदोषः कालभेदे स्यात्प्रदोषो दोष इत्यपि ॥
- प्रत्यूषोऽहर्मुखे चाथ वसावपि निगद्यते ।
 पौयूपममृते मत्तदिनावधिपयस्यपि ॥
- पुरुषो नरि साङ्ख्ये प्रोक्तः पुन्नागपादपे ।
 २० पौरुषं पुरुषस्योक्तं भावे कर्मणि तेजसि ॥

१ क्षालमिति मा.

२ काष्णालमिति मा.

३ ल, इति मा.

४ प्रसृतौ चोन्मते चापि, इति मा.

५ तत्रो, इति मा.

६ मर्गे बुद्धि, इति मा.

७ शाण, इति मा.

८ धर्बु, इति मा.

- ऊर्ध्वविस्तृतदोःपाणि'नृमाने चाभिधेयवत ।
 कृताभिषेकासैरिभ्योर्महिषौ चौपधौभिद ॥
 मनौपा धिपगायां स्यान्मनौपौ गोप्यतां बुधे ।
 मारिषः शाकभेदे स्यान्मारिषा दक्षमातरि ॥
 5 नाद्योक्तौ मारिषश्चार्ये तथैव कनकंऽम्बुधौ ।
 रौहिपं तृणभेदे स्यात्पुमांस्तु हरिणान्तरे ॥
 विस्त्रेपो विभुरेऽयोगे शुश्रूषा न्यादुपामने ।
 कथने श्रोतुमिच्छायां समुपौ तु मता मता ॥
 शैलपुंषोऽपि नटे बिल्वे मंहर्षस्तु प्रभञ्जनं ।
 10 'महर्षस्तु मता एष्टो स्पृहायामपि कौर्तितः ॥

॥ इति षट्तीयम् ॥

॥ अथ पञ्चतन्त्रम् ॥

- अनिमेषः सुरे मत्स्येऽप्यनुकर्षाऽनुकर्षणे ।
 तथैव च रथस्याधःस्थितद्वारुणि चेष्यते ॥
 अनुतर्पः सुरापानपात्रे तृष्णाभिन्नापयोः ।
 अलम्बुपः प्रहस्ते' च छर्दने राशमान्तरे ॥
 15 अलम्बुपा तु मुण्डौर्यां मुकुमारौगणान्तरे ।
 अम्बरौपं रणे आप्ते' क्लीबं पुंसि नृपान्तरे ॥

१ दोषणि, इति मा.

२ ये, इति मा.

३ हर्षाच्चानुमाहते, इति मा.

४ मज्जथो, इति मा.

५ शस्ते, इति मा.

६ अष्ट, इति मा. ।

- तथा नरकभेदेऽपि किशोरे च (र)वावपि ।
 आम्नातकेऽनुतापे' चाप्यम्बरीप उदीरितः ॥
 अम्बरीपो वह्निभेदेऽप्याम्बरीपोऽपि गद्यते ।
 उक्तः किम्पुरुषो लांकभेदकिन्नरयोः पुमान् ॥
- ५ दशकपी तु दीपे स्याद्धान्तोन्नेपस्तमोमणौ ।
 नन्दिघोषोऽर्जुनस्थे घोषे वन्दिजनस्य च ॥
 परिवेषस्तु परिधौ तथैव परिवेषणे ।
 परिघोषो निनादे स्यादवाचं जलदध्वनौ ॥
 पलङ्कपा गोष्ठारे स्याद्रास्त्रागुगुलकिंशुके ।
 १० मुण्डौरीनाश्रयांश्चापि राक्षसेऽपि पलङ्कपः ॥
 महाघोषा तु कर्कश्यां शृङ्गां हृष्टातिघोषयोः ।
 मञ्जुघोषाऽस्सराभेदे वौणापरभृतोरपि ॥
 मार्गशीर्षी मतो मामे' मृगशीर्षं तु भे मतम् ।
 वातरूपस्तु वातुन्लात्काचयोः शक्रधन्वनि ॥
- १५ समाकपी तु निर्हारिगुणे प्राहुर्मनीषिणः ।
 सर्ववेषौ नटे प्राक्तः पुंसि शब्दविशारदैः ॥

॥ इति शब्दरत्नसमन्वये राजकोशापरपर्याये धान्तवर्गः ॥

॥ अथ मान्त्रवर्गः ॥

॥ अथ मदनोयम ॥

असिः खड्गे मतः पुंसि स्कन्धे त्वंम उदौरितः ।
असुः प्राणे धनुष्यामः कंसो दैत्यभिदि स्मृतः ॥
कंसोऽस्त्री तैजसद्रव्यं कांस्ये मानेऽसुरे' तु ना ।
कामस्तु श्रवथावुक्तः काः स्त्रुर्विकल्पवाच्यपि ॥

५ कास्त्रः शक्त्यायुधे' प्रोक्ता खसो देशान्तरे मतः ।
ग्रामस्तु कवले ख्यातो गुत्सः स्याद्गन्धिपर्णकं ॥
तथैव स्तबके स्तम्बे द्वारभेदे' निगद्यते ।
दामः शृङ्गे दानपात्रं भृत्यधौवरयोरपि ॥

नामा घ्राणाधिकरणे तथा द्वारार्धद्वारुणि ।
१० प्रस्त्रश्चाजनन्याश्च 'कन्दलीवौरुधोः स्त्रियाम् ॥
भामः पश्चिदिशे स्यान्नामः पशुदयोर्मतः ।
मांसं स्यादामिपे क्लीबं कङ्कालौजटयोः स्त्रियाम् ॥
मांसौ तु मधुरामांस्योः 'शतपुष्पाजमोटयोः ।
मिमिस्तु शतपुष्पायां मृत्सा काङ्क्षां च मृद्यपि ॥

१५ यामो यवामे यामं तु यामपुष्पं निगद्यते ।
रसो गन्धरसे स्वादे तिक्तादौ 'विषरागयोः ॥
शृङ्गारादौ' द्रवे वीर्ये देहधात्वम्बपारदे ।
रसा तु शल्लकीपाठा'रमनाभूमिकङ्गपु' ॥

१ खरे, इति मा. २ कथं, इति मा. ३ दि, इति मा. ।
४ कट, इति मा. ५ शतपुष्पा, इति मा. ६ रस, इति मा. ।
७ दौ, इति मा. ८ शक्ति शक्ति कङ्गपु, इति मा. ।

रामः कोलाहले ध्वाने भाषाशृङ्खलकेऽपि च ।
 कौडाभेदे च गांपानां लामो लान्ये निगद्यते ॥
 वत्सस्तर्णकपुत्रादौ वर्षे क्रौबं तथारमि ।
 वसुनां देवभेदाग्निमयृगेषु धनाधिपे ॥

- 5 शुक्रं राजविशेषे च रत्नेऽर्थे मधुरे त्रिषु ।
 व्यंसो गतांसके प्राक्तो वसा मांसरसे मता ॥
 वामा त्वोपधिभेदे न्याहामो निवसनेऽम्बरे ।
 व्यासो ना विस्तृतौ द्वैपायनेऽपि परिकीर्तितः ॥
 शंसा वचसि वाञ्छायां हंसः स्यात्परमात्मनि ।
 10 निर्वोभनृपविष्णवर्कमरालेऽपि मत्सरे ॥
 योगभेदे मन्त्रभेदे शरीरमरुदन्तरे ।
 तुरङ्गमग्रभेदे च हिंसा चौर्यादिघातयोः ॥

॥ इति सदितोयम् ॥

॥ अथ सदितोयम् ॥

- अलसः पादरोगे स्यात्क्रियामन्दे द्रुमान्तरे ।
 अलसा हंसपक्षां चाप्यभ्यासोऽभ्यसनेऽन्तिके ॥
 15 अरसो रसशून्ये स्यादाश्वासः पुंसि निर्वृतौ ।
 आख्यायिकापरिच्छेदे हितस्याशंसनेऽपि च ॥
 आभासो भानमात्रे स्यादिष्टासः कार्मुके पुमान्
 त्रिषु स्यात्क्षेपके चेषोऽरुच्छासः प्राणने मतः ॥

- उच्छ्वासश्च तथाऽऽश्वास'गद्यबन्धगुणान्तरे ।
 उत्तमः कर्णपूरे स्याच्छेखरे चावतंसवत् ॥
- उद्दामः पल्लवे ! प्रोक्तः शब्दतत्त्वपरौष्ठकैः ।
 कौकमः क्षमिजातो स्यादस्थिन्यपि नपुंसकम् ॥
- 5 कूर्पासं कञ्चुके प्राहुर्दन्त्यान्तं शाब्दिका जनाः ।
 गोनामः सर्पभेदे स्याच्छिनिन्धेऽपि प्रचक्षते ॥
- पिष्टवत्यां तु चमसां वदन्ति विवुधा जनाः ।
 चमसो यज्ञपात्रस्य भेदेऽस्त्री पिष्टके स्त्रियाम् ॥
- तमोवत्तमसं प्राहुर्गन्धकारे तु तद्विदः ।
 10 तामसौ निशि दुर्गायां तामसो भुजगे मतः ॥
- तमोगुणयुतेः पुंसि पनसः कण्टकौफलं ।
 वनान्तरे कण्टके च कपिभेदेऽपि गद्यते ॥
- स्त्रियां रोगप्रभेदे स्यादृहृष्टे स्यात्पायसः पुमान् ।
 श्रौवामे परमान्नं च क्लौवं पायसमुच्यते ॥
- 15 पौनसो रोगभेदे स्यात्तत्रैव स्यादपौनसः ।
 पुक्कमौ^१ कालिकानौल्याः पुक्कमः^२ श्वपचंऽधमं ॥
- विभक्तो नाऽर्जुने क्रूरे घृणात्मविकृते त्रिषु ।
 मानसं तु मरुभेदे स्वान्तेऽपि च नपुंसकम् ॥
- हर्षे वेगे च रभसो यातुधाने तु 'राश्रमः' ।
 20 'चण्डायां राश्रमौ प्रोक्ता नान्नमस्तु निगद्यते ॥

१ गज, इति मा. ।

२ अपत, इति मा. ।

३ ल्कमो, इति मा. ।

४ ल्कमः, इति मा. ।

५ रज्ज, इति मा. ।

६ दंष्ट्रा, इति मा. ।

तृष्णातिरेकयाञ्जाम् तथौत्सुक्येऽपि गद्यते ।

वतंसः कर्णपुरे 'स्याच्छेखरेऽप्यवतंसवत् ॥

विलासो हारभेदे स्याल्लौलायामपि पुंस्ययम् ।

वौतंसो बन्धनापाये मृगाणामपि पक्षिणाम् ॥

5 श्रीवासो वृकधूपे स्यात्पङ्कजे च रमापतौ ।

श्रेयो मुक्तं शुभं धर्मेऽतिप्रशस्तं तु वाच्यवत् ॥

श्रयसौ गर्जपिप्पल्यामभयापाठयोरपि ।

समासः स्यात्तु मङ्गले तथैव च समर्थने ॥

सारसः पक्षिभेदे स्यात्सारसं सरसौरुहं ।

10 साहसं तु बलात्कारकृतकार्यं दमेऽपि च ॥

॥ इति सप्ततीयम् ॥

॥ अथ सप्ततुर्थम् ॥

अन्तंवासौ तु शिष्येऽपि चाण्डाले शान्तगेऽपि ! च

'अवध्वंसः परित्यागे निन्दने ऽप्यवचृणने ॥

अवतंसः कर्णपुरे शेखरेऽपि निगद्यते ।

कलहंसस्तु कादम्बं राजहंसे च कौर्त्यते ॥

15 कुम्भौनसः सर्पभेदे लवणासुरमातरि ।

कर्पूरे स्याद्वनरसः सान्द्रे मिह्वरसे जले' ॥

मोरटे पौलुपण्यां च चन्द्रहासेऽसिमात्रके ।
दशग्रौवस्य खड्गेऽपि, स्वेदे तनुरमं विदुः ॥
तथैव शाब्दिकजनैः पद्मे तामरमं मतम् ।
ताम्रकाञ्चनयोश्चापि, शिवे निःश्रेयसं मतः ॥
कल्याणमोक्षयोश्चापि तथा निःश्रेयसं मतम् ।
नौलाञ्जनाऽप्यगोभेदे मरिद्धेदेऽपि विद्युति ॥
पुनर्वसु ऋषभेदे कात्यायनमुनावपि ।
पौर्णमासो यज्ञभेदे पौर्णमासौ स्त्रियां तिथौ ॥
महारसः स्यात्तवर्जरे कोशकारे कसेरुणि ।
चुल्यां महानसं प्राहुः पाकागारे च तद्विदः ॥
मन्त्रौमसः स्यान्मन्त्रिण पुष्पकामौमलाहया ।
मूर्विकायां मधुरमा द्राक्षादुग्धिकयोरपि ॥
यमस्वमा स्याद्दृगायां यमुनायामपि स्त्रियाम् ।
रामेरमस्तु रामे स्याच्छृङ्गारपरिहामयोः ॥
पद्मौजागरके गोष्ठां रससिद्धिवन्नावपि ।
राजहंसस्तु कादम्बे कलहंसे नृपोत्तमं ॥
वारणसौ वारणसौ वारणास्यपि पुर्भिदि ।
विभावसुर्दिनमणौ हारभेदे च पावके ॥

१ विद्यो, इति मा.

२ पुण्ड्रकस्थे, इति मा.

३ मधुरमा स्याद्दालायां मूर्विकाया दुग्धिकाम् च, इति मा. ।

४ गोष्ठा, इति मा.

५ कविका, इति मा. ।

६ बलेऽपि च, इति मा. ।

'श्वःश्रेयसं च कल्याणं परमात्मनि 'शर्मणि ।
भवेत्सर्वरसो वाद्यभागडभेदे च धृनके' ॥

पारदे" स्यात्सिद्धरसः सिद्धवासस्तथाऽऽश्रमे ।

॥ इति मषतुर्थम् ॥

॥ अथ मपञ्चमम् ॥

हिङ्गुनिर्याम इत्युक्तो निम्बे हिङ्गुरमेऽपि च ।

॥ इति शब्दरत्नमन्वये राजकोशापरपर्याये मान्तवर्गः ॥

॥ अथ ङान्तवर्गः ॥

॥ अथ ञद्वितीयम् ॥

5 अहिर्वृचासुरे मर्षेऽप्यंहो दुरित उच्यते ।

अर्हः पूज्यतमं प्रोक्तथाहः स्याद्वामरेऽपि च ॥

ईहोद्यमे च वाञ्छायां ऊहस्तु स्याद्वितर्कके' ।

कुहः स्त्री कोकिनान्नापनष्टन्दुकलदर्शयोः ॥

ग्रहोऽनुग्रहनिर्बन्धग्रहणेषु रणोद्यमे ।

10 सूर्यादौ च ग्रहः प्रोक्तः संहिकेयोपरागयोः ॥

ग्राहो ग्रहेऽवहारे' च गुहः पाणमातुरे मतः ।

गुहा तु गह्वरे सिंहपुच्छ्यां नाऽपि तु शङ्करे ॥

१ लः, इति मा. ।

२ क, इति मा. ।

३ धरुणके, इति मा. ।

४ गगने, इति मा.

५ गौके, इति मा.

६ नि, इति मा. ।

७ बराहे, इति मा.

एहं एहाश्च पुष्पं कलत्रं चापि मद्यनि ।
गर्हा प्रोक्ता तु निन्दायां निदाघे दाह ईरितः ॥

देहः कलत्रे द्रोहो दाहनेऽपि प्रकीर्तितः ।
मात्सर्ये द्रोह इत्युक्तस्तथा नाहस्तु बन्धने ॥

5 कूटे चाप्यथ प्रोहस्तु गजार्द्धपर्वणोर्मतः ।
वाच्यवन्निपुणो तर्कं बहं पिच्छे दलेऽपि च ॥

बहु स्यात् व्यादिसङ्ख्याम् विपुलेऽप्यभिधेयवत् ।
महौ नद्यन्तरे भूमौ स्त्रियां ना तृत्सवान्तरे ॥

महस्तेजस्यथ मुहुरतिवेलार्थमव्ययम् ।
10 महो रुजि च मोहस्तु मूर्च्छनाऽविद्ययोर्मतः ॥

एकान्ते रह इत्युक्तं रंहो वेगेऽभिधीयते ।
अध्यारोहे तु रोहः स्यात्लोहं शस्त्रं च जाङ्गकं ॥

वहस्तु स्यादृषस्कन्धदेशे गन्धवहेऽपि च ।
वाहो भुजं पुमान्मानभेदाश्चरुपवायपु ॥

15 व्रीहिः स्याद्धान्यमात्रेऽपि चाशुधान्येऽपि कथ्यते ।
वृहः स्यादलविन्यामे निमाणे रुन्दतर्कयोः ॥

महो बले न स्त्रियां स्यात्स्त्रियां तु नगभेषजे ।
दण्डोत्पन्नामुद्रपणाकुमारौष्ठिवौपु च ॥

मिहस्तु राशिभेदे स्यान्मृगेन्द्रे सत्तमेऽपि च ।

20 मिहौ स्यात्कण्टकार्यां तु मिहौ स्वर्भानुमातरि ॥

वामाष्टहत्याः शुद्रायां ! स्नेहः प्रेम्णि घृतादिके ।
हाहाशब्दस्तु कथितः मन्तापे दिव्यगायके ॥

॥ इति द्वितीयम् ॥

॥ अथ तृतीयम् ॥

अतृहा' नैलिकायां स्त्री कालकण्ठवगे पुमान् ।
आग्रहोऽनुग्रहाऽऽ' मत्तयां गक्रमे ग्रहणेऽपि च ॥

5 आरोगस्त्ववरोहे स्याद्वरयोपि कटावपि ।
आरोगणे गजारोहे दीर्घत्वे च समुच्छ्रये ॥

उत्साहस्त्वद्यमे सूत्रे कटाहो महिषीशिशौ ।
कटाहो घृततैलादिपाकपात्रेऽपि कपर्णे ॥

तथा द्रौपप्रभेदेऽपि कटाहः कूर्मकपर्णे ।

10 कलहस्तु भवेद्युद्धं दातृहः कालकण्ठके ॥
चातके च नवाहस्त्वाद्य' तिथौ नववामरे ।
निग्रहो भर्त्सनेऽपि स्यान्मर्यादायां च बन्धने' ॥

निर्यूहः' शिखरे द्वारे निर्यामे नागदन्तके ।
निरूहो बस्तिभेदे स्यादृहशून्ये च निश्चिते ॥

15 प्रग्रहः स्यात्तुलास्त्रं हयादिप्रग्रहेऽपि च ।
पटहस्त्वानके न स्त्री समारम्भे तु पुंस्ययम् ॥

१ दो. इति मा.

२ श. इति मा.

३ स्वच्छ. इति मा.

४ के. इति मा.

५ शृणुः. इति मा.

प्रवहस्तु' बहिर्यात्रामातरिश्चप्रभेदयोः ।

प्रवाहस्तु प्रवृत्तौ स्यादपि स्रोतसि वारिणः^१ ॥

राजार्हं राजयोग्ये स्याद्राजार्हं जोङ्गके मतम् ।

विग्रहः कायविस्तारविभागे ना रणे स्त्रियाम् ॥

5 विदेहो नृपभेदे न्यात्कायग्रन्थे च कथ्यते ।

वेदेहौ रञ्चनामौतावर्णिक्स्त्रौपिष्ण्वौपु च^२ ।

संग्रहो वृहद्युत्तुङ्गे^३ ग्रहमङ्गपयोरपि ।

सुवहा शल्लकौगंधापद्येलापणीपु मता ॥

रास्त्रानौलिकयो, प्राक्ता सुववाह्येऽन्यन्निङ्गवत^४ ।

॥ इति हस्तम ॥

॥ अथ हस्तम ॥

10 वैरानुबन्धे धौमद्विर्गभिनाहोऽभिधीयते ।

अवग्रहो वृष्टिगंधे गजमङ्गेऽभिधीयते ॥

अभिग्रहोऽभिग्रहणेऽभियोगेऽपि च गौरवे ।

लतोङ्गमेऽवरोहः न्यादागोहेऽवतरेऽपि च ॥

अश्वारोहोऽश्ववाहे स्यादश्वगन्धोपधो स्त्रियाम् ।

15 उपनाहो व्रणालेपे तथा वौणानिवन्धने ॥

१ हस्तस्त, इति मा.

२ दिपकुसेनाभिधीयधी, इति मा.

३ इङ्ग, इति मा. ।

४ रास्त्राशकालिकयोः सुवहः सुववहेऽपि स्यादिति मा.

५ धियहो, इति मा.

६ हारे, इति मा.

'उपानत्स्यात्पादुकायामश्ववाहो महेश्वरे ।

उपग्रहस्तृपयोगेऽनुकूले व्रततावपि ॥

गन्धवाहो गन्धवहं नामायां पवने नरि ।

तनूरुहं मतं लोम्नि पतत्रेऽपि तथाविधम् ॥

5 तमोऽपहो रवो चन्द्र जिने हव्यवहेऽपि च ।

प्रतिग्रहस्तु स्वीकारे सैन्यपृष्ठे पतद्गहे ॥

परिग्रहः परिजने पत्न्यां स्वीकारमूलयोः ।

शापे च, परिवर्हस्तु राजयोग्ये परिच्छदे ॥

परौवाहो जलाच्छामे भूपयोग्ये च वस्तुनि ।

10 पितामहस्तातपितर्यपि धातरि कौर्तितः ॥

महासहा मापपण्यामम्नानेऽपि च योषिति ।

गोमयच्छत्रिकायां तु रमारोहमिति स्मृतम् ॥

वातामहो वातमहो वातुले स्याद्विदं द्वयम् ।

बलीवर्दे स्वधवहो गदितः पण्डितोत्तमैः ॥

॥ इति हचतुर्थम् ॥

॥ अथ हपञ्चमम् ॥

15 स्यात्पितामहः शब्दो विधौ पितृपितामहे ।

समुद्रगृहमित्याहुर्जलयन्त्रनिकेतने ॥

॥ इति शब्दरत्नमन्वय राजकोशापरपद्यायै ज्ञानवर्गः समाप्तः

॥ अथ ज्ञानवर्गः ॥

- अक्षः पाशे च रुद्राक्षे मर्पे कर्पे च चक्रके ।
 अक्षो 'ज्ञातार्थशकटव्यवहारे च गद्यते ॥
 आत्मनि च तथैवाक्षं तुल्यं मौवचनेन्द्रिये ।
 अक्षो महौधरे चापि भल्लके शङ्खकेऽपि च ॥
- 5 कृतवेधे^१ वाच्यनिङ्गं नष्टत्वे तु नपुंसकम् ।
 कक्षा स्यादुत्तरीयस्य पश्चादञ्चलपल्लवे ॥
 स्पृष्टापदे च दाम्बुके^२ 'कच्छवोरुत्तृणोऽपि च ।
 कक्षाऽस्त्राहिणिकाऽकाञ्चीप्रकोष्ठगजरज्जपु ॥
 रथभागेऽपि 'काङ्क्ष्यः न्यादौश्यविस्मयदृश्ययोः ।
 10 काक्षौ तुवरिकायां स्यात्सौगाष्टमृदि च स्त्रियाम् ॥
 दक्षः पटौ हरद्वये कुक्कुटे च प्रजापतौ ।
 मुनिभेदे द्रुमोऽप्यग्नौ दक्षा भुवि मता स्त्रियाम् ॥
 ध्वाङ्क्षौ कक्कोलिकायां स्याद्वाङ्क्षः काके बकेऽर्थानि ।
 ध्वाङ्क्षं कार्त्तव्यं तृणोऽपि स्यात्तर्कक भिक्षुके गृहे ॥
- 15 न्यक्षः परशुरामे स्याच्चक्षः कार्त्तव्यनिरुप्यो ।
 अक्षो 'वृष्टे गदभागडदोषभिक्षुश्चरागने ॥
 पक्षो मामाङ्गके गेहपार्श्वमाध्यविराधयोः^३ ।
 केशादेः परतो वृन्दे^४ 'बले मखिमहाययोः ॥

१ ज्ञानात्म, इति मा.

२ न्य, इति मा.

३ कर्त्तव्यमिति मा.

४ क्ष, इति मा.

५ कक्षा, इति मा.

६ द्वाभ्याम् ।

७ वृष्टे, इति मा.

८ गदशामने, इति मा.

९ शेषयोगिति मा.

१० ख, इति मा.

- पतत्रे चुल्लिरन्ध्रे च तथा स्याद्राजकुञ्जरे ।
 प्रेक्षा नृत्येक्षणे बुद्धौ भिक्षा तु भृतिसेवयोः ॥
 याज्यायां भिक्षिते वस्तुन्यपि भिक्षा निगद्यते ।
 मोक्षस्तु मुष्कटक्षे (स्यान्मृतौ) मुक्तावपौर्यते ॥
 5 यष्टो गुह्यकमात्रेऽपि गुह्यकाधौश्वरेऽपि च ।
 रौक्षं' गौते शुचौ दष्टं तथा तौक्ष्णमनोज्ञयोः ॥
 शरव्यव्याजयोर्लक्षं रक्षा रक्षणलक्षयोः ।

॥ इति त्रितीयम् ॥

॥ अथ चतुर्थम् ॥

- अध्यक्षोऽधिकृते प्रोक्तः प्रत्यक्षेऽध्यक्षमुच्यते ।
 आरक्षं रक्षणौ स्याच्छौर्यकर्मणिः दन्तिनाम् ॥
 10 उत्प्रेक्षाऽनवधानेऽपि काव्यालङ्कारणान्तरे ।
 ऋभुक्षा तु शुनामौरे ऋभुक्षः स्वर्गवज्रयोः ॥
 गवाक्षौ त्विन्द्रवारुण्यां गवाक्षा जालके कपौ ।
 गोरक्षः स्यान्नागरङ्गे गवां च परिरक्षके ॥
 परीक्षा तत्त्वविज्ञाने प्रतीक्षा मार्गलक्षणं ।
 15 पद्माक्षं पद्मबीजे स्यात्पद्माक्षो ना मतो हरौ ॥
 मत्स्याक्षौ तु लताभेदे मौनाक्षौ देवताभिदि ।
 रक्ताक्षः कामरे क्रूरे पारावतचकारयोः* ॥

१ चाक्षो, इति मा.

२ मर्मणि, इति मा.

३ वक्रयोः इति मा. ।

समौक्षा ग्रन्थभेदेऽपि तत्वे ब्रह्मो निभासने ।
गदितः शब्दतत्त्वज्ञैः मौभिक्षास्त्विन्द्रजालिके ॥

॥ इति तृतीयम् ॥

॥ अथ तत्तुयम् ॥

कर्कराक्षः खञ्जने स्याज्जलजाष्टो हये द्विपे ।
कल्पवृक्षः प्रातराशे मृगाणामपि पादपे ॥
देववृक्षः सप्तपर्णे मन्दरादौ च गुग्गुलौ ।
भृतवृक्षस्तु शाखोटं तथा श्यानाकपादपे ॥
राजवृक्षः पियान्ते स्यात्सुवर्णान्पियान्नुके ।
वीरवृक्षस्तु भस्मातककुम्भद्रुमयोर्मतः ॥
विशालाष्टो हरे ताश्रये विशालाष्टो वरस्त्रियाम् ।
तथैव देवताभेदे गदितः शास्त्रकोविदैः ॥
शकटाष्टो धवद्रो स्यात्कटाष्टमहितेऽपि च ।

॥ इति तत्तुयम् ॥

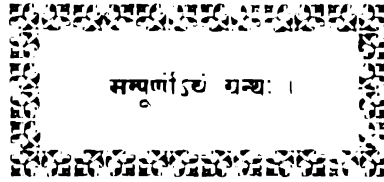
॥ अथ तपश्चमम ॥

कथितः कौमुदीवृक्षा दीपवृक्षे विचक्षणः ।

इति तपश्चमम ॥

॥ इति शब्दरत्नसमन्वये राजकोशापरपर्याये ज्ञानवर्गः ॥

कोशाः सन्ति सहस्रशः सुमनसां मङ्गल्पवल्लीभूषः ।
 स्वामोदातिशयानुमोदितजगज्जीवातवं विश्रुताः ॥
 भक्त्या श्रीमदनन्तदेवचरणे पुष्पाञ्जलावर्पितः ।
 कोशोऽयं विबुधानिमङ्गलधुरां सद्यः समारोहतु ॥

सम्पूर्णाऽयं ग्रन्थः ।

श्रीशब्दरत्नमन्वयकोशस्थशब्दानामकारादिक्रमेण सूचपत्रम् ।

अ

शब्दः	पृष्ठ	पङ्क्ति	शब्दः	पृष्ठ	पङ्क्ति
अश	१८२, ६	३२५, २	अशुषा	७४, ८	
अशक	१८२, १६		अशुषामयन	८८, १६	
अशमाचक	२८५, १०		अशुष	१८०, २	
अशु	३२५, १		अशुष	२२८, १	
अशुक	७, १२	८६, ८	अशुषमारा	३००, ८	
२०१, ८	२०३, १	३०२, १	अशुष	१६, ८	२०, १७
अशुकान्त	१८६, ११		८००, १४	८४५, १	२, ४
अशुमत	१५८, ५	१८१, १	अशुषक	७, १४	
अशुमतो	१५८, १५		अशुषकशाल	१८४, १८	
अशु	३३५, १		अशुषादी	१८४, १७	
अशुति	१३६, १८	१३५, ७	अशुषा	१३६, ११	
अशुम	३२५, ५		अशुषाक	४५, ११	
अशु	३, १	१३, १६	अशुषानभेद	२५०, १४	
अशुकाश	११२, ७		अशुषाद	३८, ८	
अशुका	१०८, २		अशुषादिभिरुदय	२००, १४	
अशुमन	१३, ७		अशुषासा	३११, ८	
अशुको	३४५, ८		अशुषा	११०, १	२४६, ८
अशुकादि	२६१, १६		अशुषा	१०७, ८	२६४, ५, ६
अशुकाय	२७, २	८३, १४	अशुषासा	१२२, ८	
		१८२, १६	अशुषासा	५१, १८	
अशुकादुधोवा	२०१, ७		अशुषासा	२५८, १०	
अशुकादि	७६, ३		अशुषा	२६४, ५	
अशुका	२४६, १०		अशुषासा	२२४, ८	
अशुकाकर्मन्	१४०, १८		अशुषा	३११, ८	
अशुका	२८४, १०		अशुषादिनाम	२१, ४	
अशुतादाहपुत्र	८४, १६		अशुषासा	११८, ६	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
अक्षरान्न	१५६. १५		१६६. ३	१८६. २	१८६. ३
अक्षिका	७. १३		२०६. ८।	२३६. २	२३७. ६
अक्षिगत	१५८. ७		२४७. १७	२७७. ३	२८४. १४
अक्षिगोत्र	२७०. १४		२६०. ६	३०१. १०	३०२. ३२।
अक्षिनामक	३३. ११		३०७. ६	३०८. ५	३२६. ४
अक्षिनामका	२६. १५				३४५. १२
अक्षिमध्य	२५५. ५	अक्षिकण		६६. १३	
अक्षिमीलन	३०२. १३	अक्षिकारिका		४५. १३	
अक्षिगन्ध	११७. ५	अक्षिकार्य		४५. १३	
अक्षिगग	१७८. २	अक्षिकितन		६६. ८	
अक्षिध	२१६. १३	अक्षिकोम		११८. १	
अक्षिहित	२४२. २०	अक्षितक		१५. १०	
अक्षोटवन	८७. ५	अक्षितजल		२६६. ५	
अक्षोपक्रम	२६१. १।	२६१. ४	अक्षिदिपनाम		३६. ८
अक्षोहिणी	११७. १६		अक्षिपाटप		२५५. ४
अश्व	२१६. २		अक्षिमिद		२४७. १०
अश्वान	१३७. २		अक्षिम		२१६. १३
अश्विलपृथ्वीपति	२४१. १६		अक्षिमध्य	१०. २	४८. ८
अश्व	५६. १।	२७०. १७		११६. ११	२३५. १६
अश्वदङ्गा	२६३. ६		अक्षिमृत		५६. ४. ५
अश्वदङ्गा	४६. ८		अक्षिप्रान		५६. ७
अश्वमी	१६१. ६		अक्षिप्रिखा	१६६. ६	२४५. ८
अश्वान्त	१३६. २		अक्षिप्रिखानक		४१. ११
अश्वस्त्य	७८. १२	८१. ४	२०३.	अक्षिचोत्र	२८४. १४
	१०।	२०३. १८	२०५. १७।	अक्षिचोत्रवर्जि	१३७. ८
	२३८. १८।	२४१. ८		अक्षिचोत्रिन	२८४. १५
अश्वध	१८३. १।	३०६. १६		अश्व	२५०. ११
अश्वग	२६६. १२			अश्वकृत	१६३. १६
अश्वगैकदेश	३००. १६			अश्वग	६३. १३
अश्व	५६. ४			२७३. ६	
अश्वक	६६. ६।	२६४. १५		अश्वनाम	५६. ७
अश्वि	२०. १८।	६६. ४।	१०३. १	अश्वमात्रक	५४. ११

शब्दः	पृ.	प.	शब्दः	पृ.	प.
अयस्मि	२८५	६	अङ्गवित्तप	२८५	१
अय	६६, १	२	अङ्गहार	२८५	१
अयमर्षग	१२२	८	अङ्गहोन	६३, ४१	१३
अयापह	२५२	११	अङ्गमंशुह	२४८	८
अयुग	१०६	२	अङ्गा	२६३, ११	१२
अङ्ग ३, ३	६६, १०	१७३, ६	अङ्गाक	२७६	३
	२२६, १६	३००, ११	अङ्गापानी	३१, १०	४५, ५
अङ्गन	१०६, १०	१६०, ८	११६, ८	१५१	५
अङ्गपाली	३११, ११		अङ्गापानो	२६५	१
अङ्गपभेदन	२०८, ११		अङ्गापिका	३१, ११	१७
अङ्ग	२६३, ८		अङ्गापिनी	११८	२
अङ्गनि	१०३, २	३	अङ्गापिन	१५६, ६	
अङ्गपा	१०८, ५	२६७, ६	अङ्गापिका	२८२, १४	२८५, ३
अङ्गपाकमन	१३३, ४			३०२, १५	
अङ्गोट	७८, ५		अङ्गाकन	१६, ४	१६६, २
अङ्गोटपादप	१२१, ८			२०५, ५	
अङ्गोटप्रसून	६०, ६		अङ्गाकनमान		
अङ्गोटकन	१६६, ४		अङ्गाकन	१६८, १६	२६६, ४
अङ्ग ५६, १	४	२५२, १६		३१६, ६	
		२६६, ७	अङ्गाम	३०१, १७	
अङ्गन	७८, ३		अङ्गामभेद	२०६, १३	
अङ्गग	२७०, ११		अङ्गामभेदा	१७४, १०	
अङ्गनि	१३७, ७		अङ्गामभेद	३१, १५	
अङ्गट	१७५, १		अङ्गामिय	८, १६	
अङ्गटा	१७५, २		अङ्गामियक	२७, १६	
अङ्गधन	२०, १२		अङ्गामानामिकोमान	१११, २	
अङ्गन	१६०, ७		अङ्ग	२५०, ७	
अङ्गना	१८१, ११	१६०, ७	अङ्गिपगो	११७, १६	
अङ्गमर्द	२४, १	२०७, ५	अङ्गल	२६२, ४	३०१, १३
अङ्गमल्लिणी	१६, १५		अङ्गला	३०१, १३	
अङ्गराग	१५३, १७	२४२, १३	अङ्गम्	२१६, १५	
अङ्गवत्	५६, ३		अङ्ग	७४, ४	१६५, १५

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
अच्छम		७४, ४	अञ्जना		१६०, ४
अच्छमगार	२४७, १६		अञ्जनान्तः	१४०, ४ । ३०४, ६	
अच्छिन्नाध्वगपडमि	२६, १६		अञ्जनावती		१६६, ६
अक्षय	१३६, ८	१६४, ८	अञ्जनी		१६०, ४
	२०७, १७ । २७४, ६		अञ्जलि		३०१, ११
अक्षयता		१३६, ६	अटनी		१६१, १
अक्ष	७५, १० । ८८, १४ ।		अटरुध		२७, १४
	१६५, १७ । २०७, ७ । २५३, १७		अटनी		३४०, १४
	२५६, ६ । २६२, ११ । २८७, १०		अट्ट	८४, ४ । २१०, १३ । २२७, १०	
	३१६, १२ । ३२१, १२		अट्टालिका		४२, ४
अक्षग		६४, ४	अट्टालिकावन्ध		३११, ४
अक्षगम्या		४६, १६	अद		६६, १
अक्षगः	१८६, ७ । २८५, १ ।		अदि		१०३, ८
	३१०, ४		अदिमादि	१८२, १२	२४२, १०
अक्षजीविक		४५, १२	अदि	१०४, ७	२२६, २०
अक्षमोटा	१८, १७ । ४१, १ ।		अदि		७, १
	१८५, ६ । ३००, ३ । ४४५, १३		अदि	६६, १ । १००, ८ । ११६, ३ ।	
अक्षपटकुी		११५, १८			२१६, ६
अक्षस्वर्गामिन		३०, १६	अदि		२२६, १८
अक्षित	१३६, ७ । १६६, ४		अदि	७६, १३ । ७८, १	
अक्षिता		१३६, ७ । ८	अदि		२६४, ११
अक्षित		१६०, १८	अदि		१२४, ८
अक्षितपत्री		१६, ८	अदि		१८४, १
अक्षि		२६४, ६	अदि		२२७, ११
अक्षि		२६५, १०	अदि	२२२, ८ । २२७, ८	
अक्ष	२०, १ । ८२, १		अदि		१४२, ११
अक्षान		२११, ११	अदि		६६, १७
अक्ष		७१, २	अदि		६७, ५
अक्षल		७१, १	अदि	११०, ४ । १५०, १४ ।	
अक्षित		१३६, १६			२४१, १४
अक्षन		१६०, २ । ४	अदि		१५१, १२
अक्षनमिद्		१६६, १	अदि		३३४, ११

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
अतिचरा		२८५, ८	अतिवृद्ध		१८७, २
अतिच्छन्न		२५४, १०	अतिवृष्ट्यादि		१२४, ११
अतिनमस्य		१६४, १०	अतिवृत्तार्थ		३४१, ६
अतिथि	१६६, १७	२४२, ३	अतिप्राय	८३, १०	१४५, २० ।
अतिथिदिष		४०, १७		१५२, १३	२५७, १३
अतिथी		३२, ६	अतिमर्जन		२०८, १
अतिथ्यन्तर		२०७, ७	अतिमात्रकृन्		४६, ६
अतिथ्यर्थ		२४२, ४	अतिमात्रयुत		४६, ६
अतिदीर्घ		२१६, १६	अतिमुन्दा		२२६, १
अतिदुःख		१६८, १०	अतिमुक्त		१०४, २
अतिदृक्		६४, १७	अतिहारा		२८५, १२
अतिप्रियवता		१७६, ७	अतिप्राप्ता		१७४, २, ४
अतिष्टु		१७८, १६	अतीत	१३३, ६ ।	१३६, १७
अतिपात		१५८, ४	अतृप्त		६०, ६
अतिपादन		२७, २	अत्यन्तशोभा		२३०, ८
अतिप्रशस्त		३३८, ६	अत्यन्तसुखवस्त		१०, ३
अतिप्रोक्त		८७, १७	अत्यय		२४१, १३
अतिप्रोक्तस्त्री		१७५, ५	अत्यर्थ		८३, ४
अतिबल		३११, १०	अत्यया		२५५, ६
अतिबला		१६०, १६	अत्युद्धा		३४२, ३
अतिभोजक		१०१, १	अत्य	२४२, ४ ।	२५०, ७
अतिमात्र		२८५, २	अति		२५०, ८, ६
अतिमुक्त	१३३, १५	१५८, ११ ।	अथ		१६८, १
		१६१, २	अथगमित		१६५, १६
अतिमुक्तक	१०, २०	२२, ३	अथवच्च		११८, १
	४६, ८ ।	१०१, १० ।	अथार्थ		७०, १०
अतियजन		२६१, १२	अद		१७२, ५
अतिगिक्त		१५८, ४	अदन		१७२, ५
अतिवाचाल		१६, ६	अदभ		२६३, ७
अतिविधा	८०, २	१०८, १५	अदम		१७२, ५
		३१०, ६	अदिति	१३७, १ ।	२८६, १०
अतिवृत्त		२०२, ६	अदितो		१६०, १६

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०
अदृश	२६३, ७		अध्यावन	१८५, ३
अदृशप्रोक्तान्त	३५, १२		अधिक	७, १६ । २५०, १७
अदृष्ट	८७, १०		अधिककृता	२६५, ६
अद्रा	१८०, ३		अधिकर्हि	१८५, १
अद्रुत	२३५, ११		अधिकर्मिक	४६, ११
अद्रुत	२५५, ५		अधिकृत	१५८, १२ । ३४६, ८
अद्यामप्रभृति	३३, ३		अधिलिप्त	१५८, ११ । १८५, ११
अदि ५०, ६ । ५१, १८ । ८६, ११			अधिग	६३, २
१४६, १६ । २१३, ६ । २५१, ३			अधिगत	१५८, ६
२६६, ७ । २७२, ७ । २८८, ८			अधिकाका	३२, ३
अदिकटक	१२७, १२		अधिभृ	२१८, १३
अदिवगान्त	२६६, ७		अधिमास	७३, १२
अदिग	६२, १७		अधिमृधन्	७, १६
अदिनितम्ब	३०८, १		अधिपद	१५१, ७
अदि(दी)भेद	५०, ५		अधिरुट	१५१, १४
अदिभेद १०१, ४ । १३४, ६ । २७२, १४ । ३१२, १०			अधिरोहिणी	११२, १३ । १२२, ८
			अधिरोहित	१५१, ६
अदिमान	३२७, ८		अधिनामन	१८६, १८
अदिपटक	८४, ४ । २८१, १८		अधिकृत	१८०, ५ । २०२, १२
अदिसन्निधि	२१३, १४		अधीन	१३३, ८
अधःपथो	२४४, १६		अधीन	२४३, १६
अधम	५, ८ । २२७, १२ । २३२, ७ । २३८, ७ । २८६, ११ । २८७, ३ । ३३७, १६		अधीन	२६३, १०
			अधीन	२६३, १० । ११
अधम	२६३, ८ । २८७, १२		अधीन	१८०, ८
अधमपुत्र	८२, ८		अधीन	८७, ११
अधमोग	११७, १५		अधीन	२४१, १६
अधमंग	११७, १७ । ११८, ५		अधीन	२४१, १६
अधवा	३१६, १		अधीन	६४, ७
अधवास्त्री	८८, ८		अधीन	५६, ८ । १० । ८६, १८
अधवा	२८५, १०		अधीन	१४८, ४
अधम	१८०, ३		अधीन	२२०, १६ । ३४६, ८

ग्रन्थः	पृ.	ग्रन्थः	पृ.
अध्यान	१२६, १५	अनर्थक	४१, १५ १८२, १६
अध्याय	६२, १२	अनर्थका	६१, ५
अध्यारूढ	१०४, ५	अनर्थकवचन	२४१, १०
अध्यागोच	४४१, १२	अनल	१४०, १ १६४, १४
अध्यात्मन	२०२, १२	१६६, २	३०१, १० ४०७, ५
अध्याहार	२८५, ३	अनलका	४२, ४
अध्युक्त	१०२, १०	अनलोत्पात	१६०, ५
अध्यादा	५२, ७ १०२, १०	अननधान	१७६, २ ४५६, १०
अध्यादोदात्त	४५, ६	अननधानक	४४१, १६
अध्याधना	११८, ४	अननवन	१६६, ८
अध्याग	१६६, ६	अननवन्का	२६४, ७
अध्वन	६, १७ ७७, ११ १८२, १	अननस्थानि	१३०, ४
	१०१६५, १ ३१५, ६	अननम	१८६, २
अध्वनिगोम	११२, १४	अनाका	१६२, ८
अध्वग	१६८, १६ २३४, १	अनाकूल	२६६, ४
	२६३, ६ २६४, १२	अनादक	६८, ११ १०२, ७
अध्वगमा	५०, ३	अनादि	६८, १७
अध्वगहन	१६०, ६	अनागक	३१, १५
अध्वगज्ज्ञान	२१८, १७	अनामका	३१, १५
अध्वय	११६, ७	अनायाम	२५६, ८
अनन्तः	२८५, २	अनामिक	४२, ४
अनघ	६६, १२	अनामिक	४१, १६
अनकू	६४, १ ७ ७८, ३	अनिध	४७४, १५
	१६१, १५ ४०६, ५	अनिमय	४४४, १०
अनन्त	१३६, १३ १६ ३३१, १०	अनिरुद्ध	१६०, २ १८४, ११
अनन्तभोगिन	८०, ५	अनिर्जिन	१४६, ८
अनन्ता	१३६, १४ १६	अनिल	१०६, ६ २४२, १
	२५७, १८ ३२४, १२	४०१, १० ४०५, २ ४०७, ४	
अनन्यवृत्ति	१६५, १५	अनिलप्रभेद	६०, ३
अनय	२४१, १२	अनिलव्याधि	४२, ६
अनर्गल	१८४, ११	अनिवार्य	२७४, ४
अनघ	६६, १४	अनीक	७, १

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
अनीकस्य	१७१.	६	अनुमा	२३७.	१४
अनीकाधिकृत	१६५.	१०	अनुमान	६१. १६ । २०२.	१०
अनीकिनी	२०२.	३	अनुमिति	२२७.	१४
अनुकम्प	६.	१६	अनुयात	१५६.	२
अनुकम्प्य	१३७. १० । ३२०.	३	अनुयोग	६७.	४
अनुकर्षण	१२२. १२	३३३. ११	अनुगम	६१. १६ । ६७.	५
अनुकूल	३४३. १८ । ३४४.	२	अनुगमिन	२६. ६ । १३१.	१०
अनुक्रम	२२२.	२१	अनुवामिन	२०८.	२
अनुग	६३.	३	अनुवृत्ति	६७.	५
अनुगन्तु	१५६.	२	अनुप्राय	२४६. १४	२६४. ११
अनुय	२४०.	१८	अनुप्राप्ति	२०२.	७
अनुग्रह	१७६. १६ । ३४०. ६ ।		अनुधक्क	६७.	५
	३४२.	४	अनुषा	३१०.	११
अनुज	७८. ४ । ६४. ७	१८६. १४	अनुक	६.	१३
अनुजीविन	३८. ७ । ६३.	२	अनुज्ञान	२०२.	४
अनुज्ञा	८२. ६ । १५६. १ ।		अनुप	२१२.	१
	२२४. १ । २२६. ४		अनुपदेग	७४.	८
अनुतर्ध	३३३. १३		अनुपमा	२३०. १२	
अनुताप	३३४. २		अनुक	२६४. १३	
अनुत्कट	१८४. २		अनुध्व	२६४. ८	
अनुत्तम	२८४. ७		अनुत्तम	१०६. ३	
अनुनासिक	४६. १५		अनुत्त	८४. ५ । १३७. २	
अनुपहत	७२. ५		अनुत्तरार्थ	८८. १०	
अनुपान्त	१३६. १५		अनेक	७. २	
अनुपाम	८६. ८		अनेकप	२६८. ४ । २७६. ६	
अनुपजुत	१०३. ४		अनेकार्थ	१८७. २०	
अनुबन्ध	१८४. १३ । २४६. १४		अनेकमूक	४५. ८	
अनुबन्धिन्	१८४. १२		अन्त	६३. १२ । १२४. ७	
अनुभव	१८५. ५ । २८२. १२		अन्तःपरा	२८५. ४	
अनुभाव	३२३. २		अन्तःपराध्यक्ष	२०३. १३	
अनुमत	१५८. ६		अन्तःपराश्रित	४६. ३	
अनुमति	१५६. १		अन्तक	७. १४ । २०. २	

शब्द	पृ.	पं.	शब्दः	पृ.	पं.
अन्तक	२६४.	३	अन्तिक्रा	७.	८
अन्तर्भाव	३१६.	१७	अन्त	११.	१६
अन्तर्भावन्	२५१.	८	अप	७७. १२ १३०. ४	१८६. ७
अन्तर्वाय	१३. १३. ८६. १८			३२०. ७	
	१५२. १५		अपकोयक	५६. १२	
अन्तर्वाण	२८५. ५		अपभागा	२५७. १८	
अन्तर्गत	१५८. ८		अप्राद्य	३२४. ५	
अन्तर्धान	६८. ८		अप्राप्ता	२६२. १८	
अन्तर्धि	२४५. ४ २६५. ७		अन्य	२३२. ८ २५६. १४	
अन्तर्मुख	५६. १०		अन्यत्र	५०. १२	
अन्तर्वर्ति	११७. १५		अन्यथा	१७०. २	
अन्तर्वर्षिक	५६. ३		अन्यथास्त	१४२. ८	
अन्तर्गच्छा	२४७. १		अन्यथाभा	१५०. १२	
अन्तर्गच्छाभि	१६१. १६ २४८. १		अन्यथ	८१. १६	
अन्तिक	३. ३ ७. ५ १४. १०		अन्तर्मन्त्र	३४. ११	
	५६. १ १२४. ७ १४२. ८		अन्तर्	७. १६	
	२३०. ११ २६८. १७		अन्तर्भूत	२०२. ७	
	३३६. १४ ३६१. १३		अन्तर्ज्ञान	२४७. ३	
अन्तिकसर्पण	२३०. १४		अन्तर्गत	६८. ७	
अन्तिका	७. ५ ७. ६		अन्तिक	१६१. ८	
अन्तर्वासिन्	३३८. ११		अन्तर्धाम	६१. ७ १५६. १६	
अन्त	२३२. ७			११४. १२	
अन्तर्गत	६५. १४		अन्तर्धाम	६१. ७ ११७. १८	
अन्त	१७२. ४		अन्तर्धित	१५६. ११	
अन्तक	७. १६		अप	५८. ११ ११५. १०	
अन्त	१८०. ३			३१०. ३ २५१. १०	
अन्तक	७. ८		अपकर्षण	११०. ४	
अन्तर्का	१०. १७ २४. १४		अपकाशित	६८. ४	
	२७२. ३ २८१. १७		अपक	३२२. ६	
	२८४. १८ ३३७. ८		अपकर्तक	२१३. १६	
अन्तर्मन्त्र	१०८. ५		अपनय	२४१. ४ २८५. ८	
अन्तर्	८३. ४		अपनिधि	१५८. १६	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
अपटान्तः	२६३.	७	अपटिच्छत	३८.	४
अपटिका	३२.	२	अपगा	३८.	१४ । १०६. २
अपद	८७.	११	अपयलोचिताध्वन	२२३.	८
अपतिपुत्रा	२६३.	१४	अपलाप	२१३. १२ । ३०१. १२	
अपथ	२००. १८ । २४२. १			३२०. १२ । ३२३. १	
	३२०. १४		अपलामिका	४६.	२०
अपत्रपिपा	१२२. १५		अपलेख	५६.	६
अपथ	१७०. २		अपवर्गक	४६.	२
अपटंश	३३६. १६ । ३२८. १५		अपवर्ग	६७. १ । २४८. ६	
अपद्वय	२६८. ३		अपवाद	६. १३ । १५६. ३	
अपध्वस्त	१४४. २० । १५८. १२ ।			१७३. ७ । १७८. १	
	१६२. ११		अपवादक	२०.	७
अपलय	१४०. २		अपवित्र	२८५. १२	
अपनीत	१५३. ६		अपशब्द	३२८. १६	
अपङ्ग	१६३. ६ । २१३. १२ ।		अपछ	६४. ५	
	३२३. १		अपमर्ष	२५३. २०	
अपभाषणा	७४. १५		अपमय	२४८. २	
अपभ्रंश	३२८. १६		अपक्वान	१५८. १	
अपमर्द	६८. ४		अपकृष्ट	१२८. १८	
अपमान	१६४. ३		अपकृष्टा	२८५. ६	
अपमूर्धकलेवश	१८३. ८		अपकृष्टाग	१३२. १२	
अपम	३६४. १ । २		अपक्षित	१५६. १०	
अपमभादपक्ष	२४८. ४		अपक्षत	१२८. १६ । १३५. १० ।	
अपमभृत्	३३४. १२			१५८. १	
अपम	२६४. २		अपाङ्ग	६३. ४	
अपमजित	१६६. ४		अपाक्षित	१३६. ५	
अपमजिता	१६६. ३ । २६८. ६		अपाक्षीन	२०२. ५	
अपमध	५६. ५ । ३०. १३ ।		अपान	१६०. १	
	२८१. १२ । ३३२. ६		अपानाय	१७६. ४	
अपमधामिनय	७२. ६		अपाप	६६. १२	
अपमाह	२०२. ६		अपामार्ग	४०. ७ । ५०. ४	
अपमाहवत्	१०६. १२			२८२. १ । ३२३. १४ ।	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
अपामूल	३२०.	१४	अष्ट	१७२.	३। १७७. ८। ३३१. ३
अपार्श्वचन	२१४.	८	अश्वि	१८०. १	१८२. ११
अपार्श्वचस	१७१.	८	अश्विग		६३. १
अपावृत्त	१५८. १०		अश्विजलवगा		८८. ५
अपावृत्ति	२०३. १	२०३. ८	अश्विमगरको		४६. ८
अपिप्लव	३११. ८		अश्विजलवगा	२७६. १४	
अपीनस	३३७. १५		अभय	२४१. ६	
अपुपभेद	२२. १०		अभया	२५. ५	१६५. १३।
अपुर्ण	१०८. ५			२४१. ६. ७	३३८. ७
अपूर्वार्थसम्प्राप्ति	६१. ११		अभाग्य		१७४. २
अपृथग्यत	१३१. ८		अभान		३१८. १
अपेक्षा	१६८. ५		अभाषण		११७. १७
अपोगाद	१०१. १		अभाष्य		२८४. १८
अपक्राद	२१६. १२		अभिग्या		२४१. ८
अपगुण	११७. १३		अभिगृह	२८५. ८। ३४३. १२	
अप्रतिग्रह	१८२. १		अभिग्रस्त		२०२. ६
अप्रधान	५८. ३	१०४. १३	अभिगृह्यण		३४३. १२
अप्रतिभ	१७७. ८		अभिजन		२०१. २
अप्रसा	२२७. १५		अभिज्ञान		१५८. ८
अप्रसूतानागो	२२६. १२		अभिज्ञ	६६. ३। ८३. ८। ११२. १८	
अप्रिय	६. १४	२७. २। ८७. ६	अभिज्ञाक्त		१६२. ७
अप्रम	२१८. ४		अभिधान	२२४. १०	२३२. १३।
अप्रमोभिद्	२४. १६				२४१. ८
अप्रमोभेद	२०७. १६। २४१. ११।		अभिधय	१६८. ५। २४७. ६	
	३०३. १२। ३३४. १२। ३३६. ६		अभिनय	२७. ६। २४७. ५	
अउल्लङ्घादि	२३६. ११		अभिनय	१८७. २०। २७४. १८	
अवद्ध	१८२. १६		अभिनयोद्धिद्	१८७. १६। २६४. ८	
अवद्धमुख	५८. ३		अभिनाह		३३३. १०
अज	२०. १। ७५. ११। ७६. १		अभिनिर्याण		१२२. ८
अजकन्द	८१. ३		अभिनिर्याण		२०८. ४
अजकण्ठ	१८२. ७		अभिनोत		१५८. ८
अजिनोपति	१६६. ७		अभिपन्न		२०२. ६

જાણ્ય:	પૃ.	પા.	જાણ્ય:	પૃ.	પા.
અભિપ્રાય	૧૭૨, ૧૨	૨૪૭, ૫	અભિજ્ઞત	૧૪૮, ૬	
	૨૪૭, ૬	૩૧૭, ૧૬	અભિજ્ઞાત	૨૮૪, ૧૩	
અભિમત		૨૮૪, ૪	અભોક	૬, ૧૧	
અભિમર્દ		૧૭૮, ૩	અભીક્ષ્ણ	૧૦૬, ૧	
અભિમાન	૬૭, ૧૫	૨૦૨, ૧૧	અભોક	૧૧૬, ૧૬	
	૨૪૬, ૧૫	૨૮૫, ૨	અભોષુ	૩૩૧, ૧૩	
અભિયાન		૬૭, ૩	અભોલુ	૮૭, ૧૦	૧૨૦, ૭
અભિયુક્ત		૧૫૮, ૧૦	અભોલિત	૧૫૮, ૨	
અભિયોગ	૬૭, ૩	૨૮૪, ૧૩	અભુજ	૭૮, ૪	
		૩૪૩, ૧૨	અભ્યધિક	૧૦૩, ૫	
અભિરૂપ	૧૬૧, ૧૫	૨૧૩, ૧૦	અભ્યન્તર	૨૮૫, ૫	
અભિલાષ	૧૨, ૧૬	૮૩, ૭	અભ્યમિત્રિન	૧૨૨, ૧૧	
	૧૦૧, ૧૩	૨૨૨, ૧૪	અભ્યર્ગ	૧૦૬, ૪	
અભિલાષવિવર્જિત		૨૪૩, ૨૦	અભ્યવકર્ષણ	૨૭૩, ૧૮	
અભિલાધા	૬૬, ૧૨	૭૧, ૧૭	અભ્યવહાર	૬૧, ૧	
		૩૩૩, ૧૩	અભ્યવહૃત	૧૬૬, ૧	
અભિલાષક		૪૫, ૧૨	અભ્યસન	૩૩૬, ૧૪	
અભિવાદક	૪૫, ૬	૨૭૬, ૬	અભ્યસ્ત	૧૩૦, ૧૮	
અભિલૂહિ		૧૭૮, ૨	અભ્યાગમ	૨૩૦, ૧૧	
અભિલ્યાપિ		૨૦૬, ૧૬	અભ્યાગારિક	૪૬, ૪	
અભિશાસ્ત	૧૫૭, ૧૪	૧૫૬, ૧૫	અભ્યાનત	૧૫૬, ૧૫	
		૧૬૩, ૧૬	અભ્યાસ	૩૩૬, ૧૪	
અભિશાસ્ત્રિ		૧૫૬, ૩	અભ્યાહાર	૨૮૫, ૮	
અભિધક્		૬૭, ૨	અભ્યદમન	૨૩૦, ૧૧	
અભિધવ	૧૮૬, ૧૨	૨૦૧, ૩	અભ્યુપગમ	૨૩૧, ૧૧	૨૮૫, ૩
		૩૨૩, ૩	અભ્યુપાય	૧૨૬, ૫	૨૫૫, ૧૭
અભિધક્ષ્ણત્રિય	૧૬૬, ૧૬		અભ્ર	૨૫૧, ૨	
અભિધૃત	૧૩૪, ૧૬		અભ્રક	૭, ૨	૭૮, ૧૨
અભિધ્વક્	૭૧, ૧૭			૨૬૧, ૧૩	૩૦૬, ૬
અભિસર	૨૮૫, ૧૧		અભ્રગ	૬૨, ૧૭	
અભિસારિકા	૪૬, ૭		અભ્રમાતૃક	૬૭, ૧૬	૬૮, ૪
અભિમ્યન્દ	૧૭૮, ૨			૧૬૦, ૧૭	૩૬૪, ૬

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
अभ्यसु	२२७.	१५	अभ्युत्थानसूत्रा	३३.	१६
अभ्युत्थान	२६६.	१३	अभ्युत्थ	८७.	६
अभ्युत्थान	२७४.	६	अभ्युत्थ	६६.	१३
अभ्युत्थान्तिन	२५१.	८	अभ्युत्थ	७.	११
अभ्युत्थान्तिन	२०७.	१	अभ्युत्थ	६६.	८
अभ्युत्थान्तिन	२०७.	१७	अभ्युत्थ	३३६.	७
अभ्युत्थान्तिन	१३६.	१८	अभ्युत्थ	३३६.	७
अभ्युत्थान्तिन	२६४.	१५	अभ्युत्थ	६४.	७
अभ्युत्थान्तिन	२४८.	१७	अभ्युत्थ	४६.	१०
अभ्युत्थान्तिन	२०. १७ २७. ५७. ५७.	५७. ५७.	अभ्युत्थ	७.	२२८. १६
अभ्युत्थान्तिन	२६३.	१५	अभ्युत्थ	२६.	१८. १५. १८६. ६.
अभ्युत्थान्तिन	२००.	१८	अभ्युत्थ	२१६. १	२७६. १५
अभ्युत्थान्तिन	१६४.	२	अभ्युत्थ	२७७.	७
अभ्युत्थान्तिन	१६६.	२	अभ्युत्थ	८१.	६
अभ्युत्थान्तिन	१६६.	१	अभ्युत्थ	१५८.	१४
अभ्युत्थान्तिन	११७.	१३	अभ्युत्थ	७८. ७	७६. ८
अभ्युत्थान्तिन	३८२.	१	अभ्युत्थ	६.	१४
अभ्युत्थान्तिन	२२२.	३	अभ्युत्थ	३३८.	११
अभ्युत्थान्तिन	२४२.	१. २	अभ्युत्थ	२६६.	४
अभ्युत्थान्तिन	१४७.	८	अभ्युत्थ	२६५.	६
अभ्युत्थान्तिन	२७७.	१७	अभ्युत्थ	३३३.	५
अभ्युत्थान्तिन	२४७.	३	अभ्युत्थ	३३२.	१०
अभ्युत्थान्तिन	१३७.	४	अभ्युत्थ	२७२.	४
अभ्युत्थान्तिन	१८५.	१	अभ्युत्थ	१५८.	१४
अभ्युत्थान्तिन	२६४.	१४	अभ्युत्थ	१५६.	१२
अभ्युत्थान्तिन	३४७.	५	अभ्युत्थ	६०.	८
अभ्युत्थान्तिन	५५.	१	अभ्युत्थ	१६८.	१८
अभ्युत्थान्तिन	६३.	७	अभ्युत्थ	३०६.	१८
अभ्युत्थान्तिन	६. १४ ३६. १६ १३६. २	१३६. २	अभ्युत्थ	२४६.	१४
अभ्युत्थान्तिन	१८२. १३ ३३२. १८	३३२. १८	अभ्युत्थ	७४.	१
अभ्युत्थान्तिन	५६. ११ १३६. ६	१३६. ६	अभ्युत्थ	२१८. ३ २२३. १३	१
अभ्युत्थान्तिन	२५५.	२	अभ्युत्थ	२६६.	१६

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
अम्भोगतोपल	११, १६		अम्भुलि	१६०, १७	
अम्भोधर	२६०, १६		अम्भुलिशत	१८८, १७	
अम्भोधि	१६६, १६		अम्भु	२६४, ११ ; १२	
अम्भय	२४२, १२		अम्भुविन्द	१७८, ४	
अम्बाहिमिका	३४५, ८		अम्भुवो	३१६, २	
अम्बुलोमिका	४६, १०		अम्भुस	३३६, १५	
अम्बुलोमी	६४, ४		अम्भुति	३८, १४ ; २३६, १३	
अम्बुवेतस	२२५, ३		अम्भुल	३०१, १६	
अम्बुल	१५, ६	८८, ६	अम्भुलक	३१, १६	
	१६०, १३	३४४, ११	अम्भु	२२५, १४ ; २५६, १४	
अम्बुलक	२६, ४		अम्भुयुक्त	१६३, १६	
अम्बुकोधधि	२७०, १५		अम्भुयु	३४, ११ ; ८७, ७ ; ६	
अम्बुल्लत	१३४, ४		अम्भुल्लपाटप	३०८, ३	
अम्बुद्वार	७, ७		अम्भुल्लद्वयो	३२८, ८	
अम्भुयार्थक	२२७, १४		अम्भु	२५०, ६	
अम्भुट्ट	१७४, ८		अम्भुल	७२, १०	
अम्भुल	१६०, ४		अम्भुलि	७२, ६	
अम्भुल्लज्जा	७५, २		अम्भुल्ल	१०८, १३ ; १४, २४८, १२ ;	
अम्भुल	२३२, ४			२५३, ७ ; २५५, ७	
अम्भुल्लान्त	१६, १४		अम्भुल्ल	६४, १४	
अम्भुल्लिक	४६, ६		अम्भुल्लतो	३११, ६	
अम्भुल्लक	३२, १		अम्भुल्लक	१६४, ३ ; २८४, ३	
अम्भुल्ल	१५८, १		अम्भुल्ल	६३, ५	
अम्भुल्ल	६२, १६ ; ३३३, ७		अम्भुल्ल	२, ११ ; ३, २ ; ११, ६	
अम्भुल्ल	२६३, १२ ; १३ ; ३०८, १८		अम्भुल्ल	१७, २ ; २२, १६ ; १०८, १४ ;	
अम्भुल्ल	१५६, १२		अम्भुल्ल	१६४, ६ ; १७ ; १६६, ३ ;	
अम्भुल्ल	५६, ८		अम्भुल्ल	१८६, ३ ; १८६, १४ ; १६४, ८ ;	
अम्भुल्ल	१५०, १०		अम्भुल्ल	२०४, ८ ; २०६, ८ ; २५१, ३ ;	
अम्भुल्ल	४५, १५		अम्भुल्ल	२६२, ५ ; ६ ; ३३६, १०	
अम्भुल्ल	१०८, १२		अम्भुल्ल	३, २ ; २७, ७ ;	
अम्भुल्ल	२७६, १६		अम्भुल्ल	११७, १८ ; १३७, १८ ;	
अम्भुल्ल	३२, १० ; १३७, ६		अम्भुल्ल	२४०, १३ ; २७७, १६	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०					
अर्कपारिषादिक	२७८.	१२	अर्थनिर्णय	१५०.	१६					
अर्कपत्र	२०६.	१६	अर्थनीय	२४२.	६					
अर्कपुनक	१६५.	७	अर्थपति	१५६.	५					
अर्कयोषित्	२४५.	१२	२३६.	२	अर्थपात	१५६.	५			
अर्कसागधि	१०८.	१३	अर्थपत्	१५१.	६					
अर्गल	७८.	४	अर्थविद्	८.	४					
अर्गला	३०१.	१४.	१५	अर्थश्रुत्य	३८.	८				
अर्गलिका	४२.	२	अर्थसंयुक्त	२४२.	६					
अर्घ	६६.	२.	३	२४२.	८	अर्थसंज्ञान	३२५.	१२.	३४०.	१०
अर्घार्थ	२४२.	८	अर्थसूचना	८२.	६					
अर्घ्य	२४२.	८	अर्थिन	१७.	१०।	१८.	६।			
अर्चन	१२२.	१३	१६८.	२।	३४५.	१३				
अर्चना	१६३.	७	अर्भोपित	२५६.	८					
अर्था	७१.	१	१५८.	१६	अर्थ्य	२४२.	५			
			२४३.	१	अर्दन	१६८.	१६			
अर्चित	१३५.	६.	११	अर्दिन	१४६.	१०				
अर्चिष	७१.	१	२०१.	१६	अर्थ	१८०.	१			
अर्जुन	१०५.	७	१६०.	६.	अर्थशब्द	२८४.	१६			
२४७.	१२	२५६.	६	३४७.	१७	अर्थशरीर	३०४.	१७		
अर्जुनकामुक	३००.	१	अर्थशरीर	३०४.	१६					
अर्जुनहम	२००.	६	अर्थपात्रावन	१६५.	३					
अर्जुनधन्वन	३२७.	२	अर्थमुखि	१३.	१					
अर्जुनपादप	२६०.	१८	अर्थमात्र	१७०.	११					
अर्जुनभुञ्जह	१६६.	१०	अर्थमूलि	१४६.	६					
अर्जुनरथ	३४४.	६	अर्थार्थ	१८२.	१६					
अर्जुनकक्षा	२६५.	१५	अर्थन्त	१७५.	४.	५				
अर्जुनाग्रज	२२५.	३	अर्थानकामुक	३६.	१०					
अर्जुनी	१६०.	११	२५१.	१३	अर्थिन	१४५.	६			
अर्गम	१०३.	७	अर्जद	१७५.	३					
अर्थ	१६८.	३	३३६.	५	अर्भक	७.	४।	२३.	८	
अर्थग	६३.	६	अर्थमन	२४७.	१५					
अर्थन	१८४.	१५	अर्वतो	१६६.	३					

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
अर्वाचीन	२६८.	२	अलिङ्ग	२३. १५ । १७३. ३	
अर्ध	३३०.	१		२८५. ५ । २६६. १८	
अर्ध	३३०.	६	अलिन	१०५. १८	
अर्द्धा	१०८. ११		अलिप्रिय	२४७. ४	
अर्द्धत	१८७. १ । २१६. ७		अलिभूत	१५८. २	
अर्द्धत	८३. ३ । १३६. १		अलिमक	३१. १२	
अलक	६. १२		अलिग्रामि	१५८. ३	
अलका	६. १२		अलीक	६. १५ ५७. १३	
अलको	२६४. ३		अन्य	७. १ १७. ७ ६४. ७	
अलकाशाग	३२१. १			१७४. ३ १८७. ६ । २१०. २	
अलक्ष्यो	१४५. ६		अन्यक	३२६. २०	
अलक्ष्यवस्तु	५६. २		अन्यग्राम	२६८. १०	
अलघु	२५३. २		अन्यतन्	१४०. १३	
अलम	२६५. ५		अन्यग्रामी	२८१. ११	
अलमर्थ	१०५. १८		अवका	२८२. १६	
अलङ्कारिणी	१२२. १४ । १६७. ४		अवकर्षणा	१२२. १४	
अलङ्कारिणी	१२२. १५		अवकाश	७२. ३ । १८२. ५	
अलङ्कार	११४. ७ । १८४. ४ । १६१. ५ । २८४. ५			१८६. १० । २६४. ३	
अलङ्कारान्तर	१६६. ८		अवकीर्णा	११७. १५	
अलक्ष्ययोग	२३२. १०		अवक	३६०. १७	
अलम्ब	२१६. १६		अवगत	१५८. ७	
अलम्बध	१६४. १४ । ३३३. १४		अवगम	२३१. ११	
अलम्बधा	३३३. १५		अवगीत	१५६. ७	
अलक	७. ६		अवग्रह	३४३. ११	
अलम	६३. १८ । १३३. १६ । ३३६. १३		अवग्रहणा	१२२. ७	
अलसा	३३६. १४		अवघात	१२६. ११	
अलाव	६८. ३ । २१६. १४		अवचूर्णन	३३८. १२	
अलाव	२१६. १४		अवचूर्णित	१५८. ३ । १२	
अलि	३१. ११ । ५०. १० । ५७. १७		अवच्छेद	१३. १३ १३०. १६	
	२६५. ५		अवजय	२४७. ७	
			अवज्ञा	८२. ८ । ३०१. ७	
			अवज्ञात	१५८. ७	

शब्दः	पं.	पं.	शब्दः	पं.	पं.
अवट	८७, १२	१२६, २	अवयव	८८, १४	१६६, १०
अवटीट		४६, १७		१६८, १६	२१८, १५
अवतंस	२८६, १५	३३७, २	अवयवभेद		५, १७
		३३८, २	अवयवमात्रक		२०, १४
अवतर		३४३, १७	अवयवान्तः	२१, ८	१०८, ४
अवतराग		२८४, ६		११७, २	२५१, ७
अवतराह	१६८, १८	२८४, ६			२५८, २०
अवतरागग		१२२, १३	अवतः		२६४, ५, ६
अवदात		१५६, ६	अवतज	७८, ४	७६, १६
अवदान		२०२, ४	अवतर्ग		१२३, १०
अवदागग	१२२, ११	२६६, १५	अवतः		२६४, ६
अवदोर्ग	११७, १४	११८, ४	अवतोष	१५४, १८	१८४, २
अवधान		१८७, १५	अवतोषिक		४६, ७
अवधागग	१२४, ४	२५८, १०	अवतोष्ठ	३४२, ५	३४३, १७
अवधाह		२४१, १०	अवर्ग		१०६, २
अवधि	१८७, १६	२२४, १२	अवलय	२०२, ८	२२६, १२
		२६४, ४	अवलयन		१६८, ५
अवध्य		२४१, १०	अवलयम्ब		१६६, २
अवध्वंस		३३८, १२	अवलय		५६, ७
अवध्वस्त		१५८, ३	अवलेप		२१३, ११
अवन	११४, १५	१६८, १	अवलोक्त		११६, २
		२७४, १३	अवलोकनीय		२७३, ७
अवनन		१५६, ११	अवलोकित	१३८, १२	१६६, ५
अवनाट		४६, १	अवलग्न		३२८, ४
अवन्तिसोम	२३१, १०	३१४, ४	अवशासन		३२८, ७
अवन्यादि		१४७, ७	अवश्याय		२४६, १५
अवपात	१६४, ७	३२८, १६	अवष्टब्ध		१८४, १०
अवबुद्ध		१४०, ७	अवष्टम्भ		२२१, १०
अवस		२७७, १३	अवसक्ति	४५, १०	४६, १४
अवसद		१७८, ३	अवसज	६६, ५	२२६, १०
अवसानकृत्		२६, १४		२६०, ५	२८४, ८
अवसानित		१६५, १६	अवसान		१५५, १०

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
अवमानक	१३४.	१०	अव्यक्तमधुरध्वनि	२६५.	१२
अवमानग	१५६.	४	अव्यक्तगग	१०८.	१४
अवमिन	१३४.	१४	अव्यक्तवाच	८६.	३
अवम्लक	२८४.	८	अव्यक्तवाचिन	३०६.	८
अवम्या	३२६.	१	अव्यय	१६६. १६ । २४१.	५
अवस्थिति	२७४.	१४		२५०.	७
अवहाग	२८५. ६	३४०. ११	अव्यवहित	१६५.	१५
अवहित	१५२. १७ । १५६.	२	अशान	१११. ६ । १३३.	२
अवहेल	११८.	१	अशानि	१६०. १६ । २५	
अवागर्थ	४०२.	५	अशानि	१०२. १३ । १०३.	६
अवाय	१५६.	१५	अशानम्भव	३२४.	१७
अवाच	५.	६	अशानम	२६४.	१०
अवाची	७२. ६ । २३८.	१८	अशुभ	८६. ७ । ८ ८७. ७ । ८	
अवाच्य	२८५. ४		१३७. ७ १६८. १६ २४०. १२		
अवाम	१११. १७		अशुभकर्मन	२३८.	३
अवि	३१६. ६		अष्टक	६३.	५
अविक्रय	२१६. ४		अष्टकवदहध	२७२.	५
अविकान	७. ८		अशोक	६. ६ । १० २१४. ४	
अविद्व	१८४. १०			२२५. ११ ३०६. ११	
अविद्या	३४१. १०		अशोकदम	२११. १	
अविनीत	१६४. १६		अशोकपादप	१०. २० १६१. १५	
आवनेय	२४७. ७		अशोकपथ्य	२१२. १२	
आवलम्बित	१८४. १०		अशोका	६. १०	
आविवाद	१५५. ६		अशोका	१६०. १६	
आवश्याम	३२०. १२		अशोकी	१६०. १४	
अनिस्पृष्टार्थवचस्	३१०. १८		अशमकौट	६१. १५	
अवीचि	७२. १०		अशमचक्र	१३. १६	
अवीरा	२६३. १४		अशमजाति	१०६. २०	
अकृद्धान्तःपुगप्रेष्या	१६०. १५		अशमदागग	४. ७	
अवेक	३०१. १२		अशमनिग्रह	१२५. १२	
अवेला	३०१. १२		अशमन्त	१३७. ३	
अव्याक्त	१३६. १२		अशमन्तक	३१. १४	

	पृ०	प०	शब्दः	पृ०	प०
अश्वनिक्ता	१२६.	२०	अश्वराज	३६३.	१४
अश्वपथ	३२४.	१३	अश्वराजक	२६८.	५
अश्वभेद	२१.	१२	अश्वारोह	२७.	१४
अश्वयत्नक	८८.	१७	अश्वशाल	३३१.	१२
अश्वशपथ	२७२.	६	अश्वशानक	२६७.	१०
अश्वमाग	२८५.	११	अश्वमङ्गल	२४१.	१४
अश्वद्वय	१७१.	६	अश्वमहाज	२७४.	६
अश्वव	३१६.	३	अश्वजत	२४१.	१४
अश्व ८४. ६ १०३. ८	२६८.	११	अश्व	३२२. ४	३३५. १०
अश्व १३२. ७	२५०.	१४	अश्वार्तिपाकक	१६.	८
अश्व १४. १७ ५५. ७	६५. ७	अश्वान्त	२७५. १६		
६६. ११	८६. १०	६७. १३	अश्वारोह	३४३. १४	
१२६. १०	२२६. १५	२६३.	अश्वारोमा	१६२. १७	
१०० ३१५. ६	३२२. २१	अश्वारत	११६. १५ १३४. ३		
	३४१. १४	अश्वामन	११२. १६		
अश्वकर्णाव्यवृत्त	२३६. ६	अश्वनीमन	१६६. २		
अश्वख	२७. १०	अश्वनीमन	२५५. ११		
अश्वगति	२७. १४ ३७. २०	अश्वन्यादिनामा	११६. १३		
५३. १५ १२६. १५ १५२. ५		अश्वीय	२४१. १४		
अश्वगत्या	६४. ११ ३४३. १४	अश्वरोगी	२४४. ७		
अश्वन	१११. १ ३३८. ६	अश्वन	८३. ५		
२७४. ६ २८४. १०		अश्वरुनी	३४२. १		
अश्वत्या	१७०. १ २०३. १५	अश्वपद	१७७. १५ १६		
	२२४. १७	अश्वि.	८३. ६		
अश्वत्या	१७०. १	अमस्कृत	१५३. ३		
अश्वपदामय	७४. १४	अमङ्गल	१३७. ४		
अश्वनुधा	६८. ५	अमकुच	८४. ८		
अश्वभेद	८०. १५	अमङ्गलनामकन्या	२५३. ६		
अश्वमात्र	२३८. १६	अमनी	११२. ७ १६५. १०		
अश्वमाग	२८६. ६		३०६. १		
अश्वमारक	२२१. ११	अमनीमन	२८७. ५		
अश्वमेध	६८. ६	अमत्कर्मफल	२८. २		

	पं.	पं.		पं.
अलख	६, १४ । १३७, २		असुधारक	१२२, १०
अलख	३१८, १		असुर १८, १७ । ३५, २ । २३७, ३ ।	
	१८०, ६		२३८, १० । २६४, १७ । ३३५, ३	
अलनपर्वी	३१०, १२		असुरा	२६४, १७
अलनोष	१३७, ६		असुरान्तर	७, ८ । ७१, १४
अलमिधि	२५५, १८		अमृताय	११८, १
अलमोक्षप्रवर्तक	१२३, १७		अमृतधरा	२८५, ७
अलम्यक्त	१५३, १		अमृत	१३१, १२
अलम्यत	२४३, २०		अना	१२४, ६
अलव	२६४, १६		अनकूम	११२, १६
अलहन	२२७, १३		अनकूमन	१४५, १४
अलक्ष्यपङ्कज्यसि	२७८, ८		अनालस	१६६, ११
अलाकल्य	२४८, १८		अमिह ८, १२ । २३८, ३ । ३३७, ४	
अलाग	६०, ८ । १३३, ३ ।		अमिह	४३, १८
	२६४, ६		अमिसंहार	२६३, १५
अलि ३५, ४ । ५८, ८ । ८८, ७ ।			अम्यल	३२५, १५
२७१, १८ । ३३५, १			अलेहन	११४, १८
अलिकाधर	१६, १३		अस्पष्ट	८७, ६
अलिकोश	३२६, ५		अस्मन्तक	३१, १३
अलिजो	१८०, १५		अस्मिन्नर्थ	२५०, ७
अलित १३३, १८ । १३७, ५ ।			अस्त्र ५, १४ । ७०, ४ । १८८, ८ ।	
२२५, १४			२११, ७ । २५०, १४ । २५१, १ ।	
अलिधारक	४६, २		२५३, १६ । २६०, १७	
अलिधारालम्बनधारिन्	८१, १०		अस्त्रप ३२१, ६ । ३२७, २०	
अलिधेनुका	४६, १०		अस्त्रपभिद्	३४, १७
अलिधावक	४६, १३		अस्त्रवत्	८४, ८
अलिपत्र १२१, २ । २८४, ११			अस्त्रान्तर	१३३, १३
अलिपत्रक	४५, ८		अस्त्रि	१०४, ८
अलिपुत्री	३५, ४ । २८५, ७		अलम्ब	३१०, ५
अलिपुत्रिका	४५, १० । ४६, ११		अलाध्याय	१६२, ८
अलिमात्रक	३३८, १		अक्षैरि	२३५, १
असु १०६, १० । ३३५, २			अक्षयुज	२८७, ६

ग्रन्थः	पृ०	पं०
अष्टाङ्गार	५१, १७।	२८५, २
अष्टाङ्गारिन्		२८५, ६
अष्टाङ्गुति	१५८, १५।	२१०, १६
अष्टनवस्त्र		१७, १३
अष्टन्	१८७, ११।	३४०, ६
अष्टम्यविका		४५, १४
अष्टमहमिका		५१, १७
अष्टर्पति		१५८, ५
अष्टमुख	५६, ३।	३३२, १७
अष्टन्या		२४१, ११
अष्टार्थ		२४१, १५
अष्टि	२२, ४। ५७, ६। १४।	
	५८, २। ६०, १८।	६४, ५।
	६५, ११। १८।	७७, १७।
	७८, १। ८२, ५।	१६३, १८।
	२०४, १४। २४०, ४।	२५४, १७।
	२५५, १३। २६२, १०।	२८७, १२। ३४०, ५।
अष्टिकरख		१०७, २
अष्टिफणा		६१, १
अष्टिमुञ्		७८, १६
अष्टिभेद		२८५, १
अष्टिप्रगौर		६१, १
अष्टिना		२२४, ६
अष्टिमित		१३६, ११
अष्टेह		२६४, १८
अष्टोपबधिका		५२, १
अष्टोरात्र		२८४, १८

आ

आकम्पित	१५८, १७
आकम्प	१८८, १५ २६५, ५

ग्रन्थः	पृ०	पं०
आकम्पित		१३४, ५
आकर्ष	३३१, १३।	१४
आकर्षक		८४, ५
आकजन		२०३, ३
आकम्प		२८२, ६
आकम्पक		३२, ५
आकाङ्क्षा		२०३, ३
आकाङ्क्षिन्		१८१, १०
आकाङ्क्ष	२११, ४।	२६५, ४
आकाङ्क्ष		१८१, ७
आकाङ्क्षिकी		३२, ११
आकाङ्क्षा	८, ८। ६४, २।	७५, ८।
		२८८, २
आकाङ्क्षरेखा		३१४, ७
आकीर्ण		१०८, ६
आकुल		२५८, १८
आकृति	१४८, ५। २००, २०।	
	२२६, १। २६५, ४	
आकृष्ट		१३३, १४
आकृष्टाग		१०२, ७
आकृष्टि		२१२, ४
आकन्द		१७५, ७
आकम		३४२, ४
आकमगा		२२२, ११
आकाम्ना		१८४, १०
आकोश	६७, २। ११८, ७।	
		२११, ८
आकोशक		३२, ८
आकोशकर		३२५, १४
आक्षेप		८, ६
आक्षेपक	३२, ६। १०८, २।	
		११२, ४

	पृ०	पं०		पृ०	पं०
आखनिक		३२, ७			७४, ५
आख	५३, १० । २८२, ८		आख्यान	२०३, १ । २१२, १०	
आखुपयों	२५४, ५ । २८१, ३ । ३०८, १८		आख्यानार्थ	२३५, १४	
आखुमुज	३२, ११		आखरितक	४६, १७	
आख्या	२३२, १३		आजि	७६, १ । १०५, १४ । २३०, ११	
आख्यात	१३७, १०		आज्य	१२६, १२ । १७६, ७ । २३२, ११	
आख्यायिका	३२, १२		आज्जन	८७, १३ । १२७, ३	
आगत	१२५, ७		आद्या	८२, ८ । १७८, १ । २००, १२ । २०७, १६ । २६१, ५ । ३१८, १७	
आगन्तु	३८, १ । १६८, १७		आटबबक	४६, १	
आगन्तुक	३२, ८		आटि	८३, ५ । २८१, १०	
	११३, ११		आटीकक	३२, १८	
आगम	२२८, १ । २६१, ५		आडमर	२८५, १३	
आगस्	५८, ५		आठक	७, १७	
आगमिकान	१३८, २		आठकी	७, १७ । २७२, ८	
आगारिक	३२, १५		आद्या	२३२, १३ । २३३, २ । २६५, १०	
आग्नीध्र	२६५, ७		आतङ्ग	७, २०	
	३४२, ४		आतङ्गन	२०३, ३	
आयज्ञार्थिक	५२, २		आतप	१०३, ८ । १८०, ५ । २१२, ३ । २२३, १३	
आघाट	२२६, १८		आतपज	१६, ३	
आर्षार्थित	१५८, १७		आतपबच्	२८७, १०	
आज्ञात	१३७, ८		आतपर्थ	५१, १३ । ११८, १०	
आङ्गेरो	८५, ८		आतपवारज	२५४, ८	
आचमन	२०८, ५ । ३२८, २		आतपाभाव	२३५, १२	
आचमिति	२२८, ३		आतपोर्मि	२८७, ८	
आचरज	१३३, ५		आतर	२६५, ८	
	२२८, ३		आतर्पण	४०, ४	
	१५५, २० । २१६, ११ । २२४, ६ । २४३, १६ । २४६, ३		आतायिन्	२८७, १	
आचार्यभार्षा	११८, ८		आतिष्ठ	३२, १४ । २४२, ४	
आचार्यानी	११८, ८		आतुर	८, १२ । २६५, ७	
आचित	१३७, १२				

	पृ०	पं०		पृ०	पं०
आतोद्य	१७८,	१७	आधि	१८०,	४ ; १६
आप्त	१२४,	१०	आधिपत्य	२४८,	६
आत्मत्वमिन्	१०५,	१३	आधोरथ	११८,	८
आत्मन् २. ११. ८३. २। १३६, १३।			आध्यात	१३१. १०। १४४. १८	
२२२, ३। २२८. १०। २६४. ४।			आध्यान	१८१, ६	
३०८, २। ३१६, २। ३१७, १८।			आनक ८. १	१३०. १६। ३४२, १६	
	३४५, ३		आनति	१३८, ८	
आत्मपुत्र	२८५, १४		आनङ्ग	१८३, २	
आत्मभाव	३१८, १३		आनन्तर्य	१२७, ६। १६८, १	
आत्मभरि	२८५, १५		आनन्दपट	८२, ६	
आत्मयोगि	२०२, १५		आनर्चि	७२, ११	
आत्मवीर	२८५, १४		आनर्त	१३०, १६	
आत्मवृत्ति	६२, १२		आनाय	१६, १४। २८७, ७	
आत्मोय ८४, ८। २६४, ४। ३१५, २			आनुमानिक	४६, ५	
आचये	२४२, ६		आन्म	२५१, ७	
आयर्वर्णि	११८, १		आन्दोलित	१५८, १६	
आदर ११०, १४। १८१, २०।			आन्ध	२५१, ७	
	२३०, ५		आन्धोच्छिकी	४२, १४	
आदगन्धित	२८४, ६		आपगा	६३, ७। १६१, १८	
आदर्श	३२६, १७		आपगाविशेष	२५३, ११	
आदान १२४, १०। १८१, ५			आपय १०८, ५ ; ६। ११५, २०		
आदि	२२८, ५		आपयिक	३२, ८	
आदिकारण	१८५, ८		आपयि	१३८, ३ ; ६	
आदितेय	८७, ८		आपद् १३८, ६। २८२, १३		
आदित्य २१२, ४। २४२, २			आपद्रुत	२०२, ६	
आदित्यभेद	२५१, ८		आपन्न	१८१, ४	
आदिष्ट	८७, १३		आपन्नित	२५४, १२	
आदीनव	३२४, ४		आपात १३७, ८। १३८, ७		
आदिष्ठित	८७, १३		आपिच्छलि	३११, ८	
आद्य २३२, ११। २८८, १६				१२४, ८ ; १४	
आद्यतिथि	३४२, ११		आप्ति	१२४, ८	
आद्यार	२६५, ६		आप्य	२३२, १२	

	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
व्याघ्रायन	२०३, ४		व्यामोद	१७५, ८ । १८०, ८	
व्याघ्रव	८८, १३ । ८८, १३ ।		व्यामोदक	३२, १६	
	३१८, ६			१३४, १ । १५६, ८ ।	
व्याघ्रन	१३७, ११			२४२, ३	
व्याघ्रन्ध	१८३, ४		व्याघ्रगीष	३३४, ३	
व्याघ्रह	२८०, ११		व्याम	१५, १६ । १२६, १५ ।	
व्याभा	२१८, ४			२५१, ८	
व्याभाबल	११८, ६		व्यामकेतक	२१४, १३	
व्याभास	३३६, १७		व्यामातक	३२, १० । ४१, १८ ।	
व्याभासिक	४२, १८			६२, ७ । २०३, १४ । ३३४, २	
व्याभिसुख्य	७४, ५		व्याम	२६६, ११	
व्याभोग	२६५, ४		व्यामवेतम	१८५, १६	
व्याभोगपक्षो	३३०, ११		व्यामानभक्ति	३४, १४, १५	
व्याभोगपक्षोका	५२, ७		व्यामिका	७, ७	
व्याभोगयोधा	२८१, १८		व्याय	२३२, १०	
व्याभोगी	२६५, ४		व्यायतन	२०२, १३ । २३५, १०	
व्याभोल	४०२, २		व्यायति	१३८, २ । २२८, १	
व्याभोग	६३, ८ । ११८, १८		व्यायत	२१६, १३	
व्याभ	२५१, ८		व्यायतल	३२६, १०	
व्याम	२२२, ४		व्यायल	८८, १	
व्यामग	८८, ५		व्यायल	१३८, ४	
व्यामन्द	१७५, ६		व्यायाम	७४, ५	
व्यामर्धिन	१५८, ८		व्यायुध	३३, १६ । ३७, ५ । १२०, ४ ।	
व्यामलक	३२, १३			१३५, १०	
व्यामलकभेषज्य	३२८, ६		व्यायुधान्तर	११७, ११ । १७२, ८ ।	
व्यामलकी	३२, १३ । ८८, ७ ।			३००, २०	
	१२६, २० । १३६, ६ । १७०, १७ ।		व्यायुधभिद	२०, १५ । २७२, १० ।	
	१८१, ८ । २२३, १२ । २३७, ४ ।			३२६, ५	
	२५६, १		व्यायुधभेद	१००, ६	
व्यामिष	२३४, ७ । ३३१, १५ ।		व्यायुष	१२२, १०	
	३३५, १२		व्यायुषत्	३६, २० । १५८, १३ ।	
व्यामुख	५५, १			१८१, ८	

अक्षः	१०	५०	अक्षः	१०	५०
आयोग		६३, ६	आर्यालो		१०६, ७
आयोधन		२०२, १५	आर्य		३३०, १
आर ७६, ३। २२५, ७। २५१, ३। ४			आलयन		२०३, ५
आरक्ष		२६०, २। ३४६, ६	आलयन		३२, १२। २५०, १२
आरतवृत्ति		२६६, ६	आलयवाक		२१२, २। २६५, ६
आरम्भ		२१६, १४। २४०, १४।			२६६, ३
		२३४, २	आलय्य		१८१, ६। १८६, ११
आरव		३१६, ६	आलात		३, ६। ८, १०
आर्या		५२, ११। २५१, ७।	आलान		१६१, ६
आराती		३१, ७	आलाप		११८, ६
आराधन		२०३, २	आलाव		२१६, १४
आराव		३१६, ६	आलि		१२६, ७। १३५, ७। २६५, ७
आराम		२२८, ४। २४४, १५	आलिङ्गन		३०१, ६
आरामटी		५४०, ५	आलीठ		१०२, १३
आर		२५१, ६	आलु		२६५, ६
आरोग्य		१३२, १४। १७। २४०, ६	आलोक्य		२५४, ७
आरोग्यपित		१६०, ५	आलोक		८, ५। ११६, २०। २११, ३
आरोग्य		३४२, ५। ३४४, १४	आलोच		२०७, २
आरोग्य		११८, ११। ३४२, ६	आलोचन		२०४, १८
आर्कि		३, ५	आलोहित		१५०, ३
आर्न		२५८, २	आवकारखण		१२६, ८
आर्नव		७७, ५। १२५, ७। ३१६, ४	आवगता		६८, २०। ११८, ६
आर्ति		१२४, ८	आवर्जन		२०२, १४
आर्थिक		८, ४	आवर्त		१३७, १७
आर्थ		२३२, ६	आवर्तन		१३७, १७। २०२, १४
आर्ष १६६, १४। २५१, ५। २६५, ६			आवर्तित		१५६, ४
आर्षिक		८, २	आवाय		२१२, २
आर्षतन्दन		७७, ११	आविष्		८, २
आर्षा		२५१, ५	आविष्कौर्षि		१८०, १४
आर्षीकर्म		१६४, ६	आविष्ट		१८३, ४
आर्ष ६४, १७। २३२, १०। ३४३, ५			आविज		३३२, ५
आर्षा		१०६, ७	आविष्ट		८७, १४

शब्दः	पृ०	पं०
आहति	१२०, १३ । १८३, ७ ।	
	२७४, ६	
आवेदक	३२, १५	
आवेश	२०२, १६	
आवेशन	२०२, १६	
आवेशिक	३२, ८ । १४, १७	
आशंसित	८३, ८	
आशंसित	१५८, १६	
आशंसु	१५८, १६	
आश	३२५, २	
आशङ्का	८, ६	
आशय	२४२, ५	
आशय	२६५, २	
आशयत्	३२६, १४	
आशा	२५०, ७ । ३२५, ३	
आशाबन्ध	१८५, २	
आशाभेद	११५, १६	
आशान्वित	३२८, १४	
आशितम्भव	३२४, १७	
आशिर	२६५, ४	
आशु	३२५, ४	
आशुग	६३, ७	
आशुधान्य	३०७, ८ । ३४१, १५	
आश्वर्य	२४५, ७	
आश्वम	२२८, २ । ३४०, ३	
आश्वमपादप	७४, १२	
आश्वय	१२०, ७ । १३०, ७ ।	
	१४५, ११ । २४२, ५ । २४७, १५	
आश्वयनाश्विन्	३२८, १	
आश्वयषा	२१४, ११ । ३२८, १	
आश्वयोजित	१३३, २०	
आश्वय	१७८, २ । ३१८, ६	

शब्दः	पृ०	पं०
आश्वत	१३८, ८	
आश्विबयान्तर	४१, ८	
आश्वत्	३३६, १५ । ३३७, १	
आश्वत्	७२, ४ । १०२, ११	
आश्वत्पूर्वज	२४८, ५	
आश्वत्	१०२, १२	
आश्वत्	१०२, १३	
आश्व	३३५, २	
आश्व	३४२, ४	
आश्व	१३८, ६	
आश्व	१८१, २ ; ३ । २०३, १२ ।	
	२८०, ८ । ३३१, ८	
आश्व	१८१, ३	
आश्व	१७०, ३	
आश्वमन्तात्	१४७, १०	
आश्वदित	१५६, ११ । १५८, १४	
आश्व	२६४, १८ ; १८	
आश्वतीवल	३१४, १०	
आश्व	२६५, ४	
आश्वरी	१२, ४ । २६५, १	
आश्वदन	२०२, १७	
आश्विक	८, ३	
आश्वपन	२०४, ५	
आश्व	१६८, ५	
आश्वान	१६८, ५	
आश्वानग्रह	८, ८	
आश्वद	१७५, ८	
आश्वोटनी	४३, ३	
आश्वोत	१३७, १८	
आश्वोता	१३८, १	
आश्व	२३२, १२	
आश्वक	८, १	

शब्दः	ड०	घ०	शब्दः	ड०	घ०
आहत	१३०, ११	१०	१३८, ८	इक्षुद	५१, ७
आहतखर्चरमत	२३८, ६			इक्षुवी	२८३, १०
आहति	१३८, ८			इक्षुज	३०२, ४
आहरण	२६४, २०			इक्ष्वा	६०, १२। ७४, ६। १०८, ७।
आहव	३१८, ३			१२५, ११। १३०, १४।	
आहार	२६४, २०			१८२, १४। २१८, ८	
आहित	१६५, १			इक्ष्वाप्रल	३१८, ८
आहितजस्तथा	१२२, १६			इक्ष्वावती	१०, १८
आहिताग्नि	२८४, १५			इक्ष्वाविजयोभूत	१३८, १०
आहुत	१५६, २०			इज्य	२३३, १
आह्निक	७, १८			इज्या	२३३, १
	७७, १८। ८८, १८।			इजिष्ठा	२४७, १३
१३५, ८। १३०, ३। १८१, ७।				इत	१२४, ११
१८२, १				इतर	४, ७। २३२, ८। २६५, ८
				इतरार्ध	२६४, १
३२, १८				इति	१२४, ११। १२५, १
इक्षु ३०८, ३। ३२३, ७। ३२७, ५				इतिकथा	१७१, ८
इक्षुकाष्ठ	३१, ११			इतिकर्तव्यता	२५५, १
इक्षुगन्ध	२८०, १२			इतिका	२५, २०। ३१४, १५
इक्षुगन्धा	१८५, ३			इत्यं	१६८, ६
इक्षुभेद	२५७, ६। २६७, १२			इत्यरी	२६५, १२
इक्षुमूल	८०, ६			इदम्	१८२, ६
इक्षुविकार	८६, १२			इदमर्थ	१७२, ५
इक्षुविक्षति	८७, १। २८१, ६			इड	१८०, ५
इक्षुसम्भव	१४८, ३			इध्वा	२२२, ६
इक्षुसौष्ठु	२८, १४			इन	१८६, ३
इक्ष्वा	२३३, ३			इन्दि	२८५, १६
इक्ष्वाकु	८, ७			इन्दोवर	२८५, १०
इक्षु	५८, ५। २८७, १०			इन्दोवर्हि	२८५, १०
इक्षित	१३८, ११। ५८, ५			इन्दु	१२७, ४। ३२४, १०
इक्षित	१३८, १२। २६५, ४			इन्दुमती	१७७, १४
				इन्दुमुखी	५६, १२

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
इन्दुलोका	५६, ११		इभगच्छ	८७, १८	
इन्द्र ८, ११। २५१, ८। २८५, ७।			इभघटना	८७, ११	
	३२७, १०		इभदन्त	११५, १८	
इन्द्रक	८, ८		इभदान	१७७, १	
इन्द्रकान्वा	२०७, १२। ३३२, १०		इभपाञ्चक	७६, १८	
इन्द्रगोप	२८८, ६		इभविन्दुजाखक	२०, १०	
इन्द्रगोपक	२६८, ६		इभमुख	५६, १२	
इन्द्रनाभ	११, ११		इभप्रारःकूट	८७, १२	
इन्द्रनाभिक	३७७, २		इभ्या	२३३, २	
इन्द्रजित्	१६०, १		इयता	११३, ३	
इन्द्रमगर	१६६, १		इरा	२५१, १०	
इन्द्रपुत्र	२५१, १५		इरिञ्च	१०८, ८	
इन्द्रपुत्री	१७२, २०		इरिभेद	१७८, ७	
इन्द्रपुर	२८७, १०		इला	१६७, ६। २८५, ८	
इन्द्रसुप्तक	७६, १८		इलापति	१५८, १८	
इन्द्रवध	१७८, १२		इन्वला	३०२, ३	
इन्द्रवाहनी	१२३, १। २०७, ५।		इवार्य	३१६, १	
	३०८, १६। ३७६, १२		इषदुष्ठा	१०८, १५	
इन्द्रसम्बन्धिनी	२५१, १६		इषिका	८, ८	
इन्द्रा	२५१, १०		इषुक्षेपक	३३६, १८	
इन्द्राभिघ्नम	२७१, १२		इष्ट	८३, ८; ८	
इन्द्रागिका	३२, १८		इष्टगन्ध	१८७, ८। १८५, ७	
इन्द्राणी	१०८, ८		इष्टि	८३, ७	
इन्द्रिय ७, १३। ५३, ८। १०५, १।			इष्टिका	१८२, १३	
	१०८, १८। १२८, ३। २७२, ७।		इष्टिखात	३३०, ८	
	२३५, १२। ३१६, १७। ३३१, १३।		इष्ट्यन्तर	१६६, ७	
	३७५, ३		इष्ट्यात	३६६, १७	
इन्द्रियगोचर	१८७, ७				
इन्द्रियाई	२७५, १०				
इन्धन	८३, ५		ईक्ष्वा	१०८, १०	
इन्धनचय	२२२, ६		ईक्षित	१३८, १०; १२। १५१, १२	
इभ	२१८, ३		ईडा	८६, २	

पं.	पं.	पं.	पं.
ईडित	१३८, १३	उय	५८, ८ । ६०, १० ।
ईष्टित	८०, १० । १५१, १०	२५१, ११ ; १२ । २५६, ८ ; ६	
ईरिख	१०६, ६	उयगन्धा	१८५, ६
ईरित	१३८, ११ । १५८, ७	उयनालिक	७६, २०
ईगी	२५१, ११	उचित	१३८, १८ । ३२८, ६
ईर्म	२२२, ६	उचितत्व	२४२, ११
ईश १२६, ८ । २६२, ११ । ३२५, ८ ।		उचटा	५७, १२ । ८०, १६ ।
	३११, १८		३०५, ३
ईशसख	५६, १३	उचभाबिन्	१११, ८
ईशा	३२५, ८	उचगता	२६५, २०
ईशान	१६६, ८	उचशब्द	२५५, ७
ईशानदिष्णन	७७, ११	उचारा	२६५, २०
ईश्वर ७७, ५ । ६२, ८ । १०२, १० ।		उचिकुट	६१, २
	२२७, ८ । २६५, १० ; ११	उचिकुट	१११, २
ईश्वरी २२०, १० । २६५, ११		उचिकुटवत्	३२३, ५
ईधमा	१०६, ७	उचिक	७७, ७
ईधमप्रभाजन	२७२, १३	उचिकता	१३६, ११
ईधित	१३८, १० ; १३	उचिकुट	८०, १६ । ८०, १७ ।
ईध्यान्	१६२, १२		२६६, २
ईहा	१७३, १० । ३७०, ७	उचिकोर्ध्व	३३, ५
ईहाम्भ	६७, ६	उचिक	१६१, १३
ईहितार्थ	१७, ११	उचिकय	१८३, ५
उ		उचिकत	१३६, १
उ	६५, १७	उचिकार	७७०, १ । ३६६, १८
उक्त	१३८, १६	उचिकयिनी	३०६, १६
उक्ता	१२५, १	उचिकति	१३६, १५
उक्तार्थ	१७०, ६	उचिकम्भित	१६०, १०
उक्ति	१२५, २	उचिक	८१, ८
उक्तवाच	७७७, १	उचिक	१७३, १
उचित	१३६, १३	उचिक	७७, ७ । ३००, ११
उखा ५३, १० । २७५, १७ ।		उचिकशील	१२५, ५
	३०१, ५	उचिकशीलवन्निवर्तन	७५, ६

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
उच्छिन्न	१३८, १३		उत्तराख्यत	६०, ३	
उद्युप	२१२, ६		उत्तरा	२६५, १५	
उद्योग	३२६, १८		उत्तराखण्ड	२७५, १४ । ३०२, १६	
उद	१२५, १ । १३६, १		उत्तराख	७, १२ । १५६, ३	
उत्पट	२५, १८ । ८७, १५ ।		उत्तराखक	७७, १	
	२५१, ११ । ३०२, ८		उत्तंस	३३७, २	
उत्पटदन्त	२८६, २		उत्तान	१८०, १० । १८१, ८ ।	
उत्पट्टा	३२, २० । ३३, १ ।			३०२, ७	
	५५, २ । २२२, १०		उत्ताप	२१३, ३	
उत्पन्वित	१६०, १३		उत्तार	२६६, १	
उत्पार	२६५, १८		उत्तान	३०२, ८	
उत्पार्थ	६२, ८		उत्तुङ्ग	६३, १४ । २८८, २ ।	
उत्पत्तिका	३२, ५ ; २० । ३३, १ ।			३४३, ७	
	५६, १		उत्थ	१६८, ६	
उत्पत्त	१३८, १४		उत्थान	१८१, १०	
उत्पट्ट	२२८, ५		उत्थित	१३८, ६ ; १० । १६८, ६	
उत्पौच	३५, ८ । २३५, १३ ।		उत्थन	२०३, ८	
	३३४, १४		उत्थिति	१८६, १५ । २०३, ८ ।	
उत्पन्न	२२८, १			२२८, ६ । ३२२, १२	
उत्थित	१३८, ८		उत्थितिष्णु	११८, १५	
उत्थितिष्ठा	१७४, ११		उत्थितमात्र	१२६, १८	
उत्थेय	११८, १२		उत्थज	३०२, ४ । ३०३, १८ ।	
उत्थात	१३८, १६			३२४, १४	
उत्थातकेलि	१०१, ७		उत्थजदन्त	२८३, ८	
उत्तर	२६६, १		उत्थजयय	२८३, ८	
उत्तम	१३८, १७		उत्थनी	३०२, ५	
उत्तम	१८५, १३ । २२८, ६ ।		उत्थाटित	१३८, १६	
	२३०, ६ । २६५, १६		उत्थात	३, ६ । १२६, १ । १४०, १ ।	
उत्तमर्ष	११८, १४			३२३, ६	
उत्तमा	२२८, ५		उत्थातभेद	१६१, २०	
उत्तर	२५६, १४		उत्थाद	३२०, १६	
उत्तरकाज	२४८, १३		उत्थाद्य	२३६, १	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
उत्प्रेक्षा	३१६. ४	३२१, १६ ।	उदरापूर	१८१, ६	
		३४६, १०	उदरावर्त	१८१, १२	
उत्प्रेषण	१२८, १६		उदकं	८, ८	
उत्प्लुत	१३८, ८		उदधिष्व	७२, ११	
उत्प्लुति	२८२, २०		उदात्त	१३८, १५	
उत्प्लुक्	३०२, ७		उदात्तादि	२६१, १६	
उत्प्लुक्	६३, १५		उदान	१८१, १२	
उत्प्लुट	८७, १७		उदाह	२१६, १० । २६५, १३ ।	
उत्प्लुगं	६३, १०			३१०, १७	
उत्प्लव	३१८, ८		उदाह्यित	१६०, ७	
उत्प्लवभेद	१७६, १		उदाहार	२८६, ४	
उत्प्लवान्तर	३०१, ८ । ३४१, ८		उदाह्वति	१४४, ११	
उत्प्लादन	२०३, ७		उदित	१३८, १६ । १३८, ७; १०	
उत्प्लावक	३२, २०		उदीची	७२, १२	
उत्प्लाव	६२, १२ । ७६, २ ।		उदीच्य	२६५, १६	
१६५, ८ । १८३, १ । २०६, १८ ।			उदीर्क्ष	१६०, ८	
	३४२, ७		उद्व्याज	२३, १७ । ४७, २० ।	
उत्प्लावार्ति	१३३, १४		१८२, ६ । २१४, १ । २४४, २० ।		
उत्प्लव	१२७, ४		२८५, २० । २८६, १		
उत्प्लिक	३१८, ८		उद्व्याज	३११, १२	
उत्प्लेघ	१८३, ५ । २४८, १६ ।		उद्वृत्	१०२, १५	
	२८८, ७		उद्वृत	१३८, १६ । १३८, ७ ।	
उदक	८, १०			१८१, १३	
उदग्दन्तिबाध्यागमन	१८०, ५		उद्वम	२२८, ६	
उदन्त	१३२, १३ । १३८, १४ ।		उद्वमन	६३, ११	
	१४७, ६		उद्व्याज	११०, १६	
उदपाग	११, १४		उद्व्याजित	१६०, ८	
उदध	१८१, १८ । २०३, १०		उद्वीत	१३८, १६	
उदधन	२०३, १०		उद्वीर्क्ष	१३२, १८ । १४२, १४	
उदर	१००, ३ । ११२, २० ।		उद्व	६८, ३	
१७४, २ । १८३, ८ । २६६, १			उद्व्याटक	३३, ५	
उदरधि	१७१, ८		उद्व्यात	१३८, ४	

ପ୍ର. ସଂ.	ମୂଲ୍ୟ:	ପ୍ର. ସଂ.
ଉତ୍କଳପାଳ	୫୧୭. ୧୧	ଉତ୍ତରମଳ ୧୭, ୫
ଉତ୍କଳ	୨୮୬, ୨	ଉତ୍ତରମାମୁକ ୧୭, ୫ । ୨୮୭, ୧୦
ଉତ୍କଳ	୧୧୭, ୮	ଉତ୍କଳ ୫୫୭, ୫
ଉତ୍କଳ	୨୨୮, ୮	ଉତ୍କଳ ୨୦୭, ୭
ଉତ୍କଳ	୫୦୨, ୮	ଉତ୍କଳ ୫୨୭, ୧୬
ଉତ୍କଳପାଦ୍ୟ	୨୫୫, ୧୦	ଉତ୍କଳ ୨୦୭, ୧୧
ଉତ୍କଳ	୧୫୮, ୫	ଉତ୍କଳ ୨୦୭, ୧୧
ଉତ୍କଳ	୧୧୮, ୧୭	ଉତ୍କଳ ୧୬୦, ୧୭
ଉତ୍କଳ	୧୧୮, ୧୫	ଉତ୍କଳ ୧୫୮, ୭ । ୧୮୦, ୧୬
ଉତ୍କଳ	୫୧୮, ୭	ଉତ୍କଳ ୬୩. ୧୧; ୧୨
ଉତ୍କଳ ୧୮୧, ୧୭ । ୨୮୨, ୬ ।		ଉତ୍କଳ ୨୬୫, ୧୭
	୨୮୭, ୨	ଉତ୍କଳ ୧୫୮, ୧୨
ଉତ୍କଳ	୨୬୫, ୧୭	ଉତ୍କଳ ୧୮୮, ୨ । ୧୮୮, ୧୬
ଉତ୍କଳ	୬୩, ୧୧	ଉତ୍କଳ ୧୫୮, ୧୭
ଉତ୍କଳ	୮୭, ୧୬; ୧୭	ଉତ୍କଳ ୨୬୫, ୧୮
ଉତ୍କଳ	୧୫୮, ୧୨	ଉତ୍କଳ ୧୮୮, ୮
ଉତ୍କଳ	୧୫୮, ୧୮	ଉତ୍କଳ ୫୮, ୧୭ । ୬୩, ୧୭ । ୧୫୮, ୫
ଉତ୍କଳ ୮୬, ୧ । ୧୧୦, ୨୦ ।		ଉତ୍କଳ ୨୭୨, ୧୨
୧୮୧, ୧୦ । ୨୧୮, ୧୫ । ୨୨୮, ୭ ।		ଉତ୍କଳ ୨୭୨, ୧୨
୫୫୦, ୭ । ୫୫୨, ୭		ଉତ୍କଳ ୫୬, ୨୦
ଉତ୍କଳ ୧୧୧, ୫		ଉତ୍କଳ ୧୫୮, ୧୭
ଉତ୍କଳ ୧୮୧, ୧୧		ଉତ୍କଳ ୮୧, ୭ । ୫୫, ୧୭ । ୧୫୮, ୨
ଉତ୍କଳ ୫୭, ୧୦		ଉତ୍କଳ ୧୦୬, ୮
ଉତ୍କଳ ୬୩, ୧୭ । ୨୫୧, ୬		ଉତ୍କଳ ୧୧୮, ୧୭
ଉତ୍କଳ ୬୩, ୧୬		ଉତ୍କଳ ୧୭୦, ୫
ଉତ୍କଳ ୫୨୭, ୧୮		ଉତ୍କଳ ୫୫୦, ୧୭
ଉତ୍କଳ ୧୫୮, ୬		ଉତ୍କଳ ୧୧୮, ୧୭
ଉତ୍କଳ ୧୭୦, ୬		ଉତ୍କଳ ୫୫, ୨
ଉତ୍କଳ ୧୫୮, ୮		ଉତ୍କଳ ୧୧୮, ୧୭
ଉତ୍କଳ ୧୦୮, ୧୫		ଉତ୍କଳ ୫୨୭, ୧୭
ଉତ୍କଳ ୬୩, ୧୧		ଉତ୍କଳ ୫୭, ୫
ଉତ୍କଳ ୨୦୫, ୭; ୮		ଉତ୍କଳ ୨୮୫, ୧୮

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
उपकारिका	४७, ४		उपनिषत्	२२४, ६	२२६, ३
उपकाशोचित	२४७, ८		उपनीत		१५३, ६
उपकार्या	२४७, ८		उपनेत्रक		२६, १२
उपकुक्षिका	४७, ६		उपपति		२५४, १४
उपकूप	२१३, १४		उपपन्न	६७, ६ । ३२३, ६	
उपकृति	२८५, १८		उपमा	२२४, ६ । २२८, ७	
उपकृत्वा	२७४, १४		उपमाह		२५६, १
उपक्रम	२३०, १३		उपमादि		२८४, ५
उपगत	१६०, २		उपमिति		२२८, ७
उपगति	२४२, ८		उपयोग		३३४, २
उपगम	२३०, १४		उपगन्त		१६०, ११
उपगृह	३४४, २		उपगृहण		२०१, २
उपगृहण	३०५, १०		उपगति	१७६, १६ । १६७, १३	
उपचित	१६०, ६		उपगग	६५, ३ । ६७, ७ ।	
उपचित्र	१८३, ११			३०२, २० । ३४०, १०	
उपचित्रा	२५१, १३		उपगि		२५०, ११
उपचन्द	१७८, ५		उपल		३०२, ६
उपजाप	१७३, १५		उपलब्धार्थी		३२, १२
उपताप	२१३, १३		उपलब्धि	११०, १४ । १८५, ५ ।	
उपत्यका	३३, ३				१६४, ११
उपदंष्ट्र	३२६, ३		उपलभेद		२५२, १८
उपदा	२८६, ३		उपला	१४४, १५	२८१, ६ ।
उपदेष्टा	६६, ४ । ७७, १३ ।				३०२, ६
	२२३, १६ । २४२, ३		उपलादि		२८४, १०
उपदेष्टु	१६, ४		उपलित		१४२, १
उपद्व	२५६, २		उपवन		२२८, ४
उपदृत	१६०, ६		उपवर्जन		२०८, १
उपघा	२३०, १३		उपवर्तन		२५६, २
उपघात	३३, ५ । ३५, १३ । २०३, ६		उपवास		१६८, १०
उपघि	१८३, ७		उपविष		२५२, १५
उपघृषित	१६६, १० ; ११		उपवीत		१६०, ३
उपनाह	३४३, १५		उपश्रुत		१६०, ३

	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
उपक्रुति		२०४, १४	उपासन	२०३, १२	३३३, ७
उपसम्पन्न	१४६, १४	२०८, ६	उपासित		२०२, ७
उपसर्ग		६७, ८	उपासि	२०१, १६	२०३, १२
उपसर्गि		१६०, १२	उपाहित		१६०, ५
उपसृयक	४७, ८	१८३, १४	उपेत		१३८, १३
उपसृग		२८६, ३	उपेन्द्र		२६५, १८
उपसृ	१७०, ५	२३४, १८	उपोठ		१०२, १५
उपस्येय		२४८, ८	उपोद्गात	५५, १२	२८६, ४
उपस्यर्ग		३२८, २	उप्त		१२५, ३
उपस्यर्गन		२०८, ५	उभयार्थप्रयोजक		२५४, २०
उपसर्ग	२८६, ३	२८८, ४	उमा	३६, ६	५८, १७
उपसर्गक		४७, २	११४, ८	१३४, ८	१६५, १३
उपसर्ग		२८५, १८	१७७, १४	१८५, ५	२०१, १८
उपाय		३२७, १	२२१, ७	८	२३५, १५
उपायवातिन्		३२७, ६	२४८, २	२६६, १२	२८६, ४
उपाकरण		१२३, २		३०८, ८	३२२, १०
उपाकृत		१६०, ६	उमापति		१६०, २
उपात		१३८, १७	उरःकुट		८१, १
उपात्तय		१५८, ४	उरःलम्बि		११५, १५
उपादान		२८०, १६	उरःसूत्रिका		४७, २
उपाधि		१८३, ६	उरग		६३, १४
उपाध्याय		१६८, १७	उरगान्तर		२७६, १
उपायवृ		३४४, १	उरगा		१०८, ११
उपाय		१३८, १५	उरगोक्त	१६०, ४	१६६, ८
उपाय	५४, १	५८, २	६१, १३	३३६, ३	
	१५८, १८	१६८, १७	उरस्		२०७, ११
	२३४, १	२४२, ८	उरस्त्र		२८८, १२
उपायभेद		८७, १५	उरस्त्राण		१६०, ४
उपायवचन		२३३, १०	उरगोक्त		८०, १०
उपायिन्		२३८, १	उरग		२३१, १४
उपालम्भ		१२३, ६	उरगक	३३, ४	१२२, ६
उपासक		३३, २	उरग		७८, ८
			उरगनाभ	१६, १६	४३, ५

शब्दः	शु.	च.
उद्योगाभय	१३२, ४	
उद्योग	१०३, ८	
उद्योग	३१६, ८	
उद्योगति	१५५, १८	
उद्योगमन	१३८, ११ । २०३, ८	
उद्योग्य	४०, ३ । ५३, ४	
उद्योग्य	४५, २	
उद्योग्यस्य	४०, १	
उद्योग्यसित	१६०, १४	
उद्योग्यश्रावित	१८१, ८	
उद्योग	६४, ७	
उद्योगिका	८, १६	
उद्योगित	१३८, ८	
उद्योग्य	२६५, १४	
उद्योग	२१२, ६	
उद्योग	८, ११ । १२, १३ । ४४, ४ ।	
	१६१, १०	
उद्योग्य	३११, १२	
उद्योग्यक	४०, ४	
उद्योग्यिन्	२८, ५	
उद्योग्या	४, ६ । ६, ८ । ६३, १५	
उद्योग्यामुखी	५६, १३	
उद्योग्य	१४०, ८	
उद्योग्यक	८, १० । २६३, ११	
उद्योग्य	६८, १४	
उद्योग्य	१८८, १२	
उद्योग्य	२४०, १६ । २४१, ६ ।	
	२४०, ८ । २६१, ८	
उद्योग्यक	७०, १०	
उद्योग्य	२६६, ६	
उद्योग्य	७३, ३ । १०८, १२ । ११४, २०	
उद्योग	२६५, १८ । २७८, ७	

शब्दः	शु.	च.
उद्योग्य	१४५, १३ । ३३०, ३	
उद्योग	१८०, १२ । ३३०, २	
उद्योगाभय	१८०, ११	
उद्योगपति	१६०, २	
उद्योगित	१३८, १४	
उद्योग	१५२, १० । २५१, १५	
उद्योग्य	८, १४	
उद्योग्या	८, १४ । ८, १५	
उद्योग्य	८०, २ । १०३, ८ । २२३, १०	
उद्योग्यक	८, १२ । ८, १६	
उद्योग्यास	२०६, ३	
उद्योग्यास्यौ	१००, ८	
उद्योग्यास	२८६, ४	
उद्योग्या	८, १३	
उद्योग्य	२००, २ । ३३१, १५	
उद्योग्यक	४०, ६	
उद्योग्य	२११, ०	
उद्योग्येद	२२३, १३	
उद्योग्यम	२२३, १०	
उद्योग	२५१, १३	
उद्योग	२५१, १३	
ज		
उद्योग्य	१०८, १२	
ऊ	१०२, १५	
ऊ	२६५, ११	
ऊति	१२५, ४	
ऊन	१८६, ४	
ऊनग	६३, १३	
ऊनसाध	२६०, १५	
ऊनेन्दुपुर्णिमा	१५८, १	
ऊ	२५१, १४	
ऊन	३३, ६ । ७६, २ । ३	

अक्षः	पृ०	पं०	अक्षः	पृ०	पं०
ऊर्ध्वमात्र	११, २		ऊर्ध्वसूत्रक	१४८, १	
ऊर्ध्व	२६५, १६		ऊर्ध्व	१०३, १०	
ऊर्ध्वक	८, १७		ऊर्ध्वगोहोद	११८, ५	
ऊर्ध्वक्षिप्त	१३८, ८		ऊर्ध्वनिर्गत	१०८, ३	
ऊर्ध्वजानुक	४७, ३		ऊर्ध्वमोक्ष	२०६, १०	
ऊर्ध्वदेह	२४७, १८		ऊर्ध्वति	१२५, ४	
ऊर्ध्वजोह	३३, २		ऊर्ध्व १२५, ६। १३१, १७। २८२, २		
ऊर्ध्वायु	२४०, ८		ऊर्ध्वकर्मन्	८३, ८	
ऊर्ध्वमि	७२, २। २२२, ८		ऊर्ध्वज	३१८, ४	
ऊर्ध्वमित	१४८, १८		ऊर्ध्वभिद	१५२, ८	
ऊर्ध्वग	१०८, १३		ऊर्ध्वमति	१८७, ३	
ऊर्ध्व ४, १७। १८, ४	३४०, ७		ऊर्ध्वमात्रक	८२, ३	
ऊर्ध्वग	१०८, १३		ऊर्ध्वज १३५, १२। २२४, ६७।		
ऊर्ध्वग्न्य	३४२, १४			२६६, २	
ऊर्ध्व	२३३, ४। २३६, ४		ऊर्ध्व	१८०, ६	
ऊर्ध्व			ऊर्ध्व	१८०, ७। १८१, १६	
ऊर्ध्वभेद	८३, १		ऊर्ध्वभुक्त	३४६, ११	
ऊर्ध्वसूत्र	६२, ५		ऊर्ध्वभुक्तान्	३४६, ११	
ऊर्ध्व १७, १६। ८३, १०। ११४, १।			ऊर्ध्वमात्र	१६०, १६	
२३१, १६। ३३०, ५। ३४५, ४			ऊर्ध्वभ	२१८, १६	
ऊर्ध्वगन्ध	५८, १३		ऊर्ध्वभध्वज	८१, १	
ऊर्ध्वगन्धिका	४७, ६		ऊर्ध्वभाग्योपधि	२८१, १५	
ऊर्ध्वभेद ५५, १३। ११५, २; ५।			ऊर्ध्वभो	२२०, २; ३	
१३५, ५। २३६, ८। ३३८, ७			ऊर्ध्व	१८४, १२। ३३०, ४	
ऊर्ध्व	२६६, २		ऊर्ध्वजुष्ट	१६८, १८	
ऊर्ध्वभिद	१८७, ८		ऊर्ध्वभेद	२६, १८	
ऊर्ध्वशेषक	२३७, ५		ऊर्ध्वसम्भव	३३०, १	
ऊर्ध्व	१४२, १		ऊर्ध्वप्रोक्ता	१६०, १५	
ऊर्ध्व	७६, ३				
ऊर्ध्वदीर्घप्रारसन	१६०, १८		एक ३, ७। २००, १७। ३०४, १०		
ऊर्ध्वप्रारसन	१५१, ४		एकक	३०२, ८	

शब्दः	पृ०	पं०
शककुल	३१७.	१२
शकतान	२६६.	३
शकत्व	१८५.	१३
शकदेश	६०. १७ । ३२५.	२
शकपट	१७८.	६
शकपदी	१७८.	६
शकपिङ्ग	६७.	१०
शकयष्टिका	७७.	७
शकल	३०२.	८
शकसुत	१८०.	१०
शकाक्षरकन्द	७७. ८ । १७५.	२
शकागारिक	१६५.	१५
शकाय	२६६.	७
शकादशाहश्राद्ध	८८.	१
शकान्त	७८. ६ । २८५.	१८
शकार्थभाजिन	३७१.	११
शकाष्टीज	२७३.	१०
शकीकृत	३११. १७	
शकक	१७८. १६	
शजक	८. १८	
शजिक	१७०. २	
शङक	८. १८	
शङ्मुख	३७. ६	
शग	१०७. ११	
शत	१२५. ७	
शतदर्श	१७२. ६	
शध	१८०. ८	
शधक	८. १८	
शधतु	१७०. १	
शधम्	१८०. ८	
शनम्	१८६. ५	
शरका	८. १८	

शब्दः	पृ०	पं०
शरक	२५. १५ । ३३. ७ । ८८. ५ ।	
शरक	२०६. ७	
शरकपादप	५२. ८	
शरवानुक	२७. २० । ७७. ७ ।	
शरक	२६०. ८	
शर	२२३. १२ । २२८. १८ ।	
शर	७०. ६ । ३२८. ६	
शरानन्दा	३०८. १७	
शरापार्श्व	११८. १६ । १८८. १८ ।	
शर	२०६. १२ । ३७३. ८	
शरम्	३१५. ८	
शरानिका	७३. १	
शरानो	१०८. १७	
शरान्ता	८. ८	

शे

शेक्ष	२८६. १५
शेक्षि	२५१. १५
शेक्षो	२५१. १६
शेक्षरा	६८. ७
शेक्षवत	१६०. १७
शेक्षय	६०. १७ । २७२. १०

शे

शेक्ष	७. ८
शेक्ष	६८. ७
शेक्षार	२६६. ७
शेक्षम्	७६. १
शेक्ष	२५१. १७
शेक्षित	१७०. २
शेक्ष	१२५. ८
शेक्ष	३०. ३ । १२५. ८
शेक्षन	१८१. १७

शब्दः	पं.
शोदनसम्भव	१६८, १५
शोदनो	१८१, १४
शोक	२८५, ८
शोर्वाधि	२२८, १५
शोर्वाधिभिद्	३११, १०
शोर्वाधिभेद	३६६, ७
शोख	२६२, ८
शोखप्रान्तभाग	३०, ५

श्री

श्रीष	१२६, १८
श्रीषित	२४२, ११
श्रीषप्रप्य	३१६, ४
श्रीसूक्त	५१, २ । ३३८, १
श्रीदक्षिक	२८५, १५ । २८७, ३
श्रीदोष	७२, १२
श्रीदुग्ध	२८६, ५
श्रीपगोक्षिक	४७, ८
श्रीर्व	४३, १८
श्रीशीर	२६६, ५
श्रीषध	२८, ८ । ३७, ७ । ८४, १ । ११८, ३ । १२०, २० । २३७, १४ । २५४, १४ ; १८ । २५८, १ । २७६, १
श्रीषधभिद्	२६, ३ । ७८, १० । ११८, १०
श्रीषधभेद	६५, २० । ७०, ८ । ८५, १ । ८८, ८ । १२७, १३ । १३२, ५ । १३६, ८ । ३३१, ५
श्रीषधान्तर	६, ६ । ८, २० । २३, २० । २६, १४ ; १८ । ३६, ६ । ५२, १५ । ५७, १५ । ६१, १७ ।

शब्दः	पं.
श्रीष	६२, १० । ८५, १८ । १०७, ५ । ११३, २० । ११७, १६ । १२०, १२ ; १८ । १८२, १८ । २३३, ५ । २५८, ७
श्रीषधि	५६, ६ । १६४, ६
श्रीषधिप्रभेद	१७८, ५
श्रीषधिभिद्	३३, १५ । १२१, ३ । १६६, ३ । २०७, १६ । ३३३, २
श्रीषधी	८८, ११
श्रीषधीभिद्	२२, १८ । १६५, ८ । १८०, ७ । १८६, १५ । २४०, १३ । २८१, ११
श्रीषधीभेद	६४, २० । ११५, ७ । १२१, १५
श्रीषधीश्र	३६, २०
श्रीसूक्त	५१, २

क

क	२, ११ । २१६, १ ; २
कंस	३३५, २ ; ३
कंतागि	२६७, ७
कक	२१६, ३
ककुद	१७५, ८
ककुहत	१७५, ८
ककुप्	२७, ४
ककुभ	१६८, ४ । १८०, ८ । २२०, ५
ककुभम	२१६, १८ । ३४७, ८
ककुभ	३०४, ८
कका	३४५, ८
कका	३७८, १७ । ३४५, ६
ककाघर	३१७, १३
ककावेष्टक	४७, १०

शब्दः	४०	४०	शब्दः	४०	४०
कक्षा	२३३, ११		कक्षीर	३२२, १०	
कक्ष	६, १। ७५, ७। ८७, ८		कक्ष्य	२६, १६। १८०, २	
कक्षटित	१५२, ८		कक्ष्यलक्षण	८१, ३। २५, ७	
कक्ष्य	११०, २। १८८, २०		कक्षी	८, १८	
कक्ष्यभिन्	२८, १६		कक्ष्यक	३०, १८। ३८, ५। ३११, ५	
कक्ष्यतिका	३०, २		कक्ष्यकिन्	८, २०। १०, १। १५५, ५	
कक्ष्यतो	१४०, १०। २०५, ८		कक्ष्यलिका	३३, १७	
कक्ष्यपक्षिन्	८५, ५। २६१, २०		कक्ष्यको	१६, २। २०३, १७	
कक्ष्य	३, ८		कक्ष्य	७६, ४	
कक्ष्योल	२८८, १८		कक्ष्यग	२६६, १८	
कक्ष्योलक	१२, ८। ३३, १		कक्ष्य	८३, १०। १८८, ६। २८८, २०	
कक्ष्योलो	३३५, १२		कक्ष्यक	८, ६। ७। २८२, १७	
कक्ष्य	५८, ६। ३३५, १८		कक्ष्यकान्त	२१, ३	
कक्ष्यस्य	६५, ८		कक्ष्यदक	४७, ११	
कक्ष्य	७१, २। २५०, १७		कक्ष्यभङ्ग	६७, १०	
कक्ष्य	७१, ३		कक्ष्यभो	२२०, ६	
कक्ष्यक	८, १७		कक्ष्यभग	२८६, ११	
कक्ष्यल	३२६, ३		कक्ष्यल	१६१, १	
कक्ष्यर	१००, १२। २६६, ८		कक्ष्यल	८२, २	
कक्ष्योष्ठाक	७४, ८		कक्ष्यलनहित	३४७, ११	
कक्ष्य	३४५, ७		कक्ष्यल	२६६, १८। ३४७, ७। ८। ८	
कक्ष्य	२३, ६। ६६, १७। ८७, १६।		कक्ष्य	१८३, १८	
	८७, ६। १०५, १८। २१२, ८।		कक्ष्य	२६६, २०	
	२३१, ३। २०५, १८		कक्ष्यक	३३, ७। ५५, १३	
कक्ष्यो	२१२, ७		कक्ष्यवास	२६६, २०	
कक्ष्यविवर्जित	१८७, १८		कक्ष्य	८३, ११। १६८, ६	
कक्ष्य	७४, १०		कक्ष्यवस्त्रबन्धन	३१७, ७	
कक्ष्यगिका	२५७, ३		कक्ष्य	८३, १२। २५५, ८	
कक्ष्ययुक्त	२६७, २		कक्ष्य	८, ८	
कक्ष्यर	२६७, २		कक्ष्यकन्द	१७८, ७	
कक्ष्यरा	२६७, १		कक्ष्यका	८, ८। २०८, ७	
कक्ष्य	६, ७		कक्ष्यको	२८६, १६	

इ०	प०	इ०	प०
कटुझाङ्ग	११८, १७	कळीचि	७२, १३
कटुमुष्ठी	८, ७	कळेर	२६६, १०
कटुमिक	३३, १४ । ६४, ८	कण्टक	८, १० । ३३७, १२
कटुम्भरा	२८६, १६	कण्टकार	४८, ११
कटुरोहिणी	६, १० । ८, ८ ।	कण्टकारिका	४७, १७
६४, ४ । ८३, १२ । २५५, ८ ।		कण्टकाग्री	३८, १७ । २६०, ३ ।
	३२०, ४		३४१, २०
कटुगिका	३३, १६	कण्टकार्योबधि	२८६, ८
कटुगो	८, १६	कण्टकावृत	८८, १६
कटफल	४४, १८ । ८५, ५	कण्टकोपल	३३७, ११
कटफला	२५७, १८	कण्ट	८३, ३ । २८६, १५
कटुप	१७, ७	कण्टपरिष्कृति	२३३, ६
कठ	८३, १	कण्टभूषण	४, १७
कठन (पटोल)	८, ८	कण्टमणि	३४, ६
कठप्राखीय	११, ७	कण्टरोग	११५, २ । २४४, ८
कठिञ्जर	३५, ३	कण्टस्तम्भक	१०, ३
कठिन	८४, ८ । १८३, १३ ।	कण्टिका	१०, ३
१८१, १७ । २५२, १० । २६७, ५		कण्टा	२३३, ६
कठिनश्मश्रु	७१, ५	कण्ड	८६, ४
कठिना	१८१, १८	कण्डरा	२०, ३ । २६२, ६
कठिनी	१८१, १८	कण्ड	७६, ८ । ८६, ४
कठिनोद्यम	६२, १६	कण्डोल	३३, १५
कठोर	२६७, ८	कणव	३१३, ११
कण्डक	२८६, ६ । ३२०, १०	कतक	१०, ४ । २२६, २०
कण्डकगीय	२४८, २	कण्ठा	२३, १३ । ४५, १ ।
कण्ठार	२६६, ११		१०८, १७ । २५७, १०
कण	८८, १४ । १०४, २	कथं	१६८, ७
कणा	६५, ८ । १०४, १ : ८ ।	कथन	३३३, ८
१०८, १२ । १८३, १७ । ३०७, १६		कथनीय	२३३, ७
कणिका	१०, २	कथा	३८, १७ । १०७, ७ । १६८, ७
कणिश	२८४, १५	कथाप्रसङ्ग	६८, ५
		कथाशास्त्र	१४४, १६

शब्दः	४०	४०	शब्दः	४०	४०
कचित	१४०, ६। २४६, १७		कञ्जा	१६८, ८	
कञ्ज	१६२, ३। २४३, ७		कन्य	१७२, ७। २६५, ६	
कटन	२२, ६		कन्यभिद्	२६७, २	
कटन्य	२११, १। २१६, १६।		कन्यभेद	११७, २	
	२५७, १५		कन्यग	२६७, ६	
कटन्यक	४४, १४		कन्यग	२५५, १२	
कटन्यकेल	२७५, ८		कन्यगज	४१२, १	
कटग	२६६, ६। २६७, ६		कन्दल	४०२, २०	
कट्	२५२, २		कन्दलो	४०४, १। ४४५, १०	
कटल	४०४, २		कन्दक	७, १६। १०, ४। १४, ६।	
कटला	४०४, २। ४			१४, ८	
कटलो	२४, १८। २६, १६।		कन्य	२६६, ८	
	७१, १६। ४०४, २। ४		कन्यग	२६६, ८। ४२६, १४	
	४१४, ११		कन्यगमध्य	४, ३	
कटलोपादप	१६१, १४		कन्यकाजाल	१६२, ८	
कटलोपुष्प	२८७, ४		कन्या	१७७, ४। २४३, ५। २६८, ६	
कटाचित्	१२६, १७		कन्यादिवग्ना	११५, १२	
कट्या	१०६, १५		कपट	८८, ५	
कट्याक	११४, १०		कपटान्वित	११, ११	
कट्यन	२४४, १२		कपट	१७५, १०	
कनक	४, १८। ८, २०। ६, १।		कपटक	४४, ८। ४१, २१	
	१७७, १५। २६१, ४। ४४४, ५		कपाट	८८, ६। १०४, १।	
कनकापिङ्गल	२५२, २			२६४, ११। ४०१, १४	
कनकवत्	१६०, २०		कपाटोद्घाटन	११, १६	
कनकाध्यक्ष	२४, १४		कपाल	७४, ११। २६६, १८।	
कनकाध्यक्ष	४१६, ११			२६६, ४। ४०२, २०। ४०४, ५	
कनिष्ठ	७६, १६। ६४, ७		कपालशकल	१४४, २	
कनिष्ठा	६४, ७		कपालो	४०४, ६	
कनिष्ठाङ्गुलि	४४, ११		कपि	५७, ४। १६। २१०, ४।	
कनोनिका	१७, १६। ४४, ११			२६७, १०। २८०, ३। २६८, ५।	
कनोयस	२४३, ३			४४६, १२। ४६७, ५	
कन्तु	१२५, १०		कपिकण्ठ	४४६, ७	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
कपिञ्जल	३०५, १२		कमला	३०२, ११ । ३०४, १८	
कपित्थ	८५, ७		कमलाकर	२०७, ८	
कपिभिद्	१६६, ७		कमलाकान्त	१३६, ७ । ११६, २०	
कपिभेद	३३७, १२		कमलिनौ	१८१, १६	
कपिक	१०८, १४ । २६६, ११ । ३०२, १२ ; १३ । ३२७, २		कम्प	१८३, ८ । २०४, १६ । २१४, ३ । २८६, १८	
कपिलधारा	२८३, ८		कम्पन	१२८, ८ । १८१, १६	
कपिवक्त्र	१८६, ५		कम्पयुक्त	२८६, १८	
कपिष्ठा	३२७, २		कम्पाङ्ग	१०, ६	
कपोतन	२०४, १४		कम्पित	१२८, ७ । १४०, २ ; ८ । १४४, १७ । १५३, १८ । १५८, १६ । १६०, १३	
कपोश	३२७, ३		कम्पितार्थ	१५८, १७	
कपोत	८५, ११		कम्पिल	३२७, ५	
कपोतपाजिका	२८, ३ । ५२, ६		कम्पिलिका	३३, १५	
कपोतौत्र	१४, ४		कम्प	१८१, १६ । १८३, ८	
कपोल	८६, १७ । २८८, १३		कम्बल	२५, १० । २४२, ८ । ३०२, १५ । ३१६, ६	
कपोलावयव	१८८, १५		कम्बलधारिन्	३०२, १७	
कष	८४, ७ ; ८		कम्बलिन्	२१६, ३ । ३०२, १७	
कषोणि	२६८, ५ । २८६, ६		कम्बि	५४, ७	
कषोष्	१८०, १८		कम्बु	२१६, १	
कबन्ध	१८३, ८		कङ	८, ३ । ७७, ३ । १०६, ११ । ११०, १४ । १३५, ४ । २५१, १८ । २८८, ३ । ३३०, १६	
कबर	२६६, ११		कङ्क	८, २ । २२८, १८ । २८४, ६ । ३१२, २	
कबरो	२६६, १२ ; १३		कङ्कपाजिका	५२, ३	
कबोल	३०८, ३		कङ्का	८, ३२	
कमठ	६५, १८ । ८४, ६ । १२०, ६ । १६३, १ । २३४, १८		कङ्कधर्म	१२३, ३	
कमठी	२८८, ४		कङ्क	८, १२	
कमच्छलु	८, २ । ११, २० । ८६, ८ । २२०, ८ । ३१२, २		कङ्कज	७८, ५	
कमन	१०, २० । १८१, १५				
कमर्द	१०५, ५				
कमज	७८, १४ । ११३, ११ । ३०२, १०				

प्रत्ययः	व०	व०
करमक्षत	२८४, १६	
करञ्ज ७८, ५। ८०. ५।	२८६, १४	
करञ्जक १७१. १। २००, ११।	२६०, २	
करञ्जभेद	३१८, ४	
करट ८७, १८। ८८, २		
करख १०८, १७। ११०. ७।		
२३४, ३। २५२, १६। ३०२. ७।	३३२, २	
करखान्तर १५४, ५। २००, ४।	२५७, १८। ३०६, २	
करखि ११०, ५		
करख ८८. ७। ८		
करखडा ८८. ८		
करखडी ८८, ६		
करतल २८७, १४		
करव १७५, १४		
करदाट १७५, १४		
करपच २३, ५। ६६, १४। ७२, १५।	१२३, १४	
करभ ८, १४। ३७, १६। ६७, १४।	२२०, ७। २२१, ६। २४८, ६	
करभबोधित २२६, ४		
करभूषक २४४, ८		
करमधाकुलि ८, १५		
करमर्दक ११६, २१		
करम्ब १०६, १४। ५४, ११		
करबच ७८, १६		
करवाल २५१, १। २७१, १		
करवाजिनी २५१, ११		
करवोड २८६, १८		
करवोरी १००, १३। २८६, १०		

प्रत्ययः	व०	व०
करघाखा ३०१, १७		
करघोकर २८३, १०		
करमूक ३३, १२		
करसूच २८०, २		
करघाट ८१, ३		
कराल २८६, २। ३०२, १८		
कराम्काल २८७, १५		
करिकल २३८, २		
करिका १३५, ४		
करिकुसुम्भ २२१, १२		
करिचोष २७०, १८		
करिगी १८, १०। ७१, ३। ११०, ५।	१५२, १५। २६६, १०	
करिन् २१८, ३। २५२, १।	२६८, १८	
करिभेद ६१, ६। २५७, १६		
करिमद २८४, १०		
करिमूर्धन २१८, ६		
करिलाकुल २२, ८		
करिविवाक १६५, ११		
करिप्रायक ४७, १४		
करिमञ्जना १८२, ४		
करिचकाय ८, १४। २७५, १८		
करिचलाकुलि ३३२, ७		
करी १३, ८। १६, १।	२६६, ७। २४। ३०४, १३	
करीगी २६६, १५		
करीष १४०, ८		
करीवापि ३०२, ४। ३३०, ८		
कबजा १०८, १६		
करेख १८, १४। ११०, ३। २३४, २		
करोटि ८८, ३		

शब्दः	पं.	पं.
कक	३, ११ । २८१, १३	
ककट	२२, १८ । ८७, १८ । २५१, ६ । २६८, १७ । २७१, ३ । ३२३, ८	
ककटक	३३, १८ । २६८, १५	
ककटो	८८, २ । ३३४, ११	
ककटोबीज	८६, २०	
ककटगच्छ	३३७, ३	
ककटगो	२५६, १८ । २६७, ५	
ककटश	८४, ८ । १८८, ६ । ३२७, ३ ; ४	
ककर्ब	३४, १८	
ककर्बक	८८, १०	
ककर्कट	२८४, १२	
ककर्कटक	३३, ८	
कर्कुर	२२०, १४	
कर्कुरक	३७, १७	
कर्कुर	१०३, ११ । ११६, ५ । १८२, ८	
कर्कुराचप	८५, ४	
कर्कुराजप	२८६, १२	
कर्कुराघात	१७, १५ । ३८, २ । २८६, ६	
कर्कुराजी	१७५, ११	
कर्कुरापुर	२६, १७ । २८६, १५ । ३३७, २ । ३३८, २ ; १३	
कर्कुराभूषा	८, १६ । २२, १६	
कर्कुराभज	२२४, २	
कर्कुराभ्य	१२, २० । २२०, १	
कर्कुराभताय	२८८, ११	
कर्कुराभूषण	३०४, ६	
कर्कुराविभूषा	२५८, ८	
कर्कुराभि	३२६, ३	

शब्दः	पं.	पं.
कर्कुराभ्य	१७५, ११	
कर्कुराभ्यभि	८८, २२	
कर्कुराभ्य	८, १४ ; १६ । २२८, १३	
कर्कुराभ्य	२६६, १० । २८६, १४	
कर्कुराभ्य	१०३, १२	
कर्कुराभ्य	३२८, ४	
कर्कुराभ्य	५१, २	
कर्कुराभ्य	१०, ५	
कर्कुराभ्य	२६७, २	
कर्कुराभ्य	११०, १०	
कर्कुराभ्य	२६७, २	
कर्कुराभ्य	१०, ८ । १२५, ८	
कर्कुराभ्य	२५२, ३	
कर्कुराभ्य	१५३, १०	
कर्कुराभ्य	१८२, २	
कर्कुराभ्य	२५२, ३	
कर्कुराभ्य	४, १८ । १२५, १४ । १४६, ७ । १७४, ११ । २२२, ३	
कर्कुराभ्य	१८, १५ । ८८, ३ । ८८, २०	
कर्कुराभ्य	२६६, ८ । ३४२, ८	
कर्कुराभ्य	२८४, ६	
कर्कुराभ्य	३३, १६	
कर्कुराभ्य	२६४, ७	
कर्कुराभ्य	१५, ६ । २३, १३ । ७८, ७ । १८१, १४ । २२७, ३ । २५३, १४ । २६७, ११ । २८३, १० । २८७, ८ । ३१३, १० । ३३८, १६	
कर्कुराभ्य	२८, १३	
कर्कुराभ्य	१२५, ७ । २६६, १६ । २६७, १८ । ३३२, १४	
कर्कुराभ्य	२६६, १७	
कर्कुराभ्य	८६, १३ । २८६, ७	

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
कर्मक्षेम	१०, १८। १२२, १५		कलरव	८५, १। १६३, १२	
कर्मठ	११०, ६। २८६, १६		कलली	२१८, ४	
कर्मन्	१०८, १७। १४२, ५; १०।		कलविज्ञ	१४, १८। ३३, १०।	
	२०२, ८। २२२, १२। २३४, २।			८५, २; ६। २८३, ११	
	२८४, १४। ३३२, २०		कलशा	२६६, १४	
कर्मफल	३११, १५		कलश	४, १०। ३१६, ८। ३४२, १०	
कर्मभेद	३१, १		कलहंस	३३८, १४। ३४८, १६	
कर्मरङ्गक	८५, ७। ३११, १५		कलहंसक	३१६, १	
कर्मरङ्गतब	२३८, २		कला	२८५, १०; ११	
कर्मरङ्गफल	७६, १८		कलाचिका	३४, १७	
कर्मविपाक	३११, १५		कलाज्ञ	११, ७। ८२, १०	
कर्मशूरा	२८६, १६		कलाटी	८८, ४	
कर्मसन्दोहयथ्य	१४८, २		कलाधिप	२८, १२	
कर्मादि	१०, ८		कलात्मनः	१६, ११	
कर्माङ्ग	२६७, २		कलाप	२१२, ८	
कर्मिन्	२२२, १२। २२४, ४		कलापक	३४, १	
कर्ष	७१, १४। ३३०, ७। ३४५, १		कलाभेद	८१, १४	
कर्षक	३०, १४। ३२७, ६		कलामक	३३, १२	
कर्षणा	११०, ४। ३३०, ७		कलाय	४४, १८। २०५, १८	
कर्ष	३३०, ८		कलाविद्	८२, १०	
कल	२८५, १२। ३१८, ४		कलाश्रुत्य	३०६, १०	
कलकगठ	८५, १		कलि	२४६, ८। २४७, १६।	
कलकल	३११, १४			२७१, ७। २८६, १	
कलश	८, १३। १७८, १४. १८८, १२		कलिका	१०, ६। २८६, १	
कलत्र	२१०, १४। २६७, ७। ३४१, १		कलिकाङ्ग	२८६, १४	
कलधौत	१६०, २०		कलिङ्ग	६३, १६; १७	
कलध्वनि	७६, ११। २०३, १६।		कलिङ्गक	३३, १०	
	३०३, १		कलित	१४०, ७	
कलन्दिका	३३, १४		कलिङ्ग	३८, १६। ३०६, १	
कलम	३३, १२। २२८, ८; १०		कलिमारक	४७, १४	
कलम्बिका	२८६, १२		कलिल	१८२, २०	
कलम्बी	२१७, १		कल्लुष	१८८, २०। ३३२, ५	

शब्दः	व०	च०	शब्दः	व०	च०
कसेवर	२५२, १६। २६०, १३।		कवि	६, ११। ४०, ११। १४६, ११।	
	३४१, ३			१८०, १५। ३१६, ८। ३२६, ११	
कजोत्ति	१४, ७		कविता	१४०, ६	
कज्ज	३, ८; १०। २१८, १२।		कवोष्ण	१०८, १५	
	२८६, १२		कथ	२३३, ४	
कल्प	२१०, ३। २२२, ११		कथाञ्च	२३३, ८	
कल्पन	१८२, ४। २१२, ५। २४२, ८		कथिप्र	२१२, १०	
कल्पना	१८२, ४		कथोब	२४२, १७। २६७, २	
कल्पपावप	३१४, १०		कथोबका	३३, १३	
कल्पटस्त	२८३, ३। ३४७, ४		कथ्य	२३३, ८	
कल्पान्न	२१८, १२। २४१, ४।		कथ्यप	१६७, ४। २१२, ११	
	२४३, १४		कथाय	२४२, १२। २७२, ५	
कल्यब	१८८, २०। ३३२, १		कथायदथ	३००, १३	
कल्यदि	३००, १४		कट	८२, १५। २५२, ११	
कल्यब	३३२, २; ३; ४		कटकारो	३२७, १३	
कल्य	८६, १४। २३३, ७; ८		कठाना	३०३, ७	
कल्याण	११०, १। १२५, ४।		कनेब	२८०, ८। ३३८, ८	
१७३, १६। ३०८, ८। ३३८, ५।			कलुगो	३४, १६। १७४, १।	
	३४०, १			१८५, १५। २१०, १५। २६७, १०	
कल्याणवचन	२३३, ८		कलुगिका	१३१, २०	
कल्लोण	७३, ५। ३०१, १४।		कलुगिकामद	२१८, १	
	३०३, ८		कास्य	२३३, १८। ३३०, ११।	
कल्लार	४५, १			३३५, ३	
कवक	१०, ४। २८२, ३		कास्यकार	२३१, १	
कवच	७२, १४। १८६, १५		कास्यतावादिवाद्य	१८६, ८	
कवचाटत	१४४, ७		कास्यवादन	१४, १३	
कवचिगद्य	३४, ८		कास्यवाद्यभेद	२८७, १६	
कवज	३३५, ६		काक	३, १२; १६। ४, १; १४।	
कवाट	८८, ६			३०, ३। ८७, ८। १८६, ४।	
कवाटक	८८, ११			२०८, ८। २५१, १५। ३१८, १६।	
कवाटार्गज	२२०, १८			३४५, १३	
कवार	३२८, ७		काकचिन्हा	७६, १२	

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
काकचिन्तायक	११८, ६	काचिच	६८, १५
काकजङ्घा	३२८, ६	काचित	१४०, १२
काकजङ्घातक	४७, १८	काक्षी	३७, ८
काकजङ्घावधि	१६२, ४	काक्षन	६८, १५ / १११, १८
काकतिन्दुक	११, १७ / ४७, १६		११७, १ / १२०, १६ / १८२, ५
काकनासा	४, १८		२०७, २० / २२५, १५ / २५७, १७
काकनासिका	४७, १८		३३८, ४
काकनीड	४१, १७	काक्षनम्	३०४, ७
काकपक्ष	४३, १०	काक्षनाग	८, १ / १८२, ६
काकपोलुकट्टक	४७, १६	काक्षनी	१८२, ६
काकयोधा	४, १७	काक्षनीत्वर्ग	२७, ८
काकक	४४, ४	काक्षिक	११, ४
काकनक	४४, ६	काक्षी	७१, ४ / २३४, ११ / ३१०, १५
काकसंहति	४, १६	काक्षिक	११, ३ / ३७, ८ / ३३२, ६
काका	३, १७ / १८	काक्षीक	२८४, १८
काकादनी	२६२, १४	काठक	११, १
काकिनो	१८२, १०	काठिन्य	१४१, ४
काक्षी	३, १७ / १०, १२	काग	१०४, ४
काकोट्मरिका	५२, ४ / ५	काग	८६, ५ / १२४, १४
काकोल	३६, १ / ६८, ६ / ३०४, १०		१२६, १० / २४०, १० / २७६, २
काकोलिका	३, १७ / ३४५, १४		२८८, १५
काकोली	४, १ / १७०, १७	कागपट्टक	३२, २
काकोलीमत्य	४८, २०	कागवत्	२६७, ११
काक्षी	३४५, १०	कागो	२६७, ११
काङ्गा	४, ११ / १८१, २०	कात	२६७, १५
काङ्ग	३४५, ८	कात्यायन	२०४, १६
काङ्गा	३४५, १४	कात्यायनमुनि	३४८, १
काच	७१, ४	कात्यायनी	७६, ५ / ८४, १
काचक	१०, १४		१६१, १८ / २०४, १८ / २२७, ८
काचकण्ठ	४७, १२ / ७०, ४		३१४, २
काचपाच	११६, १८ / १८२, ११	काटव	२१७, २ / ३४८, १४
काचमाचो	३, १८		३४८, १६

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
कादम्बर	२८६, १७		कामला	३०३, ८	
कादम्बेय	३३, ८		कामान्तक	३३, ५	
कानन	१८८, ३। १८२, ८। २५३, ६।		कामिन्	२२३, २	
	२५६, ११		कामित	१४०, ११	
कानोन	१८२, ८		कामिनो	५३, ६। १७६, १३।	
कान्त	१२५, ११; १३। २२५, ११			१८०, ७। १८२, ७। १८८, ११।	
कान्ता	१२५, १२			३०३, ३	
कान्ताग	८४, २०। २६७, १२		कामिनौगल	२०८, १८	
कान्ति	१२५, ११। २२२, ८		कामुक	६, ११। १०, २०। १५, १४।	
कान्तिमात्र	२३०, ३			६८, ३। ७२, १६। ८०, २।	
कान्ती	२१८, ८			१८१, १५। २१८, ४। २२३, २।	
कान्दविक	३४, ७			८। २७६, १७। २७८, १७।	
कान्दशीक	३४, १०			२८७, १। ३०३, १०	
कान्यकुल	७८, १७। २४८, ६		कामुकस्त्री	१७, ८। १४४, ३	
कापटिक	३४, ११		कामुका	१०, १८	
कापोत	१४०, ४		कामुकी	१०, १८	
काम	२८, १७। ५८, ४। ७५, १०।		काम्पिल्य	६५, १७	
	७७, १७। २१८, १६। २२२, १४।		काम्पिल्ल	३५३, १४	
	२५२, १। २७८, १७। २८०, ११		काम्बोज	७८, ६; ८	
कामकूट	८१, ५		कम्बोजी	७८, ७	
कामगुण	११८, १८		काम्य	२२२, १। २३३, १६।	
कामचार	२८७, १			२५२, १	
कामणिना	१७०, १३		काम्यदान	१२०, ११	
कामदा	१७५, १४		काय	१३१, ३। १८२, ७। १८३, ५।	
कामदात	१७५, १४			१८७, ६। २३३, १२; १३। ३४३, ४	
कामदेव	२४५, १३। २८२, ७		कायशून्य	३४३, ५	
कामधेनु	१७५, १४		कायशोधन	२४८, ८	
कामनाभव	२३३, १६		कायसंवेक्षण	१०८, १८	
कामन्दक	३४, १०		कायस्थ	१७०, ७; ८	
कामपाल	६६, ७		कायस्थसाधन	१०८, २०	
कामपुङ्गव	१८७, १२		कायस्था	१७०, ८	
कामरूपिन्	२५०, ६				

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
कार	२५२, ४ :	५	कार्तिका	१२०, १५ :	१५४, ४ :
कारक	१०, ६ : ११०, ६ : १२५, ६ :			२५८, १० :	३४५, १४ : १५
	२५२, ८		कार्पण्य		२४२, १५
कारण	७७, २ : ११०, ७ :		कार्पण्यातिशय		२१६, ६
	१३५, १२ : १६८, ३		कार्पास		६२, ३
कारणिक		३४, ७	कार्पासतुलक		२५५, १८
कारण्य	६६, ७ : १६५, ८		कार्पासास्थि		२७६, १३
कारण्यव		३१७, ६	कार्पासि		२७६, १२
कारण्यमिन्		२३१, १	कार्पासिका		६, ५
कारवी	२७१, १७ : ३१६, ६		कार्पासी	१६४, २० :	२८८, ६
कारवेक्ष		३३, ७ : ३२२, १७	कार्पण्य		८८, ५
कारा	२५२, ४ :	६	कार्मण	६१, १४ : ६५, ४ :	६८, २ :
कारागार		१२६, ८		११०, ६ :	१६६, ८
कारि		२५२, ७	कार्मिक		१०, १५
कारिका		१०, ७ : ८	कार्मुक	१०, १६ : ६६, १७ :	
कारितमख		१५०, १३		३२०, १ :	३३६, १७
काब	२११, ६ : २५२, ८		कार्य	१५६, १२ : २०५, ३ :	
काबज		७८, ६ : ११		२३४, १७ :	२४४, ८
काबणिक		३४, ८ : ३७, १५	कार्यनिश्चय		२८०, १६
काबयड		१७६, १६	कार्यपटक		६१, ४
काबयिठका		११४, ३	कार्यसूचक		७७, ६
काबध		३३२, ४	कार्यालम		४१, १०
काबोलम		२८६, २०	कार्यावलाग		६७, १
कार्तिक	११, २ : ७६, २		कार्यिन्		८८, ५
कार्तिकिक		३४, ६	कार्य	६६, ४ : २३४, १६	
कार्तिकी	११, २ : १६६, १४		कार्यापगा	१०६, ६ : ११८, ६	
कार्तिकेय	१६५, १० : १७६, २ :		कार्या		१०, ११
	२०१, १४ : २८१, १३		काल	४, १० : १२, ४ :	८५, ६ :
कार्तिकेयक		३४, २०		६३, ४ : ६४, ५ :	६७, १४ :
कार्तिकीय		१६०, ६		१०८, ६ : १३७, ४ :	१८१, १५ :
कार्तिकर		२८६, २०		१८२, १५ : २१८, २ :	२२६, १५ :
कार्तिकान्तक		३४, ३		२३७, १५ : २४६, ४ :	२६६, २ :
					३००, ८ : ३२५, ८

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
कालक	१०, १४; १०।	११, १	कालो	२८६, ४	
कालकण्ठ	८५, २		कालोय	२०८, १६। २४८, ३	
कालकण्ठक	३४२, १०		कालोयक	३४, ८	
कालकण्ठखग	३४२, ३		कालेय	२४२, १४	
कालक्षिप	१८७, १६		कावचिक	३४, ८	
कालखण्डक	२४२, १४		कावेरी	२६७, १३। ३२४, १६	
कालच	८२, १०; ११		काव्य	२३३, १४। ३१६, १०	
कालक्षानिन्	२३, १		काव्यकर	३१६, १०	
कालदेशिन्	३४, ११		काव्यगुणान्तर	१८४, ७	
कालपृष्ठ	८५, ४; १५		काव्यचित्र	२८४, १८	
कालभेद	१३५, १८। १३८, ५। ३३२, १३; १६		काव्यजीव	१०६, ८	
कालमान	१४, १२। २०, ७। ८४, १३। ८५, ४। ८७, १४। २७५, १		काव्यप्राग	१७६, १८	
कालमिति	२८५, ११		काव्या	२३३, १५	
कालमेधिका	४७, १८		काव्यादि	१४०, ६	
कालयापन	११७, १०		काव्यालङ्कारा	२६, १। १३८, १६	
कालसर्प	६४, २		काव्यालङ्कार	३४६, १०	
कालव्यान्ध	१८५, ७		काव्यालङ्कृति	११२, ४	
काला	२८६, ३		काश	१८५, ३। २१४, १४। ३१२, १८। ३२५, ५	
कालानुसार्य	२४८, ३		काशमर्द	११४, १८	
कालान्तर	१८१, १८		काशिका	१०, १६	
कालायस	८, १३। ८०, ३। १०४, ७		काशी	३२५, ५	
कालिका	१०, १०। १२, ४। २८६, ५। ३३७, १६		काशीस	३२८, ७	
कालिक	६३, १८		काशीमो	११६, १३। २६७, १३	
कालिक्री	६३, १८		काशीमो	२६७, १४	
कालिहर	२८६, १८		काशीरज	८०, १	
कालिभेद	१८३, ८		काशीपी	२१२, ११	
कालिमा	२२८, १०		काशायवल्	२०३, १७	
काशिक	२०८, १५		काष्ठ	१८, ११। ८३, ५। १८०, ८। २५५, १६	
			काष्ठकुदान	२५०, ८	
			काष्ठतक्षक	२७, १	

शब्दः	४०	४०	शब्दः	४०	४०
काष्ठदारु	१८, १५		किन्नरा	३६, ६	
काष्ठपट्टक	२२, ११		किन्नरीभेर	२०३, १०	
काष्ठपाटका	१३०, ६		किम्	२२३, २	
काष्ठभेद	१०८, १३		किम्पाक	११, ७ ३१३, ४	
काष्ठान्मवाहिनी	१०६, ३		किम्पुबय	३३०, ०	
काष्ठीय	३२०, ८		किञ्चत्	३८, ५	
काल	१०१, १८ ३२०, ५ ३३५, ०		किञ्चदेतिका	३८, १	
कालग	३४६, १०		किञ्चल	५५, ८ ५८, २० ११०, ८	
कालाग	२६०, १५			१०१, ८ १००, १० १८८, ०	
कालीम	२१, १६			१८८, १० २५१, १३ २६२, ११	
काय	३३५, ० ; ५			३२५, १	
काञ्चला	३०३, १२		किञ्चमालिनी	१६५, १२	
किञ्चाव	२८, ६ २६०, २०		किञ्चाला	३४, १२	
किञ्चुक	८, १ ११, ८ २०६, ३		किञ्चव	३१८, १०	
	३२०, २० ३३४, ८		किञ्चाल	८०, १५ १४०, १३	
किञ्चुककुण्डल	३१, १०			२८२, १३	
किञ्चुकद्वय	१०६, ५		किञ्चाललङ्घ	१४०, २०	
किञ्चुली	६८, ०		किञ्चि	८०, १४ २५२, ८	
किञ्चुग	२६८, १		किञ्चोट	२८८, १८ ३३१, १६	
किञ्चुलक	२२०, १०		किञ्चो	१६०, १८	
किञ्चुलक	३४, १३		किञ्च	१०३, ८ १०८, ५	
किञ्चुलक	११, ८ २२०, १३		किञ्चाट	८८, ०	
	२३०, १ २६८, १८		किञ्चालिन्	३१०, २०	
किटि	२५२, ८ २५५, १३		किञ्चलि	८३, १०	
किट्ट	३, १० २८८, १२		किञ्चिवय	२८५, १२ ३३२, १ ; ५	
किट्टाल	३०३, १५		किञ्चो	२६०, १० ३३३, १	
किञ्च	८०, ८		किञ्च	४, २	
किञ्चोहि	२०८, १३		किञ्चपर्वन्	१६, १ ३२३, ०	
किञ्चव	३१६, १२		किञ्च	३०३, १६	
किञ्चव	३०, १६ ३१८, १० ; ११ ; १३		किञ्चजय	३०३, १६ ३२१, १	
किञ्चर	२३८, ० २६०, १६ ३३०, ०		कीकट	८८, ८	
			कीकल	१२८, २ २३३, ०	

शब्दः	पृ०	पं०
कोचक	११, ५	
कोट	२२३, ६। २६६, १२। ३१४, ८	
कोटक	११, ६। २६७, ८	
कोटभेद	१७७, १२	
कोटमात्र	११६, ८	
कोटविशेष	३२५, १८	
कोटान्तर	६, ६। ७६, ८। १०५, १	
कोनाश्र	२३१, ४। २७५, ७। २८६, ८। ३२७, ६	
कोर	५, १७। २५, ६। ७१, १८। २५२, ८	
कोश	१०४, ४	
कोर्ति	६०, १२। १२४, १। १२५, १४। २२२, ८	
कोर्तिसम्यग्	६६, १४	
कोर्त्य	२३४, १	
कोर्मिन्	२२३, ६	
कोल	५, १४। ३६, ६। २२४, १२। २६६, ५। ३०१, २। १३। ३१६, २०। ३१८, १०	
कोलक	११, ४	
कोला	२६६, ६	
कोलाल	३०३, १७	
कोश	२६८, १०	
कोसलय	३०६, १८	
कु	२६५, ४	
कुकर्म्मन्	१६२, १५	
कुकुन्द	११, १३। १२६, २	
कुकुभ	३८, १३	
कुङ्कुल	३०४, १६	
कुङ्कुट	५४, १४। ८२, ११। ८८, १०। १००, १५। २७६, १३। ३०२, १२। ३४५, ११	

शब्दः	पृ०	पं०
कुङ्कुटिका	२७७, १०	
कुङ्कुटी	८८, १०। ३०६, १६	
कुङ्कुटोकन्द	३०६, ६	
कुङ्कुभ	८८, ११	
कुङ्कुग	७३, १४। ८२, १२। १०४, ५। २६८, ३। २७४, ८। ३०८, १०	
कुङ्कुगखी	२७२, ६	
कुङ्कुगी	२३०, ७	
कुक्षि	१८६, ६। २२८, ८। २७१, ३	
कुक्षिम्भ	२८७, ३	
कुङ्कुम	५६, ५। ७। ७३, ८। १३१, १२। १५१, १६। १६६, ५। ६। २०८, १३। २५६, ५। २५८, ८। २६०, १३। २६७, १४। २७६, ३। २८४, ७	
कुच	७१, ६। १२४, ३। २६०, ८	
कुचग	२६८, १७	
कुचाग्र	१३३, ८	
कुचाग्रक	१५, १६	
कुचिला	३०४, ४	
कुचन्दन	१५१, १६। १६८, ३। २०४, २	
कुज	७६, ५	
कुजम्भल	३१२, ३	
कुजा	७६, ५	
कुक्षित	१४०, १६। २००, १६	
कुञ्ज	७६, ६। १२७, १३। २७६, ५	
कुञ्जग	१०८, ११। २०७, १३। २६८, ४	
कुञ्जरा	२६८, १३	
कुञ्जराग्र	३४५, १६	

शब्दः	वृ०	पं०	शब्दः	वृ०	पं०
कुट		८४, १२	कुवि		१०४, ५
कुटन	२६, १८। ४८, ८। ७७, ११।		कुख		८४, ७
		२६०, १८	कुख	८६, ८। १०२, ५	
कुटघट		८१, ६	कुखचर्मच		१२, १५
कुटहारिका		४८, ३	कुखकोट		८१, ७
कुटिल	८८, ४। १२८, १३।		कुखमोलक		४८, ३
	१५३, १८। १८२, ३। १८८, २०।		कुखन		३०४, ६
	२२३, १८। २५०, १३। ३०१, १६।		कुखचिन्		३०४, ७
		३०४, १	कुखिका		११, २०
कुटिलामात्र		५५, ३	कुखी		८६, ८
कुटिलान्निष्ठ		७६, ७	कुखीभेद		१५, १८
कुटो	८४, १। २८८, १०		कुतप		२१२, १३
कुटोऽ		२६८, १७	कुतुक		११, १२
कुटुम्बपरिपोषक		२५४, १८	कुतुप		२१२, १२
कुटुम्बपोषकव्यय		४६, ४	कुतु		१२५, १७
कुटुम्बव्याप्त		१८३, ७	कुतुचल	११, १२। १२, १६।	
कुट्टन		८७, २०			३१२, ५
कुट्टनो	१४०, १४। १८०, १२		कुत्सा		१०३, ७
कुट्टिनो	४४, २; ४। १६३, १८।		कुत्साकु		११, ८
		३२१, १४	कुत्सित	४, २। ८६, ६। १४०, १६।	
कुट्टिम		२२८, १७		१५८, १४। २१६, ६। २५८, ८	
कुठ		८४, ६		१५। २४५, ५। २६६, ८	
कुठऽ	२६८, १२; १३		कुष	२५, १। ११४, ४। १६८, ११	
कुठाऽ		२६८, १	कुषाण		३०४, ४
कुठाव		२६८, १०	कुनटी		२८६, १८
कुठि		८४, ७	कुनटीवृषत्		२००, १७
कुठेऽव		३५, ३	कुन		१२५, १५
कुठव		३०१, ११	कुनचोधिन्	१२, १६। २०, १७	
कुट्टल	११, ७; १८। १२, ८।		कुनच	६, १२। ३००, ४। ३०४, ८।	
	३०३, २०। ३२५, १२। ३३०, ८				३२५, ८
कुष	१४०, ७। २३४, ३		कुनजप्रदेश		४७, ३
कुषयो		२१२, १४	कुनापुष		८३, १६

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
कुन्ति	२६४, १३		कुमुदिनी	१६१, ४ : १२	
कुन्ती	१२५, १६		कुमुदिनीपति	१६६, १३	
कुन्द	१०२, ८ । २२४, २०		कुमुदत	१६१, ५	
कुन्दब	१०७, ६		कुमुदती	१६१, ४	
कुन्दबक	३५, १		कुम्भ	८४, १३ । २१८, ४	
कुन्दबकी	३५, १		कुम्भकर्षक	२४४, ७	
कुम्भान	१८२, ११		कुम्भकर्षासुत	२२०, १६	
कुपय	१७०, २		कुम्भकाश	१५, ८ । ३०४, ८	
कुपित	१३८, ४		कुम्भकाशचक्र	२७२, १७	
कुपित्य	१००, १३		कुम्भकारपाकस्थान	१८५, १०	
कुपुश्व	४०, १५		कुम्भकारी	२८७, २	
कुषल	३३२, १५		कुम्भटाली	८४, २ । १३६, ३ । ३२२, ३	
कुवेर	५६, १३ । ८०, १४ । १६२, १ । १७६, ११ । २४४, ७ । २६८, ११ । २८८, २ । ३१४, १२		कुम्भयोगि	१३६, २ । २०३, १८ । २४१, ८	
कुवेरपुर	२८४, १०		कुम्भसम्भव	२३१, ४	
कुवेरस्थान	२१, १५		कुम्भा	१६२, ६ । २१८, ६	
कुज	७६, ७ ; १८ । ८६, १८		कुम्भायक	३५, २	
कुजक	२६८, १४		कुम्भिका	११, २०	
कुजपयक	१११, १३		कुम्भिकादम	८५, १६	
कुजप्रसूत	२३७, २०		कुम्भिकौबध	१७५, १५	
कुजवृक्ष	२६०, ६		कुम्भिनरक	२६८, ४	
कुमार	१३०, १० । २६८, ६		कुम्भिल	१६१, १७ । ३०४, २	
कुमारक	३४, २० । १३५, ३		कुम्भी	३४, १८ । ३३, १३ । २१८, ७	
कुमारो	१८, १५ । १११, ११ । २३३, ५ । २६८, ८ । २८१, ८ । ३४१, १८		कुम्भीनस	३३८, १५	
कुमाजक	३५, २		कुम्भीर	१०४, २ । २६८, १६	
कुमुद	१७५, १५ । ३१८, १४		कुम्भीरक	२५६, ८	
कुमुदपावदेश	१६१, ५		कुरङ्ग	६१, ६ । ६३, २०	
कुमुदाकर	१६१, १७		कुरण्ट	३१, ८ । ३४, १५	
कुमुदिका	३४, १८		कुरख	८८, ८	
			कुरवक	३४, १४	
			कुररो	२६८, १०	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
कुव	२५२, ८		कुलिक	११, १० : १७	
कुबण्टो	८८, ८		कुलिश	५८, १० । १७३, १४ ।	
कुबल	५०, १५			२५८, १५ । ३२७, ७	
कुबविम्ब	१७८, ८		कुलिशद्रुम	२६३, १५	
कुर्वाण	११०, ८		कुली	२८६, ८	
कुल ६, १३ । १८५, ८ । २५३, ५ ।			कुलीन	१५८, ८	
२८६, ७ । ३१०, २ । ३२६, ७			कुलीनक	३४, १३	
कुलक	११, १६ । १२, २		कुलीनत्व	१८२, १५	
कुलटा	५, १० । २१०, १४		कुलीन	३३, १८ । ८७, १८ ।	
कुलटो	८८, १२			२६८, १५	
कुलट्यका	३४, १६ । २४२, २०		कुलीनप्रसूती	२२८, १	
कुलथो	२८७, २		कुल्लाघ	१७८, ८ । ३३२, ६	
कुलध्वज	२८२, २		कुल्य	२३४, ५ ; ७	
कुलप	२१२, १५		कुल्या	२३४, ४ । ३३०, ८	
कुलपालक	१८, १६		कुवल	२६८, १२ । ३०३, १८	
कुलपालिका	४८, २		कुवासत्	३०४, ४	
कुलबालिका	४८, २		कुघ ११, ८ । १६८, ११ । २१२, १२ ।		
कुलघोषित्	११७, ४			२७४, १० । ३२५, ७ ; ८	
कुलश्रेष्ठ	११, १७		कुघपत्नी	१६१, ४	
कुलमन्त्र	११, १०		कुघपत्र	३०७, १७	
कुलमन्त्रव	२३४, ५		कुघमुष्टि	२८०, ८	
कुलखो	४८, २ । २२५, ८		कुघल	५६, १५ । ३०३, १७	
कुलाधोष	२१२, १६		कुघा	३२५, ८	
कुलान्तर	१५, १८		कुघिक	११, १२	
कुलाय	१६, १३ । ८७, २१ ।		कुघो	३२५, ८	
	२४२, १५		कुघोलव	८८, ६ । १११, ७ ।	
कुलाज	४८, १५ । २५३, १७ ।			१४८, ८ । ३२३, ८	
	३०३, ११ । ३०४, ८		कुघंशय	२१४, ४	
कुलाजबन्ध	२७७, १३ । २७८, १२		कुष्ठ ७८, १५ । ८०, १ । ८७, १ ।		
कुषाढो	३४, १६		८३, ६ । १८१, १३ । २२५, १२		
कुलाजोपकरण	२५३, १६		कुष्ठभेद	४०, ४ । ७१, १४ ।	
कुषाञ्चित	२३४, ६			१०८, १३ । २८६, १	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
कुडमैवज्ज	३०७, ५		कूट	६२, १६। ८४, ३। १२३, १४।	
कुडसम्भर	३०३, ५			३४१, ५	
कुडा	११५, १८		कूटवन्म	१७०, ४	
कुडाहि	६१, १७		कूटघाण्णो	१८८, ८	
कुलोद	१७५, १७		कूडित	१४, १७	
कुलोदक	३४, १८		कूप	८४, ७। ८७, १२। २१७, ५।	
कुलोदिक	१७५, १७			२६८, ८	
कुसुम	७२, १६। १४६, १०।		कूपक	११, १३; १४; १५।	
	२११, २। २२८, ११। २३८, ८।			१५, १६। ४२, १५। ४८, ८	
	२८७, ५		कूपत्रिका	२२४, ११	
कुसुमान्तर	३०८, ५		कूपनेमि	४, १२	
कुसुमायुध	१७०, १३		कूपभव	२३४, १०	
कुसुम्भ	५६, ५। ८७, १८। २०८, ३।		कूपिका	११, १६	
	२२०, ८		कूवर	२६८, १४	
कुसुम्भि	२७७, १८		कूचं	७१, ५	
कुसुल	८३, ८		कूचंघोषक	६२, ८	
कुसुलक	४६, १२		कूचिका	११, १८	
कुसुति	१४०, १५		कूदित	१४०, १७	
कुसुम्भ	२८७, १३		कूपर	२६८, ५	
कुसुम्भ	२०५, १७। २५४, १०		कूपस	३३, १७। ३४७, ५	
कुचक	११, ११। १६, ५। २३, १६।		कूपसक	३४, १८	
	२०६, ५		कूर्म	२१२, ८	
कुचकजीविन्	८७, १२		कूर्मकर्पर	३४२, ८	
कुचन	१८२, १२। ३०४, १०		कूर्मर	२६८, ५	
कुचवा	१८२, १२		कूर्मराज	१६२, १७। २५५, १८।	
कुचर	२६८, २; १६			२८४, १०	
कुचरित	१६१, ३		कूज	२८६, ८	
कुञ्ज	३४०, ८		कूजक	१२, २	
कुञ्जमुख	५६, १४		कूजिका	१२, १	
कूकुद	१७५, १८		कूझाञ्ज	८८, १०	
कूषिका	१२, १		कूझाञ्जक	३४, १७	
कूषिका	१२, १		कूझाञ्जो	८८, ११	

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
ज्ञ	४, ३	ज्ञाकार	१५६, १०
ज्ञा	११०, ११	ज्ञाति	१२५, १८
ज्ञाकाल	५०, ३ । १८५, ८ । २१६, ८ । ३११, ७	ज्ञातिन्	१७०, १८
ज्ञावाकु	३५, ५ ; ६	ज्ञातोदाह	१६०, १३
ज्ञाकट	८८, १४	ज्ञात	१२५, २० । १८६, १३
ज्ञाकटिका	१४, १३ । ३५, ५	ज्ञाति	१२५, १८ । १२७, २० । २२३, १६
ज्ञा (क)	६८, १५ । ८३, १५	ज्ञातिका	१२, ३ । ३०८, ७
१०२, १६ । १८६, १ । २१०, १४ । २४१, १३ । २५२, ११ । ३०२, २ । ३०६, ७		ज्ञात	१३८, १६ । १७५, ८ । १८२, १३
ज्ञादि	१२२, ७	ज्ञाता	२३४, ८
ज्ञात	१०५, ५ । १२५, १८ । २४०, ८	ज्ञातिम	३२, १७ । १५५, ४ । २२८, १२
ज्ञातज्ञा	१५७, १२	ज्ञातिमधुप	२१४, १०
ज्ञातज्ञ	८२, १२	ज्ञातज्ञ	१८६, ६ । ३०४, १० । ३१८, ६
ज्ञातिमार्ग	१४६, ४	ज्ञाप	२१०, ६
ज्ञातपातय	१४८, ८	ज्ञापक	५, ६ । ११, ११ । ८८, ८ । ८१, ११ । २६३, २ । २७८, ८ । २८८, ३ । २८८, १२
ज्ञातमात्र	१५४, ३	ज्ञापा	८८, ४ । १०५, २ । १०८, १६ । २१०, ७
ज्ञातमात्रक	११६, १८	ज्ञापाक	८१, ११ । २८६, ८ । ३२७, ४
ज्ञातमुख	५६, १५	ज्ञापाकक	३५, ४
ज्ञातमुखन	१५१, १४	ज्ञापाकिका	३५, ४
ज्ञातवेध	१५४, ७ । ३३०, ६ । ३४५, ५	ज्ञापाकी	११०, १०
ज्ञातसापक्षिका	५२, ७	ज्ञापायुक्त	३७, १४
ज्ञातसापक्षिकारो	१०२, १०	ज्ञापायो	३४, ८
ज्ञातादि	६१, ८	ज्ञापो	२१०, ६
ज्ञातान्न	३, ८ । १४०, १८	ज्ञापीट	८८, १३
ज्ञातान्नग	३४, ३	ज्ञापीटपाक	३१४, १३
ज्ञातान्न	१३४, ८	ज्ञापीयति	१०६, १
ज्ञाताभिवेकषोवा	३१६, १६	ज्ञाति	२५७, ६ । ३०२, १६
ज्ञाताभिवेका	३३३, २		

अक्षरः	पृ०	पं०
कामिकण्टक	४७, २०	
कामिन्न	६६, ३	
कामिन्न	१७, १	
कामिभेद	२१, १२	
कामिवत्	२२३, ६	
काश ७, ३ । ८८, २० । १३३, १६ । १८७, ६ । २५५, १३ । ३२५, १५		
काशक	३६, २०	
काशाक्षी	६४, १	
काशानि	१०८, २	
काशानु	२५४, १७	
काषक	१२, ३	
काशोवज	१०, १५	
काष्ट	८४, ५	
काष्टि	८४, ५	
काशा ५७, ४ । १०४, ६ । १११, ८ । २२६, १० । २८६, २ । ३२७, ११ । ३३२, ३		
काशाकाक	१०६, २	
काशाकुठेरक	३०२, १८	
काशाकुरण्टक	१०६, १५	
काशाजीर १६८, ५ । ३१८, ८ । ३२२, १७		
काशाजीरक	३११, १७	
काशाजिह्वल	२८४, १७	
काशादायाद	२५८, १४	
काशापक्ष	३०८, ५	
काशापाखर	३३२, ३	
काशापाट	१८, ३	
काशाबोभित्	२२५, १	
काशावधू	५३, १०	
काशाविदारो	२५२, १२	

अक्षरः	पृ०	पं०
काशावृत्ता १६१, ६ । २६६, १७ । २८६, ३		
काशासारथि १८, १४		
काशासाग २८७, ४		
काशाहय ३२२, १५		
काशा १०४, ८ । २५७, १६		
काशागुह ६८, १० । ११७, १		
काशाङ्ग ६४, २		
काशानुज १७२, ८		
काशाका १२, ४		
काशादि १३२, १३		
काशर २६५, ३		
काशि १८२, ४		
केकर २७८, १७ । ३६०, ५		
केकगस्त २७१, १३		
केका ४, ३		
केकिन ८५, ८ । १७७, ७ । २७८, १०		
केकिपिच्छाङ्ग १५, ६		
केकी २०३, १५		
केकिका १२, ६		
केत १२५, २०		
केतक १२, ५		
केतकङ्ग ३०१, १		
केतकी २०६, १८		
केतकीफल २४७, ११		
केतकीरजस् १२, ७		
केतकीरुक्ष २४२, १८		
केतन १८२, १३		
केतु ७३, ८ । १२६, १ । १८२, १३		
केतुपक्ष ५४, १३ । २०८, १०		

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
केदार	२५, १३। ८८, ११। २६८, ३।		केशवेष्ट	२६६, १२	
	२७५, १०		केशवौष्ठा	४, २०	
केनाग	२६८, ४		केशवम्यत्र	१२, ५	
केनपात	३१४, १४		केशवस्य	१२, ८। २३४, १०	
केयूर	१७५, १		केशवोम	१४१, २	
केयूरकादि	२८४, ५		केशिक	१२, ५	
केरव	१६, ११		केशित	१४०, १८	
केलक	१८, १२		केशिन्	३२५, ११	
केलि	७४, ६। २८८, १८		केसग	११, ८। ८०, १। ८६, १८।	
केलिकलङ्क	२२१, १			२६८, ८। २६८, १	
केलिका	१२, ६		केटभ	२२०, १०	
केलिकल	४५, १४		केटभसूटन	२८१, २	
केलिकुक्षिका	४८, ४		केटभ्य	२२०, १०	
केलित	१४०, १८		केतक	१२, ७	
केलिप्रकार	८६, ७		केतव	७, ८। ७१, ५। ८८, ५।	
केलिप्रकाश	४००, १			१५७, १०। २१८, १२। २२४, १२।	
केलिसचिव	१७६, १२			३१८, १४	
केवल	३, ७। १०६, १६। १८२, १।		केगव	१६१, ११। १७५, १५।	
	२५६, १४। ३०४, १०			३०२, ५। ३१८, १४। ३४	
केश	४५, ८। ७१, २। ७६, ४।		केगवी	३१८, १४	
	७८, ३। १८८, २०। २६८, ४।		केगाटक	३५, ७	
	३०४, ८। ३२५, ८		केगात	१४०, २०	
केशचक्र	२७८, ११		केग	२६८, ७	
केशट	८८, १४		केवर्ता	२७०, ५	
केशपाक	१४६, ७		केवर्तामुक्तक	८१, ६। १७६, ५।	
केशप्रसाधनद्वय	३४, २। १४०, १०			३१७, ८	
केशबन्ध	१०७, १५		केग्य	२३४, १०	
केशमध्यगत	१३, १८		कोक	४, ४। १४। ६७, ६।	
केशव	२८८, १३। ३१८, १२			२५३, १५। १७	
केशवत्	३१८, १२। ३२५, ११		कोकनठ	१७८, १०	
केशविन्दास	३६, ५। २७६, ८		कोकनदण्डाय	१०८, ३	
केशविषय	१४०, १८		कोकपक्षिन्	३६, ८	

शब्दः	पं.	व.
कोकिल	३१, १२। १५२, १७	
कोकिला	२०४, ७	
कोकिलाक्ष	३१, ६। १८५, ३	
कोकिलाजाम	३४०, ८	
कोटभट्ट	१६१, २	
कोटर	२६८, ८। २७५, १२	
कोटि	८४, ६	
कोटिर	२६८, ५; ६	
कोट्टार	२६८, ८	
कोठ	३०८, ११	
कोख	८७, १३। १०४, ८। १०७, ३। २५०, १४	
कोखक	१२, १०। १७, ८	
कोखप	२१२, १५	
कोखिका	१२, १०	
कोष	१६८, ११	
कोदण्ड	८८, ११	
कोदण्डभाषक	८५, ४	
कोदण्डाभाषक	३३१, १४	
कोमल	३०२, ८	
कोमलपत्र	११८, १	
कोष	४, ८। १८२, २०। २६०, १८। २७१, १६। ३१८, ८। ३२५, १०	
कोषमयूख	८१, २	
कोषमयी	८७, ५	
कोषमा	१५, ३	
कोषविशेष	२१८, १२	
कोषित	१४०, २०	
कोषित	११७, १३	
कोमल	१७४, ४। २८३, १। ३०४, ११	
कोषित	८८, १५	
कोरक	१०, ६। १२, ८। १६, १३	

शब्दः	पं.	व.
कोरकूच	४८, ५	
कोच	५, ३। २८६, १०	
कोचक	१२, ११	
कोचदल	२५२, १५	
कोचदलौघ	२११, ८	
कोचपुच्छ	७५, ७	
कोचपल	२८६, १०	
कोचपल	२७६, १५	
कोलाहल	३११, १४। ३३६, १	
कोषि	२७६, १३	
कोषिक	१२, ८	
कोषिल	३०८, ४	
कोविदार	३६, ७। १३७, १८। २८७, ५	
कोविदारतल	५१, १	
कोश	७४, १३। २७७, १८। ३२५, ६; १२	
कोशकार	१६१, २। २८०, ८। ३३८, ८	
कोशकारान्तर	३८, ८	
कोशकोट	६४, ३	
कोशच	१२, १३	
कोशफल	३४, १	
कोशातकी	३५, ८	
कोष	३३०, ८	
कोषकार	२८४, ११	
कोषनाम्निक	२२३, ७	
कोष्ठ	८३, ८	
कोष्ठ	३०४, ११; १२	
कौकुटिक	३५, १२	
कौलव	२८४, ११	
कौशेयक	३५, ८	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
कौटिल्यकथ		६३, १८	कथकचण्डेर		३०५, ११
कौटिल्य	१४२, ८। १६८, १४		कथर	११०, ११। २६६, ७	
कौटिल्यवाचिन्		७५, ४	कनु	१२५, १०। १८१, ७।	
कौटिल्य		१२, १५		२२४, ६। २६३, ८	
कौमुक	१२, १६; १८। २३४, ४।		कनुपावक		३१८, ७
		३१२, ५	कनुमाच		६१, ८
कौत्तिक		१२, १५	कण		१६८, ८
कौम्बोज		११८, १	कणकैशिक		४७, १५
कौयोन	१८२, १५; १६		कन्दन	१८२, १। १८८, ८	
कौप्य		२३४, १०	कन्दित	१४०, ३। १५०, २०	
कौवेर		२८३, १७	कम	२२२, १२। २२८, १०	
कौमार		२६८, १०	कमल	११०, ४। १८८, १०।	
कौमारी		२६८, १०			२३०, ४
कौमुद		१७६, २	कमडेय		१०, ११
कौमुदी		१७६, १	कमनिष्ठमञ्जीभाग		११३, १।
कौमुदीदृष्ट		३४७, १२			३१७, ८
कौमोदको		३५, ११	कमनिर्मित		१५०, १७
कौरव	२८८, ५। ३१८, १५		कमलमुद्रति		१८२, ३
कौरवदायाद		२२५, २	कामित		१४०, ८
कौरवमन्त्रिन्		२८०, ११	कामिष्ठ		१४०, ५
कौरवानुज		११६, १	कमुक		८, ४। ६०, ८
कौमटेर		२८७, ५	कमुकपण		६०, ८
कौजीन		१८२, १४	कमुकभिद्		१०५, ८
कौलेयक		३५, १०	कमकादिष्टटांश		८, १५
कौशलिक		३५, ८	कमेजक	१५२, १६। २५१, १५।	
कौशिक	१२, ८; १२; १३। २२, ८			२७२, १८। २०३, ७	
कौशिकी		१२, ७; १४	कवक		१०, ५
कौशिक्यादि		१३३, ६	कपविज्ञायिक		५२, ४
कौमिकी		३५, ११	कवित		१४०, ८
कौसुमरेखु		६५, २	कव्यशाकारिक		१०६, ७
कौसुभ		११८, १५	कव		२३३, ६
ककच	४५, ८। ७२, १५। २६६, ७		कव्याद		१४०, ८। १७५, १२

अक्षः	पं.	अक्षः	पं.
क्रान्त	१३७, ८ । १४१, ७	करकर्मन्	१३, १० । २६५, १२
क्रामित	१४०, १२	करकर्महतम्	४६, ६
क्रिमि	२२३, ५	करकर्माद्य	६४, १
क्रिमिजात	२७८, १८	करग	६४, १
क्रिमिजाति	११, ६	करचारिन्	६०, १
क्रिमिल	२२३, ६	कृगुपुत्र	३२७, ४
क्रिया	१०८, १ । १२५, १८ । २३४, १; ८ । २५२, ७ ।	कृभाषण	२३६, १३
क्रियाकार	१५६, १ । २४६, ४ । २८२, १४	कोड	८६, १०; ११ । १००, ८ । १७०, ५
क्रियाकेलि	६८, ३	कोडा	८६, ११
क्रियाभेद	१०८, १८	कोध	७०, ४ । २१०, ७ । २२५, १ । २३८, ८ । २७८, ८
क्रियामन्द	३३६, १३	कोधन	११५, १
क्रियायुक्त	१८३, ८	कोधमूर्च्छित	३१, ६
क्रियायोग	२११, १०	कोश	३२५, १४
क्रियागोष्ठ	८१, १२	कोशताल	३१२, ४
कोडक	१३१, १५	कोशध्वनि	३१२, ४
कोडन	१८८, १३ । २८८, ४	कोडो	१८५, ३ । २५२, १२
कोडनोय	१०, ३ । ३५, १७	कोष्ठ	७१, ६
कोडा	१२, ६ । ८६, ७ । ११४, २ । २५२, १८	कोष्ठादन	२०४, ३
कोडाभेद	३३६, २	काम	२२२, १३
कोडायुत	१४१, ५	कामक	११, ४
कोडित	१४०, १८	काम्य	१०७, २० । १८६, ४; ५ । २५१, ५
कोत	१४०, ८	काम्यनेत्र	२८८, १३
कोतवस्तु	१४७, १३	काम्यलोचन	२८६, २०
कुड	१५१, १	काम्यच्छ	२८८, १३
कुष्ट	८२, १५	काम्यक	६३, २०
कुट	६, ११ । ५८, ५ । १८४, १८ । १८६, ४ । २११, ६ । २२३, १७ । २४३, ११ । २५२, १० । २५८, १३ । २८६, १२ । ३३१, १७ । ३४६, १७	कोतक	२३, २०
		कोतकिका	३४, १२
		कोदल	२३४, ८
		कोद्य	२३४, ८

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
श्लेष	३१८, ६। ३२५, १०।		श्लेष	३८, ४। ३८, ६। ७३, ८।	
	३३०, १६			११७, १०। १३६, १। १८७, १८।	
श्लेषनीय	२३४, ८			२७५, १७। २८८, १५। १७	
श्लेषादि	६१, १६		श्लेषाक्ष	४४, १८	
श्लेषित	१३८, ४		श्लेषा	२११, १३	
श्लेषिता	१६३, ५		श्लेषानाथ	३२८, १३	
श्लेष्य	२३४, ८		श्लेषित	१५७, १३	
श्लोमन्	१७, १८		श्लोमना	११७, ११	
श्लोक	१०४, २। १०७, ३		श्लोमा	१५८, १६। २२७, ६	
श्लोकात्	१४०, ५		श्लोमापति	१६५, १४	
श्लोकयोग्य	२३३, १७		श्लोमावत्	१६५, १४	
श्लोचित	१४०, ७		श्लोमाशय	१५७, १३	
श्लोका	१०४, ३		श्लोमिन	१५७, १३	
श्लोकाय	१६८, १०		श्लोमिह	१५७, १२	
श्लोकाधानु	२५, १०		श्लोमिन्	१५७, १२	
श्लोकाय	२३३, १७		श्लोय	१३५, १८। १८८, १७।	
श्लोका	१०८, ८। २६०, ५			१८५, ८। २२७, १२। २४१, ४	
श्लोकाभङ्ग	२४२, ८		श्लो	२६२, १७	
श्लोकाक	४३, ५		श्लोका	१७, ३	
श्लोकाका	३१, २		श्लो	३१८, १८	
श्लोकात्	१५७, १२		श्लोय	१३५, १८। १७१, ५।	
श्लो	१०७, ६। १३५, १३			३३५, ४	
श्लोवत्	६६, १७		श्लो	३१८, १८	
श्लोवत्	११७, १५		श्लो	१३५, १७	
श्लोकाङ्ग	६६, १७		श्लो	२२७, ७। २२८, ४	
श्लो	१३५, १४		श्लो	३७, ८। २६३, १७	
श्लो	२५१, १२		श्लो	३१, २। २८७, ७	
श्लोय	७७, ७। ७८, ३। २४६, १२		श्लोभिद्	७८, ६	
श्लोयमात्रक	२१८, १४		श्लोभिद्	२८, ६। १०५, ६	
श्लो	५३, १। १३५, १५		श्लोभिद्	२६५, १८	
श्लो	१३५, १४		श्लोभि	१५७, १४। १५	
श्लो	१८, १४। २३, १०। २६, ११।		श्लोभि	१८५, २	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
क्षिति	८४, ८। १३६, १५।		क्षुब्ध	१४, १२	
	२५३, ५		क्षुब्धकण्ठा	३६, ४	
क्षिपय	२४६, १३		क्षुब्धकण्ठिका	४५, ७	
क्षिप्त	१२४, ६। १२८, १७।		क्षुब्धजन्तु	१२५, १५। २२०, १२	
	१३५, १८। १३८, ४। १४५, १७।		क्षुब्धजात	६४, ८	
	१४६, १४		क्षुब्धजान्त्र	४५, ७	
क्षिप्रकाग्नि	८, १२		क्षुब्धनासिक	५१, १६	
क्षिप्रोत्तरास्त्रिति	१८०, १२		क्षुब्धभेद	१५३, १६	
क्षीब	१०८, १०		क्षुब्धगोग	२०, ५। २६७, ८	
क्षीबाङ्ग	६६, १७		क्षुब्धवार्ताको	१४८, ७	
क्षीग	१८०, १४। १८४, ८।		क्षुब्धदण्ड	२११, १४	
	२२६, १८। २४०, ११। २६२, १८		क्षुब्धप्रक्ष	४३, ७	
क्षीरकण्ड	८५, १३		क्षुब्धप्रज्ञ	८, १०	
क्षीरकाकोली	११५, १८। २४४, १।		क्षुब्धगाम	३८, १५	
	२६०, ८		क्षुब्धा	१८२, १४	
क्षीरकोट	२८६, ५		क्षुब्ध	२१०, १०। २११, १४	
क्षीरमेघ	२४८, ४		क्षुब्धक	३१, ६	
क्षीरविक्षिति	११, १८		क्षुब्धमा	२२७, ८	
क्षीरविदारो	२६०, १०		क्षुब्धर	२६३, १	
क्षीरादिसार	४३, १७		क्षुब्धक	३१, ५। ३१, ६	
क्षीराब्जिन	८०, १६		क्षुब्धसंस्कृत	१५७, १५	
क्षीराब्जिना	८०, १६		क्षुब्धरित	१५७, १५	
क्षीरिका	२०६, ३		क्षुब्धक	३१, ३; ४	
क्षीरिन्	२६२, १८। २६३, १		क्षुब्ध	५३, ८। ७८, १८। ७८, १।	
क्षीरोद	१७८, ८			८५, २। १०८, १८। १६८, १६।	
क्षुब्ध	१०८, १०। १४६, १२			२२६, १८। २४५, १५। २५८, १८।	
क्षुब्धा	१७१, ५			२६३, ३। २६८, ३। २७५, २०।	
क्षुत्	१३५, १८। १७१, ५।			२८८, १५	
	३१८, १८		क्षुब्ध	५८, ८। ८२, १	
क्षुम्भ	२५१, १२। २६३, २। ३२७, ६		क्षुब्धभेद	२७८, १४	
क्षुम्भूप	१०१, ११		क्षुब्धसम्भव	२४६, १३	
क्षुम्भदान्तर	२१२, ७		क्षुब्धविष	२४६, १३	

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
क्षेप	१४५, १२ । १८४, ६ । २११, १४ । २३३, २	खगद्युत	२४८, १४
क्षेपक	३१, ७	खगान्तर	१७८, ६ । २७०, १३ । ३१८, ३
क्षेपक	११७, १२ । १८०, ६ । २७१, १३	खगित	१४१, ३
क्षेपको	११७, ११	खगेतर	२६८, १७
क्षेपित	१३५, १८	खगेन्द्र	२८७, ८
क्षेम	१३३, १२ । २१८, ८ । २२७, ८ । ३०३, १८ । ३१७, १८	खचित	१४१, १
क्षोट	८७, ५	खनक	१३, ३
क्षोभी	१०८, ११	खना	७६, ८
क्षोदक	३१, ८ । १७४, १८	खनाका	१३, ४ । १६, १२ । २१६, ३
क्षोदित	१४१, १ । १५७, १६	खन्न	७६, ७
क्षोभ	८८, ११ । २१८, १२	खन्नन	१७, ११ । ८५, २ । ८ । १२१, ४ । १८२, १८ । १८ ।
क्षोभयुक्त	१५७, १७	खन्नगोट	३४७, ३
क्षोभित	१५७, १७	खन्नगोटक	८१, ८ । ८५, ११ । २५७, १५
क्षौत्र	१८१, ४ । २६३, ४	खन्नगोटक	१८२, १८
क्षौत्र	८४, ४ । २२१, १० । २२७, ११ । ३०६, ३	खन्ना	७६, ८
क्षौर	२६३, ३	खट	८४, ७
क्ष्मा	१४२, १८	खटक	१३, १
क्ष्मादि	१४०, ८	खटिका	१२, २० । १८१, १८
क्ष्माभृत्	५८, १	खट्टाग्र	२७८, १३
क्ष्वेड	८८, २२ । ८८, २ । १०८, ४ । ३३१, ४	खट्टाङ्ग	६४, २ । ७६, १५ । २६८, १४
क्ष्वेडा	८८, ३	खट्टाभेद	१७५, ६
क्ष्वेडित	१५७, १६	खट्ट	२०, ८ । २८, १८ । ३५, ८ । ५८, ८ । ८६, ७ । ८ । ११०, १० । १८०, १६ । २५४, १५ । २८८, ३ । ३०५, १५ । १८ । ३२०, १८ । ३२७, १४ । ३३५, १
ख	५३, ८ । २१८, १३ । २७४, ६	खट्टघट	५८, ८
खग	२२, ६ । ५८, ७ । ७८, १ । ८५, ५ । १४०, ८ । १४५, १५ । १८८, ८ । २०४, ८ । २८६, २०	खट्टज्येष्ठ	२०४, ४
		खट्टपिधान	३३०, ८

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
खड्गमिधानक	३२५, १३		खनिचो	५५, ११	
खड्गपत्र	२७६, २		खवाव्य	२१२, १६	
खड्गबन्ध	३०८, १		खड्ग चक्र, १४। ११४, १३। २२३, ५।		
खड्गभेद	५८, १४		२५२, १३। २५५, ११। २७३, १०		
खड्गमुष्टि	२६१, १८		खड्गस्य	११०, १२	
खड्गादिनिश्चित	२५६, ४		खड्गपर्वी	११८, २	
खड्गिक	१२, १८। ४६, २		खड्गमङ्गरी	२८३, ११	
खड्गिन् १३, १२। ५८, ८। ८६, १५			खड्गस्पृष्ट	३२७, १३	
खड्गका	३२८, १३		खडा	२५२, १६	
खड्ग ८६, १२। १८०, १। २८८, २।			खडाग	२६८, १६	
३१०, ३			खडालिक	३५, १३	
खड्गद्वय १२७, १७। २०२, ८			खड	२५२, १४	
खड्गपङ्क्त्यु	८५, ३		खडिज्जाग	४४, १०	
खड्गपङ्क्त्यु	३२८, ५		खड्ग	७६, १८	
खड्गलवणा	१२८, ८		खड्ग ८८, ३। २६८, १२। ३३८, ८		
खड्गदाभ	२६८, १३		खड्गो	४, ४	
खड्गिक	१३, १ : ३		खड्गोपादय ७६, ८। ११२, १३।		
खड्गित	१४१, २। १५०, ८		११८, ५		
खड्गिता	१४१, ३		खड्म	२२३, ७	
खड्गो	८६, १३		खड्म ६३, ६। ७१, १२। ८३, १६।		
खड्गेन्द्र	२८४, १६		१८८, ४। २१६, १६। ३१६, १२		
खड्गमाल	३१२, ६		खड्मट	८८, १६; १७	
खड्ग	८६, १४		खल २७, ४। १८३, १०। २६८, १२।		
खड्गिर ३७, २। ८६, ११। २०८, ८।			२८६, ११; १२। ३००, ५।		
२७०, ३			३०३, १४। ३२०, ७। ३२८, १४		
खड्गिरी	२६८, ११		खलति	८२, ४। १४१, २	
खड्गोत	४८, १७। १२३, ५		खलपु	२१२, १६	
खनक	१३, २		खलमेलक	१८२, १६	
खनि	७६, १०		खलिनी	१८२, १६; १८	
खनित	१४१, १		खलीन	१८२, १७। ३१६, ११	
खनिच ४, ८। १२२, ११। २६८, १५			खलूरिका	३५, १४	
खनिचक	५८, १३। ३०८, १०				

शब्दः	पं.	पं.
खल्ला	२८६, १३	
खल्लो	२८६, १४	
खम्माट	४६, १८ । ८८, १६	
खण्ड	३२५, १५	
खण्ड्य	२१०, ७	
खस	३३५, ५	
खाटि	८४, ८	
खात	१२६, २	
खातक	३७, १२	
खातादिक	१२८, १३	
खादक	४७, १२	
खादित	१४१, ४	
खाद्य	२३४, ११ । २५७, ८	
खाद्यभेद	२४, १७ । ८८, २०	
खागो	२५२, १४	
खिच्छि	२६८, १४ । १५	
खिक्क	२१३, ८	
खिज	८७, १२	
खुग	२५२, १५	
खुगलस	११०, १२	
खुगनालिक	११०, १२	
खुगप्रक	२६८, १६	
खुल्लक	१३, ४	
खेचर	१७८, १५ । २६७, १७	
खेट	८४, ८	
खेटक	१३, ५	
खेड	८६, १४	
खेडा	८६, १३	
खेद	२७, २ । १३०, १ । १३५, ६	
खेदयुत	२३४, ११	
खेदसंयुत	१४१, ४	
खेदित	१४१, ४	

शब्दः	पं.	पं.
खेच	२३४, ११	
खेजा	८६, ७	
खेजित	१४१, ५	
खोटयत्	८६, १४	
खोड	२६८, ५	
खोलक	१३, ६	
ख्यात	१३२, १५ । १३३, १ । १८३, १५	
ख्याति	२०२, २	

ग

गगन	२३२, २ । २५१, २ । ३१६, १२
गगनध्वज	८१, २
गङ्गा	५८, १० । १८५, ५
गज	६२, १७ । ६३, १८ । ६५, ११ । ७८, १३ । १२७, १३ । १३३, ३ । १६४, १ । २१६, २ । २७०, ११ । २८२, १६ । २८८, १४ । ३१०, ४ । ३२१, ८
गजकर्णिका	३०१, १७
गजकुम्भान्त	२८, १७
गजगङ्ग	८३, ११
गजगर्जित	२८५, १३
गजदन्तबन्ध	२२८, ८
गजदन्तान्तराज	२०५, ७
गजपिप्पली	३३८, ७
गजबन्धन	१८१, ६ । २६०, ४
गजमज्जन	११२, १६
गजमज्जन	२८२, ८
गजमद	१८७, ७
गजमध्यगत	२४८, १८
गजमहाक	६५, १८
गजमुख	५६, १५ । २८१, ५

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
मज्झिमा	११०, ३। २२७, १५		मज्झिम	१११, १	
मज्झिमवित्	२०१, १६। २८६, ११		मज्झिम	५०, १८	
मज्झिम	३४५, ८		मज्झिका	१३, १५। २३८, १८।	
मज्झिम	१४८, ५			२४४, १३	
मज्झिमविचक्षण	१७१, ६		मज्झिकापुत्रा	४८, ७	
मज्झिमपुत्रा	३११, ५		मज्झिकापुत्र	२०७, १७	
मज्झिम	३४३, ११		मज्झिकारिका	४८, ८। १२३, २	
मज्झिम	१७०, १५		मज्झित	१४१, १०	
मज्झिम	४६, १८		मज्झिता	१८, ८	
मज्झिम	३४१, ५		मज्झितान्तर	१४४, २	
मज्झिमपुत्रादेय	२६४, ६		मज्झितापुत्र	१४१, १७	
मज्झिम	१८१, ११६		मज्झिम	५६, १२। ३२७, ८	
मज्झिमपुत्र	२१, १३		मज्झिम	५६, १५	
मज्झिम	२४७, ५। ३४२, ६		मज्झिमभिद	१७४, ५	
मज्झिम	७८, ८		मज्झ	८६, १५	
मज्झिम	२८, ११		मज्झक	१३, ११; १२; १३।	
मज्झ	७६, ११			५८, ८; ८। ३०६, २	
मज्झा	७६, १०		मज्झकयोषित्	२०४, ४	
मज्झ	८६, १५। ८६, १८		मज्झकपुत्र	२५२, १८	
मज्झ	८६, १८		मज्झको	१३, ११	
मज्झक	१३, ८		मज्झकूप	२१३, १४	
मज्झको	१७०, १७। १८६, १३		मज्झकूर्वा	८७, २०। २५५, ८	
मज्झ	१०४, ११। ३०३, ५		मज्झकपुत्र	२४८, १८। ३१२, ८	
मज्झक	८२, १३		मज्झोर	२७०, १	
मज्झकात्मा	१३, १४		मज्झक	१३, ८; १०	
मज्झनायक	२१२, १७		मज्झपदी	२८२, ४	
मज्झनीय	२३४, १५		मज्झप	१६, २। २०३, ६।	
मज्झप	२१२, १७			३३२, ७; ८	
मज्झभेद	१२२, ६		मज्झ	२३४, १५	
मज्झापिप	२८२, १३। २८२, ६		मत	१२४, ११। १२६, ३। १३३, ७।	
मज्झापिपति	१६६, १२			१३५, ७	
मज्झापीप	२८८, १८		मतपञ्चम	६, १३	

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
मतवास्तव	२६, ११		गन्धपिशाचिका	५२, ८	
मतस्युह	१५४, १		गन्धसूची	४१२, ७	
मतातङ्ग	२८०, १		गन्धभिद्	२२०, १२	
मतात्मक	३३६, ६		गन्धमादन	२०८, ७	
मतासु	११२, १७		गन्धमार्जार	३००, १४ । ३०८, ८	
मति ८८, २१ ; २२ ; ११२, १८			गन्धमाल्योपहार	६३, ८	
१२६, ५ । १२८, २ । १३३, २			गन्धसुखि	२८७, १८	
१३८, ११ । १८२, १८ । २०१, ११			गन्धस्रग	३८, ६	
२५३, २०			गन्धसल	२८८, ५ । ३३५, १६	
मतिगोचर	१७६, ४		गन्धर्व	२१, १३ । १२६, ६ ।	
मतिविशेष	५४, ६			३१८, १६	
मद ७८, ३ । १७२, ८ । १८८, १५ ।			गन्धर्वनगर	२०६, ५	
२१३, ३			गन्धर्वचलक	५२, ८	
मदभेद	१३२, ३		गन्धर्वान्तर	१७१, ११	
मदान्तर	७२, ८ । १६८, १४ ।		गन्धवती	१६१, ७	
२७५, ८			गन्धवह	१८५, १७ । ३४१, १३ ।	
मदाभेद	३५, ११			३४४, ३	
मदित	१४१, ११		गन्धवाह	३४४, ३	
मद्य	३०, १५ । २३४, १६		गन्धयोग्य	२८३, ११	
मद्यबन्धगुणान्तर	३४१, १		गन्धनोम	२४१, २	
गन्ध	१३१, ७		गन्धहस्तिन्	२०७, १	
गन्धिक	१३, १८		गन्धोत्पल	२२१, ८	
गन्धोल	३०४, १३		गन्धोलो	८०, ८ । ३०४, १४ । ३१३, २	
गन्ध १७५, ८ । १८०, ८ ; १८०			गन्धोर्वाध	२५८, १४	
गन्धक १३, १८ । ४५, २ । १८०, ८ ।			गन्धान्ति	७३, ४ । ११०, ८ । १४१, ८ ।	
२०८, ७				२१८, १	
गन्धकालिका	४८, ६		गन्धोऽ	२६७, २०	
गन्धकुटी	१८, १		गन्ध	२२३, ८	
गन्धटव	२२४, ८ । ३१७, ७		गन्धन	१२८, १६ । १३५, २ ।	
गन्धदीपन	१८६, १३			१५४, ६ । १८८, १४ । २५८, १८	
गन्धद्वय	५३, १२ । ५७, १५		गन्धयोग्यक	२३४, १५	
गन्धन	३५, ३ । १८३, २ । २०१, १२		गन्धान्तर	११४, ३ । १८८, ८	

शब्दः	इ०	च०	शब्दः	इ०	च०
गमित	१४०, ८	१४१, ८	गर्दभाभङ्ग्य	४४, १३	
गम्भारी	२६७, २०	२८४, २०	गर्दभी	२२०, १२	
गम्भीर	२६७, २०		गर्भ	१०६, २०	१२४, २
गम्य	२४४, १५		गर्भक	१३, १७	
गय	२४४, १२		गर्भगामिन्	६३, १५	
गया	२४४, १२		गर्भघाको	३५, १५	
गङ	२५२, १५		गर्भमोचन	३२०, १५	
गरुड	११०, १६	२७४, २	गर्भवत्	१४१, ११	
गरुड	१७६, २		गर्भवती	११, १३	
गरुज	८८, १	३०४, १५	गर्भसम्भव	११०, १६	
गङ्गे	२५२, १६		गर्भागार	४६, २	
गङ्गु	४२, ६	४८, १६	गर्भागड	३०६, ७	
	८८, १२	११६, १८	गर्भाग्रय	२४३, ४	२५५, २०
	१७८, १४	२३६, ७	गर्भिणी	११०, १३	२०
	२८७, ८		गर्भित	१४१, ११	
गङ्गुध्वज	११८, १६	३२२, ११	गर्भुत्	१४१, १०	
	३२४, ८		गर्व	१७४, ११	१८०, ८
गङ्गुध्वज	२३६, ७			२४०, ११	३१६, १३
गङ्गुत्	१७२, ११		गर्हणा	११०, १३	
गर्ग	५८, ११		गर्हा	३४१, २	
गर्गर	२६७, १८		गर्हित	१०३, २	१५८, ७
गर्गरी	३२४, ४			२४३, २	३००, ११
गर्जन	१८२, २०		गर्ह्य	८१, १८	१८८, २
गर्जित	१४१, ६			२३४, १६	
गर्त	८७, १२	१२६, २	गर्ह्यजन	२२७, १२	
	२५५, ११	२८०, १५	गल	८३, ३	११८, १७
गर्तक	१३, १६	१८	गलनिका	२८५, ६	
गर्तिका	१३, १७		गलमुखिका	४८, ८	१८८, १३
गर्दभ	२२०, ११	२४४, ११	गलमुखी	१०१, २	
	२५२, १३		गलहस्त	१७५, ४	२८४, १७
गर्दभाङ्ग	७२, १४	२०३, १४	गलितायुध	२४४, १४	
	३१२, १	३४५, १६	गल्पक	१३, १६	

क्रमः	पृ०	प०	क्रमः	पृ०	प०
मवय		२४२, १६	माघा		१६८, १५
मवाक्ष	२८७, ७	३४६, १२	माघाभेद		८८, ८
मवाक्षी		३४६, १०	माघ		१८०, १०
मवादनी		१०६, ३	मान	६१, १६। १२६, ७। १८६, ६, ७	
मवादनी		२१७, ३	मानविषय		१४१, १४
मवाध्वज		१७६, १३	मान्धार		२७०, १; २
मवेधुक		१२५, १५	मान्धिक	१३, २०। १४, १	
मवेधुका		३५, १५	मापित		१४१, १४
मवेधका		११७, १८	माप्तिन		१४१, १३
मवेधका		११८, ४	मास्मागो	१२१, १। १७५, १६	
मवेधगो		११८, ०	मायक		३१८, १७
मवेधित	१५०, ८	१५८, ११। १६१, ८	मायचो	८२, ५। २७०, ३	
मवेध्या		२३८, १०	मायन	८०, ८	१०४, १७। १८६, ६
मव्य		२३८, १३	मायित		२३५, ३
मव्यन	८४, १५। १५२, २०। २६८, १८। २७८, ७। १६		माया		२५२, १८
मव्यन	१४४, ११। १६३, १। २६८, २। २६८, १८। ३४०, १२		मायड		८८, १२
मव्यग		२६८, १८	माय्य		२३४, १७
माक	५८, १०। १८२, १३		माभर्मा		११०, १६
माक्रेय		२४२, १७	माक्य		२३४, १७
माक्रेयार्थ		१००, १५	माकत्र		३१८, १८
माड	१०१, ११। १८४, २		माकित	१४१, १३	१४२, ८। १५५, १
माडमुष्टि		८१, ११	माकित		१४१, १३
माड्योव	२२०, १। ३१०, १। ३२०, २		माक		२५२, १८
मातव्य		२३५, ३	माक		२५२, १८
मानु		१२६, ६	माक	४, १६। ३८, १४। ४१, ६। १४३, ६। २५२, १८। २०। २५५, १७। २८६, १८। ३१६, ६	
मात्र	५८, १। २५२, १६		माकिकर्तो	११८, ३। १३८, १	
मात्रानुसेपनी		१३२, १३	माकिका		१३, ३
मात्रिकावन्ध		२८८, १८	माकित		७८, १२

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
गिरिजा	७८,	१३	गुण्य	७४,	१०
गिरिनिर्णय	८,	६	गुण्यक	१४,	४
गिरिप्रभेद	६५,	३	गुण्यविशेष	३८३,	१
गिरिमल्लिका	४८,	८	गुह्या	७२, १३। ७६, ११।	
गिरियक	३५, १७। २५२, १८			२०६, १७। ३१०, १८	
गिरिराज	८०,	३	गुटिका	२८६, १६	
गिरिस्थ	३२७, ८		गुह्य	१४, ८। ८७, १। १०६, १४	
गिरिसार	२८७, ६		गुह्यत्वच	६०, १६	
गिरीश	२८१, १७। ३२७, ८; ८		गुह्यदाह	२८७, ७	
गिरित	१२८, ८। १४१, ४; १२;		गुहा	८७, २	
	१५। १६६, १; १५		गुहाकेश	१८६, १०। ३१३, २०	
गिरितमाच	१०४, १२		गुह्यौ	१८८, १८। २६३, १६	
गीत	१२६, ७। १८७, ७। २४५, ३।		गुह्यौ	१७, १३। ३६, १७।	
	३४६, ६			१३६, ६; १६। १४३, ८।	
गीतकालक्रियामात्र	२८७, १५			२४५, ८। २५८, १५। ३०४, ७।	
गीतप्रभेद	१०८, १८			३२३, १२	
गीतादिभोग	१२, १८		गुह्यक	३५, १६	
गीति	१२६, ७। १८६, ७। ३०६, १८।		गुह्य	७७, ६। १०४, १३। १०७, ७।	
	३१७, १			३१८, १२	
गीर्ण	१०४, १२। १४८, १२		गुह्यक	१४, ४	
गीर्ण	२५२, १८		गुह्यगौरव	२४६, ७	
गीर्णति	१४१, १६। १७६, ३।		गुह्यनिका	३५, १७; १८	
	२४४, ४। २५३, १। २५४, १।		गुह्यवन्मूर्ति	२८३, ७	
	३३३, ३		गुह्यद्वय	११, १३। २१०, ६	
गीर्णतिभार्या	२५५, ६		गुह्यद्वयक	४८, ८	
गुगुल	३३४, ८		गुह्यसाम्य	१४७, ८	
गुगुलु	१३, ७		गुह्याधार	१०४, १६	
गुगुल	२४३, ३		गुह्यान्तर	७७, ५	
गुगुलि	३१८, १०		गुह्यत	१४७, १४। १४१, १७	
गुगुलु	१२, १२। ४७, ४।		गुह्यन्	१०४, १६। १०८, १४	
	१२५, १६। २१८, ६। २५७, ५।		गुह्योत्कर्ष	१५५, १८	
	३११, १२। ३४१, ५		गुह्य	३३५, ६	

अक्षः	पृ०	पं०	अक्षः	पृ०	पं०
गुद	२३४.	२०	गुह्यक	१४.	६
गुदमावत	१८०.	१	गुह्यकमात्र	३४६.	५
गुह्य	२५४.	३	गुह्यकाधीन्य	३४६.	५
गुह्या	३१२.	७	गुह्यकेन्द्र	२१३.	३
गुहित	१४१.	१७	गुह्यवाद	२५८.	६
गुप्त	१०४. २। १२६. ८। १३६. १२		गुह्य	१०१. १२। १२६. ८	
	१४६. ५		गुह्यपुत्र	४०.	२०
गुप्ताङ्ग	६४.	४	गुह्या	११०.	२०
गुप्ति	१२६. ८। १८८. २		गुहित	१४१. १७	
गुम्फा	२१६.	५	गुह्यन	१८४. ४। ३१०. १	
गुम्फान	२१६. ४। २४०. २		गुह्य	२५४. ४	
गुम्फानीय	२४०. २		गुह्यदण्ड	२२६. ११	
गुम्फित	१४१. ७। १६		गुह्यमुखी	५६. १६	
गुग्गु	१११. ४		गुह्य	८४. १०। २७६. १२	
गुह्य	४२. ६। १५२. १८। १८६. १४। २३४. १। २५४. १		गुह्य	११६. ४। १८२. १४। १८६. १५। २२४. ७। ३००. १६। ३४१. १। ३४५. १४	
गुह्यपत्र	८०. ८		गुह्यकल्प	२२८. १४	
गुह्यवेग	७०. ६		गुह्यकपोतक	८२. ८	
गुह्यसुत	७१. २		गुह्यकृष्ण	८०. ८	
गुर्विणी	११०. २०		गुह्यकथादि	२४५. २	
गुल	२८६. ११		गुह्यगत	११७. ६	
गुला	२८६. १६		गुह्यगोधा	८४. १०	
गुलिका	८७. २		गुह्यगोधिक	४८. १०	
गुली	२८६. १६		गुह्यदाह	१७. १२	
गुल्म	२१६. १२। २२४. १०। ११		गुह्यदाहविशेष	४८. ८. ६	
गुल्मिनी	२१२. ६		गुह्यधम	२८८. ६	
गुल्मी	२२४. १०		गुह्यनिर्गतदाह	१६२. ५	
गुह्य	२१८. १३। ३४०. ११		गुह्यनील	१०१. २	
गुहा	२६७. ६। २६८. १८। ३००. ६		गुह्यप	३२७. १०	
	३४०. १२		गुह्यपति	१६१. ८. ८	
गुह्य	१०१. १२। १३१. १४। १८२. १५। २३४. १८। २८४. ८। ३३१. १३		गुह्यवम्ब	२४. ४। २४०. १७	

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
ग्रहभाग	१२,	१०	गोकर्ण	१११,	१
ग्रहभेद	२८,	१४	गोकलन	२८७,	६
ग्रहमाचक	३२६,	११	गोकोज	३०४,	१६
ग्रहसमन्वित	२३४,	१७	गोकुलिक	३६,	२
ग्रहस्य	१६१,	८	गोक्षर	३१, ५। ३७, ३। १८५, ३।	
ग्रहस्यार्ण	१२८,	१८		२८१, ८। ३३४, ८	
ग्रहाङ्ग	८८, १। १६८,	१२	गोक्षुरक	३५, २०। ३७, ४	
ग्रहाधिकदेश	१०४,	१०	गोखुर	३५, २०	
ग्रहान्तग	८४, ४		गोयन्त्रि	१७०,	८
ग्रहाप्लव	२२८,	१३	गोचर	२४५, ११	
ग्रहासक्तमृगादि	२४५, १		गोनागरिक	४८, १०	
ग्रहियो	११०,	१७	गोजिज्ञिका	३६, ३। १७०, ८	
ग्रहोत	१२८, १२। १३२, १		गोजिज्ञिकौषधि	३१६, ११	
ग्रहेश	३२७, १०		गोडम्ब	२१७, २; १२	
ग्रहोद्यान	८०, ११		गोडम्बा	२५४, ५	
ग्रहोपरिग्रह	२५७, ३		गोण	१०४, १७	
ग्रह्य	१८२, १४। २३४, २०।		गोषिका	१४, ११	
	२३५, २		गोषी	१०४, १८	
गन्दुक	१४, ८		गोषड	८७, ३	
गेय	१६८, १५। २३५, ३		गोत्र	१११, ५। १२६, १८।	
गेष्णु	१०४, १७			१५५, १४; १५। २००, १८।	
गेह	१८२, ८। २३७, ६। २६८, १७।			२२८, ८। २५३, ५। २७४, ८।	
	३४५, १७			२८६, ७	
गेहमात्र	२५७, ४		गोत्रा	२५३, ५	
गैरिक	१४, ८। ३७, १२। ३८, २०।		गोदन्त	१४१, १८	
	७८, ८। ३१३, १३		गोदा	१७२, ८; १०	
गैरिकादि	१२८, २		गोदारब्ध	११८, ४। ३०८, ६	
गो	५८, १०। १३०, १७। १५२, ३।		गोदावरी	१७२, १०। २८६, १८	
	१५६, १८। १६४, १८। १८७, १८।		गोदुह	३२१, ७	
	१८०, ११। २५३, ५। २८५, ८।		गोघन	१८७, १३	
	३०६, ३। ३०८, ५		गोघा	१८०, ११	
गोक्षयटक	३५, २०		गोघापदी	३४३, ८	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
गोघिकात्मन		२७०, ५	गोमतो		१४२, १
गोघृम	२१७, ६ ।	२२८, १५	गोमयपञ्चिका		३४४, १२
गोनर्द		१७६, ५	गोमयमञ्जक		१००, ८
गोनाडीच		७१, ११	गोमायु		२४४, १८
गोनास		३३१, ६	गोमित		१४२, १
गोप	१४१, २० । २१०, ८ ।	२६५, ४	गोमुख		५५, ३
	२७५, १७ ।	३०४, १६	गोमेदक		३६, १
गोपक		२१०, ८	गोमेदकमणि		२८१, ३
गोपगौति		१६४, ११	गोश्च		३४६, १३
गोपति	१०२, ६ ।	१४१, १८ ।	गोश्च		१४, १०
		३३१, ६	गोशोचना		६०, ६
गोपदम्ब		१७६, ४	गोल	८७, १ ।	१४८, ११
गोपन		१८४, ६	गोलक		१४, ८
गोपनीय		२४५, १	गोला	२८६, १२ ।	२८६, १७
गोपयोबा		२६५, ८	गोलाकुल		५८, ५
गोपरिरक्षक		३४६, १३	गोलोमो		२२८, १४
गोपान्तर		१७४, ४	गोविन्द		१७६, ३
गोपायित		१६१, १८	गोविद्य		३०२, १४
गोपाच	२१३, ४ ।	३०४, १६	गोघोष		२०८, १३
गोपालक		१८०, १५	गोष्ठ	३६, ३ ।	७६, १० । ७७, ११ ।
गोपालध्वनि		३३०, १२			८३, ८ । १७०, ८
गोपालपञ्चिका		१४८, ५	गोष्ठाध्यक्ष		२१०, ८
गोपित	१४, ६ ।	१४१, १८ ।	गोष्ठो	८४, ११ ।	८३, ८ ।
		१५०, १६		२१८, १० ।	३३८, १५
गोपिक		१८८, ७	गोष्यद		१७६, ३
गोपी		१८१, ८	गोसमुच्च		२४४, १४
गोपीश		३२७, ११	गोस्तन	१०६, १६ ।	१८३, ५ ।
गोपुर	७०, २ ।	७८, १ । १२०, २ ।			२५४, २
		२७०, ४	गोस्थानक	३६, ३ ।	८३, ८
गोपेश		३२७, ११	गोष्ठित		२३४, १३
गोप्त		१२६, ८	गोष्ठवाक्यक		२३७, १
गोप्य		२३५, ४	गोष्ठ		१३०, ६

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
गौडिक	१४,	११	यज्ञिपत्रं	६, १८। १३, ८।	
गौतम	२२८, १६		१६८, १४। १७२, ११। २६८, ३		
गौतमयोषित्	२४१, ११		यज्ञिपत्रकं	३३५, ६	
गौधर	२७०, ६		यज्ञिपत्रो	११६, ३	
गौधेर	२७०, ५		यज्ञिनाख्यतव	५२, १५	
गौर १६, ७। १५६, ६। १२६, ६।			यसित	१४१, १२	
२५३, ७ : ८			यस्त	१२६, ४	
गौरव	६४, ६। १२६, १।		यव १७, २। ५६, ७। १८८, ६।		
१६३, ३। ३४३, १२			३०८, ७। ३४०, ६ : १० : ११।		
गौरसर्षप	३०४, १७		३४३, ७		
गौलि	३०४, १७		यवकलोल	६७, ८	
गौरी १०, ११। १६, ३। ७६, १५।			यवगोधा	३०८, १६	
६६, ११। ११०, १। ११६, १२ :			यवगा	११०, १४। १६१, ५	
१६। १६६, ६। १४२, १६			३४०, ६। ३४२, ४		
१६३, १७। १७३, ४८। १६७, ८।			यवगो	११०, १७	
२४१, ७। २४६, ७। २५३, ६।			यवभिद्	१६६, ७	
२६८, ६			यवगाज	८०, २	
गौरीकान्त	३२७, १२		यवेष	३२०, १०	
गौरीपिच्छा	१०१, ३		यवोपगम	११०, १५	
गौरीपति	१२१, ७		यज्ञिक	१४, २०	
गौरीदि	१३०, १७		याम	२२३, ६	
यवन	१६८, १२		यामकूट	१६, १६। ३१३, १	
यघित	१४१, ७ : १६		यामचटक	३३, १०	
यद्य	१६८, १२ : १३		यामजाल	२७२, १५	
यद्यभेद १६, ४। २४४, २०			यामजालिन्	२८७, १२	
३४७, १			यामगो	२४, १२। ३५, १३।	
यद्यविशेष	२३३, १४		११०, १८		
यद्यार्धवर्गन	४, ६		यामता	१४१, १४	
यद्यादलि	२११, ४		यामपाल	३०, १	
यद्यि ३२, ५। १६८, १४।			यामभेद	८४, ६। ८८, १७	
३११, ११			याममकुटिका	५२, १०	
यद्यिक १३, ७			यामरक्षा	२६, २०	

अक्षः	पृ०	पं०	घ
यामयुद्ध	५२, १०		
यामसमूह	१४१, १५	अक्षः	पृ० पं०
यामसम्भूत	१८३, ३	घ	६८, ७, ८
यामाध्यक्ष	२१०, ८	घट	३, १२, ६८, ८, ७०, ३, १
यामीक	३५, १६, १८३, ३		८०, १२, २१८, ४
यामीका	११०, १८	घटकारक	२८७, ४
यामेयक	३५, १६	घटन	८४, ११
यामोद्धत	११०, १८	घटा	८४, ११
याम्य	२३४, १८	घटादिष्टिम	२५६, ३
यावन्	२०४, १६, ३१६, १३	घटादिष्टकल	४०४, ५
यावभेद	१८, १२, ३१४, १४	घटिका	१४, १२
यावान्तर	२५६, ४	घटित	१४२, २
याथ	२३४, १८	घटो	८४, १३, १८८, १७
यास	३५, १६, ३३५, ६	घटोधागा	१४४, ८
यासमात्र	१०, ४	घटोयन्त्र	४४, ४
यासीकृत	१२६, ४	घटोत्कच	७८, ५
याह	८२, ७, ३०८, १७, ३४०, ११	घटोर्ध्ववर्णक	१५, १५
याहक	१४, ७	घट्ट	८८, १७, २०१, २
याहित	१६०, ८	घट्टना	१८३, ४
योवा	२१६, २, २६६, ८, ३१६, १४	घट्टभिद्	२३४, ११
योवाकृष्टारावि	२४२, १८	घट्टादिदेय	६, ७०
योवाकृष्टति	२४, ८	घराटा	६८, ७
योवाविभूषण	३५, १६	घराटाकर्णोपहार	२८७, १४
योघ	७२, ३, १०४, ८, २२४, १०, १७	घराटादि	४०, ५
योघकाल	७०, ७	घराटापथ	१२१, १८
योघेय	२४२, १८	घराटिका	१४, १३
योघेयक	३५, १६	घन	१०२, १६, १८६, ८, ८, १
म्लह	१०६, ६	३६२, १, २८८, ८, ३८८, १०	
म्लान	१२७, ८, १८६, ७	घनगोलक	४८, ११
म्लानित	१४१, ८	घनकण्ड	१८४, १६
म्लापित	१४१, ८	घनत्व	१८८, ११
म्लो	२८५, ४	घनरस	३३८, १६

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
चनवल्ली	३१२.	८	चक्र	४, ५। २३७, १५। २७०. ७	
चनसार	५८, ७। २६७, ११।		चर्चित	१४२, ४। १४३. १५	
	२८७, ८		चुआ	१०५, २	
चनाचन	२०४. ६		चुआत्मन्	३३७, १७	
चनान्त	१५४. ८		चुडिन्	१०५, २	
चनोपन	८, ३। ४१, ६। २१५, ८।		चुत	७७. १२। १२६, १२। १३५, ७।	
	२८८. ४			१३६, ४। १७६, ८। २२७, ५	
चरगा	१११, ३		चुतनिर्मित	२८. १८	
चरगा	११२, ८		चुतपुप	२१, ८	
चर्चर	६८, ८। २७०. ६. ७		चुतादिक	३४२, १	
चर्चरिका	३६, ४		चुट	१५०. ३	
चर्चरी	२७०, ८		चुष्टि	८४, १४। १११, ३। ३३३, १०	
चर्म	१७४, १७। २५२, १३		चुष्टिताई	१४२, २	
चर्मसमुद्भूत	२३५, ५		चोष्ट	१६, १२	
चर्मित	१४२, ३		चोक्त	२८, १७	
चर्मण	८४. १४		चोटक	१४, १७। १८८, ११	
चर्मित	१४२. २		चोटकौच	३२२, ४	
चलक	३०. १२		चोटगल	३२३. ७	
चलर	२७०. ८		चोणी	१०५. ३	
चरच	२५३, १२		चोण्टा	८४. १५	
चाण्टक	१४. १४		चोण्टाफल	२१७. १२	
चात	७०. ४। १२६, १०। १५५, ८।		चोर	२२५, ३। २२७, २०।	
	३३६, १२			२४७, १७। २५२, ११। २५३, १२	
चातक	१७०. ४		चोरापगान्तर	४५, ७	
चातिविहग	१४. २		चोल	१५०. ३	
चातुक	१४, १५। १६, ६। २८१. १८		चोलक	१४. १६	
चातिक	१४. १४		चोलिका	१४. १६	
चु	६८, ८		चोलित	१४२. ४	
चुड	१०५. १		चोष	५२, २। ६५, १५। ६८, ८।	
चुष्टक	१४, १५			८७, १०। ११४, १। ३३०, ११	
चुत	१२६. ११		चोषक	१४, १७। १८, १२।	
चुर्चुरिका	१४४. ३			३५, ८। ३२३, १४	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
चोबख	१११, ४		चक्राट	८८, १६	
चोबखा	१११, ४		चक्रान्त	२२४, ११	
चोबपुष्प	६६, २		चक्रिन्	२५३, १७	
चोबयिल	२०४, ७		चक्रोपान्त	३१७, १७	
चोबा	३३०, १२		चक्रविहीन	१८०, २	
च्राग	३४, २ । १०४, १८		चक्रःश्वस्त	५६, १८	
च्रागधिकरण	३३५, ६		चक्राद्य	२४२, १६	
च्रात	१०४, १८ । १२६, ११		चक्रान्त	२५६, १३	
च्रापित	१४२, ४		चक्रा	२७०, १२	
च			चक्र	५६, १२	
च	७०, ११ ; १२ ; १७		चक्र	७१, १०	
चकित	१४२, १		चक्रगोक	३६, ७ । २८५, १६	
चकोर	२७०, १३ । ३४६, १७		चक्रज	१५०, २० । २६७, १५ ।	
चक्र १७२, ८ । १८३, ७ । २०२, १२ ।				३०५, २ ; १४	
२५१, ४ । २५३, १५			चक्रलहार	२७०, ७	
चक्रक	३४५, १		चक्रलमति	२६७, १०	
चक्रगच्छ	३६, ११		चक्रला	१६०, १६ । ३०५, २	
चक्रजीवक	४८, १५		चक्रा	७१, ६	
चक्रजीविक	४८, १५		चक्र	७१, १० । ८५, ५	
चक्रधर	२८७, १२		चटक	१४, १६	
चक्रमध्य	२१६, १		चटका	१४, १६	
चक्रमर्दक	४८, १७		चटकापत्र	२८७, १५	
चक्रवर्तिन्	१५, ६		चटिकापत्र	२७२, १८	
चक्रवाक	४, ४ । ३६, ६ । २२७, ४		चटु	८४, १६	
चक्रवाट	६१, १२		चक्र	१०५, ४	
चक्रवाह	१०२, ४		चक्रक	१७, ४ । १५, ५	
चक्रवाल	३१, १७ । ३१२, १०		चक्र	३२, ८ । ६७, ४ ; ५ ।	
चक्रा	३६, ६			१०७, १३	
चक्रा	६७, ३ । २५०, १० ।		चक्रा ६७, ६ । २२७, ६ । ३७७, २०		
२६१, ६			चक्रातक	३६, १०	
चक्रा	६७, ४ । ६०, ४		चक्रारिका	३६, ८	
			चक्रा	३१, १५ । ३१७, ७	

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
चण्डालिका	४६. ६		१८१, १८। २०६, ८ : २१२, ५।		
चण्डामुपारिपाम्नक	८७. १४		२२२, १। २२७, २। २४०. १४।		
चण्डिका	१२, १४। १५, ४। ६०. ६।		२४४, १२। २५३, ७ : १४।		
	२७२, १५		२६८, ११। २७८, ८। २८८, १८।		
चण्डो	८७, ५। २५८. ७		२८५, ४। ३४४. ५।		
चण्डोद्य	३२६, १८		चन्द्रक	१५. ६	
चण्डोबधि	२३७. ४		चन्द्रकला	५६, ११	
चतुर्ग	८५, ११। ३७०. १४		चन्द्रकान्त	१६१, १० : ११	
चतुर्गङ्ग	२८, १३		चन्द्रकान्ता	१६१, १२	
चतुर्गङ्गापथ	८४, १०		चन्द्रखण्ड	१७५. ४	
चतुर्गङ्गाश्रि	२५८, १३		चन्द्रगुप्त	३१०. १	
चतुर्माग	१७१, १०		चन्द्रगोलिका	४८. १३	
चतुर्मुख	५७. १		चन्द्रभागा	६७. ११	
चतुर्मुखस्त	२८४. १४		चन्द्रभागी	६७. १२	
चतुर्धाल	२०७, ३। ३१२. ११		चन्द्रमहो	१७७. १६	
चतुर्बहि	८१. १३		चन्द्रमस्	७०. १२	
चतुष्क	२८, १३		चन्द्रमुखी	५६. १६	
चतुष्को	१५. १ : २		चन्द्रशेखर	२८१, ७। २८३. १३	
चतुष्कोष्टी	१८७. १७		चन्द्रशेखरश्रि	२८५. ११	
चतुष्पथ	४३, १३। ८५. १५।		चन्द्रहाल	२२८, १८ : ३३८. १	
	११२, २०। १७१. १०। २००. २०।		चन्द्रातप	१८७. २	
	२६०. १		चन्द्रिका	४८. १३। १७६. १।	
चतुष्पदी	१७८. ११			३१८. १४	
चतुष्पदी	११८. ४		चन्द्रिल	३०५. १	
चतुर	२३८. ४। २७०. ११।		चपल	२८५. ४। ३०४. १८।	
	२७४. १३			३०५. २। ३२३. १७	
चन्द्रन	२७, ८। ४८. ४। ६। ६५. ३।		चपला	३०४. १८	
	१८३. ७। २३८. १८। २८१. ४		चपेट	८८. १८। २८७. ११	
चन्द्रनद	११५. ३		चपेटक	३८. ११	
चन्द्रना	१८३. ८		चमर	२७०. १०	
चन्द्रिर	२७०. ११		चमरिक	४६. ७	
चन्द्र	१७, २। ५८. ७। ७५. ११।		चमस	३३७. ८	
	१०५. ७। १६१. १५। १६७. ४।				

शब्दः	पं.	पं.
चमत्ता	३३७, ७	
चमित	१४२, ६	
चम्	२२४, १४	
चमूगति	१२१, १८	
चमूष्ट	२६०, १	
चमूव	२७०, १२	
चम्पक	८, २०। ५१, १५। १६२, ५। २१३, १६। २२१, ७। २३६, ३। २४४, १	
चम्पककोरक	४१२, ७	
चम्पकखज्	२२०, ४	
चम्पानगरी	१६७, ८	
चय	२३५, ७। २५६, १८	
चर	१६६, १२। १८४, १५। २१०, १२। २५४, १४	
चरक	१५, ४	
चरका	१११, ५	
चरकान्यासभेद	१०४, ६	
चरकायुध	३५, ६। ८८, १०। ४०४, १४	
चरम	२४४, २। २६४, ५	
चरमगात्र	६४, १५	
चराचर	२८७, १०	
चरित	१४२, ५	
चर	४५, ४। २५४, १८	
चरंगीका	३६, ५	
चर्चा	६५, ६। ७१, ७। ८ १२१, ११	
चर्चिक	१५, ५	
चर्चिका	७१, ६	
चर्चित	१४२, ६	
चर्पट	८८, १८	

शब्दः	पं.	पं.
चर्मकषा	३१०, २०	
चर्मकार	२८७, ११	
चर्मकौबधि	२८७, ११	
चर्मगवती	१६१, १३	
चर्मन्	८४, ६। १२५, १६। १७०, १४, २२४, १६। २६६, १३	
चर्मपात्र	५२, ३	
चर्मपेक्षी	२५७, १३	
चर्मप्रभेदिका	५२, ११	
चर्मप्रभेदिनी	२५१, ४	
चर्मप्रभेदिका	५२, ११	
चर्ममात्र	१६०, १८	
चर्मज्ञ	२६६, २०	
चर्मिन्	१२४, ६। २२४, १५। २५४, १८, १६	
चर्चा	६७, २०	
चर्वटा	८६, १	
चर्वटी	८६, १	
चर्वण	१११, ६	
चर्वित	१४२, ५	
चल	२५४, १४। २००, २। ४०४, २०। ४०६, १०। ४२०, १८	
चलदल	४०७, १४	
चलन	१६४, ६	
चलनक	४६, १०	
चलना	१६४, ७	
चलनी	१६४, १०	
चला	२६६, १६	
चलित	१४२, ७। १५५, २	
चलुक	१४, २०	
चलिक	२४५, ६	
चल्य	२४५, ६	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
चयक	३०६, ६		चार २५३, १३; २०। ३२६, १६		
चया	२६६, ११		चारक १५, ८		
चयक	१०, १६। १४. १८।		चारचट्टक २३०, २		
	१२२, १२। २६०, ६		चागटो १६६, १६। २२४, १५		
चयान	५१, १		चारका १६, १२। २७, ८। १११, ७		
चाक्षिक	१५, ६		चारिचरित १३३, १०		
चाक्षिका	७, ७		चाव १८०, १। २३०, ८; ६।		
चाक्षुरी	२७०, १५		२५४, १। २६८, १४। २१६, १		
चाटकैर	२८७, १५		चावता १४२, ८		
चाटु	८४, १६		चावत्य २४६, ७		
चाटुकार	३६, १२। ८४, १६।		चावमुखी ५७, १		
	२७०, १४		चाव ३१६, १		
चाटुपटु	६१, १४		चावटोर २८७, १७		
चाटुशब्द	२४५, ४		चाविक ५१, ५। ६१, ४; ७		
चायकाल १७६, १७। ३४८, ११			चाविकदशन १६३, १		
चायकालिकोबधि ६३, १३			चावै ३१६, २		
चातक ४, १३। ६, ६। ६६, ११			चालक १४८, ५		
	८६, १०। ३४२, ११		चालनी १६३, ११		
चातकपञ्चिन् २६६, १३			चालित १४०, ८		
चातुर २७०, १४; १४			चावित १४०, ६		
चातुरक ३६, ११			चिकित्सक ३६, ८		
चातुरी २७०, १५			चिकित्सा २६०, १४। २३४, ३		
चात्रायणादि २१०, ११			चिकुर २७०, १६		
चाप १०५, १७। २५१, १।			चिकण १११, ८। १८२, १०		
	३१६, १६		चिन्ता ६६, १६। १११, १४		
चामर ३८, ११। २००, १०			चिन्तोटक २०४, ३		
चामरदण्ड २६६, ५। २६६, ३			चित् १२६, १३		
चामरपुष्प २१४, १३			चित १२६, १४		
चामरवती १४०, १४			चिता ११, १४। १२६, १३। २६७, २		
चामुखा ६६, १५			चिति १२६, १४		
चाम्यकपुष्प १५, ७			चित ६४, ११। १३४, ११।		
चाम्येय २४३, १			१७४, १८		

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
चित्ततत्त्व	१३, २		चित्रराग	४०, ४	
चित्तपीडा	१८०, ४		चित्रलेखनी	१२, १	
चित्तविषय	१४२, १०		चित्रा	२४४, ४	
चित्तहारिन्	६५, १३ । २६१, १६		चित्राटिर	२८७, १६	
चित्ताभिसङ्गेष	१८१, ६		चित्राटोर	२८७, १३	
चित्ताभोग	२६१, २०		चित्रोक्ति	६२, १०	
चित्तैकविषय	१२८, ६		चिन्तन	१३७, १७	
चित्तोन्नति	१८८, ६		चिन्ता	७१, ७ । १२६, १४	
चित्य	२३५, ८		चिन्तास्थान	१६४, १६	
चिन्ता	१२६, १३; १४ । २३५, ८		चिन्तित	१४२, १०	
चित्र	२४४, ४ । २४७, ६		चिन्त्य	२३५, ६	
चित्रक	१५, १० । २०, १८ । १८६, ७ । १८६, ३ । १६४, १३		चिपिट	२२, ६ । ८८, २०	
चित्रकण्ठ	१६७, ३		चित्रजीविन्	१५६, १३ । १६१, ८ । २०८, ८	
चित्रकतब	२२, ४		चित्रगटी	८६, २	
चित्रकम	६०, ६ । २८७, १६		चिलिमोलिका	४८, १७	
चित्रकाङ्क	१८८, ६		चिल्ल	२६६, २० । २६७, १	
चित्रकोल	१८५, ६		चिल्ली	२६७, १	
चित्रगु	६४, ४		चित्र	६१, १८ । ६२, ८ । ७६, १५ । ६६, १७ । ११५, ६ । १७१, ७ । १८६, १० । १६५, ११ । १६८, १२ । १६	
चित्रगुच्छक	८४, २				
चित्रगुप्त	१६१, १४				
चित्रजीवक	४८, १६				
चित्रच	४८, १६		चित्रकवशा	१६०, ८	
चित्रपट	८५, १०		चित्रन	१६३, ११	
चित्रपदा	६६, ६		चित्रनिर्मित	१६३, ११	
चित्रपुष्प	५७, २		चिह्नित	१४२, ६	
चित्रपुष्क	६५, ६		चोत्पन्न	२७०, १८	
चित्रभानु	१५८, ५ । २०४, ८ । ३२४, ६		चोम	१८६, १०	
			चोमक	१५, ११	
चित्रमेखलक	४६, १६		चोमक	१५, ११	
चित्रपुद्ग	३, ४		चोर	८५, ८ । १६२, १५ । २४४, २	
चित्ररथ	१७१, ११		चोरक	१५, १२	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
चोरिका	१५, १३।	७४, १०।	चुङ्कित	१४२, ११	
		२६६, १५	चुङ्की	१०५, ५	
चोरी	२५४, ३।	२८०, १०	चुङ्किका	१५, १८	
चोर्क		१०५, ४	चुङ्कित	१४२, ११	
चोर्कपञ्च		११८, ५	चेतन	१०६, ११।	१८३, १२
चोवर		२००, १८	चेतना		८२, ५
चुक	४८, ३।	२५४, ७	चेतस्	११७, ८।	१२६, १४।
चुचुक		१५, १६		२२२, ३।	२४२, ७
चुचुक	१५, १३।	८४, ८	चेय		२४५, ८
चुम्बक		१५, १४	चेज		२८७, ३
चुम्बन		१५, १४	चेष्टा	१६०, १०।	२३४, १।
चुनक		१५, २०			३१७, १८
चुलुक	१४, २०।	१५, १७	चेष्टित	१२५, २०।	१३८, १२।
चुलुकी		१५, १८			१४२, १०
चुल्लिगन्ध		३४६, १	चेय	२०२, १३।	२३५, १०
चुल्लो ७, ४।	१८१, १४।	२८७, २।	चेज		१८१, ५
		३४८, १०	चेजक		१५, २०
चूड		१००, १३	चोच		४१, १६
चूडा ५४, ११।	८७, ७।	२५४, २।	चोटिकादय		४०८, २
		२८८, १८	चोड		८७, ८
चूडामणि		११८, ६	चोदगार्ह		२३५, ११
चूडाना		३०५, ३	चोदित		१४२, १२
चूडावत्		३०५, ३	चोद्य		२३५, ११
चूडिका		१५, १२	चोर ३०, १५।	३२, ७।	४७, ८।
चृत	१२६, १५।	१६७, १		५०, १।	८। ५३, ५। २०४, ३।
चृतक		१५, १६		२२८, ८।	२३६, १३। २६८, १६।
चृतकोश		२१४, १३		२८५, १०।	२८०, १८। ३०४, २
चृतपादप		२५१, ८	चोरक		३०४, १८
चूर्ण	१०५, ५।	६	चोरकर्मन्	१६, २।	११७, ३
चूर्णकुमल		३८, २०	चोरकाख्यौषधि		३००, १३
चूर्णलेपिन्		३२८, ५	चोरकृति		१४२, १३
चूर्णान्ध्र		२८२, १०	चोरता		१४२, १३

अक्षरः	४०	४०	अक्षरः	४०	४०
चोरपुष्पो	३२५. ११		हृदि	१०३. १। ३०६. १५	
चोरमुखी	५०. २		हृदयक	१६. ४	
चोरित	१४२. १२		हृदयदिन	३. ८	
चोच	२८०. ३		हृदयन्	२२३. १६	
चोचक	८. १८		हृन्द	०४. ३। १३३. १०	
चोचकी	१६. १		हृन्दःप्रभेद	०६. ८	
चोचिका	१६. २		हृन्दवर्तिन्	१११. १६	
चौग ३०. १३। ०३. १२। २५४. ८।			हृन्दक	१२६. ०। १८। १३३. ५।	
	२८०. १८			१०२. १२। २२८. १४	
चौगपुष्पौषधि	२५४. ८		हृन्दलोभेद	१५३. ४	
चौगिका	१६. २		हृन्दोभिद्	१४८. ०। १८२. ०।	
चौबं १२२. १२। २८४. १३।				२३०. ३	
	२८५. १२		हृन्दोभिद्	१४१. १८। २८२. ४। १६	
चौर्वादि	३३६. १२		हृन् १०४. ४। १२६. १४। १३०. १४।		
चाधित	१५०. १४			१८६. ११	
चात १२६. १५। ३१२. ८			हृमक	००. १	
चाति २०. ८			हृदय १८३. १४। १८८. १४। १६।		
				३३३. १४	
ह	०४. १। २। ४		हृदि	१०३. १	
हगल १२१. ८। ३०५. ४			हृदिन	१४२. १४	
हटा ०४. १४			हल	२८०. ४। ३१८. १४	
हत्र ६३. ८। २५३. ६। २५४. ८			हलक	१६. ५	
हत्रक १६. ३			हलित	१४२. १३	
हत्रभक्त ६०. १२			हलो	२८०. ४	
हत्रा २५४. ८। १०			हलो	२८०. ५	
हत्राक १६. ४। ४०. २। ४२. १५।			हवि	३१६. ३	
	८५. १२		हाग ५८. १२। ०५. १०। २८४. ५।		
हत्रादिकाष्टो २८. १८				३०५. ४	
हत्रिका १६. ३			हागक ६२. ४। १००. ०		
हत्रिन् २५४. ११			हान	१२६. १६	
हृद १०२. ११। २६४. ११			हात्र ३४. ११। २५४. १२		
हृदन १८३. १४			हात्राद्यन्त	३२६. ४	

शब्दः	इ०	प०	शब्दः	इ०	प०
शान्ति	१४२, १५		शृङ्गवेग	१७८, ७	
शान्नीकृत	१४२, १५		शृङ्ग	४, ६	
शार	१७४, ११		शेट १८०, ८। १८२, २। ३१८, २		
शारक	१६, ५		शेटक	१६, ६	
शारन	१८३, १४। १८८, १५		शेटन	७४, २। १८३, १३	
शारित	१४२, १४। १४८, १०।		शेटनद्वय	२७१, २	
	१८६, १२		शेटनाध्य	२७८, ४	
शाय	२४५, १४		शेटार्च	२४५, १४	
शायी	२४५, १२		शेटिक	१६, ६	
शायित	१४२, १५		शेटित	१४२, १५। १६	
शक्तिशैवीध	१८५, ६		शैव	२४५, १४	
शित	१२५, १६		ज		
शिव	१८३, १३				
शिवि	२७१, १		जकुट	८८, ३	
शिवु	२७१, २		जगत	१४२, १७	
शिव	२५४, ११। २५८, १।		जगतो	१४२, १८	
	२६८, २। ३००, ६		जगत्कार	२८७, २०	
शिवदेव	११, ५		जगत्जनक	४८, २२	
शिव	१०७, १४। १२५, २०।		जगन्मुखो	५७, ३	
	१२६, १६। १२७, १६। १४१, २।		जगन्नायक	४८, २१	
	१८६, १३। १८८, २		जगल	३०५, ५	
शिवदेव	६६, १५		जग्धि	२११, ६	
शिववाञ्छक	७८, ४		जघन	१८३, १७। १८	
शिववस्तु	१३८, १४		जघन्य	२४३, २	
शिवहल	१०४, ५		जघन्यज	८०, ४	
शिव्रा	१८६, १३		जङ्गम ७, ११। ५८, ६। १४२, १७।		
कुम्भारो	२८७, १८			२८७, १०	
कुम्भ	२१०, १०		जङ्गल	३०५, ८	
कुरिका	२८, १४। ४५, १०।		जङ्गा	४, १। ८। ५८, १४।	
	७८, १६। २६०, १७। २८५, ७			१४६, ८	
कुरित	१४२, १६		जङ्गाकरिक	४८, २२	
कुरी	४६, १०		जङ्गादिविभाग	२५२, १७	
			जङ्गल १६, १७। ४८, २१। ३०५, ८		

शब्दः	ड०	घ०	शब्दः	ड०	घ०
जटा	८६, १८	३३५, १२		२४५, १०	२८६, ७
जटाकूट		१७५, १०	जनभाषण		१७६, २०
जटाघर		२८४, १	जनसङ्घ		१४३, २
जटामाली		८४, १८	जनस्युद्धा		३२६, १०
जटायु		२४३, ३	जनादन		२८८, २०
जटायुक		३०५, ७	जनि	३०, ३	१८६, १७
जटिनो		१८३, १८	जनिन		१५३, ११
जटिल		३०५, ७	जनितजाल		१४३, १७
जटो		८४, १८	जनिना		१५२, १
जटोर्ध्व		२८७, १६	जनिष्ट	१४३, ३	२४६, १
जठर	८८, १४	१०२, १७	जनी		१८६, १५
	२६६, १	१८१, २७१, ३	जन्		१८६, १७
जङ्घ	८२, १	८७, ८	जन्मस्य		२८८, २
		२८७, ६	जन्मोदाङ्गना		१०४, १
जङ्गल		२१८, ११	जन्तु	१४६, १६	१३०, ८
जङ्गा		८७, ८		३१७, २०	३१८, १३
जन्	८८, ५	१२६, १६	जन्तुफल		२८५, २०
जन्क		१६, ८	जन्मलस		१००, ४
जन्कल		१६, ८	जन्मन	१२६, १८	१८६
जन्	५, ११	७६, १८		१८६, १७	१८३, १६
	१७८, १२	१८६, १४			३१७, १८
		१८६, १४	जन्मप्रभेद		२२४, ७
जन्क	१६, ७	१२७, ८	जन्मभूमि		२०२, २
	१४२, ८	१४३, ३	जन्महेतु		३२०, १३
जन्कचित्त		६४, ८	जन्म	१८२, १४	२४५, १७
जन्कलय		२५८, ११	जन्ममात्र		१२६, १६
जन्कता		१४३, २	जन्मा		२४५, १८
जन्क	१८८, १५	१८३, १६	जन्म		२४६, २
जन्की	१४०, १६	१८३, १६	जङ्		१८६, १६
		३३५, १०	जपसिद्धि		७४, २
जन्क		२१२, १८	जपापुष्प		८८, २
जन्कट	८८, १६	१७८, १७	जन्माल	२८८, १३	३०५, ५

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
जम्बीर	४५, ७। २१८, ८।	जरायाचिचरौवध	२०६, १
	२०१, ५। ३०५, १०	जरायुन्ध	२७३, १८
जम्बु	१६२, ४। २१६, ५	जरायुन्ध	२८८, १८
जम्बुक	१६, १०। २३, ७। २७, ४।	जर्जग	२७१, ४
	४७, १२। ३२१, ६	जर्जगीक	३६, १३
जम्बुद्वीप	२६८, ८। ३३१, ३	जर्ज	१०५, ७
जम्बुभिन्द	२१७, १०	जर्ज	२, १२। ७६, ३। १२५, ५।
जम्बुविटप	३०५, ११		१३७, १६। १३८, ३। १७६, १३।
जम्बुक	१६, ११। २५७, १२		१८२, ८। १८६, १। २१८, ३।
जम्बुपल	३८, १६। १४८, ४		२४४, ५। ३०२, १०। ३२५, ८।
जम्बुल	३०५, ११		३३१, ४। ३३८, १६
जम्बु	२१८, ८	जलकायटक	४४, ४
जम्बल	२७१, ६। ३०५, १०	जलकरङ्ग	४८, १८
जय	१४८, १५। २१६, ७। २४५, ६	जलकाक	३१७, ७
जयज्वालित्	३१२, १३	जलकिराट	८२, ७
जयदध	१७१, १२	जलकूप	२१३, १६
जयन्त	१४२, २०। २४५, १६	जलकुलक	२७४, १५
जयन्तो	१४२, १८; २०। २४५, १५	जलकुलभ	८८, १५
जयभाज	२७१, ७	जलकूपी	२१३, १६
जयविपर्याप्त	६०, १०	जलकेश	३२८, ७
जयलख	५७, ४	जलखातक	२२, १८
जया	२४५, १५। २४३, ७	जलगुल्म	२३१, ३
जयह	८४, ८	जलचत्वर	२३१, ३। ३२३, ८
जयहा	१११, ८; ८। २४४, १५	जलचर	६१, २। २८७, १८
जहा	२५४, १२	जलज	३७, ४। ४०, ८। ७८, १४।
जहाजीर्ण	२७१, ४		२३२, १२। ३१३, १६
जहाट	२७५, ८	जलजन्तु	१७४, ६
जहाटक	२८१, १२	जलजाल	३४७, ३
जहातुग	३६, १३। २८७, २०	जलद्विन्द	२१७, ८
जहायु	२४३, ४। २६३, १६।	जलतापिक	४८, २०
	२६८, २	जलद	६८, ७। १७६, ६। २१७, ६
जहायुज	२८२, २०	जलदधनि	२५०, १। ३३४, ८

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
अक्षरान्वय	१००, १०		अक्षरान्वय	१८६, ५	
अक्षरदोष	३१३, १८		अक्षरलोच	३६, १४	
अक्षरघट	१०२, ७ । २८०, १८ ।		अक्षरघट	७१, १०	
	२८८, ३		अक्षरवर्त	१०१, ५ । २३१, ३	
अक्षरघोष	३००, ८		अक्षरघोष	१२०, १८ । १०४, १० ।	
अक्षरनिर्गम	२५४, १५			२४०, ८	
अक्षरान्वय	२८८, १		अक्षरान्वय	२७१, ६	
अक्षरप	२१२, १८		अक्षरान्वय	२८८, २	
अक्षरपञ्चो	२२१, ४		अक्षरान्वय	३४४, ८	
अक्षरविन्य	१०, ८		अक्षरान्वय	३६, १४ । ७३, १२ ।	
अक्षरविन्य	३२३, ८			२०४, ८ । २१४, ६	
अक्षरबुद्ध	२८, १८		अक्षरान्वय	५०, ८	
अक्षरभाजन	२७०, ७		अक्षरान्वय	१६, ८	
अक्षरान्वयनिकेतन	३४४, १६		अक्षरान्वय	१६, ८	
अक्षरान्वय	३०८, १२		अक्षरान्वय	६२, ६ । १०४, १४ ।	
अक्षरान्वय	१०१, ५			७१८, १२ । ३२६, ३	
अक्षरान्वय	४८, १८		अक्षरान्वय	७५, ८ । १२०, १ ।	
अक्षरान्वय	३०८, १			१८४, १५ । २०३, ७ । २४१, २	
अक्षरान्वय	४८, २१		अक्षरान्वय	२८०, १५	
अक्षरान्वय	२४४, ७		अक्षरान्वय	७१४, ४ । ७२६, ४	
अक्षरान्वय	२८, १६		अक्षरान्वय	२६०, १५	
अक्षरान्वय	२१६, १४		अक्षरान्वय	३६, १५	
अक्षरान्वय	२५७, ८		अक्षरान्वय	३६, १५	
अक्षरान्वय	७४, ११		अक्षरान्वय	१८४, २० । ३०५, १२	
अक्षरान्वय	२१४, १ । २४०, १४		अक्षरान्वय	३०५, १४ । १४	
अक्षरान्वय	२०, १८		अक्षरान्वय	३६, १५	
अक्षरान्वय	३०८, १४ । ३१२, १२		अक्षरान्वय	३०५, १४	
अक्षरान्वय	२०४, ८		अक्षरान्वय	१६, १०	
अक्षरान्वय	२०४, ८		अक्षरान्वय	१०२, ७ । १०४, ३ ।	
अक्षरान्वय	२४०, ८			१२६, १८ । १८५, १६	
अक्षरान्वय	२८०, १३		अक्षरान्वय	२५८, १६	
अक्षरान्वय	६४, ६		अक्षरान्वय	१४४, ७	

शब्दः	पृ०	पं०
जातगागच्छी	१५१.	१८
जातविन्नास	१५३.	१२
जातवेदम्	११८, ७ । १८४, १८	
जातघ्न	१५४, १३	
जातघ्नम्	२८८, १२	
जाति	३८, १३ । १२६, १८ । २७६, ८ । २८१, १	
जातिकोष	३२५, १२ । ३३०, १०	
जातिभेद	६५, १२ । ७४, १७ । ११०, ५ । १३०, ७ । १८७, १४ । २५१, ७ । २६७, ४ । २७३, १७	
जातिमात्रक	२६१, १४	
जातीपुष्प	२२१, ८	
जातीफल	६५, १० । २८८, १८	
जानु	१२६, १७	
जात्यकाक्षन	२६८, ७ । ३२८, १	
जात्यन्तर	६, १६ । १८, ३ । ३७, १७ । १६६, १७ । १८८, १७ । २८८, १५	
जानको	१६, १७ । ७८, ४	
जानपद	१७८, १२	
जानुदेश	२६८, ५	
जाबाल	४५, १२	
जामदग्न्यमाह	२६, २	
जामाह	१४३, ४ । २५७, ८	
जामिता	१४३, ५	
जायाजीविन्	३२३, १०	
जार	२५४, १४	
जारी	२५४, १४	
जाल	२८७, ६ ; ७ ; ८	
जालक	१६, १३ । ३१, २ । ३४६, १२	

शब्दः	पृ०	पं०
जालभिक्ष	११७, १२	
जालिक	१६, १६ । ४२, ५	
जालिका	१६, १४ । १५	
जालिनीफल	१६, १३ । ३०५, १२	
जाली	२८७, ८	
जाल्य	२२३, १७	
जामित	१४३, ४	
जालक	१६, १२	
जाली	१७८, ८	
जिगीषा	१८४, १७	
जिगीषु	३३२, ८ ; ८	
जितभूषण	१७५, १३	
जितेन्द्रिय	१५३, ६	
जित्वा	१०५, ८ । १८७, १ । २७१, ७	
जिन	१५७, १ । १६३, १७ । १८१, २ । १८७, १ । १८८, ११ । ३४४, ५	
जिनक	१६, २०	
जिनभेद	४२, ६	
जिनप्राप्तन	६६, ८	
जिष्णु	१०५, ७ । १६८, ४ । २६०, १८	
जिज्ञानक	३६, १४	
जिष्ण	२२३, १८	
जिष्णुग	६४, ५	
जिष्णुता	१४३, ८	
जिज्ञा	१८८, १ ; ११	
जिज्ञाप	२१३, १	
जीमूत	१०१, ६ । १४३, ६ । २०७, ८	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
जीरक	१६, २० । १०४, १ ।		जीवातु	१४६, ७	
	१११, ८ । १८२, १७		जीवान्तक	४६, १६	
जीर्ण	१०५, ८ । १८२, १७ ।		जीविका	१६, १८	
	१८८, १४ । २४१, ८		जीवेष्टिमानक	१५५, ६	
जीर्णवस्त्र	२८०, १०		जीवित	१४६, ७ ; ८	
जीव	१८६, १२ । ३१६, ४ ; ५		जीवितप्रद	३२८, ८	
जीवक	१६, १८		जीवितेश्व	३२८, ८	
जीवकतव	२०, १६ । १८०, ६		जुगुप्सा	१०५, २ । १२५, ५	
जीवकदम्	१८५, ७		जुह	५८, १६	
जीवकाख्यधर्मविग्रह	४०, १२		जुष्ट	८४, १८	
जीवह्योव	३२४, ११		जुहुमान	११८, ७	
जीवध	२१४, १		जु	७५, ८	
जीवशोक	४६, १८		जुक	४, ७	
जीवशोका	४६, १८		जुति	१२७, १	
जीवद	१७६, ६		जुर्गा	१०५, ८	
जीवदत्ता	४६, १८		जुर्गाक	१७, १ ; २	
जीवन	८८, १ । १४४, ६ । १४४, ६ ।		जुर्ति	१२७, १	
	१७५, १७ । १८४, १ । १८८, २ ।		जृम्भ	१४६, ११ । २१८, १०	
	४१६, ६		जृम्भता	१११, १०	
जीवनक	४६, १८		जृम्भा	१११, १० । २१८, १०	
जीवनसाधन	१६, १८		जृम्भित	१४६, १०	
जीवना	१८४, २		जृम्भित	१४६, ११	
जीवनिता	४६, १८		जैवाटक	४६, २०	
जीवनी	१८४, १		जीवक	१७, १ । ३४, ८ ।	
जीवनीयौषध	१४४, ७			२६४, १५ । २७४, १६ । ३४१, १२ ।	
जीवन्तिका	४६, १७ । २४८, ७ ।			३४६, ६	
	३१६, ६		जीवककदम्	२०४, १६	
जीवन्तिकौषधि	२४४, ४		जीवित	१४६, ११	
जीवन्ती	१६, १८ । ६५, १६ ।		ज	८२, १ । १८२, १ ; १७ ।	
	१४६, ८ । १८१, ५ । १८४, १			१८२, १८ । २४०, १८	
जीवा	३१६, ५ ; ६		जस	१२७, ६ । १४६, १६	
जीवाख्यशाक	४६, १७		जसि	१५५, १७	

शब्दः	पं.	पं.
चात	१३०, १३१, १३८, १८८	
	१३६, १६६, १५३, ५५, १५६, ७५	
चातसम्भृत	१३०, १८८	
चातलिङ्गान्	१३०, १३७	
चातार्ध	३३५, २	
चाति	१२०, २, ७, २२१, ६६	
	२२६, १	
चाट	१३३, ११	
चान	५६, ५५, ६०, १२, ६६, ७५	
	१२६, ५५, १२०, ३५, १५५, २०५	
	१३७, ८५, १८५, ५५, १८७, ७५	
	१६६, ६६, ८५, २००, १५	
	२०२, १२, २३३, १५, २६१, ७५	
चानयुक्त	१८७, ५५	
चानिन्	५६, १०५, १८७, ५५	
चायक	३२, १५	
चापित	१३३, ११, १३३, १३	
च्वा	२३२, १, २३३, १३	
च्वाचातवारह	२६७, ११	
च्वानि	१८७, १	
च्वेष्ट	३, १६६, ७२, ७५	
	६३, १०५, ११५, २३३, ३५	
च्वेष्टा	७५, ६६	
च्वेष्टामूर्जीय	२३६, ५५	
च्वेष्टिका	३१३, ८५	
च्व्योतिरिक्क	१२३, ५५	
च्व्योतिर्विन्द	८२, ११	
च्व्योतिष्ठाकावेदिन्	५२, १३	
च्व्योतिष	१६७, १५	
च्व्योतिषाव्यति	१६६, १३	
च्व्योतिषिक	७०, १८५, ७७, ७५	
	२६२, १८८	

शब्दः	पं.	पं.
च्व्योतिष्क	१३०, २	
च्व्योतिष्कतो	१६१, १५५, १३१, २०५	
	२००, १३५, २२०, ६५	
च्व्योत्तना	१८७, २, ३५, २०६, १३५	
	३०६, १३५, ३१६, २	
च्व्योत्तनी	१८७, ७५	
च्व्यग	१२०, १, २५७, १३	
च्व्यगन्धित	१३३, २	
च्व्यरित	१३३, २	
च्व्यजन	३०, ७५, ६५, १५५, ७२, ३५	
	७३, १२५, २३७, १२५	
च्व्यजित	१२०, १३५, १३३, १	
च्व्यजा	५७, ११५, ५५, ६५	
	१३५, ११५	
च्व्यजामुखी	५७, ३५, ३२३, १३	
भ		
भम्भा	८१, ८५	
भम्भावात	२१५, १	
भग्नि	१०५, ६५	
भग	२५७, १५	
भरक	१३०, ३५	
भरयुज	१३३, १२	
भरित	१३३, १२	
भर्भर	२७१, ७५	
भज्जा	२६७, ६५	
भज्जगी	२७१, ८५, ६५	
भज्जिका	१३०, ७५, ५५	
भम्भ	७८, १५, १८८, १०५	
भम्भा	३३०, १३	
भम्भान्नर	६०, ३५, २८२, ३५	
	३२७, ७५	

शब्दः	पृ०	पं०
भाट	८४, २० । २१३, ७	
भाटामण	४२, ८	
भाटामणौषधि	३१८, ११	
भाटो	२५४, १६	
भावक	१७, ४	
भिरण्टो	१७, ५ । ८५, १ । ८८, ८ । १०६, १७	
भिल्लिका	१५, १३ । १७, ६ । २७७, ७	
भिल्लो	२५४, ४ । २८७, १०	
भिल्लोका	१७, २	

ट

टग	२७१, १२
टङ्ग	४, ७ । ५२, १४ । ८४, ७ । २६७, १४
टङ्ग	३८, १८
टङ्गज्जाग	२७१, १२
टङ्गाग	२७१, ११
टङ्ग	५८, १३
टण्टक	२८, ८
टिट्टिभ	११८, १७
टोका	४, ८ । ३२६, १७
टुण्टक	१७, ७

ठ

ठक	४, १०
ठङ्ग	२७१, १४
ठमर	३१०, १४
ठमव	२७१, १४
ठयन	१११, १०
ठाकिमो	८५, १४ । २१३, ६
ठामर	२७१, १५

शब्दः	पृ०	पं०
डिङ्ग	२७१, १३	
डिङ्गिर	२७१, १५	
डिङ्गोर	१०६, १५ । १८८, ४	
डिम्भ	१२४, ११ । २१६, ६	
डिम्भभेद	२७१, १५	
डिम्भिका	१७, ८ । ३०३, ४	
डिम्भ	१०६, २० । २१८, ११	
डोमिका	१८, ५	

ठ

ठका	४, १०
-----	-------

त

तक	८७, ७ । २६६, ८
तकाट	२८८, ८
तकाक	१६, ६ । १७, ८ । १०
तकाजीय	२४६, ३
तकन	२८२, ४
तकामात्र	८५, ४
तक्षित	१४३, १६
तक्षान्	१४४, १८
तक्ष	२४६, ३
तग	३८, ४ । ८६, ३ । १२८, १३ । २२४, १८ । २७१, १८
तगग्रम	१६२, २
तट	६०, १६ । ८५, २ । १४६, २० । २५८, १८ । २८६, ८
तटिमो	१८७, १ । १८४, २
तटिमोभिद्	२४१, १६
तडाम	६४, ६ । २८०, १५ । २८६, ८
तडित्	१४३, १३ । ३०५, २
तडक	१७, ११
तडगीज	११८, ८

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
तच्छुल	३०५, १७		तदात्म	१३७, ८	
तच्छुषादि	१३६, ११		तदायुध	२८, २०	
तच्छुषीय	२४७, १०		तदृष्ट	२३७, १	
तच्छुषीयक	४८, १		तद्वय	३५, १ । ७२, १२ । ३०८, १४	
तच्छुषोदक	११८, ८		तद्वट	१६०, १८	
तत्	१६२, १४		तद्यज्ञ	१०८, १	
तत्तत्	१२७, ६		तद्वाज	१८३, १३	
तत्तात्पर्यिक	३०६, १६		तद्वत्	८३, १४ । ८४, १३	
तत्त्वमन्	१३४, १ । २३७, २		तद्विद्	३१, १	
तत्त्वान	१७८, ६		तद्विदिन्	८३, १	
तत्त्वियावत्	२८, ७		तद्वय	१४७, ४ । १७६, १० ।	
तत्त्वित्	१७३, ८			२०८, ११	
तद्विज	१८४, ६		तन्	१८७, ६ । २६४, ८ । २८६, ८	
तत्त्वज्ञान	२४३, ४		तनुजन्मन्	२१८, १६	
तत्त्वः	१२, ७		तनुरम	३३८, २	
तत्त्वो	१५८, १० । १६४, ८		तनुनपाद्	१६६, १४	
तत्त्वसूत्र	७३, ३		तनुबद्ध	२२५, १६ । ३४४, ४	
तत्त्वान	८, ८		तन्वु	१२७, ७ । २६२, ७	
तन्त्र	२५५, ३		तन्वुवाय	२५४, १८	
तन्त्र	२२४, १७ । ३४७, १		तन्वुवायोपकरण	२२६, ७	
तन्त्रभेद	१५०, १		तन्वुग्रीहिभेद	१८६, ११	
तन्त्रविज्ञान	३४६, १४		तन्वुग्राजा	१३, १७	
तन्त्रार्थनिश्चय	१८७, ४		तन्वुसम्मत	१२५, ३ । १३४, २०	
तत्त्वस्थि	२३५, १५		तन्त्र	१८१, १० । २५४, १८	
तत्त्वज्ञ	१४, ११		तन्त्रक	१७, १३	
तत्त्वान्वयसंयुत	२७६, १६		तन्त्रभेद	४, ११	
तत्त्वज्ञा	३१६, १४		तन्त्रिका	१७, १३	
तत्त्वज्ञ	२८०, १०		तन्त्रित	१४३, १५	
तत्त्वज्ञ	२३८, ८		तन्त्रिन्	२५५, २	
तत्त्वा	१६८, १६		तन्त्रो	२५५, १	
तत्त्व	२३६, ४		तन्त्रोपात	२८७, १२	
तत्त्वोद्घ	८३, १		तन्त्रा	५७, ८	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
तन्त्रि	१३४.	१७	तन्त्रज्ञ	२६५.	८
तन्त्रिन	१०२. २ । १३२. ४ । १३३. १५		तन्त्रज्ञ	२७०. १७ । ३०४. २० ।	
तन्त्रो	२५५. ३			३०५. १४	
तन्त्रध	२३२. १२		तन्त्रवाह	२८८. ३	
तन्त्रज्ञो	२८२. २		तन्त्रज्ञिन	३२०. ४	
तन्त्रज्ञानज्ञ	१२७ १५		तन्त्रो	२५४. १७	
तपन	१८४. ३ । २४०. १३		तप	६. १७ । ४१. ६ । ५२. ४ ।	
तपन	२१०. ११ । १२ । २२४. १७			८०. १० । १७२. २ । २२४. ४ ।	
तपस्य	३८. १३ । २४३. ५			२५०. २ । २७५. २ । २८६. ४ ।	
तपस्या	२४३. ५			२८२. १८ । ३०७. ३	
तपस्विन्	३२०. ४		तपसा	१११. १३ । २७६. ३	
तपस्व	७५. ५		तपसास्त्रो	२८७. १३	
तपोधन	२०४. १०		तपसादित्ययोश्चिध	८२. २	
तपोधना	२०४. १०		तपसातम्य	२६७. १८	
तप्त	१३८. १७		तपसो	७३. १५ । ३०३. १४	
तप्तन	३२. ५ । ३३७. ८		तपसकाष्ठ	१८२. ७	
तप्तान	११२. ११ । १८५. ७		तपसिद्	२८. १६ । ३८. ११ ।	
	३०५. १८			४४. १५ । ५०. १८ । ६२. १ ।	
तप्तानपञ्चतिलक	२८३. १६			६६. ७ । १०५. ७ । ११६. १५ ।	
तप्तिल	२७१. १६			२१६. ६ । २५१. १६ । २८३. १२ ।	
तप्तोगुहयुत	३३७. ११			२८४. १	
तप्तो	१८४. ८		तप्तमेद	१८. ८ । ३८. १२ । ४४. ५ ।	
तप्तोद	१७८. १३			११५. १० । १२१. १ । १३७. ३ ।	
तप्तोऽपह	३४४. ५			१८७. १ । २७१. १८ । २२०. ६	
तप्तोमहि	३३४. ५		तप्तमूल	२१६. ६ । २५६. १२	
तप्तोयुक्तनिध	२७१. १६		तप्तमूलप्राप्तान्तर	१००. २	
तप्त	२५४. १७		तप्तविद्येय	७७. १७ । २५१. ६	
तप्त	८. १६ । ६०. ११ । ६४. ७		तप्तव्यन्ध	१७. १२ । ८६. ५ ।	
तप्त	११८. १८ । २५४. १७			३००. १६	
तप्तलाघन	४. १८		तप्त	४. १७ । ५५. १३ । ३१७. २ ।	
तप्तान्वित	१३३. १७ । ७०. १२			३४१. ६ । १६	
	१११. ११		तप्तक	३४५. १४	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
तर्कादौ	१३, १५ ।	२०३, ८	तस्मिन्मर्ष	२५५, ३	
तर्कित	१३८, १७		ता	१२७, ५	
तर्क्य	१७, १०		ताटङ्ग	२८८, ४	
तर्कपिच्छ	१८८, २		ताड	८७, १०	
तर्क्य	२३६, ७		ताडन	८७, १० । ८७, १२ ।	
तर्कक	१७, ८			२०५, ६	
तर्क	१०५, १०		ताडपत्र	२८८, ४	
तर्कक	१७, १७ । २५६, ८ ।		ताडपत्रो	१८२, १८	
	३३६, ३		ताडसंस्कृत	२३६, ८	
तर्ककाजी	३२, १८		ताडित	१३५, ५ । १३७, १४	
तर्तरीक	३७, १		ताडो	८७, ११	
तर्द	७८, ८		ताद्य	२३६, ८	
तर्पण	१११, १७		ताड्यव	३२०, ६	
तर्पणयोग्यक	२३६, ३		तात	१६, ७ । १२७, २ ; ८	
तर्प्य	२३६, ३		तातगु	६४, ८	
तर्पग	२७१, १८		तातपिष्ट	३४४, १०	
तर्ष	१०५, १६ । ३३०, १७		तातज	३०५, २०	
तर्ष	१८०, ११ । २८७, ११		ताज	१८७, ७	
तर्षग	६४, ७		ताजित	१४३, १८	
तर्षप्रदेश	१८०, ३		ताजितपट	१४३, १८	
तर्षप्रहार	७१, ८		तान्ना	१२७, ८	
तर्षाङ्गक	३२, १२		तान्मिक	१७, १७	
तर्षिन	१८४, ७		ताप	१४६, ७ । २१०, १७ । २१३, ४ ।	
तर्षिम	२२८, १७			३३०, १३	
तर्षुम	१८७, ७		तापस	५०, २ । २०४, १० । ३२०, ३	
तर्षुनी	१८७, ७		तापसतब	२८३, १७	
तर्ष्य	२१०, १३ । २२८, १८		तापसी	१६३, ६	
तर्ष्यन	१८७, ५		तापिच्छ	७५, ५ । २८३, १६ ।	
तर्ष	२८७, १३			३०५, १८	
तर्षी	२८७, १३		तापित	१४३, १६	
तर्ष्यक	१६१, १७		तापी	२१०, १५	
तर्ष्य	२८५, ८ । ३१२, ३		ताप्य	२७७, १०	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
ताम्रजकी	२६०.	८	तार्क्ष्यमात्र	१५३.	८
ताम्रज	३३७.	१०	तार्क्ष्यश्लोक	३०१.	३
ताम्रजो	३३७.	१०	तार्क्ष्य	१०५.	११
ताम्रजित	१४४.	१६	तार्क्ष्यत	१४४.	१
ताम्र	३. २। १८. ४। ८४. १५।		तार्क्ष्य	२३६.	८
	१३१. १२। २१६. ११। २४४. २०।		तान	२८७. १४	
	२५५. ७। २७४. १०। २८५. २०।		तानम	२८७. ११	
	३३८. ४		तानपत्री	२८८. ४	
ताम्रकलश	११३. १०। ३०४. १५		तानपत्री	११८. १०। २४५. १७।	
ताम्रकटु	४८. २			२७४. १	
ताम्रकुम्भ	३२४. ४		तानमूजी	१८०. १४	
ताम्रघृह	१७०. ६		तानमूजीका	४८. २	
ताम्रमुख	५७. ४		तानहन्ताक	४८. ३	
ताम्रगल	३३८. ३		तानाश्विखण्ड	२८८. १५	
ताम्रज	३०५. १८		तानिका	१७. १७	
ताम्रजो	३०५. १८		तानो	२८७. १६	
ताम्र	१५. १५। २५५. ४। ५। ७		तानोल	२८४. ४	
ताम्रक	१७. १५। २५५. ४		तानोलपत्र	२८४. ३	
ताम्रका	१७. २		तान	१२७. १०	
ताम्रकान्त	१२. ४		तानक	१७. १८	
ताम्रकाभिद	३०२. ४		तानपर्वण	३२३. १२	
ताम्रक	१२०. १४		तानप्राक	३७. २। ११५. ११	
ताम्रकि	१११. १२		तानादि	३३५. १६	
ताम्रशब्द	१७७. १		तान्मदीधिति	११२. १	
ताम्रा	२०८. १४		तान्मन्	१०५. १३	
ताम्रापति	१६१. १५		तान्ममयस	५८. ३	
ताम्रित	१४४. १७		तान्म	१३७. १०	
ताम्रोषो	३३७. १०		तानु	१८३. ११। २७५. ८	
ताम्रिक	२८. १२। ४६. ५		तानिज्ञा	२२७. ६	
ताम्र्य	७८. १६। २३६. ५। ६।		तानिज्ञानयुत	१०२. ८	
	२८१. १३। ३१०. ८। ३४७. ८		तानिज्ञिका	७. ७	
ताम्र्यपत्र	५५. १६		तानिग	३७२. २	

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
तितित्तिगच्छन्	१६७, ३		तिजकदम्	३१, ५	
तितित्तिवच	२७२, ८		तिजकाक	२१, ५	
तितित्ति	८४, १४ । २७२, २		तिजकद्वय	१५४, १७	
तिथि	२४५, ६ । ३३८, ८		तिजकालक	११, १ । १७, १८ ।	
तिथिभिद्	२४५, १५			४८, ४	
तिथिभेद	१४२, १८ । २५७, १८		तिलचूर्ण	३०६, १४	
तिथिविष्टोष	१७३, ४		तिलपार्मिक	४८, ४	
तिथिममुद्धव	२४६, १०		तिजपार्मि	११८, १०	
तिथ्य	२४६, १०		तिथ्य	२४६, ८	
तिनिघ्न	१५८, ११ । २०१, १ ।		तीक्ष्ण	१०५, १३ । १४ । २५०, १ ।	
	२१७, ११			२५२, १३ । ३४६, ६	
तिनिघ्न	२२४, ११		तीक्ष्णागन्धा	१८५, ८	
तिनिष्ठ	८७, ४		तीक्ष्णामूक	३७, ८	
तिनिष्ठो	८८, १६		तीक्ष्ण	८८, ७ । २५५, ८ । २८०, २०	
तिनिष्ठोक	३७, ७		तीक्ष्णयान्त	२५७, १	
तिनिष्ठो	१११, १४		तीक्ष्ण	१०५, १२	
तिन्दुक	१८, २ । ३०, ७ । १८५, ७		तीक्ष्ण	६४, १२ । १६८, १६ । २८४, ६	
तिमित	१४३, १८		तीक्ष्णभेद	६५, ७ । २४४, १२ ।	
तिमिग	१८०, २ । २७१, १६ ।			२४८, ५ । २८३, ८	
	२७२, २		तीर्थाह	२४६, १०	
तिग्लो	३२३, १६		तीर्थ	२४६, १०	
तिग्लुत	१४८, १२		तीर्थ	२७२, ४	
तिग्लुति	८२, ८ । २०२, १७ ।		तीर्थ	८७, १५ । ८७, ६	
	३२३, १५		तीर्थ	२५५, ८	
तिरिप	२१३, २		तुगा	३२१, ५	
तिरोधान	२०३, १		तुङ्ग	३०२, १८ । ३१६, १	
तिर्यक्तमुद्धक	१६८, ८		तुङ्गभद्रा	२८८, ५	
तिर्यक्	७०, ७		तुङ्गिन्	५८, १६, १	
तिज	२३२, ११		तुङ्गी	२६६, १४	
तिजक	१५, १० । १७, १८ ।		तुङ्गीघ्न	३२७, १२	
	४२, १० । ६३, ४ । २५४, ७ ।		तुङ्ग	८४, ४ । १८८, १४	
	२७८, ७ । ३०५, १८ । ३०६, १५		तुङ्गधान्य	२१, ११	

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
तुल्य	६७, ११		तुलीयांश	१७३, ११	
तुल्यकेरी	२८८, ६		तुल्यम्	१८, ४ : ४	
तुल्यिका	१६, १२		तुल्यवर्त	३१४, १५	
तुल्यिकेरिका	४६, ५		तुल्य	३४, १६	
तुल्य	२७२, ८		तुला	८५, ८ । २६७, १७	
तुल्य	१६६, १ । ३४५, ७		तुलाकाल	१४५, ४	
तुल्य	४७, ६		तुलाधारा	२८८, ७	
तुल्यज्ञान	४०, ७		तुलाधृत	१४४, ६	
तुल्य	१७३, ७		तुलाभिद	१०६, १४	
तुल्यकृषिका	४६, ५		तुलागणिका	२८८, ७	
तुल्य	२७२, ६		तुलामूल	२६२, ४ । ३४२, १५	
तुल्यलम्	२७२, ६		तुलिन	१४४, ४	
तुल्यकर्म	७४, ८		तुल्य	२२१, ६ । २३७, १७	
तुल्यकर्म	१०४, ५			२७४, १७ । ३२७, १८	
तुल्य	३०६, १		तुल्यार्थ	१६६, १०	
तुल्यकौशिक	२१६, १७		तुल्यिका	३७, ६ । ३४५, १०	
तुल्यगी	२७२, ६		तुल्यगी	७, १७ । ४५, ४	
तुल्य	२७२, ६			१८८, १२ । २७२, ८	
तुल्य २७, १७ । ६४, ११ । ७८, ८ ।			तुल्य	३३०, १४	
१३३, ३ । २६८, १८			तुल्यपटी	३०२, ५	
तुल्यगणपत्य	२४६, ११		तुल्यवक्र	२७८, १८	
तुल्यगी	६४, ११		तुल्यमल	३०४, ५	
तुल्य	१७, १६ । ७६, १६ ।		तुल्य	२२७, ४ । २७२, ७	
१०५, ३ । १७४, १५ । २३६, ६ ।			तुल्यगणि	२५२, ५	
			तुल्य	१४४, ४	
तुल्यगणितपञ्चक	२५६, ७		तुल्योदक	३७, ८	
तुल्यपृजादि	२६३, १५		तुल्योदकवाचक	७१, ३	
तुल्यम	३८, ११ । २६२, ७ ।		तुल्य	१६५, १५	
	३१६, १६		तुल्यकर्म	१७६, ८	
तुल्यमप्रभेद	३३६, १२		तुल्य	१२८, ११	
तुल्यकालिना	१६३, १७		तुल्य	६४, १६	
तुल्यम	११६, ११		तुल्यगी	१०५, १५	

शब्दः	इ०	व०	शब्दः	इ०	व०
गुहोर	२१२, ८ । २७२, ४		हृत्तुवप्रज्ञति	१०२, ७	
गुहं	१०५, १५		हृत्तुयांश्च	१०६, १२	
गुहं	२८५, १३		हृत्तुयान्मम	१७१, १६	
गुहं वक्र	२७६, २		हृत्तु	८८, ११ । १२७, ११ ।	
गुह ७१, १४ । ७६, १८ । २८८, १				१५६, १८	
गुहनाजा	१८८, १		हृत्ति	१२७, ११ । १४७, १ ।	
गुहपिप्लव	२०६, ११			३२४, १७	
गुहपिप्लिका	७६, २०		हृत्तु	३२०, १५	
गुहिका	११, १८ । १८, ६ ; १८		हृत्तित	१८, ५	
गुहग	२७२, ५		हृत्तुज	१८, ५	
गुह्योक्त	१८, ७		हृत्तुया	७६, २० । १०५, १६ ।	
गुह्यन	२४१, १२			१८४, १२ । ३२५, ३ । ३३०, १५ ।	
हृत्तु	१०५, १६ । १८०, ११ ।			३३३, १३	
	३२५, ५ । ३४५, ७ ; १४		हृत्तुयातिरेक	३३८, १	
हृत्तुकेतु	२०१, ५		तेजस	२६०, १६	
हृत्तुगोघा	१८५, ८		तेजसकद्वय	२५३, ३	
हृत्तुता	१४४, १ ; ५		तेजसका	३७, ८	
हृत्तुत्व	१४४, ५		तेजस् ७२, २ । ७६, १ । १३५, ११ ।		
हृत्तुधान्य	२८, २			२१३, ४ । २२६, १६ ; १८ ।	
हृत्तुनिर्मितपुत्रव	७१, ८			२३८, १८ । २४५, ४ । २८१, १० ।	
हृत्तुपूल	३०४, १५			३२०, १७ । ३३२, २० । ३४१, ८	
हृत्तुभिद्	८, १८ । १०८, १७ ।		तेजस्विन्	१८८, ५	
	१८५, १७		तेजित	१३८, ४	
हृत्तुभेद	८७, १८ । ११६, ३ ।		तेजस	१८४, ८ । १८८, १५	
	२१२, ६ । ३२०, ६ । ३३३, ६		तेजसद्वय	३०१, ११ । ३३५, ३	
हृत्तुमय	१०५, ११		तेजसान्तर	२३३, १८	
हृत्तुराजक	३०८, ६		तैत्ति	३०६, २	
हृत्तुश्रुत्य	२४, ३ । २४७, ११		तैत्तिग	२७२, ८	
हृत्तुसागा	३१२, १४		तैत्तिकल्प	२७६, ४	
हृत्तुसान्तर	११४, ६ । ३१६, १२		तैत्तिपञ्चिक	४८, ६	
हृत्तुलोप्या	८८, ११		तैत्तिपञ्चौ	११८, ११ । २६७, १८	
हृत्तुयक	२१६, ३		तैत्तिपात्र	११, १३	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
तैजपायिका		४८, ७	त्वक्त १२७, ४। १२८, ७। १५३, १८		
तैजपिच्छ		७८, १६	त्वक्तयोषा		१४४, १३
तैजिकभिद्		२५३, १७	त्याग ६६, ५ ५८, १४। ६३, १०।		
तैजित		१४३, १४	६७, १। १०४, १५। १३७, ७।		
तोक्		४, १३	१८७, ८। २०८, २		
तोक्कन		११२, १८	त्यागघ्नोक्त		८१, ८
तोक्का		४, १३। २२४, १	त्यागिन्		५८, १५
तोटक		१८, ५	त्रया		७७, ८। २१०, १४
तोढा		८७, १२	त्रयावत्		१२२, १५। १५१, ११
तोत्र		१८४, १०। २५५, १०	त्रय		६१, १५। २१०, १०।
तोद		१७३, २	२५५, १०। २५८, १७		
तोदक		१८, ७	त्रयुध		२१७, ६
तोदन		१७३, २। १८४, १०	त्रयी		२३६, ५
तोदित		१४४, ६	त्रयौमुख		५७, ५
तोमर		५५, १०। २३८, २०।	त्रस		२५३, १३
		२७२, १०	त्रसः		२७२, १
तोय		८८, १३। २०१, ८। २१६, १।	त्रस्त		१२७, ८। २६०, १५
		३०३, १७। ३०४, ११	त्राग		१०५, १०। ११। १७३, ८।
तोयद		६०, १। २७२, १४। ३८८, ८			१८७, ११
तोयघ्न		२८८, ८	त्रात		१२७, ८। १२८, ५
तोयनिर्भर		१७, ४	त्राट		१७, १६
तोयपिप्यञ्जी		११७, ११। ३०७, १२।	त्रायमात्र		२७, १८। ११८, ८
		३०८, ५	त्रायमात्रा		१०५, ११। २४४, १७।
तोययन्म		४५, १५			२८१, ८
तोय्य		१११, १५	त्रायमात्रौषधि		३२४, ६
तोयित		१४४, ६	त्राम		६, १५
तोष		३३१, ११	त्रामित		१४३, १७
तोष्य		१५६, १	त्रि		२५०, ३
तोषद		१७६, ८	त्रिकु		४, १२
तौतातिक		३७, १०	त्रिकदक		३७, ३
तौर्यत्रिक		३७, ११। २३८, ८। १०	त्रिकण्डक		३७, ४
तौलिकिक		३७, १०	त्रिका		४, १२

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
त्रिकूट		८८, ५	त्रिरुता	१०८, १५ । १८८, ६ ।	
त्रिमूर्त		१४४, २		२४४, १५	
त्रिमूर्तभेद		१२६, ४	त्रिवेदी		२४६, ५
त्रिगता		१४४, ३	त्रिग्रन्थ		१८, १
त्रितय		२४६, ५	त्रिग्रन्थ		५५, ५
त्रिदश	२६२, ७ । २६३, १५ ।		त्रिग्रन्थक		३७, ५ ; ७
		२७३, १८	त्रिमूल		५५, ५
त्रिदशमहोदय		२०८, १२	त्रि	८५, ७ । २८८, ८	
त्रिदशाचार्य		११२, ११	त्रिता		१२७, ११
त्रिदशालय		५३, ८	त्रिवर्णिक		७६, १२
त्रिदिश	४, १५ । ३२०, ६		त्रोटि		८५, ५
त्रिदिवा		३२०, ६	त्रोटो		७१, १०
त्रिपताक		३७, ६	त्र्यक्षर		२२८, १४
त्रिपत्रक		३७, ५	त्र्यकूट		८८, ४
त्रिपथगा		५८, १०	त्र्यम्बक		१७, १४
त्रिपटा		२८३, ५	त्र्यम्बकसख		५८, ४
त्रिपदादेवी		२७०, ३	त्र्यादिमङ्गला		३४१, ७
त्रिपुट	८८, ७ । २८२, ४		त्वक्क्षिरी		२८८, ३
त्रिपुटा	८८, ६ । २४५, ८		त्वक्पत्र		२७१, १७
त्रिपुगनाक		४८, ३	त्वक्पत्रो	२७१, १७ । ३१७, १७ ।	
त्रिफला	६४, ८ । २८८, १८			३१८, ८	
त्रिमात्रक		१२८, १५	त्वक्पुष्प		२१३, २
त्रिमुख		५५, ६	त्वक्पुष्पाक्षणी		३१२, १४
त्रिलोकी		१८, २	त्वक्षार	१०७, १६ । ३२२, २०	
त्रिलोचन		५०, १५	त्वक्षारक		१०७, १७
त्रिवर्ग		६४, ८	त्वगङ्ग		२१३, २
त्रिवर्गसम्पत्ति		२५०, ५	त्वग्मेद		३४१, १
त्रिवर्णक		३७, ३	त्वग्विद्विज्ज		१६२, ७
त्रिविष्टप	३३, २ । ४४, १५ ।		त्वष्ट	१२५, १८ । १८७, ६ ।	
		६२, १३		२८५, ७ । ३१०, ३	
त्रिवृत्	४४, १७ । ४७, १८ । ८८, ६ ।		त्वक्षितार		२६७, ४
१८८, १८ । २१८, ६ । २२६, १२			त्वरा	२१३, १३ । २१८, १४	

क्रमः	पृ०	पं०	क्रमः	पृ०	पं०
त्वगायुक्त	२८२, १८		दक्षादि	१६३, २	
त्वरित	१०५, १५ । १४३, १४		दक्षिण	११२, १६ । २४७, २ ; ३	
त्वष्टृ	४८, १२ । ८५, २			२५५, १३	
त्विष	११५, ५		दक्षिणावर्तपागव	२८७, ८	
त्वब	८६, ५ । २६१, १८ ।		दक्षिणावर्तशङ्ख	२७८, १८	
	२८७, १२ ; १६		दक्षिणोद्भूत	१११, १६	
			दग्ध	१२७, १७ । १३८, १४ ।	
				१४३, १ । १५७, ८ । १५८, ८ ।	
दंष्ट्र	१८४, १०			१८०, ११	
दंष्ट्रान	१८४, १०		दग्धा	१८०, १२	
दंष्ट्रभीष	६७, १५		दग्धिका	१८, १०	
दंष्ट्रित	१४४, ७		दग्ध	८४, ४ । ८७, १२ । १२०, ६ ।	
दंष्ट्रा	१०१, १४			१७०, १० । २१७, १ । २२४, ३ ।	
दंष्ट्रामुख	५७, ६			२४१, १३ । ३०१, १४	
दंष्ट्रिका	१८, १०		दग्धध्वज	३२, २० । २२५, ६ ।	
दंष्ट्रिन	२५१, ६ । २५५, १४			२८८, १०	
दुःख	३, १ । ६, १ । ४४, ८ ।		दग्धनायक	४८, ७	
	१८१, १ । १८६, ५ । १८७, १ ।		दग्धनायिका	४८, ८	
	२००, १ । २१४, २ । ३२५, १०		दग्धभाव	१२५, १५	
दुःखमम्यव	१८७, १२		दग्धयात्रा	२८८, १२	
दुःशङ्क	१७२, २ । ३१८, १०		दग्धयाम	२४१, ४	
दुःश्रील	८, १८		दग्धविष्कम्भ	२६८, १४	
दुःश्रुत	१४४, १४		दग्धाग	२७२, १६	
दुःसमय	२२७, ७		दग्धोत्पत्ता	३४१, १८	
दुःस्पर्श	२६७, १ । ३०७, १४		दक्ष	१२७, १२ ; १४	
दुःश्या	३७, १८ । ४७, ११ । ४८, ८		दक्षमांस	३००, १०	
दक्ष	४, १४		दक्ष	४८, १४	
दक्ष	५८, १२ । ६८, १४ । ८५, ११ ।		दक्ष	१११, १८	
	१०३, ८ । २४३, ८ । ३०८, ३ ।		दक्षगोमांस	१११, १८	
	३४५, ११ । ३४६, ५		दक्षि	१८०, १२ । २४४, १८	
दक्षमाष्ट	३३३, ४		दक्षिणाग	२८८, ८	
दक्षा	३४५, १२		दक्षिभव	२६१, १७	

अक्षः	इ०	ख०	अक्षः	इ०	ख०
दक्षिवार	२२३, ३		दन्तमूक	३७, १४	२८८, १०
दक्षिण	२८८, १३		दध		२५५, १३
दक्षिणमग्न	१८, १४		दम	८७, १५	१७०, १० २२४, २
दध्य	२६०, १६ २८६, १७				३३८, १०
दध्याव्यमधुसंयोग	४०, १४		दमक		१८, ११
दध्यालो	१६, १२		दमघ	१७०, १० २२४, २	
दधोदक	२८८, १३		दमन	१८४, १२ २२४, २ ३१२, १५	
दनु	१८७, १०		दमनक	२१४, ८ २२४, ८	
दनुपुत्र	३२०, ८				२२६, ११
दन्त	७६, १३ १२७, १२		दमनीय		२३६, १६
	१५०, १५ १७४, ६ २१८, ८		दमनमग्न		१४४, ८
दन्तक	१८, ८ २६, १६		दमित	१२७, १४ १४४, ८	
दन्तक्षतान्तर	२६८, १३ ३१३, ८		दम्भ	३, १० ४४, ४ ८५, १८	
दन्तदण्ड	१७३, १२			२१८, १२ २३४, १८ २६८, १८	
दन्तधावन	१२१, ६ २०८, ८				२८७, ७
	२६८, ११		दम्भचर्चा		१८२, १२
दन्तमांस	८८, १७		दम्भभेद		१६, १४
दन्तमूल	२६६, १५		दम्भान्तर		२५३, १६
दन्तवर्गभिद्	१८, ८		दम्भोर्लि		३२७, ७
दन्तघाट	८५, ७ २७१, ५		दया	१८३, १६ २१०, ७	
दन्तघाटा	८५, ८		दयात्यागादिस्त्र्युत		१३८, १५
दन्तमुष्टि	२०८, ८		दयानुक	३७, १५	३०७, १४
दन्तिन्	१२७, १३ १५०, १५		दयाग्रन्थ		८८, १२
दन्तिकर्गमूल	१६, १८		दयित		१४४, ८
दन्तिका	२५४, ५		दर		२५५, ११
दन्तिदन्तमखन	८, ७		दरत्र		२५५, ११
दन्तिपञ्चाङ्गात्र	२६३, १		दरा		२५५, १२
दन्तिपादबन्ध	२५६, १८		दरो	२५५, १२ २७३, ११	
दन्तिप्रौषकर्मन्	२४६, ८		दरोद्ग		२७२, १०
दन्ती	१८८, ६ २२०, १५		दर्दुर	४, ४ १२१, ३ २६४, ८	
	२४५, ८				२७२, १३; १४
दन्तुर	२७२, १२ ३०२, १८		दर्दुरा		२७२, १५

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
दघं	१५८, १५९	२०२, ११	दघ्नमोक्ष	१०१, १३	
	२१०, १६६	२१६, १४	दघ्नमुख	५७, ६	
		२५२, १४	दघ्नमुख्यादि	१६६, २	
दघ्नक	१८, ६		दघ्नवर्धमान	१२६, २०	
दघ्नल	३, ११	४०, ५	दघ्नसंख्या	१२६, ३	
	२०७, १२	३२६, १०	दघ्ना	१२६, ५	१२२, १०
दघ्नान्नप्रशंसा	५२, १		दघ्नाकर्षिन्	३३४, ५	
दघ्न	३२५, ८		दघ्नाक्षा	१२६, ३	
दघ्नमुष्टि	२७४, १६		दघ्नान्य	११४, १६	
दघ्नान	१८६, ८		दघ्नान्यनय	१०६, ४	
दघ्नौ	१४, ४	३१६, १०	दघ्नोन्मन	२०४, ११	
दघ्नौक	२८८, १०		दघ्नौक	३७, १५	
दघ्नौलम्ब	२३६, १५		दघ्न	२२३, २	
दघ्ना	२२२, ३	३२५, १६	दघ्न	२३६, १३	
दघ्नक	१८, ८		दघ्नन	१६४, १३	
दघ्नान	१०६, १०	१६४, ११	दघ्नर	२७७, ११	
	२०४, १८	३२५, १६	दाक्षायणी	११६, १२	१३
दघ्नपिष्ट	१८, ८		दाक्षायणीधनि	१६७, ४	
दघ्नमुख	५७, ८		दाक्षिण्य	३१६, १६	
दघ्नान	१५४, २		दाक्ष्य	२७०, १५	
दल	२६८, २	३४१, ६	दाक्षिम	६, २	२२८, १८
दलाडक	३०, १२	६६, ७	दाक्षिमपुष्पक	५२, १२	
दलामल	३१२, १५		दात	१२७, १६	
दलिक	१८, ११		दाट	५२, १५	१०६, १
दलित	१४४, ६				२६५, १३
दव	३१६, ७		दाढ्य	२२, १६	६५, २
दघ्नकोटी	१०५, ३				३४२, १०
दघ्नयोव	२४८, ७		दाघ	२५५, १५	
दघ्नयोवखण्ड	३४६, २		दाघक	१८, १५	
दघ्नान	१६४, १४		दाघिक	१८, ४	
दघ्नमोक्षिष्ट	६२, ८		दाग	५६, १४	६३, १०
दघ्नपर	२८८, १४			१२०, १३	१२०, १२

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
१३६. १८। १८७, ७। २००. १८।			दाबक	१८. १४	
२०४, १७। २०६. ६। २०८. १।			दाबग	११४. ६। १११. २०।	
२। १२। २३३. १। २३६. १४।				१८५. ८	
२८५. ३। ३२६. १४			दाबखग	१७५. ७	
दानपात्र	३३५. ८		दाबनिष्ठा	८३. ४	
दानव	६८. ८। २६. १२। २६४. १७।		दाबपुत्रो	८८. ८	
	३२०. ८। ३२५. ११		दाबहर्गिदा	३१६. ११	
दानवमात	१८७. १०		दाबहस्तक	४८. ८	
दानवान्तर	१८. १०		दावट	८८. ८	
दानवार्ग	२८८. १३		दावो	३१६. ११	
दानविषय	१४४. १०। १४७. १६		दाव्य	२३६. १५	
दानशौख	२४५. ३		दाव	३१६. ७। १०	
दानु	१८७. ८। १०		दास	२४४. १३। २६६. ११।	
दान्न	१२७. १४। १५			३३५. ८	
दापनीयक	२३६. १५		दासो	२४४. १३	
दापित	१४४. १०		दासोपुत्र	३७. १६	
दाप्य	२३६. १५		दासोगत	८१. ८	
दामोदग	२१४. ११। २८८. १४		दासोमत	२३५. ४	
दाम्भिक	१८. १५। ३५. १२।		दासेग	२७२. १८	
	३०८. १३		दासेरक	३७. १६	
दाम्य	२३६. १६		दाह	३४१. २	
दाय	२३६. १३		दिक्पग	२७३. १। २	
दायद	१७६. १०		दिक्पगो	२७३. २	
दायाद	१७६. १०		दिक्पति	२१०. ८	
दायक	१८. १३		दिक्पाज	१४१. २०। १४५. ६।	
दारग	१११. १८			२७३. १	
दारद	१७६. ८		दिगम्बर	३४. ५। २८८. १५।	
दारव	३२०. ८			३२५. ६	
दारा	२५५. १४। १५		दिग्गज	१६३. १४। १८०. ३	
दारित	१०५. १७। ११८. ४।		दिग्ध	१८०. १३	
	१४४. १०। १८८. ७		दिग्धर	२७३. १	
दाब	१८१. ८। २५५. १६। २५६. ७		दिग्भिद्	१६६. ३	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
दिग्भारक	१८८, ४		दिग्भारक	४४२, २	
दिग्भिनय	२८८, १२		दिग्भ ५८, ११ । ८३, ५ । १११, १७ ।		
दिग्भेद	७२, १२		१४७, १० । १५७, ६ । २२०, ४ ।		
दिग्भेद	२६५, १५			४२५, ४	
दिग्भाना	१७५, १६ । २३१, ८		दिष्ट	८५, ६	
दिग्भानाशेषा	२०७, १८		दिष्टि	८५, ६	
दित	१२७, १६		दीदिवि	४२०, ७	
दितो	१२७, १६		दीधिति	२२५, १० । ३३०, ४	
दितिज	२२०, १३		दीन	१८७, ११ । २६६, ७	
दितितनय	२७३, १६		दीनमणि	१८८, ५	
दितिसन्निधि	२६५, ८		दीना	१८७, ८	
दिन	१८७, ११ । २८०, ५		दीनानाथ	१७१, १४	
दिननिर्वर्ण	७, १८		दीनाय ४, १७ । ८८, १८ । २७३, ४		
दिनप्रकी	११८, १४		दीप ५१, १३ । ८१, ४ । १४२, १७ ।		
दिनमणि	३३८, १८		२०४, ११ । ३१२, १३ । ३२८, १२ ।		
दिनमात्र	२८४, १८			३३४, ५	
दिनस्यादिभाग	१०६, १२		दीपक	१८, १६	
दिनान्त	१४६, १ । २४०, १०		दीपदशा	१४२, १२	
दिनेश्वर	२८८, १५		दीपमति	३२६, १	
दिप्त	२६१, १४		दीपलक्ष	४४७, १२	
दिव ६, १४ । १६१, १२ । ३१६, १२			दीपित	१२८, ५	
दिवस	४१, ४ । २३१, ४ ।		दीप्त १०५, ६ । १२७, १७ । १४०, २ ।		
२५३, १२ । २५८, २०			१६३, ८ । १८०, ५		
दिवस्पति	४, २		दीप्तनिष्ठा	३२३, १४	
दिवाकर	३४, १२ । ८०, २ ।		दीप्ति ६, ८ । ७१, १७ । १२७, १८ ।		
८५, २ । ३२५, १			१३३, ४ । २२५, १ । २३५, १४		
दिवाकीर्ति	१६१, १६		दीप्तिकागक	१८, १६	
दिवाभोत	१६१, १७		दीप्तिमत्	११५, १	
दिवाभोतपतञ्जिन्	४, ६		दीप्य	२३, १४ । ३१८, ८	
दिविभव	२३६, १८		दीप्यक	१८, १७	
दिद्य २११, ८ । २३६, १७ । १८ ।			दीर्घ १३८, ३ । १५२, १३ । १८ ।		
३२५, १३ । ३३०, ८				२१७, ४	

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
दीर्घकोशिका	४८, १०	दुर्गलम्भाव	११२, ३
दीर्घत्व	३४२, ६	दुर्गल्लान	२६७, ८
दीर्घपञ्चक	४८, १०	दुर्गा	५८, १०। १०८, ३। १४८, ५।
दीर्घसुचिन्	२८, ३		२०३, १८। २८६, १८। ३१४, ३।
दीर्घादि	८८, ८		३३७, १०
दीर्घाध्वग	६७, १४	दुर्जर	२५३, २
दीर्घिका	१८, १८	दुर्दम	१०६, १
दीर्घा	१०५, १०। १२७, १८	दुर्दिन	१८४, १६। ३०८, १४
दुक्कुल	२२७, १०। ३०६, ३	दुर्दुष्ट	८८, १
दुग्ध	१८०, १४। २६२, १८	दुर्दिज	३२४, ३
दुग्धपेन	२८१, १४	दुर्दय	६७, ८
दुग्धादि	२४४, १४	दुर्नामन्	४८, १०। १३४, ३
दुग्धास्त्र	२४८, ४	दुर्बल	१३४, १७
दुग्धिका	१६०, ८। २२८, ५।	दुर्बलाकुलि	८४, ७
	२४४, २। ३३८, १२	दुर्बद्धि	१४४, १३
दुग्धो	१८०, १४	दुर्भर	२७४, ४
दुष्क	१८, १	दुर्मति	१४४, १३
दुर्द्धभि	२२०, १४	दुर्मुख	५५, ७
दुर्गति	२७४, ४	दुर्लभ	२२०, १४
दुरधीत	१४४, १४	दुर्वर्गा	११२, १
दुरन्ता	३२४, ४	दुर्वर्गाक	३७, १८
दुराध्व	८, १७	दुर्वह	१००, १
दुरालभा	१६४, २०	दुर्वा	१३१, २०। ३२१, ११
दुरालम्बौषधि	१८८, ८	दुर्वाक	२४४, ४
दुरालद	८८, २	दुर्विध	१८३, १०
दुरित	६८, १। १४४, १२। ३४०, ५	दुर्दन्त	१८४, १४। २४७, ७
दुरोदर	२८८, १६	दुर्दन्ति	१४४, १३
दुर्गत	१४०, १४। १६८, २।	दुल	२१२, ७
	१८३, १०। १८७, ११	दुलि	२८८, ३
दुर्गति	१४४, ११	दुर्लभम्	३७, १८। ८२, ४
दुर्गम	५८, १७। २६०, १८	दुष्क	२५४, ११
दुर्गल्लार	२२८, १७	दुष्कल	२२८, १८

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
दुष्कृत	१४४.	१२	दुष्कृता	१८.	१८
दुष्ट १५८. ७। १८१. १३। २६३. २			दुग्ध	१८७.	१२
दुष्टमल	३००.	१८	दुग्धयोग	३०६.	१५
दुष्टवचन	१७२.	२	दुग्धिसंघ	८.	१७
दुष्टवधार्थिक	३०१.	२	दुग्धिसङ्गत	१८७.	१२
दुष्प्राक	१४४.	१४	दृढ १०१. १४। १०२. ४. १६।		
दुष्प्राप	२२०.	१४	१३३. १०। १५०. ८। १५२.		
दृढ	२३७.	१	१३. १८। १५५. ३। १८६. ८।		
दृढान्त	१४४.	१५	२७४. १। ३२७. ३		
दृष्टा	६८.	८	दृढबन्ध	१८३.	४
दृष्ट्य	१६८.	२	दृढललाट	१४५.	११
दृष्टि १४७. ४। २८७. ८ ३२६ ८			दृति	१२७.	२०
दृष्टिपति	१४३.	४	दृप्त	१२७.	२०
दृप्त	५३. ६। २८४. १५		दृष्ट	२१८.	१२
दृप्तभाव	२३७.	२	दृष्ट १७. १५। ५८. ११		
दृप्तविशेष	६४. १८		दृष्टान	१८४. १५	
दृप्तो	४४. १। २५२. ३		दृष्ट्य	२३८. १७	
दृष्ट	२३७.	२	दृष्ट ११३. १२। १४४. १५		
दृप्त	१८७.	१२	दृष्टहन्तो	१६१. १८	
दृष्ट २५५. १८. २५६. १४। २८६. ६			दृष्टमोनागो	२२८. १३	
दृष्टेष्टाग	२८०.	१५	दृष्टान्त	१४४. ११। १६	
दृष्टवर्त्मन	३३१. १६		दृष्टि ५५. ७। १८८. १०। २०१. १२।		
दृष्टमन्त्रमार्ग	२७५. १२		२०४. १८		
दृष्टा	३३८. १३		दृष्टेन्द्रकलामा	३१४. ३	
दृष्टा ५१. १२। १३६. १४। १५७. ६।			दृष्ट २६. ५.		
२६३. १६। ३१४. ७। ३१६. १२			दृष्ट ५६. ४। ५८. ७। १३६. ५।		
दृष्टाक्षितभू	२८४. २		१५०. १। २४०. १२। २४२. २।		
दृष्टात्मन	११२. ४		२६८. १७। ३१६. १३। १४		
दृष्टक	१८. २		दृष्टक	१८. ३	
दृष्टम २१३. ११। २५८. १।			दृष्टको	१८. ३	
२८०. १५			दृष्टकौमन्दन	१७८. ११	
दृष्टगोय	२३७. १		दृष्टखान	१३७. २	

अक्षरः	इ०	प०	अक्षरः	इ०	प०
देवजलाघार	८६.	८	देवश्रित्पिन्	८५.	३। २३०. १०
देवता १४३. ८। २३४. ८। ३३६. १८			देवमुनी		२३०. ७
देवताङ्ग १०१. ६। १०७. १६			देवसेना		२०४. १२
देवताङ्ग १४३. ६। २५२. १३			देवसम्बन्धवत्		२१६. १६
देवताम्ल ८८. १५। १००. ६।			देवादिमाघः		२५८. ६
		१५७. ४	देवान्तर		१४६. २०
देवताभिद् ६७. ६। १३३. १६।			देवाग्नि		२७३. ६
१५४. १५। २८३. १२। ३४६. १६			देवी ४८. ८। ५२. १८। ५६. १६।		
देवताभेद ७३. ६। ८५. २०।			५७. १; ३। २५८. ११।		
२२१. ६। २६५. १			२८२. २। ३१६. १४। ३२१. ११		
देवतापतन २५८. १८			देवीभिद् २४. ६		
देवत्व १५६. १६			देवोद्यान ७८. १७		
देवदास ८५. १०। २०८. १६।			देश २६. ७। ३७. १७। ३८. १३।		
		२५५. १६	४८. १७। ८६. ८। १७८. १२।		
देवद्वय १६३. १०			१८२. ११। १८३. १३। १८८. १७।		
देवद्वय ७०. ७			२३८. ७। २४४. १५। २५१. १७।		
देवन १८४. १७। १८			२५६. ४। २७६. ८। २८२. २।		
देवद्वयपतिगोष्ठ १७७. ३			२८३. १८। ३०४. ८। ३०८. ११।		
देवभिद् १४४. ४			३२५. १८		
देवभेद १४. ६। ३८. ११। ३३६. ४			देशन ३२५. १८		
देवमणि ११८. १५			देशभिद् ८४. १७। २७०. १।		
देवमात्र १३७. १			३०६. ११		
देवमात्रक ४८. ११			देशभेद १५. १। १८. ३। २७. १३।		
देवयु २४३. ६			१७। ३७. १५। ४२. १४। ६२. २।		
देवयोगि २६७. १६			७२. १. ८८. ८। ८४. ३।		
देवयोग्यन्तर १३०. ८			१०२. ३। १३७. १६। १४४. २।		
देवः २४५. १४			१८३. १६। २१२. १। २५७. ७।		
देवराज ८०. ६			२७८. ११। ३२१. १५		
देवल ८०. १५			देशभेदक २८७. ३		
देवलोका २५७. २			देशमात्रक ३२७. १८		
देववर्धको ४८. ११			देशविशेष ४८. ११। ७८. ६।		
देवद्वय ३४७. ५			८७. ८। १६८. ८		

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
देवप्रान्त	१०७, १५।	१०८, ८।	देवविशेष	६८, २।	१०६, १६।
	१८६, १०।	२५२, १०।	३२५, ५।		२१८, ८
देविक		१८, ४	देवा		२३७, ३
देव्य		१०६, १	देवप्रान्त		२१८, ८
देव्य	६०, ३।	८८, २।	२२४, ७।	देव्यादि	२७३, ६
	२२६, १।	२२८, १०।	२४६, १४।	देव्य	२३८, ८।
	३०८, २।	३३५, १७।	३४१, ३।	देव्यप्रकाश	१०२, १
देव्य		२८२, १७	देव्य	१३८, २।	२२८, ३
देव्यानिन		६८, ३	देव्यावत्		१४८, १
देव्यमानत		२४७, १२	देव्य	८५, ६।	८७, १०।
देव्ययात्रा		२८८, १७		१४५, १५।	१४६, ४।
देव्यलक्षण		२८३, २		२८०, १३।	३१६, १६
देव्यलो		२८६, १	देव्य	१३, ७।	१४, १८।
देव्यमिगा		२५५, २		३४, ३।	४२, १६।
देव्यमन्त्र		१८, ४			८२, १६।
देव्यमन्त्रित		१७०, ८	देव्यमन्त्र		१८७, ५
देव्यावयव	६, ६।	३८, ५	देव्यादिध्वन		२०४, १४
देव्यावयवभिद्		११५, ८	देवानिष्टल		१६४, ७
देव्यावयवान्तः		२८३, १५	देविक		१८, ४
देव्य	६, ६।	३८, १४।	५०, २०।	दोग्ध	१८०, १५
	१७७, २।	१७८, २।	१८१, ५।	दोग	२५५, १८
	२१७, ४।	२३७, ४।	२५८, ३।	दोहक	१८, ६
	२८१, ३।	३०२, १०	दोमूल	१३, १।	३४५, ७
देव्यगुण	२६१, १०।	२८८, २०	दोला		२८८, ४
देव्यदा		२८८, २०	दोलिका	१८, ५।	३१, ५
देव्यमात		१२७, १६	दोलित		१४४, १७
देव्यभिद्	१७, १५।	२२०, १०।	३३५, २	दोष	२१६, ३।
देव्यभेद	११, ६।	३७, ७।	७२, १६।	३३०, १६।	३३१, १।
	८७, ४।	८८, ८।	२१७, ७।	दोषश्च	८२, १३
	२४२, १४।	२५७, ६।	२८३, ८।	दोषविशेष	१२८, ८
	२८६, ८।	२८८, १।	२८८, ३।	दोषा	३३०, १५
	६।	३०२, ३।	३१०, १४	दोषोन्नाद	१८४, १३

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
दोह	३४१,	३	दाक्षा	१०४, ८। १८३, ६। ३३८, १२	
दोहदलच्छा	१२४,	२	दाड		८७, १७
दोहदिनी	३१०,	६	दाठा	१८, १०। १०१, १३	
दोहन	३४१,	३	दावक		१८, १२
दौर्गौण	११२,	३	दाविड		८८, १७
दौर्वौण	११२,	४	दाविडक		३७, १७
दौर्वात्मिक	३७, १८		दु	२५०, २; ६। २६८, १८	
दौर्बल्य	१४४, १७। १४८, १०		दुषण		११२, २
द्यु	२३२, २		दुजोवक		१८१, ३
द्युति	१२७, २०		दुगा	२८, ८। १०५, १७; १८	
द्युमणि	११२, १। १८१, १		दुखी		१०५, १८
द्युम्न	१८३, १३		दुत	११७, १४। १२७, १८	
द्युत	१८३, ५। २८८, १०। ३१८, ३। ३४१, १३		दुतगति		२६१, ८
द्युतकम्बल	१२, २		दुतोदित		१४५, ८
द्युतका	२८, १६। २८८, १६		दुभव		३२०, ८
द्युतकृत्	२८८, १७		दुभिद्		५०, ६
द्युतभङ्ग	२६२, १२		दुभेद	११, १०। १७, २०। २०४, २।	
द्युतभेद	७, १३				२८२, ८
द्युतव्यवहार	१०६, ७		दुम	६, ८। ५४, १३। १३८, ३।	
द्यो	२३२, ३			२१६, १२। २२४, ४। २५१, ३।	
द्योतदीप्ति	१७, ४			२७१, ५। २७५, १७। ३४५, १२	
द्व	३१६, ८। ३३५, १७		दुमभेद		२५, ४
द्वनिध्याक	१६८, १०		दुमाय		२८१, १८
द्वप्रपात	२५६, ३		दुमाङ्ग		८, ११
द्वमन्त्राण	१६८, ७		दुमान्तर	११, ६। १२, २; ६। ६५, ८।	
द्वमात्र	२६२, १७			७८, ११। १६५, १८। २८७, १५।	
द्वीश	१११, १८			३१६, ४। ३३६, १३	
द्वय	६१, १३। १८८, ५। २३६, ११। २४६, ८। ३१८, १२		दुमोत्यज	१८५, १०। २८६, ४१	
द्वयपात्र	१०४, १६		द्विविहार		२३६, १२
द्वयकल्प	११०, ११		दुष्प्रबुद्ध		१७२, २
			दुष्टिज		११२, २; ३
			दोष	७८, १२। १०६, १; २। २०४, १	

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
शोककाव	२०७, ४	३०३, ११	हिजराज		८०, ५
शोकसौरा		२८८, १	हिजा		७६, १३
शोकदृष्ट		२८८, १	हिजाय्कदास्त		३२३, १८
शोकपत्नी		२१०, ६	द्वितीयवयस्		८८, २
शोकमुख		५७, ७	द्विधाकृत		१४८, ७
शोबी		१०५, १८	द्विधाकृति		१४२, १६
शोबीप्रभेद		३०३, ७	द्विगमक		३७, १८
शोह		३४१, ४	द्विग	६५, १४	३४७, ३
शोहाट		८८, ८	द्विगभिद्		२१६, ६
शोपटी		१०४, ८	द्विगभेद		३, १४
शब्द		३१६, ८	द्विगगद		१६२, ५
शान्तिप्रदतां		१६८, १३	द्विगवन		१६१, १८
शान्तिप्रगज		३०८, १८	द्विगवि		२७३, ३
शाप		२७२, १७	द्विगार्भक		४७, १४
शास्त्र	२६, ६	२५५, १७	द्विगदमुद्रा		२०४, १५
		३४२, १३	द्विगदम्कन्ध		१८१, २
शास्त्रपालक		४८, ८	द्विगप	२०८, २	२१६, ८
शास्त्रपिण्डो		२५, २०	द्विध		३२२, ८
शास्त्रवन्ध		१११, १५	द्विष्ट		१६२, १५
शास्त्रवन्धन		११, ४	द्विमीत्य		२०३, ११
शास्त्रमात्र		२७०, ४	शोप	१३४, ५	२७६, १
शास्त्रोपनिषो		३०१, १५	शोपप्रभेद	७१, ७	३४७, ८
शास्त्रोपनिषदा		३००, १७	शोपभिद्	३१०, ८	३४५, १६
शास्त्रोपनिषदा		३२, २	शोपभेद		६, १७
शास्त्रोपनिषदा		३४५, ८	शोपवती		१६१, १८
शिक		४, १४	शोपान्त		६८, ७
शिकर्षित		८१, १७	शेष		२४६, १४
शिक्षिष्ठ		३२, ७	शेष		१५८, ७
शिक्ष	७६, १२	१२७, १२	शिक्षिक		३७, १८
शिक्षम्भन्		१८५, ११	शेष		१७३, १५
शिक्षभार्या		१०६, १६	शेषायन		३३६, ८
शिक्षयोचित्		३२२, २	शेषायनजननी		४८, ६

ध	अक्षः	पं.	व.	
अक्षः	१०	५०	धनेष्टित	६, १२
धक्षित	१४४, १८		धनेष्टर	२८८, २
धट	८५, ८		धन्व	२४७, ४
धटो	८५, ८		धन्वा	२४७, ४
धन्व ८, ७। ८४, १७। १२८, ८।			धन्वाक	१८, ६। १८७, १६
१४८, २। २७४, ७। ४०८, १६			धन्वन्	४१६, १८
धन ६०, १८। १०६, ७। १४४, २।			धन्वन्नाति	७५, ११। १४६, ५
१६८, १४। १८७, १४। २१६, १४।			धन्विन्	४१६, १८। ४२१, ८
२२६, ५। २६०, १२। २६२, १।			धन्विचित्रभेद	१८२, ८
२८२, ८। ३१५, २। ३१७, ६।			धमन	१८४, १८। १८८, २०
३२२, ७			धमनी	१८४, २०। १८५, १।
धनस्रय २०८, १। २४७, १२				२६१, ८
धनट ५८, ४। ६७, १०। ८०, १४।			धमित	१४४, १८
१७६, ११। २०८, १४। ३२६, १६			धम्बिज्ञ	२८८, १८
धनटभार्या ३१६, २			धग	२५५, १७
धनदाट १७६, ११			धग्गा	११२, ५
धनप २१४, ६। २८४, १२			धग्गी	१०८, ११। ११२, ६।
धनपति १६२, १			१४५, १८। २४२, २। २७४, ७। ८	
धनपट ११८, १४			धग्गीधग	२७७, ८
धनवत् १८, ६। १६२, १। २४२, १४			धग्गीष्कोट	१६, ४
धनज्जो ८७, ६			धरा	२५५, २०। २५६, १
धनाधिप २२७, २। ३३६, ४			धराधर	२८८, १
धनाध्यक्ष २६८, ११			धरित्री	२७४, ७। ३०१, १४
धनिक १८, ६। १५४, १७			धर्त	१२८, १
धनिका १८, ६			धर्म	६०, १४। १८४, ११।
धनुग्ग ८४, ६			२२४, १४। २२८, ६। २४७, १६।	
धनुर्धर १८, ८। २८८, २				३३१, ६
धनुर्मध्य २६, ६			धर्मकामार्थ	६४, ८
धनुःशब्द २८०, १४			धर्मचारिन्	१८, ७
धनुष १०, १८। १४४, ५। १८७, १४।			धर्मचिन्ता	१८४, ६
२२५, ८। ३३५, २			धर्मज्ञ	११२, ५
धनुष्कोटि १२४, ८। १८१, १			धर्मराज	८०, ६

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
धर्मशास्त्र	१३५, २	धर्मो	३२, १३ ; १७०, ५ ; १४१
धर्मसूत्र	११७, १७	२५८, १७ ; २३६, ८ ; २३७, ४ ;	
धर्माध्यक्ष	१२०, ८	२५६, १ ; ३१०, ८ ; ३११, ११	
धर्मिको	११२, ८	धर्मोपक	३२, १३
धर्म्य	२३५, ५	धर्म्यत्व	१७४, ४
धर्मन्	११२, ६	धर्मा	१८७, १६
धर्मज	११२, ७	धर्मात्मक	१८, ८ ; २८८, २
धर्मको	११२, ७	धर्म्या	५८, ६ ; १८७, १७ ; २३७, ५
धर्मित	१४४, ८	धर्म्याक	१८, ७ ; २८७, ३
धव ११४, १४ ; ११६, १७ ; १४४, ५ ;		धर्म्यात्म्य	३३०, १४
	२३७, १४	धर्म्यभेद	१५, ५ ; १७, १ ; ४०, ८ ;
धवतश्च	२८८, ७		६८, ६
धवद्	३४७, ११	धर्म्यमात्र	१८, ७ ; २८, १० ;
धवज	१८०, १०		३४१, १५
धवजवर्ग	७७, ५	धर्म्यमूल	१७२, ७
धवला	३०६, ३	धर्म्यविज्ञान	१०५, ८
धवलाङ्क	७, ६	धर्म्यसंख्या	११८, १२
धवस्त	८०, १४	धर्म्याक	४२, ८ ; २३७, ५
धाटा	३५, ५	धर्म्यागा	४६, १२
धातको	१८, ८ ; ४८, १२ ;	धर्म्यादिनिक	३०५, १७
२६८, ७ ; १३१, २८४, ८		धर्म्याद्य	१०४, २
धातु १४, ८ ; १२८, २ ; ३३५, १७		धर्म्यात्म	२३१, १०
धातुप्रत्यय	४८, १२	धर्म्यात्मिक	२७४, ४
धातुभिद्	७७, ३	धामन्	२३४, ७
धातुभेद	१३, १८ ; ३१४, ७	धामभेद	२८४, १८
धातुवाद	१७८, ६	धामार्गव	१४, १७ ; ३२३, १४
धातुवादमत	२३१, १	धाम्या	२०७, १२ ; २३७, ५
धातुवादिन्	६६, १	धामज	१२८, ११
धाट १२८, १ ; ४ ; १३०, २ ;		धामका	११२, ८
१६४, १४ ; २३६, २ ; २८७, २० ;		धामको	११२, १०
३३४, १०		धामा	२५६, २ ; ४
धाटका	२४, ६	धामाङ्ग	२८८, ४

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
घाराक	६४.	१२	घनक	२१४.	६ । ३४०. २
घागट	८८.	१०	घृषण	१८६.	५ । २०८. ३
घाराघर	२७५.	१० । २८१. ४	घृषित	१४४.	२०
घातंगह	२८८.	५	घृम	३१२.	६ । ३२२. २०
घार्मिक	१८.	७ । २४३. ६	घृमकेतन	२०८.	१०
घाय	२४३.	४	घृमकेतु	१६१.	२०
घावक	२५.	६ । ७७. ४	घृमरी	१०.	१०
घावन	१३३.	२ । १८५. २	घृमायित	१४५.	१
घावनी	१८५.	२	घृमित	१४५.	१
घिक्का	२७३.	८	घृम्याट	६०. १५ । ६३. १७ ।	
घिक्कत	११७. १५ । १४४. २० ।			२८६. १३	
	१४५. ३ । २७३. १४		घृगत	१४५.	१
घित	१२८.	६	घृजटीजटाजुट	३३.	८
घिबगा	११२. ११ । ३२०. ७		घृत	१५. १४ । २२. १ । २७. ४ ।	
घिबगा	३३३.	३		८८. १८ । ८३. १७ । १००. १४ ।	
घिबगाहलि	१०४. १५			१२८. ८ । १२८. १० । २७१. २ ।	
घिबगा	२३७.	६		२७७. १६ । ३०५. ६ । ३१६. १७ ।	
घी	८७. २२ । १३०. १४ । २४६. ३ ।			१८ । ३१८. १०	
	३२२. ७		घृधर	२७३.	८
घीत	१२८.	७	घृधर	२८८.	७
घीर	२७. १७ । ६५. १६ । १३४. ७ ।		घृलि	१४. ७ । ६५. २ । १०५. ५ ।	
	१४७. १४ । १५३. २ । २५६. ५ ।			१०७. ५	
	२८०. ११		घृलिगुच्छक	२८४.	४
घीवर	१६. १६ । १७६. १७ ।		घृलीकदम्ब	२१७. ११	
	२७३. ८ । ३३५. ८		घृसरी	२७३. १०	
घृत	१२८.	७	घृत	१२८. ६ । १२	
घृनी	१८७. १७		घृतराष्ट्र	२८८.	८
घृन्धुमार	२८८.	६	घृतराष्ट्रमाह	७. १०	
घृन्धर	२८८.	७	घृति	१२८. ११ । २२२. ४	
घृणि	११२. १२		घृतिकर	१४३. ६	
घृत	१२८.	७	घृष्ट	३. १४ । २८. १२ । १०६. ४ ।	
घृति	१२८.	८		१७८. ७	

[illegible]

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
नखल्लत	५७, १६।	२७३, १४	नदी	१०४, ८।	१०७, १५। १२०, १८।
नखल्लताङ्गुल	५७, १८			१३१, १४। १६३, १८।	१६४, १६।
नखभेषज	३४१, ११			१७४, ३।	१८७, १७। २०१, २०।
नखर	५३, १२।	२७३, १४		२०५, ८।	२११, २। २२६, १२।
नखराघात	४६, १७			२३४, ६।	२३८, १। २५६, १३।
नखाङ्ग	१७५, ४			२८१, ४।	२८८, ६। ३०४, १
नखिन्	५३, ११।	१३४, ३	नदीकान्त		१६२, ३
नग	६८, १५।	१८। २०८, ८	नदीकान्ता		१६२, ४
नगर	२७३, १५।	२७७, १७	नदीतट		२७४, १८
नगरभेद	१७७, ५		नदीपात्र		६, १२
नगरस्थित	२७३, १६		नदीभिद्	६७, ११।	११५, ११।
नगरी	२७३, १५			१४२, १। १६३, ११।	१६४, १६।
नगरीभेद	२७७, ८			१८०, १५। १८३, ८।	२४५, १।
नगरीपकल्पक	२८४, १३			२। २६८, ८।	२८२, ६
नगान्त	१८३, १३		नदीभेद	१२, १४।	१३, ११।
नगौकल	१८, १८			४१, १७। ६०, ८।	१०६, १८।
नग्न	१८, १४। १७०, ११।	१८७, १८।		११५, ५। १६१, १८।	१८७, ८।
	१८। २८८, १६			२२८, १७। २४२, ६।	२५४, ६।
नग्नक	१४, १०।	१८, १४		२५६, १७। २८१, ८।	२८८, ५।
नग्निका	१८, १५			३०८, १४।	३२७, २
नट	१८, १२। ८०, २।	१०४, १७।	नदीमाहक		४८, १७
	३२३, ८। १०। ३३३, ८।	३३४, १६	नदीमात्र	६३, ७।	६४, १६
नटयोषित्	१०, ८।	२८४, २०	नदीमुख		५७, ८
नटी		८५, ८	नदीवक्र		१७८, १७
नट्ट		८७, १८	नट्ट		१८०, १६
नत		१२८, १३	नटान्तर	५, ७।	१०७, १४। २१०, १५।
नतनालिक		४८, १७		२४०, ८। २६२, ३।	३४१, ८
नति	१२३, ७। १२८, १४।	२२४, ८	नद्यादि		१०५, १२
नट	१०८, ३। १६१, १८।	१६४, १८।	नघ्नौ		२५६, ८
	१८२, ११। १८७, १७		नक्त		१२८, १५
नदान्तर	१५१, १७।	२७०, ६।	नन्द		१७३, ४
	२७१, ८		नन्दक		१८, १६

पृष्ठः	पृ.	पृष्ठः	पृ.
नन्दगोपाल	३२७, ११	नरकान्त	७२, १० । १५५, ८ ।
नन्दन	१८५, ४	२१४, २ । ३०३, १० । २० ।	
नन्दा	१७४, ४	३२२, १ । ३३२, १	
नन्दि	१७४, ५	नरकभेद	३३४, १
नन्दिप्रोद्य	३३४, ६	नरक	६१, १२
नन्दिन	१४५, ४	नरपति	१६५, १४
नन्दिन्	२, ८	नरमात्र	७८, ६
नन्दिनी	१८५, ४	नरवाञ्छक	२८, ५
नन्दिवर्धन	२०८, १५	नरच्युत	६५, १० । २२८, ८
नन्दोमुखी	५७, ५	नरसंज्ञति	२५६, ८
नन्द्यावर्त	१६७, २	नराकाशस्थी	२२०, २
नम	१२८, १४	नरेन्द्र	२७४, १३
नभस ४३, ८ । १५४, २ । २१८, १४ ।		नरेन्द्र	२८८, ११
	२२६, १८	नरक	१८, १२
नभश्च २८८, १० । ३१८, १६		नरको	१८, १३
नमन्	२२४, ८	नरन	५४, ६ । १४७, १८
नमस्कृतं	१२८, १५	नर्मठ	८४, ८
नमस्काः	१४६, १५	नर्मद	१७६, १२
नमस्कागो	२८८, ११	नर्मदानदी	५२, १८
नमस्कृत	१५२, ८	नर्मन १२, १७ । १२८, १० । ३२६, ८	
नमस्कृति	१४८, ४	नर्मग	२७४, ११ । १२
नमनीयक	२३६, १६	नल	२६, १६ । २८८, ५ । ७ ।
नमिन	१४६, २		३१२, १८
नमुषि	७७, १६	नलकृषः	२८४, १७
नमेह	२७४, १२	नलद	१७६, १३ । ३०८, २०
नम १२८, १३ । २७६, ७४ । ३११, १०		नलवत्	८१, १८
नय १२८, १५ । २४७, ८		नलादिनिर्मात्र	७१, १०
नयन ११५, २ । १८४, १२		नलिका	१८, १८ । ५५, ११
नयनाञ्जन १३२, ११		नलिन	३२१, १८
नर १८६, ७ । २५६, ६		नलिनी	१८५, ६
नरक १८, १७ । ७६, ५ । ७८, ४ ।		नलिनीपत्र	२८४, १०
१४४, ११ । २२५, ४ । ३१०, ८		नली	२४०, ४

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
नव	३१०, ३।	३११, २	नागकेसरचूर्णक	२२१, १२	
नवजातगजःकाम्ना	४८, १३		नागजिह्वा	४८, १८	
नवदल	४३, १८		नागदन्त	१६२, ५	
नवपल्लिका	४८, १३		नागदन्तक	६०, २। ३४२, १३	
नवमल्लिका	४८, १४		नागदन्तो	१६२, ६	
नवमाली	२६८, ८। ३०५, १२।		नागपाश	३२८, ८	
	३१०, १८		नागपुगी	१६३, १८	
नवमेघ	१०, १०		नागपुष्प	२१३, १६	
नवयोधित्	१०, ७		नागबला	३३०, १३	
नवगजःस्तो	५, ६		नागभिद	२४७, १२। २६८, २	
नववस्त्र	१३७, १६		नागभेद	५५, ७। १६०, १८।	
नववामन	३४२, ११			२८८, ८। ३०२, ५। ३०७, १८।	
नवाङ्ग	३०२, २०			३४२, ११	
नवाक्ष	३४२, ११		नागमात	२५२, २	
नवोठा	१८१, १२। २३६, १		नागयष्टि	२०४, १५	
नवोठावस्त्र	८२, ६		नागर	२७, ३। २२८, ३। २६८, ८।	
नव्य	४८, १३। ३१७, ४			२७३, १६। १७। २८०, ११।	
नन्धर	२७३, १६			३१८, ६	
नट	१३५, ५		नागरक	८५, ८। २२८, १५	
नटधर्म	१७१, ८			२४३, ७। २६७, १८। ३४५, १३	
नटबोज	१७१, १३। ३०६, ११		नागरकुक	१६०, १७	
नटुष	३४२, ११		नागलोक	३०७, ८	
नाक	४, ५। ५५, १६। २३२, २		नागलोकप्रभेद	३११, ४	
नाकु	४, १६		नागवल्ली	३०५, १८	
नाकुली	३०६, ६		नागवारिक	४८, १५	
नाग	६०, १। ४। ६२, ११।		नागविशेष	३८, १४	
	१७६, १६। २२४, १६। २३१, ७।		नागाञ्जना	२०४, १५	
	२६०, १५। २८०, ५। ३१३, ८		नागान्तर	२६८, १६	
नागकेसर	८, २०। ३७, १३।		नागोदर	२८८, १२	
	६०, २। ७८, १०। १८२, ५।		नाटक	२६, १	
	२११, १२। २१३, १७। २४३, १।		नाटकभेद	१०६, १८	
	२६८, १। २८४, १		नाटकादि	२११, ४	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
नाटकाङ्क	१५, १८		नाटकोट	८१, १५	
नाक्ष	१५८, ८	३०२, ५	नाटकु	१६, १। ६४, १३	
नाक्षरस	२८२, ८		नागाच	३५, १३	
नाक्षत्राक्षप्रयोग	३०४, १२		नाराचो	७३, १	
नाक्षोक्ति	७७, १८। १७८, १६। २४३, १२। ३३३, ५		नारायको	११८, १६	
नाडी	८१, १८। ८६, २। ११२, १०। २५६, १३		नागिकल	११४, १०। ३१४, १	
नाडिका	२०, १३		नागिकेन्द्र	३०८, ७	
नाडीतङ्क	६८, ६		नागिकेन्द्रपत्र	८, १२	
नाथ	१३०, २		नागी	१५२, १५। २२६, ६। २३३, ५। २८८, १६। ३०७, १०। ३०८, १५।	
नाट	१७४, ६			३२६, ८	
नाटलम्प	१४५, ४		नागीभिद्	११७, ७। २८३, १२	
नादित	१४५, ४		नागीरजस	१६८, १७	
नादेयो	२४३, ७		नागीरज	१२१, १७	
नाना	१८७, २०		नागीविशेष	२००, ८	
नान्दो	१७४, ६		नागीमोक्षार	७३, १३	
नान्दोमुख	५७, ८		नागीमूत्रनिर्मित	१८२, २	
नापित	१०, ५। ११०, १८। १६१, १६। २४८, १। ३०५, १		नाल	८६, ५। ८७, १८। ३८८, ७	
नाभि	४८, ५। २१८, १४		नालिका	२०, २	
नाभिमासत	३००, १७		नालिकंग	२६१, ७। २८०, ८	
नाभोल	३०६, ७		नालिकंगफल	४८, १८	
नाभ्यधः	१३२, १०		नाली	२८८, ७	
नामन्	८२, ५। ११५, ६। १५६, १। १८८, १२। २२४, १०। २४७, ६। २५३, ५		नालीक	२०, १	
नाम्य	२३६, १६		नालिका	६०, ६	
नायक	२०, ४। १२८, १८। २१८, १३		नालिक	२८५, ६	
नायकप्रिय	१७८, १६		नाय	२४७, ८	
नाट	२५६, ८। ८		नाय	८३, १२। १२४, ७। १३६, १४। १६८, १२। १८३, १२। १८५, ८। २३८, ८। ३२६, २	
नाटक	१८, १८। २०। २३८, १७		नायक	२०, २	
			नायकमन्य	२६३, ६	
			नायित	१४५, ४	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
नासा	४२, ८ । १०५, ३ । ३३५, ८ ।		निकषोपपन्न	१२३, १५	
	३४४, ३		निकाय	२२२, १४ । २४३, ८	
नासाय	२५६, ७		निकाश	१३३, ६ । २७४, ४	
नासाच्छिपि	२१, १७		निकुञ्ज	७६, ६ । ८४, २० । २६८, १८ ।	
नासानुगतवर्ण	४६, १५			३०८, १३	
नासालमोहश	२६१, १५		निकुम्भ	४०, १३ । २२०, १६	
नासिका	१०५, १		निकुरम्ब	२१६, १६	
नासिकामल	११६, १८		निकृत	१४५, ७	
नासोऽ	२८८, ४ । २८७, १७		निकृति	१४५, १२ । ३२०, १२	
नास्तिक	१८, २०		निकृष्ट	३४५, १५	
नाड	३४१, ४		निकेत	१४५, १०	
निःशब्द	३१८, २		निकेतन	१५२, ६	
निःशलाक	३८, ६		निकोचक	३८, ५	
निःशोध	२८३, ७		निगड	७, १५ । १७२, ४	
निःश्रेणी	२०१, १५		निगम	२२८, २० । २४२, ३	
निःश्रेयस	३४८, ४		निगमा	२२८, १	
निःश्वन्द	१७६, १५		निगर	२७४, २	
निःसक्त	६४, १५ । १५८, ११		निगङ्गा	११८, १७	
निःसङ्गा	५४, १ । ११८, १८ ।		निगोर्ष	१४१, १५	
	१८१, ११		निगडक	३८, ५	
निःसाग	६८, ८ । १३२, १४ ।		निगृहक	१६, ५	
	२६४, १६ । २७४, २		निगृह	३४२, १२	
निःश	३४, ४ । १४ । ८८, ८ ।		निग्नक	१४, ६	
	१७०, ११		निघित	१४६, ३	
निःक्षण	७७, १३		निघुल	७८, २ । ३०६, ८	
निकट	७, ४ । १०२, १५		निघुलतब	७५, ११	
निकटस्थित	२६३, ७		निघोल	३०६, ८	
निकटागम	२३०, ११		निघोलक	३८, ५	
निकर	२६५, ५ । २७४, ३		निज	७६, १७	
निकराईक	३२६, ३		नितम्ब	२१७, ३ । २४७, १४	
निकष	३३२, १२		नितान्त	१०१, १४ । १४५, २० ।	
निकषा	३३२, १२			२५५, ८	

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
निख ७६, १७। १०६, १। ११३, २।		निखित १०१, ५। १५८, १२।	
	२३७, ८		२११, ६। २३४, १६
निखर्कमन् २२५, ७		निख्य १००, १६। २३८, १७	
निखर्किया ७, १८		निख्यजोविन् ८७, १८। ११६, ६	
निखाहदाह २६१, १८		निखव ३२०, १२	
निदध्मन् ६५, ४। ११८, २०।		निर्कृति १०२, १२	
	१४४, १६	निर्पटुत्त ३१२, २०	
निहाय ८, १३। ७०, १। ३४१, २		निपान २१३, १४	
निटाचसलिल २६२, ३		निपण ७, १। ११२, १२। १८।	
निटान १८५, ८			११३, ४। ३४१, ६
निदेष्य ३२७, १७		निभ २१८, २	
निद्रा १८१, ६। २११, २०।		निभाजन ३४७, १	
	२५६, १०	निभृत १४६, ५। १५३, ७। २४४, ४	
निद्राज ११२, १७। १८		निभ्रान्ति २१३, ८	
निद्राशूल ३१०, ४		निमघ १८८, ८	
निद्रित १३४, १६		निमन्त्रण १८२, १३	
निघन १८५, ८		निमित्त १४५, ५। ३२८, १५	
निघि २२४, १४। २३१, ७। २७४, ४।		निमिष ३३७, १३	
	२७८, १। २८८, ८	निमेष ३३७, १३	
निघिभिद् १७७, ६		निष् ११८, ५। २६८, २०। २८६, १३	
निघिभेद १७७, ८		निष्कगा ६४, १६	
निघुवन १५६, १७। २०४, १६		निष्कता १११, १२	
निघ्नान् ५४, ७। २१२, ८		निष्क ८७, ८। १८३, १४। २८०, १८।	
निघ्नान १७७, २			२८४, २०। ३४०, ४
निघट १८३, २०		नियत १४५, २०	
निगाह १४४, १८। ३३४, ८		नियता १७७, १०	
निन्दक २०, ७। ३८, ७। ४२, १२		नियति १४६, ४। १८१, १५	
निन्दन ३३८, १२		नियन्त ३६, १२। ३८, १। ४८, ६।	
निन्दा ११०, १३। १७४, ७।			१४५, १८। २७०, १४
	१७८, १। २२३, ३। ३४१, २	नियन्त्रण १५८, १७	
निन्दाकार ३२, ६		नियम १४५, १५। २२८, २	
निन्दार्थ ३२६, ४		नियमन ११४, १३	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
नियमस्थिति	२४३,	५	निरोक्त	२०,	७
नियमाज्ञान	१४७,	१५	निरोध	१८३, १२। १८४, ६	
नियमान्वित	१५, १२। १४५,	२०	निरोधन	३०१, १५	
नियामक	३८,	२	निर्गम ११६, १८। १२२, १। २२८, १६		
नियुक्त	१४५, १६। १५६, १२		निर्गमन	२५५, १७	
नियुत	१४५, १६		निर्गुण्यो	३२, १६। ४३, १६। ६६, १८	
नियोजक	२२,	७	निर्गुण्य	१७०, ११	
नियोजन	६७,	४	निर्गुण्यक	३८, ४	
नियोज्य	४६, २०। २६०, २		निर्घात	२६४, १२	
निर्गन्धक	३०७, १५		निर्घृण्य	२४३, ११	
निर्गन्धर	६५, १३		निर्जन	१६३, २०	
निर्गत	१४५, १६		निर्जर	२७३, ६; १६	
निर्गन्ध	१४५, १६। १५४, १४		निर्जरगुण	१४१, १६	
	२८६, १५		निर्जरा	१७४, १	
निर्गन्ध	१७४, ६		निर्जल	१५०, ३	
निर्गन्ध	१६, १७; १६। १६४, ४।		निर्जलस्थान	३०५, ८	
	२८४, ११		निर्जरा	१४७, १६; २५०, ६	
निर्गन्धकृत	१६, २०		निर्जराय	२०६, २०। २८०, २	
निर्गन्धस्थिति	१६, १६		निर्गन्धान्वित	१४५, २	
निर्गन्ध	१४७, १६		निर्गन्धक	१४६, १६	
निर्गन्धक	३८, ८। १७६, ५		निर्गन्धित	३०४, १०	
निर्गन्धक	२८७, १		निर्गन्धित	२४०, १५	
निर्गन्ध	१६७, १६। २०४, १६		निर्दय	१०६, २। २४३, ११।	
निर्गन्ध	१४५, ६			३२७, ३; १४। ३२८, १४	
निर्गन्धकृति	१६२, ८; ११		निर्दिग्धिका	३८, ७	
निर्गन्धक	१५१, १३		निर्दिग्ध	१८५, ११। २४६, ४	
निर्गन्धक	२४७, १३		निर्दिग्ध	१८२, २	
निर्गन्धकृत	१४८, १६; २०। १६६, ५		निर्दिग्ध	८६, १२	
निर्गन्धक	११६, २०		निर्दिग्ध	१४५, १८	
निर्गन्धक	१४२, १०। १४२, १४		निर्दिग्ध	३४०, ६	
निर्गन्धकृति	१४५, ५		निर्दिग्ध	२६, १७। १४६, १८।	
निर्गन्धकृत	११२, १५			२६६, ११	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
निर्भय	२४१, ७	२७३, २०	निर्विकल्प	३२०, ११	
निर्भय		१४६, २०	निर्विवादीकृत	१६५, २	
निर्भयन		७४, १६	निर्विवाहेभ	११४, ८	
निर्भयान्न		१४६, १	निर्हन्त	१४५, १५	
निर्भय		८६, २०	निर्हन्ति	१४५, १४ । ३२२, ७ ।	
निर्मट		१७६, १६		११२, १६ । ३३६, १६	
निर्मट्यादि		१४८, १२	निर्वेद	१७६, १६	
निर्मल	६८, १२ । ७४, १ : ४ ।		निर्वेद्या	३२७, १८	
	१८०, १३ । ३०६, ८ : १५		निर्व्यास	१४५, ३	
निर्मलदाय		१०८, १२	निर्व्यास	१६८, १६ । २४१, ५	
निर्माण	११२, १५ । ३४१, १६		निर्वाण	२११, १४	
निर्माण्य		३०६, ८	निर्वाण	१२२, १४ । २२४, १८	
निर्माण्यवस्तु		३३१, १०	निर्वाणगुण	३३४, १५	
निर्मित	८६, १७ । १४२, २ ।		निलय	२४३, ८	
	१४६, ४ । ८७, १		निलो	२८६, ३	
निर्मिति	११२, १५ । १४३, ३		निर्लोभन्य	३३६, १०	
निर्मुक्त		१४५, ८	निवर्तक	२४७, १६	
निर्मुट		८८, १४	निवसन	३३६, १	
निर्मोक्त		२०, ६	निदह	२१४, ४ । ३०८, १०	
निर्मोक्तक		२५, १८	निवात	१४५, ११	
निर्याग		११२, १४	निवाप	८८, २	
निर्यात		१४५, १५	निवातप	१२०, १	
निर्यातन		२०४, १७	निवातक	३८, ७	
निर्याम	२४२, १२ । ३४२, १४		निवातग	१४७, १ । १६७, ८	
निर्यामभेद		६७, १५	निवाग	१६४, १७	
निर्यह		३४२, १४	निवास	१४५, १८	
निर्वपण		१२०, १	निवोल	१४६, १	
निर्वय		२७७, २०	निहन्ति	१६८, ४ । १४६, ६	
निर्वहण		८३, १२	निवेद्या	८०, २ । ३२७, १५	
निर्वाण	११२, १६ । २०८, २		निर्व्यापागम्यति	१०८, ८	
निर्वाट	१५८, ७ । १७६, १४		निष्क्रमण	२०४, १८	
निर्वापण		१२०, १	निष्ठा	५८, १६ । ३३१, १०	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
निघाकण	८०, ४।	१७८, १३।	निष्क	४, १७।	४, १८। २५, १६
	१८०, १४।	२८८, १३	निष्कानिष्ठ		१८८, १७
निघाकान्त		८०, १६	निष्काल	३०६, १०।	३०६, ११
निघाचर		२८८, १६	निष्कला		२७३, ११
निघाचरो		२८८, १६	निष्कट		८८, ११
निघान्त	१४५, १३।	१४६, ५	निष्कण		११, ६
निघामन		२०४, १८	निष्कृति	१५८, १५।	२३४, २
निघात		१४४, १८	निष्कृप		३२८, १४
निघोच		१४०, १०	निष्कृम		२२८, १८
निघय	६२, १२।	१५६, ८।	निष्कृत्य		१८, ७
	१८०, ४।	२५२, ४।	निष्ठा		८३, १२
		३०७, १८	निष्ठोव		२०४, २०
निघयार्थ	१८८, १।	२२४, १०	निष्ठुर	१३४, ४।	१८१, १७।
निघयार्थक		१०८, १०		२६७, ८।	२७४, १
निघल	८४, ४।	१५६, १४	निष्ठुरोक्ति		३३२, १४
निघारक		३८, २	निघृत	१४५, ४।	१४५, ११
निघात	८६, १७।	८७, १।	निघात		१४५, २
	३११, २।	३४२, १४	निघ्यति	८३, १२।	१८२, १२
निघातार्थ		१५६, १४	निघ्यन्न	१४५, १५।	१८२, ८
निघेगि		११२, १३	निघ्याव	१८५, ११।	३२०, १०; ११
निघेगौ		१२२, ८	निघ्योत	१४५, १७।	१६२, ८
निघाल	८२, ८।	१५४, १२	निघ्यभ		१५३, १३
निःघम्य		११४, ८	निघ्ययोजन	३१, १४।	८८, १२
निघक्त	६४, १६।	१०५, १६	निघ्ययोजनपुङ्ख		१२३, १३
निघद्या		१०८, ५	निघ्याक		११२, १७
निघद्वर		२८८, १३	निघ्नल	३८, ४।	६८, ८
निघघ		१८३, १३	निघ्नला		२७३, १२
निघाद	८८, ११।	१७६, १७	निघ्नलोद्यम		१८८, १८
निघेकादिक्कर		२५३, १	निघ्यन्द		१७६, १५
निघेघ	१२०, ११।	१८२, १।	निमग्न		७८, ११
	१८६, १।	२२२, २	निम्लरज	११८, १८।	२७३, १८
निघेघक		२७, १४	निम्लल		३०६, १०

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
निकार	११८, १८ । २७३, १८		नीलवस्त्र	२६, १६ । ३०५, ४	
निस्तुषित	१६२, ७		नीलशेषाली	८८, १८	
निस्त्रिंश	३२७, १४		नीलाब्जना	३३८, ५	
निस्त्रिंशामुघ	३८, ८		नीलाम्बर	२८८, १४	
निखन	१७३, ६		नीलि	३४, १२	
निहत	१४८, १ । २०८, ६		नीलिका	२०, ६ । ११०, १८ ।	
निहन्तु	१३५, ६		१८५, ७ । २२६, १४ । २२७, ८ ।		
निहत्ता	१८०, ११		३०८, ६ । ३१०, ८ । ३२८, २ ।		
निहित	१४६, २		३४२, ३ । ३४३, ८		
नीकाश	३२७, १८		नीलिकौर्वाधि	२८, ११	
नीच	५, ८ । १३, ४ । १६, १० ।		नीलिनो	२०, ५ । २८८, ८	
३१, ३ । ७१, १२ । १८८, ४ ।			नीलो	५८, ११ । ८५, ८ । १०४, ८ ।	
२१६, १६ । २७५, १३ । ३००, ११			१०५, १६ । २२१, १ । १६८, १५ ।		
नीचजन	२०५, १३		१८८, ३ । २८८, ४ । ८ ।		
नीढ	८७, २१ । २४२, ५		३८८, १ । ३४७, १५		
नीत	१२८, १५		नीलोत्त	२८८, ८	
नीतक्षय	१५७, १३		नीलोत्पल	२८५, १६ । २८६, १५	
नीति	१२८, १५ । २४७, ८		नील्यादि	२७, ८	
नीध	२५६, ११		नील्यादिगङ्गित	१३१, ११	
नीप	५, ८ । २११, १ । २१६, १६ ।		नीय	२७४, ५	
२१७, ११ । २४७, १८			नीत्रो	३११, ४	
नीपद्वय	२८७, ८		नीहत	५८, २ । २५१, ७	
नीग	८६, ५ । ११२, ८ । १८८, ३ ।		नीहटनगर	६३, १६ । ७८, १७ ।	
१८४, १ । २०१, १ । २५६, ८ । १० ।			८८, ११ । २७८, ११ । ३२५, १५ ।		
२२७, ३ । २८७, ६			३३२, ४		
नीगज	७८, १५		नीहट्टेद	३०६, २०	
नीबज	६८, १४ । १३२, १४		नीशाग	२७४, ६	
नीयोग	८५, ११ । २४७, १३		नीहाग	२४६, १५	
नील	२११, १ । २८८, ८		नृति	१२८, १६	
नीलकण्ठ	८६, ८		नृत्त	१२८, १७	
नीलकपित्थ	४, ८		नृनम्	१८८, १	
नीलकु	६४, १७		नृध	१८८, १	

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
सुत	१२८, १६		१०७, १३; १६।	२५२, ८।	
सूतम	१७७, ८			३३३, १६	
सूतमफल	८८, १८		नृपाक्षय	३७, ५	
नृपुङ्ग	२७४, ७		नृपोत्तम	३३८, १६	
नृ १८६, १। ३२१, १५। ३२६, १२।			नृमान	३३३, १	
	३३२, १८		नृनिष्क	६६, २	
नृग	६०, ५		नृग्राम	२५२, ११	
नृल	१२८, १७		नेह २०, ४। ४२, ११। १०६, ४		
नृत्ति	१२८, १७		नेत्र १२८, १८। २५६, १२।		
नृत्य २६, ८। ३५, १७। ५३, १५।				२६०, १३	
६१, १४। ६८, ४। १२८, १७।			नेत्रच्छद	२२६, २	
	२३८, १०		नेत्रपिण्ड	३०८, २०	
नृत्यगीतवाद्यत्रिक	३७, ११		नेत्रगोग २१, ८; १४। ७१, ४।		
नृत्यप्रभेद	१०८, १८		८०, १। १६८, १२। १८०, ११।		
नृत्यस्थान	१३७, १६			२२८, ११। २७२, ३	
नृत्येक्षण	३४६, २		नेत्रगोगनृ	२२४, १३	
नृप ५, १५। ८, ११। २५, १८।			नेत्रसार	२२, १८	
३८, १७। ५७, ३। १४१, २०।			नेत्रान्न	६३, ४	
१८६, ३। २१०, ८। २१२, १८।			नेत्रामय	१६८, ७	
३००, १५। ३०४, १६। ३१६, १३			नेत्रामयविशेष	२५२, २०	
नृपति ७७, ७। ८१, २२। १६६, १५।			नेत्री	२५६, १३	
१८२, ६। २४५, १३। ३२१, ३			नेपथ्य २४३, ११; १२। ३२६, १२		
नृपतिभेद	२६१, १२		नेपाल	३०६, ११	
नृपनाश	६७, १३		नेपालकम्बल	२१२, १२	
नृपभिद् १४४, १७। ३०८, १७			नेम	२२४, १२	
नृपभेद १६, ७। १८, १। ६०, ५।			नेमि २२४, ११। २५६, ११		
	१६८, १७। ३३३, ५		नेहृ	१२८, ११	
नृपरिधानीय	२५६, ६		नेष्ठा	१०६, ४	
नृपविशेष	३२२, १८		नेगम	२२८, ३	
नृपस्त्री	८२, २		नैपाली ८८, १२। ३०६, १२		
नृपाक्षय	६७, १०		नैषाधिक	३८, ८	
नृपाक्षर १८, ११। २३, ८; ११।			नैषादिकादिदोषोक्ति	८, ११	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
मैरुतय	१५६, ४	१६६, ८	न्यस्त	३४५, १५	
मैष्णिक	२०, ८		न्यून	१८८, १२	
मैःस	१४४, ११		न्यनीकृत	१३६, १७	
मैस्त्रिप्रिक	३८, ६				
मो	१८६, १		प		
मोटक	२०, ८		प	२१०, १	
मोटित	१४६, ६		पक्ति	१२६, १	
मोका	४, १८; ६६, १५; १११, ११;		पक्ष	१०७, १७; ३१७, ६	
	१२; ३०६, १०		पक्षग	११४, ११	
मोकाङ्ग	७४, ८		पक्षोद्गम	२४८, १७	
मोकादख	११७, १२		पक्ष ७७, १३; १०६, ५; १६३, १३;		
मोकादिसाध्य	२३६, १८		२२४, १३; २४५, १; २५६, १५;		
मोकासिकभाजन	२०१, १३		२७५, १; ३४५, १७		
मोतार्थ	२३७, ८		पक्षक	२०, ११	
न्यक्त	१४५, ३; १६५, १६		पक्षकः	२८६, १६	
न्यक्तः	२७३, १४		पक्षति	१४७, ४	
न्यक्ति	२७३, ८		पक्षदा	२०, ११	
न्यक्त	३४५, १५		पक्षदि	३४५, ११	
न्यगर्थ	३१६, १२		पक्षमूल	१४७, ४	
न्यगोध	१८३, ११		पक्षान्त	२०८, ११; ३२५, १७	
न्यङ्	४, १५		पक्षिनाति	१४, १०	
न्यस्त	१३८, १८; १५६, ६;		पक्षिणी	११४, ५	
	१६२, १३		पक्षिन	४, ६; २४, ८; ५६, ७;	
न्याय	६३, १०; १३१, ६;		६३, ४; ६३, १७; ६५, ५;		
	२१०, ३; २२४, ६; २६१, २०;		६६, २; ७३, ६; २५६, १५;		
	२६२, ६		२७५, २; ३२४, ११		
न्यायदेयधन	२७४, ४		पक्षिप्रभेद	२८६, ८; ३०७, १६	
न्याय्य	१५८, ८; २३२, ५; २३८, ८		पक्षिभेद	२७२, २	
न्यासापक्ष	२०४, १७		पक्षिभेद	२६, १०; २६, १; ८०, ११;	
न्यामित	१४५, ५		६१, ६; १४६, १४; १५७, १०;		
न्यङ्	५३, १३		२६८, १०; २५३, ४; २८३, २०;		
न्यङ्	७६, ७; १८		३३८, ६		
			पक्षिमात्र	१२, १८; १५४, १०	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
पक्षिपृथ्वी	१६२,	१४	पक्षमो	२२६,	७
पक्षिविशेष	६, ३। ३३५,	११	पक्षमुख	५७, १०। ३२४,	७
पक्षिगान	८०, १०। २०६,	२	पक्षगान	२६,	७२
पक्षान्	२२४,	१३	पक्षलक्षणा	११३,	१२
पक्ष्य	२२५,	१०	पक्षविशिष्ट	५८,	४
पक्ष्यादिबन्धन	३२६,	२	पक्षप्राग	२६०,	११
पक्ष्	४, १६। ३०५,	५	पक्षमायक	६३, १। ७३, १४।	
पक्ष्ज	२७५, १६। ३३८,	५	७६, ५। १२५, १०। १३०,	१	
पक्ष्जकेसर	२५३,	८	पक्ष्ज	३२३,	६
पक्ष्जस्थान	१४७,	१२	पक्ष्जकुल	४१, १६। ७१, ११। ६८,	७
पक्ष्जगणपेक्षक	३६,	२	पक्ष्जानन	२०५,	३
पक्ष्जग	२७४,	१५	पक्ष्जस्य	८०,	१२
पक्ष्जिन	१४७,	१२	पक्ष्ज	१०३,	१
पक्ष्जि	७४, १२। ७७, ८। १०८,	१।	पक्ष्जमायकसङ्ग	२०४,	१६
११६, १६। १२६, ३। १५५,	१४।		पक्ष्जिका	४६,	१६
१६६, १२। २३५, १३। २६५,	७।		पट	८५,	१०
२६८, ११। २६६, १४।			पटकुटी	१२,	६
पक्ष्ज	६०, ५। १०८,	४	पटपत्र	२६०, १०। १८	
पक्ष्जन	२८, २		पटभेद	८५,	१६
पक्ष्ज	७२, १२		पटगङ्गा	१२१,	६
पक्ष्जक	१६२, १६		पटल	३०६, १४	
पक्ष्जगुप्त	१६३, १		पटवास	२५६, ५	
पक्ष्जता	१४७, २		पटवासक	४६, २०	
पक्ष्जत्व	३२१, २		पटह	८, १। ३६, ६। ६५, १५।	
पक्ष्जदण्डो	३२६, १०		७२, १४। ७६, १२। ३४२, १६		
पक्ष्जन	७१, १३		पटागम्भकसूत्र	११३, १५	
पक्ष्जनख	५७, ११		पटु	४२, १६। ८५, ११। २२६, ३।	
पक्ष्जबाण	२०५, १६			३४५, ११	
पक्ष्जभ्र	२६०, ७		पटोल	११, १६। १७, १८। ८५, १२	
पक्ष्जभाव	१४७, २			११४, १४। २७५, ४। ३०६, १७	
पक्ष्जम	२२६, ६		पटोला	३०६, १७	
पक्ष्जमराग	१६७, १		पटोलीका	३८, १४। १८७, ३	

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
पटोली	३५, ८ । २६७, ८	पतङ्ग	३४४, ६
पटोलघाखा	१०, १२	पतञ्ज २७५, १ । ३४४, ४ । ३४६, १	
पट्ट	८५, १४	पतञ्जिन्	६०, ११ । २६६, १७ ।
पट्टमहिषी	१६६, २०		२७५, २ । २८०, १६
पट्टघाटक	१२०, ६	पतन	१२६, ५ । १३७, ८ । १३८, ७
पट्टखञ्ज	२६२, ४	पतनेच्छ	१४८, १२
पट्टि	८५, १६	पतयान्	२०, २०
पट्टिका	६, ६	पताका	२०, १२ । ७६, १४ । १२६, १ ।
पट्टी	८५, १३		१४२, १६ । १८६, १० । ३०३, ३
पठन	६३, १४	पताकिनी	५१, १२
पठवान	१६७, २	पति	११०, १८ । १२६, ४ । १८६, ३ ।
पठित	१४७, १२		३१६, १७
पण	१०६, ६ । ११३, १३	पति	३८, १६ । १२६, १
पणक	३१०, १६	पतित	१४६, १२ । १४८, ६
पणपाद	१६२, १० । २६०, १५	पतितब्राह्मणीपत्र	६१, ८
पण्ड	६७, २२	पतिपञ्चवती	२६, ८
पण्डक	२१६, ४	पतिव्या	२३६, १२ । २६०, १४
पण्डा	६७, २२	पतिमात्र	२६०, २०
पण्डित	५५, १६ । ८२, २ । ६ ।	पत्तन	२८८, १४
	१३२, ७ । १४६, ११ । १५८, ६ ।	पत्तना	१७८, १७
	१६५, ५ । १७४, ६ । १८१, १	पत्नी	११०, १७ । ३४४, ७
पण्डितजन	१३, २०	पत्नीवर्जिता	५८, ४
पण्डितमात्र	८२, ७	पण्यमृतिता	१४१, ३
पण्डितम्बन्ध	१८५, १४	पत्र	२५६, १५ । २७५, १ । २६८, ३ ।
पण्य	११५, २०		३२८, १
पण्यनागी	२६७, १३	पत्रक	३६, १ । ७६, ६ । २६३, १६
पण्ययोषा	३०१, २ । २७६, ७	पत्रकाङ्गलिका	३०७, २०
पण्ययोषित्	८६, १	पत्रगा	११३, ६
पण्यवोषी	१०६, ५ । ११५, २०	पत्रद्वय	६७, ११
पण्यवोषिका	४६, १६	पत्रभक्ति	१०२, १
पतङ्ग	६५, ५	पत्रगन्धन	११३, ६
पतत्	१४५, १५	पत्रकता	२६६, १६

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
पञ्चशिखा		१०७, १	पद्मरागमन्त्रि	४१, १५	
पञ्चसुन्दर		३७, २	पद्मलाम्बन	२०८, १३	
पञ्चाङ्ग	६४, १६ । २०४, २		पद्मलङ्घ	१६५, १४	
पञ्चाङ्गन		२६६, १७	पद्माक्ष	१६५, ६ । २६०, १५	
पञ्चाङ्ग		११३, ८	पद्मादिसंहति	६८, १८	
पञ्चोर्ध्व		११३, ७	पद्माक्ष	३४६, १५	
पथिक	६१, ४ । १२२, ३ । १५२, ४ ।		पद्मिनी	१६५, ६ ; १४ । २०७, ६	
	२६२, १३ । २६५, १२		पद्य	६, १ । २३७, ११ । १७८, ११	
पथिन्	६१, ३ । १६०, ४ । ३१६, १		पद्यति	१४७, २	
पथ्य		१३५, ६ । २३७, १०	पद्या	२३७, ११	
पथ्या	६६, १३ । १३६, ६ । १६६, १६ ।		पङ्क्ति	११६, १६	
	२३५, १५ । २३७, १०		पनस	३३७, ११	
पद	१११, ५ । १७३, ८ । १७५, ८		पनसकण्टक	२१८, ८	
पदग		१२६, १	पन्नग	६०, १ । ६४, २० । २३०, १ ।	
पदप्राप्ति		१६३, ४		३०४, ७	
पदभञ्जिका		४६, १६	पन्नगी	२२४, १५	
पदवी		१७८, ६	पन्नघ्नी	८१, ५	
पदाङ्ग		२७५, ६	पन्नगान्तग	११, १० । १७, ६ ।	
पदार्थ		३३७, २०		२३०, ६ । २८४, १२	
पद्म	७६, १ ; ४ । ७८, १५ ।		पयस्	२३७, १८ । २६२, १८ ।	
	२२४, १४ । ३३६, ३			२७४, १०	
पद्मक	२०, १० । ६४, १६ । २२४, १४		पयःप्रखाली	२३४, ५	
पद्मकन्द		२८१, १४	पयस्या	२४४, १ ; २	
पद्मकन्दक		२८, १६	पयस्विनी	२०५, ६	
पद्मकाष्ठ		२०, १०	पयोधर	७१, ६ । २२६, ६ । २६०, ८	
पद्मकेसर		३१, १२	पयोरेख	१०१, ५	
पद्मचारिणी		१२३, ७	पयोहितभव	२४४, १	
पद्मतब		२८५, ८	पङ्	२२६, ४ । २५६, १४	
पद्मदण्ड		२६८, ७	परग	६४, १८	
पद्मबीज		३४६, १५	परङ्ग	७८, १६	
पद्मबीजकोश		४१, २१	परतट	२५६, १६	
पद्मराग	४५, १ । १७८, ६		परतन्त्र	४३, ५	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
परपुष्ट	८१, १६।	२८१, १२	पराक्रमयुत	२६०, ७	
परपुष्टविचक्षणम्	५६, १४		पराग	६५, २। ७७, ५।	२५७, २
परपुष्टा	८१, १७		पराकृष्य	५५, १२	
परभाषा	१५०, १०		पराजय	२४७, ७	
परभृत	५, १। ८५, १२		पराजित	१८८, ६	
परभृता	२८६, १८		परापवादरक्त	८८, १४	
परम	२२८, ४		पराभव	६७, ३। ३२३, १६	
परमाद्य	२८८, १४		पराभुत	१५८, २	
परमात्मक	१०३, ७		परायण	१२०, ५। ७	
परमात्मन्	१७०, ७। १८५, १२।		पराव	२७५, ४	
१८७, १८। २४३, १०। २४८, ५।			परावृत्त	१६२, १०	
३३६, ८। ३४०, १			परावृत्ति	२०२, १४	
परमात्र	३३७, १४		परावृत्त	१८३, ७	
परमेष्ठिन्	७३, ७। ११२, ८।		परि	७०, १३	
१२५, ८। १८१, १५। २४४, १८।			परिकर	३८, १२। ४५, १०।	
२५८, ३। २१८, ७				२८८, १७	
परमेष्ठिमुख	१८२, ८		परिकल्प	२१४, २	
परम्य	२८०, ३		परिकल्प	२८०, १३	
परम्यरा	६८, ५। २८०, ४		परिकल्प	२२३, ४	
परम्यरापात	७२, १७		परिकल्प	२१२, २	
परम्यद्व	१५८, १०		परिकल्प	५५, ८	
परमवाक्	१२०, ८		परिकल्प	१६२, १२	
परम्यु	२६८, १		परिकल्प	१६२, १०	
परम्युगम	३२१, ८। ३४५, १५		परिकल्प	३४४, ७	
परम्यध	११२, २। २७१, १		परिकल्प	३३४, ८	
परम्यायुधधारिन्	५०, ७		परिकल्प	३२२, ८	
परम्योतय	३२४, १		परिकल्प	२८०, १७	
पराक	२०, ८		परिकल्प	६८, ११। ८८, १८	
पराकृत	१६२, ११		परिकल्प	४८, २०	
पराक्रम	६०, १२। १११, १८।		परिकल्प	३१८, १६	
१८७, १३। २०२, १०। २३१, ६।			परिकल्प	२१८, १। २५४, १८।	
३२०, १७			२५८, ८। २८०, १२। ३४४, ८		

अक्षरः	पृ०	पं०	अक्षरः	पृ०	पं०
परिच्छिन्न	२०७, ६।	२४७, १४।	परिभाषण	१२३, ६।	३२७, १७
		३३६, १६	परिभुत		१६५, १६
परिजन	२६०, १२।	३४४, ७	परिभ्रम		१३६, १८
परिज्ञात	१५७, ३।	३१७, ८	परिभ्रमल		३१२, १७
परिज्ञाति		४, १६	परिभाषा		८५, ६
परित		१४७, १०	परिभार्जक		२६, १३
परिताप	२१४, २।	२५४, १४	परिभार्जन	७४, १६।	८५, १७
परित्याग	१३६, ८।	१४६, २।	परिगच्छित		१३१, १५
	१५२, ११।	१५८, १२	परिवर्त		१६२, १७
परित्याग	२०६, ६।	३४८, १२	परिवाद		१७८, १४
परिज्ञात		१०५, १०	परिवाप		२१४, १
परिदग्ध		१६०, ८	परिवाग	२८८, १७।	२६०, १२।
परिधान		७४, ८			२६६, ४
परिधाप		२४७, १४	परिलुप्त		२१६, ३
परिधि	१८३, १४।	३०८, ११।	परिवेष		३२६, १२
	३२६, १२।	३३४, ७	परिवेष		३३४, ७
परिधिच्छा		२६०, १७	परिवेषण		३३४, ७
परिधिपित		१६६, १०	परिधाप		१८५, १०
परिभ्रक्त		१६२, ११	परिभार्जक		५०, २
परिनिष्ठित		१७६, १४	परिप्रोक्षित		१५७, १६
परिपक्व	१०५, ८।	१४८, ८	परिअय		२४७, १५
परिपक्व		३१७, ६	परिअित		१६२, ८
परिपश्चिन्		५०, १	परिष्कार		२६०, ११
परिपत्र		२२४, ३	परिष्कृतभूतल		१७४, १०
परिपाचित		१४०, ७	परिष्कृतार्थ		१६६, ६
परिपाटी		२६०, ४	परिलग		२६०, १३
परिपोत		१६२, ८	परिलङ्गा	२०३, ३।	२४७, १६
परिपुष्ट		१८८, ३	परिलर्था		२६०, १६
परिप्लुत		१३८, १७	परिसार		२६०, १६
परिपर्व		३४४, ८	परिच्छीर्ष		१६२, ८
परिभव		२७४, ४	परिप्लुत		१५२, ७
परिभाव		३२३, १५	परिप्लुता		१६२, १६

शब्दः	ङ०	घ०	शब्दः	ङ०	घ०
परिहास	२८८, १०	३३८, १४	पर्यक्त	१४६, १२	
पर्योक्तक		३४, ७	पर्योक्तिका	३८, १२	
पर्योक्तक		१२०, ८	पर्यविभाग	५, १२	
पर्योक्ता		३४६, १४	पर्याप्त	१४७, १	
पर्योक्तार्थ		८५, ८	पर्याप्ति	१४७, ७। २१४, १। ३०४, १८	
पर्योन	१४७, १०	११	पर्याञ्चोच	१८६, १८	
पर्योधान		२६४, ३	पर्याहार	१८४, १	
पर्योगक		१२०, ६	पर्यन्त	४१, १४। ७१, ६। १२१, १५।	
पर्योग्य		३११, ११		१४६, १८। १७५, ३। २३८, १६।	
पर्योवाद		२३५, १७		२४१, १५। २७२, १३। ३११, ३	
पर्योवाह		३४४, ८	पर्यन्तभेद	३४०, ५	
पर्योष्टि		८८, १८	पर्यन्तान्तर	२४४, १४	
पर्यय	३४२, १४	१५	पर्यन्तोर्ध्व	३२, ३	
पर्ययत्व		२४४, ४	पर्यन्त	१२०, ३। १६८, १४।	
पर्येत		१४६, १८		३१७, ११। ३२२, २०। ३४१, ५	
पर्योत्तापनकर्तृ		११, २	पर्यगोच	१२०, २	३
पर्योक्तो		४८, ७	पर्योत्तिव	१०८, ८	
पर्योटी	६२, ७। ८८, १८		पर्यु	३२६, ५	
पर्योटीपाटप		३१२, २	पर्युक्त	२०, १६	
पर्यन्त		२४४, १७	पर्युक्ता	२०, १६	
पर्यन्त	१०६, ५। २५६, १५		पर्युगता	३१७, १२	
पर्यन्तलक		२४, १२	पर्युगाम	३२८, ५	
पर्योगाजि		८०, १०	पर्यु	२८८, ८	
पर्योत्तान्तर		१२०, ३	पर्युगाम	३४४, १०	
पर्योष्टिग		१२०, २	पर्युगामाज	२५०, ११	
पर्योष्टित		२५३, १८	पर्युगामो	३२६, ६	
पर्योष्टि		३३, ७	पर्युगाम	२३३, ६। ३०६, १३। ३४७, ३	
पर्योष्टि		१४८, ४	पर्युगाम	२५७, २०	
पर्योष्टि	८८, १८। ८८, १६। १०७, ४		पर्युगाम	२८८, १	
पर्योष्टि	२०, १३। ७१, १५। २८८, १७		पर्युगाम	२६, ६	
पर्योष्टि	५३, १४। २३८, १३		पर्युगाम	८६, ४	
पर्योष्टि		८१, १२	पर्युगाम	८३, १५। १६२, १७। ३२६, २	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
पलायित	१५४, ३		पशुपति	१६३, ८	
पलायुतद्वय	१३७, १२		पशुपत्तघ्नदेवत	१६३, ८	
पलाश	१०६, ५ । १२२, ६ ।		पशुभेद	२४२, १६ । ३१०, ७ ।	
१७२, ११ । २२४, ६ । ३२७, २०				३२६, १२	
पलाशकलिकोटम	१५८, ८		पशुवध	११३, १६	
पलाशद्रु	११, ८		पशुविशेष	२२५, १४	
पलित्र	७०, २		पशुवृन्द	७८, १२	
पल्लव	२०, १४		पशुवृद्ध	११५, १८	
पल्ल्याग	११२, १८		पशुव्यमलिका	६५, १७	
पल्ल	२८८, १०		पश्चात्ताप	२४६, १४	
पल्लव	२१३, ८ । ३२०, १८		पश्चादक्षलपल्लव	३४५, ६	
पल्लवक	३८, १२		पश्चिमाचल	१२४, ६	
पल्लवित	१६२, १४		पश्चिमाश्राधिप	११५, १०	
पलित	१४६, ७		पश्चिमाश्रापति	१६, १० । १६६, १८	
पल्लोश	३२८, २		पशुवयव	१००, ३	
पल्लव	१५४, ६		पाक	४, १२ । १३, ६ । ११६, ८ ।	
पवन	१०, ६ । ३०, ४ । ६५, १३ ।			१२८, १ । ३०५, २०	
१२२, ३ । १८१, १६ । १८४, ४ ।			पाकभेद	१८६, १७	
१८५, १० । १७ । २००, १८ ।			पाकल	३०७, ५	
२४६, ५ । २६७, १७ । २८२, १८ ।			पाकागार	३३८, १०	
३४४, ३			पाक्य	२३७, १२	
पवनश्याधि	१३७, १०		पाखण्डिन्	१०७, १३	
पवनाशन	६४, २०		पाचक	२८२, २०	
पवि	१८१, १३		पाचन	१८६, २ । ३०७, ६	
पवित्र	१२८, १२ । १५०, २ ।		पाचनक	३८, १८	
१८२, २ । २७४, १०			पाचयिष्ठ	१८६, ३	
पशु	२८, १८ । ६१, ६ । ६३, ५ ।		पाचल	३०७, ४ ; ६	
११३, १६ । १६०, ६ । १७८, ११ ।			पाचित	१४८, ८	
२११, २ । २३४, १२ । २७६, ३ ।			पाक्षजन्म	२४७, १७	
३०६, ५ । ३२६, ४ । ३३१, २			पाक्षाली	३०६, १८	
पशुसुर	२१६, ६		पाक्षालिका	३८, २०	
पशुशत	२४८, १४		पाटक	२१, २ ; ३ । २६८, ८	

शब्दः	१०	५०	शब्दः	१०	५०
पाटचर	२५७, ८ । २८०, १८		पाताल	२८२, १७ । ३०६, १६ ।	
पाटन	३०७, २ । ३			३०७, ८ । ३२२, ५	
पाटना	६८, ८ । १५२, १६ । २१८, ७ ।		पातिलो	३०७, १०	
	३०१, ५ । ३०७, ७ । ७ । ३१०, १८		पातुक	२०, १८ । २० । १७५, १५	
पाटनि	२६८, ४ । ३०७, ७		पाट	१२८, ७	
पाटनिपुत्र	२५७, ४		पात्र	८८, ५ । १६८, १७ । १८६, १७ ।	
पाटनिपुत्र्य	३०७, ७			२६४, १४ । २८८, १३ । ३२५, १३ ।	
पाटलो	१६१, ६ । १६७, २			३३०, ८	
पाटित	१४८, ७ । १४		पात्रट	८८, २०	
पाटो	२७५, ८		पात्रटो	२८१, १	
पाठ	८७, १४		पात्रभेद	३०७, ४	
पाठक	१८५, १८		पात्रभेद	१४, ८ । २७०, ८	
पाठनिश्चय	३५, १८		पाथ	१६८, ३	
पाठविच्छेद	१७१, ५		पाथ्य	३८०, २	
पाठमंजुत	१७७, १२		पाद	१७३, ८ । ११ । २५०, ७	
पाठा	८४, ४ । ३३५, १८ । ३३८, ७		पादकटक	३०, ११ । २७४, ७	
पाठोन	१८५, १८		पादयज्ञ	१२७, ७	
पाठोनस	२०४, ८		पादगामिन	१४७, २०	
पाठोर्ध्व	२०१, ८		पादगामिन्	४, १६	
पाणि	१०६, ११ । २४०, ७ । २५१, १८		पादचत्वर	२८४, ५	
पाण्डव	३०६, ५ । ३२४, १५		पादत्राण	११७, ८	
पाण्डवयोधित्	२२८, ७ । ३०६, ११		पादधुनि	२७५, ६	
पाण्डवाचार्य	८०, ८ । २१०, ६		पादप	५४, ८ । ५८, १ । ६२, १५ ।	
पाण्डु	८७, ८ । ८७, २७			६४, १४ । १०८, १६ । २१४, ६ ।	
पाण्डुकमल	३१४, १४			२८०, ८ । ३८२, १	
पाण्डुनाग	६५, १०		पादपभेद	२८८, १५	
पाण्डुकिष्का	१२५, १६		पादपा	२१४, ६	
पाण्डु	१७७, ८ । १८८, ८ । २७७, १०		पादपाङ्ग	५४, १०	
	२७५, ११		पादपान्न	११०, ५ । १११, १५	
पाण्डुयोधित्	२५८, ८		पादपाघो	३२८, १३	
पात	१२६, १५ । १२८, ५		पादपौठ	२१३, ६	
पातय	२३७, १८ । २४४, ५		पादपृग्ग	७०, १०	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
पादशक्तिबो	२१,	१	१८६, १४ २२३, १७ २६५, ६		
पादशोभ	३३६,	१३	२७५, १३ २७६, ६ २७८, १०		
पादविन्यासविशेष	१०२,	१४	पादशक्ति	६७,	३
पादविश्रजस	८१,	५	पादशब्द	७५,	१
पादविश्रजित	६०,	५	पादा	४२,	१६
पादस्वल्प	१३६,	४	पायस	३३७, १३ : १४	
पादस्फोट	४२,	१४	पायिक	१२१,	१४
पादशक्ति	१३२,	१	पाग	२५६,	१६
पादान	१४८,	७	पागग	३७,	१
पादातिक	३८,	१६	पागकृत	३२४,	२
पादादिपरिकर	४६,	१४	पागकृति	१२०,	१५
पादालिन्द	२७५,	६	पागद ६, १० ३०, ३ ११४, २०		
पादावयव	१०६,	८	१७६, ६ ३०४, १८ ३३४, १८		
पादावर्त	४५,	१५	३३५, १३ ३४०, ३		
पादुका २१, १ २१३, ६ ३४४, १			पागवृश्चन	३२४,	२
पादुलान्	२८७,	११	पागम्य	१५५,	१४
पाग १२६, १० १८८, २			पागश्रव	३२२, १८ ३२४, १	
पागशृङ्ख	६८,	१४	पागश्रधिक	५०,	७
पागपात्र	२३३, १८		पागावत	६५, १ १६३, १२	
पागभाजन	२४,	२	२०३, १५ २२३, ४ ३४६, १७		
पागोय ५८, ६ २४४, ५ २६४, ८			पागावनी	१६३, ११	
पागोयविकृति	३००,	६	पागावाग	२६०, १६ ; २०	
पाप ३, १ ; १० ४, १६ ११६, १८			पागिजात	१६३, १० २२४, ४	
१०४, १२ १८६, ५ १६२, ३			पागिजातक	५०, ६	
२६६, १३ : १६ २८६, १२			पागित	१४८, ८	
३१६, १२ : २१ ३३०, १६			पागिपञ्चक	५०, ८	
३३२, ५			पागिपार्श्वक	५०, ५	
पापरक्त	७५,	१	पागिपञ्च	३२३, १७	
पापशोधन	६२,	५	पागिभद	१६३, १० २७७, १६	
पापाश्रय	३,	६	२६०, १६		
पापिल	३२५,	७	पागिभदक	५०, ५	
पागह ७१, १२ ८६, १ ११६, १			पागिपात्रक	५०, ६	

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
पारिव्याप्तिक	५०.	३	पामुखामर	२८४.	२
पारिव्याप्तिक	५०.	४	पामुला	८८.	१२
पारिव्याप्तिक	२७.	१६	पामुख	३१३.	१
पारो	२५६.	१७	पामुख	११६.	१२
पारुष्य	२४४.	४	पामुला	११४.	१२
पार्थ १६८. ४ : १८०. ८।	२४५.	६	पामुलादायक	५२.	१४
पार्थिव	३२१.	३	पामुलानिर्मित	२४४.	१८
पार्थिव	३२१.	४	पामुलाभेदक	५२.	१४
पार्थिवो	३२१. ४ : ५		पामुल	३०६.	२०
पार्थिव	२७५.	७	पामुला	२८८.	१६
पार्थिव	५७.	८	पामुल ८५. १ : १२६. ६।	१६७. १।	
पार्थिवो ७. १०। १४८. ५।	३२१. ८		२२६. १०। २७०. १६		
पार्थिव ३१७. १३ : १४। ३४५. १७			पामुलाप	१६१. ३	
पार्थिवक	२०. १६		पामुल	२६२. ११	
पार्थिवकौल	२०. १६		पामुल २५७. १२। ३०७. १८		
पार्थिवमात्र	२०. ११		पामुला	३०७. १८ : १८	
पार्थिव्य	५०. ५		पामुलवर्ध	३०२. १४	
पार्थिव्य	१०६. ८		पामुल।	६०. ६ : २५३. १०	
पालक	१२८. ४		पामुलाप	३२८. १	
पालक	२१. २		पामुलाप	३२८. २	
पालन ६१. १। १८७. ८ : २४५. १४			पामुलो	६०. ७	
पालयित्री	२१. १		पामुल	८४. १७	
पालाशकुसुम	१२१. ५		पामुलिका	३८. ५	
पालि	२८८. ११ : १२		पामुल	१००. ३	
पालिका	२१. १		पामुल ७१. १४। २८८. २		
पात्रक २. ११। २०. १८। ६४. ४।			पामुल १७. ४। ३०८. १		
१८६. १। २२५. १८। २२७. ५।			पामुल	८०. १	
२७१. १। ३४८. १८			पामुल ७४. १५। ८८. ७। ३४१. ६		
पात्र ३०४. ६। ३२६. २। ३४५. १			पामुलनोटिका	१०१. ८	
पात्रक	२०. १७		पामुला	७४. १२	
पात्रभृत्	१६३. १४		पामुल	३०७. १२	
पामुपत	१६३. ८		पामुल	२७५. १६	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
पिङ्गल	३०७, १७		पिन्नाला	३०७, १२	
पिङ्गा	७६, १८ : २०		पिन्नावत्	३०७, ११	
पिङ्गोला	३०७, २०		पिन्नादि	२५३, १	
पिठक	२१, ७ । ३३, १५ । ८६, १६		पिन्ध	२३३, ४	
पिठिकाभेद	१५३, ८		पिन्धनाग	२०७, ७	
पिठिकविस्तृत	८८, २०		पिन्धत्	१४८, १०	
पिठग	२७५, १४		पिन्धान	१७३, १ । १८३, १३	
पिठह	८८, १		पिन्नाक	२१, ६	
पिठदक	१८, ४ । २१, ८		पिन्नाकघृज्	५०, ८	
पिठहवर्जक	२१७, १०		पिपासा	३३०, १४	
पिठहोविन्	३२४, ३		पिपीलिका	२६२, १५ । ३३२, २४	
पिठहपय्य	२१४, ४		पिप्यल	२८४, ५ । ३०७, १४	
पिठहभेद	२८०, १८		पिप्यलक	३८, ३	
पिठहान्न	२१३, ७		पिप्यलतह	१७०, १	
पिठहाग	२७५, १७		पिप्यलभूतह	१८१, ३	
पिठिदका	२१, ८ । ३८, ५		पिप्यली	८३, ११ । ८८, १८ ।	
पिठिहत	१४८, ११			१०४, १ । १८३, १४ । १८६, १३ ।	
पिठिहो	८८, ३			२०८, ७ । २८६, ११ । ३०४, १८ ।	
पिठियाक	२१, ५			३०५, ७ । ३०७, १६ । ३४३, ६	
पितामह	३४४, १०		पिप्यलीमूल	१३, ७ । ३६१, ८	
पिठ ५७, ८ । १२८, ७ । १५५, ११			पिप्यलीरम	६४, १३	
पिठकानन	२४७, १		पिप्पु	१०, १४ । ४८, ४	
पिठटेत्र	२२७, ३ । ३२४, ३		पियाल	३४७, ७	
पिठपति	१६३, १४		पियालहृज्	८५, १० । २५३, २०	
पिठपितामह	३४४, १५		पियानु	३४७, ७	
पिठध्वाह	३, १६		पिक्क	२८८, १३	
पिठवन	४३, ११		पिश्चक	६०, ७	
पिठवर्ग	१२०, १६		पिश्चाचक	१३०, ८	
पिठप्रसू	२४०, ८		पिश्चाचादि	३१८, १३	
पिल	१२८, ८		पिश्चाचो	७५, ८	
पिलल ४४, १४ । १३१, १७ । २३६, ११ ।			पिंशित	१४८, १०	
२५५, १६ । २८४, ७ । ३०७, ११			पिंशित	३०५, ८	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
पिच्छिताग्निम्	३१०.	१६	पीतलाल	२१.	१०
पिम्बुन	३०. २ । ५६. १० । ६५. १८ ।		पीता	१२६.	६
	१६६. ४ । २६२. १०		पीताम्बर	२३८. १० । २६१. २	
पिष्टक	२७. ६ । ३३७. ८		पीति	१२६. १०	
पिष्टकचमसो	३२६. १४		पीतिभाजन	१८८. २	
पिष्टभेद	४७. ५ । ११३. १४		पीन	१८८. ४ । २५१. १४ । ३०१. ६	
पिष्टमद्य	३०५. ६		पीनस	३३७. १५	
पिष्टवर्ती	३३७. ७		पीनोदः	२६१. ५	
पिष्टात	४६. २०		पीण्यलो	२०४. ३	
पिङ्गित	१४२. १४ । १४८. १०		पीयू	२३७. १५	
पीक	२०४. १५		पीयूष	७६. ४ । १३६. ४ । १६७. ५ ।	
पीठ	८५. १५ । १६१. १			२५६. ५ । ३३२. १८	
पीठमर्द	१७८. १६		पीलु	२८६. १५	
पीठसर्पिन्	३. १३		पीलुपर्णी	१२०. ११ । ३३६. १	
पीठिका	२६७. १८		पीनः	२७५. १८	
पीडा	६८. ४ । १२४. ८ । २२२. ६		पीनग्री	२७५. १८	
पीडित	१४८. ११		पक्ष्म	३३७. १६	
पीड्योक्त	३६. ४		पक्ष्मलो	३३७. १६	
पीत	३६. १ । १२८. ७ । ८. ६ ।		पङ्क	५३. १४	
	२५३. ७		पङ्कज	३२१. ५	
पीतक	२१. ६ । २७५. १६		पङ्क	७४. १५ । ३०६. ४	
पीतकावेर	२६४. ७		पङ्ककगटक	५०. १०	
पीतचन्दन	२०८. १५		पद्म	३२६. ७	
पीतदाल	१६६. ६ । २७८. ६ ।		पद्मातिभेद	३१५. ६	
	२६१. ४		पद्मिन	१०३. ४	
पीतन	१६६. ६		पटकोनी	२०५. १२	
पीतपण्य	३४. १५		पटयोव	३२४. ४	
पीतमात्रक	१४५. १७		पटभेद	१७८. १७ । २५७. १२	
पीतमुक्तक	२८६. १३		पटमञ्जुत	१४८. १३	
पीतशाल	२२. १४		पुटित	१४८. १३ । १४	
पीतसार	२६१. ३ । ४		पुट्यग्रीक	३६. ७ । २४२. १६ ।	
पीतसागक	१६. १२ । ५०. ६ । ६५. ३			२५७. ७	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
पुच्छगोककशिकी	३०२, १४		पुरनटो		८७, ४
पुच्छगोककम	३१८, ११		पुरङ्कार		२७०, ४
पुच्छगोकाक्ष	१७७, १२		पुरनिर्गम		१२२, २
पुच्छ	२२६, १६ । २५७, ६		पुरन्दर		२६१, ५
पुच्छक	२२, ३		पुरस्तात्		२५०, ११
पुच्छाभिधानेक्षु	२६३, २		पुरसंस्कार		८८, १५
पुण्य १५६, १७ । २२४, ६ । २३७, १५			पुस्कृत		१६३, १५
पुण्यक	२२, २		पुमान्	१०५, ८ । ११३, १२	
पुण्यजन	२०५, ११		पुमातनवस्त्र		१३७, १६
पुण्यजनेन्द्र	१७४, १२		पुमावृत्त		१६८, ७
पुण्यवत्	२३७, ४		पुमो ६, १२ । २२८, २० । २७३, १५		
पुत्र ४, १३ । ७७, १५ । ७८, ३ । ८८, ११ । १३४, १५ । २०७, २० । १८६, १४			पुमोभिर्		१६१, ७
पुत्रक	२१, २०		पुमोभेद		१०, १६
पुत्रवती	२८६, १०		पुमोष २६, १४ । २७, १ । २६६, १२		
पुत्रादि	३३६, ३		पुमोषक्षय		३८, ३
पुत्रिका २१, १६ । १३४, १५ । ३०६, १६			पुम		२५७, १
पुत्री ४, १३ । १८६, १३			पुमष १४०, १ । २६४, ११ । ३३२, १६		
पुत्रोपस्कार	२६३, १३		पुमषपदान्त		२४८, १
पुद्गल	३०८, २		पुमषलक्षणास्त्री		८५, १८
पुनरागत	१६२, १०		पुमषविकार		२४७, २०
पुनर्नवा	२२०, १७		पुमषश्लेष		२३, ६
पुनर्वसु	३३६, ७		पुमषान्त		६१, ५
पुष्पाग ५६, १६ । ६०, २ । ६५, ६ । २१३, १७ । २६६, २ । ३१६, १२			पुमषोत्तम		१५४, १६
पुष्पागषादय	७८, ८		पुमोग		२८५, ६
पुमपत्न्य	२१, २०		पुमोटि		८८, १५
पुर् ७१, ४ । २५७, ४			पुमोटु		२६४, ४
पुर् ५३, ८ । ६६, १० । २०२, १२ । २५७, ३ ; ४			पुमोट्टाश		३२६, १४
			पुमोट्टत		२५७, १०
			पुमोट्त	४५, ४ । १४८, १६	
			पुमोट्ति	११८, ३ । १४८, १६ । २४८, १५	
			पुल		२६८, १६

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
पुलक	२१, १२, २२, २	२६८, १६	पुष्पादि	२७४, १२	
पुलकाद्य		२८१, १६	पुष्पादिदलावृत्ति	२५७, ५	
पुलकन		२४२, ७	पुष्पादिदामन्	२६६, १४	
पुलक्य		२४४, ६	पुष्पिका	२२, ३	
पुलाक		२१, ११	पुष्पित	१४८, १३, २६०, ७	
पुष्का	६३, ६	२७५, १६	पुष्पितलता	७२, १३	
पुष्कागमूल		२६७, १४	पुष्प	२३७, १६; १७, २३६, २	
पुष्काग्रा		३६, १०	पुस्त	१२६, १४	
पुष्कविगो	१८, १८, १२०, १८	२१४, १६	पुस्तक	२२, ४, १२६, १४, १६१, १०	
		१६, २	पुग	६, ४, ६०, ८, ७४, १३, २२२, ११	
पुष्कविगुणन		१६, २	पुगकोश	१३, ६	
पुष्कविग्यादि		२८४, ५	पुगनविन	३०१, १२	
पुष्कल		२८५, २	पुगफल	६३, १२	
पुष्कलक		३६, ६	पुगलक्ष	८४, १५	
पुष्टि		८५, १७	पुगिन	१४८, १६	
पुष्टिकरण		११४, १	पुगि	७१, १, १०८, ११, २३४, २	
पुष्य	२६, ४, ६१, ३, १८६, १२, १६५, १६, २११, २, २२८, ११, २७६, ६, ३०७, ३, ३२०, १५		पुनारिधि	६६, ७	
पुष्यक		२१, १२, १४	पुनित	१३६, १६, १६३, १५	
पुष्यकामोस	३१०, १०, ३३६, ११		पुनितजन	१३७, ६	
पुष्यदन्त		१६३, १४	पुष्य	१६३, १७, २३७, १७, २४४, ३, २५२, २०, २८१, ८	
पुष्यदन्तयोषित्		१६७, १५	पुष्यतम	८३, ८, २३०, ६, ३४०, ६	
पुष्यधन्वन्		३२४, ५	पुन	१२६, १२, १३४, ३, १५३, १	
पुष्यपराग		१०७, ५	पुनता	१६६, ७, २३३, १५	
पुष्यप्रभेद		१६६, ६	पुनिकरण	६३, १७, २४३, १६	
पुष्यभिद्	४०, ३, २७६, १२		पुनिक	४७, १३	
पुष्यमाषिका		२४, ६	पुनिकावृ	६५, १०, ३१०, १७	
पुष्यगल	१७६, १३, १७६, १, १८१, ४		पुनिकोट	१००, ४	
पुष्यवती	२१३, १४, २४२, ६		पुनोगन्ध	२१२, १४	
पुष्यशकटो		६२, १०	पुष्यश	१००, ४	
			पुष्यभेद	२५७, २	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
पुपवत्कृत	१४८,	१५	पुष्पिका	२१,	१८
पुष्पिका	२१,	१८	पुलिपुष्पिका	५०,	११
पुष्पित	१४८,	१५	पुष्पा	१६४, २० । १८१, ११ ।	
पुष्प	२५६, १७ । २५७, ८			३१६, १५	
पुष्पक	११४, १४		पुष्पानामौषधि	६६, १०	
पुष्पका	११४, १४ ; १४		पुष्पि	१२६, १६	
पुष्पकार्य	१४८, १५		पुष्पा	७४, १५	
पुष्पगो	११४, १४		पुतना	१६६, ८	
पुष्पित	१०६, १० ; १४ । १२६, १४ ।		पुष्पकृति	२८, ४	
	१४८, १५ । १५२, ४ ; १०		पुष्पकृत्वाग्निज	२८६, १६	
पुष्प	११४, ६		पुष्पकृपण	१२०, १६	
पुष्प	१०६, १४ । १४६, ११		पुष्पगात्रा	१४२, ६	
पुष्पक	२१, १७		पुष्पमन	२०५, १४	
पुष्पता	६४, ८		पुष्पासुत	१०४, ११	
पुष्पपात्र	२६१, ६		पुष्पिवो	२५५, २० । ३२१, ४ ।	
पुष्पमाली	१६६, १४ । ३२६, १०			३४१, १८	
पुष्पा	११, २		पुष्पिवीधर	७६, १५	
पुष्पानक	३६, ६		पुष्पिवीपति	१६६, १५	
पुष्पिका	२१, १७		पुष्पिषादि	२४६, ११	
पुष्पिमा	११४, ५		पुष्प	१६६, ५ । २७७, १६ ; २०	
पुष्पिमातिथि	१७०, १		पुष्पक	२२, ६	
पुष्पित	१०६, ५		पुष्पल	१०२, ५ । ३०६, १७ ; १६	
पुष्प	१२६, १४		पुष्पद	६७, १५	
पुष्पि	१२६, ६		पुष्पौ	२६६, १४ । ३१७, १७	
पुष्पध	२६५, ५		पुष्पाकु	२२, ४ ; ६	
पुष्पि	७८, १८		पुष्पिपण	१२०, १६ । १६५, ४	
पुष्पि	३३६, १७		पुष्पत्	१४८, १७	
पुष्प	३१७, १६		पुष्पत	१४८, १७	
पुष्पकाय	२४७, १६		पुष्पता	२२, ६	
पुष्प	३१७, २६		पुष्पदन्त	३२४, ५	
पुष्पभाग	६३, १५		पुष्पदाज्य	३६, १०	
पुष्पदन्त	१४६, १०		पुष्पातक	३६, १० ; ११	

शब्दः	पृ.	पं.	शब्दः	पृ.	पं.
एष्टि	८५.	१७	पोत्री	४८.	८
एष्ठ	८३.	१५	पोलिका	२१. १८ । २२. १०	
एष्ठगुह	८६.	१८	पोषण	८५. १७	
एष्ठवंश	२५. १४		पोष्ण	२३८. ४	
एष्ठवंशमांस	१८४. ५		पोष्ट	१३०. ८	
एष्ठद्विजिन्	६७. १५		पोगयड	१००. ५	
एष्ठस्थायिवल	२४६. २		पौत्र	१२८. १४	
एष्ठाधर	४. १२		पौनःपुन्य	१४२. ५ । २८४. १७	
एष्ठास्थि	३३. १३		पौग	२५७. १०	
एष्ठास्थ्यवयव	३२६. ८		पौगक	२२. १०	
पेचक्र	२२. ८ । २८८. १५ । ३१८. ११		पौगवर्ग	१४७. ८	
पेटक	२२. ८ । २५८. १७		पौबध	१८१. १० । २२४. ७ । २२८. १६ । ३३२. २०	
पेय	२३७. १८		पौबधय	२४७. ३०	
पेया	२३७. १८		पौर्णमास	३३८. ८	
पेष्टल	३०८. ३		पौर्णमासी	३३८. ८	
पेष्टि	८६. १		पौलव्य	२४४. ६ । ७	
पेष्टो	३२६. ५ । ३३०. १०		पौलोमी	१०८. ८	
पेबला	१८८. १		पौष	३३०. १५	
पेबलापाषाण	८५. १४		प्रक	२७४. १७	
पेठर	२७६. ४		प्रकट	२१६. २	
पोगयड	१००. ५		प्रकटोज्ञत	१३८. १२	
पोटगल	१८. १२ । २८८. ५ । ३१२. १८		प्रक	२७४. १७	
पोटा	८५. १८		प्रकग	१५४. २	
पोत	२५. १६ । १०५. १० । १२८. १८ ; २०		प्रकगलुन्द	७. १८	
पोतवर्जिज्	४४. ८ । ६२. १		प्रकगो	२७४. १७	
पोतवाह	३८. १		प्रकर्ष	८४. ६ । ३३२. ८	
पोतिका	३०७. १३		प्रकायड	८७. १३ । १००. २	
पोत्र	२५७. ८		प्रकाम	१४७. ७	
पोत्रिन्	१०५. ३ । २८४. १५ । २८६. १०		प्रकाग	१६८. ३ । १८१. १६ । २७४. १७	
			प्रकागाध	३१६. ८	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
प्रकाश	८, ६। २८, ६। ७१, १।		प्रचेतःपुरी	५४, १६	
२१२, ४। २२२, ८। २२७, १८।			प्रच्छादिता	३८, १६	
	३२८, ८		प्रजन	१३४, २	
प्रकाशन	१८३, १		प्रजनन	२०४, २०	
प्रकीर्णक	३८, ११		प्रजव	१४३, १४	
प्रकीर्य	२४३, १८		प्रजा	७६, १८	
प्रकृति	६१, १८। १४७, ८। १८४, ५।		प्रजापति	१६३, २। ३४५, ११	
१८५, १२। ३३२, १४			प्रच	८२, ७	
प्रकृतिव्यवस्था	१५३, ४		प्रक्षा	८२, २। ११२, ११।	
प्रकृतवचन	२०५, ४			१८५, १३	
प्रकोष्ठ	३३, १७। ८८, ४। ८४, ११।		प्रक्षान	१८५, ११। १८८, ८	
२३३, १२। ३४५, ८			प्रज्वलित	१६३, ८	
प्रक्रम	२२८, ८		प्रगत	१४६, १५। १५३, ८।	
प्रखर	२७४, ८		३११, ३। ३१७, १४। २०		
प्रख्यात	१४६, १६। १४७, २०		प्रगति	१२८, १४। १४६, १५।	
प्रख्यातवस्तु	५२, १४			२४५, ८	
प्रगल्भत्व	१६३, ३		प्रगट	१७७, २	
प्रगल्भ	२४१, १६		प्रगय	२०२, ११। २०३, ६।	
प्रगाढ	१०१, १४। १०२, १६		२४३, १३। २२१, १। २८०, १०		
प्रगृह	२२५, १०। ३३१, १३।		प्रगव	२६६, ४	
	३४२, १५		प्रगाम	१३८, ८	
प्रग्रीव	१२३, १०		प्रगाव्य	२४३, २०	
प्रघमा	११३, १०		प्रगित	१४७, १३। १५०, २	
प्रघमा	११३, १०		प्रगिधान	२०५, २	
प्रघलाक	३८, १०		प्रगिधि	१८३, १५। ३२६, १५	
प्रघलायित	१४२, ७		प्रगिहित	१५८, १३। १६२, १३	
प्रचाग	१३१, १६		प्रगीत	१४६, १३	
प्रचाग्वा	१२०, १३		प्रगीता	१४६, १३	
प्रचालित	१४२, ४		प्रगत	१४८, ३	
प्रचुर	१४६, ११। २७५, २		प्रतत	१४७, १५	
प्रचेतस्	७५, ८। १४८, ३। २०१, १०।		प्रतति	१४७, ५	
२२८, ८। ३१६, १। ३२८, ११			प्रतक	३०६, १६	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
प्रताप	१८७, ७		प्रतिबन्ध	२२०, १८ । २२१, २	
प्रताप	२१३, ४		प्रतिबिम्ब	२१६, ७ । २३५, १२	
प्रतापिन्	१००, १		प्रतिभय	२३७, २० । २४७, १७ ।	
प्रतापक	७३, २ । १२०, १४			२६१, ६	
प्रतापित	१४२, १३		प्रतिभाह्वानि	२११, ८	
प्रतिकार	१६३, ७ । २६०, १४		प्रतिभू	२६, ८	
प्रतिकूल	१०, १४ । २२, १७ ।		प्रतिमा	७१, १ । २२६, ८	
	२४३, १८ । २४७, २		प्रतिमान	२०५, ७	
प्रतिकृति	१६३, ७		प्रतिपक्ष	२८२, १२	
प्रतिकृत	६१, १७		प्रतिशोध	१२२, ७	
प्रतिक्षिप्त	१६२, १६		प्रतिशोधक	५०, १	
प्रतिक्षेप	२०४, २०		प्रतिश्राव्य	२६५, १७	
प्रतिग्रह	३४४, ६		प्रतिवादिन	१७०, १२	
प्रतिग्रहविवर्जित	३२, १		प्रतिवाला	१६४, ६	
प्रतिघ्न	७०, ४		प्रतिषेध	११५, १७	
प्रतिघात	७०, ५		प्रतिष्ठाप्य	३२६, १२	
प्रतिष्ठाया	२०५, ७		प्रतिष्ठा	६४, ६	
प्रतिजल्पासमक्षक	२८४, ७		प्रतिश्रय	२४७, १५	
प्रतिजगह	२६४, १		प्रतिश्रव	३२३, १५	
प्रतिज्ञा	१०२, ४ । १५५, २० ।		प्रतिश्रव	२८६, २०	
	१८२, २		प्रतिश्री	२६०, १५	
प्रतिज्ञात	१३८, ८ । १५५, १७		प्रतिश्रुयक	३०, ४ । ५०, ३	
प्रतिज्ञानिच्छय	२२६, २		प्रतिश्रुत	६१, १८	
प्रतिदब्ध	१०२, ११		प्रतिस्खलित	१६२, १५	
प्रतिध्यान	१८६, ११		प्रतिहत	१४५, १० । १६२, १५	
प्रतिनिधि	१६३, ७		प्रतीकार	२६०, ६	
प्रतिपक्षि	१५५, ६ । १६३, ३ ।		प्रतीक्षा	१८, ८ । २६०, १०	
	२०८, १२		प्रतीक	२०, १४ । ५६, २	
प्रतिपक्षिणि	१४७, ३		प्रतीक्षा	३४६, १४	
प्रतिपक्ष	२०५, ५ । १०		प्रतीक्ष्य	२४७, ३	
प्रतिपादन	२०८, १२		प्रतीची	७२, ६	
प्रतिपुस्तक	३२६, १७		प्रतीत	१४६, १६ । १५३, ५	

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
प्रतीप	२२६, ६। २३०, १। २४०, १०	प्रघन	१८५, ८
प्रतीर	८५, २। २७४, १८	प्रघ्नका	१४४, १८
प्रतीवाप	२०३, ४	प्रघ्निका	१२०, ८
प्रतीहार	१४५, १५। १६०, ७	प्रधान	८३, २। ११०, १८।
प्रल	११३, १३		१८५, १२; १३। २१८, १।
प्रलक्ष्मणी	१२०, २		२२८, ५; १५। २३८, ११।
प्रलक्ष्मणी	१२०, १२		२५०, १३। २५४, १८
प्रलक्ष	३४६, ८	प्रधानघातु	२३७, १८
प्रलय	२४४, १८	प्रघ्नित	१६३, ५
प्रलक्षिन्	१७०, १२	प्रध्वति	१४८, २
प्रलक्षिक	३८, १४	प्रलक्ष	१४४, १६
प्रलय	२४४, १५। २४८, ४	प्रपञ्च	७४, २
प्रलयवित	१६६, १५	प्रपात	२०, २०। १४६, २०।
प्रलयाख्यात	८१, १८		१४७, १८
प्रलयाय	२५१, १८	प्रपितामह	३४४, १५
प्रलयाजोड	१०३, ६	प्रपोजित	१४८, ११
प्रलयाघा	१८०, ४। १८८, ६	प्रपुष्टित	१८०, १४
प्रलयासार	२८०, १६; १७	प्रपौत्रादि	२८०, ३
प्रलक्ष्मणीय	२४८, ८	प्रफुल्लित	१४८, १३। १८१, १३
प्रलक्ष	३४२, १७	प्रवल	३११, १०
प्रथम	५५, ८। २२८, ५। ३३२, ११।	प्रबोध	१६३, ४
	२५०, १३। ३१७, १६। ३७२, १५	प्रबोधन	२०८, १२
प्रथमान्न	३१३, ४	प्रभञ्जन	३३३, ८
प्रथित	१४७, १३	प्रभव	३२०, १३
प्रथितत्व	२४४, १६	प्रभाकर	२७७, ३। २८०, ८
प्रदत्त	१४७, १६	प्रभात	५६, ३। १४८, १। २३३, ७
प्रदत्त	२७४, ११	प्रभाव	१३८, २। २०२, १२।
प्रदान	२०२, १३		२२८, १५। २३८, १८।
प्रदोष	१२६, १२		३२०, १३; १७। ३२३, २
प्रदेश	१२८, ६। १३०, ७। ३२७, १८	प्रभिन्नकटकुर	१२३, ८
प्रदोष	५८, ६। ३३२, १६	प्रभु	७७, ७। २१८, ३; ६
प्रभाव	२१६, ८	प्रभुत्व	६२, ८। ३२६, १०

शब्दः	वृ०	पं०	शब्दः	वृ०	पं०
प्रसुभाववर्धनं		४१, ८	प्रजम्ब		२१७, ४
प्रभृत		१४६, ११	प्रजम्बा		२१७, ४
प्रभृज्		११४, ३	प्रजय	३६, १४ ४३, २० २४३, १४	
प्रभृत		१४७, १७	प्रजाप		२१४, ३
प्रभेद		४२, १२	प्रज्ञेय		२११, ६
प्रमत्त		१४४, २०	प्रज्ञोदित		१४२, ३
प्रमथ		१०४, ११	प्रज्ञोभित		१५२, ८
प्रमदा		१७६, १८	प्रवचन		२०५, ४
प्रमाद	११४, १ १८८, १० २२६, १		प्रवचनीय		२४८, ६
प्रमाद		११४, २	प्रवक्ष		११२, २०
प्रमाद	७५, २ १७६, २० १७७, १		प्रवर्तक		४१, ७
प्रमापक		१२०, ५	प्रवर्ग	८४, १४ २७४, ८	
प्रमार्जन		१४६, १७	प्रवह		३४३, १
प्रमित		१४६, १७	प्रवह्य	१२०, ५ १४४, ३	
प्रमिति		१४७, ११	प्रवक्तृ		२४८, ६
प्रमोद		१०२, १६	प्रवाच्य		२४८, ६
प्रमोक्षा		२५५, ३	प्रवाह		१७६, २०
प्रमुख		५५, ८	प्रवाहक		१२०, ११
प्रमोद		१७४, ५	प्रवाह	२५, ८ २२८, १८ ३०६, १८	
प्रमोदित		१८८, ८	प्रवाहक		६७, १८
प्रयत	१४७, १४ ; १५		प्रवाहिका		३८, १७
प्रयत्न		२०५, २	प्रवाहिन		२७४, १ ; २
प्रयाग		६५, ७	प्रवाह्य		२८, ६
प्रयागखण्ड		२२६, ८	प्रवाह	६२, ६ १४७, ६ ३४३, २	
प्रयाग		११२, १८	प्रवाहिका		३८, १६
प्रयागक		३८, १५	प्रविदारक		१२३, ८
प्रयुक्ति		६५, ४	प्रविश्रोय	२७६, ६ २८०, १८	
प्रयोग	६१, १२ ६५, ४		प्रवीर	१८, ८ ११४, ४ २३८, १	
प्रयोगन	६८, १ १६८, ४ १८१, ११ २०५, ३ २२३, १७		प्रवीर		२७५, ५
प्रकट		१०२, १७	प्रवृत्तावृत्तन		१८४, १४
प्ररोहक		११८, ११	प्रवृत्ति	१४७, ६ १६३, ३ ३४३, २	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
प्रकट	१३८, १।	१८१, १७	प्रलम्ब	२७३, १८	
प्रवेष्ट		६५, ५	प्रसाद	१२५, १७।	१७६, १८
प्रवेष्टि		११३, ७	प्रसाधन	२०५, ८।	२७३, ११
प्रवेष्टी	१६८, ११।	२२०, ७	प्रसाधनी		२०५, ८
प्रवेष्ट		२०२, १६	प्रसार		२७५, ५
प्रवेष्टन		२०५, २	प्रसारक		१२१, ११
प्रवेष्टित		१७६, १७	प्रसारिणी	११६, १५।	१७।
प्रवेष्ट		८८, १७		१२०, १०।	२५७, १८।
प्रवर्जिता		१६३, ६	प्रसित		१७८, १
प्रवर्ज्या		२३८, १३	प्रसिद्ध	१०२, ७।	१७७, १३।
प्रवर्ज्यावसित		१६०, ७		१८७, १७।	२७१, ११।
प्रवर्ज्य		१७७, ८	प्रसीदिका		३८, १५
प्रवर्ज्या		६८, ११	प्रसू		३३५, २०
प्रवर्ज्य	१३३, १२।	१७७, १७।	प्रसूत	१३७, १८।	१७६, १०
		३१२, ५	प्रसूता		१५३, ११
प्रव	७७, १५।	२३५, ११	प्रसूति		१७७, ७
प्रवर्ध		२०६, ७	प्रसूतिका		३८, १३
प्रवर्ध		१६८, ७	प्रसूत	१८५, १६।	२२७, १
प्रवो	३७, १२।	८७, २।	प्रसूत	१७६, ८।	१५२, ३।
		३०३, २	प्रसूता		१७६, ८
प्रवृ		८३, १३	प्रसूति		१६, १७
प्रवृत्ति		१७६, १८	प्रसूतिमित		३३२, ८
प्रवृत्त		६५, ६।	प्रसेक		२०, ८
प्रवृत्त	१७७, ७।	१८५, १५	प्रसेव		३२०, १६
प्रवृत्त		१८५, १५	प्रसेवक	७८, १३।	१३५, १।
प्रवृत्त		८३, २।	प्रसार	२७७, १६।	२८२, १३।
प्रवृत्त	१८८, १२।	३२०, १५।		३०२, ६।	३१६, १३
		३२२, १६	प्रसारभेद		२७७, ३
प्रवृत्तवर्धन		१३३, ७	प्रसारान्तर		३०७, १८
प्रवृत्त	२७३, १३।	२६७, १८।	प्रवृत्त	१६८, ३।	१८८, ८।
	२७५, ३।	२८०, १७	प्रवृत्तवृत्त		२७१, ५
प्रवृत्त		१२१, १०	प्रवृत्तवृत्त		१२०, १०

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
प्रज्ञाव	१५४. ५	२८४. ८	प्राचीनामलक	१४१. १२	
		३१७. ११	प्राजप	२५५. १०	
प्रज्ञादि	१८८. १०		प्राजिह	१४८. ८	
प्रज्ञान	३८. १५		प्राज्य	८६. १७	८७. १
प्रकोटन	२०५. ६			२५७. १	२५८. ४
प्रसेद	७७. १५		प्राज्ञ	७१. १३	
प्रहत	१४६. १२	१४७. १८	प्राज्ञलोह	८१. ५	
		१५७. ११	प्राज्ञिवाक	३८. १८	
प्रहृष	२२५. ८	२७५. १	प्राज्ञ	१०६. ८	१०६. १०
प्रहृरख	१२०. ४	१८८. १६		३१८. १३	३३५. २
		२५१. १	प्राज्ञक	१६. १८	२०. १६
प्रहृलन	२०५. १		प्राज्ञन	३३६. १८	
प्रहृलित	८७. ३		प्राज्ञनायक	२१३. १	
प्रहृल	१७. १७	७६. ८	प्राज्ञवर्जित	३१८. ७	
	१४७. १८	३३३. १४	प्राज्ञलयमन	२६. ३	
प्रहृर	१२०. ४	१२६. १०	प्राज्ञाहित	११३. ८	
	१५२. १४	२७५. ३	प्राज्ञाख्य	३२१. २	
प्रहृरान्नर	८४. ७		प्राज्ञि	२३६. ७	
प्रहृलिका	३८. १७		प्राज्ञिद्युत	१६३. १३	
प्रहृर	१७७. २		प्राज्ञिन्	६४. १४	१०६. ११
प्रहृरतनय	२०६. ८			१८३. १२	३१६. ६
प्रहृ	११८. २०	३१७. २०	प्राज्ञगद्य	३४७. ४	
प्राकार	७०. ३	२२४. १२	प्राज्ञिवाग्वि	५०. ८	
	२३५. ७	२७५. १३	प्राज्ञ	२५०. १२	२५६. १७
प्राकार्य	८८. १८		प्राज्ञभूमि	२८०. १३	
प्राग्भव	७१. १३		प्राज्ञर	२७५. १२	
प्राज्ञ	३२. १७	११३. ११	प्राज्ञ ११७. ६	१२८. १५	१३८. ७
प्राज्ञक	३२. ८	३८. १	प्राज्ञिन	१५१. १३	
प्राज्ञ	१८०. ७	२६४. ८	प्राज्ञिताई	१४१. १३	
प्राची	३१७. १६		प्राज्ञ	१२८. ४ ; ७	१३०. ८
प्राचीदिष्ट	२५१. १६			१४८. १६	१६२. १३
प्राचीन	७१. १३			१८१. ११	१८१. ४

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
प्राप्तमात्रक	१३८, १३		प्राचव	३१७, १७	
प्राप्तमोक्ष	१३१, १		प्राङ्	१०६, १२	
प्राप्तकथ	२१३, १० । २१४, ६		प्रिय १४४, ८ । १५७, २ । २३७, १७		
प्राप्तविषय	१८१, ४		प्रियक	२१, १० । २७, १०	
प्राप्ति १२८, ५ ; ६ । १४७, ७ । १६२, १२ । १८५, ५ । १८८, ५ । २०३, २ । २१३, ६			प्रियकु ६५, ८ । १२५, १२ । १३१, १८ । २२६, १२ । २५३, १०		
प्रामाणिक	३८, १		प्रियतम	८३, ८	
प्रायश्चित्त	१८६, २		प्रियंवद	१७८, १५	
प्रायस	२३७, १३		प्रियवाक्य	८४, १६	
प्रायश्च	५४, १ । २२१, १०		प्रियवादिन्	१७८, १५	
प्राचीना	१५८, ३ । १७८, ५		प्रियाज	२०६, ३	
प्राचीत	१४८, ६		प्रियाजम्	१८७, १७	
प्राजम्बिका	३८, २		प्रौढान	१११, १४ । ११८, १०	
प्राप्तेय	२७२, ७		प्रौत	१२८, १० । १५७, ११	
प्रावट	२८, ७		प्रौति	१२८, ११ । १८०, १	
प्रावरण	१२०, १३		प्रेक्षा	३४६, २	
प्रावरणान्तर ८७, ८ । १०७, १८ । १६८, ८			प्रेक्षित	१४८, १८	
प्रावार २७५, १४ । ३०२, १५			प्रेक्षा	५३, १७	
प्रावटकाज	३३१, ४		प्रेक्षित	१४८, २०	
प्रावटभव	२४७, १८		प्रेत	१२८, १७	
प्रावट	१४८, ३		प्रेतनदी	१२१, १३	
प्रावटेष्य	२४७, १८		प्रेतनाथ	२८८, ११	
प्रात्रिक	१४४, १८		प्रेतनाथपुरीयान	२८८, १८	
प्रास १२५, १५ । २६३, १३			प्रेतादिष्ट्योत	८७, १४	
प्रासक	२०, १७		प्रेमन् १२८, ११ । १८३, ४ । २१३, १२ । २४३, १५ । ३४२, १		
प्रासङ्गिक	८, ४		प्रेरक १८, ७ । २०, ८ । २२, ७		
प्रासादकुण्ड	८२, ८		प्रेरक	११७, १३	
प्रासाद १६४, १३ । १७७, ३ । २०७, १७			प्रेरकाख्यद १४५, ३०		
प्रासिक	२०, १७		प्रेरित १३४, १८ । १४२, १२ । १४४, ६ । १४६, ६ । १४८, २०		
			प्रेरक २२, ७		

शब्दः	पं.	पं.
प्रेषक	८६, १४। ११४, १५। ३३०, १७	
प्रेषित	८१, १८। १४८, १८	
प्रेषितेषु	१४५, ८	
प्रेष	३३०, १६	
प्रोक्षक	१०८, १२। ११३, १६	
प्रोक्षित	१३८, १३। १४६, १७। १४८, १	
प्रोष्कृत	१४८, २	
प्रोष्कन	११४, १८	
प्रोत	१७८, १८	
प्रोथ	१६८, ६	
प्रोवत	१४७, १	
प्रोवृत	१४८, ३	
प्रोषित	१६७, १६	
प्रोहित	१४८, २	
प्रौड	१०४, ३	
प्रौडधानुष्क	३७२, १८	
प्रौडिमात्र	६३, १४	
प्रौष्ट	३४१, ५	
प्रक्ष	३४५, १६। ३१७, ६	
प्रक्षतव	३१७, १	
प्रव	१४०, १७। २१२, ६। २७०, १७। २८८, ११। ३१७, ६। ७	
प्रवग	६५, १। २८८, ८	
प्रवगेन्द्र	३२२, १५	
प्रवक्त	६५, १	
प्रवक्तृम	२३१, ५। ३०७, ८	
प्रवग	१८८, १०	
प्रोचविश्व	२१६, ६	
प्रुत	१२८, १५। १६	
प्रुति	१२८, १६। ३१७, ६	
प्रुष्ट	१८०, ११	

शब्दः	पं.	पं.
प्रतिष्पन्न	१२२, ३। २५१, १०	
प्रतिष्ठा	२२, ११। २२४, १६। १८। २७६, १०। २७८, १२	
प्रज्ञो	७७, २	
प्रट	१०६, १४	
प्रटा	८५, १८	
प्रणा	८५, १८	
प्रणिम्	१०६, १४	
प्रणिकक्षक	२०, ६	
प्रणिनिर्मोक	८, २०	
प्रणिभेद	५५, १६	
प्रफुल	२१६, ६	
प्रफरीक	३८, ११। १७	
प्रल	८, ६। ३४, १७। ८६, १५। १२६, २०। १८५, १६। २२८, ११। २७६, १८। २७७, १८। २८८, १४। १७। ३२०, १५	
प्रलक	२२, ११। ८१, १०। २२३, १६। २८८, १७	
प्रलकपाणि	१२३, ८	
प्रलकक्षक	२२३, १६। २५३, १८	
प्रलकान्वित	२२, १२	
प्रलको	२२, १२	
प्रलक्षिक	३७, ३। २५८, १०	
प्रलपुत्र	२८१, ७	
प्रलभेद	२७१, १४	
प्रलान्तर	८८, २	
प्रलित	१८६, ८	
प्रलिनो	६५, ८। १८६, ८। २०६, १४। २०८, १७। २२५, १८। २८८, १८। ३०८, १५	

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
मज्झि	१८६, ८। १८७, ८। १८८, १८		मदु	४०, १५। ८५, २०	
मज्झोदय	२४८, २		मठर	२७६, १०	
मज्झु	६०, ८		मत	१३०, १	
माहि	१०६, १४		मदर	८४, १०	
माहित	१४८, ४		मदरा	२७६, १२; १४	
माहट	८५, १८		मदरी	८४, १५। २७६, १४; १५	
माल	२८८, २०		मदरीमल	१२, १७। ३०४, १८	
मालिन्	२८८, १		मधिर	२७६, ५; १५	
मालगुन	१८६, १०। २४४, ५		मझ	१४१, २; ७। १४४, १४। १४०, १२ १६०, ८। १८०, १६	
मालगुनपुर्णिमा	१८६, ११		मझमात्र	१८४, २	
मालगुनिक	३८, १४		मझमुष्टिका	१८८, १७	
मालगुनी	१८६, ११		मझमूल	१०२, १७	
फुल्ल	१८८, ८		मझमिख	५७, ११	
फेण	१०६, १५		मझमिखा	५७, १२	
फेन १२, १८। १७, ११। ३७, १४। ७८, १०। १८८, ४। २०४, ४। २८४, २			मझाकुलिक	८६, ४	
फेनिन्	१८८, ४		मन्तु	१३०, १	
फेनिल ८६, ७। ८७, ८। ३०८, ३; ४			मन्दिन्	१४, १०। ११०, १५। १४४, १८ १८४, १७। १८७, १८	
फेनी	१८८, ३		मन्दिचोर	३०८, १७	
फेरव	२६८, १५। ३२१, ६		मन्दिजनचोर	३३४, ६	
फेव	२५७, १२ २८८, १५		मन्दिभाषण	८, ६	
फेला	२८८, २		मन्थ १६, ८ ७४, ८। ११२, ६ ११४, १४। १८०, १६। १८६, १२। १८७, १४। २०४, १०। २५४, २०		
फेलि	२८८, २		मन्थक २२, १४; १५। ४७, १। १८०, ४		
व			मन्थकी	२२, १६	
वक	३४५, १३		मन्थन १४८, १। १८०, १६। १८६, १२। २५२, ६। ३१०, १५। ३१७, १६। ३४१, ४। ३४२, १२		
वकपक्षिन्	३२३, १०		मन्थनागार	२५२, ६	
वकपुष्प	५, २। १६३, ८				
वका	८८, ८				
वकुल	२६८, २				
वकुलप्रम	२७७, १२				

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
बन्धनोपाय	३३८, ४		बलजा	७८, १८ । ७८, २	
बन्धभेद	२४, १		बलदेव	३२४, ६	
बन्धयुक्त	१५०, ११		बलभद्र	३१४, १२	
बन्धगृहित	२२८, ८		बलभद्रा	२८१, ८	
बन्धु	३२१, ८		बलयुक्त	२८८, ६	
बन्धुक	२२, १३ ; १४	२५, ८	बलरामायुध	४३, १८	
	१६५, ८	२११, १ । २७६, ५	बलयत्	१०१, १४	
बन्धुजीव	२२, १३		बलविन्यास	३४१, १६	
बन्धुजीवक	५०, ११		बला	१८१, १४ । २४५, ८ ।	
बन्धुजीवतश्च	५०, ११			२८८, ७ । ३१३, ६	
बन्धुर	२७६, ४ ; ६		बलाकृक	३८, १५	
बन्धुरा	२७६, ७		बलात्कार	२८१, ७	
बन्धु	२५७, ११		बलात्कारकृतकार्य	३३८, १०	
बर्कर	५८, १२ । २७६, ४		बलात्कृत	२१०, ७	
बर्बर	३८, १३ ; ५८, १६		बलादय्य	३२४, १४	
	२७६, ८ ; ८		बलाद्रुत	१५१, १५	
बर्बरा	२७६, १०		बलान्तक	३८, १५	
बर्बरी	४६, १६		बलाहक	३८, १४ । १०७, १०	
बर्ह	१००, १३ ; २१२, ८ । ३४१, ६		बलि	२५२, ४ । २८८, ३	
बर्हपृष्ठा	६, १८		बलिपुष्ट	४७, १२	
बर्हिपुडा	१८, १७ । ७४, १४		बलिवाहक	५०, ११	
बर्हिज	११३, १७		बलिदेव	२०६, १६	
बर्हिन्	७८, १६		बलीयत्	२८८, १३	
बर्हिबर्ह	४४, १		बलीवर्द	५४, १३ । ५८, १० ।	
बल	७०, ११ । ७६, २ । ७७, १ ।			२८१, १६ । ३२१, ६ । ३४४, १४	
	८८, १ । १०६, ८ । १४७, १४ ।		बलोत्पट	३१३, ७	
	१४८, ३ । १४८, ७ । २४०, १७ ।		बल्य	२३७, १८	
	२६१, २० । २८८, ४ ; ५ ।		बल्लव	३२१, ७	
	३१८, १४ । ३२४, ६ । ३४१, १७ ।		बलिभेद	३४२, १४	
	३४५, १८		बल्लज	२४७, १५	
बलकर	२४७, १८		बल्लि	२६४, ४	
बलज	७८, १८ । ८८, १		बल्लिमुख	५७, १२	

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
वह्निर्वाचा	३४३, १		वाद्याय	२८८, १८	
वज्र	३४१, ७		वादर	२७६, १६	
वज्रक	२२, १८		वाघ	२७७, १८	
वज्रकर	२१२, १७		वाघक	२२, १७	
वज्रगर्जवाच	५२, १६		वाघवत्	१४८, ४	
वज्रयज्ञिकदेशच	१६, १५		वाघा	८४, २। १८१, १	
वज्रस्थिम	३६, १३		वाघित	१४८, ४	
वज्रधेनु	१००, ११		वान्धव	३२१, ८	
वज्रपक्षा	३१२, २०		वावंग	२७६, १६	
वज्रभक्तक	२७०, ८		वार्हत	१४८, ४	
वज्रमालुबलहीलं	८८, १४		वार्हतक	३८, १६	
वज्ररूप	२१४, ६		वाज	७, ३। १८, १४। ३४, २०।	
वज्रज	७, ४। २६३, ७। २७५, २।			४०, १५। १०२, २। १२८, १८	
	२८०, १८। ३०८, ५		वालक	१८, १३। २२, १६।	
वज्रजा	३०८, ५			२६, ६। २८, ६। ६०, ७।	
वज्रजोक्त	१२८, १२			८५, १३। २१४, १४। २१६, १।	
वज्रवार	१४३, २०			२१८, ११। २६८, ६। २७२, ११	
वज्रतनु	२४, १६		वालकल्पक	८४, १२	
वज्रसुता	१६४, ५		वालचक्र	२७१, ८	
वज्रस	८१, १३		वालह्य	१२०, २०। २११, ७	
वज्रचादि	१११, ५		वालधि	१६४, ५	
वाड	१०२, ४		वालप	२१३, ७	
वाडा	६, ३। २०, १।		वालमात्र	२६७, १७	
	२२, ६। ५६, ८। ५७, २। १७।		वालमूषा	१४, ३	
	५८, ११। ६३, ७। ६६, २।		वालवादी	१०८, १८	
	८६, ५। १०६, १५। १६।		वालवायन	८१, ६	
	१३२, २। १८०, १३। २११, ६।		वालह्यल	१६४, ५	
	२१७, १। २६०, १६। २८८, ८		वालहित	२४४, ११	
वाडकन्या	३३०, २		वाला	२२, १६। २८८, ८	
वाडभेद	२८४, १७		वालिका	२२, १६	
वाडमूल	१०६, १८		वालिक	१७०, ११। ३२८, ३	
वाडा	१०६, १७। १८		वालिकवेदित	२१८, ११	

क्रमः	पं.	क्रमः	पं.
बाजी	२६६, ८	बिल्व	२४४, १७। ३१८, ७। ३३३, ६
बासेव	२४४, ११	बिल्वक्षेत्र	२७६, ६
बाजीपवीत	६१, १	बिल	३०८, २०
बाजीपवीतिक	६१, १६	बिलिनी	१६५, १४
बाष्पिक	२१, ५	बीज	७७, २
बाष्पिक	२२, १८	बीजक	९८, ७
बाष्पिका	२२, १८	बीजपुष्प	२१४, ६
बाड	७७, ३	बीजपुष्पिका	५०, १०
बाडज	७६, ३। २४६, १२	बीजपूर	६७, १७
बाडदानदी	१६०, १२	बीजपुग्ग	२६, १६
बाडसेय	२०५, १५	बीजभेद	३५, १५
बाडल्य	२४७, १४	बीजमात्र	१८७, १७
बाडवारक	५०, १२	बीजवाप	१६८, १४
बाडविभूषण	६७, ७	बीजाज्ञात	१५२, १२
बाह्यागाम	२२, १०	बीजावाप	१२५, ४
बिडान	७२, १०। १२५, ८। २४८, ६। ३०६, २०	बीभत्स	१५४, ४
बिडालक	४२, ११। २७८, १४	बुकपण्य	३१२, १४
बिडोजत्	१६४, १४। २६६, ५	बुक्क	१७४, १८। २४६, ११
बिन्दु	५४, ६। १४८, १७। १७४, १२	बुद्ध	६६, १७। २६२, २
बिभत्स	३३७, १७	बुध	८२, १। ८४, ५। १८१, १। २१४, १०। २१४, ६। २३२, ५।
बिभीतक	३६, १६। १२४, १२		२४८, १०। २५६, ५।
बिभीतकतव	२४१, १		३१७, २०। ३३४, ३
बिम्ब	४०, ५। २१६, ७। ३०८, १०	बुधयोषा	३००, ७
बिम्बजीविन्	२२, २०	बुधयोषित्	६६, २
बिम्बा	१२०, १७	बुधान	१६६, १२
बिम्बिका	२८६, ८। २८८, ६	बुधित	१४६, ५। १८१, २
बिम्बिकाफल	२१६, ७	बुद्ध	८०, ७। ८३, १। १४६, ५।
बिम्बी	४६, ५		१५०, ४। १५३, १५। १६५, ६।
बिज	६, ६। १८२, १५। २६७, १२। ३३१, ६		१४। १८१, १। १८७, २।
बिसेष्टव	६, १८। २४८, १२		१६४, ८। २७६, १
		बुद्धदेवताकार	३०५, १०

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
बुद्धदेवताभेद	२५५, ६	वैद्यानमतिक	८८, १०
बुद्धविम्व	२३५, १०	वैमिक	२२, २०
बुद्धभेद	३८, १८	बौद्ध	११७, १०
बुद्धमन्त्र	११२, १०	बौध्य	३७, १० । ५०, २ । ५३, ३
बुद्धि	८५, ७ । १८७, ११ । १८५, ११ । २३८, १० । ३१६, २ । ३७६, २ । ३७७, १	ब्रह्म	१८८, ५
बुद्धिभेद	५८, ८	ब्रह्मचर्यक	२७८, ११
बुद्धिमत्	१५७, १	ब्रह्मचर्यादि	२२८, २
बुद्धिसम्पत्ति	२२८, १८	ब्रह्मचारिन्	८५, २० । १०७, ८
बुध	१७३, ११ । १८८, ६	ब्रह्मण्य	२७७, ८
बुधुष्ठा	१८२, १७	ब्रह्मदाह	८, ६ । २७७, ८ । २८८, १
बुल	२८६, ६	ब्रह्मदिन	२१०, ३
बृहत्	१७८, ६ । ३७७, ७	ब्रह्मन्	२, ११ । ७८, २२ । ५८, ८ । ८२, १ । २०६, ७ । २०७, १७ । २०८, १३ । २१७, ६ । २१८, ११ । २२७, १६ । १७, २६३, ५
बृहत्तिका	३८, १७ । २७७, ११	ब्रह्मपुरुष	२६५, ७
बृहत्तो	७७, १७ । १७८, ६	ब्रह्मबन्ध	१८५, ११
बृहद्भाषु	१६६, १७	ब्रह्मयोषित्	२८३, ७
बृहन्नना	३१३, २०	ब्रह्मसक्ति	२२७, १८
बृहत्स्यति	३१६, ६	ब्रह्मसर्ग	३१७, ८
बृंहित	१७८, ५	ब्रह्मसङ्घात	११३, १८
बोध	१८६, १३	ब्रह्मसाधु	२७७, ८
बोधक	२३, १ । ३०, २	ब्रह्मसत	२८०, २०
बोधकर	१७, १७ । ७२, १८	ब्रह्माणी	११३, १७
बोधन	१७८, १३	ब्राह्मण	७६, १६ । ११३, १८ । १७१, १० । ३२२, २
बोधनी	१८६, १३	ब्राह्मणत्व	२७७, १०
बोधवत्	१७८, ८	ब्राह्मणधोषा	११३, २०
बोधि	१८१, ७	ब्राह्मणसंज्ञति	२७७, १०
बोधित	१७८, ८	ब्राह्मणी	११३, १८ । १२३, ११ ।
बोधिनी	१७६, १७		१३०, १७
बोन	८८, १ । १०६, ८	ब्राह्मण्य	२७७, १०
बैजिक	२२, २०		
वैद्याजिक	१८, १६		

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
ब्राह्मी	१७०.	१७। २२४, १८।	भङ्गक	१३०.	३
		३२१, १८	भट	८६.	१
भ			भटिच	२७६, १८	
भ २१८, १	२८२, २। ३३४, १३		भट्टारक	३८, १७	
भक्त १३०. ४। १४३, ७। १८६, ३।			भट्टिनी	१८६, १६	
१८१, १४ २१२, १०। २५२, ८			भक्ति	१४८, ११	
भक्तलम्बुत	७४. १३		भगटाको २३, ३। ६६, १। ३११, ६		
भक्तलिकष	२७५. ७। ३०७, १४		भगद	८१, १४। ८८, ६	
भक्तलिकषक	२१, १७		भङ्गक	२४, ३	
भक्ति	१३०. ३		भगहन	१८६, १५	
भक्तिमत्	१५६, १६		भगिड	३५, १३	
भक्तकार	२८७, १०		भङ्गोर	२७७, १	
भक्तन	१११, ६। २१८, ८		भग	१७३, १६। २१८, ८।	
भक्तनभिद्	१४२, ११			२५०, १४। १५	
भक्तान्तर	१८८, ३		भगकाजी	३१३, २	
भक्तित	१४४, १८। १४८, १२		भगदाव	२८१, ८	
भक्त्य	५०, १०		भगपती	१२०, २०	
भक्त्यकार	३४, ७। ४४, १६		भगमुक्त	८, ४	
भक्त्यभेद २६, २०। ३६, ८। ८८, १६।			भगा	३०४, १४	
२००, ३। २८१, १६			भगाकरक	८६, १३	
भक्त्यविशेष	२४४, ११		भगादि	१८७, ७	
भग ६०, ११। ६५, २०। १८४, ४			भगमहाजी	६४, १८। ३१३, ३	
भगवत्	१६३, १७		भग २१४, ३। २३०, ७। २३७, २०।		
भगवती	१६३, १७			२४७, १७। २५०, २	
भगिनी	७, ६		भगद्वग	३८, १८। २८१, ८	
भगिनीपति	२४, ४		भगदशक	२४, १७	
भग १०७, ४। १५३, ८। १८८, ६			भगधनि	२१६, ६	
भङ्ग	१३०, ३		भगरक्त	१६७, ७	
भङ्ग ६०, १०। ७७, ८। २२२, ८।			भगवर्चित	६, ११	
	२७४, ११		भगानक	३८, १८। १००, ७।	
भङ्गा	२०५, १८		२२५, २। २५३, १२। ३०२, २		
भङ्ग	५, १२		भग	२५७, १३	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
भरवा	१३०, १०; १२		भविष्य	११४, ४	
भरखानचं	२७४, ४		भय २३, ४। २३६, १२। २३८, १		
भरखो	११४, १। २३८, १८		भसित	२३, १। १४८, ११	
भरत	१४८, ८		भस्त्रा	५२, ११। १८४, २०।	
भरतपुत्रक	५२, १७			२५०, १३। २७३, ११	
भरित	१४८, ११		भस्त्राध्यायक	१८४, १८	
भर	२५७, १४		भस्त्रक	२३, २	
भगं	५०, २०। ११८, १५		भस्त्रलुक्	३१३, १	
भर्षा	७४, १६		भस्त्रन् १३०, ११। १४८, १२। १५४, २		
भर्षित	१४८, १३		भाकूट	८०, ४	
भर्जन	८६, २। १८६, १७		भाक्त	१४०, ६	
भर्जित	२७६, १८		भाग ६०, १४। २१२, १३। २४८, ४		
भर्त् १२५, ११। १३०, २। १४४, ८			भागधेय	६०, १४। २४८, ४	
भर्तृदारक	५०, १४		भागलक्ष्मण	१८२, ४	
भर्तृदारिका	५०, १४		भागिनेय	२१२, १३	
भर्त्स ६८, ४। १४५, १२। २१२, ४।			भाग्य	२३८, ३। २४२, १८।	
	३४२, १२			२४८, ३। ३१६, १६	
भर्त्सित	१२८, ८। १५८, १४		भाग्यवर्जित	२७२, १०	
भक्त	२८८, ८		भाजन	१८६, १७	
भक्तात	३४७, ८		भाजनान्तर	११४, १५	
भक्तातक २०, १८। २८, ८। ३८, १८।			भाज	१०६, १८	
५६, ४। १८४, १४। २८४, ३।			भाज्य ८८, ५। १७३, ५। २८८, १		
	२८८, १०		भाज्यभेद १४, २०। ७६, १७। ८४, ६।		
भक्ति	२८८, १८			२६७, ५	
भक्तक ७४, ४। २८८, ८। ३३०, ५।			भाज्यवपन	२१२, २	
	३४५, ४		भाज्यविशेष	८, १६	
भव	२१७, १८		भाज्यागार	७६, १०	
भवन १४५, १३। १८६, १५। २८६, ८			भाज्योर	२४७, १; २	
भवानी	२६४, ५		भात	१२७, १७। १३०, ६	
भविष्य	२३, ४		भात	२५८, १	
भविष्य	१०६, १८। ११४, ४		भातप्रभव	२५८, १	
भविष्य	२७६, १७		भातमात्र	३४६, १७	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
भानु	१६६, ७ । १८८, ७ ।		भावदर्शन	२४७, ५	
	१८०, ५ । २४४, १२		भावन	१८६, १८	
भानुज	७६, ४		भावसूचन	३२३, २	
भानुसुत	१६६, १४		भाषाट	८०, २	
भाम	२२५, १		भाषित	१४६, १६ । १५२, १५ ।	
भामा	२२५, १			१५६, १४	
भार	१८४, १ । २५७, १३ ; २०		भाषिन्	२४८, १	
भारत	१४६, १०		भाषिवस्तु	२७६, १८	
भारतादि	३३१, ३		भावुक	२३, ४	
भारती	७२, १ । १०७, ११ ।		भाषक	१८८, ५	
	१४६, १४ । २२४, १८ ।		भाषणार्थ	२४४, १	
	२५०, ४ । २८६, १८		भाषा	२४६, ४	
भारद्वाज	८०, ७		भाषाभेद	३२८, १६	
भारद्वाजी	८०, ८		भाषाप्रत्युत्पन्न	३३६, १	
भार्यष्टि	४२, ३		भाषित	१२५, २ । १३७, १० ।	
भार्यष्ट	१०२, ६			१४६, ११ ; १७ ; १८	
भार्यष्टारिन्	२३, ८		भास	१२५, ७ । १२७, १८	
भारिक	२३, ८		भास	३३५, ११	
भार्गव	२३३, १४ । ३२१, ८		भासना	१४६, १५	
भार्गवी	३२१, ८		भासपक्षिन्	१४६, १५ । १५४, १०	
भार्गो	८६, ६		भासित	१४६, १८	
भार्गो	७०, ८ । ७६, १३		भाष्य	७४, १० । १४१, २० ।	
भार्या	१८१, ११ । २४०, १३ ।			१८४, ३ । २१०, ८ । २१२, १३ ।	
	२५५, १४ । २६७, ७			२२७, १५ । २६४, १० । २७७, ३	
भार्याटिक	४०, १		भाष्यत्वज्ञविद्	११८, २	
भार्यानिमित्त	४०, १		भाष्यार्थनाम्न	२००, ३	
भार्याव	२७७, ४		भाष्य	३०५, १५	
भाज	२८६, १०		भिलटा	१८, १०	
भाजाङ्ग	२३, ६		भिक्षा	३४६, २ ; ३	
भाव	१८६, १५ । ३३२, २० ।		भिक्षित	१४६, १६	
	३५७, १८		भिक्षितवस्तु	३४६, ३	
भावक	८०, २		भिक्षुक	२३, १० । ३४५, १४	

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
भिक्षुकी	१७७, ७	भुज १०३, ७ । १०८, ८ । ३०८, १	
भिक्षुमात्र	२०, ७	भुज	३७१, १७
भिति	१३०, ७ । २३७, ३ । ३२७, २०	भुजग २७८, ११ । ३३७, १०	
भिवि	१७३, १७	भुजक	६५, ११
भित्तपत्र	२६, १२	भुजकम ३८, १० । ७६, १६ । १०१, ५ । १८१, १२ । १८८, १५ । २८२, १८	
भित्त	१५२, ३ । १८८, ६ । ७	भुजकाली १६, ७ । १८८, १८	
भिवि	३२१, १२	भुजकाल्य १००, ८	
भौत	३७, १० । १०५, १७ । १२७, ८ । १८ । १३०, ८ । १८७, ११	भुजदण्डक ८६, ५	
भौति	१३०, ८	भुजा ७७, ३	
भौम	१७३, १ । २२५, २ । ३ । २५३, १२	भुजिष्ठा २७७, १७	
भौमक	२७, ८	भुजिष्ठा २६, ७ । ७८, ३ । २७७, १७	
भौमज	७८, ५	भुजिष्ठ्यातनय १३५, १६	
भौमसेन	३२१, ७	भुवन ६, ११ । १७२, १८ । १८६, १८ । ३१८, ५	
भौमानुज	१०७, ६	भुवन् २७७, १२	
भौव २७, ८ । ८७, ११ । १८२, ७ । २७८, १० । २५८, २		भू ५८, ११ । ११२, ६ । १६१, ७ । १८ । १८ । २१८, २ । २२५, ७ २५१, १० । २६२, ७ । २८६, १२ ३०७, १ । ३७५, १२	
भौवक २७, ८ । ३७, ५ । २८८, ११		भूक ६, ३	
भौलुक २७, ८		भूकेश ३२८, ७	
भौवक २७, ११		भूकेशी ३२८, ७	
भौवकनर १७, ८		भूजम्बू २१७, ६	
भौवक १११, २० । ११७, ५ । ३०२, १८ । ३२१, ११		भूत १३०, ८ । १८७, २०	
भौवका ११७, ५		भूतनायक ५०, १५	
भौव ५८, १२ । २२५, २ । २७२, १७		भूतनिर्मित २३, १७	
भौवक २३, ११		भूतपूर्वक ५०, १६	
भुक्त १८६, ३		भूतदण्ड ३७७, ६	
भुक्ति ३२५, २		भूतान्मन् २२८, १०	
भुक्तोच्छिन्न १३८, ७ । २३१, ८		भूतादियव १२२, १३	

शब्दः	पं.	पं.	शब्दः	पं.	पं.
भूतान्तर	१२८, १७। १४६, १८		भूमिभय	२२५, ५	
भूति	१३०, ११। १५४, २।	१५५, १८	भूमिमाचक	२६५, १४	
भूतीक	२३, १३		भूमिविचार	३२१, ३	
भूदार	२७७, ६		भूमिविचारक	३०४, ३	
भूमिज्ज	२३, १३। १४०, १३		भूमिग्रन्था	२४७, १	
भूप	६१, १५। १६८, ५। १८४, १२।	२४०, १	भूमिनाथ	१५८, ५	
भूपकक्षान्तर	८४, १२		भूमि	२५८, ३	
भूपति	१३४, १६		भूकडक	४०, २	
भूपभेद	१८, ३। १७१, १२।	२००, १०। ३२४, ८। ११	भूर्ज	६४, १८। १२५, १८। १३३, १८।	१८८, १४। २२३, १६
भूपमात्र	१५८, १८		भूर्जतल	२५३, १८	
भूपयोग्य	३४४, ८		भूर्जपत्र	२१६, १०	
भूपान्तर	१७८, १०		भूलता	३४, १३	
भूपाल	१६४, २		भुवरा	३, ४। ११४, ७। १८७, ४	
भूभृत्	१४८, १६		भुवराध्वनि	१५६, १५	
भूभेद	२६८, ३। ३०८, १५		भुवराभेद	१७२, ४	
भूमन्	३०८, ७। ३१८, ६		भुवराान्तर	२८, १। १००, १४	
भूमान	३२५, १४		भुवा	२२८, १५	
भूमि	१३०, १७। २१२, ११।		भुवामात्र	८८, ५	
	२२५, ४। २२७, ६। २५०, २।		भुवित	१५०, ४। १५५, ४।	१८४, १५
	२८४, ३। २८५, ८। ३१६, ६।		भुवा	१०६, १८	
	३१७, १७। ३३५, १८। ३४१, ८		भुवरा	११४, ६	
भूमिका	२३, १२		भुवराोट	१०, ४। २७७, ६	
भूमिज	७८, ३। ३०८, ७		भृगु	६०, १६	
भूमिजग्रह	२६३, १२		भृगुनखन	२१८, १	
भूमिजम्बू	२४३, ८		भृगु	७८, १८। ६०, १५। १६।	१२६, ६। २०८, ७। २१६, ८।
भूमिका	७८, ४			२७६, १७	
भूमिनिक्षेप	१३, १६		भृगुगण	६०, १५। ८०, ११।	
भूमिपति	२४६, १२। ३१३, १६			३१३, ८। ३२१, १६	
भूमिपुत्र	६७, १८		भृगुरोट	२०८, ८	

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
भङ्गार	२७७, ७	भेद्यगामिन्	८६, ३
भङ्गारक	२५७, १६	भेरी	८, १ । २२०, १३ । २५८, ५
भङ्गारका	१७, ६	भेयखा	१००, ६
भङ्गागो	२७७, ७	भेज	२८८, ११
भङ्गिमल	३००, १२	भेजक	२८५, ६ । ३१७, ६
भङ्गिन्	६०, १७	भेजज	३८, ७ । ६१, १२ । २३६, १२ ।
भत	१३०, १२		२५८, १२ । ३२१, ५
भति १०६, ७ । ११७, २ । १३०, १० ।		भेजजनिर्माज	१३२, १०
१२ । १७३, ८ । २३८, ७ ।		भेजजान्तर	८८, १६ । २६२, १७ ।
	३४६, २		२६६, १२
भतिजीविन्	६३, ६	भैक्षधारिन्	२३, १०
भतिमुज्ज	२६८, १	भैरव	२८६, १८ । ३२१, १०
भत्व ४३, १ । ६३, ३ । ११०, ८ ।		भैरवभिद्	२८८, ११
१३०, ४ । २३६, १ । २३८, ४ ।		भैरवी	३२१, ११
२८६, ७ । २८३, ६ । ३३५, ८		भोग ६०, १८ । ६६, ८ । ३२७, १५	
भत्वर्ष	२४, १०	भोगवती	१६३, १८
भत्वा	२३८, ७	भोगवत्	६०, १८
भष्ट १०८, १ । २८४, १८ । ३०३, १७		भोगघातिन्	६६, १२
भष्टाखी	१००, ६	भोगिन्	६०, १८
भष्टधान्य	७७, १०	भोगिनी	१८६, २०
भष्टामिष	४०, २	भोग्यवस्तु	३३१, १५
भष्टि	८६, २	भोजन	७, १८ । ११८, १७ ।
भेक ६, ३ । ३१, १२ । ६२, १ ।			२६७, २० । २८८, १७
६५, १ । २६२, १० । २७२, १७ ।		भोजनपात्र	३०१, ५
	३१७, ६	भोषित	१४२, ६ । १७३, ११
भेको	३००, ३८	भौगिक	११०, १८
भेव ६०, ११ । १०७, ८ । १२१, ८ ।		भौतिक	२३, १७
१७३, १५ । १८२, ७ । २६७, ३ ।		भौम ७६, ५ । १५१, १७ । २२५, ७ ।	
	२७७, १७		५ । २५१, ३ । २५३, १३
भेदक	१८, १३	भौरिक	२३, १७
भेदि	१७३, १७	भञ्जुरी	२७२, १
भेदित	१७८, १८	भञ्जवत्	१५५, २

शब्दः	वृ०	पं०	शब्दः	वृ०	पं०
अम	१७२, ८ । २२४, २०		मकरन्द	१७८, १	
अमल	१११, ६ । ११४, ४ ।		मकराक्षय	२७७, १७	
१३०, ६ । १५६, ६ । १८३, ८ ।			मकर	२७७, १२ ; १३	
२०२, १ । २२४, २० । २८०, १३			मकुट	८४, १५	
अमली	११४, २		मकुलक	४०, ११	
अमर	२७६, १७ । २७८, १६ ।		मकुलक	४०, १३	
२८१, १० । २८५, ५			मल्लिका	१०४, १ । २७८, ८ ।	
अमरक	३८, १८ ; २०			३१३, ३	
अमरालक	५०, १५		मख	५४, ३ । ५७, ५ । १२५, १० ।	
अमवत्	१४८, १३			१६५, ४ । २२८, ८	
अमित	१४८, १२		मखडताणन	२८७, १३	
अष्ट	१३४, ८		मखान्त	११६, २२	
अष्टयव	१८७, १६		मगध	१८३, १६	
आजित	१४८, १७		मगधोद्भव	१८३, १६	
आह	१७५, ७ । २७२, ११		मघ	१८८, ८	
आल	१३०, ५ । १४८, १७		मङ्गि	१३०, १५	
आन्ति	१३०, ४ । २२४, २० ।		मङ्ग	१३०, १५	
	२२८, १७		मष	६८, ७	
आन्तिहोन	१४६, १		मषा	६८, ६	
आमक	२४, ७ ; ८		मषी	६८, ६	
आमर	२७७, २		मङ्गल	१२, १७ । ४१, ४ । ४८, ११ ।	
आमित	१४८, १७			११०, १ । १३३, १४ । १५७, २ ।	
आह	३३३, १६			१६७, ६ । २५७, १६ ।	
अ	८८, १२			३०८, ७ ; ८	
अक	८८, १० । १०६, २० । २७८, ८		मङ्गलकर्मन्	४०, १०	
अमध्य	७१, ५ । १७३, १३		मङ्गलकारिन्	२४४, १८	
अमध्यगावतं	१०३, १०		मङ्गलमय	२८, १३	
अमध्यचर्मन्	२६, १७		मङ्गलपाठक	५२, १८	
			मङ्गलज्ञोक्त	१७३, ६	
म			मङ्गलसूच	४४, १७	
म	२२२, १ ; २		मङ्गला	३०८, ८	
मकर	२७८, १		मङ्गलाई	१६८, १	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
मङ्गलाशेषन	११८,	१०	मङ्गलाधिप	१५६,	८ ; १२
मङ्गलक	७०,	१०	मङ्गलेश्वर	२८७,	८
मङ्गल्य	२७७,	१६	मङ्गलवत्	८८,	५
मङ्ग	८१, १५ । ३२८,	७	मङ्ग	८८,	७
मङ्गक	२०,	१३	मङ्गित	१५०,	४
मङ्गक	१३०,	१५	मङ्गक ई, इ । २७, ७ । २३१,	५	
मङ्गन्	२६१,	२०	मङ्गकपर्णी	२७, २ । १२७,	११
मङ्गन	१३०,	१५	मङ्गकौ	२४,	२
मङ्गा	७७, ७ ; ७		मङ्गोदक	७०,	७
मङ्गरी	२७०, १० । २७८, ६ ।		मङ्गा ईई, १ । ७१, ३ । १०६, २० ।		
	२७८, ६		१८८, १६ । २७७, १६		
मङ्गिक	२८६, ३		मङ्गिक १७, ८ । २३, १५ । २८५, ५		
मङ्गिका	१०८, १५ । १२३, ११ ।		मङ्गिकार	४३, १	
	१८८, ३		मङ्गिग्रन्थि	१७१, १५	
मङ्ग	३०८, १२		मङ्गिष्ठा	२८१, १५	
मङ्गबोध	५८, ८		मङ्गिदूषण	२१, १२	
मङ्गबोधा	३३४, १२		मङ्गिदोष	८६, १२	
मङ्गनी	१२२, १६		मङ्गिबन्धकुर्य	८४, ११	
मङ्गुल	३०८, १२		मङ्गिभिद्	३१३, ८	
मङ्गुल	३०८, १४		मङ्गिभेद	२८, १० । १५७, ११ ।	
मङ्गुषा	२२, ८ । २७, ७		१६१, ११		
मठ	२२८, २		मङ्गिमाला	३१३, ७	
मख	८८, ६		मत	१३०, १७ । १५५, १५	
मखवर्द्ध	२४, ७		मतङ्ग	६५, ११ ; १२	
मखन	११०, २ । १२२, १७ ।		मतङ्गन ५३, ६ । ६६, ११ । ११०, ३ ।		
	१८७, ७ । २८०, १		११५, १७ । २५२, १		
मखप	२२६, १५		मति १३०, १७ । १८१, ७ । १८५, ५ ।		
मखभेद	३२६, ६		२६२, ११ । ३३३, ८		
मखल ७७, ८ । १०१, ७ । २१६, ८ ।			मत्स्य	११७, ८ ; १०	
२८६, १७ । ३०८, १० । ३१२, १०			मत्त ८७, १५ । १२७, २० । १३०, १५ ।		
मखलक	७०, ५		१७६, १८ । ३१८, २० । ३२५, ७		
मखलभिद्	२८७, १८		मत्तकुञ्जर	१७१, ६	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
मत्तमज	२०४, ६		मदनकण	६०८, ४	
मत्तदात्मज	६०, १७		मदनभूषण	८६, ६	
मत्तमतकृज	६०१, १६		मदनमन्दिर	१७०, ५	
मत्तवारज	१२६, १० । २७२, १६		मदनयोषा	१३१, १३	
मत्ता	२०८, १८		मदनात्मतव	३८, ४	
मत्तेभ	४१३, ६		मदनोत्सव	५१, १४	
मत्तव	८४, १४ । ४१०, २ । ४३६, १०		मदमत	८८, १७	
मत्तगिन्	२७८, ८		मदपिण्ड	२०५, १६	
मत्तय	२३८, ७ । २७८, १० । ३२८, २ । ३३०, १३ । ३३३, ११		मदवर्जित	१७६, १६	
मत्तयभेद	१४६, १८ । २८४, १८ । ३००, १५ । ३१४, ११		मदात्मज्ञवाचिन्	३१३, ६	
मत्तयभेद	२२, १२ । ८०, १३ । २८८, १६ । ३०२, ४		मदिता	३११, २	
मत्तयविवर्जित	४११, १		मदीय	२४, ७	
मत्तयहारो	१५, २		मदीया	१८४, ५	
मत्त्याक्षी	४४६, १६		मदीयकट	१६४, १ । २८८, ५ । २८१, १८	
मत्त्यादिक्रीकल	८, १०		मदीयय	२८१, १८	
मत्त्यादिपिटक	४१, ४		मदु	६१, २	
मद्य	१६८, ८		मदुग	२७८, १०	
मद्यन	१६८, ११		मद्य १४, १८ । ४०, १६ । १८१, ४ । २०५, १६ । ३३३, ८ । १० । ३६३, ६		
मद्यि	१६८, ८		मद्यकट	३८, ८	
मद्यिगुण	२५६, १२		मद्यभिद्	३०४, ११	
मद्यित	१५, ४		मद्यभेद	०८६, १७ । ३३१, १३	
मद ८६, ४ । १७३, १६ । २४५, ७			मद्यलम्बान	४२३, ३	
मदकल	४१३, ६		मद्यु १४, १८ । २४, ११ । १८१, ४ । २७७, १० । ३३१, १२		
मदन	१८७, १ । ३१३, १८ । ३२२, ११		मद्युक	२३, १८ । १८, २०	
मदनकण्टक	८, ८		मद्युकट	२८१, १७	
मदनद	३०५, ६		मद्युका	२३, १८ । ८६, ६	
मदनद्वय	२००, ७ । २४०, १ । ३०८, १५		मद्युकोश	८८, ७	
			मद्युजीवक	५०, १७	

शब्दः	रु०	वं०
मधुहव	१२१, २। २८०, ०	
मधुम	२३, १८। ००, ८। १८१, ०	
मधुव	२०५, १८	
मधुपर्क	००, १०	
मधुपर्चिका	५०, १८	
मधुपर्ची	२३, १८। १२१, १। २६०, १६	
मधुभिद्	२०७, २	
मधुमक्षिका	२६३, २	
मधुमात्र	२६३, ०	
मधुमास	१५, २०	
मधुपर्चि	११, ०	
मधुर	२०८, ११। ३३६, ५	
मधुरक	००, १२	
मधुरला	३३८, १२	
मधुरा	२०७, ८। ३१८, ८। ३३५, १३	
मधुरिका	२५०, ८	
मधुरिकौषधि	३३०, १२	
मधुलिङ्	५०, १०	
मधुली	२०७, १०	
मधुविशेष	२६३, ०	
मधुवत	६०, १५। ८०, ११। ११०, ०	
मधुपर्करा	३२१, १०	
मधुप्रिय	२८१, १८	
मधुमेखी	००, ८	
मधुलीक	१०१, १६	
मधुसूदन	१८६, १६। २०८, २	
मधुष्मिह	१६८, १५	
मधुलक	००, ८	
मधुलिका	००, ८। ००, ११	
मध्य	८३, ८। २०२, ८। २३८, ८। २६०, ०	

शब्दः	रु०	वं०
मध्यम	२२८, ११	
मध्यदेश	२२८, १२	
मध्यप्रात	१५८, ८	
मध्यम	२२८, ११	
मध्यमन्त्र	१८६, ८	
मध्यमादि	२६१, १५	
मध्यवर्तिन्	११३, १	
मध्यव्यापूषव	८३, १०	
मध्यान्तर	२३८, ०	
मध्यमेवन्त्र	२३३, ११	
मध्यासव	००, १६	
मन्त्रिज्ञाना	०८, १८। ५१, ३। ८८, १२। ३०६, १२	
मन्त्रकार	२८१, २०	
मन्त्रवृत्ति	१०६, ६	
मन्त्रागर्ध	२५५, १२	
मन्त्रागिह	२५८, ११	
मन्त्रित	१५०, ०	
मन्त्रिवा	१०७, ८। ३३३, ३	
मन्त्रिन्	१३२, ८। ३३२, ३	
मन्त्रज	०८, ६। २५६, ६	
मन्त्रपत्नी	१६५, ३	
मन्त्रवंश	३२१, १६	
मन्त्र्य	१३०, १३	
मन्त्र्यतीर्थ	२३३, १३	
मन्त्रोग	६५, १३	
मन्त्रज	०८, ५	
मन्त्रजव	३०५, २०	
मन्त्रोद्य	५३, १३। ६८, ८। १२। १५०, ७। १५०, १०। १०७, १०। २१५, १। २२१, ८। २३८, ३। २३०, १८। २०१, २। ३३६, ६	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
मनोवृत्ति	२४७,	६	मन्दार	२७७,	१५; १६
मनोचर	२७८, ४। २८२, १०।		मन्दारपापय	२७७,	१४
	२८१, १६		मन्दार्क	२४,	५
मनोचरगन्ध	४१२, १७		मन्दिर	११७, १८। २०१, ८।	
मन्त्र	१३०, १३			२१८, १०। २६०, १। २६४, १२।	
मन्त्र	२५८, ६			२७७, १७	
मन्त्रका	२२८, २		मन्दरा	२७८, २	
मन्त्रतन्त्रादि	११०, ६		मन्त्रोच्चा	११४, १०	
मन्त्रबोनाक्षर	५६, १		मन्त्र	२५८, ८	
मन्त्रभेद	२८४, ८। २८८, २०।		मन्त्रवत्	१५०, ५	
	३३६, ११		मन्त्रित	१५०, ५	
मन्त्रवेक्षण	८८, ८		मन्त्रय	१७०, १३। २६५, १०।	
मन्त्रलपुक्क	१५०, ५			२७८, १८	
मन्त्रित	१५०, ५		मन्त्रा	२४८, ५	
मन्त्रित	१६६, १७। १६८, १७।		मन्त्र	२४८, ८	
	२४२, १। २५८, ७		मन्त्र	२४८, ६	
मन्त्र	७६, ८। १६८, ७		मन्त्र	२४८, ४	
मन्त्रन	१८७, ५		मन्त्रक	४०, ८	
मन्त्रनद्वय	१८७, ५		मन्त्र	५५, ८। ३३६, ४	
मन्त्रनसाधन	२१, २०		मन्त्र	२, १२। ५४, १४। ८५, ३।	
मन्त्रनी	१८७, ५। २६७, १८			१००, १५। १८०, ८। २७८, १०	
मन्त्रर	८४, १५। २७७, १८; २०		मन्त्रक	२६, ८। ३५, ५। ४०, ७।	
मन्त्रपञ्च	२७७, १४			४२, ८	
मन्त्राग	१३, ३। ५५, १४।		मन्त्रलमूचक	२७८, १४	
	८७, १३। २७७, १८		मन्त्रक	२३, १६	
मन्त्रानवच्छेद	२७५, १५		मन्त्रकत	८८, १३	
मन्त्र	५, ६। ७८, ४। ८६, १०।		मन्त्र	१३७, ३। १४४, १२।	
	१७४, २। १८८, १३। २२४, १८।			१४७, २। २३८, १३। ३१८, १	
	२६२, ८। २७७, १५; २०		मन्त्रानघन	२३७, १३	
मन्त्रार्जमिन्	६३, १३		मन्त्रालय	१६६, १०	
मन्त्र	२७७, १४		मन्त्रवत्	१७८, १	
मन्त्रादि	३४७, ५		मन्त्र	३३६, १०	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
मरिच	८४, १३		मकन	१८७, २	
मरीच १२, ११। ७३, ३। १०४, ७।			मकपृ ४, ७। ५२, ५। २६०, १०।		
१०८, ११। २२६, १४			३१२, २०		
मरीचादि	३३, १४		मलभेद	२५८, १४	
मरीचि	७३, ४		मलमोचन	६६, ५	
मरीचिका	४०, १३। १२१, ४		मलय	८८, ३। १०२, ११।	
मव	४०४, ८		२४४, १४		
मवत्	१५०, १। १८५, ११		मलयज	११८, १२। २८१, ३	
मवदन्त	३६६, ११		मलयपर्वत	२८७, ६	
मवदेश	३१६, १८		मलयोद्भव	१८३, ७। २२१, १४।	
मववक	४०, ४। २१४, ८।		३१०, १०		
२७५, ११	३१२, १५		मलयोद्भूत	२२७, ४	
मवला	४०८, १४		मलविमर्जन	२६५, २०	
मर्कट	१७७, १६		मलहोन	१५७, १५। ३०६, ८	
मर्कटक	४०, ६		मलिन	१४, ७। ३४८, ११	
मर्कटजाल	४४, १७		मलिनमुख	५८, ५	
मर्कटतिन्दुक	१६३, १२		मलिनी	१८७, ३	
मर्कटयोषित्	८०, ४		मलिकृच	७४, १२	
मर्कटवासक	१८५, २		मली	२७८, २	
मर्कटो	८०, ४। २८५, १		मलीमल	३३८, ११	
मर्जु	७७, ४		मल्ल	२७७, १८। २८८, १४	
मर्ह	३२७, ५		मल्लगाग	६७, १६	
मर्हण १८२, ३। १८७, २। २०६, ८।			मल्लभेद	२१२, ८	
३३०, १६			मल्लरङ्गबन्धन	८०, १३	
मर्मन्	२५०, ८		मल्लिक	२४, ३	
मर्मः	२७८, ५		मल्लिका	२४, २; ३। ८८, ६।	
मर्मरी	२७८, ६		१२१, १७। २००, १३। २४७, ११		
मर्षादा	५४, ५। ११३, १।		मल्लिकाच्छदन	३१०, १३	
१३४, १३। ३४२, १२			मल्लिकाभिद्	१५७, ८	
मर्षादिन्	८२, १२		मल्लिकाभेद	२७८, १६	
मल	२८८, १२		मल्लो	२०६, १८	
मलदूषित	१५१, १। २६६, ८		मल्लोद्भू	३१३, १८	

मन्त्रः	४०	५०	मन्त्रः	४०	५०
मन्त्रक	२१, १० ; १८		मन्त्राकुच	३५, १०	
मन्त्रकाचरी	१५, १		मन्त्रापोवा	३३०, ११	
मन्त्रको	२३, १७		मन्त्रादेव	२१८, ७ । २५८, ७ ।	
मन्त्रो	३२०, १३			३१३, ७ । ३२०, ७	
मन्त्रि	२८८, १७		मन्त्रादेवी	३२०, ७	
मन्त्रिमणि	१७८, ३		मन्त्राधन	२०५, १०	
मन्त्रर	२७८, ४		मन्त्रानल	३३८, १०	
मन्त्ररा	२७८, ३		मन्त्रानाद	१७८, १८	
मन्त्रर ४०. १० । २०८, १ । २७८, ४			मन्त्रागीन	३१३, ८	
मन्त्ररक	२०४, १७		मन्त्रापद्म	२३१, ७	
मन्त्ररा	२७८, ४		मन्त्रापोटमल	३१३, २०	
मन्त्रय	१११, ८ । ११४, ७		मन्त्रावला	३१३, ६	
मन्त्ररिन्	५०, २		मन्त्रावुड	१२४, ०	
मन्त्रक	८८, १० । २६१, ७		मन्त्रामात्र	१८५, १२ । २८१, १४	
मन्त्रककेच	५०, १७		मन्त्रामाग्री	२३, १६	
मन्त्रिक्क	२४, ४		मन्त्रामोन	३२२, १	
मन्त्र	८८, ६		मन्त्रामुनि	२०५, १७	
मन्त्रलुक्क	२०, ० । ५०, १७		मन्त्रामुन्य	६८, १० । ७०, ५ ।	
मन्त्र	३१७, ११ । ३१८, ७ : ८			२०५, १४ । २४८, ७	
मन्त्रन् १६८, ५ । २५३, २ । २६५, १३			मन्त्रामेदा	३२८, ६	
मन्त्रतो १४८, ८ ; २० । ३१७, १७			मन्त्राखन	२०७, ३ । २२०, ८	
मन्त्रतर	३७, १३		मन्त्राःल	१२१, २ । ३३८, ८	
मन्त्रदादिक	१३६, १२		मन्त्रागल	८०, १२	
मन्त्रलिका	२८३, १७		मन्त्राराजिक	५०, १८	
मन्त्रल	३३१, ८		मन्त्रार्थ	७०, ५ । २४८, ७	
मन्त्रकण्ड	७१, ८		मन्त्रालय	२०८, ७ ; ५	
मन्त्रकन्द	१६५, ११		मन्त्रावीर	२८१, ११ ; १२	
मन्त्राकाल	११, ७ । ३६, ५ ।		मन्त्राशक्त	५७, १३	
	२८६, २ । ३१३, ३		मन्त्राशानु	३३, १२	
मन्त्राकालगल	३०, १८		मन्त्राशुदी	२८१, १८	
मन्त्राकालकल	६२, ६ । ३१३, ११		मन्त्रालहा	१८०, १३ । ३३३, ११	
मन्त्राकिक्क	२७, ३		मन्त्रालेन	२०५, १५	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
महालैङ्गपति	२०५, १५		महोत्पात	१६७, ३	
महालय	१७८, १८		महोत्सव	१२, १६	
महिषा	२३, १५		महोदधि	२७१, ६ । २८७, १०	
महिषा	६३, १८ । ३०८, १५		महोदध	१२६, ५ । २७८, ६	
महिष	२१२, १ । २१७, ८		महोदर	२६१, १० ; ११	
महिषी	३३३, २		महोमि	३०३, ८	
महिषीक्षीर	१२, १६		महोषध	१८५, १२	
महिषीरक्षक	२७५, १७		मा	२२२, १	
महिषीघ्न	३७२, ७		माकुलप्रथ	२५, १८	
महो	३७१, ८		मात्	३२६, ५	
महोषर	३१६, १३ । ३७५, ७		मात्	१७८, १० । २७६, ८ ।	
महोष	२७७, ८ । ३०१, ३			२६८, ६ । ३०६, १३ । ३३५, १२	
महोष	२८६, ६		मात्कील	१७५, ३	
महोपति	८०, १२ । १७६, १६ ।		मात्पिण्ड	२६, १५	
	२५७, ११		मात्सर्य	३३६, ५	
महोपतिविघ्न	१५६, १८		मात्सर्जित	३०२, ७	
महोपाय	१३३, १७ । २७३, १३		मात्सर्जित	१७५, १२	
महोवह	५६, १८ । १७८, ७ ।		मात्सिका	१६३, ६ । २१६, ७ ।	
	३०६, ८			३२०, ७	
महोष	२८८, ११		मात्सो	१०, १२ । ११६, ७ । १६६, १३ ।	
महोसुत	३१, ६ । ६५, १७			१६३, १६ । २६२, १७ । ३०५, ७ ।	
महेन्द्र	३६, १५ । १५७, १० ।			३०६, ५ । ३१३, १२ । ३३५, १३	
	२५६, १६ । २६०, १८ । २६१, ५ ।		माकम्	१७७, ५	
	३१३, १५ । ३२२, ६		माक्षिक	२७, १७	
महेन्द्रपताका	१६७, १३		मागधी	१८३, १७	
महेष्ट	१६०, २		माघ	२१०, १२	
महेष्टगन्ध	५५, ७		माघ	१७२, ८	
महेष्टर	१७, १७ । ७२, १७ ।		माघ	३०८, १७	
	२१७, ६ । २५७, ११ । २८८, १६ ।		माठर	२७८, १२	
	२६१, १७ । ३७७, १		माठि	१०२, १	
महोष	२८, ६		माखवक	७०, १५	
महोत्सव	१६१, १० । १७८, ७		माखि	१०७, १	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
माखिक	४१,	१६	मायो	२५८,	८
माखिमन्त्र	३२२, २१ । ३२४, १२		माधव	३२१, १२	
मातङ्ग	६०, १ । ६५, १४ । १७४, १५		माधवक	४०, १६	
मातङ्गवेदी	४६, २२		माधवो	१३१, १८ । १५२, १६ ।	
मातङ्गो	६५, १४ । ८६, ११			३२१, १३ ; १४	
मातङ्गभेद	३४३, १		माधुरी	२७८, ११	
मातङ्गपुत्रक	५५, ४		मान	६, ८ । ११८, १६ । १३०, १८ ।	
मातामङ्गकुल	३२८, १५			१८८, ८ । २५८, ८ । २८७, १७ ।	
मानुज	२४, ७ । २०५, १८ ।			२८८, ८ । ३०४, १५ । ३३१, १ ।	
	३०८, १५			३३५, ३	
मानुजद्रुम	१८२, ५ । २७३, ७		मानकटं	१३०, १६	
मानुजानो	२०५, १८		मानपादवराटक	१८२, १०	
मानुजाष्टि	२०५, १८		मानप्रभेद	८४, ४	
मानुलिक	६७, १७		मानप्रभेदक	२५२, १४	
मानुलुक्	६७, १७		मानभेद	४, ८ । ७, १७ । ८६, ८ ।	
मानुलुक्को	७८, १४			१०६, २ । ११२, ६ । १६८, ३ ।	
माट	७, १० । २४, ६ । १३०,			२४६, ८ । ३३०, ७ । ३४१, १४	
	१६ ; १७ । १८३, १६ । २१५, ७ ।		मानव	३२१, १५ ; १६	
	२४२, १ । २५६, १		मानवतो	१८७, ८	
माटका	२४, ६ । १८७, ७		मानविशेष	४, १४ । ४, १७ ।	
माटकाभेद	२६७, १०			३२७, ४०	
माटप्रभेद	१५१, ३		मानसंयुक्त	१५०, ६	
माटभाट	३०८, १६		मानस	२४६, ११ । ३४१, १८	
माटभिद्	२८६, ४		मानसौकल	३०, ११ । ६४, ४	
माटभेद	२२१, ७		मानसोम	१८८, ८	
माटयात्रा	४४, १७		मानान्त	८६, १३	
माटवंश	३२८, १५		मानार्थक	८७, १६	
माटवयस्या	२३५, १८		मानिनी	१८७, ८	
मात्रा	२५८, ८		मानुर्वाह्य	५७, १३	
मात्सर्यं	६१, १५ । २७८, ८ ।		मान्य	१३४, ७ । २४४, ६	
	३४१, ४		मापति	१५०, ६	
माचुर	२७८, ११		मापित	१५०, ६	

शब्दः	पं.
मामक	२७, ७
माघ	२३८, १०
माघा	८७, ७ । २३८, १० । २५४, ६
माघाद्य	५०, ८
माघावज्जलक	१७, १२
माघय	२७८, १७ : १५
माघुरवाच्	७, ३
माघ	२५८, ११
माघक	१७, १५
माघय	२५८, १२
माघतययो	२६८, ८
माघि	२५८, १२
माघिष	३३०, १८ । ३३३, ४ : ५
माघिषा	३३३, ४
मागी	२५८, ११
मागीच	७३, ५
मागीचो	७३, ६
माघय	१००, ८
माघत	६२, १७ । ६३, ७
माघतयय	३०८, १२
माघल	३०८, १७
माग्व	८०, ११ । ३२१, १६
मागं	६१, ३ : ७ । ८६, १० । १००, ८ । १२६, ५ । १३५, २ । १७८, २
मागंका	२५, २ । ५८, ७ । ११७, ११
मागंदूषक	५०, १
मागंधेनु	२०५, २०
मागंकाय	३७६, १७
मागंधोर्ष	३३७, १३
मागंधुकारिणी	१०८, १७

शब्दः	पं.
मार्गिन्	६१, ७
मार्जन	१८७, ६
मार्जार्	१६, १२ । १७७, ७ । २१३, १ । २७८, १३
मार्जार्कविका	५२, १८
मार्जार्कत	२७८, ८
मार्जार्थीय	२७८, ८ : ८
मार्त	१३०, १८
मार्तय	१००, ८ । १७८, १६
मार्तव	३२१, १७
मार्दव	३८, १२ । ३२१, १७
मार्ध	३३०, १८
मार्धि	१८७, ६
माल	२८८, १७ : १५
मालक	२७, ११
मालती	१२६, २०
मालव	३२१, १५
माला	६, ७ । २७, ८ । २८८, १७
मालाकार	२८१, २०
मालाभेद	७१, ७
मालिक	२७, ८ । २८१, २०
मालिकयोचित्	१८७, ७
मालिनी	१८७, ७
मालु	२८८, १६
मालुधान	२०५, ८
मालुधानी	२०५, ८
मालूर	३३, ८ । ३७, ५ । २०८, ७ । २७५, १७ । ३१०, ८
माल्य	१३, १८ । २५, १७ । २३८, ८ । २८८, २०
माघ	३३१, १
माघपत्नी	७८, ७ । १२१, ३ । १६१, ६ । ३७७, ११

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
माल	६१. ३। १०२. ११।	मिलो	२००. १६
११६. १२। १८१. ८। १८६. १०।		मिहिका	२३. १५। २१२. १६
२२६. १५। २६१. १०।		मिहित	१५०. ७
३३०. १३। ३३५. ११		मिहित	२७८. १५
मालचतुष्टय	१०७. १८	मोन	२४. ४। ८६. १८। १५१. ५।
मालभेद	५५. १०। २३७. १७।	१८८. १०। २६८. ७। २८१. ५।	
	२५८. १	३०४. १८। ३१२. १८। ३२१. २०	
मालविशेष	८३. ११	मोनप्रभेद	६२. १०
मालान्त	३३०. १७	मोनभेद	७३. ८। ८१. २।
मालार्जक	३४५. १७	१८५. १८। २१२. ११। २६८. १८	
मालिक	२४. १०	मोनविशेष	८५. ५
माहान्य	६०. १३	मोनालो	३४६. १६
माहिक	२३. १६	मोनादि	२८७. १८
माहेन्द्रपुरग	३००. ६	मोनाम्नो	१२१. ३
माहेन्द्र	२८२. १	मुकुट	२००. २। २७६. ४
माहेन्द्रो	२८२. १	मुकुन्द	१७७. ६
मित	१३०. १८ ; २०। १३८. १८	मुकु	१७८. ८। २७७. १३
मिति	१३०. १८	मुकुल	३०३. २०
मितादयो	२८२. २	मुक्त	१३१. १। ३३८. ६
मित्र	५४. १५। १०४. १०।	मुक्तकण्ठक	१४५. ८
१३५. ७। १७५. ७। २५८. १२		मुक्तकान्तमन्त्रिन्	२८१. १
मित्रसम्बन्ध	२५८. १६	मुक्तकान्त	१४५. ८
मित्रग	१८७. १०। ३१६. ८	मुक्ता	१०६. २०
मिथ्याभिभाषण	१२०. १४	मुक्ताफल	३०३. १८। ३१३. १०
मिथ्यामति	१३०. ५	मुक्तामाला	४७. २
मिथ्यावाद	१७८. ५	मुक्ताविमुक्ति	२५५. ४
मिथ	१८१. ६	मुक्तामर	२६२. १३
मिश्रित	१४२. १६	मुक्ताम्कोट	४६. ८। १३४. ३
मिश्रबा	२७७. ८	मुक्ति	१३०. २०. ३४६. ४
मिथ	३३१. २	मुख	५४. १। ८७. ११। २३२. १२।
मिष्ट	१७७. १४	२४७. ४। २५८. १८	
मिथि	२५४. १०। ३३५. १४	मुखग	१८२. १७

शब्दः	वृ०	पं०	शब्दः	वृ०	पं०
मुखपूति		३३२, ७	२८८, ११ । ३०२, १२ । ३१६, १३ ;		
मुखप्यट		८१, २०	२० । ३३२, ८		
मुखर	५५, ७ । ५८, ३		मुनिभिद् १८५, १३ । २८५, १८ ।		
मुखरोग	१००, १०		२५०, ८ । २८२, १३ । ३२०, १८		
मुखाद्य	२५७, ८		मुनिभेद ८, ३ । ३८, १० । ७३, ८ ।		
मुखाद्यङ्ग	१८२, ५		८३, २ । ८८, १३ । १२७, १८ ।		
मुख्य	२८२, ११ । २३८, १२		१५७, १० । १७८, ११ । २०८, ८ ।		
मुख्यत्व	२१८, १६		२३८, १७ । २८८, ६ । २८८, १ ।		
मुख्यानुयायिन्	१८८, १८		३११, ८ । ३१८, १८ । ३८५, १२		
मुख्य	१८१, ७		मुनिभेषज	८१, ३	
मुखकुब्ज	१३८, २		मुनिविद्येय	३२८, ५	
मुखि	७१, १६		मुनिवृत्ति	७४, ७	
मुखकुन्द	१७८, २		मुनिसिंह	१७१, ४	
मुख	८८, ८		मुनीन्द्र	२७८, १	
मुखक	२४, १२		मुन्यन्तर	५८, ११ । २८६, २०	
मुखन	१८७, ११ । २६३, ३		मुमुक्षु	२८०, १	
मुखा	८८, ८ । १८१, १५		मुरजध्वनि	७, २०	
मुखित	८८, ८ । १५२, १२		मुरजादिक	१८८, २	
मुखो	१६३, ६		मुरा	२५८, १८	
मुखोरो	११६, ७ । २०८, १० ।		मुर्मुर्	२७८, १८	
	३३३, १५ । ३३८, १०		मुषित	१५०, ८	
मुत्	८५, ६		मुष्क	६, ८ । ८६, १	
मुद् ३२, ५ । १२८, ११ । १३१, २			मुष्कक	१०५, १८	
मुदिर	२७८, १७		मुष्कवृत्त	३८६, ८	
मुद्ग	८०, ११ । ६१, ५		मुष्टि	८६, ८	
मुद्रपथौ	७८, ८ । ३८१, १८		मुष्टिमेघवृत्तादि	८७, १०	
मुक्क	११२, २ । २६८, ७ ।		मुसल	५६, ८ । २६३, १२ ।	
	२७८, १६		३०८, १६ । ३०८, १८		
मुनि ८, १५ । ८३, ६ । ६०, १७ ।			मुसलायन	२१६, ८	
६५, १२ । ८०, ८ । १२५, १० ।			मुसली	८८, १० । ८८, २	
१८८, ८ । १७८, २ । १८८, ११ ।			मुसल	२५७, १६ । २७०, ५	
२२८, १६ । २८२, ६ । २६६, १८ ।			मुसक	६०, २ । ७८, ७ । ८ ।	
			१७२, ३ । १७६, ६ । ७ । २७३, १६		

शब्दः	इ०	च०
मुक्ता	६८, ७। १७८, ८। २३२, ७।	
	२५३, ३। २७५, १५। २८८, ८	
मुष्टिर	२७८, १७	
मुञ्जत्	३७१, १	
मूक	५५, ५। ५५, १	
मूठ	५७, ३। १०२, २। १५०, ७।	
	१८१, ७	
मूत	१३१, २	
मूत्र	१८७, ११। २५८, १७	
मूत्रित	१०२, १६	
मूर्ख	७, ३। २२, १७। ३०, १७।	
	३२, १५। ५७, ३। ८२, १।	
	८७, ११। ८३, १८। ८७, ८।	
	१६८, २। १७७, २। १८८, ७।	
	२०५, १३। २१८, ११। २७५, १३।	
	२७८, १७। ३२८, ३। ३३१, १	
मूर्च्छा	३२७, १७	
मूर्च्छा	३७१, १०	
मूर्च्छा	२२२, १३। २७३, १७	
मूर्च्छाल	१३१, ७	
मूर्च्छित	१५०, ७। ८	
मूर्त	२६, १। १३१, ३। ७	
मूर्ति	१३१, ३। २३३, १३	
मूर्तिभेद	१०६, १७	
मूर्तिमत्	१३१, ३	
मूर्च्छान्तरपण्य	२३, १२	
मूर्धन	२७०, १६	
मूर्धन्	२८८, १८	
मूर्धाभिषिक्त	१६६, १६	
मूर्धावलिप्त	१६६, १८	
मूर्वा	१२०, १७। १८१, १३।	
	२८६, ८। १२। ३१७, १।	
	३१८, १६।	

शब्दः	इ०	च०
मूर्धिका	१११, २। ३३८, १२	
मूर्धो	७०, ११। ८०, ७	
मूल	७१, ८। १११, ५। १८८, ६।	
	२८८, १६। १७। ३७७, ७	
मूलक	२७, १२। २७५, ८	
मूलवन्ध	३१७, ६	
मूलवन्धवृद्धि	२८५, १०	
मूलवन्धपचय	२१, ७	
मूलवन्ध	२३५, ७	
मूलोपान्त	२२, ८	
मूल्या	६८, ७। १०६, ६। १०७, १०।	
	१३०, १०। १८८, ५। २३८, १३	
मूषक	१३, २। ३२, ७। ५३, १०।	
	७०, १। २७८, ११। २६५, १८।	
	३१६, ६। ३३१, ७	
मूषकयोषित्	१८७, ८	
मूषक्यो	८८, १०	
मुषिक	८६, १२। १७१, १७	
मुषिका	२७२, ११	
मृग	७, १५। २१, १०। ६१, ५। ६।	
	१११, १। १७८, १७। १५१, ५।	
	२२७, १५। २७८, ७। २५८, ३।	
	२७०, १०। २८१, ३। ३०२, १०	
मृगजालिका	५०, १८	
मृगहृत्वा	७०, १३। १२१, ७	
मृगघर्तक	५०, १८	
मृगनाभि	७८, १। २८३, ११	
मृगनायक	८७, १७	
मृगवन्धनो	२८०, ३	
मृगभेद	२१२, ११। २६७, १०।	
	२७७, ७। २८३, १। २८०, ३।	
	३०२, १७। ३०३, ३	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
मृगमद		६१, ४	मृत्याचभेद		२४, ४
मृगयु	१८१, १३। २४४, १८		मृत्यु	११८, १८। १८८, १६।	
मृगगात्र		८०, १२		२००, २०। २३७, १३। २३८, १३।	
मृगजुब्ब		८८, ८		२४३, १४। २८६, २। ३०१, १।	
मृगविशेष	१०३, ११। ३०४, १।			३२६, २	
		३२६, १३	मृत्युचिह्न		८७, ८
मृगशिखर		२८२, २	मृत्युपला		३१४, ११
मृगशीर्ष		३३४, १३	मृत्युलोक		४६, १८
मृगादि		३२६, ४	मृत्युवचन		२०८, ४
मृगान्त	२६, १८। ४०, १।		मृत्ता		३३५, १४
	६३, २०। १८६, ११। २२०, ७।		मृत्तना		१८८, १२
	२७०, १२। २८७, ४। ३१८, ८		मृद	२८२, ४। ३३५, १४	
मृगारि		२७८, १	मृदङ्ग		६५, १५
मृगित		१५०, ८	मृदङ्गाग्रशकटी		२१, १६
मृगो	६१, ७। १५१, ८		मृदन्तर		७१, ४
मृगेन्द्र	२७३, ३। ३४१, १८		मृदु	१७४, ४। २४४, ११। २६२, १	
मृग्य		२३८, १२	मृदुल		३०४, ११
मृच्छा		७४, १६	मृदुत्व		३३१, १७
मृड		३२७, ८	मृद्भाजनान्तर		१८२, ११
मृडानो		८७, ५	मृदिका		३२१, १७
मृणाल	१२, ८। २०४, ३। ३०८, २०		मृदोका		२४, १३
मृणालिनी		२०५, १२	मृन्मयभित्ति		१६८, ८
मृत	१२८, १७। १३१, ४। १३३, ८।		मृन्मान		२१०, ६
	१४६, १७। १८। १५०, ७		मृषार्थ		१३७, १४
मृतकपित्थ		२३५, ८	मृषावाद		२७०, १०
मृतचित्ति		२३५, ८	मृष्टपर्ण		११२, ४
मृतशोषित्		२८०, १८	मृष्टाग्नि		४०, १७
मृतसंस्कार		२०१, ११	मृष्टेयक		४०, १७
मृतसम्बन्ध		१३०, १८	मेकलकन्धका		५२, १८
मृतकात		१५८, १	मेखला	१८८, २। २०७, ११।	
मृति	२४७, १। २५८, ११।			२८१, ४। ३०८, १	
	२८०, १३। ३४६, ४				

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
मेघ	६, ३। ३०, ६। ३८, १४।		मेघ	८०, ३। २५८, १५	
६८, ७। ८१, २। १४३, ६।			मेघजम्बुद्वीप	२०७, १५	
१७६, ६; ७। १८६, ८। २५१, २।			मेघपश्चिमभूधर	३०८, ११	
२७८, १७। २८७, १८। २८०, ८।			मेघक	२४, १६। २८, १२।	
			२८६, १८। २८८, १७। ३२२, १२		
मेघकष	२१६, ८		मेघल	८०, १६। १२६, १०	
मेघनाद	४८, १। १७८, ४		मेघा	२८८, १७	
मेघनिक्षान	१५५, १२		मेघानन्द	१७८, १७	
मेघपङ्क्ति	१०, ११		मेघ	२४२, ८। ३१६, ५। ३२८, ५।	
मेघपुष्प	२१४, ७			३३१, २	
मेघशब्द	२००, १६। २४३, १७		मेघग	६५, १५	
मेघक	२४, १३। १०४, ७। ३१०, ५		मेघजलोमन्	१०४, १०	
मेघ	१३१, ६		मेघादि	३२६, ७	
मेढि	१०२, २		मेघ	२४१, १०	
मेढ	७६, १४। १०८, ११।		मेघन	६१, १८। ६४, १३।	
	२४२, ८। २५८, १५			१८७, ११। २४३, २	
मेढरोग	३२८, ३		मेघ	२५८, १६	
मेद	१७४, ४		मेघो	२४०, ८	
मेदक	३०५, ५		मेघिल	२६८, १२	
मेदस्	२११, ६। २५५, २०		मेघुग	१८७, १२। १४। ३३१, ७	
मेदा	१८४, २। २७७, १०।		मेघनाथ	११८, ७	
	२८१, १५		मेघनाक	७८, १५	
मेदित	१५०, ८		मेघल	६०, १३। ६७, १। ११२, १४।	
मेदुर	२२८, ४। २७७, ८। २७८, २			१६। ११८, १८। १३०, २०।	
मेघा	१८१, ७			१३६, ५। २६२, ४। ३१८, ८।	
मेघान्वित	३२१, १८			३३८, ५। ३४६, ४	
मेघाविक	४०, १८		मेघान्वित	१५०, ११	
मेघाविन्	३२१, १८		मेघा	२७८, २	
मेघ	२३८, १४। २७४, १०। २८८, ८		मेघा	६८, ८	
मेगका	२४, १६		मेघ	७१, १५	
मेगा	१८८, १२		मेघक	२४, १८	
मेगाद	१७७, ७		मेघन	२०, ६। ७१, १६। १३०, २०	

शब्दः	पृ०	पं०
मोचनीष	२३८, १५	
मोचा	७१, १६ । ७७, १३	
मोचित	१३१, १ । १५०, ११	
मोच्य	२३८, १५	
मोटित	१५०, १२	
मोच्य	१०७, २	
मोद	१७७, ५	
मोदक	२७, १७	
मोदट	८०, ६ ; ७ । ३३८, १	
मोदटा	८०, ७	
मोद	३२, ५ । ६२, १२ । २०६, १८ । ३७१, १०	
मोदना	१८२, १२	
मोक्षिक	१३१, २ । ३१२, १०	
मोक्ष	११७, १७ । १८८, १३	
मोक्षी	२६, १७ । १०७, १३ । २३२, २ । ३१६, ६	
मोक्षि	२८८, १८	
मोक्षितिक	७०, १८	
मोक्षान	८६, ३ । १३०, १८ । १८६, ७	
मोक्षि	८६, ३	
मोक्ष	८७, १७	
मोक्षदेश	२८१, १	
मोक्षभेद	१७०, १३	
मोक्षस्थ	२७७, २०	
मोक्षित	१५०, १०	
य		
यक्षत्	१०, १७	
यक्ष	२०५, ११ । ३७६, ५	
यक्षराज	८०, १३	
यक्षान्	३३१, ११	

शब्दः	पृ०	पं०
यक्षिणीभेद	१००, ७	
यजन	१८७, १५ । २००, १५	
यजमान	२०१, १० । २२७, ३ । २७७, १७	
यज्य	५७, ३ । ६५, ७ । ७७, १२ । ८२, ३ । १८८, १२ । २६७, १३ । २८२, १३ । ३१८, १७ । ३२३, ३	
यक्षकर्मन्	२१६, ११	
यक्षकर्मान	२०१, १०	
यक्षकीलक	५०, २०	
यक्षदूषक	५०, २०	
यक्षपात्र	८६, २ । १७६, १३ । ३१६, १०	
यक्षपात्रभेद	७१७, ८	
यक्षपात्रविशेष	६, ६	
यक्षपुत्र	११७, १६	
यक्षभूमिद	२६५, १८	
यक्षभेद	३३८, ८	
यक्षवाट	८२, १	
यक्षशेष	१३६, ७	
यक्षसाधन	२१६, ७	
यक्षसूत्र	१६६, २०	
यक्षस्थान	८२, १	
यक्षाङ्ग	२२२, ६	
यक्षादिविधि	१११, १७	
यक्षार्थवाजिन्	२३८, १६	
यक्षिणतश्चाद्या	१८२, १७	
यक्षोपवीत	१६६, २०	
यजन्	२७, २० । ३१७, २०	
यत्	२३२, १ । २३७, ७	
यतः	१३१, ७	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
यति	२३, १० । ३०, १२ । ५०, ४ ।		यमलङ्कार	३३६, १३	
	१३१, ५ । २५२, ४		यमित	१५०, १२	
यतिन्	१३१, ५		यमुना	२२६, १४ । ३३६, १३	
यत्त	१३१, ६		ययु	२३८, १६	
यत्न	६०, १३ । ६३, ८ । १६८, ५ ।		यय	३७, ८ । ३०४, ८	
	१८८, १३ । २२२, ३ । २५२, ४		ययस्कार	२३७, १२	
यत्नवत्	१३१, ६		ययज	७६, ६	
यय	२५८, १७		ययन	१६७, १४	
यथा	१६६, १०		ययफल	३१३, १२	
यथातथ	१७१, १५		ययस	१०५, १६ । १५७, ७	
यथार्थ	१७१, १५		ययाग	२०६, १५ । ३०५, १६	
यथार्थवचस्	२३६, ४		ययाग	८, १३ । १०७, १८	
यथेष्ट	१४७, १		ययागज	१०५, १४	
यन्त	४५, ६ । १३१, ६ । १४८, ८		ययानिका	४१, १	
यन्त	८४, ३ । २५८, १७		ययानी	१८, १७	
यन्तकृष्णक	६४, ६		ययान	२५, २	
यभन	१६७, १४		ययान	३३५, १५	
यभनार्थक	२३८, १५		ययानक	३३७, १३	
यभ्य	२३८, १५		ययाम	६, १ । १८७, ७ । २४१, ६	
यम	३, ५ । ७६, ४ । ६७, १५ ।		ययि	८६, ५ । ३२३, १२	
	१४०, १८ । १६५, २ । १६७, १३ ।		ययिका	२७७, १०	
	२००, ६ । २२२, १ । २२४, ६ ।		ययिकान्त	१५, १	
	२२५, ६ । २३८, १३ । २६२, १० ।		ययिघ्न	२५, ३	
	२८३, ४ । २८६, ५ । २८६, २ ।		ययिघ्नार्थ	२५८, १७	
	२८८, ५ । ३२४, ३ । ३२७, ६		याग	६१, ८ । ८३, ७ । ८ ।	
यमक	२४, १६			१६७, १५ । ३१६, २० । ३१६, ३	
यमकिञ्चन	६७, ४		यागकारिन्	१६७, १५	
यमज	२४, १६ । ६४, १४ । २२५, ६		यागनिष्पत्ति	६४, १०	
यमन	१६७, १३		यागविशेष	२६१, १६	
यमपुगो	२०७, १०		याचक	२५, २ । ६१, २० ।	
यमल	३०६, २			१६८, २ । ३२३, ८	
यमलो	३०६, २		याचनक	४१, १८	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
वाचित	१३१, ४	१३६, १०	वानान्तर	२८८, ४	
	१४८, ६	१४८, १८	वापन	२५८, १८	
		१५२, २	वापनीय	२३८, १७	
वाचितक		४१, २	वापित	१४१, ८	१५०, १३
वाच्यता	६१, ७	८३, १२	वाप्य	२३८, १७	
	२४३, १३	३३८, १	याम	२२५, ८	
वाच्यता		४१, २	यामि	२२५, ८	
याजक	२४, २०	२५, १	यामिनी	१५२, ६	२२६, १४
याजकद्विष		७३, ५		२५८, ३	२८१, ५
याजन		१८७, १५	यामिनीमुख		५८, ६
याजित		१५०, १३	याम्य	२३८, १७	
याज्ञिक		२४, २०	याम्यदिग्दन्तिषोषा		१७५, २
यात		१३१, ७	याम्या	२३८, १८	
यातना	१०, ७	११०, ८	यायजूक		४१, १
यातयाम		२३१, ८	यावक	२५, २	३३२, ६
यातु		१३१, ८	याष्टीक		२५, ३
यातुधान		३३७, १८	यास		३३५, १५
यातुमात्र		३३२, १२	यासपुष्प		३३५, १५
यात्र		१३२, ७	युक्त	२५, ५	८७, १
यात्रा		२५८, १८			२२७, ६
यात्रागिवर्तन		१८१, २			२३८, १०
यात्रामङ्गल		१७२, १	युक्ति	६१, ११	१३१, ८
यात्रामात्र		२५६, १६	युग	२५, ३	६१, ८
यात्रार्थ		१४८, १८		२७१, ७	२७२, १२
यात्रोत्सव		२५८, १८			२८६, १
यादव		३२१, १८	युगम्बर		२६८, १४
यादवभिद्		३१८, ७	युगपत्र		३०४, ३
यादवयोषित्		३२१, १३	युगपत्रक		५१, १
यादव्	१७४, ६	२७८, १	युगल		४४, २
यादलापति		१६६, १८			३०८, २
यान	१८८, १४	१८०, ७	युगलन्धि		२४०, ८
यानपात्र	४१, १८	१८८, ११	युग्म	४४, ४	६१, १०
					३१६, ८
			युष्म		७५, २
			युज्जान		१८७, १७
			युत		१३१, ८

शब्दः	पं.	पं.
सुतक	२५, ३	
सुषो	१५२, १६	
सुख	२८, १७। १६५, ५। २०२, १५।	
	२८०, ४। ३१८, ३। ३०२, १०	
सुखभेद	३०८, १०	
सुखराशि	३०, ८	
सुखसाधनचर्मन्	१३, ६	
सुखादिसाधन	२५८, १८	
सुखाद्यैगजपर्याय	२६१, २	
सुध	२६२, १३। २८२, १३	
सुषिष्ठिर	८०, ६। २३५, १६	
सुध	२२५, ८	
सुवतिसंज्ञति	४१, २	
सुवतो	१८४, ४। २७५, १८	
सुवन्	८०, १२। ८४, ७। १११, १३।	
	१७०, १६। १८४, ४	
सुवराज	५०, १४। २६८, ६	
सृका	२८८, १२	
सृय	१६८, ८	
सृयिका	१३, १५। २५, ४।	
	८४, ४। २०६, १७	
सृयिन्	१६८, ८	
सृषो	५१, १५। १८३, १७	
सृप	५०, २०	
सृपकटक	५१, १	
सृपशकज	२६, २०	
सृपावयव	२६१, १८	
सृष	२५८, २०	
सृष	१३१, २०। ३२५, ७	
सृम	६१, ११। ६५, ६। १८२, ८।	
	१२। १८७, १८। २१०, १२	
सृमकट	१३१, १०	

शब्दः	पं.	पं.
सृमप्रभेद	८६, १६	
सृमभिद्	७०, ३। ११२, ८।	
	१५२, १७	
सृमभेद	१५८, १३। १६४, ३।	
	१८१, ८। २००, १४। २२०, १८।	
	२२४, १६। २३०, १०। २५१, ८।	
	३३६, ११	
सृमनिषेध	१८१, १८। २१८, ४।	
	२१८, ८। २७५, २०	
सृमान्तर	२६, ५। १२८, ११।	
	२४०, १२। २५८, १३। ३००, १८।	
	३०१, १। ३१८, १०	
सृमार्च	२३८, १	
सृमिचक्र	२८६, १८	
सृमिन्	१७०, १८	
सृमिमोभिद्	१८३, १८	
सृमिमोभेद	१०, १०	
सृमिबन्धभेद	२२०, २०	
सृमोन्मादितकृष्णर	७, ६	
सृम्य	१८६, १७। २३२, ८। २३३, ६।	
	२३८, १। २३८, १। २५७, १	
सृम्यता	२३६, ६	
सृमज	१८७, १७। २०५, २०	
सृमजगन्धा	१८५, १५	
सृम	२७७, १	
सृमि	१४७, ८। १८८, १४।	
	२०५, १	
सृम	१५७, २। १७६, १८।	
	२०८, १७। २२५, १२	
सृमानवच्छात	२८३, ८	
सृमिद्	१३१, ८। १५०, १४।	
	१७२, १०	

ग्रन्थः	पृ०	पं०
योषिता	१५०, १४	२६३, १०
योषिद्वेद		१८८, ११
यौतक		२५, ५
यौवनक		४१, ३
यौवनकण्टक		४१, १२

र

र		२५०, १
रंज		३४१, ११
रक्त	७७, १६	१०१, ११
	१५१, ४ ; ६	२२५, ११
	२४४, २०	२५०, १४
		२७८, ३
रक्तक		२६, ८
रक्तकम्हाग		१८८, ७
रक्तकुमुद		१७८, १०
रक्तगोशोर्ष		१५१, १६
रक्तचन्दन	६४, १८	२०४, २
रक्तचूर्णक		२८३, ८
रक्तचेलिका		२८३, ८
रक्तपञ्चन		१७८, १०
रक्तपद्म		१७५, १५
रक्तपा		२१३, ६
रक्तपाद		१७८, ६
रक्तपादद		१७८, १५
रक्तप्रियङ्गु		२८, ८
रक्तरेणु		१२१, ५
रक्तवस्त्र		२६, ८
रक्तशालन		२०८, ५
रक्तशिय		२८१, १८
रक्तसन्धक		३०, १२
रक्ताक्ष		३४६, १७
रक्ताशु		२६, ८

ग्रन्थः	पृ०	पं०
रक्ताक्षी		६५, १६
रक्तामक		२८३, ८
रक्तिका	४, १	२६, ८
रक्तैरुद्ध		२६०, २
रक्तोत्पल		३१३, १३
रक्तःपुग		५, ८
रक्तक		१२६, ८
रक्तग	११४, १२ ; १५	११६, ४
	१२५, ४	१२६, ८
	१६७, ६	१८८, २
		१८०, १
		२०१, १३
		३४६, ७
रक्तगोय		२३५, ७
		३४६, ८
रक्तम		८६, १०
		२८२, ५
		२८३, १४
		३१०, ६
रक्ता		३४६, ७
रक्तित	१०५, १०	१२६, ८
	१२७, ८	१५०, १६
		१६१, १०
रक्तित		११६, ४
		१२८, ७
रक्तोभिद	११५, ४	३०८, १७
रक्तोभेद		२८१, १०
रक्तोविशेष		१८३, ८
रक्त्यमाग		११८, ८
रक्तुवृषज		३२१, २०
रक्तुसुत		७५, १०
रक्त	६०, ४	६१, १४
		६२, २
		८०, १
		२१०, १०
रक्तभूमि		२४३, १२
रक्तमाता		१६३, १८
रक्तसंयुक्त		१५०, १८
रक्ताजीव	३७, १०	४७, ११
		२८७, १६
रक्ताजीविन्		५२, २०

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
ब्रह्मावतारक	५२, २०		ब्रह्मा	४२, ७। ८८, १०।	
रचना	२४, १२			२८८, ४। ३२२, ८	
रचित	१५०, १७। २२८, १२		रत	११२, ७। १३१, १०। १४	
रजक	२६, ६। १८५, ३			२६८, १२	
रजत	१५०, १५। १६०, २०		रतध्वनि	१६१, ३	
	२३८, ६। ३००, १८		रतनागोच	७४, १३	
रजनो	८८, ४। २५३, १०। २६४, १७		रतर्जिक	४१, ३	
रजनोचर	२६५, २। २८३, १४		रतश्चिह्नक	६८, ६	
रजनोपति	७७, ७		रति	२८, १२। ६७, ५। १३१, १३	
रजनोमुख	५८, ६		रतिकुजित	१५०, २	
रजनोयुग	१३, १७		रतिपति	१६३, २०। ३२४, ५	
रजनोश	१६७, ५		रतु	१३१, १४	
रजस्	७७, ५। १७४, १८		रत्न	१८८, १६। २४८, ७।	
रजस्वला	३१३, १४			३०२, ६। ३३६, ५	
रजस्वला	३१३, १४		रत्नकृपा	२१, १४	
रज्जु	४१, २०। ७७, ६। १०४, १५।		रत्नभेद	१५४, ८। १७७, ६	
	१८८, २। २७१, १		रत्नकला	२२८, १८	
रज्जुभेद	२५८, २०		रत्नमानु	३८३, १३	
रज्जुन	१८८, २		रत्नस्थान	२६५, ५	
रज्जित	१५०, १८। २८४, १		रत्नि	१८८, १७	
रगा	७, १। ५३, १। ७६, १।		रत्नो	२७३, २	
	१०७, ३। १२१, ८। १३७, १६।		रत्नादि	३१८, १	
	१४०, १७। १८१, १०। १८५, ८।		रथ	४४, ४। ६१, ८। ७६, १६।	
	१८६, १५। २०२, १७। २१६, २			१११, १०। १२०, ५। १६८, १०।	
	३३३, १६। ३४३, ४			२०१, १२। २३६, ६। २५६, १३।	
रक्षाक्षिति	२५, २०। ६१, १४			३७०, १७। ३८५, १३	
रक्षागत	१७१, ६		रथकाश	२८२, ३	
रक्षागणक	५१, १		रथकोल	१७०, ६	
रक्षस्तृण	३०६, १		रथकुटुम्बिक	५३, १	
रक्षारम्भ	१७२, २		रथगर्भक	५१, २	
रक्षित	१५०, १७		रथगति	१६३, २०। १७०, १४	
रक्षोद्यम	१८६, ४। ३४०, ८		रथपञ्चक	६५, १७	

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
रघु	४६, ८	रघु	११४, १३
रघुभाग	३४५, ८	रघि	५२, ७। ६०, १३। ६४, ४।
रघुभेद	८०, १३		१६८, ७। १७८, १३। २१२, १२।
रघुवोट	८०, १३। २४८, ५		२२५, १। २३७, १५। २४२, २।
रघुसादिन्	१६८, ११		२६०, १७। ३३४, १। ३४४, ५
रघाङ्ग	६५, १७	रविवाजिन्	२७८, १८
रघारोह	१७४, १५	रविसङ्गान्भिभेद	१७८, ८
रघिन्	१६८, ११	रविस्त्री	८२, ५
रघौच	२३८, ४	रघना	२८, १६। १८८, १
रघ्य	२४८, ५	रघ्नि	१०५, २। १२७, २०। २२४, ७।
रघ्या	५५, ११। २४८, ४		२२५, १०। २५१, १८। ३३१, १३
रघ	१७४, ६। १८४, १४	रस	२८, ७। ३८, १८। १०८, १६।
रन्तिदेव	३२४, ८		११५, ४। १२७, १०। १३३, १५।
रक्त	१३१, १६		२४५, ७। २७७, ११। ३१६, ८।
रन्ध्र	२४३, १५। २५४, ११।		३३५, १६
	२५८, १। २६४, ३	रसक	२६, १०
रन्ध्रग	६५, १८	रसग	१८७, १८
रन्ध्रान्वित	२८२, ८। ३३७, १८	रसना	२५, ७। ४४, १०। १८८, १।
रभस	३३७, १८		२६६, २०। ३००, २। ३०८, १।
रभ	२२५, ११		३३५, १८
रभगा	११४, १४। ३०८, ८	रसनेत्रिका	५०, ३
रभगी	११४, १४	रसभेद	१७, १८। ११४, ५।
रभा	१२३, ७। २२५, ११		२४२, १२
रभापति	३३८, ५	रसमात्र	८३, १३
रम्भा	२१८, ४। २६०, ८। ३१२, १४	रसवत्	२६, ६
रम्भाज	७८, ७	रसवाद	१७८, ६
रम्भाहस्त	३०३, ३	रसविशेष	२६०, ७
रम्भ	२१३, १०। २१४, ६। २७६, ५	रसमूल्य	३३६, १५
रम्भा	२३८, ३	रससिद्धिवाचि	३३८, १५
रभ	२३८, ७	रसा	३३५, १८
रक्तक	२५, १०	रसास्त्रम	२१, १५। १८०, २।
रव	१०४, २		२३६, ५। २४२, १८

ग्रन्थः	पृ०	प०	ग्रन्थः	पृ०	प०
रसादि	१२८, ३		१३१, १३। २७६, १। ३००, ८।		
रसान्तर	८, ८। १११, २०। २५८, २		३३५, १६		
रसायन	२०६, १		रागचूर्ण	१२१, ६	
रसारोह	३४४, १२		रागप्रवृत्त	२३४, १३	
रसान	२५, ७। २४७, ४। ३०८, ३		रागप्रभेद	२७०, २	
रसाना	२६, ७। १२१, १६		रागभेद	२२०, ६। २२८, ६।	
रसिक	२५, ६। १६४, १८			३१८, १६	
रसित	१५०, १८		रागसङ्ग	१८८, २	
रसेन्द्र	१०, १		रागवस्तु	४१०, ३	
रसोग	१७८, ७		रागसूत्र	२८२, ४	
रसोगक	८२, १। १८३, ४		राघव	२२५, १२। ३२१, २०	
रसःकल्याण	१५४, १८		राजक	२५, १२	
रसत्	८६, ६। १०१, १२। १५३, १।		राजकन्या	५०, १३	
१८६, १२। २३४, १८। २४५, १।			राजकर्कटी	६३, १८	
	३४१, ११		राजकुल	४८, १५। ३४६, १	
रसस्य	३१६, ८		राजगज	२४, १	
रसस्या	२४५, १		राजजम्बू	२१७, १०	
रसस्यार्थ	१४१, १८		राजतिमिश्र	४२८, ११	
रसित	१५०, १६		राजदत्तोर्वी	२००, १२	
राका	२२८, १३		राजदेय	२८८, ४	
राक्षस	५५, ५। ७३, ५। १३१, ८।		राजधानी	८, ६	
१४०, ८। १७५, १२। २०५, ११।			राजन	४८, १६। ७७, ७। १५३, २	
२१३, ६। २१८, ६। २६६, १६।			१६८, ८। २१६, २। २४४, ३।		
२८८, १४। १५। ३०६, १४।			२५६, १६। २८८, २। २८८, ११		
३३४, १०। ३३७, १८			राजन्यक	४१, ४	
राक्षसभिद्	१४७, १८		राजपटोन्नक	१६०, १४	
राक्षसान्तर	५५, ६। ११६, १६।		राजप्रभेद	२८८, ८	
२६४, १०। २६७, १८। ३३२, २।			राजवदर	२८४, ८	
३३४, १४			राजभिद्	२८२, १५	
राक्षसी	२५४, १२। ३३७, २०		राजभेद	११, १२। ४३, ६।	
राक्षसीभिद्	२३०, ७		१४४, १५। २८८, ५। ३१८, १६।		
राग	६१, १४। १५। ११८, १८।		३२१, १८		

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
राजमात्र	२८८, ८		रात	१३१, १५	
राजमात्र	३२०, १०		रात्रक	२५, ११	
राजयक्ष्मन्	२७५, ७		रात्रि	१२८, १४ । १६१, १५ ।	
राजयोग्य	३३३, ३			१८८, ४ । २११, १३ । २३८, ३ ।	
राजयोषित्	१८६, १६ ; २०			२५८, ३ । २८०, ५ । ३३०, २ ; २५	
राजरक्षित्	१७१, ७		रात्रिचर	२८२, ५	
राजरज	८०, १४		रात्रिचर	०८, ५२	
राजर्षि	२३४, १२		रात्रिमात्रक	१७०, १०	
राजर्षिभेद	४७, १३ । १८६, १६		रात्रिशेष	३३०, ३	
राजशङ्खन्	१७५, ८		रात्रिसम्बद्ध	२८१, १८	
राजविशेष	३३६, ५		राड	१८१, १०	
राजवेधमन्	१८४, ८ । २८५, ४		राडान्त	१५०, १८	
राजदृष्ट	३४७, ७		राध	४०, १६ । ३२१, १२	
राजशापरमत्थ	४८, २०		राधन	१८८, ५	
राजसङ्घ	२५, १२ । ४१, ५		राधगङ्गा	४१, ५	
राजसङ्घन्	२४७, ८		राधनद्वय	३०७, ४ ; ६	
राजसर्षप	२५, १३		राधना	१८८, ५	
राजसूत	३३८, १४ । ३३८, १६		राधा	१८१, ८	
राजहस्तिन्	१६४, १		राम	२२५, १३	
राजाधिपात्मक	२३८, ७		रामकर्पूर	२५६, ७	
राजादन	२०६, ३		रामज	३१८, २	
राजादिशासनान्तर	८५, १५		रामठ	१८५, १६	
राजान्तर	३२२, ३		रामठा	११४, १६	
राजार्ष	३४३, ३		रामानुज	१४८, ८	
रात्रि	७७, ८		रामभार्ग	१६, १७	
रात्रिक	८३, १२		रामभ्रातृ	११५, ८	
रात्रिका	२५, १३ । ५४, ५ । ६५, ८ ।		रामसुत	३२५, ७	
	१८५, ८ । २५५, ८ । ३१८, १८		रामाश्रय	८१, १८	
राजीव	३२१, १८ ; २०		रामिज	३०८, ४	
राशी	८२, २		राव	८३, १५	
राज्य	१४८, २० । २३८, ७		रावण	५७, ६ । ११४, १६	
राड	१०२, ३		रावणमन्त्रिन्	५, १८	

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
रावणसुत	१६०, १		गिण्ड	२६०, १२	३१८, १३
राशि ८४, ३। २६४, १७। २८८, १।			गिण्डपक्ष		१२२, ११
	३२६, ७		गिण्ड	८७, ७	१४०, १
राशिप्रभेद	४, ७		गिण्डि		८६, ८
राशिभेद ८७, १८। १८७, १४।			रो		२५०, २
१८७, १०। २६८, १५। २७८, १।			रोडक		२५, १४
	३४१, १८		रोडा		७६, ११
राशिविशेष	३, ११		रोमा		१०७, ४
राशि	२८, ८		रोति		१३१, १६
राश्यन्तर ३३, १८। १८८, १०।			रोतिका		२१, १४
	३४१, २ : ५		रोतिभिन्		२२१, ३
राश्यर्ध	२६२, १६		र		२५०, २
राश्युदय	१८८, १		रक्ता	१४, ८	२२५, १५
राष्ट्र २५४, १५। २५८, २।			रक्षा	१५१, ३	३३२, १४
राष्ट्री	२५८, १		रग्ना		१०७, ४
रास ३३६, १। ३३८, १४			रग्निम्	८६, ४	२२३, ११
रासभ	२२०, १०		रग्निद	१०१, २। ११६, १७।	
रासभस्त्री	२२६, ३			२०१, ७। २२०, १२	२५४, १३।
रासेन	३३८, १४				२८८, ८
राजा १८८, १८। १८८, १।			रात्रिशेषक	६, ८	२२२, ४
२५७, १६। ३०६, ६। ३३४, ८।			रात्रक	२५, १५। १६। १४०, ४	
	३४३, ८		रात्रि	७१, १७। ३१६, ३	
राज ८, १। ३१, १८। ५८, ४।			रात्रिक		२५, १८
	१८३, ८		रात्रिभाजिन्		१५१, ८
राज्यस्तसूर्य	१६०, ११		रात्रि	२७८, ४। ३०८, ३	
राज्यस्तोन्	१६०, ११		रात्र १०६, १। २८०, ८	३०५, ३०।	
राज्यास	६७, ७			३२६, १४। ३४१, १०	
राज्यविष्ट	८२, १		रात्रा	७७, ८। ८६, १३	
गिण्ड	१३१, १६		रात्राविधि		८८, १५
रिपुण	११४, १७		रात्रिका		२५, २०
रिक्त	६१, १७		रात्र १२५, ५। १३१, १७। १५२, १५		
रिक्तग	६१, १७। ११४, १७		रात्रित		१५०, २०

शब्दः	पं.	पं.
वदित	१४०, ३। १५०, २०	
वद्व	१५४, ५। १५६, ४। १६२, १५	
वद्वान्न	६५, १६	
वद्व	७७, १५। २५१, ११।	
	२५६, ४। ३२५, ४	
वद्वधन्वन्	२१, ६	
वद्ववाद्यवीणा	२७०, ८	
वद्वान्न	३४५, १	
वद्वोद्भव	२५६, ६	
वद्विर	७८, ३। २६४, ८। २७८, ४।	
	३०३, १७	
वद्वुक	१११, १३	
वद्वमा	२२५, १५; १६	
वद्व	२५६, ३	
वद्वान्तो	१५१, २	
वद्वान्न	११४, १८	
वद्व	७०, ४	
वद्वान्वित	१४०, २०	
वद्वित	१५१, १	
वद्वठ	१०२, ४	
वद्वप	६४, १५। १०७, ८। १३८, ६।	
	२११, ३। २६६, ५	
वद्वपक	३, ४। २६, १। २०५, १	
वद्वपकभेद	६७, ६	
वद्वपकान्नभेद	२२०, २०	
वद्वपकान्तर	१६६, १२	
वद्वपकाव्यज्ञाति	१७३, १३	
वद्वपक	११४, १८	
वद्वपादि	१०४, १३	
वद्वपार्थक	६०, १४	
वद्वप्य	३७, १८। १३४, ७। २३६, ५।	
	६। २५५, ५। २६६, १२	

शब्दः	पं.	पं.
वद्व्याध्यक्ष	२०, ८	
वद्ववित	१५१, १	
वद्वेखा	२५, १३। ७७, ८। २५४, ३	
वद्वेखाभिद्	२६२, १६	
वद्वेखात्रयान्वितभाष	३७, ६	
वद्वेचक	२६, ३	
वद्वेचनी	१६८, ६	
वद्वेय	७७, ६। १०७, ४। २५६, १८	
वद्वेयका	२६, २। ११०, ४। ३०२, १३	
वद्वेतस	१३१, १८। १७३, १६।	
	२२२, १४। २४६, ६। २५६, ४।	
	२६१, ११	
वद्वेय	२५६, ४	
वद्वेय	२११, ६	
वद्वेय	२१६, ६	
वद्वेयिज्ञात	१२७, ७	
वद्वेयती	१५१, ३। २३१, १३	
वद्वेयतीभ	२५६, ११	
वद्वेयतीरमय	३०६, ७	
वद्वेय	३१८, १	
वद्वेय	११४, १६	
वद्वेयवृक्ष	२६३, १४	
वद्वेय	२५०, १	
वद्वेयकेय	२२५, १३	
वद्वेयतक	४१, ६	
वद्वेय	५, ६	
वद्वेयित	१५१, ८	
वद्वेय	७, १४; २०। १७, २०।	
	२०, २। ६०, ११। ६१, १७।	
	७७, ८। ६३, ६। १३७, ७।	
	१७२, ६। १८१, १३। २३३, ६।	
	३००, २०। ३०८, १७।	
	३२६, ११। ३३२, ५	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
रोगप्रभेद	३३७.	१३	रोपित	१५१.	६
रोगभिद्	२८६.	१६	रोम	२२५.	१६
रोगभेद	८. १२। १०. १४। २३. २।		रोमसंयुत	१५१.	८
	१८। २८. २। ६७. ८। १८६. ७।		रोमहर्षण	१२३. १२	
	२७७. ११। २८०. १२। २८६. ५।		रोमाक्ष	८. ११। २१. १३।	
	३०३. ८। ३२५. ५। ३३७. १५			१२३. १२	
रोगविज्ञान	६३. २०		रोमाक्षित	८७. २	
रोगविशेष	८४. १। ३३०. १		रोमाक्षी	१०. १२	
रोगान्तर	१६३. १८। २७१. ४		रोमावली	२१. १७	
रोगित	१५३. ३		रोमित	१५१. ८	
रोगिन्	८७. ११। १७४. २		रोमोद्गम	२२. २	
रोचन	१८८. ८		रोलित	१५१. ७	
रोचना	१०१. ३। १७७. १४।		रोषण	११४. २०. १२६. ६	
	१८८. ७। २३८. १४। २४४. १८।		रोष	३४१. १२	
	२८३. ८। ३४३. ६		रोषिण	११५. ३	
रोचनिका	१८८. ३		रोषिणी	११५. २। १६१. १२।	
रोचनी	१८८. ६। २२८. १६।			२८६. ११	
	२५३. १०		रोषित्	१५१. ८	
रोषित	१५१. ८		रोषित	२३. ५। १५१. ४। ६	
रोषिष्ठा	११५. १		रोषितक	४१. ६	
रोड	८८. ११		रोषितकतव	५२. १२	
रोदन	८३. १५। १७५. ७।		रोषितकप्रम	१५१. ५	
	१८२. १। १८८. ८		रोषितान्न	३२४. ८	
रोध	१८३. १२		रौक्ष	३४६. ६	
रोधन	१८४. ६		रौद्र	२५८. ६	
रोधस्	२१. ४। ६३. ८। २१७. ३।		रौद्री	२५८. ७	
	२५५. ८		रौप्य	११२. १	
रोधित	१५१. ७		रौमक	२७. ७	
रोध्र	३२६. १२		रौगव	३२२. १	
रोप	२११. ६		रौहिणेय	२४८. १०। २८८. १७	
रोपक	२०१. ८। २११. ६		रौहिण	३३३. ६	

अक्षः	व०	पं०	अक्षः	व०	पं०
ल			लङ्घित	१५१, १२	
ल	२८५, ३		लङ्घ	७५, ३	
लङ्घ	१६०, १७। २७८, १५		लङ्घा	७५, ४। ७७, ६। २११, १३।	
लङ्घ	३४६, ७			२५०, ३	
लङ्घक	२६, ४		लङ्घावत्	१०८, ७	
लङ्घगान्त	३१७, ११। ३३१, १५		लङ्घासम्पन्न	१३५, ८	
लङ्घगोय	२३६, ६		लङ्घित	१५१, ११। १८६, १	
लङ्घगोपेत	१५५, ५		लङ्घा	७७, ६	
लङ्घित	१५१, १२		लङ्घिका	२६, ७	
लङ्घन्	३, ४। १४५, ५		लङ्घा	८६, ६	
लङ्घी	८०, १६। २०८, १४।		लङ्घा	३१८, ३	
	२१५, १७। २४६, ६। २५०, ५।		लङ्घा	७७, २। ८३, १२। १३१, १६।	
	२६२, १५। २६६, १६। ३००, २।			१४१, १०। १६१, १५। १६०, १३।	
	३०२, १; ११। ३०५, २			२२७, २	
लङ्घीपति	१६४, २		लङ्घार्क	२६, ६	
लङ्घीपुत्र	२६२, ७		लङ्घाङ्क	२१७, ६	
लङ्घायना	६३, १०		लङ्घान्तर	१७४, ७। २०५, १८।	
लङ्घ	२३६, ६। २४३, ६। २४४, ३।			२६६, २०	
	३२८, १५		लङ्घाभेद	३८, १४। ४२, ३। १५१, ६।	
लङ्घ	६७, १२। १०४, ६			२६७, १०। २८०, ६। २८६, ११।	
लङ्घ	१८६, १। २६२, १६			३४६, ११	
लङ्घक	२६, ८		लङ्घिका	२६, ६	
लङ्घकच	८४, १८		लङ्घोद्गम	३४३, १३	
लङ्घमात्र	१६६, १७। २०२, ८		लङ्घा	१३२, १	
लङ्घिष्ठ	६४, १२। ६६, ६। २६४, १५		लङ्घित	१५१, ११। २८०, ४	
लङ्घुद्धा	१७०, ३		लङ्घ	१२६, ४; ७। १८१, ११।	
लङ्घयाम	१३, ५			१८६, ७	
लङ्घकृत	१६२, ७		लङ्घक	२६, ११	
लङ्घी	३१८, ४		लङ्घरक्षण	२२७, ८	
लङ्घा	५, ६; १०		लङ्घवर्ग	१८१, २	
लङ्घ	६१, १८। २५४, १६		लङ्घव्य	२३६, १०	
लङ्घन	८१, ३। १६८, १०		लङ्घ	२३६, १०	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
लम्पट	२६, ७		लवणाकर्ण	२६, १०	
लम्पाक	२६, ७		लवणासाधन	२५५, १५	
लम्बक	२६, ४		लवली	२४६, १६	
लम्बनाल	३१३, १६		लवलीफल	१६३, ११ । २१३, १०	
लम्बमान	२६, ४		लवलोदन	१६७, ५	
लम्बिका	२६, ५ । ४८, ८		लवित्र	२७६, ४	
लम्बित	१५१, १३ । १६४, १०		लमुन	४६, १० । ८७, ६ । १८५, १२	
लम्बोदर	२६२, ६		लमक	२६, ६	
लम्भ	१३२, १५		लसम्मुख	५७, १४	
लम्भित	१५१, १३		लस्तक	२६, ५	
लय	२४६, ८		ला	२६५, ३	
ललना	१६८, ११		लाक्षागिक	४१, १०	
ललन्तिका	४१, ७		लाक्षा	१६८, ४ । २२३, ६ ।	
ललाट	८५, १६ । २६६, १० । ३१२, ८			३३४, १० । ३४६, ७	
ललाटभुषा	८५, १३		लाक्षाप्रसादन	८५, १३	
ललाटास्थि	५४, ७		लाक्षागन्त	१६२, १४	
ललाटिका	४१, ७		लाक्षागम	२२८, ६	
ललाम	२२६, १४ । १५		लाङ्गल	३०४, ८	
ललामक	४१, ८		लाङ्गलपद्धति	१३४, १२	
ललित	१५१, १०		लाङ्गलिकी	४१, ११ । ५४, १२ ।	
लव	२१८, २			५६, ६	
लवङ्ग	२४६, १८		लाङ्गलिन	३०६, ७	
लवङ्गकुसुम	२८२, १०		लाङ्गली	२५२, १२ । ३०६, ५	
लवणा	६, ६ । २५, १५ । ७६, १४ ।		लाङ्गल	७४, १४ । ३०६, ४	
	८५, १२ । ८६, १२ । १०१, ११ ।		लाङ्गली	१३६, १४	
	२६६, ११ । ३८०, ८ । २८३, १६ ।		लाङ्क	७५, ३	
	२६४, ६ । २६५, ३		लाज	७७, १० । ११ । १३६, ११	
लवणाभेद	२३७, १२		लाजा	७७, १०	
लवणमंस्कृत	४१, १२		लाङ्कन	१६८, १२ । १६६, ८ ।	
लवणाकर	२२५, १५			२२६, १४	
लवणान्तर	२१४, ६ । २२८, १२		लाट	८६, ८	
लवणासुखमाट	३३८, १५		लात	१३२, १	

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
कायन	१८८, १३	कोजा	३००, १ । ३१०, २० ।
कायित	१५१, १७		३३८, ३
काभ	१२८, ६ । १३३, १ । १३८, ६ ।	कुङ्क	६२, १
	२१८, ६ । २७८, २ । २८८, १७	कुङ्क	७१, १८
कामज्जक	७१, ८	कुङ्क	२६, ११
काजग	१८८, १३	कुङ्क	७१, १८
काजस	३३७, २०	कुङ्कित	१५१, १७
कालाय	३१३, १७	कुङ्कित	१५१, १५
कालामुख	५७, १४	कुङ्कित	२०६, १२
कावक	२६, १० । ७०, ५	कुङ्कित	१५१, १५
कावजिक	७१, १२	कुङ्क	१३२, ३
कालाटिक	७१, ८	कुङ्क	७५, १२ । १८१, १०
कास	३३५, २	कुङ्क	२५३, ७
कासक	२६, ८ । १५७, ५ । २३८, १७	कुङ्क	२६, १२
कासिका	१८, १३	कुङ्क	२६, १२
कास्य	२०२, १७ । २३८, १० ।	कुङ्क	७०, ६ । ८०, ५ । १३२, ३ ; ७
	३३६, २	कुङ्क	१३२, ५
कास्यक	२६, ८	कुङ्क	१८८, २
कास्यकारिन्	२६, ८	कुङ्क	५७, ३ ; ७ । २००, १२
किङ्क	६१, १८ । १७७, ८ ।	कुङ्क	१३, २० । २६, १३ ।
	२०८, ११ । १३५, १२	कुङ्क	७८, १६ । ५१, १७ । २८२, ८
किङ्कधारिन्	६१, २०	कुङ्क	१०७, ८ । १८८, १७
किङ्कमल	२२, ३	कुङ्क	२६, १३
किङ्किन्	६१, २०	कुङ्क	१२, २०
किपि	५७, ५	कुङ्क	२५७, ३
किपिकार	२८२, ८	कुङ्क	७१, १३
किपिन्यास	१८८, १७	कुङ्क	२२, ७
किप	१३२, १ ; २	कुङ्क	६७, १७
किपि	१०५, १६	कुङ्क	१८, ६
किप्या	२०५, १० । ३३०, १७ ; १५	कुङ्क	७१, १३
की	२८५, ७	कुङ्क	५७, ५ । १३२, ११
कीन	१८८, २	कुङ्क	५१, ८ । २८८, ८

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
लेख्य	५४, ३।	२६, १४	लोभहृत्	१८७, ६।	३१८, १८
लेप १८२, १३।	२०३, ५।	२११, ६	लोपक		१३२, ६
लेपक	२६, १३।	१३२, ५	लोपामुद्रा		३५, ११
लेपन	५५, ३।	२१३, ११	लोप्त		१३२, ६
लोप्त		१३२, ५	लोभ		२११, ६
लेप्यनारी		१८०, ४	लोमन्	२६४, ८।	३४४, ४
लेष्ट १०३, ७।	१८०, ८।	२१८, २	लोमवत्		३२८, ४
लोक	५, ११।	१८६, १४	लोमश		३२८, ४
लोकनाथ		१६६, ५	लोमशा		३२८, ५
लोकपाल		३१३, १५	लोल		३००, २
लोकभेद		३३४, ४	लोलादिभेदन		२७८, १६
लोकयात्रा		५७, ७	लोह	२६, १७।	७८, १३।
लोकयात्रिक		२४३, ६		१०५, १४।	२२५, १५।
लोकवाद		१७६, १४		२८५, ११।	२८७, ६।
लोकान्तर १८४, १४।	२६२, ११				३४१, १२
लोकायतिक		५१, ५	लोहक		२६, १८
लोकाजोक		४१, १५	लोहकार		५१, ६
लोकेश्वर		२०८, १३	लोहकास्थ		२१, १६
लोचक		२६, १५	लोहकिट्ट		१३१, १७
लोचन		८५, ७	लोहकुट्टक		५१, ५
लोचनगोचर		३६, १२	लोहकुट		३०५, २०
लोचनमल		१८, १	लोहगय		३०४, १५
लोचमस्तक		५१, ४	लोहचूर्ण		३०४, १७
लोटती		१५१, १५	लोहनिर्मित		१८२, १७
लोटनी		२०६, १२	लोहपृष्ठ	३, ८।	२०४, ८
लोखिका		२६, १४	लोहवाद्य		७३, १
लोखी		१०५, ५	लोहमखनक		२१६, ८
लोट		१३२, ७	लोहमुद्र		१८६, ८
लोति		१३२, ६	लोहमूर्ति		१०८, ६
लोतिताम्ब		१०८, ३	लोहयन्त्र		४४, ६
लोभ ८, ४।	२५४, ७।	२८१, १३	लोहगञ्ज		३१०, १५
लोभक		२६, १८	लोहव		३०८, ८

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
जोहादिनिक्षेप	१०७, १८		वक्षोज	७८, ८	
जोहाभिवार	२८३, १५		वक्षोजहन्तक	३८, ३	
जोहित ६६, १४। १५१, ४; १६।			वक्ष	५, १२	
	२४२, १३		वक्ष्या	११५, ८; १५। ३०६, ७	
जोहितक	४१, १५		वक्ष ६२, २। २७५, ८। २८७, ६		
जोहितान्न	६७, १८		वक्षमेतद १३६, २। १८८, ११।		
जोहितान्नफल	८८, १			२४१, ८	
जोहमुद्र	८४, ४		वक्ष	७१, १८	
जोहित	१३१, ११		वक्ष्णु	१८८, ३	
जोहित्य	२४५, २		वक्षन ८६, ३। १३८, १४। १८७, ११		
जोहित्यकादि	६१, १६		वक्षनस्थित	३१८, ६	
			वक्षनाभिचपुस्तक	८१, ७	
व			वक्षनार्ह २३८, १५। २४५, ५		
व	३१५, १ : ३		वक्षस १५१, ११। २३४, १६।		
वंश	१८३, १६। ३२६, ७			३३६, ८	
वंशकर्णिका	२३८, २०		वशा ५१, १२। १७१, २। १८५, ६;		
वंशपत्रक	५१, १०		८। २३५, ६। २३८, १४।		
वंशलोचना	२८८, ३			२५१, १२। ३१५, १६	
वंशशाखाका	८८, ३		वक्षौर्धधि	७१, १८	
वंशशाल्य	८८, ४		वक्ष ३०, ४ : १६। २०१, २०।		
वंशाङ्ग	२६६, १४		२१६, ८। २१८, १२। २५३, १५।		
वंशादिवाद्य	२८२, ७		२५७, ८। २५८, ७ : १३ : १४।		
वंशांश	२१६, ३		२६०, १८। २६२, १५। ३४६, ११		
वकोट	२७६, ११		वक्षकोश	२८०, १२	
वक्षथ	२४५, ५		वक्षमणि	४१, २०	
वक्ष	१३२, ७		वक्षवाराही	८०, १०	
वक्ष	५४, १। २५८, १८		वक्षा	२५८, १५	
वक्ष ७०, ७। २५८, १२। २७७, १८			वक्षिन्	२५८, १६	
वक्षगामिन्	६४, ५		वक्षी	२५८, १७	
वक्षनक	२८२, १०		वक्षक २७, ४। १२८, १०। ३०८, ८।		
वक्षोष्ठिका	४१, १६			३१०, १४	
वक्षस्	८६, ११		वक्षित	१५२, ८	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
वज्रक	६, ६।	१०६, ११	वत्सर	२५, ११। २७६, १५। ३२०, १३	
वट	६२, ७। ८७, १८। १८३, ११।		वत्सराज	२०७, १७	
	३१६, २०। ३२८, ३		वत्सेश	२०३, १०	
वटक	२६, २०		वत्सोपजीविन्	१८०, १५	
वटद्रुम	१७३, ५		वदान्य	४०, १७। २४५, ३	
वटपा	२१३, ७		वध	७७, १। ११०, ७। ११६, ४।	
वटभिद्	२७७, १			१२६, १०। १६५, ५। १६६, १२।	
वटयस्त्रिणी	२१३, ७			२००, ६। २०१, ११। २०२, १५।	
वटाङ्गुर	२६२, १२			२०४, १६। २०७, ६। २१६, १४।	
वटादिहस्त	२६३, १			२२१, १। २४८, १। २५२, ४।	
वटी	८६, १०			२८७, ४। २६०, ४। ३३१, १०	
वडवा	१३६, ३। २२६, ४		वद्यभूमिग	३०, १०	
वडवामि	४२, २		वद्यस्थान	१८६, १३	
वडवानल	३०७, ६। ३२२, ५		वधु	१५२, १। १८२, ११। १८६, १५	
वशिकूपय	८७, ४। २२८, २०		वध्व	२५६, १७	
वशिकूसमूह	१६६, १४		वध्वी	२५६, २०	
वशिकुली	३४३, ६		वज	१३१, १६। १८६, ३। ६।	
वशिकुल	६८, ५			१६२, २०। २६२, १। २६७, १२।	
वशिज्	४२, २। ७७, १४। १५३, ७।			२८८, २। ३१६, ७। १०।	
	२२६, ३			३१६, २	
वश्टाक	३०६, १०		वज्रकार्पासी	८०, ८	
वश्ट	६३, १६		वज्रक्षत्र	२७६, ७	
वश्टर	२७६, ११		वज्रज	७६, ७	
वश्ट	६८, १३		वज्रजा	७६, ८	
वश्टा	६८, १२		वज्रतिलोर्ध्वध	३११, १३	
वतंस	३७७, २		वज्रभेद	१६१, ११। २७७, २	
वत्स	१७, १४। १८०, १५। २४८, १०।		वज्रमाली	१३८, १	
	२६२, १३। ३३६, ३		वज्रमार्जिन्	२०६, २। ३१३, १६	
वत्सक	२६, १६		वज्रमार्जिनी	२०६, ६	
वत्सतर	२६२, १३		वज्रमुद्ग	२६, १६। ३४, १३। ३८, ६	
वत्सतरी	२६२, १४		वज्रज	३०६, ६	
वत्सदामन्	१६५, ८		वज्रविघ्न	८६, ११	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
वनसमूह	१८८, ४	२३८, १४	वमय	१७०, १५	१८२, ११
वनस्पति		१६४, ४	वमन	११३, १	१७०, १५
वनाग्नि		३१६, ७		१८३, १४	१८८, १६
वनान्तर		३३७, १२	वमनप्रस्थ		३१, ५
वनायुज		८०, १५	वमनादिविमुक्त		८०, १७
वनिष्ठा		२२४, १२	वमि	३८, १६	५६, ३
वनित		१५२, २	वमित		१५२, ७
वनिता	१४१, १८	१५२, १	वयःसन्धि		१२४, २
वनितात्मज		६१, ७	वयस्य		१७०, १६
वनितावैद्य		६१, १३	वयस्या	५४, १५	१७०, १६
वनी		१८८, ४			२८५, ७
वनीपक		४१, १८	वयोभिद्		२६८, १०
वनेचर		२८२, १३	वयोभेद		१००, ५
वनोद्भूत		२३८, १४	वर	८४, १८	८६, १६
वन्दन		२७८, १६			११, ३३१, ६
वन्दा	४६, १७	१४४, ८	वरक		२६, १८
	१७४, ७	१८२, ७	वरचन्दन		२०८, १६
वन्दाव		४५, ८	वरटा		३०४, १४
वन्दित		१५२, ८	वरटो		८०, ८
वन्दित		२७८, ८	वरज	३४, २०	११५, ११
वन्ध		२३७, १७		१३४, ७	२७५, १३
वन्ध		२३८, ११	वरजा		११५, ११
वन्धगवी		३२६, ८	वरगुण		४१, २२
वन्ध		२३८, १४	वरख	१००, १०	२४८, १८
वन्धा		१८८, ४	वरखक	४२, १	६४, १२
वधनसाधन		२६२, १	वरख्या		१००, १०
वधा		२११, ६	वरद		४४, ३
वधु		१३८, ५	वरदा		१७७, ३
वधुःशैर्ष		६१, १२	वरपात्रा		२८८, १२
वधु		१३२, ८	वरपोषा	७८, २	३०२, ११
वधुकीडा		१०१, ७	वरपोषित	१८८, ७	२५८, २
वधर		२७८, १६	वरपोषित्वाटि		३४२, ५

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
वरवर्चि	२०३, १६		वरेख्य	११२, १२ । २३८, १२	
वरवर्चिनी	२०८, १७		वर्कर	२७८, १०	
वरव्री	३७७, ८		वर्कगाट	८२, २	
वरविग्ध	२३६, २		वर्ग	६२, ५ । ३२६, ८	
वरा	२५८, १०		वर्गाक्षर	३२६, १७	
वराक	२७, ५		वर्षस्	७२, २	
वराङ्ग	६५, १८ ; २०		वर्षस्त्र	२७, १ । २८४, ८	
वराङ्गक	४१, १६ । २७१, १७		वर्षिष्णु	११५, १४	
वराङ्गकपोषेत	२०८, १५		वर्षिपुङ्गव	११५, १४	
वराट	११७, ८ । २४६, १०		वर्जन	५८, १४ । ३१६, १८	
वराटक	३३, ८ । ४१, २० ; २१ । १७५, १०		वर्जित	१५२, ११	
वराटमान	१०६, ६		वर्ग	१०७, ६ ; ७ । १५१, १७ । २६३, ५ । २७५, ११	
वराटिका	१३४, ६		वर्गक	३७, ८	
वराहक	४१, २०		वर्गकद्वय	३११, ६	
वराहाम	१२२, १		वर्गकारक	२७, १२	
वराहयज्ञ	५, २०		वर्गगुणिका	५१, ८	
वराह्विनी	२८०, १४		वर्गभेद	२१, ६	
वराहकाली	३१४, ११		वर्गमात्रक	२०८, ३	
वराहपुष्प	२२०, १		वर्गमात्रा	२४, ६	
वराहकालिनिविष्णु	२८२, २०		वर्गविजोडक	५४, ४	
वरिष्ठ	८४, १३ ; १४		वर्गलङ्कारसम्भृतस्त्री	२८७, १७	
वरी	२४८, ७ । २५८, १०		वर्गाट	८०, ८	
वरब	३७, २ । ११५, १० ; १३ । १४८, ३ । १६३, १३ । २१२, १८ । २३०, १ । २७१, ६ । २८८, २ । ३२५, ८ । ३६८, ७		वर्जित	१५२, ७	
वरबद्धम	२१७, ११ । ३०५, १८		वर्जित्	१०७, ८	
वरबद्धोचित्	२५३, ११		वर्तक	२७, १०	
वरबद्धयुध	३२८, ८		वर्तन	११५, १४ । १३२, १३ । १३३, ५ । १८४, १ । १८७, १६ । १८८, २०	
वरब	१६३, २० । १७०, १७		वर्तनी	२७८, ४	
			वर्तक	४१, १७	
			वर्ति	१००, ११ । १३२, ११	

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
वर्तिका	२७, १०	वर्षाभू	३३, ७। २२०, १७। २८६, १२
वर्तिष्ण	११५, १४। १८८, २	वर्षाकतोयद	२०४, ६
वर्ती	२८७, १०	वर्षाकाब्द	१७८, १८
वर्तुण	४२, १। १३३, ८। ३०६, १०	वर्षापल	२५१, १८
वर्त्मन्	१२५, ४। १३१, १४। १६८, १२। २२६, २। २३७, ११। २५३, ६	वर्षान्	२२६, १
वर्जिगी	१८८, १८	वर्णभि	८७, ७
वर्धक	८, १८। ११५, १५	वर्णय	८, ७। २१६, २। २४४, ८। ३०४, ६
वर्धकिक	१७, १०। २७, १	वर्णि	२७७, १
वर्धन	१८१, १८। १८८, १७	वर्णिर	३६, २। २७८, १७
वर्धमान	२०६, ४	वर्णो	३२५, ८
वर्धापक	८, १८। २८१, ६	वर्णोक	२५६, ११
वर्धापन	३८, ८	वर्णोमुख	४३, ८। ५७, १६
वर्धापकप्रशंसा	२८४, ४	वर्णा	५, ११। १६
वर्धित	१५२, ३। १०	वर्णाक	५, ११। २७०, १८। २८७, ५। ३१०, ३
वर्धिष्ठा	११५, १५	वर्णाकजामुक	२२७, १०
वर्धिष्ठाब्द	१८८, ७	वर्णिगत	१५२, ५
वर्मन्	१८४, १०। ३२५, १८	वर्णु	६२, ४। २२६, ६। २३६, १८
वर्मित	१५३, ८। १८४, ३	वर्णुदशमा	७८, १८
वर्षा	२३८, १२	वर्णिक	११, १७
वर्षर	११८, ८। २७८, १०। ११	वर्ण्यीक	१३, ६। ७८, ८
वर्षन्	२८१, १०	वर्ण्यो	१०७, १२
वर्ष २०१, १८। २५८, १२। ३३१, ३। ३३६, ३		वर्ण्योभेद	१४८, २०। २१२, ७
वर्षक	११५, १६। २७४, १०। २८४, ८	वर्ण्यभ	२२०, १४। १६
वर्षघर	१०, १। २८२, १४	वर्णर	२७८, ५
वर्षपाको	४१, १८	वर्णरि	२७८, ७
वर्षभेद	१४८, १०	वर्णरो	२६, ६। २७८, ६
वर्षवर	१०२, ७	वर्णो	१४७, ५। १५२, १०। ३००, ३
वर्षाकाल	२४, ५	वर्णुर	२७८, ७
वर्षाकालभव	२७, १८	वर्णुर	२७८, ८
		वर्ण	१७२, १२। ३२६, १०

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
वस्त्रकवेदमन्त्र	२४१, ३		वस्त्रकृतमुचिष्वा	३८, २०	
वस्त्रा	३२६, ८		वस्त्रकृद्	३०७, १५	
वस्त्रित्व	१३८, ३		वस्त्रकृष्वरी	१८३, १०	
वस्त्रिर	२१६, १३। २७८, १३। १५		वस्त्रपान्ना	३२६, १	
वस्त्रीकृति	२०७, २		वस्त्रभङ्ग	८, १६	
वसति	१५२, ६		वस्त्रभिद्	३०६, १७	
वसन	१८८, ५। १८८, १५। २८८, २०		वस्त्रभेद	१६, १४। ४४, १२।	
वसनान्तर	१४८, ६		२५६, १२। २७८, ५। २८६, १३		
वसन्ता	१५२, ८। १८१, ५। १८७, १		वस्त्रमात्र	७, १२	
	२२१, ८। ३०३, ८		वस्त्रसङ्गोच्छरेखा	२२२, १०	
वसन्तदूत	१६७, १		वस्त्राञ्ज	१०३, १। १२२, १३	
वसन्तदूती	१६७, २		वस्त्राधार	२२, ८	
वसन्तर्गु	३८, ५१		वस्त्रान्तर	२७०, ८	
वसन्तादि	१२५, ६। १३१, १८		वस्त्र	१८८, ५। २७८, १३	
वसा	३३६, ६		वस्त्रान्तर	२५५, १८	
वसित	१५७, ५		वस्त्रोक्तारा	२८४, १०	
वसिष्ठ	८४, १३। २०४, १		वस्त्र	३४१, १३	
वसिष्ठादि	१८८, ११। ३३०, ४		वस्त्रम्	१५४, ४	
वसु	२२७, ३। २८३, ३। ३०१, १०।		वस्त्रम्	२७७, १६	
	३१८, ६। ३३२, १७। ३३६, ४		वस्त्रित	१५७, ११	
वसुक	२७, ७		वस्त्रित्व	३७, १	
वसुकीटवत्	८१, २०		वस्त्रित्रक	४१, १८	
वसुधा	१३७, १। २५४, १०		वस्त्रि	११, ८। ५४, १३। ५७, १७।	
वसुन्धरा	२८२, ८			५८, ५। ७३, १०। १६१, ८।	
वसुभेद	३६३, ८			१७८, १३। १८६, २। १८८, ३।	
वसुमती	७८, २। ८६, ३			१८४, ८। २०४, ८। २०८, १०।	
वसि	१३७, १०			२५०, १। २५७, ११। २६५, २।	
वसु	१०, ११। १८८, ३। १७४, ८			३८२, ८	
वसुपूर्वपात्र	२८१, ६		वस्त्रित्रय	१२७, ११	
वसुभेद	२०७, ७		वस्त्रिभेद	३३४, ३	
वस्त्र	१८८, १५। १८८, ६।		वस्त्रिमन्त्र	२०, १८। १०८, १२	
	२३७, १। २५४, २। २५८, १७।		वाक्देवता	२०८, १३	
	२७६, १०। २७८, १३। २८७, ३				

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
वाक्पति	१५२, १८ । ३२७, ८	वाजि	६४, ११
वाक्पटु	१५, ५	वाजिन्	२३८, १७ । ३१०, १
वाक्प्रमथ	२८०, १०	वाजिघाला	२७८, २
वाक्प्र	१७३, ८ । २८५, २ ।	वाक्का	३३६, ८ । ३४०, ७
	२८७, २	वाट	८६, १०
वाक्प्रवक्तव्य	२२१, ४	वाटो	८६, ११
वाक्प्रविकार	७०, १०	वाड	८८, १३
वाक्प्रतिवर्जित	३३, ६ । ४५, ८ ।	वाडव	८५, ११ । ३२२, २ ; ४ : ५
	२३२, ८	वाडवा	३२२, २
वागकल्याणी	१५१, २	वाडवाभि	८५, १४
वागह	२८०, १	वाडि	१०७, १०
वागजङ्गार	१८, १६	वाडिज	२२८, २०
वागुरा	५०, १८ । २८०, ४ ।	वाडिजक	४२, २ । २७४, ५ ।
	३०७, १०		२८८, ७
वागुरिक	३६, १६ । ४२, ५ । ४७, ८	वाडो	१०७, ११ । १५१, २ ।
वागुलि	२२६, ८		१६४, १८
वाग्देवता	२५२, १८	वात	१३२, १६ । १६४, १७ ।
वाग्देवी	७२, १ । १६४, १८		२६४, ८ । २८२, ५ । ३०१, १० ।
वाग्मिन्	४२, ४ । १३२, ७ ।		३०७, ६
	१५२, १८ । २२६, ३	वातक	२७, ११
वागुनिधम	१८८, १३	वातकेलि	३१३, १७
वागुण	५५, १२	वातगुड	१०१, ८
वाग्	५८, ११ । १४८, ७ : १४ :	वातफल	३१३, १८
	१७ । २५१, १० । २८५, ८	वातबल्लकप्रदेश	१८३, २०
वाग्स्थिति	१६४, ६	वातभूयिष्ठदेश	३०५, १२
वाग्घाट	५२, १६	वातरावण	१२३, १३
वागिक	२७, २०	वातकथ	३३४, १४
वागिकहारक	५४, ४	वातवेष्टक	२८०, १
वागिकहारिन्	५८, १	वातव्याधि	१३६, १०
वागिताई	१४१, ११	वातमूत्र	१४५, ११
वाग्	२३८, १५	वातशोषित	१०१, ८
वाज	७७, १२	वातलक्ष	३४४, १३

शब्दः	व०	पं०	शब्दः	व०	पं०
वातादि	२८०, ७		वागीर	१३३, २० । २८८, ७	
वातालङ्घ	३७७, १३		वाग्ना	१३२, १८	
वातिग	६६, १		वाग्नात्र	११८, १३	
वातिङ्ग	१३१, १३		वाग्नि	२२४, १८	
वातुज	१८७, २० । ३०८, १२ ।		वापित	१५२, १२	
	३७७, १३		वापी	१६८, ५ । १८५, १७	
वातुज	६८, ५ । ३३७, १७		वाम	८७, ५ । २२६, ५ । २७०, १० ।	
वातोत्पन्न	६, ७			३०८, १३	
वात्सा	१०१, ८ । ३०८, १२		वामन	१८८, २० । १८८, ७	
वात्स्यायनमुनि	६७, १६		वामलूर	७, १६	
वादिचदङ्ग	७६, ७		वामा	१०१, ८	
वाद्य	२१२, १२ । २७१, १० ।		वामाचार	२८२, १५	
	३१८, ३		वामिन	३०८, १३	
वाद्यभाङ्ग	२७१, ८ । २७२, १७ ।		वामो	२२६, ३	
	३७०, २		वामोद	२८०, ७	
वाद्यप्रभेद	२५८, ५		वायस	३, १२ । ८८, १ । १०७, ६ ।	
वाद्यभिद्	२१, २			१८३, ३ । २८८, ६	
वाद्यभेद	३०, १७ । ५५, ३ । ८८, २ ।		वायसाशति	८, ११	
	१०७, १० । २७१, ८ । ३०७, १२ ।		वायु	२, ११ । १७२, १७ । २१०, १ ।	
	३०७, १७			२६२, १ । ८ । ३२७, ६ ।	
वाद्यान्तर	२३७, १८			३७१, १७	
वाद्यानक	७२, ५		वायुभेद	१८१, १२	
वान	१८८, ६		वायुसख	५७, १७	
वानप्रश्न	१७१, १६ । २२८, २		वाड	२६०, ५ ; ६ । ३०१, १७	
वानर	७०, ६ । ५५, ७ । ६५, १ ।		वारक	२७, १७ । २८०, २	
	८०, ५ । २०७, २० । २२७, २ ।		वाग्ग	११५, ७ । १७८, १८ ।	
	२८०, ३ । ३२५, ६			२६६, १८	
वानरभिद्	२२१, ६ । २७२, १६		वाग्गलो	३३८, १७	
वानरबोधिव्	२८०, ६		वाग्गपात्र	११२, १७	
वानरान्तर	२१८, ७		वाग्गालो	३३८, १७	
वानरो	२८०, ६		वाग्गो	१६२, १८	
वानरोभेद	१८, ७ ।		वाग्गारो	८१, १७ । २१८, ७	

ग्रन्थः	पृ०	प०	ग्रन्थः	पृ०	प०
वारमाहीयति	२१८, ६		वाक्छ	१०२, १७	
वारवाहक	८, १८		वाक्छिक	२७, १२	
वारवोचित्	७७, ८ । २२८, १७		वातं	१३२, १७	
वाराहकी	३३८, १७		वार्ता १३२, १३ । १३७, १ । १३८, १७		
वाराहकीपुर	३३५, ५		वार्ताक	६२, ३	
वाराहो ७७, ८ । २०८, ६ । २०८, ८			वार्ताकी	२३, ३	
वारिवाहादिध्वनि	१७१, ६		वार्ताकु	२६०, १३	
वारि ७, १७ । ७७, १२ । १०७, ७ । २५७, १७ । २६१, ७			वार्ताकुपुष्प	८८, ३	
वारिकण्टक	७७, १७		वार्ताकुपुष्प	२८७, २	
वारिज ७८, २ । २७७, ७ । २५७, १६ । ३०२, १०			वार्ताप्रभेद	१५७, ७	
वारिज	१७७, १५		वार्तावह	७२, २०	
वारित	१६२, १६		वार्तावह	३२८, ११	
वारिचर	२२६, ५		वार्तिक	२७५, ८	
वारिधानो १७८, ७ । १८८, १८ । १८८, ६			वार्तिक	३०८, १७ । १७	
वारिधारा २६३, ५ । २६६, २			वार्तिक	२७५, ८	
वारिधि १८०, १			वार्तिक	२७, १८ । ११८, ८	
वारिनिर्गम २२७, २० । ३१२, १२			वार्तिक	३००, ७	
वारिपक्षी ८७, २ । २१८, ७			वार्तिक	२७, १६ । २८, १ । २५८, १८ । ३२५, ८	
वारिबालक ३६८, १७			वार्तिक	२८६, १७	
वारिभेद ७७, ६ । १८७, १०			वार्तिक	२२८, १६ । ३००, ७	
वारिध्वज १३७, १७			वार्तिक	१७५, १	
वारिवाट १५८, १२			वार्तिक	२५५, ६	
वारिवाह ७८, १८ । १७२, ७ । २७६, ५ । २६६, ८			वार्तिक	२७, २० । ७७, ७ । १८५, ७ । ३१८, १०	
वारिकोतस् ३७७, २			वार्तिक	२८, १ । १५६, १३	
वारो २६०, ७			वार्तिक	३१६, १० । ३२७, ८	
वाक्छ	६७, ८		वार्तिक	२७, १७ । १८	
वाक्छिक २७५, १८			वाक्छ	१६, ८ । ७२, ७ । १८८, ३	
वाक्छो ११५, १६ । २८६, १८					

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
बाबदूकक	५५, १५		बाहिक	२७, १३	
बाहिर	२८०, ८		विकृतततव	३०४, १३	
बास	१५२, ६ । १८०, १४		विकृततयव	२१७, ६	
बासकाखौबधभिद्	४६, १		विकच	७३, ८	
बासा	३३६, ७ । ३४२, १		विकट	२६२, २	
बासक	२७, १३ । ३४१, ६		विकटा	८०, १०	
बासन	१८८, ५		विकम्यन	८, १८	
बासना	१५२, १७		विकम्यित	१५४, ७	
बासन्तिका	४२, २		विकराल	८०, १० । ३०२, ८	
बासन्ती	५१, १४ । १५२, १६		विकर्ष	११६, १	
	१५८, ११ । ३२१, १४		विकर्षिक	४२, १४	
बासर	१३८, ३ । २२५, ५		विकल	२७६, ६ । २८०, १८	
	२८०, ५ । ३४०, ६		विकलवाच	३३५, ४	
बासव	३२१, १२ । ३२२, ६		विकलाङ्ग	१०१, १	
बासवोद्यान	१८५, ४		विकल्प	१२४, ४ । २१४, ८ ।	
बासम	८८, ३ । १२८, १८ । १८ ।			३१५, ४	
	२६४, ७ । ३३६, ७		विकसन	२०५, ६	
बासित	१४८, १६ । १८ । १५२, १५		विकल्य	८६, १८ । १६४, ८ ।	
बासिता	१५२, १५ । २८०, ५			३०२, ७	
बासु	३१५, २०		विकार	२८०, ८	
बासुकि	२७, १२		विकारा	३२८, ८	
बासुदेव	१४४, १ । १६४, २		विकाम	२१८, १०	
	१७५, ६ । १७६, ७ । १७८, १० ।		विकालिन्	२११, २	
	२५८, ३ । ३०२, १२		विकिर	२८०, १८	
बासुग	२८०, ५		विकिरज	११०, ८ । १२१, ११	
बासक	२७४, ५		विकीरज	१२१, १०	
बासुक	२७५, १२		विकीरंजुसुमारि	२८५, १८	
बासुक	३०५, १		विकुम्भिक	४२, ८	
बास	२५८, २० । २६०, १		विकुम्भिका	४२, ८	
बाह	३४१, १४		विकृत	१५३, ३ । ११ । ३४७, १७	
बाहन	१५२, ११ । १८८, १४ ।		विकृतनाद्य	१०४, ७	
	२०७, ५ । २५६, १५		विकृति	१५३, ७ । २८०, ८	

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
विक्रम	२३०, ३	१३३	विष्णु	२३१, ६	
		२३०, २०	विष्णु	२३२, २०	
विक्रमान्वित	१४०, १२		विष्णु	२३३, १३	
विक्रान्त	१४०, १	१८०, ८	विष्णु	२३४, १३	
विक्रान्तयोधिन	२६, १२		विष्णु	२३५, १३	
विक्रिया	२०२, १२		विष्णु	२३६, १३	
विक्रियाद्येय	१४, १२		विष्णु	२३७, १३	
विक्रिया	१८८, १४		विष्णु	२३८, १३	
विक्रिया	१०४, ४		विष्णु	२३९, १३	
विक्रिया	२०६, १०		विष्णु	२४०, १३	
विक्रिया	१४०, १		विष्णु	२४१, १३	
विक्रिया	२०३, २०		विष्णु	२४२, १३	
विक्रिया	१४४, ७		विष्णु	२४३, १३	
विक्रिया	१४४, ८		विष्णु	२४४, १३	
विक्रिया	१०३, २		विष्णु	२४५, १३	
विक्रिया	३२, ३	२६०, ११	विष्णु	२४६, १३	
विक्रिया	१२६, १	३३३, ४	विष्णु	२४७, १३	
विक्रिया	२०६, ११	२४८, ११	विष्णु	२४८, १३	
विक्रिया	२१७, ८	३२७, ८	विष्णु	२४९, १३	
विक्रिया	४४, ६		विष्णु	२५०, १३	
विक्रिया	३१३, १८		विष्णु	२५१, १३	
विक्रिया	१२२, ४		विष्णु	२५२, १३	
विक्रिया	३२, १६		विष्णु	२५३, १३	
विक्रिया	२८, ५	११८, २०	विष्णु	२५४, १३	
	२८०, १६		विष्णु	२५५, १३	
विक्रिया	१३२, १८		विष्णु	२५६, १३	
विक्रिया	१२१, ११		विष्णु	२५७, १३	
विक्रिया	२३४, ८		विष्णु	२५८, १३	
विक्रिया	१३३, १		विष्णु	२५९, १३	
विक्रिया	२३३, ४		विष्णु	२६०, १३	
विक्रिया	१६४, ८		विष्णु	२६१, १३	
विक्रिया	३२, १२		विष्णु	२६२, १३	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
वित्	४०, १८		वितित	१५३, १५४	१६०, ३
वितच्छा	१००, १२		विदुः	२८०, ११	
वितथ	१७०, १८		विदुल	३०८, १८	
वितर्क	४, ११ । ५, १५ । २८, ४ ।		विदुः	२८०, १५	
	१२५, १ । २०२, १० । २२३, २		विदुवित	१५६, ११	
वितर्कक	३४०, ७		विदुःक	१८, २ । ४२, १२ । २८५, १४	
वितर्कक	२८५, ४		विदेव	३४३, ५	
वितर्क	२८, २०		विदुःकर्म	८३, १४ । ३०४, ४	
वितर्क	४, २		विद्यामान	१३४, ८	
वितान	१८८, १२ । २२८, १७		विद्या	३७, १४	
विमुक्त	१८८, ७		विद्यावि	१०४, १४	
विमुक्त	४२, ८ । १०		विद्याधर	२८८, १०	
विम	१११, १८ । १३३, १ । १६८, ४ ।		विद्याधरविशेष	१६३, १५	
	१८७, १३ । २३६, ११ । २५०, १ ।		विद्याप्रभेद	१३, १२	
	२५८, ८ । २८८, १७ । ३१८, १२		विद्याविन्यासविभव	८१, १४	
विम	१३२, १८ । १३३, १ । १७४, ८		विद्युत	४, ६ । १६, १८ । ३१, २ ।	
विद्	१४७, १०			३२, ११ । ७७, १४ । १०७, १२ ।	
विदंष्ट्र	३२८, ३			१४३, १३ । १५३, १४ । १८१, ८ ।	
विदग्ध	४, ६ । १८, १२ । २७४, १७			२०१, २० । २०७, १८ । २६३, ११ ।	
विदथ	१७०, १८			३०४, १८ । ३४८, ६	
विदर्भ	४७, १५		विद्वत्	३१६, ८ । ३२२, ७	
विदकोक्त	१४४, ८		विद्वान्	१२७, १८	
विदा	१७४, ८		विद्वान्	१५४, ३	
विदार	२७४, ११		विद्वानि	३४३, ७	
विदारक	११, १४ । ४७, १५ ।		विद्वान्	६५, १६ । २२८, १८ ।	
	२१०, ८			३०६, १८	
विदारक	१११, १८ । १२१, ८ ।		विद्वान्मता	२८७, १५	
	१२३, ८ । १७४, १५		विद्वत्	२८०, १७	
विदारि	४७, ६		विद्वान्	८२, १ । ७ । २५४, ८	
विदारित	१४४, १०		विद्विध्	१७६, ६	
विदारो	२६०, ८ । २८०, १२		विद्विष्ट	२४४, ८	
विदारोक्त	२०६, १५		विद्यया	१६, १५ । ३२, ४ ।	
				२२०, ३ । ३१८, १ । ३२२, ८	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
विद्यवापुत्र	१४, ६		विनिमय	२२, १५ । १६२, १७	
विद्यवाक्यौ	८८, ८ । १५४, १२		विनियुक्तविधेय	१५४, २०	
विद्या	१८१, १६		विनिर्मित	८६, २०	
विद्याट	१४०, १३ । १५४, १० ।		विनीत	१४६, १८ । १५३, ६ ; ७ ।	
	१६४, २			१५४, १५	
विद्यान	१८१, १५		विनेष्ट	१५४, २	
विधि	७५, १० । ७७, १५ ।		विन्ध्य	२४८, १६	
	१८१, १४ ; १६ । २०२, १५		विन्ध्या	२४८, १६	
	२१०, ४ । २१८, १५ । २२४, १६ ।		विप	१८८, ७	
	२४७, १६ । ४००, १२		विप्यक्त	१०२, ५ । १४५, ५	
विधु	१८१, १४ । २८७, १४ ; १६		विप्यास	४२७, १६	
विधुत	१४०, ८ । १५४, ६		विपक्षी	७४, ६	
विधुः	६२, १६ । २८०, १८ ।		विपक्षि	४८, १८ । ११५, २०	
	४४४, ७			१८१, ४	
विधृत	१५१, १८		विपत्ति	१५३, १४ । १८८, १८	
विमत	१५३, ८		विपद्	२४१, १२ । २४८, १४	
विमता	१५४, ८ ; ८		विपदाकाल	१८८, १५	
विमय	२०१, १२ । २४४, १४		विपन्न	१८८, १५	
विमया	२४५, ८		विपरीत	१६४, ११	
विमयान्वित	२०२, ४		विपर्यय	८, १७ । ४२२, ६	
विमन्त्र	१८४, १४		विपर्यक्त	२०२, ५	
विमा	२६४, ४		विपाक	२८, २	
विमासित	१४५, २		विपाट	८०, ११	
विमायक	४२, ६ ; ८ । १६६, १२ ।		विपादिका	४२, १४	
	४१४, ६		विपिन	७८, १२ । १८२, ८ ।	
विमायिका	४२, ७			२७५, १२	
विमाय	२४१, १३ । ४२३, १६		विपुल	२८८, १६ । ४०८, १८ ।	
विमायन	१७४, १३			४४१, ७	
विमायाभिमुख	४१७, १०		विप्र	५६, ४ । ५७, ५ । ५८, १ ।	
विमायित	१४५, ४			१८७, १७ । १८८, ४ ।	
विमिक्षित	१४६, २			२०४, ७ । २२४, १७	
विमिपात	१६४, ७		विप्रकीर्ण	२४३, १८	

शब्दः	व.	प.	शब्दः	व.	प.
विप्रकृत	१४५.	७	विप्रकृति	१७१.	८
विप्रकृत	५४.	८	विप्रकृत	१८७.	६ । १८७. ७
विप्रकृतोत्तर	२८७.	११	विप्रकृतानुक्त	५३.	३
विप्रकृतम्	१८५.	१३	विप्रकृत	१५०.	१६
विप्रकृतम्	१४५.	७	विप्रकृतार्थ	४७.	२
विप्रकृतम्	२१७.	८	विप्रकृतम्	२४.	१८
विप्रकृतम्	४७.	१६	विप्रकृतानुक्त	२६५.	१६
विप्रकृति	१०७.	६	विप्रकृति	७७.	७
विप्रकृति	८४.	७	विप्रकृतम्	२०६.	७
विप्रकृति	१७७.	१२	विप्रकृति	७७.	७ । २६६. १८
विप्रकृत	३२२.	६ । ३२३. ६	विप्रकृत	३४५.	७
विप्रकृत	२०७.	७	विप्रकृत	१०७.	२
विप्रकृत	१८७.	१८	विप्रकृतम्	४७.	१५
विप्रकृत	१८८.	१६	विप्रकृत	२८.	६ । ८५. ८
विप्रकृतम्	२७६.	१४	विप्रकृत	२८.	६
विप्रकृत	१८७.	६ । ३२७. ७	विप्रकृतम्	१८७.	१५ । २०६. ८
विप्रकृत	८८.	१७ । १७०. ७	विप्रकृतम्	२७०. ११ । २७८. १६ ।	
	३४७. ४		२६०. १८ । ३४५. १७		
विप्रकृत	३२७. ८		विप्रकृतम्	१८८. १८	
विप्रकृतम्	२०५. ८		विप्रकृतम्	२१४. ८	
विप्रकृतम्	३७८. १८		विप्रकृत	३००. ६	
विप्रकृतम्	२७७. ६		विप्रकृत	१८८. १७ । २७८. ८	
विप्रकृत	६६. ८ । २१८. ६		विप्रकृतम्	१६७. १०	
विप्रकृत	१५७. २ । ३१७. २०		विप्रकृतम्	१८८. २	
विप्रकृत	४१. ८		विप्रकृत	३०१. ७ । ३१८. १ । ३७८. ३	
विप्रकृत	८१. ५ । २२८. १७		विप्रकृतम्	१७७. २	
विप्रकृत	३१७. १७		विप्रकृत	१७७. १८	
विप्रकृत	२६०. ११ । ३०७. १		विप्रकृतम्	२०६. १२	
विप्रकृत	३०८. १५		विप्रकृतम्	१७७. ६	
विप्रकृत	१८८. ८		विप्रकृतम्	२७. ८ । १०७. ८ । २०७. ८ ।	
विप्रकृत	५५. १७		२७७. ४ । २७६. ११ । २७२. १२		
विप्रकृत	१५७. २		विप्रकृतम्	२०६. १५	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
विशेषित	१४२.	६	विश्राब्दा	१८१.	८
विशेषिणी	२०६.	१४	विश्राब्ध	२८०.	२
विशेषित	१५१.	८	विश्राद्ध	१७८. ७। २८०. २; २०	
विशेष्य	७. ११		विश्राणा	३०८. १६	
विशेष्य	२३०. १; २		विश्राणाक्ष	३४७. ८	
विशेष्यी	२३०. २		विश्राणाक्षी	३४७. ८	
विषय	१८४. १		विश्रिख	५५. ८। २६७. २०	
विषय	२११. ६। २८०. १५।		विश्रिखा	५५. १०। २३८. ४	
२८२. ७। २८३. १४। ३०७. ८			विश्रुज	१५८. ६	
विषयशृङ्गोक्त	१०. ८		विश्रुज	१७३. १५। २००. ८। २०३. ६	
विषय	११६. १		विश्रुजक	४२. १०	
विषय	३२८. ७		विश्रुजक	१८४. ६	
विषयत्	१६४. ८। २०८. १४।		विश्रुक्त	६. ८	
	२६२. ८		विश्रुक्त	११६. १४	
विषयतो	१६४. ८		विश्रुक्त	१४४. १७	
विवाद	१७७. ८		विश्रुक्त	८८. १७। १५३. ५	
विवादित्	१६८. २		विश्रुक्त	६२. १६। ३३३. ७	
विवाह	७४. ७		विश्रुक्त	३१८. ५; ६	
विवाह	१८७. १८		विश्रुक्त	२५२. ८। ३२२. १८	
विवाह	१२. १८		विश्रुक्त	२०६. १४	
विवाह	१५३. १		विश्रुक्त	२०६. १४	
विशेष	२८. ४; ५। २८८. १८		विश्रुक्त	१६४. १२	
विशेषित	१५३. १		विश्रुक्त	७०. ८	
विशेषित	१५१. ७		विश्रुक्त	१५३. १२। १८४. २	
विहता	१५३. १६		विश्रुक्त	४. ६	
विश्रुक्त	२८. ७		विश्रुक्त	१५३. १२	
विश्रुक्त	११७. ८। १५०. १५। १७७. ८		विश्रुक्त	१२. १२	
विश्रुक्त	२८५. ७		विश्रुक्त	२२१. १। २४३. १६	
विश्रुक्त	८७. १७; १८		विश्रुक्त	३१८. ६	
विश्रुक्ता	५६. ६। १३६. १४।		विश्रुक्त	२३. ८। ३६. १६। १०५. १४।	
	२४५. ८		विश्रुक्त	२०६. १। २२२. १। २५२. १५।	
विश्रुक्त	५५. १३; १५		विश्रुक्त	२७०. ११। २८२. १४। ३०४. १५।	
			विश्रुक्त	३१४. ८; ८। ३२१. ४। ३२५. १६	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
विषय	१८८.	१८	विह्वल	२८०.	८
विषयदाह	१७६.	२	विह्वल	८६.	१३
विषयघट	६३.	१३	विह्वल	८२.	८
विषयभेद	८५. ३. १७८. ११.		विह्वल	१०७. ११. ११६. २१. १३६. १३.	
	१७६. ८. ३०३. ११		विह्वल	१७७. ६. १८१. १८. २०६. ८.	
विषयम	२२८. १७		विह्वल	१३. २१०. ८. २१८. ६. २४१. ५.	
विषयमख्युल	१३८. १८		विह्वल	२५७. २०. २६५. १८. २६७. ७.	
विषय	११८. १८. १६८. ८.		विह्वल	३२२. १८. ३३६. १०.	
	२८५. १०. २६८. ८		विह्वल	८४. १८. १६८. ६.	
विषयसाल	२८५. १२		विह्वल	१८१. ८. २७६. १८	
विषयिन्	२८५. १२		विह्वल	१८. १६	
विषयवैश्रिय	८०. १८		विह्वल	२०६. १८	
विषयविद्या	८०५. १८		विह्वल	१७८. ८	
विषयवैद्य	६६. १५. ६८. ५.		विह्वल	६८. ८	
	८८. १८. २७८. १३		विह्वल	२४८. १२	
विषयसम्पत्ति	१८८. ८		विह्वल	८४. १६	
विषय	१८५. १२. ३३१. ५		विह्वल	२४८. ८	
विषयस	१३२. २		विह्वल	२८०. १८	
विषयस	६७. ८		विह्वल	६६. ८	
विषयसो	११५. १८		विह्वल	२०६. ६	
विषयसक	४७. १८		विह्वल	६६. ५. २०८. ८	
विषयसक	८५. ७		विह्वल	१७१. १०	
विषयसक	१८०. १८		विह्वल	२७५. ५	
विषयसक	३१७. १२		विह्वल	२८०. १०. ३२०. १८	
विह्वल	२२०. १८. १८		विह्वल	३८. ११. ७३. १. १२५. ८.	
विह्वल	६१. १२		विह्वल	१८. १८७. ५. १५२. १०.	
विह्वल	२८०. १८		विह्वल	१८६. ८. १८८. १३. २१८. ८.	
विह्वल	१८२. १७. १८६. १८.		विह्वल	२२०. १८. २८०. १०. १८.	
	२८७. १०.		विह्वल	३४८. ८	
विह्वल	१८. २		विह्वल	७१. १२	
विह्वल	१८. १८		विह्वल	१२०. ५. १८०. १५.	
विह्वल	२२१. २		विह्वल	१५८. १६	

ग्रन्थः	पृ०	प०	ग्रन्थः	पृ०	प०
विष्णुति	७५, ३। २४६, १। ३३६, ८		विष्टेठ		८४, २
विष्णुग		२८०, १४	विष्टेठन		२०६, ८
विष्णोट	२१, ७। ३१०, ११		विष्टन		१५४, १४
विष्णय	१५७, ११। २३८, १७।		विष्टन		११६, २
	२४५, ७। २७१, ११		विष्ट	२३८, १७। ३४५, ८	
विष्णुवदृष्ट		३४५, ८	विष्टि		७२, २
विष्णुपन		२०६, ५	विष्टा	२६, २०। ७३, ६। १०७, १२।	
विष्णित		८७, ४		२२०, ६। ३१२, १६। ३३४, १२	
विष्णुत		१५८, ८	विष्ठागुण		२५५, १
विष्णुतन्त्रातचेष्टित		१६७, १२	विष्ठागु	१२, १०। ३२०, १६	
विष्णु		१८४, २	विष्ठादण्ड		३०६, १८
विष्णुधामुक		६१, १४	विष्ठादिवादन	१०४, ८। १२७, ५	
विष्णु	१७८, १। २२१, १। २४४, १४		विष्ठादिवाद्य		१४२, १६
विष्णुग	६६, ७। २७६, १। २८७, ४		विष्ठादिबन्धन		३४४, १५
विष्णुगभेद		४०८, १	विष्ठावादनवस्तु		१७८, १४
विष्णुनाम्न	२३, १८। २७, १०		विष्ट		१४४, ३। ४
	८३, ५। १८		विष्टस		३४८, ४
विष्णुगो		११४, ५	विष्टि		१४४, २
विष्णुगोभेद		२८२, ४	विष्टिहोत्र	१६५, १२। २६८, १०	
विष्णुक्रम	८०, ७। १४८, १२।		विष्टो		१६८, १२
	२८८, १०		विष्टागु		८६, १६
विष्णुक्रमप्रभेद		६५, १८	विष्ट		२६०, ११
विष्णुक्रिया		४२, ४	विष्टा		७४, ६
विष्टत		१४६, १२	विष्ट	८६, १। ८६, १७।	
विष्टन		२०६, ११		१८४, १३। २६०, ७	
विष्टसित		५७, १४	विष्टगा		६६, ६
विष्टन		१५४, १४	विष्टनयनिका		५४, १
विष्टायस्		३०८, ६	विष्टन		११६, ४
विष्टार	२४८, ४। २८०, १४		विष्टपाक		५१, ८
विष्टाराधनकाय		१८, २	विष्टमर्दनक		१७१, ७
विष्टित	१२५, १८। १२८, १८।		विष्टपाग		१२१, १२
	१४६, १४। १५४, ३		विष्टविष्टाव		५४, २

शब्दः	व०	प०	शब्दः	व०	प०
वीरहृद्य	३७७, ८		हृद्यमाचक्ष	८३, ६	
वीरवृ	१३१, १८		हृद्यसूत्र	८७, १८	
वीरवेव	३२७, १०		हृद्यविशेष	३, १३१ ५, २१	
वीरवेव	१२२, १			८६, १० ११८, १६	
वीरवृ	१२२, ५ २८७, ७		हृद्यान्तर	१६, ११ ८७, ५	
	३३५, १०			३१६, १७	
वीरहृद्यान्तर	८७, १६		हृद्यान्तर	८८, १६ २५७, ७	
वीर्य	२३८, १८ ३३५, १७		हृदिनि	१८८, २०	
वीरवृ	१८७, १ २५७, २०		हृद्यान्तर	८७, १८	
हृद्य	७, ७ ५, १३		हृत्	१३३, ८	
हृद्यधूप	२१७, १० ३३८, ५		हृत्ति	११८, ८ २००, २ २५	
हृद्योदर	१०७, १३		हृत्तिस्थान	८६, १०	
हृद्य	५, १३		हृत्ति	३८, १ १२८, ३ १३०, ८	
हृद्य	१०७, १७			१३३, ५ : ८ : ८ १६८, १५	
हृद्य	५, ७ २८, १८ ७८, १७			१७२, १२ २५८, ८ ३००, १८	
	११२, ५ १६३, १८ १७८, १७		हृत्तिभिद	१८, ५ १८७, ७	
	२६८, १२ २७०, १२ २८३, २०		हृत्तिभिद	१२, ७ ११७, ७ १२१, १६	
	२८७, १७ २८८, १७ ३७५, १६			१५५, १५ २५८, १८	
हृद्यगच्छ	२६७, ८		हृत्तिविशेष	८३, ६ १८८, १३	
हृद्यज	३२०, ८		हृत्ताना	१५७, ७	
हृद्यप्रभेद	२२, १ ८१, ३		हृत्ति	३६, १८ १३३, ५ : ६ : ७	
हृद्यभिद	८६, ६ १७२, १८			१८८, १	
	२६७, १६ २६५, ११ २७०, १६		हृत्तिभिद	१७८, १७	
	२७६, ८ ३१०, ८		हृत्तिमत्	१७२, १७	
हृद्यभिद	११, २० १८, २ २७, ५		हृत्ति	२६०, १२	
	२८, ११ ३१, १७ ५६, ८		हृत्तान्तर	३७०, ५	
	७६, ७ १००, १६ १०२, १२		हृत्तान्तर	५६, ८	
	११८, १६ १७८, २ २६१, ६		हृत्ति	७७, ६ ५७, १६ ८७, ११	
	२६६, १७ २६८, ११ २७२, ८			१८१, १७ २७१, ३ २७८, १५	
	२८०, ७ २८७, ५ २८१, ७			२८७, २०	
	३२७, ११		हृत्तकर्मन्	२७, १५	
हृद्यमाच	१६७, ७ ३०१, ७		हृत्तान	२७, १५	

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
हृदयारक	३०५, ४	हृदयवाहिनी	१०४, १८
हृदयवाय	२२६, ८	हृदयवाक्	१४, ११
हृदयनाभि	८०, ४	हृदयश्लेष्म	३०६, ४
हृदयश्लेष्म	३२४, १०	हृदयश्लेष्मदेश	३४१, १३
हृदयतन्त्रात	२०, १५	हृदयस्थली	१०, १८
हृदि	८५, १७ । १४४, ३ । १८१, १८ । १८८, १७ । २४०, १४	हृदा	३४१, ७ ; ८
हृदिमत्	१४८, ६	हृदाकपायी	२४८, ७
हृदिस्थानक्षय	६४, १०	हृदाकर्षि	२१४, ११
हृद्यानीय	३४, १८ । ३७, १८ । ४२, ४	हृदाङ्ग	२८, ८
हृन्	१४४, ७	हृदाङ्ग	१४५, ८
हृन् ६०, ८ । ६८, ५ । १२६, १४ । २६०, ५ । २८०, ७ । ३०६, १४ । ३४१, १६		हृदादि	२४८, २
हृन्दायक	४२, १७	हृदायक	१०१, २
हृन्धिक	२२, ४ । २८, ८	हृद्यो	३४१, ८
हृन्धिकपत्र	१०, १४	हृदि	११५, १६
हृन्धिकाली	२००, ११	हृदिगोच	३४३, ११
हृन् १४, ११ । २२१, ३ । २५१, १४ । २८१, १७ । ३४१, ५ । ३४१, १४ । ३६४, २		हृदि	१००, १३
हृन्ध	५, ४ । ११६, ३	वेकट	८०, १२
हृन्धश्लेष्म	१८, १ । ३०८, २०	वेग ६२, ६ । ७७, १३ । १८४, १५ । २२२, ८ । २३०, ५ । २४८, ७ । २६४, १८ । २७५, ३ । ३१६, ३ । ३४७, १८ । ३४१, ११	
हृन्धनाश्लेष्म	५१, १०	वेगवत्	१८३, १५ । ३१६, ४
हृन्ध	२१८, १६ । २२०, ३ । २५७, १८	वेगलस	२८४, १२
हृन्धभक्ष	८९, १	वेगित	१४६, ८
हृन्धभाक्षान्ता	२०१, ७	वेगिन्	३२०, ४
हृन्धभाङ्ग	४२, १७	वेगि	१००, १४
हृन्ध ८०, ४ । १५२, ४ । ३१०, १		वेगित	१५४, ८
		वेगिनी ७७, ६ । १०७, १५ । ११३, १४	
		वेगु १०, १८ । १०७, १६ । २०१, ५ । २१८, ४ । ३१३, १२ । ३२४, ७ । ३२६, ७	
		वेगुक	२५५, १०

ग्रन्थः	पृ०	ख०	ग्रन्थः	पृ०	ख०
वेदिका	११२, १६		वेद	२६०, १३	
वेदवाचक	२८, ११		वेदा ३००, ०; ८; ८; १०; ११		
वेदवाट	२०५, १०		वेदित	३१, १६। १५०, ६	
वेदम ८६, १०। ११०, २। १८१, १६।			वेद्य	२०५, ८। ३२६, ११	
१८८, ५। २३८, १३। ३२०, १५			वेद्यन्त	१५०, ८	
वेदमार्गविन्	२८६, ७		वेद्यन्	१३०, १०। २०१, ०	
वेदम १६८, १०। १८५, १०।			वेद्यभेद	१६२, २	
३०८, ११; १८			वेद्य	२३८, १८	
वेद	१३०, १८		वेद्या १३, १५। ८८, १५। २३८, १८।		
वेद १०२, १२। १००, ८। २०५, ०।			२६६, १०		
२२०, ०। २२८, २०। ३१८, १०।			वेद्याष्टक	२३८, १८। ३२६, ११	
३३०, ०			वेद्याप्रभेद	२०८, ३	
वेदना २००, १			वेद्याप्रिय	८१, ५	
वेदनिम्बक	१८, २०		वेद्याभेद	३००, १८	
वेदभाग ११०, १८			वेद्य	२१२, ५	
वेदमार्गविशेष	२५८, ७		वेद्यहत्या	२५०, ०	
वेदवादिन	८, ०		वेद्यवाट	२८६, ३	
वेदवाच्य	३१, १६		वेद्योपकरण	२५०, ५	
वेदविभाग	५०, १०		वेद्यन	११५, १२। ३००, १।	
वेदवेत्ता	२८, १०		वेद्यन	३२८, १२	
वेदि १०३, ८; १०			वेद्यित	१५०, ५	
वेदिका २८, १०। ३११, ११			वेदनार	०, १५	
वेदित १३०, ११			वेकाटिक	३३, १। ८०, १२	
वेदिष्ट १०३, १२			वेकुण्ठ	३३, ७। ८४, १६	
वेद्यनिका ३३, ३			वेद्यान्त	१५०, ८	
वेद्यमुख ८८, १०			वेद्यन्त	१६३, १२	
वेद्यस् ५०, १। ६६, १६। १३५, १६।			वेद्यन्तो	२०, १२	
१५०, १०			वेद्यान्तिक	५१, ११	
वेद्यित १५०, ७			वेद्यानिक	३२, १८	
वेद्यित १५०, ७			वेद्यव्यभिच	८१, ६	
वेद्य २२६, ७			वेद्यिक २८, ११; १२। ३२, ८		
वेद्यन् २२६, ७			वेद्यविक	२८, १२	

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
वैद्यक	२८, ११		वैद्यधिका	४२, २०	
वैतलक	४३, ३		वैवर्ध	१०, १३	
वैतरणी	१२१, १३		वैवस्त	१६३, १०	
वैतानिका	४३, १		वैष्णव	५५, १०	
वैतानिक	२३, १ । ४२, १८		वैशेषिक	४३, २	
वैदर्भ	२२१, ४		वैद्य	१०, ५ । ३२, ८ । ५२, ४ ।	
वैदर्भी	२२१, ४			२३२, १०	
वैदिक	२८, १०		वैष्णवधियाध	१८४, १८	
वैदिकविधि	३२५, १७		वैद्योत्पलसन्तति	४२, १८	
वैदेहक	४२, १८		वैश्यामन	१६१, २० । २६१, १०	
वैदेहो	१३४, १२ । ४४३, ६		वैश्ववज	८४, १८	
वैद्य	८२, १३ । १४६, ६ । २८४, ६		वैद्यधिका	२४५, १३	
वैद्यधिका	२८०, २०		वैद्यधिका	४३, ४	
वैद्यतेज	८०, ५ । १० । २४८, १२		वोदो	२६०, १५	
वैद्यतेजजननी	११६, २०		वोदु	१०२, ६	
वैद्याधिका	४३, ४		वोच	३२६, १२	
वैद्याधिका	४३, ५		व्यंस	३३६, ६	
वैपरीत	१७०, २		व्यक्त	८६, १८ । १२६, १८ ।	
वैभव	१५५, १८			१३२, ८ । १७७, ८	
वैष्णव	७८, १७		व्यक्ति	१३२, ८ । १६८, १३ ।	
वैष्णविका	४२, २०			४२८, ८	
वैवर्ध	१७०, १८		व्यक्तिभूमि	१४६, ३	
वैर	२६०, १४		व्यङ्ग	६२, १	
वैरजिक	४३, २		व्यङ्गु	२४३, ८	
वैरजिकम	१८४, ७		व्यङ्ग	४८, ३ । ११८, १२	
वैरमुद्रि	२०४, १७ । २८०, १४		व्यङ्गक	२७, ६	
वैराग्य	६०, १२		व्यङ्गन	१७४, १६ । १८४, ८ ।	
वैराग्यव्या	३४३, १०			१८८, १५ । २११, ११	
वैरिन्	२३२, ८ । २६०, १४		व्यङ्ग्यक	४१, १८ । ७१, ११	
	२६४, १४ । २७१, २		व्यतिकर	२८२, ११	
वैरोचनि	२०६, १६		व्यतिपात	३, ५	
वैरव्या	२७, २		व्यतिपात	२८२, ११	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
अतीपात	१६४, ३		रटय, ३। २८७, ४। ३२८, १५।		
अचय	१८४, १०		३३१, २। ३४६, ७		
अधम	२०१, १२		आह	८८, १४	
अभिचारिणी	६६, ६। ११७, ४		आदेश	११३, १५	
अवज्ञानि	१५८, १६		आघ	२६, ११। ३२, ६।	
अर्धवार	१००, १२		१८१, १०। १३। २४४, १८।		
अलोक	२७, २। ४		२७२, ४। २७३, ८		
अवलाय	१०४, ८। ३१८, १२।		आधम्यहीन	१४, २	
	३२५, १०। ३४२, ८		आधि	१८१, १४। २६५, ७	
अवलित	१२४, ६		आधिभिद्	२६६, ६	
अवस्था	१२४, १०। २६२, ७		आधिभेद	२७, ११। २८१, ११	
अवहार	१८४, १७। २८२, ८।		आधिलमुक्त	२०६, २०	
	३४५, २		आपक	१०७, ११	
अवहारवृत्त	४५, ११		आपन	१३२, १५	
अवहारगधिकृत	४८, १८		आपात	१८८, १३	
अवहारगन्ध	२६१, २		आपित	१४१, १३	
अवहारिका	५१, ७		आएत	१५२, १४	
आवाय	२४५, ४		आएति	६४, ८	
आलन	६७, ८। ६८, १। १८०, ५।		आप्त	८६, १८। १२७, ५।	
	१८८, १८। २४१, १२। २८२, ११		१३२, ८। १५। १६। ३१०, १८		
आलनार्त	१६०, ११		आप्ति	१४१, १५। १४१, १	
आलन	११७, १४। १४२, ८		आप्तिवाचक	१४७, ११	
आकुल	५५, २। ७७, १। १४७, ८		आप्त	१८७, ११	
	१५२, ५। ३२४, १७		आपन	१५२, १४	
आधान	१५२, १४		आपान	२२८, १६	
आह	२२, ५। ३८, ८। १८।		आप्त	१०, १। २११, १२। ३००, ५	
	२५५, १३। २६०, २। ३। ४।		आप्तग्राह	१२, १२	
	२७८, १। ३०८, ८। ३१०, ६		आप्त	१०४, ६। १८२, ८।	
आप्तनय	५७, १५। ७८, ५। २६०, ४		१८६, १। २७८, १३। २८०, १७।		
आप्ती	३८, ७		३४६, ८		
आप्त	१६, ४। ७७, १३।		आप्तकृति	१४८, १०	
	१८३, ७। २१८, २। २२३, १६।		आप्तन	२५८, १८	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
वासमाह	१६१, ७।	१६५, ३।	वसमुद्रि	८०, १	
		१८५, १५	वससमुद्रि	२५७, ८	
वाससुत	५, १७		वसादिपरिमारजन	८७, २०	
वासादि	१८२, ८		वसादिवन्धन	८५, १७	
वासाङ्ग	२८०, ७		वसासेप	३७३, १५	
वास्यान	१८८, १८		वसत	२०, ८। २०७, १०। २२८, २	
वसित	१७८, १७		वसति	३७७, २	
वसु	८६, १७		वसतो	१५२, १०। ३००, ३	
वसि	८६, १५। २८८, १७		वसान्मग	२२, २	
वसु	१०२, ५। १८७, ७		वसासन	८७, १७	
वसि	१०७, १०		वसत	१७२, १७	
वसु	२२७, १७। २७७, १०।		वोडा	२१०, १७	
		३७१, १६	वोहि	१०३, ७। २७७, ५।	
वसुपाणिं	२८०, १७			३२५, ३। ३७१, १५	
वसुभेद	८७, १७। १७		वोहिकासन	२०८, १	
वोमकेप्राप्यत	१८७, ८		वोहिभेद	८८, १६। ८७, १५।	
वोमगङ्गा	१८५, ६			१७८, ८। २०१, १८। २२८, १५।	
वोमचारिन्	२००, २			३०७, ३। ३०८, १६	
वोमग	७, १५। २०, ६। ५७, ८।		वोहिविभेद	८६, १६	
	१३६, १६। १७८, ८। १८६, १८।		वोहिविशेष	२०८, ११	
	२००, २। २३२, ३। २६७, ७।		वोह्यन्तर	३७१, १	
	२७५, १८				
वोमनवी	२५७, १६		श		
वोममार्ग	२८०, १६		शला	३३६, ८	
वोममुकुर	२८७, १२		शक	६, १६	
वोमवान	१८८, १०		शकट	१३, १८। ५०, ११।	
वोष	८, ८			७२, १३। ८०, १३। ३७५, २	
वज	७७, ११। २८०, १७		शकटमाह	१८६, २	
वज्रा	२३८, १३		शकटाक्ष	३७७, ११	
वज १०७, ६। १३५, १३। २२२, ६			शकटोष्मेय	१३७, १२	
वज्रवत्	२८७, ३		शकल	६, १६। ८६, १२।	
वज्रवत्	१३५, १३			२८१, ७। ३१०, ३	

ग्रन्थः	पृ०	व०	ग्रन्थः	पृ०	व०
अकुन	२००, ८		अङ्गुलीयवित्	२२२, ७	२५३, ८
अकुनि	२००, ८		अङ्गुलीयवित्		६७, २
अकुनिकावत्	२६१, १		अङ्गुली		२८१, ७
अकुन	२५४, १०		अङ्गुली	६, ८ ; १६, ७, २०	
अकुनादिनी	२०८, ७		अङ्गुली		२००, १०
अकुनाभङ्ग	१७, ११		अङ्गुली		२५४, १२
अङ्ग	१०२, ८ ; १०६, १३		अङ्गुली		२००, ८
	१७७, १ ; १६१, ३ ; २२७, ७		अङ्गुली	५, १७ ; २७८, २० ; २७०, ३	
	२३८, १ ; २६७, ११				२८६, ६
अङ्गि	१७७, १३ ; २२२, १२		अङ्गुली		७०४, ५
	२७०, ५ ; २७६, ६ ; ३२०, १७		अङ्गुली	२८, १७ ; ७८, १८ ; ५७, ११	
अङ्गिभेद	६५, १७ ; ११७, १७			५७, ७ ; ७५, ११ ; ७८, २ ;	
	२८२, १			६ ; १५ ; ८६, १२ ; १७७, २	
अङ्गिमन्	११७, ७			२१६, १ ; २७७, १७	
अङ्गिलव्यव	२७०, ७		अङ्गुली		२८, १५
अङ्गिपत्रा	२२६, ८		अङ्गुली		७७, ७
अङ्गुलीयवित्	३७५, ५		अङ्गुली		१७७, २
अङ्ग	१२, १२ ; १०५, ७		अङ्गुली		७२४, ६
	१६७, १७ ; २०७, ७ ; २७७, १७		अङ्गुली		८७, ६
	२७८, १८ ; २५१, ८ ; २६०, १८		अङ्गुली		५७, ८
	२६२, ११		अङ्गुली		५७, ८
अङ्गुलीयवित्	२१७, १८		अङ्गुली		१७७, ६ ; २००, ८
अङ्गुलीयवित्	७७७, १७		अङ्गुली		७२, ६ ; ७८, १५
अङ्गुलीयवित्	२७१, ७		अङ्गुली		२८७, ५
अङ्गुलीयवित्	२०७, १६		अङ्गुली		२८७, ३
अङ्गुलीयवित्	७२, ६		अङ्गुली		२०८, १७
अङ्गुलीयवित्	२७, ५ ; २८, ८ ; ६६, ७		अङ्गुली		१८१, १२ ; २६७, १
	८८, १ ; १७६, १२ ; १६६, १७		अङ्गुली		७७, ६ ; ७५, ८ ; ८७, १७
	२१८, ६ ; २२२, २ ; २२५, ७			१७५, ७ ; १२ ; २७६, १०	
	२६१, १५ ; २६३, ६ ; २८१, ७				२७८, १३
	२८२, ३ ; २८८, २० ; ३२१, १०		अङ्गुली		७२८, १
	३२८, ५ ; ३७०, १२		अङ्गुली		८८, १७

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
शब्द	१०७, १७		शब्द	२१८, ६। २५२, १५	
शब्दपर्वी	२७, ११		शब्दगी	२८१, ५	
शब्दी	२८१, ११		शब्द	१२, ८। २८१, १	
शब्द	८८, १५		शब्दगाथा	११३, ११	
शब्द	१७३, १२		शब्दगी	२८१, २	
शब्दज्ञान	८७, १६		शब्दगीभिद्	११६, १	
शब्दगी	२००, ११		शब्द	२५७, ७। २६१, ३। २६६, १७	
शब्दतन्म	१६७, १७		शब्द	५७, २। १२८, ५। १३७, १७।	
शब्द	२८१, ८			१५०, १७। १७३, ८। १८७, १५।	
शब्दवृत्ति	१६७, १७			२११, ३। ३१७, ६। ३१८, ६।	
शब्दपरिचय	५१, १२			३२२, १७	
शब्दप्रव्या	२७५, १५। २७७, ८।		शब्द	११७, १३	
	३३५, १३ : १७		शब्दभिद्	२७१, ५	
शब्दमय	६५, ७		शब्दमात्र	३०३, १३। ३३१, १२	
शब्दप्रदा	१७८, १२		शब्दवत्	१५७, १२। १५५, १२	
शब्दानन्द	१७८, ११		शब्दविषय	१७०, ५	
शब्दानोक्त	७७, ६		शब्दचन्द	२२३, ८	
शब्दावगी	१६०, १५। १६७, ५।		शब्दवेदिन्	२८, ७	
	२५८, १०। २६७, १८। २८५, १७		शब्दशास्त्रपरिचय	५१, १८	
शब्द	२२, १७। १७०, १२। २५०, ८		शब्दावितकृद्	३३०, १०	
शब्दभाव	३२२, ८		शब्दालङ्कार	२७, १८	
शब्दसंज्ञ	१७८, ६		शब्दित	१२६, ७ : ११। १५७, १३	
शब्दसंज्ञति	३२२, ८		शब्द	१३३, १७ : १६	
शब्द	२६०, १८		शब्द	१७१, १	
शब्द	१७७, ३। २६२, ७		शब्द	२, ११। ७, १७। २००, ६	
शब्दिक	३, ५। ३७, १०। ८१, ७।		शब्द	६०, ७। १७३, ८। १८३, ११।	
	२७७, ८। २५१, ७। २५८, १२।			२२६, ८। २७७, १७	
	२८३, ७। २८८, १७		शब्दीय	२८२, १७	
शब्दानु	२००, १०		शब्दी	२८१, ११	
शब्द	८७, २। २७०, ८।		शब्ददीर्घ	१२१, १५	
	२७३, १५। २७६, ३		शब्द	२६१, २०। २८१, २; ३	
शब्द	१३३, १७		शब्दगी	२८१, ३	

ग्रन्थः	पृ०	पं०
ग्रन्थज	१०३, १। ३१०, २	
ग्रन्थक	२८, १६। २१६, २	
ग्रन्थक	२१७, ८	
ग्रन्थकग्रन्थभाज	२८, १७	
ग्रन्थका	२८, १६	
ग्रन्थु	६६, ८। २०८, ७। २१७, ११। २१८, ७। २५२, १७। २६५, २०। २८३, १३। ३१६, २०	
ग्रन्थाक्ष	२८, १३। २८६, १७	
ग्रन्थ	२७०, ३	
ग्रन्थन	२००, ५। २११, १०। २६६, ५	
ग्रन्थनीय	२१०, १३। २७०, २	
ग्रन्थनीयार्थवस्तु	२७८, २	
ग्रन्थनीयोपकरण	१८, ६	
ग्रन्थानु	३१०, ७	
ग्रन्थित	११२, १७; १८। १५७, ११	
ग्रन्था	२००, ५। २७०, २; ३	
ग्रन्थ	२८, १८। २८, १८। ३७, ८। ५७, १७। ६२, १७। ८७, १०। २३८, २०। २५६, १५। २६०, १६। २७७, ११। ३२०, ७। ३२२, १८	
ग्रन्थान्त	१७७, ८	
ग्रन्थजीविन्	१२१, १७	
ग्रन्थक	११६, ७	
ग्रन्थक	१००, १७	
ग्रन्थत्	१५७, ८	
ग्रन्थत्	१७७, १०	
ग्रन्थभ	२२, १। २२०, ७। २२१, ६	
ग्रन्थमुख	१२१, १७	
ग्रन्थमूख	५७, १७	
ग्रन्थकक	२७२, १६	

ग्रन्थः	पृ०	पं०
ग्रन्थ	२८२, ५	
ग्रन्थक	७३, ७	
ग्रन्थानि	१२१, १७	
ग्रन्थ	२३८, ८। ३७६, ७	
ग्रन्थक	७३, ७	
ग्रन्थकम	१२३, १७	
ग्रन्थक्युट	२७२, ७	
ग्रन्थक	२०६, ७	
ग्रन्थान्त	३८, १०	
ग्रन्थानिक्क	२८६, १	
ग्रन्थान्त	२०७, १२	
ग्रन्थानि	२८१, १०	
ग्रन्थान्त	१८७, १७	
ग्रन्थी	२५७, २। २८१, १०	
ग्रन्थीग्रन्थ	२३७, १६	
ग्रन्थीरत्नाधनायेक	२२५, ७	
ग्रन्थ	२६०, १८; २०	
ग्रन्थीरा	१३७, १७। २८१, ६। ३०२, ६	
ग्रन्थीरान्तिदेश	२८८, १५	
ग्रन्थीरान्ति	१८१, १८	
ग्रन्थीन्	५३, ८। ५७, १६। १७३, १६। ३७०, १	
ग्रन्थी	७, ८। २८१, ५	
ग्रन्थ	३००, १२	
ग्रन्थभ	१८, १। ६५, ६। ६६, १२	
ग्रन्थभम्	७०, ३	
ग्रन्थाना	२८, १७	
ग्रन्थ	६, ११; १६	
ग्रन्थ	२०, १। २८, १७। २३८, २०। २७०, १; ३	
ग्रन्थानि	२३३, २	

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
शक्तकौ	२८, १६; १८। ११४, ५।	शाकट	८०, १३; १४
	१२५, १६। ३१०, १६। ३३५, १८।	शाकप्रभेद	२२४, १८
	३४३, ८	शाकभिद्	१४, १६
शक्तकौलोमन्	३००, १२	शाकभेद	२०, २। २२, ११। २३, ६।
शव	२१२, १४। २१६, ८। ३१८, ७		२७, २। ३६, ३। ८८, ६।
शवगा	६६, ६		१२२, ५। १४६, १८। १५७, ५।
शवरघ	८३, १०। ८४, ८		२१७, १। २४०, १०। २६८, ११।
शवाशौच	३१८, ८		२७८, १२। ३०५, १। ३३३, ४
शश	३२६, १२; १३	शाकमाष	२६१, ६
शशविन्दु	१७८, १०	शाकविशेष	३३०, १८
शशलोमन्	११६, ८	शाकान्तर	८६, ८
शशाङ्ग	२८, १२	शाकिनो	६, १०
शशादि	५७, १०	शाकिनोभिद्	११३, ५। १५७, ८
शशोर्ग	११६, ८	शाकिनोभेद	३२८, ७
शष्य	१२०, २०। १७४, ११।	शाकुनिक	४३, ८
	२११, ७	शाकुल	१५४, १४
शष्यित	१५४, १२	शाक्तिक	२८, २०
शक्त	६८, ४। १००, ३। १३३, १२।	शाक्य	२२८, १६
	१३४, ७। १३८, १३। १५५, ४	शाक्यविशेष	८१, २
शक्तकर्मन्	१४७, १७	शाक	३२३, ५
शक्त	२६०, १७। ३२३, १८।	शाखा	५४, १०; १२। १३१, २०।
	३४१, १२		२१७, ४। ३००, १६। ३१३, ८
शक्तभिद्	१००, ११। १५६, ५।	शाखानगर	२८४, १३
	२६६, १८	शाखापुर	२३४, २०
शक्तभेद	८६, ६	शाखाम्बग	२१०, ४। २३१, ५
शक्तसम्भार्जनकर	४६, १३	शाखाम्बगान्तर	१७५, १६
शक्षाभासभूमि	३५, १४	शाखिन्	५४, ८
शक्षिका	२८, १४	शाखोट	३४७, ६
शक्षीच्छेद	२८८, ३	शाङ्गर	२८१, १६
शाक	५, १६; १७। २०८, ७।	शाङ्गरी	२८१, १३
	२७६, ८	शाक्य	७७, १३। १४०, १५।
शाककवचक	२८८, ७		१४५, १२

ग्रन्थः	पृ०	व०	ग्रन्थः	पृ०	व०
ग्राह्य	८८	१६	ग्राह्यवैयर्थ्य	२२६, १३	३२७, १७
ग्राह्य	१०७, १८		ग्राह्यर	२८१, १७	
ग्राह्य	२२७, ११		ग्राह्यर	२८१, १७	
ग्राह्यफलक	३३२, १२		ग्राह्य	७०, ८	१७७, १
ग्राह्य	१०७, १८		ग्राह्य	१०७, ११	३१७, १६
ग्राह्यकुम्भ	२०८, ३	२२१, ११	ग्राह्य	२६०, २	३१०, ६
	२४६, १०		ग्राह्य	२८१, १७	१८
ग्राह्य	३०८, १५		ग्राह्य	३००, १५	
ग्राह्यवैयर्थ्य	७, ४		ग्राह्य	२०८, ७	
ग्राह्य	३२२, ८		ग्राह्य	२६२, ४	
ग्राह्य	१७७, ११		ग्राह्य	२७, १८	
ग्राह्य	२७८, ५		ग्राह्य	२२३, ६	३००, १६
ग्राह्यवत्	१५४, १२		ग्राह्य	६, १३	७३, ८
ग्राह्य	१३३, ७	१५, १६	ग्राह्य	२२८, ८	३००, १७
	१७५, १३	३११, ३	ग्राह्य	२८, २०	
ग्राह्य	३३८, ११		ग्राह्य	१२१, १५	२१७, १
ग्राह्य	१३३, १५		ग्राह्य	६५, ६	२१३, ३
ग्राह्य	१३३, १७	१७१, १	ग्राह्य	३०१, ६	
	२००, ६		ग्राह्य	३००, १३	
ग्राह्यमापत्र	१७६, ५		ग्राह्य	२८, १८	
ग्राह्य	२११, ८	३४४, ८	ग्राह्य	२८१, १७	
ग्राह्य	२८१, १२		ग्राह्य	२७५, १५	
ग्राह्य	२८, १		ग्राह्य	७१, १६	११३, १७
ग्राह्य	२३८, १०			३०७, १३	३१०, ८
ग्राह्य	३२२, १०		ग्राह्य	१७०, १६	
ग्राह्य	३२२, १०		ग्राह्य	३०३, ७	
ग्राह्य	२६१, ३		ग्राह्य	७४, १२	
ग्राह्य	१७७, ८		ग्राह्य	२७५, १५	
ग्राह्य	१७७, ८	१०, ११	ग्राह्य	३१८, ७	
ग्राह्य	२६१, १		ग्राह्य	१५७, १७	२०७, ७
ग्राह्य	२८, १८	२८, १		२३७, ८	३१७, २
ग्राह्य	३३१, १७		ग्राह्य	१३३, १७	

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
ग्रास्य	११६, १०। २००, १२।		ग्रिखरी	२८२, १	
	३२७, १७		ग्रिखा	१५, १२। ५७, ११। ८७, ७	
ग्रास्त्रि	२००, १२		ग्रिखातद	८१, १२	
ग्रास्त्रि	१३३, १६। १७५, १८		ग्रिखावत्	५७, १७	
ग्रास्त्रि	७३, २। १००, २। ११३, १।		ग्रिखिचन्द्रक	२७, १३	
	१३७, ५। १७७, १२। १८७, ११।		ग्रिखिन्	५७, १३	
	२००, १२। २१०, ३। २३०, ७।		ग्रियु	२७, १८। १७८, ७। १८५, ८।	
	२२८, १। २६१, ५			२१६, १३। २६१, ७	
ग्रास्त्रिभिद्	२६२, १६		ग्रियुतैज	२२, २०	
ग्रास्त्रिभिद्	२५७, १८। ३२६, १८		ग्रिष्टित	१३७, ८	
ग्रास्त्रिभिद्	११७, १७		ग्रित	१३३, १७	
ग्रास्त्रिभिद्	१७१, ५		ग्रितम्	२८२, ६	
ग्रास्त्रिभिद्	२५५, २		ग्रिति	१३३, १८। ३०८, ५	
ग्रास्त्रिभिद्	१७३, १५		ग्रिपिविष्ट	८२, ७	
ग्रास्त्रिभिद्	२६२, ८		ग्रिपा	२१६, ७। २८८, १६	
ग्रिप्य	७१, ३		ग्रिपि	२१६, १०	
ग्रिप्यभिद्	८८, ७		ग्रिपिका	२८, ६	
ग्रिप्यक	१५३, २		ग्रिपिर	२८२, ६। ३२७, १६।	
ग्रिप्यक	११६, १०			३२८, १६	
ग्रिप्या	२३७, ३। २७५, ८		ग्रिपिका	२२६, ८। ३२०, ११	
ग्रिप्यित	१५३, ८। १५७, १५।		ग्रिप्योधान्धभिद्	६१, ५	
	३०३, १७		ग्रिप्यः	३१७, १६	
ग्रिप्य	१७६, ५		ग्रिरत्	२६१, ७; ८। २६८, ७	
ग्रिप्य	३८, १०। १००, १३		ग्रिरत्	२८, ७	
ग्रिप्यक	७३, १०		ग्रिरत्का	२८, ७	
ग्रिप्यक	५७, १२		ग्रिरा	८७, २०। १८५, १। २३८, ५	
ग्रिप्यक	१००, १५। ११३, १७		ग्रिराका	२२०, ३	
ग्रिप्यक	२०६, १७		ग्रिरौ	६, १७। १८८, १८।	
ग्रिप्य	५५, ५। ६२, ८। १८७, १७।			२०३, १७। २८६, १५	
	२८१, १८; २०। ३७२, १३		ग्रिरौवद	५१, ११	
ग्रिप्यरि	१२१, १६। २८३, ११		ग्रिरौवदका	३, १३	
ग्रिप्यरि	६२, ११		ग्रिरौविका	८८, ३। ३०३, ६	

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
शिरोमणि	११८. ६	शिवकीर्तन	२०८. ८
शिरोमाषा	८८. ७	शिवकल्पन्	३२३. ५
शिरोवेष्ट	३३१. १६	शिवमञ्जी	२७. ७
शिक्ष	३००. १७; १८	शिवमूर्तिविशेष	६१. २०
शिवसुख	७५. ७	शिवा	१०. १२। ७३. १५।
शिका	३००. १७		३१८. ८; १२
शिकान	७८. ८	शिवानक	७३. ११
शिकाननु	७८. १३। ७८. १०।	शिवामेद	२६८. १७
	२३२. ५	शिंशपा	२६८. १५। २८७. ७।
शिकानुख	२७५. १८		३०२. १७। ३०७. १३
शिकाक्षय	१००. १२	शिंशपात्रम	२७८. ३
शिक्षिन्	३३७. ६	शिश्निर	२१०. १२। २३०. ८।
शिकी	३००. १८		२८२. २। ३१०. १२
शिकीन्ध	२५७. १०। २८२. ३	शिशु ७, १८। २२. १६। ५७. ११।	
शिकीमुख	५५. १०। ५७. १८।		१८७. १७। ३२८. ३
	११७. ११	शिशुक	२८. ७। १०१. १
शिकोक्षय	१६७. ७	शिशुमार	१६. १८
शिकोष्क	७५. ६	शिशुमारक	२८. ७। ७३. ११
शिकोष्कक	७५. ७	शिश्र	१८७. ११
शिक्ष	२११. १०	शिश्र	१२७. १०। २५७. १२।
शिक्षकर्मन्	१२८. १७		३३८. ११
शिक्षादि	२७५. १०	शोकर ७१. ५। २८२. ५। २८८. ७	
शिक्षिचिन्	७८. ११	शोत्र	६८. १०। १७३. १७।
शिक्षिन्	१०. १६। २११. ८।		२५०. १०। २६१. ८। ३०७. २०।
	२३८. ६। २५२. ७। ८		३२५. ३
शिक्षिप्रभेद	२८३. ७	शोत्रकर्मन्	६३. १६
शिक्षिभेद	१५५. ६	शोत्रग	६५. १३। २५०. १०
शिक्षिमन्दिर	२०२. १६	शोत्रगति	६५. ५
शिक्षिसंहति	१०७. २०	शोत्रगमन	१८५. २। ३०५. ८
शिव ६, १७। ८३. १। ८५. ८।		श्रीत	१३३. १८
१७१. १८। १६३. ८। २०५. ३।		श्रीतक	२८. ३
२५७. १७। २६२. १२। २६८. ३।		श्रीतकाल	२८. ३
२८२. १। ३१८. ८। ३३८. ७			

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
श्रीतचन्द्रक	५१, १३		मुक्तपञ्चनिष्ठ	१८७, ७	
श्रीतमन्त्र	५८, ७		मुक्तवचा	२७७, १६	
श्रीतल	१३३, १८ । २२७, ७ ।		मुक्तविभावरो	१८७, ३	
	३१०, १० ; ११ ; १२		मुक्तादि	१०७, ७	
श्रीतला	१५७, १५ । ३१०, ११		मुक्ताग्र	३, ११	
श्रीतलाख्या	३१०, १३		मुक्त	५, १८ । ६२, ७	
श्रीतश्रव	३२७, १३		मुचि	६८, १५ । ७२, ३ ; ६ ।	
श्रीतश्रव	३२७, ११ ; १२			२३८, १७ । ३४६, ६	
श्रीतानु	२३१, १३		मुचिपृक्षा	१०२, १३	
श्रीतिक	२८, २		मुण्ठी	१०१, ११ । १८६, १२ ।	
श्रीग	१८८, ७			२७३, १६	
श्रीगं	१०७, २० । १८८, १७		मुण्ड	२५१, १८	
श्रीगंठनाक	२१७, २		मुण्डा	८८, १७	
श्रीर्ष	२, १२ । १६, १८		मुह	७२, ५ । १८२, १ । २५३, ७	
श्रीर्षक	२७५, १६		मुहमन्त्रिन्	७२, ७	
श्रीर्षन्	८, १२		मुहमौक्तिक	२५५, ७	
श्रीर्षण्य	२७५, १६		मुहान्न	१५७, १८ ; १८ । १८७, ८	
श्रील	६, १३		मुहान्नःकरण	१५७, १८	
मुक	६, १७ ; १८ । २५२, ८ ।		मुहान्नपात्र	७७, १०	
	२६२, १० । २६८, ६ । ३२१, १८		मुह्रांश	३२८, १३	
मुकगता	६, २		मुद्रि	७७, ७ । १८७, ८	
मुकपञ्चिन्	२८२, १०		मुनासीर	२८३, ५ । ३४६, ११	
मुक्त	१३४, ७		मुनीकन्य	२८३, ११	
मुक्ति	५३, ११ । १३७, २		मुभ	१५६, १७ । २१८, ८ । २२७, ८ ।	
मुक्त	६०, १७ । १३१, १८ ।			२३८, १ । ३२२, १६ । ३३८, ६	
	२३८, १८ । २६१, १० ; ११ ।		मुभकर्मन्	२३८, ३	
	२८८, २० । २८५, १२ । ३२१, ८ ।		मुभंवद	२००, ८	
	३३१, ६ । ३३६, ५		मुभाक	६२, १७	
मुक्तल	३३१, ६		मुभान्वित	२१६, ८	
मुक्ता	२६१, १३ । ३००, १८ ; २० ।		मुभावहविषि	२३२, ७	
	३०६, ७		मुभ	२६१, १३	
मुक्ताकाश	८०, १५		मुभदन्तो	१६७, १५	

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
मुग्ध	२१८, ८		शेखर	३३७, २ । ३३८, २ ; १३	
मुक्ता	३०१, २		शेखर	१७०, ५ । २५८, १५	
मुक्ता	६६, १०		शेषा	३०८, ७	
मुग्ध	२१६, ११ । २५५, ७		शेषालिका	७३, १६	
मुग्धबा	३३३, ७		शेखर	७३, १६	
मुग्ध	३३१, ८		शेष ७०, ११ । १२३, ७ । १३६, १३ ।		
मुग्ध	३८२, ६ ; ७		१६५, १४ । ३३१, ८		
मुक्ता ८३, ७ । १८८, ६ । ३०३, १४			शेषयुत	१४०, १५	
मुक्ता	३३१, ११		शेषित	१५४, २०	
मुक्तापर्वध्वनि	२७८, ५		शेष २२, १ । १४६, २० । २५१, ३ ।		
मुक्ताफल १०४, १७ । १०७, २ ।			२५३, ५ । २८२, १ । २८८, १ ।		
१८८, ६			३०१, ३ ; १३		
शृङ्गलाकटक	३२८, १३		शेषज	७८, १० । १४६, ७ ।	
शृङ्गलाधार्य	३०८, ८		१८१, १७ । २४५, १७ । ३१०, १०		
शृङ्ग ५८, ८ । ६२, ८ ; ८ । २२८, १५			शेषप्रत्यक्षपर्वत	१७३, ११	
शृङ्गयुत	६२, ११		शेषभेद	८८, ५ । ८०, ३ ।	
शृङ्गवन्धन	८, १८		२६०, १२ । २७७, ४		
शृङ्गवेर	८, २		शेषाट	८०, १५	
शृङ्गाट	७३, ११		शेषान्तर	२४०, ५	
शृङ्गाटक	४३, १३ ; १४		शेषांश	२४४, १५	
शृङ्गार ७२, ३ । २८२, ८ ; १० ।			शेषुष	८५, ८	
३२१, १ । ३३८, १४			शेषुष	५२, १६ । २८१, २ ।	
शृङ्गारभावक्रिया	३०१, ८		३३७, ८		
शृङ्गारभावक्रिया	३००, १		शेषेय	२४५, १७ । २४८, ३ ।	
शृङ्गारादि	३३५, १७		३०१, २ । ३१०, १३ । ३२४, १२		
शृङ्गारी	२८२, १०		शेष	२८२, १ । ३२२, १०	
शृङ्गिभय	५२, १०		शेषज	२७१, ४ । २७४, १५ ।	
शृङ्गिणी	११६, १४		३०५, ५ । ३१२, १२ । ३२८, ३ ।		
शृङ्गिन्	६२, ११		३२८, ७		
शृङ्गो ६२, १० । २६०, १० ।			शेषाज ७८, १३ । १८८, ७ । ३१०, १३		
३३१, ८ । ३३४, ११			शेषक	३, १ । ६, ७ । ३६, ५ ।	
शृङ्गि १०८, ६			२३८, ८		

शब्दः	पृ०	पं०
श्रोत्र	८३, १८	
श्रोत्र	८५, ८। १०८, २	
श्रोत्रक	१७, ७। २८, ७। ११३, ७। १२३, ११। ३३०, ५। ३४५, ४	
श्रोत्रा	३४, १४	
श्रोत्रादि	१७३, ३	
श्रोत्रक	३१, ८	
श्रोत्रग	१२०, ८	
श्रोत्रिका	२८, ८	
श्रोत्रित	१२८, १२। १२८, १२। १४५, १६। १५५, १	
श्रोत्रितार्थक	१४१, १२	
श्रोत्रम	५८, ११। १२५, ११। २००, १४। २३७, १५। २५४, १	
श्रोत्रमद्यौव	३२२, १६	
श्रोत्रमनय	१५७, ४	
श्रोत्रमनता	१५६, १८	
श्रोत्रमा	३१६, २	
श्रोत्रमाङ्ग	४४, ११	
श्रोत्रमार्थ	३२६, ३	
श्रोत्रमाश्र	३२८, ११	
श्रोत्रा	५५, ८। ७१, १७। १०२, ३। १२५, ११। १२७, २०। २१८, ४। २१८, ८। २२०, ४। २२५, १७। २४१, ८। २५०, ४। ३१६, ३	
श्रोत्रित	१४८, १७। १५५, १	
श्रोत्र	३३१, ८। ११	
श्रोत्रक	११६, १४	
श्रोत्रित	१५४, २०	
श्रोत्रितक्षीरपिण्ड	८८, ७	
श्रोत्र	६, २	
श्रोत्र	८८, १७। १३०, १५। १३८, २	

शब्दः	पृ०	पं०
श्रोत्रिक	२८, ८। ७६, १४	
श्रोत्रो	८८, १८	
श्रोत्रिक	४८, २	
श्रोत्र	१३३, १३। २४०, ५	
श्रोत्रगर्वित	२१७, ८	
श्रोत्रादि	१०४, १५	
श्रोत्रक	३१०, १६	
श्रोत्राग	१२०, १६	
श्रोत्र	१८८, १६	
श्रोत्रम	१५४, ११	
श्रोत्रम	२२६, ८। ११	
श्रोत्रमज	२४, १४। १३७, ६। २२४, ८। ३१०, ५	
श्रोत्रमा	१०८, १५	
श्रोत्रमाक	२८, २	
श्रोत्रमिका	२२८, १०	
श्रोत्रा	२४५, १४	
श्रोत्रालक	२८५, १४। ३०४, २	
श्रोत्रे	१८८, ८	
श्रोत्रेक	१०८, २	
श्रोत्रेकपादप	३४७, ६	
श्रोत्रा	१८१, २०	
श्रोत्रान्वित	१८१, २०	
श्रोत्रायुत	३१०, ५	
श्रोत्रालु	३१०, ५। ६	
श्रोत्र	११६, ८	
श्रोत्र	२२८, १६	
श्रोत्र	११६, ६	
श्रोत्रो	११६, ८	
श्रोत्र	११६, ५	
श्रोत्राम	१७७, १	
श्रोत्राव	१५६, २०	

જાન્ય:	ક્ર.	પ.	જાન્ય:	ક્ર.	પ.
આગ		૧૦૭. ૧૭	અતઃપ્રવૃત્તિ		૮૧. ૭
આગા	૧૦૭. ૧૮	૨૩૭. ૧૮	અતિ	૧૦૭. ૧૨	૧૦૭. ૧૧
આહ		૧૮૧. ૨૦		૧૧૬. ૫	૧૩૪. ૧
આહદેવ	૧૬૧. ૧૪	૩૨૮. ૮			૨૦૪. ૧૮
આહમદ		૨૪. ૧૦	અતિક્રુટ		૮૨. ૫
આન્નિ		૧૩૩. ૧૬	અતિભેદક		૩૧૭. ૧૬
આમ		૨૨૬. ૧૫	અતિપ્રાચીન		૨૫૪. ૨૦
આવગ	૧૧૬. ૧૦	૧૨. ૧૨	અવ		૨૧૧. ૧૦
આવગા		૧૧૬. ૧૨	અગ્નિ		૧૦૭. ૨૦
આવગિક		૪૩. ૮	અયમ		૩૩૮. ૬
અત		૧૩૩. ૨૦	અયમો		૩૩૮. ૭
ઓ	૬૦. ૧૨	૮૨. ૧૧	અલ	૭. ૭	૫૫. ૮
	૨૨૫. ૧૧	૨૨૮. ૧૬		૮૩. ૧૧	૧૩. ૧૮
	૩૪૮. ૭	૨૫૦. ૪		૧૭૫. ૮	૩૨૧. ૭
ઓકાટ		૮૪. ૧૭		૨૫૭. ૧૮	૨૫૮. ૮
ઓદ		૧૭૪. ૧૨		૨૭૪. ૮	૨૭૫. ૫
ઓધવ		૩૨૨. ૧૧		૩૦૨. ૮	૩૨૧. ૬
ઓપતિ		૧૫૪. ૧૬	અલગનો		૨૮૬. ૧૦
ઓપર્ણ		૧૧૬. ૧૧	અલગ્ય		૩૩૦. ૧
ઓપર્ણતર		૧૨૩. ૪	અલગ્યાગ્નિ		૩૨૮. ૬
ઓપર્ણિકા		૪૩. ૧૩	ઓગ		૧૦૮. ૪
ઓપર્ણી		૧૧૬. ૧૩	ઓગ્નિ	૮૩. ૧૦	૨૬૭. ૭
ઓપલ		૩૧૮. ૭	ઓગ્નો		૧૦૮. ૪
ઓપલા		૩૧૦. ૮	ઓષ		૧૩૪. ૧
ઓભવ		૩૨૨. ૧૧	ઓષગ્નિ		૩૧૮. ૩
ઓમજનભજન		૩૦૦. ૭	ઓષવર્જિત		૨૭૬. ૧૫
ઓમત્	૧૫૪. ૧૭	૧૭૪. ૧૨	ઓષવિધય		૧૧૬. ૧૦
ઓવાસ	૧૧૮. ૧૨	૧૮૦. ૧૩	અલગ્યવસ્તુ		૩૦૬. ૩
	૩૩૭. ૧૪	૩૩૮. ૫	અલાચા		૬૮. ૧૧
ઓલકા		૪૩. ૧૨	અલાચાવસ્તુ		૮૮. ૧૬
અત	૧૩૪. ૫	૧૫૩. ૧૫	અલાચ્ય		૧૮૦. ૧૦
અતથ્ય		૧૮૬. ૧૩	અલોચ		૨૮૫. ૪

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
श्लोकावली	२०६, १८		श्वेतप्रावारभेद	३१७, १७	
श्लोकावली	२००, १३		श्वेतविन्दुयुक्त	१७८, १८	
श्लोकावली	५०, १२		श्वेतगन्त	३०७, २	
श्लोकावली	७३, १६		श्वेतगन्तवर्ग	३०७, ८	
श्लोकावली	१०८, २		श्वेतवचा	१६५, १३	
श्लोक	६, १। १६८, १५।		श्वेतवाहन	२०६, १०	
	२११, ४। २३७, ११		श्वेता	१३४, ६	
श्लोकव्याख्या	३०४, ०		श्वेताङ्ग	६६, ७	
श्लोकत्रय	४२, ११				
श्लोकपाठ	१७३, १०		घटक्षणाकाल	७, २१	
श्लोकान्त	५३, ५		घटपद	३६, ७	
श्लोकमन्त्रद्वय	११, १६		घटपुष्पा	६४, १	
श्वःश्रयस	३४०, १		घटप्रकाश	१०२, ८	
श्वदंष्ट्रा	२८१, ६		घटप्रगाव	५३, १३	
श्वन	३०, २। ३५, १०। ५७, ११।		घटभिक्षा	८३, ३	
	७३, १३। ८६, ३। १६३, ३।		घटश्रय	१७१, १	
	२१३, १। २३०, १		घटश्रया	१७१, २। २२८, १७	
श्वपच	६५, ११। २४६, १।		घण्ट	६८, १८। २६२, १७	
	३३७, १६		घण्टक	२८६, १	
श्वभ	६, ३। १८३, १		घण्ट	३८, १। ६७, २२।	
श्वशुभ	२८१, ८			१०२, ६। १७१, १६। १५३, १७	
श्वसूर्य	२४५, १४		घण्टाख	५५, १५। ५६, ११	
श्वश्व	२६०, २०		घट्टि	८६, १५	
श्वसन	२००, ७		घट्टिहायन	२०६, ११	
श्वसित	१५४, १२। २००, ७		घट्टिक	३५, १५	
श्वापद	३००, ५		घट्टो	६४, १	
श्वविष	२४०, १		घट्टोजागरक	३३६, १५	
श्वेत	१३४, ५। ७। १४। २५३, ७		घाग्रातुर	३४०, ११	
श्वेतकरवीर	१००, १		घिङ्ग	४७, ११। ६०, १५। ६१, १८।	
श्वेतकुमुद	२२०, ११			६४, ६। २०३, १३। २५६, ६	
श्वेतखदिर	४४, २०। २६७, ६		घिङ्गदन्तकृत	३१३, १७	
श्वेतदूवां	२२८, १४		घोडा	१०२, ८	

स	अक्षः	अक्षः	अक्षः
अक्षः	अक्षः	अक्षः	अक्षः
अक्षम	२४, १६ । २२५, ६ । ८	अक्षम	८, ६ । २५, ३ । २८, ४ । ८५, ४ । २७२, १७
अक्षमन	२०७, १०	अक्षयोनि	१७७, ८
अक्षान	२८८, १२	अक्षोपग	२०२, १७
अक्षक	१५६, ७	अक्षन	१५५, १७
अक्षग	१६७, १३ । २२५, ६ । २८८, १७	अक्षध	२७६, ८
अक्षयोग	६६, १० । ६८, १	अक्षक	१६५, १५ । २६७, ७
अक्षम	२८५, १३	अक्षग	१२१, १८ । १२२, २
अक्षव	३२२, १४	अक्षग	६२, १३
अक्षद	१०३, ३	अक्षग	१२२, १ । १५५, १६ । ३१७, १८
अक्षध	१८४, ६	अक्षि	१८४, ५
अक्षम	१७२, ३ । २२६, १६	अक्षति	१५५, १६
अक्षन	२०७, ७	अक्ष	६०, १६
अक्ष	२८४, १	अक्षग	२०५, १० । २८७, १२
अक्षत	२१०, ३ । २८२, २०	अक्षगकर्मन	१२७, २
अक्षक	४७, १६	अक्षगयोग	८७, ६
अक्षतिका	४७, १६	अक्षन	१४७, १४ । १५५, ४ । १५८, ८
अक्षमय	२२७, ६	अक्षतानन	१४६, १३
अक्षक	४७, १	अक्षतान्यभाषा	१६८, १५
अक्षन	२०७, ५	अक्षत	१५६, ५
अक्षि	१२२, ४	अक्ष	२८७, १३
अक्षि	१५५, १७ । २०	अक्ष	१६७, १०
अक्षि	१५५, ६	अक्षति	१३८, १३
अक्षि	१२६, १३ । १६७, १२	अक्षाय	२४५, १८ । २४६, १
अक्षीनत	१५६, ७	अक्ष	१६६, १३
अक्षत	१०१, १२	अक्षग	२००, २० । २४६, १ । ३१६, ७
अक्षेग	६६, १०	अक्षत	१५५, ३
अक्ष	२५६, १० । ३२८, १०	अक्षतजामुक	८२, ४
अक्षनाम्न	५७, १५	अक्षतमय	२४३, ६
अक्षान	२०१, ८		
अक्षम	१२०, ५		

अक्षः	शु०	पं०	अक्षः	शु०	पं०
संज्ञति	१०२, ५। १२६, १३।		सञ्ज्ञ	२४०, ७	
	१५५, ८। १५६, २। २१२, ८।		सञ्ज्ञा	१३, १२। १०४, १२।	
	२७४, १४			२४०, ७	
संज्ञन	१८३, ५		सञ्ज्ञात	१४१, १०	
संज्ञर्ष	३३३, ८		सञ्ज्ञान	२२८, १०। २४०, ७।	
संज्ञा	२८३, २०			२४७, १६	
संज्ञिता	१५६, ८		सञ्ज्ञान्त	३, ७। ७१, १३।	
संज्ञृष्ट	१५४, ५			८६, १५। १३३, १२।	
संज्ञासुता	८४, १०			२२४, १४। २३१, ७	
सञ्ज्ञ	१८८, १		सञ्ज्ञाप्रभेद	८१, १३	
सञ्ज्ञि	१८८, १८		सञ्ज्ञाभिन्	८८, १७	
सञ्ज्ञ	२८६, ७		सञ्ज्ञाभेद	५, १४। ५७, १३।	
सञ्ज्ञि	५४, १५। २५८, १२।			८४, ६। १४५, १८। १५६, २	
	३४५, १८		सञ्ज्ञायुक्त	१६५, ६	
सञ्ज्ञो	५४, १५। २८६, १८		सञ्ज्ञायुत	३२८, १०	
सञ्ज्ञ	२४०, ८		सञ्ज्ञावत्	१६५, ५	
सञ्ज्ञा	२८२, १५		सञ्ज्ञाविद्	१३, १४	
सञ्ज्ञोच	१२७, २		सञ्ज्ञाविशेष	८४, ५। २५०, ३	
सञ्ज्ञा	३०४, १४		सञ्ज्ञ ई१, १८। ई२, १३। ई४, १६।		
सञ्ज्ञट	१८४, ३			२३३, १	
सञ्ज्ञ	२८२, १६		सञ्ज्ञत	८०, १६। १५५, ३।	
सञ्ज्ञर्ष	३३१, ८			१५६, ४। १८८, ८। १८७, १२	
सञ्ज्ञान्य	२८२, १२		सञ्ज्ञति	६१, ११। १५५, १८	
सञ्ज्ञोर्ग	२८२, १६		सञ्ज्ञम	६६, १०। १३८, ६।	
सञ्ज्ञल	८७, ६। १०८, ६। ३१०, १८			१५५, १३। १७१, १०	
सञ्ज्ञसक	४३, १८		सञ्ज्ञमात्र	१६०, १२	
सञ्ज्ञति	१५५, १५		सञ्ज्ञ २७, ५। ७८, १। १५५, २०।		
सञ्ज्ञत	१५६, १। २४६, ४			२४८, १४। १५। २८२, १३	
सञ्ज्ञोच	७३, ८। १४०, १६		सञ्ज्ञगृहित	६४, १५	
सञ्ज्ञम	२३०, ४		सञ्ज्ञोत	१३७, १३	
सञ्ज्ञान्ति	१५६, ३		सञ्ज्ञृष्ट	३४७, ७	
सञ्ज्ञप	२१, ११। ३३८, ८। ३४३, ७		सञ्ज्ञृचलो	३८, १६	

ग्रन्थः	पृ०	पं०
सङ्गहश्लोक	८३.	७
सङ्क्राम	२३५.	१७
सङ्ग	१३२. १७ । २२३. १३ ।	
	२४८. १ । १५ । २७४. १२ ।	
	२८२. १५ । २८८. १७	
सङ्गदृग	२०१. ३	
सङ्गदृक्	४४. ५	
सङ्गर्ष	३३३. १०	
सङ्गर्षा	१८२. ३	
सङ्गाटिका	४४. ४	
सङ्गात	५. ४ । ८८. १६ ; २० ।	
	१५५. ८	
सङ्गातमात्रक	१६८. १४	
सञ्चित्र	१५२. ४ । १७१. १	
सञ्चल	२८६. २०	
सञ्चोभा	२३५. १३	
सञ्जातीयगण	२८६. ७	
सञ्ज	७७. १६	
सञ्जन	१८२. ८ । २०१. २ ।	
	२०५. ११	
सञ्जगो	२३३. ८	
सञ्जय	७४. २	
सञ्जय	१५. ८	
सञ्जागिका	४४. १ ; २	
सञ्जागश्चित	१३४. १२	
सञ्ज	७५. १५	
सञ्जवन	२०७. ३	
सञ्जात	१३८. १ । १४६. १०	
सञ्जित	१५६. ६	
सञ्जय	२८२. १७	
सञ्ज	८२. ४	
सञ्जा	८२. ५	

ग्रन्थः	पृ०	पं०
सटा	८६. १८ । १२४. ५	
सटित	१६८. १२	
सत्	२००. १७ । ३३३. ७	
सत्त	२४७. ८	
सतो	११२. ८ । १३४. ८ । २८३. १	
सतीग	११७. ४ । २०१. ५	
सतीलक	४४. १७	
सतीलक	८८. ८	
सत्तुष	७७. १०	
सट्या	३००. २	
सत्तम	१५५. ६ । २३०. ६ । ३१०. ७ ।	
	३४१. १८	
सत्ता	३१७. १८ ; १८	
सत्त	१२४. ८ । १२५. ६ । १३०. ८ ।	
	१३४. ८ । २३८. १ । २४०. ८ ।	
	२४२. १२	
सत्तपगोष्ठा	२४६. १७	
सत्तयत्तम	१६८. ४	
सत्तयत्तलो	२८३. ५	
सत्तयतो	१६५. ३	
सत्त	२६१. १८	
सत्तिन	२६१. १८	
सत्त	३१८. १२	
सत्त	१३७. १८ । २८२. १८	
सत्तज्जलमय	६४. १०	
सत्तज्जो	२६३. १४	
सत्तादि	१०४. १४	
सत्त	३. ८ । १३५. १० । २०१. ८	
सत्तामति	१३७. ६ । १६४. १७	
सत्तासा	२०. १८	
सत्तादान	२०७. १	
सत्ताप	३१४. १	

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
सदाशिव	३०, १२		सन्धि १५३, १३। १८२, ४। २१८, ८।		
सदीश्वर	१६४, १७		२६६, ४। २६०, ६। ३१७, १२		
सदृश	२१६, २		सन्धिकर	४४, ५	
सदृश	३२८, ६		सन्धिचौग	१३, २	
सद्गन्	१२५, २०। ३४१, १		सन्धिजीविन्	२०, १६	
सद्योजात	१०३, ४		सन्धिनी	२०१, ७	
सद्भाष	७०, ६		सन्धिजा	३११, २	
सगन्धमाग	२६४, १४		सन्ध्याग	५४, २	
सगातन	२०७, ७		सन्ध्या	२४०, ६	
सगाभि	२२१, ६		सन्ध्यादि	१०४, १४	
सगिष्ठोव	१५८, १४		सन्ध्यागग	१०८, १३	
सगत	१५६, ४		सन्ध्यावर्जि	३१४, २	
सगति	१३४, २०। १५५, १४।		सगड्ड	७७, १६। १८४, ३	
	२००, १८। २४२, १। २५६, ४।		सगहन	६१, १३। २८४, १३	
	२७४, ८		सगादि	२४३, १५	
सगान	७६, १६। २००, १८।		सगाय	२४६, २	
	२६२, १२। २६०, ४। ३१६, ४		सगाह	७२, १४	
सगानिका	४३, १७		सगिकर्षण	१२४, १५	
सगाप	७, १४। २०। २१०, १४।		सगिधान	६३, ३। १८४, ४	
	२८२, १७। ३४२, २		सगिधि	१८४, ४	
सगोबनिर्मित	२०३, २		सगिषेष्ट	१८६, १०। २००, २०	
सग्यक्त	१४५, १०		सगिषेष्टन	२४५, १८	
सगर्भ	१६८, १३		सगिहित	१०६, ४	
सग्रेष्टक	४४, ६		सगगन्त	४४, १८	
सग्रेष्टिका	४४, ६		सगल्लव	१६२, १४	
सग्रेष्टवाच	२७, २०		सगिष्ट	१७६, १०	
सग्रेष्टहृ	२६४, १५		सगकी	२६, १६	
सग्रेष्टहारक	५३, ६		सगच्छद	१७६, १४	
सग्रेष्टजीविन्	४४, १८		सगति	१५६, २	
सग्रेष्ट	८, २		सगदिनावधिपयस	३३२, १८	
सग्या	१८२, २		सगपर्ज	१७७, ११। ३४७, ५	
सग्यान	२०१, ३		सगरात्रोर्ध्वद्वी	६०, ७	

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
सप्तजतय		४८, १४	समर्च	१७१, १	२१८, ३
सप्तजा	२४, ८	३१०, १८	समर्चन	१२३, १६	१५५, १०
सप्तार्चिष		७४, १०		१८४, ६	३४८, ८
सप्तार्च		११६, १५	समर्चक		४४, ३
सप्तकोष्ठ		४, २	समर्पित		१४७, ६
सप्तकोष्ठकर		१३५, ४	समर्थाद		१७८, १३
सप्तकोष्ठतताकुलिका		१८०, १७	समल		१८७, ३
सप्ततिम		२८०, २०	समवर्तिन		८०, ७
सप्तयोजन		६८, ४	समवाय		६८, १
सफल		६८, १४	समष्टि		८०, १६
सभा	१५५, १४	२१८, १०	समष्टिका		४४, ५
		२४७, १५	समष्टिका		२७०, १
सभागोष्ठ		३१२, ११	समा		२२६, १६
सभामध्य		३४८, १५	समांश		१८०, १
सभासंलाप		८४, ८	समाकर्षित		३४४, १५
सभिक		२८, १६	समाकान्त		१३२, १५
सभ्य		४४, ७	समाधान		१६५, ५
सम	१४०, ८	१८२, १६	समादान		२०७, ४
	३००, १७	२२६, १७	समाधि	१८४, ६	२०५, २
	२४०, ८	३२८, ८	समाधिभेद	८४, १२	१८१, ३
समय	१०६, १४	२८०, १८	समाधिव्य		१६५, १
		३१८, १४	समान	२००, १७	२२६, १७
समज		७८, १२	समानार्थ		१०८, २
समञ्जस	११२, १५	१२८, ४	समापन		२०७, ६
		१४८, १८	समापित		१४८, ८
समधिक		१५८, ४	समाप्ति	१२५, १	१५५, १०
समभिव्याहृत		२८५, २			२०७, ६
समभिहार		२८४, १८	समायोग		६८, १
समय	८४, ११	१६६, ११	समागम	२८८, १८	३४७, १६
	२२२, १	२४६, ३	समाकृष्ट		१०४, ५
समयान		७०, ११	समागोष्ठ		११८, ११
समर	७०, १४	१०७, ३	समाजन्म		१८८, १६

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
समाहृत	२६,	२०	समुद्रक	४४,	३
समाश्राम	१८५,	२	समुद्रत	१३६, १० । १६४, १६	
समान	३३८, ८		समुद्रम	२४८, १५	
समानक	१२०, १५		समुद्रोर्ण	१५२, ७ । १६४, १६	
समानप्रायवाच	१७, ११		समुद्रत	१८५, १४	
समाहित	१६२, १४ । १६५, १		समुद्राग	४८, १ । २२८, ७	
समाह्वति	२३५, ७		समुद्र	३१, ८ । ५४, ८ । ७५, ८ ।	
समाह्वय	२४८, १४			१६२, ३ । १७१, ६ । २८२, १८ ।	
समित्	२४०, ७			३१४, १३	
समिति	१५५, १३		समुद्रयज्ञ	३४४, १६	
समिध	२०७, १२		समुद्रा	२८३, ३	
समोक	२६, १७ । २४८, १४		समुद्रनवनीत	१६७, ५	
समोक्ता	३४७, १		समुद्रान्ता	१६४, २०	
समोचोनयज्ञा	२०७, ४		समुद्राग	११८, १४	
समोप	२८५, १६		समुद्रत	१३६, १	
समोपग	१७६, १३		समुद्रक	१८५, १४	
समोऽ	२००, ७ । २८२, १८		समुपक्रम	१३६, ४	
समोऽग	४८, ३ । १२२, ४ ।		समुपक्रम	२०३, ७	
	१३२, १६ । १५०, १ । २२७, ३ ।		समुद्र	१४, १६ । ३३, १४ ।	
	२६१, ३ । ३२४, ५			७७, १२ । १०४, ११ । १५६, २ ।	
समोद्वा	७४, ६			१८२, ६ । २४५, ७ । २५०, १२	
समुच्चय	३१६, ४		समुहित	१४६, ३	
समुच्छय	२४८, १६ । ३४२, ६		समृद्ध	१६०, ६ । १८१, १० ।	
समुत्तोर्य	१०५, १२			१८५, १ । २६१, १४	
समुत्थान	१३६, १० । २०६, २०		समृद्धि	८६, १५ । १८०, ७ ।	
समुत्पत्ति	१४७, ४			१८१, १६	
समुत्पन्न	१६०, १०		सम्यत्ति	१३०, ११ । १५५, १० ;	
समुदाय	२४८, १५			१८ । २२५, १७	
समुदोषित	१३८, ११		सम्यत्तिसहित	२०१, ४	
समुदोर्ण	१६५, ४		सम्यद्	१५५, १६	
समुद्रत	१६५, ४		सम्यग्	२०१, ४	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
सम्यक्प्रधान्य	१८०.	६	सम्भ्रम	६६, १०।	७७०. ५
सम्यक्प्रशोभ	१५५.	२	सम्भ्रान्त	१५६. ६	
सम्यग्वाच	१२७. ८। १५५. १७।		सम्भ्रान्त	१३०. १४। १५५. १५।	
	१७८. ७। १८२. ६। २०८. १७।			१५८. ६	
	३२६. १५		सम्भ्रति	१२०. १६	
सम्यक्	२६. १२		सम्भ्रद	१७६. १८	
सम्यक्	२६. १२		सम्भ्रार्जनी	५१. ७। १६८. १८	
सम्यक्त	२४३. ३		सम्भ्रारु	५५. १	
सम्यक्	४४. ३		सम्भ्रार्थन	१५८. ३। २०६. १६	
सम्यक्प्रतिपि	६. ७		सम्यक्प्रतिपि सञ्चारयन्त्रक	२३०. ४	
सम्यक्प्रकाश	१२७. १६। २३४. २		सम्भ्राज	१५५. ७	
सम्यक्योग	६८. २		सङ्	२६१. १७	
सम्यक्योगिन	६८. ३		सङ्क	२६. १४. १५	
सम्यक्सा	१४६. ८		सङ्कल	२०७. २	
सम्यक्सा	१५८. ६। १५६. ११ : १४		सङ्कट	३५. ६। ७८. १। १००. १४।	
सम्यक्सा	१२४. ६। १६३. ४।			२१४. ६	
	३१७. १८		सङ्का	१५५. १६	
सम्यक्सा	१८८. १		सङ्का	११६. १६	
सम्यक्सा	२०६. ६		सङ्का	७४. १	
सम्यक्सा	१७१. ३		सङ्का	२४६. ५	
सम्यक्सा	२२. १३। १८०. ६		सङ्का	१७७. १६	
सम्यक्सा	१८४. ३		सङ्का	२३०. ७	
सम्यक्सा	५६. ४		सङ्का	६५. १०। १११. १६।	
सम्यक्सा	३२२. १२			३१०. १७	
सम्यक्सा	२८२. १५		सङ्कल	२१४. १०	
सम्यक्सा	२५३. ६		सङ्कल	६८. ४	
सम्यक्सा	१५६. १। २०३. ५		सङ्कल	२५०. ४	
सम्यक्सा	७७. १६। १७७. १७।		सङ्कल	२७३. ११	
	१५६. ६		सङ्कल	१८०. १। २६१. १७	
सम्यक्सा	२८२. १५		सङ्कल	१६५. ८। ३३८. ६	
सम्यक्सा	१७७. १३		सङ्कल	१६४. १८	
सम्यक्सा	६६. ६		सङ्कल	७५. ६	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
सगिन्	१७३, ३।	१८२, ११।	सर्पादि	८८, १२	
		२१६, ७	सर्पिष	२३२, ११	
सहित्यति	१८८, ४।	२८२, १८।	सर्व	१८६, ६।	२१८, १८।
	२८३, १।	२८०, १८; २०		२२६, १७।	३१८, १४
सगिदन्तार	२४, ८।	१७६, १२	सर्वग	६६, ८	
सगिद्वेद	१६१, १३।	२६७, १३।	सर्वगत	२१८, ६	
		३३८, ६	सर्वज्ञ	८३, १	
सगोष्ठप	३७, १४।	२७०, १५	सर्वतोभद्र	२८४, १८	
सगोजिनी	१२०, १८।	२०७, ८	सर्वतोभद्रा	२८४, २०	
सगोर्भट		३३७, १८	सर्वतोमुख	५८, ८	
सगोवग		२६७, १५	सर्वनामन्	२, १२।	२३२, १
सगं	६२, १२।	६४, १५।	सर्वगल	३४०, २	
सर्ग	५०, ८।	७७, १७	सर्वविद्या	७३, १३	
सर्गच्छाग		३१४, ५	सर्ववैश्विन्	३३४, १६	
सर्गतव		३०१, ४	सर्वसम्वहन	७०, ६	
सर्गपादप		३००, १५	सर्वसम्याकुभूमि	२६५, १४	
सर्गगल	२८६, १५।	३०१, १६।	सर्वार्थगच्छिणा	३०८, ८	
		३११, १४	सर्वार्थि	७०, ६	
सर्जिकाक्षार		२५, १७	सर्गप	२१६, १६।	२५३, ७
सर्ज		७७, १४	सर्गपी		१८२, १८
सर्प	६३, १८।	८८, १३।	सर्जिल	८, १७।	६६, ८।
	१०६, १४।	१११, १।		१३६, ४।	१८६, १८।
	१६८, १६।	२११, १२।		२८१, १।	२।
	२८८, ५।	१५।		३००, ५।	
	३२०, ७।	३४०, ५।		३४५, १	
सर्पण		२११, १२	सर्जिलद्रोणी		२८, ५
सर्पप्रभेद		३१४, ११	सर्जिलवोधि		३३, १
सर्पभेद	२५४, ६।	३३७, ६।	सर्जिलवेग		६८, ५
		३३८, १५	सर्जिली	३५, १।	१४८, ५।
सर्पमन्त्र		८८, १३	सर्जिलानुरक्तम		२२०, १६
सर्पराज		२७, १२	सर्व		३१८, १४
सर्पाक्षि		३२४, १५	सर्वन		२००, १५
			सर्विता		१५५, ११

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
सविष्ट	२८८, १५	३२७, १०	सहाई	६, ४ ; ७	
सविश्रुतिप्रताकुल	८७, १६		सहिष्णु	११६, १३	
सवेदन		५३, ६	सहोत्थ	७६, ११	
सव्य	१२६, ६	२४०, १०	सह्य	२४, ५	
सघट	२७६, १५		सांपात्रिक	४४, ८	
सघटकाग	२८२, ११		सांयुगीन	२०७, ७	
सद्योक्त	११५, ८		सांवरण	२६२, १८	
ससर्गमतेन	३०२, १६		सांसारिक	४४, ८	
सखेष्टपात्र	१२५, १७		साकस	६, ४	
सम्य	६, १२	७७, २	साकल्य	११६, ११	
		७६, १	साकाश	२८३, ७	
		२६८, १८	साकित	१५६, १२	
सम्यक्	२६, १०		साक्षिण	२७, १७	
सम्यग्भेद	४०, ६	४८, ५	सागा	१११, ११	२८३, १
सम्यमङ्गरी	२६४, १५		साक्षात्	३३२, १६	
सम्यश्रुक्त	२६७, २०		साक्षु	२८६, १६	
सम्यसंवर,	२६४, १७		साक्षुदेविक	२०२, ४	
सम्यान्तर	६०, १०		सानि	१३४, १०	
सह	५२, २	३४१, १७	सानिप्त	१५६, १०	
सहकाश	१७७, ५	३०६, ३	साद	१७४, १३	
सहज	४४, ७	७६, ११	सादग	१७७, ११	१७४, १६
सहदेव	३१४, १५			२८३, ६	
सहदेवा	३२४, १४		सादगार्हवत्	१७८, ६	
सहदेवाग्यपागदव	१३, ८		सादिन	१५६, ११	
सहदेवी	३२४, १५		सादिन	१७४, १५	
सहज	११६, १३	११७, ११	सादृश्य	१६६, १३	१८६, १०
		१३५, १४		२६७, १७	
सहर्ष	८७, ३		साधन	१६८, ५	२०१, १० ; ११
सहस्रकिंश	२८७, ८		साधनीय	२४०, १२	
सहस्रपाद	१७६, १६		साधिन	१५६, ६	२०१, ४
सहस्रवेधि	१८५, १६		साधिरु	६४, १७	
सहाय	५४, १५	२८५, ११	साधोयन	२३०, ६	
	३२६, ११	३४५, १८			

शब्दः	पृ०	पं०
साधु	२८, ६ । ६०, २ । १३३, ७ ।	
	१०८, १४ । १८२, ८ । २२६, १७ ।	
	२५७, १६	
साधुधर्म	२१०, ११	
साध्य	२४०, १२ । ३४५, ११	
साध्वन्	२८४, ४	
साध्वन्	१३०, ७ । १६७, ६ ।	
	२३०, ५ । २५५, ११	
साध्वी	१३४, ८ । २०८, १७	
साधु	१८६, ६ । २५६, १६	
सान्नाय	२८३, ६	
सान्नायिका	१६, १८	
सान्न्व	३१८, १६	
सान्न्व	६८, १ । १८६, ८ । २६७, १ ।	
	३३८, १६	
सास्त्रिभ्य	१२३, १५	
सापत्निका	४४, ६	
साफल्य	६७, २	
सामगायन	१३६, १६	
सामज	७६, १३	
सामन	१७२, १ । ३१८, १६	
सामन्त	१५६, ८ । १२	
सामन्तभूमिप	२६४, ८	
सामभेद	१४६, ६	
सामयोगि	२०७, १३	
सामर्थ्य	२३१, ६ । २३६, १८ ।	
	२४६, ६	
सामाजिक	४४, ७ । २१६, १०	
सामादि	२४२, ८	
सामान्य	६३, १० । १२६, १६ ।	
	१३८, ६ । २०२, ३	
सामिधेनो	२०७, १२	

शब्दः	पृ०	पं०
सामुद्र	२८३, २	
सामुद्रजम्बा	१०५, १३	
सामुद्रिकश्च	४१, ११	
सामोत्य	७६, १७ । २०७, १३	
साम्यत	१६०, ८	
साम्यन्धिक	४४, ६	
साम्य	१८२, ३ । २३६, ८ । २७४, १	
साय	२४०, १०	
सायक	२६, १८ । १०६, १७ ।	
	२१७, २	
साग	६८, ७ । ११२, १५ ।	
	२६१, २० । २७४, २० । २७४, ३	
सागङ्ग	६८, ११ । ११७, ८	
सागङ्गविशेष	६५, ५	
सागा	११६, १६	
सागधि	१३४, १६ । १३५, १५ ।	
	१७०, ४ । १६७, १७	
सागधित्	१४५, १	
सागमेय	४३, ८ । २६८, ३	
सागशून्य	२७४, २	
सागस	३६, १० । १७६, ५ । ३३८, ६	
सागसक	३१७, ८	
सागसन	७१, ४ । २०७, ११	
सागसिक	४४, १०	
सागमौ	११५, ६ । ७	
सागिका	७२, १ । ८६, ६ । ६६, ६ ।	
	१००, ११ । २८६, १८	
सागिकी	११६, १७	
सागित	१५६, ११	
सागित्रा	१३६, १४ । १८२, १२	
सागिवाक्यौषध	२१०, ६	
सागीफलक	१७७, १५	

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
सार्ध	१६६, १४		सिद्धिनीति	२७१, ११	
सार्पिष्क	२८, १८		सित	८७, २२ । १३३, १८ ।	
सार्वभौम	८०, १४ । २३१, ८		१३४, १३ । १५८, ६ । २२५, १४ ।		
सार्वभौमग्रह	१८८, १०			३००, २०	
साल	११५, १३ । ३०१, ४		सितम्बक	३८, ७	
सालपत्रौ	१५८, १५		सितदूर्वा	३०८, ८	
सालवेष्टन	५५, ८		सितसर्धप	१७१, ४	
सावधान	१५८, २ । २६३, ८		सिताभ	२८३, १०	
सावित्र	२८३, ४		सिताम्भोज	३८, ७	
सावित्री	२८३, ४ । ५		सिनीत्यल	६५, १० । २३१, २	
साध	३२६, १३		सिद्ध	७, ८ । १८२, ८	
साक्षा	३०२, १५		सिद्धम	३३८, १६ । ३४०, ३	
साहस	३३८, १०		सिद्धवास	३४०, ३	
साहसिक	३२७, ५		सिद्धादिमन्त्राग	२६३, ३	
सिंह	५७, १० । ६२, १७ ।		सिद्धाक्त	१४०, १८ । १५६, १४ ।	
८०, १५ । २०५, ३ । २६२, १० ।				२४६, ३ । २५४, १८	
२६८, १८ । २७८, १ । २८१, १३ ।			सिद्धार्थ	१७१, ४ । २६५, १	
३०५, ५ । ३४१, १८			सिद्धार्था	१७१, ४	
सिंहच्छटा	२६८, २		सिद्ध	१८२, १२ । १८४, ५ ।	
सिंहनाद	८८, ३ । १५७, १६			२०१, ११ । २०५, ८	
सिंहपुष्पी	३४०, १२		सिद्धल	३१०, २०	
सिंहसमग्रह	२०८, १५		सिद्धला	३११, १	
सिंहिकातनय	३२८, ६		सिनीवाली	३१४, ३	
सिंहो	३४१, २०		सिन्दवार	१०८, ८ । २८२, १८	
सिकता	२८, १ । १५६, १३		सिन्दर	१२१, ५ । २०८, ५ ।	
सिकतिल	१५६, १३			२७०, २ । २८३, ८	
सिक्थक	१८७, १		सिन्दरतिलक	५३, ५	
सिक्थ	१६८, १५		सिन्दरी	२८३, ८	
सिक्त	१४७, १		सिन्धु	११५, ४ । १६१, १८ ।	
सिद्धाण	११६, १८			१८२, ११ । ३२५, १६	
सिद्धति	६, ७		सिन्धुज	७८, १४	
सिद्धित	१५६, १५ । ३१६, ६		सिन्धुटण्ड	७८, १४	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
सिन्धुदेशोद्भव	३२२, २१		सोवणद्रव्य	३०, २। ७२, ७	
सिन्धुधेन	२१७, १५		सोवणसाधन	३६, ७	
सिन्धुभेद	३०७, १३		सोसक	६०, ४। ६२, २। ६०, १।	
सिन्धुयोषित्	१६४, २			२१०, १०। २५४, २। ३१३, ६	
सिन्धुजवका	२२६, १३। २४५, १७		सुकुमार	१३६, ६। २०२, १५।	
सिन्धुवारक	१६२, ३			२६३, १; २	
सिन्धुवारद्रुम	६६, १८		सुकुमागोगयान्तर	३३३, १५	
सिन्धुमक्रम	१७७, १३		सुकुमाजवन्	२८५, १०	
सिप्र	२६२, ३		सुहृत्	१५६, १७। २३७, १६।	
सिप्रा	२६२, ३			३०३, १८	
सिर	२६२, ६		सुकेश	२४५, १६	
सिजान्तग	३११, ७		सुकर्मन्	२३०, १०	
सिन्धुक	१८, ४। २१, ५; ८।		सुस्तिनि	१५७, ४	
	६८, २। ११६, ११। १४६, ११।		सुख	२, १२। ५४, १६। ६०, १८।	
	२०५, १४। २१०, ४। २२८, १२।			७२, २। १४५, १४। ३१६, ६।	
	३०६, ३। ३२७, २			३२०, ६	
सिञ्जय	१००, १६		सुखवाक्	३४३, ६	
सीता	१३४, १२। १८५, १५।		सुखजान	४१, ४	
	३४३, ६		सुखा	५४, १६	
सीधुपात्र	२६, १४		सुखाश	३२८, ११	
सीधुपात्र	२६, १४		सुखोदय	२४८, १७	
सीमन्	१३४, १३। १८२, १५।		सुगत	१६, २०। १३६, १।	
	२२६, १७। ३००, ८			१५७, १। २०६, १६	
सीमन्त	१५६, १५		सुगतालय	२८०, १३	
सीमन्तिनी	१८६, १५		सुगन्ध	१२७, १०। २२१, ६	
सीमा	१०३, ८		सुगन्धक	२६४, ७	
सीर	४१, ५। २६२, ५		सुगन्धद्रव्यहारिन्	१४, १	
सीरायलोह	२६६, ६		सुगन्धद्रव्यहारण	४५, २	
सीरावयव	८४, ३		सुगन्धि	८३, १४। १८४, ८।	
सीरिन्	२६१, ८। २६६, १			१८५, ४	
सीवन्	२०१, १६		सुगन्धिक	४४, १२	
सीवणक	३०, १०		सुग्रीव	३२२, १५; १६। ३२७, ३	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
सद्योवदारा	२२५.	१६	सपर्वन्	३२२.	१८; २०
सद्योववैद्य	११६.	२१	सपार्ष्णिक	४४.	१५
सुचाग्निचा	२८३.	१	सपञ्चक	२८३.	२
सुखेलक	४४.	१२	सपृजित	१२५.	६
सुख	८२. ७। १३४.	१६	सप्त	१३४. १६। १५४.	११
सुत	१६६. १८। १८५.	४	सप्ति	१३४.	१७
सुतल	३११.	४	सप्तलोक	४४.	११
सुतश्रेणी	१२२.	५	सप्तलोकयोधा	२३०.	१२
सुता	१३४.	१५	सप्तलोकयोधित्	१६६.	६
सुदतो	१५७. २। १६४.	१५	सुभग	५८. २। ६६.	१३
सुदर्शन	२०७.	१५	सुभगा	२४२.	२०
सुदर्शना	११६.	७	सुभवा	२५४.	५
सुवृद्ध	१३६.	१७	सुभाषित	१६५.	६; ७
सुधन्वन्	३२२.	१८	सुभिज्ञक	२८१.	११
सुधा	१८२.	१३	सुभूत	१५७.	३
सुधाधामन्	२०७.	१०	सुभोग	६६.	१२
सुधांसु	२५३. १४। २८८.	१३। ३२८.	सुम	२२७.	१
सुगन्ध	१७७.	१४	सुमति	१५७.	१
सुगार	२८३.	११	समुत्त	५५. १५। १६	
सुगालोच	८०. ६। २८३.	५	सुमेवमसित्	२१६.	६
सुनिधन्व	१२२. ५। १८८.	७	सुमेव	२८३.	१३
सुनिधन्वक	२८८.	८	सुयामुन	२०७.	१७
सुनोति	१५७.	३	सुयोधा	२०६.	१४
सुनृत्त	१५७.	२	सुग	५४. ३। ५७. १२। १६४.	८। १८३. १८। २३७. १७। २६२. ७। ३१६. १३। ३२२. २०। ३३३. ११
सुन्दर	६२. ४। १८१.	७। २००. १४। २३०. १२। २३८. ५। २८३. १०। ३०६. ४	सुगङ्गा	१८२.	४
सुन्दराकार	१४८. १५। ३०८.	२	सुगन्ध	८८.	८
सुन्दरो	२८३.	१२	सुगत	६६. ८। ६८. २। १३१. १३। १४। १५६. १६। १७। १८६. ४। २००. ५। २४५. ४। २८२. ८	
सुपक्षकक्षिक	३२६.	६			
सुपर्व	११६. १८				

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
सुरततालो	३१४,	१६	सुवर्ण	८, २० । ३०, १३ ।	
सुरतबन्ध	३, १६			११६, २२ । २२१, १० । २५८, ४	
सुगन्ध	२६३, ४		सुवर्णक	४४, १३	
सुगता	१५६, १६		सुवर्णप्रतिमा	११७, ८	
सुगन्ध	२७७, १५		सुवर्णकल्पमिश्रीभाव	४८, १२	
सुगन्धि	१७२, ८		सुवर्णानि	१०३, १२	
सुगपाटप	४४७, ४		सुवर्णानु	३४७, ७	
सुगभि	२२१, ७; ८ । २४२, १४ ।		सुवसन्तक	५१, १४	
	२४६, १३		सुवहा	३०६, १२ । ३४३, ८	
सुगधि	२७२, ६		सुवहान्न	१५३, ७	
सुगलोक	४४, १५		सुवाल्लयुक्ति	१०५, ६	
सुगवर्त्मन	५८, ८		सुवाल्लस्	२०५, १४	
सुगन्धेष्ट	२४८, २०		सुवाल्लिनी	८८, २	
सुग	८४, २ । ८८, १४ । १६१, ७ ।		सुवल	३११, ३	
	१८५, १५ । २०८, ८ । २३७, ३ ।		सुवर्ण	२८२, ११	
	२५१, १० । २६०, ८ । २६२, ६ ।		सुवता	१५६, १८	
	२८५, ५ । ३०१, ७ । ३०५, १६		सुधमा	२३०, ८	
सुरागोष्ठ	७६, १०		सुधवी	३२२, १७	
सुराचार्य	१६४, ६ । २२६, ३		सुधि	२८३, १४	
सुराद्रि	२५८, १५		सुधिगा	२८३, १५	
सुरापात्र	१४, १८		सुधिम	२३०, ८	
सुरावीज	३१६, १२		सुधेग	११६, २१	
सुरापानपात्र	३३३, १३		सुधेगिका	४४, १४	
सुरामण्ड	२८६, २०		सुमन्धान	३१८, १४	
सुराजय	२८४, १		सुसंस्कृत	२०८, ६	
सुबद्धा	३११, २		सुसमृद्ध	१८०, ६	
सुबत	१५६, २०		सुसव	३२२, १६	
सुदृपक	६५, २०		सुस्थित	२८, ३	
सुदृढक	४४, १३		सुस्थिति	१४५, १४	
सुजोहक	४४, १४		सुसप्रष्टक	५३, ७	
सुवर्षिका	४४, १०		सुहित	१५६, १८	
			सुडत	१५६, १८	

शब्दः	पं.	व.	शब्दः	पं.	व.
सङ्गत	१५६, २०		सूचतन्तु	१६५, ८	
सङ्घट्ट	३२१, ८		सूचधार	२८३, ३	
सङ्घट्टन	२६७, १८		सूचभेद	२३५, २	
सङ्घोष	२८३, १३		सूचमात्रक	१८, ६	
सङ्कर	३२, ७ । ८६, ११ ।		सूचपेष्ट	२७२, १	
२७७, ६ । २८०, १७ । २८७, १५			सूचहस्तक	२७७, १३	
सङ्करक्रिया	२७६, ८		सूचादिसूच्याग्र	३२५, १	
सूक्त	१६५, ७		सूचाणि	३११, ५	
सूक्तभेद	१५७, १४		सूचाग्र	२२७, १३	
सूक्ष्म	१०२, ३ । २२६, १८ ; २०		सूद	१०४, १३ । १७७, १६ ।	
सूक्ष्मतन्तु	२३, १७			२११, ११	
सूक्ष्मवृक्ष	२६, ४		सुग	१८८, १२	
सूक्ष्मवस्त्र	७, १२		सुगा	१८८, १३	
सूक्ष्मला	८५, ४ । ८८, ६ । १६८, १ ।		सुगु	१२७, १० । १८८, १७	
	१७०, १७		सुप	२११, ११	
सूचक	३०, २ । १८६, ४ ।		सुपकार	२८१, १० । २८२, २० ।	
२५३, १७ । २७७, २०				३२१, ७	
सूचन	७२, ७ । १८३, २		सुपकारक	१७७, १६	
सूचना	२०१, १२		सुग	२६२, ८	
सूचा	७२, ७		सुगग	११७, २ । १७२, ७ ।	
सूचिका	११, १८			१८०, १४ । २८५, ८	
सूची	७२, ७		सुगि	३१६, १०	
सूत	५२, १८ । ६५, ८ । १०२, ६ ।		सुमौ	२२७, १	
१२३, १२ । १३१, ६ । १७७, १६ ।			सुय	३, २ । ५८, ३ । ५८, ७ । १८ ।	
१८ । १७६, १०				६५, ५ । ८७, १६ । १११, ११ ।	
सूतक	३०, ३ । २५८, ५			११८, १७ । १३५, ११ । १७१, ८ ।	
सूता	३८, १३			१५१, ११ । १७१, ११ । १८८, ७ ।	
सूतिकागार	८७, ७			१८८, १७ । २०५, ६ । २२६, १६ ।	
सूत्र	३८, ३ । १०७, १७ । ११०, २ ।			२४०, १३ ; १७ । २५०, २ ।	
१२७, ७ । २५५, १८ । २६२, ७ ।				२६६, १८ । २६७, १८ । २७३, ८ ।	
३४२, ७				२७८, १५ । २८०, ८ । ३०१, ८ ।	
सूत्रकण्ड	८५, ११			३१६, ६	

शब्दः	पृ०	पं०
सुर्वमन्त्रादिष्ट	१६३, ५	
सुर्वभक्त	१६५, ७	
सुर्वभक्ता	१६५, ८	
सुर्वब्रह्मण्य	८, ७	
सुर्वसारथि	६५, १ । २६७, १३	
सुर्वा	२७०, १३	
सुर्वादि	३७०, १०	
सुर्वादिदिवल	२६०, ५	
सुर्वावर्त	१७३, ५	
सुर्वावर्ताभिद	२७, ७	
सुर्वेन्दुलक्ष्म	३२५, १६	
सुक्लिषी	११७, २	
सुगाक	५०, १६	
सुखिका	३०, ५	
सुताम्बुका	२८२, ५	
सुति	१३६, २	
सुदाकु	३०, ७	
सुष्ट	८६, १७ ; २०	
सुष्टि	८६, १६ । ८७, १	
सैक	६, ७ । २०२, १३	
सैकपात्र	१०८, १	
सैक्त	३०, ६	
सैचक	३०, ६	
सैचन	२०, ६ । ६६, १५ । ११३, १६ । २०१, १३	
सैतु	७८, २१ । ११५, १३ । १३६, ३ । २७७, १५ । २८५, ७	
सैना	२०७, १२	
सैनाचक्रभिद	२२३, ११	
सैनाविशेष	३२६, १६	
सैनागी	७६, ७ । २०१, १७	
सैनापति	१६५, १० । २०१, ७	

शब्दः	पृ०	पं०
सैनामात्र	२२३, १७	
सैनाविशेष	१६६, ८ । २०२, ३ । २२३, १७	
सैनालमबाव	२७०, १७	
सैपाजिका	१२०, ५	
सैमूषी	३३३, ८	
सैव	३०, ७	
सैवक	३०, ७ । ३३, २ । १३०, १२ । १६८, २	
सैवग	२०१, ५ । २०३, २	
सैवगकर्मग	१८६, ६	
सैवा	१३०, ३ । १६०, १२ । ३७६, २	
सैवाहं	२७०, १६	
सैवित	८७, १६ । १५२, २	
सैव्य	२७०, १६	
सैड्यड	१००, १६	
सैडिकेय	६७, ५ । १०१, ६ । ३२३, ६ । ३७०, १०	
सैडिकेयक	६६, १५	
सैक	६, ८	
सैकत	२८७, ५	
सैकतिक	७७, १७	
सैडान्तिक	७७, १६	
सैनिक	१२, १६ । ३०, ८	
सैन्य	७, १ । ६७, १७ । २०१, ११ । २७०, १७ । २५३, १५ । २८६, ७	
सैन्यक	३०, ८	
सैन्यपुत्र	१०६, ८ । २८६, ६ । ३७७, ६	
सैन्यप्रभेद	१०७, ११	
सैन्यमात्रक	१६६, ८	

पं.	पं.	पं.	पं.
सैन्यमान	११७. १६	सौभाग्य	३२. ७
सैन्यरक्त	३०. ८	सौमिक	३०. १०
सैन्यरक्तव	२२३. १०	सौम्य	१७२. ८ । २११. ३
सैन्यवसति	२८२. ६	सौमिक	३०. ८
सैन्यायदेश	२५६. २	सौम्य	२००. ७
सैन्य	३२२. २१ । ३२७. १३	सौभाग्य	२०. १२
सैन्यवादि	११५. ७	सौभाग्य	७१. १५
सैरन्धी	२८३. १६	सौमिक	३७७. २
सैरिभी	३७७. २	सौमिक	३०. ८
सोम्य	१५०. ८	सौम्य	२४०. १८
सोम्य	२४०. ६	सौम्ययोषा	२८५. ८
सोम्य	१०२. ८ । ८	सौरभ	३१३. १७
सोम्य	८. १०	सौम्येयी	५८. ११ । ८६. ३ ।
सोपान	११८. ११ । २०२. १५ ।		१८५. ५ । २०१. ८
	२७७. १५	सौरभ	२७६. ७
सोम २२७. २ । २६७. १२ । २७०. ११		सौरभ	३७५. १०
सोमदेवत	२४०. १८	सौरभ	४५. ३
सोमनिर्जन	२००. १५	सौरभ	१७. २० । २५. १८ ।
सोमजता	२८७. १६		१११. ८ । ३१७. ५
सोमवंधोद्धव	७७२. ११	सौरभ	४५. ७
सोमवन्ध	७७. १८ ; २० । ७८. ८	सौरभ	१८०. २ । २८३. १८ ; १८
सोमवन्धो	२२७. १८ । २८७. १६	सौरभ	३५. २
सोमवन्धो	५६. ११	सौरभ	१२७. ११
सोमा	३०. ८	सौरभ	५५. १२ । २६८. ७
सौकर्य	२७६. ८	सौरभ	३१७. १
सौख्यप्रयत्निक	५७. ७	सौरभ	२८२. १७
सौगतादिक	२०७. ७	सौरभ	१८२. ६ । २१७. ३ ।
सौगन्धिक	३२. १६ । ७५. १		३२५. १
सौगन्ध	२७६. ७	सौरभ	१२८. १
सौचिक	३०. १०	सौरभ	११७. १७
सौदामिनी	७८. १७ । १५७. १७ ।	सौरभ	१५५. २ । २८७. ७
१७८. १२ । २०७. १८ । ३१२. ८		सौरभ	२००. १६

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
खनविज्ञ	२०७, ८		खोजित	३४, ४	
खनसम्भव	२४०, ११		खोज्य	४५, ६	
खनित	१५०, १८ । १५५, १२ ।	२०७, ८	खोपिष्ट	२८१, ८	
खन्य	२४०, ११		खोपुल्युम्भ	१८७, १०	
खनक	१४, ४ । ७४, ११ । ३३५, ७		खोभगिनो	२८, २०	
खन्य	१८१, १७		खोमध्य	१८८, १७	
खभित	१५६, ५		खोगजस्	१३१, १८ । २११, २ ।	२२८, ११ । ३१८, ४
खम्ब	७४, ११ । २१३, ८ ।		खोगतबन्धन	३२८, १०	
	२१६, १२ । २२४, ११ ।		खोगल	१६४, १८	
	३३५, ७		खोलनाटाभरण	२६, १६	
खम्बेगमाय	२५२, १७		खोवस्त्राक्षल	२५, ५	
खम्ब	१०८, ६ । २१४, ११ ।		खोविनास	२८, ७	
	२२१, १० । २८६, ६		खोवेशधारिपुद्ग	४८, ७	
खम्बन	२०१, ६		खोत्रोगिपुरोभाग	१८३, १८	
खनिष्ठा	३०८, ११		खपय	१४, १८ । २१, १८	
खमित	१५६, १४		खपभ्यास	२३८, २	
खमितार्थक	१४३, १८		खगिकारण	२७६, ११	
खति	८६, २ । १०७, ८ । २१७, ४		खगित	१५५, ७	
खतिपाठक	१११, ७		खखिल	२७०, ११	
खूप	१२, २ । २८६, ८		खपति	१५५, ५ ; ७	
खोक	६, ६ ; ७ । १८४, ७		खपित	१४१, ३	
ख्यान	१८८, ११		खपुट	३५, २०	
खो	१३१, १८ । १५१, १८ ।		खण	३१६, १८	
	२८१, ५		खणान्तर	१०६, २	
खोकरण	६, २ । १८, ११ ।		खणोकोदन	३२, १८	
	१०८, ८ । १४३, १० । २३४, १८ ।		खविर	१७१, १३ । २८२, २०	
	३२२, ८ । ३२८, ८		खाण	१८, ८ । १०८, ५	
खोकरणान्तर	१७८, ११		खान	३, ४ ; ८ । ८४, १० ।	
खोजतजीवन	८०, ८			८७, २१ । १७३, ८ । १८८, १० ।	
खोकेष्टवेश	१५६, १५			२२४, ७ । २३७, ६ । २४२, १५ ।	
खोजातिभेद	२०१, १७			२८६, १२ । ३२०, १४	

शब्दः	पृ०	पं०
आवभाष	८३, ५ । २१८, २ ।	
	२२५, ४ । २४२, ५ ।	
आनिक्	२८, १८	
आपन	२०१, ४	
आपित	१५६, ८	
आमन्	२८८, ५	
आपिक	२८, २०	
आपिन्	२८, १८	
आयुक्	४०, १	
आज	४०१, ५	
आजो	१८१, १७ । ४०१, ५ ।	
आवशान्तर	४७, ४	
आवरोतर	१५, ४	
आवि	२८४, २	
आवा	१०८, ५	
आसक	२८, १८ । ७१, ७	
आित	१३४, १२ । १८८, ७	
आितार्कदिष्ट	१८०, १२	
आिति	१३४, १३ । १६८, १३ ।	
	१८२, २ । १८८, १० । १८१, ३ ।	
	२२६, १८	
आिर	१०८, ५ । १३६, ८ । २६२, ४	
आिरतर	२८२, १८	
आिरदंष्ट	२८२, १८	
आिरा	२६२, ४	
आिरांश	२६१, २०	
आडा	१०२, २ । १०८, ६ ।	
	२१८, १२ । २६३, १६	
आल	१०१, १४ । १०२, १५ ।	
	२१६, १ । २७५, १८ । ४०१, ६	
आलकाष्ठापि	२०१, ६	
आलकुल	२८८, १०	

शब्दः	पृ०	पं०
आलकुला	२७८, ७	
आलोचय	२४८, १८	
आलोपय	३१२, ८	
आय	२४०, १५	
आयत्	२८२, १८	
आयकारिन्	२०१, ६	
आय्य	२८८, ४	
आत	१३४, ८ । १३७, ११	
आतक	२८, २० । १३४, ८ ।	
	१३७, ११	
आन	१८८, १२ । २००, १५ ।	
	२०८, ५ । ३१८, ६ । ३२४, ३ ।	
	३२८, २	
आनीय	६५, २ । १८८, १२	
आग्ध	११४, ८ । १८२, १० ।	
	१८८, ११ । २७७, ८	
आ	२०४, १२	
आडा	१८१, ११	
आडो	८७, २ । १८२, १३ ।	
	२५८, १६ । २८७, ४ । २८६, १६	
आह	१३८, ३ । ३२४, १ ।	
	३४२, १	
आहपाचित	१४४, १४	
आहपाय	१४, ७	
आहवन्ति	२०८, ३	
आहयुत	१८२, १०	
आहयय	४, १०	
आहयिन्	३२८, १२	
आहयश	३२८, १२	
आह्य	१४२, ७	
आडा	१८२, ३ । ३४४, १०	
आधंग	३४१, २	

शब्दः	पृ०	पं०
स्यर्चा	८४, १४	१२५, ५
स्यर्चापद		३४५, ७
स्यर्घ	२००, १८	२०८, ५। ३२६, १४; १५
स्यर्घक		३२६, १४
स्यर्घ्य	२००, १८	२१०, १०। ३२६, १४
स्यर्घ्यमात्र		३२८, २
स्यर्घ्याचता	१३४, १७	२११, ११
स्यरा		३२६, १६
स्युक्ता	६, ६। १३१, १८	२८८, १५
स्युक्तौघधि		१८६, ५
स्युष्टि		१२८, १६
स्युटिक	३, २। २८, १७	७४, ४
स्युटीक		२८, १७
स्यार		२६२, २; ५।
स्यारविषय		८८, १८
स्यिच		६, ५
स्यिर		२६२, ५
स्यीति		१३४, १०
स्युट	८६, १८	१३२, ८। ३२७, १८
स्युटन		१७७, १३
स्युटि		८६, १८
स्युटित	७३, ८	१४३, १०
स्युरित		१३०, ६
स्युर्वा		७५, ३
स्यूर्णक		३०, १
स्युजिङ्ग	६६, १३	११८, १
स्योटविषय		१५४, १६
स्योटित		१४८, १८
स्यव	२४०, ११	२५०, १

शब्दः	पृ०	पं०
स्यर	१२१, ६	१५३, १०। १६३, २०। १८७, १। २०२, १५। २०६, ५। २१४, ६। २२२, १४। २२५, ११। २२६, ५। २३८, १२। २५८, ११
स्यरव		१३६, २
स्यरपत्नी		१२८, ११
स्यरमन्दिर		१८८, १५
स्यरस्त्री		३१८, १
स्यरहर	२३, ६। ४२, १३।	२८८, १
स्यरान्तक		५०, ८
स्यित		७३, १३
स्युत		१२४, ११
स्युति	१०, ८	१३६, १
स्यद	१७४, १३	१८३, १५
स्यन्व	१३१, १६	१६२, १८
स्यन्दन	१०३, १२	१६८, १०। २०१, १
स्यन्दनप्रभेद		३१८, ४
स्यन्दवर्जित		१३६, १५
स्यन्दाग्नि		२०१, ६
स्यमोक		२८, ११
स्यमोका		२८, ११
स्युत	१३४, २०	१३५, १। १४८, १४। ३२०, १६
स्युतवस्त्र		१८७, १८
स्युति		१३४, २०
स्योन		१८८, १४
स्योनाक		८१, ६
स्यञ्	६, ४	२८८, १५
स्यव		२५०, ६

शब्दः	पं.
खल	१३४, ८
खु	२५०, ६
खुम्भिर	३१७, १
खुब्	६, ६ । २८४, १५
खुचि	७२, ८
खुत	१०७, ४ । १२०, १०
खुति	२०१, १
खुव	३१८, १६
खुवाटिक	२५६, १८
खोतल	१३६, ३
खोतोऽङ्गन	२४, १४
ख	१२४, ८ । २१६, २
खक	६, ३
खकीय	७६, १७
खगत	१५६, ७
खखन्द	२६२, ८ । २८७, १
खखन्दचामिन्	१४, ६
खखयत्र	७, ८
खखयन्तु	१८४, ७
खज	७७, १५
खजातिश्रेष्ठ	१८८, १६
खतम्ब	१५८, १० । २२८, ८ । २४४, १४
खदनाष्टाविहन्तु	८१, १५
खदन	१८७, १८
खधवच्च	३४४, १८
खधामृति	१६५, ४
खधिति	१५६, ५
खनित	१५५, १२
खनियोजित	८०, १७
खपक्ष	६२, ५
खप्र	१८८, ८ । १८४, १३

शब्दः	पं.
खयल	२८४, ४
खभाव	८७, २ । १४७, ८ । २११, ३ । २२२, ४ । २२४, ६ । २३३, १३ । २८७, १२ । ३००, १८ । ३१७, १८ । ३१८, १२ । ३२२, १४
खभू	२१८, ११
खयज्ञाततिज	३७, १२ । ७८, १०
खयम्ब	७६, ४
खर	८३, १ । १२८, १५ । २२३, ८ । २६१, १५
खरभेद	१३८, १५ । १४५, २ । १५५, ११ । १७६, १७ । २२८, ७ ; ११ । ३२७, १
खरप्रभेद	२७०, २
खरविशेष	२५८, ८
खरान्तर	२१८, १६ । ३१८, १८
खरित	१५५, ११
खर	२६१, १८
खरप	१२४, ७
खर्ग	५८, १० । ६२, १३ ; १४ । ११०, १ । २३२, ३ । २४८, २ । ३१६, १२ । ३२०, ६ । ३३२, १० । ३४६, ११
खर्गङ्गा	१३४, १२
खर्ग	११७, ८ । १४१, १० । २२१, ७ । २४२, १७ । २४३, १ । २५०, १ ; ६ । २५१, ७ । २५३, १४ । २५७, १४ । २७५, १६
खर्गकर्म	११६, २२
खर्गकार	५१, ६ । २५२, ५ । ३११, ७
खर्गखोदी	१६५, १२ । २४४, २

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
हट्टरी	२७१, १०	हरद्य	८८, २१ । ११७, ३; १६ ।
हट्टविकालिनी	८५, ८ । १८८, १५ ।		१२०, ४ । २२६, १४
	१८५, १	हरपार्श्व	६०, १७
हट्टाध्यक्ष	४६, ११	हृगप्रतीहार	१७३, ५
हठ	८४, २	हरयोचित	१३६, ७
हठान्मृति	२८१, ७	हरहृष	३४५, ११
हठ्या	८८, १८	हरि	४८, २१ । ५४, ८ । ५७, ३ ।
हत	१३५, ५ । १३८, ४ । १४६, १२		७५, १० । ८८, १४ । ८९, ४ ।
हताक्ष	६६, १५		१४६, ८; १२ । १८८, ४ ।
हतष्ठागालिन्द	२८७, १४		२१८, ८ । २१८, ११ । २६२, १० ।
हताश्र	३२८, १४		३१६, २० । ३४६, १५
हनन	१४८, ८	हरिचक्र	२०७, १५
हनु	७६, ६ । १८८, १५; १६	हरिचन्द्रन	११७, १ । २०८, १२
हन्त	१३५, ६	हरिणा	६६, ११ । ११७, ८ ।
हन्तृ	१३५, ६		३२१, २०
हन्तृपाक	४५, ४	हरिकान्त	३३३, ६
हेमन्	२२०, ८ । २२४, ११	हरिगच्छदय	२४८, १०
हय	१८३, १५ । २२५, १४ ।	हरिणी	११७, ७
	२५२, १४ । ३२३, ५ । ३४७, ४	हरित्	१५७, ६; ७ । २२६, १०
हयघोषा	१६८, ६	हरित	१५७, ५ । २२४, १ ।
हयादिप्रयत्न	३४२, १५		३२८, १
हयवर्कविशेष	१५७, ७	हरिता	११७, ७ । १५७, ६
हयभूषण	८६, १७	हरितादि	१०४, १४
हयवस्तुष्यार्तव	४३, १२	हरिताल	२१, १३ । ४२, १३ ।
हयकाजा	३१४, ८		५१, १० । १४१, १८ । १८६, ६ ।
हयोग	३१४, ८		२८७, १७ । ३१४, ७
हर	४८, ३ । ५७, १० । ६०, १७ ।	हरिचर्मायुत	१५७, ५
	७५, १० । ८१, १ । १०८, ५ ।	हरिद्यव	२२४, १
	१४३, १ । २०७, ७ । २२६, ५ ।	हरिदा	७६, १८ । १२८, ८ ।
	२५७, १४ । २५८, ३ । २६०, ६ ।		१८२, ६ । १८८, ४ । २०८, १५; १८ ।
	२६२, १२ । ३४७, ८		२२२, ८ । २५८, ३ ।
हरखट्वाक्ष	३०७, १		२६७, १४ । २८४, १

ग्रन्थः	पृ०	पं०
हरिप्राम	३०७, १७	
हरिचम्पू	७०, ८	
हरिभूषण	२१२, ८	
हरिमण्ड	१०१, १०	
हरिमन्त्र	१०५, ७	
हरिवाहन	२०६, १७	
हरिचन्द्र	२६२, ८ । ३२७, ११	
हरिचन्द्रनृपात्मज	३२७, ८	
हरिहय	२१७, ७ । २७८, १८	
हरीतक	६, १८	
हरीतकी	७५, ५ । ८१, ७ ।	
	१७०, ८ । १८६, ३ ; ७ ।	
	२३७, १० । २७१, ६	
हरेयु	२६, २ । ११७, ७	
हरेयक	७६, १३	
हरिर्भेद	३२८, १७	
हर्षय	२७१, १	
हर्षमणोग्य	२७१, १५	
हर्मणि	११७, ६	
हर्ष	१२, १७ । १३१, २ । १७७, १ ।	
	१७५, ८ । २१८, १० । ३०३, ८ ।	
	३३१, ११ । ३३७, १८	
हर्षक	१८, १६ । १८५, ७	
हर्षकारिन्	३२, १६	
हर्षजनक	२७, १७	
हर्षण	११७, ५	
हर्षपिण्ड	२०७, २०	
हर्षपुत्र	१५७, ८	
हर्षसम्पन्न	१७५, ३	
हर्षित	१५७, ८	
हय	५६, ८ । १२१, ८ । २६२, ७ ।	
	२६३, १३ । ३०७, १६	

ग्रन्थः	पृ०	पं०
हयदण्डक	३२५, ७	
हया	३१२, १६	
हयाङ्ग	६६, १७	
हयाद्यङ्ग	६१, ८	
हयायुध	२२५, १३ । २७८, १० । २८८, ५	
हयाहज	३१७, ८	
हनिपत्नी	१५१, ३	
हनीयक	७५, ६	
हव	३१८, १७	
हवन	१७५, ८ । २२७, ५	
हविष्	२८७, १७	
हय	२५३, १८	
हयकथविधि	१८२, १	
हयवह	३७७, ५	
हसन ७१, १६ । २०१, १७ ; १८ । २०५, १		
हसन्ति	१५७, ८	
हसन्तिका	७५, ५	
हसन्ती	७५, १३ । ११८, २	
हसन्मुख	५८, २	
हस्त ७, २ । ५६, ७ । १३५, ७		
हस्तचतुष्टय	६१, ८ । १३१, ८	
हस्तच्छेद	६७, ११	
हस्तपुट	६८, ७ । १७८, १७	
हस्तलेप	१०८, १८	
हस्तवलय	११०, २	
हस्तसम्पुटक	३०८, ११	
हस्तादिवर्जित	८८, १२	
हस्ताङ्गार	२१५, ७	
हस्तिकर्ष	१२२, ६	
हस्ताङ्गार	१७७, ३	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
हस्तिदन्त	१६५, ११		हारिकण्ड	८५, १२	
हस्तिम्	२७७, १६		हारिम्	२८३, २०	
हस्तिनी	८८, १५ । १६२, ६ । २०१, १६ । ३२६, ८		हारीत	१५७, १०	
हस्तिप	७८, १५		हार्य	२७१, १	
हस्तिपक	७५, ६ । ११८, ८		हार	३०१, ६	
हस्तिपकाधिप	२८१, १७		हारा	३०१, ७	
हस्तिपिप्यजी	२७८, १७		हारामुख	५८, २	
हस्तिभेद	७८, ६		हारान्न	३१७, ८	
हस्तिमल	३१७, ६		हारिक	३०, १७	
हस्तिमङ्गार	१३०, ११		हार	२२८, १७ । ३१८, १८	
हस्तिमङ्ग	३०, १३		हार	७६, १७ । २०१, १८	
हस्तिमन्त्राद्य	८७, १		हारिका	३०, १७	
हस्तिहस्त	८८, १७		हारिक	३०, १३	
हारक	३०, १३		हार्य	३०, १७ । ३२७, १८	
हारि	१५८, १६ । १८७, १ । १८८, १७		हार्यकारिन्	२३, ३ । २०१, १७	
हार्य	२०१, १८ । २७८, १५		हार्यजीव	७३, ७	
हार	७७, ७ । १५०, १५ । २५७, १६ । २६२, १३ । २६७, २० । २८७, ५ । ३१३, ८		हारहा	३७२, २	
हारक	२८, ८ । ३०, १५		हिंता	१८०, १० । १८३, २ । २०२, ११ । २०६, ८ । ११ । ३३६, १२	
हारभिद्	१५७, १७		हित	१०७, ७ । १२५, १८ । १३०, २० । १७६, २० । १७१, ७ । १७३, ७ । १२	
हारभेद	३८, २ । ७०, १५ । ७७, ११ । १५१, १० । १५५, १८ । १८३, ५ । २१७, ६ । ३३५, ७ । ३३८, ३ । ३३८, १८		हित	८८, १३ । २५३, १२	
हारमध्यमखि	२०, ७ । ३०५, १६		हिंका	२६२, १७	
हारलता	८६, ६		हिंका	६, ८ । १७०, १५ । १८७, १२	
हारङ्ग	२७, १३		हिङ्ग	२१, ५ । २७, १७ । ६०, ६ । ६२, १५ । १११, ८ । २२५, १२ । २६८, १	
हारान्वितगण	८५, १२		हिङ्गनिर्वाण	३७०, ७	
हारि	२६२, १२ । १७				

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
चिह्नपथी	७८, ७	चौरक	३०, १६ । २५६, १७
चिह्नरस	३४०, ४	चौरा	२६५, १५
चिह्नन	१६, ८ । १७६, ८ । १७८, ८ । १७८, १५ । ३११, ६	उडाकृत	८८, २१
चिह्नजी	३११, ६	उडक	३०, १७
चिह्नज	१६२, ३ । ३०६, ८	उड	८८, २०
चिह्नक	६८, ६	उत	१३५, ८
चिह्नन	२०२, १	उतवच	३२६, १
चिह्नम	२१७, ७	उतानन	२५६, १८
चिह्नमा	२१७, ७	उताशन	३, १२ । ७२, ११ । १०१, ६ । २२४, ३
चिह्नयोग	२८४, २	उति	१३५, ८
चित	१३५, ७ । १५०, ८ । १७१, २ । २२७, ७ । २३७, १०	ऊग	१०८, ८
चिताग्रमन	३३६, १६	ऊन	१८८, १७
चिम	२३, १५ । २१३, १ । २२७, ४	ऊर्णा	७५, ४
चिमगिरिस्त्री	१८८, १२	हलोख	५६, १ : २
चिमगुणा	१३३, १८	हन्ना	७५, ४
चिमयस्त	८७, ८	हज	७७, १७
चिमज	७८, १५	हत	१०४, १२ । १३५, १०
चिमजा	७८, १५	हताक	६६, १५
चिमदीधिति	३२७, १२	हद	१७४, १८
चिमात्रि	२८४, १	हदय	२४६, ११
चिमावाति	१६५, १२	हदयक्रम	१५५, ३ । १५६, ४
चिमवत्पत्नी	२४, १५	हङ्गव	२४१, २
चिरण्य	२४८, २०	हघ	२३७, १४ । २४१, २
चिरण्य	२४६, ८	हघा	२४१, ३
चिरण्यगर्भ	११२, ३ । १२८, ४	हन्मवत्	१०६, ८
चिरण्यविकृति	२४८, २०	हमि	३३१, ११
चीन	६८, ८ । १२७, ४ । १८६, ४ । १८८, १६ । २३८, १५ । २४५, ५	हमित	१२८, १० । १५७, ११
चीनाक	६२, १	हमीक	३०, १८ । २४२, ७
चीर	२६२, १५	हमीकेष	१५०, ६ । १६४, १२
		हृष्ट	८७, २ । १४६, १६ । ३३७, १३

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
हृत्कलोमन्	१५७.	११	हेबक	३०.	१८
हेड	८८.	२१	हेजन	२०२.	१
हेडा	८८.	२२	हेजा	३३. १। २०२. १।	
हेठ	८४.	२		३०१. ७; ८	
हेति	१३५.	७	हेजि	३०१. ८	
हेतिभेद	२००.	११	हेमवती	१३६. १६। १६५. १३	
हेतु	१०८. १७। ११०. ७।		होडा	८८. २२	
११३. ३। १३५. ११। १४५. ५।			होट	१३५. ११	
२०५. ३। २३३. १७। २४३. १६।			होम	१३५. ८। २२७. ५	
२५४. २०। ३२२. १२			होमपात्र	३१८. १६	
हेतुसमुत्थ	२८८. १७		होमि	२२७. ५	
हेत्वर्थ	१२४. ८		होगा	२६२. १६	
हेमवर्षणा	११४. २०		होली	३०१. ८	
हेमताड	४२. १०		होलिक	३१. १	
हेमन्	४४. १३। ७५. ५। १८२. ७।		कद	१७४. १७	
२६६. १६। २८३. २०। २८६. २०।			कल	३१६. १२। ३१८. १८	
	२८७. १८		कलविपक्षा	३१८. ४	
हेमपुत्री	२२३. ६		कालिनी	२०१. २०	
हेमपुष्प	२१४. १२		क्री	२५०. ३	
हेमपुष्पक	५१. १५		क्रीण	१०८. ७; ८	
हेमपुष्पिका	५१. १५		क्रीत	१०८. ८। १३५. ८	
हेममान	२६४. ४		क्रीवर्ग	२७. १६। २८७. ६	
हेमज	३११. ७		क्रीविधायक	३०. २०	
हेरम्ब	४२. ७। २०७. १।		क्रेप	२११. १३	
	२१७. ८		क्रेषक	३०. २०	
हेरिक	३०. २०		क्रेषा	३३१. १२	

शब्दरत्नसमन्वयस्य शुद्धिपत्रम् ।

पृष्ठे पङ्क्तिौ चण्डवत्	चण्डवत्
४३. ५ कृत्त्रिक	कृत्त्रिके
६१. १ ङे	ङेः
६३. ५ उवरे	उवरे
७३. ५ द्विजे	द्विजे
७३. १० क्षात्रा	क्षत्रा
७४. १२ पिष्टा	पिष्टा
७८. १५ कुलपोः	कुलपोः
८१. ८ उक्त	उक्त
८०. १२ मक्ष	मक्ष
८३. ८ संज्ञाप	संज्ञाप
१२८. ११ नेष्टौ	नेष्टौ
१६८. १५ मधु	मधु
१७७. १६ मल्या	मल्या
१८२. १२ निष्यन्तो	निष्यन्तो
१८४. १२ मुबन्धो	मुबन्धो
१८५. १३ वधु	वधु
१८६. ६ क्षत्रं	क्षत्रं
२०३. ११ रज्ज्वा	रज्ज्वा
२०६. १६ वैरोचनि	वैरोचनि
२०६. १८ मल्या	मल्या
२१४. १३ पुतकोशा	पुतकोशा
२१५. १ भक्ता	भक्ता
२२४. ६ अहिंसोऽप	अहिंसोऽप
२३०. ११ नान्तरे	नान्तरे

पृष्ठे पङ्क्तिौ चण्डवत्	चण्डवत्
२६३. १२ नय्ये	नय्ये
२६८. ६ वाचने	वाचने
२७५. १० केसारे	केसारे
२८४. ३ पङ्क्त्याने	चतुर्थपङ्क्तिर्वाचा
२८४. ४ पङ्क्त्याने	तृतीयपङ्क्तिर्वाचा
२८४. ४ पृगोटो	पृगोटु
२८६. ६ क्षम	क्षम
२८८. ७ दम्बपोः	दम्बके
३००. ८ निक्षि	लोक्षि
३०५. १८ वक्ष्या	वक्ष्या
३०८. १५ मोतुलो	मानुलो
३०८. २ पुगले	पुगले
३२१. १७ म्दूत्वे	म्दूत्वे
३२३. १३ जिज्ञाति	जिज्ञाति
३२६. ८ क्षिययवे	क्षययवे
३२७. ११ नम्भ	शम्भ
३३१. १ मान	माने
३३१. १४ प्रगृहे	प्रगृहे
३३५. १४ काङ्क्षा	काङ्क्षा
३३८. १० पुल्या	पुल्या
३४१. ५ प्रौच	प्रौच
३४१. ५ गजाहि	गजाहि
३४२. १५ सत्ता	सत्ता

Gaekwad's Oriental Series

CATALOGUE OF BOOKS

1932

ORIENTAL INSTITUTE, BARODA

SELECT OPINIONS

Sylvain Levi : The Gaekwad's Series is standing at the head of the many collections now published in India.

Asiatic Review : It is one of the best series issued in the East as regards the get up of the individual volumes as well as the able editorship of the series and separate works.

Presidential Address, Patna Session of the Oriental Conference : Work of the same class is being done in Mysore, Travancore, Kashmir, Benares, and elsewhere, but the organisation at Baroda appears to lead.

Indian Art and Letters, London : The scientific publications known as the *Oriental Series* of the Maharaja Gaekwar are known to and highly valued by scholars in all parts of the world.

Journal of the Royal Asiatic Society, London : Thanks to enlightened patronage and vigorous management the *Gaekwad's Oriental Series* is going from strength to strength.

GAEKWAD'S ORIENTAL SERIES

Critical editions of unprinted and original works of Oriental Literature, edited by competent scholars, and published by the Oriental Institute, Baroda

I. BOOKS PUBLISHED.

RS. A.

1. **Kāvya-mīmāṃsā** : a work on poetics, by Rājasekhara (880-920 A.D.) : edited by C. D. Dalal and R. Anantakrishna Sastry, 1916. Reissued, 1924 2-4

This book has been set as a text-book by several Universities including Benares, Bombay, and Patna.

2. **Naranārāyaṇānanda** : a poem on the Paurāṇic story of Arjuna and Kṛṣṇa's rambles on Mount Gīrṇar, by Vastupāla, Minister of King Virādhaṇḍa of Dhokha, composed between Samvat 1277 and 1287, i.e., A.D. 1221 and 1231 : edited by C. D. Dalal and R. Anantakrishna Sastry, 1916 *Out of print.*

3. **Tarkasaṅgraha** : a work on Philosophy (refutation of Vaiśeṣika theory of atomic creation) by Anandajñāna or Anandagiri, the famous commentators on Śaṅkarācārya's Bhāṣyas, who flourished in the latter half of the 13th century : edited by T. M. Tripathi, 1917. *Out of print.*

4. **Pārthaparākrama** : a drama describing Arjuna's recovery of the cows of King Virāṭa, by Prahlādanāḍa, the founder of Palanpur and the younger brother of the Paramāra king of Chandravatī (a state in Marwār), and a feudatory of the kings of Guzerat, who was a Yuvarāja in Samvat 1220 or A.D. 1164 : edited by C. D. Dalal, 1917 *Out of print.*

5. **Rāṣṭraudhavarṇa** : an historical poem (Mahākāvya) describing the history of the Bagulas of Mayūragiri, from Rastraudha, king of Kanauj and the originator of the dynasty, to Narayana Shāh of Mayūragiri, by Rudra Kavi, composed in Śaka 1518 or A.D. 1596 : edited by Pandit Embar Krishnamacharya with Introduction by C. D. Dalal, 1917 1-12

6. **Līṅgānuśāsana** : on Grammar, by Vāmana, who lived between the last quarter of the 8th century and the first quarter of the 9th century : edited by C. D. Dalal, 1918 0-8

7. **Vasantavilāsa** : an historical poem (Mahākāvya) describing the life of Vastupāla and the history of

- Guzerat, by Bālachandrasūri (from Modhera or Modhera in Kadi Prant, Baroda State), contemporary of Vastupala, composed after his death for his son in Samvat 1296 (A.D. 1240) : edited by C. D. Dalal, 1917 1-8
8. **Rūpakāṣaṭkam** : six dramas by Vatsarāja, minister of Paramardideva of Kalinjara, who lived between the 2nd half of the 12th and the 1st quarter of 13th century : edited by C. D. Dalal, 1918 .. 2-4
9. **Mohaparājaya** : an allegorical drama describing the overcoming of King Moha (Temptation), or the conversion of Kumarapala, the Chalukya King of Guzerat, to Jainism, by Yasahpala, an officer of King Ajaya-deva, son of Kumarapala, who reigned from A.D. 1229 to 1232 : edited by Muni Chaturvijayaji with Introduction and Appendices by C. D. Dalal, 1918 .. 2-0
10. **Hammiramadamardana** : a drama glorifying the two brothers, Vastupala and Tejahpala, and their King Viradhavala of Dholka, by Jayasimhasūri, pupil of Virasūri, and an Acarya of the temple of Munisuvrata at Broach, composed between Samvat 1276 and 1286 or A.D. 1220 and 1239 : edited by C. D. Dalal, 1920 2-0
11. **Udayasundarikathā** : a romance (Campū, in prose and poetry) by Soddhala, a contemporary of and patronised by the three brothers, Chelittaraja, Nagarjuna, and Mummugiraja, successive rulers of Konkan, composed between A.D. 1026 and 1050 : edited by C. D. Dalal and Pandit Embar Krishnamacharya, 1920 .. 2-4
12. **Mahāvidyāvidambana** : a work on Nyaya Philosophy, by Bhatta Vālidra who lived about A.D. 1210 to 1274 : edited by M. R. Telang, 1920 .. 2-8
13. **Prācinagurjarakāvysaṅgraha** : a collection of old Guzerati poems dating from 12th to 15th centuries A.D. : edited by C. D. Dalal, 1920 .. 2-4
14. **Kumārāpālpratibodha** : a biographical work in Prakṛta, by Somaprabhācharya, composed in Samvat 1241 or A.D. 1195 : edited by Muni Jinavijayaji, 1920 7-8
15. **Gaṇakārikā** : a work on Philosophy (Pāsupata School), by Bhāsarvajña who lived in the 2nd half of the 10th century : edited by C. D. Dalal, 1921 .. 1-4
16. **Saṅgītamakaranda** : a work on Music, by Narada : edited by M. R. Telang, 1920 .. 2-0
17. **Kavīndrācārya List** : list of Sanskrit works in the collection of Kavīndrācārya, a Benares Pandit (1656 A.D.) : edited by R. Anantakrishna Shastri, with a foreword by Dr. Ganganatha Jha, 1921 .. 0-12
18. **Vārūhagṛhyasūtra** : Vedic ritual (domestic) of the Yajurveda : edited by Dr. R. Shamasastri, 1920 .. 0-10
19. **Lekhapaddhati** : a collection of models of state and private documents, dating from 8th to 15th centuries A.D. :

	Rs. A.
edited by C. D. Dalal and G. K. Shrigondekar, 1925	2-0
20. Bhaviṣayattakahū or Pañcamīkahū : a romance in Apabhraṃśa language, by Dhanapāla (<i>circa</i> 12th century) : edited by C. D. Dalal and Dr. P. D. Gune, 1923	6 0
21. A Descriptive Catalogue of the Palm-leaf and Important Paper MSS. in the Bhandars at Jessalmere , compiled by C. D. Dalal and edited by Pandit L. B. Gandhi, 1923	3 4
22. Paraśurāmakalpasūtra : a work on Tantra, with commentary by Ramesvara : edited by A. Mahadeva Sastry, B.A., 1923	<i>Out of print.</i>
23. Nityotsava : a supplement to the Paraśurāmakalpasūtra by Umanandanātha : edited by A. Mahadeva Sastry, B.A., 1923. Second revised edition by Swami Tirvikrama Tirtha, 1930	5 0
24. Tantrarāhasya : a work on the Prabhakara School of Pūrvaṃmīmāṃsā, by Ramanujacarya : edited by Dr. R. Shamasastri, 1923	1 8
25. 32. Samarāṅgaṇa : a work on architecture, town-planning, and engineering, by King Bhoja of Dhara (11th century) : edited by Mahamahopadhyaya T. Ganapati Shastri, Ph.D. Illustrated. 2 vols., 1924-1925	10 0
26. 41. Sādhana-mālā : a Buddhist Tantric text of rituals, dated 1165 A.D., consisting of 312 small works, composed by distinguished writers : edited by Benoytosh Bhattacharyya, M.A., Ph.D. Illustrated. 2 vols., 1925-1928	14 0
27. A Descriptive Catalogue of MSS. in the Central Library, Baroda : vol. I (Veda, Vedāṅgana, and Upaniṣads), compiled by G. K. Shrigondekar, M.A., and K. S. Ramaswami Shastri, with a Preface by B. Bhattacharyya, Ph.D., 1925	6 0
28. Mānasollāsa or Abhilāṣitārthacintāmaṇi : an encyclopedic work treating of one hundred different topics connected with the Royal household and the Royal court, by Somesvara-deva, a Chalukya king of the 12th century : edited by G. K. Shrigondekar, M.A., 3 vols., vol. I, 1925	2 12
29. Nalavilāsa : a drama by Rāmachandrasūri, pupil of Hemachandrasūri describing the Paurāṇika story of Nala and Damayanti : edited by G. K. Shrigondekar, M.A., and L. B. Gandhi, 1926	2 4
30. 31. Tattvasaṅgraha : a Buddhist philosophical work of the 8th century, by Santarakṣita, a Professor at Nalanda with Pañjikā (commentary) by his disciple Kamalaśīla, also a Professor at Nalanda : edited by Pandit Embar Krishnamacharya with a Foreword in English by B. Bhattacharyya, M.A., Ph.D., 2 vols., 1926	24-0

- 33, 34. **Mirat-i-Ahmadi**: by Ali Mahammad Khan, the last Moghul Dewan of Gujarat: edited in the original Persian by Syed Nawab Ali, M.A., Professor of Persian, Baroda College, 2 vols., illustrated, 1926-1928 .. 19-8
35. **Mānavagṛhyasūtra**: a work on Vedic ritual (domestic) of the Yajurveda with the Bhāṣya of Aśtāvakra: edited with an introduction in Sanskrit by Pandit Rāmakrishna Harshaji Śāstri, with a Preface by Prof. B. C. Lele, 1926 .. 5-0
36. **Nāṭyaśāstra**: of Bharata with the commentary of Abhinavagupta of Kashmir: edited by M. Ramakrishna Kavi, M.A., 4 vols., vol. I, illustrated, 1926 .. 6-0
37. **Apabhramśakāvya**trayī: consisting of three works, the Carcari, Upadesarasaṃyana, and Kālasvarūpakulaka, by Jinadatta Sūri (12th century) with commentaries: edited with an elaborate introduction in Sanskrit by L. B. Gandhi, 1927 .. 4-0
38. **Nyāyapraveśa**, Part I (Sanskrit Text): on Buddhist Logic of Dinnāga, with commentaries of Haribhadra Sūri and Pārśvadeva: edited by Principal A. B. Dhruva, M.A., LL.B., Pro-Vice-Chancellor, Hindu University, Benares, 1930 .. 4-0
39. **Nyāyapraveśa**, Part II (Tibetan Text): edited with introduction, notes, appendices, etc., by Pandit Vidhusekhara Bhattacharyya, Principal, Vidyabhavana, Visvabharati, 1927 .. 1-8
40. **Advayavajrasaṅgraha**: consisting of twenty short works on Buddhist philosophy by Advayavajra, a Buddhist savant belonging to the 11th century A.D., edited by Mahāmahopādhyāya Dr. Haraprasad Sastri, M.A., C.I.E., Hon. D.Litt., 1927 .. 2-0
- 42, 60. **Kalpadrakośa**: standard work on Sanskrit Lexicography, by Keśava: edited with an elaborate introduction by the late Pandit Ramavatara Sharma, Sahityacharya, M.A., of Patna and index by Pandit Shrikant Sharma, 2 vols., vol. I (text), vol. II (index), 1928-1932 .. 14-0
43. **Mirat-i-Ahmadi Supplement**: by Ali Muhammad Khan. Translated into English from the original Persian by Mr. C. N. Seddon, I.C.S. (*retired*), and Prof. Syed Nawab Ali, M.A. Illustrated. Corrected reissue, 1928 .. 6-8
44. **Two Vajrayāna Works**: comprising Prajñopāyavinīcayasiddhi of Anāṅgavajra and Jñānasiddhi of Indrabhūti—two important works belonging to the little known Tantra school of Buddhism (8th century A.D.): edited by B. Bhattacharyya, Ph.D., 1929 .. 3-0
45. **Bhāvaprakāśana**: of Sāradātanaya, a comprehensive work on Dramaturgy and Rasa, belonging to A.D. 1175-1250; edited by His Holiness Yadugiri Yatiraja Swami, Melkot, and K. S. Ramaswami Sastri, Oriental Institute, Baroda, 1929 .. 7-0

46. **Rāmacarita** : of Abhinanda, Court poet of Hāravarṣa probably the same as Devapāla of the Pala Dynasty of Bengal (cir. 9th century A.D.) : edited by K. S. Ramaswami Sastri, 1929 7-8
47. **Nañjarājayaśobhūṣaṇa** : by Nṛsiṃhakavi *alias* Abhinava Kalidāsa, a work on Sanskrit Poetics and relates to the glorification of Nañjarāja, son of Virabhūpa of Mysore : edited by Pandit E. Krishnamacharya, 1930 5-0
48. **Nāṭyadarpaṇa** : on dramaturgy, by Rāmacandra Sūri with his own commentary : edited by Pandit L. B. Gandhi and G. K. Shrigondekar, M.A. 2 vols., vol. I, 1929 4-8
49. **Pre-Dinnāga Buddhist Texts on Logic from Chinese Sources** : containing the English translation of *Satāsāstra* of Āryadeva, Tibetan text and English translation of *Vigraha-nyāyartanī* of Nāgārjuna and the re-translation into Sanskrit from Chinese of *Upāgahdaya* and *Tarkasāstra* : edited by Prof. Giuseppe Tucci, 1930 9-0
50. **Mirat-i-Ahmadi Supplement** : Persian text giving an account of Guzerat, by Ali Muhammad Khan : edited by Syed Nawab Ali, M.A., Principal, Bahaudin College, Junagadh, 1930 6-0
51. **Triṣaṣṭīśālākāpuruṣacaritra** : of Hemacandra, translated into English with copious notes by Dr. Helen M. Johnson of Osceola, Missouri, U.S.A. 4 vols., vol. I (*Ādīśvaracaritra*), illustrated, 1931 15-0
52. **Daṇḍaviveka** : a comprehensive Penal Code of the ancient Hindus by Vardhamāna of the 15th century A.D. : edited by Mahamahopadhyaya Kamala Kṛṣṇa Smṛtīrthā, 1931 8-8
53. **Tathāgataguhyaka or Guhyasamāja** : the earliest and the most authoritative work of the Tantra School of the Buddhists (3rd century A.D.) : edited by B. Bhattacharyya, Ph.D., 1931 4-4
54. **Jayākhyasamhitā** : an authoritative Pāñcarātra work of the 5th century A.D., highly respected by the South Indian Vaiṣṇavas : edited by Pandit E. Krishnamacharyya of Vadtal, with one illustration in nine colours and a Foreword in English by B. Bhattacharyya, Ph.D., 1931 12-0
55. **Kāvyaśālākārasārasaṃgraha** : of Udbhata with the commentary, probably the same as Udbhata-viveka of Rajanaka Tilaka (11th century A.D.) : edited by K. S. Ramaswami Sastri, 1931 2-0
56. **Pārānanda Sūtra** : an ancient Tantric work of the Hindus in Sūtra form giving details of many practices and rites of a new School of Tantra : edited by Swami Trivikrama Tirtha with a Foreword by B. Bhattacharyya, Ph.D., 1931 3-8

Rs. A.

57. **Ahsan-ut-Tawarikh** : history of the Safawi Period of Persian History, 15th and 16th centuries, by Hasan-i-Rumlu : edited by C. N. Seddon, I.C.S. (retired), Reader in Persian and Marathi, University of Oxford. 2 vols., vol. I (text), 1932 11-0
58. **Padmānanda Mahākāvya** : giving the life history of Rṣabhadeva, the first Tirthankara of the Jainas, by Amarachandra Kavi of the 13th century : edited by H. R. Kapadia, M.A., 1932 14-0
59. **Śabdaratnasamanvaya** : an interesting lexicon of the Nāmartha class in Sanskrit compiled by the Maratha King Sahaji of Tanjore : edited by Pandit Viṭṭhala Śāstri, Sanskrit Pathasala, Baroda, with a Foreword by B. Bhattacharyya, Ph.D., 1932 11-0
61. **Śaktisaṅgama Tantra** : a voluminous compendium of the Hindu Tantra comprising four books on Kālī, Tārā, Sundarī and Chhinnamastā : edited by B. Bhattacharyya, M.A., Ph.D., 4 vols., vol. I, Kalikhaṇḍa, 1932 2 8
62. **Prajñāpāramitās** : commentaries on the Prajñāpāramitā, a Buddhist philosophical work : edited by Giuseppe Tucci, 2 vols., vol. I, 1932 12 0
63. **Tarikh-i-Mubarakshahi** : an authentic and contemporary account of the kings of the Sulṭaniyyat Dynasty of Delhi : translated into English from original Persian by Kamal Krishna Basu, M.A., Professor, T.N.J. College, Bhagalpur, with a Foreword by Sir Jadunath Sarkar, Kt., C.I.E. *Shortly*

II. BOOKS IN THE PRESS.

1. **Nāṭyaśāstra** : edited by M. Ramakrishna Kavi, 4 vols., vol. II.
2. **Mānasollāsa** or **Abhilasīrthacintāmaṇi**, edited by G. K. Shrigondekar, M.A., 3 vols., vol. II.
3. **A Descriptive Catalogue of MSS. in the Oriental Institute, Baroda** (Śrauta, Dharma, and Grihya Sūtras) : compiled by the Library staff, 12 vols., vol. II.
4. **A Descriptive Catalogue of MSS. in the Jain Bhandars at Pattan** : edited from the notes of the late Mr. C. D. Dalal, M.A., by L. B. Gandhi, 2 vols.
5. **Siddhāntabindu** : on Vedānta philosophy, by Madhusūdana Sarasvati with commentary of Puruṣottama : edited by P. C. Divanji, M.A., LL.M.
6. **Portuguese Vocables in Asiatic Languages** : translated into English from Portuguese by Prof. A. X. Soares, M.A., LL.B., Baroda College, Baroda.
7. **Prajñāpāramitās** : commentaries on the Prajñāpāramitā, a Buddhist philosophical work : edited by Prof. Giuseppe Tucci, 2 vols., vol. II.
8. **Śaktisaṅgama Tantra** : comprising four books on Kālī, Tārā, Sundarī, and Chhinnamastā : edited by B. Bhattacharyya, Ph.D., 4 vols., vol. II.

9. **Nāṭyadarpaṇa** : introduction in Sanskrit giving an account of the antiquity and usefulness of the Indian drama, the different theories of Rasa, and an examination of the problems raised by the text, by L. B. Gandhi, 2 vols., vol. II.
10. **Iṣṭasiddhi** : on Vedānta philosophy, by Vimuktatma, disciple of Ayyayātma, with the author's own commentary : edited by M. Hiriyanna, M.A., Retired Professor of Sanskrit, Maharaja's College, Mysore.
11. **Alaṅkāramahodadhī** : a famous work on Sanskrit Poetics composed by Narendraprabha Sūri at the request of Minister Vastupala in 1226 A.D. : edited by Lalchandra B. Gandhi of the Oriental Institute, Baroda.
12. **Sanskrit Texts from Bali** : comprising a large number of Hindu and Buddhist ritualistic, religious and other texts recovered from the islands of Java and Bali with comparisons : edited by Professor Sylvain Lévi.
13. **Sūktimuktāvalī** : a well known Sanskrit work on Anthology, of Jalhana, a contemporary of King Kṛṣṇa of the Hoysala-Yadava Dynasty (A.D. 1247) : edited by Pandit E. Krishnamacharya, Sanskrit Pathashālā, Vaidāt.
14. **Ahsan-ut-Tawarikh** : history of the Safawi period of Persian History : edited by C. N. Seddon, F.C.S. (retired), University of Oxford, 2 vols., vol. II (English translation).
15. **Kāvya-mīmāṃsā** : A Sanskrit work on Poetics of Rājasekhara : third revised edition by K. S. Ramaswami Shastrī of the Oriental Institute, Baroda.
16. **Śabara-Bhāṣya** : on the Mīmāṃsā Sūtras of Jaimini : Translated into English by Mahamahopādhyaya Dr. Ganganath Jha, M.A., D.Litt., etc., Vice-Chancellor, University of Allahabad.
17. **Gaṇḍavyūha** : a Buddhist work describing the history of Sudhana in search of perfect knowledge, and the exploits of Mañjuśrī (3rd century A.D.) : edited by B. Bhattacharyya, Ph.D., 2 vols.
18. **Gaṇitatilakavṛtti** : of Śrīpati with the commentary of Simhatilaka, a non-Jain work on Arithmetic and Algebra with a Jain commentary : edited by H. R. Kapadia, M.A.
19. **Nārāyaṇa Śataka** : a devotional poem of high literary merit by Vidyākara with the commentary of Pītāmbara : edited by Pandit Shrikant Sharma.
20. **Dvādaśāranayacakra** : an ancient polemical treatise giving a resumé of the different philosophical systems with a refutation of the same from the Jain standpoint by Mallavadi Suri with a commentary by Simhasuri Gani : edited by Mani Caturvijayaji.

21. **Gurjararāsāvalī** : a collection of several old Gujarati Rāsas : edited by Messrs. B. K. Thakore, M. D. Desai, and M. C. Modi.
22. **Nāyakarātna** : a commentary on the Nyāyaratnamālā of Pārthasārathi Miśra by Rāmānuja of the Prābhākara School : edited by K. S. Ramaswami Sastri of the Oriental Institute, Baroda.
23. **Mādhavānala-Kāmakandalā** : a romance in old Western Rajasthani by Gaṇapati, a Kāyastha from Amod : edited by M. R. Majumdar, M.A., LL.B.
24. **Rājadharmā-Kaustubha** : an elaborate Smṛti work on Rājadharmā, Rājanīti and the requirements of kings, by Anantadeva : edited by Mahamahopadhyaya Kamala Krishna Smṛtitīrtha.
25. **Parasūramā-Kalpasūtra** : an important work on Tantra with the commentary of Rāmesvara : second revised edition by Swami Trivikrama Tīrtha.
26. **Tarkabhāṣā** : a work on Buddhist Logic, by Mokṣākara Gupta of the Jagaddala monastery : edited with a Sanskrit commentary by Pandit Embar Krishnamacharya of Vadtal.
27. **Triṣaṣṭīśalākāpuruṣacaritra** : of Hemacandra : translated into English by Dr. Helen M. Johnson, 4 vols., vol. II.

For further particulars please communicate with—

THE DIRECTOR,
Oriental Institute, Baroda.

**THE GAEKWAD'S STUDIES IN RELIGION AND
PHILOSOPHY.**

	Rs. A.
1. The Comparative Study of Religions : [Contents : I, the sources and nature of religious truth. II, supernatural beings, good and bad. III, the soul, its nature, origin, and destiny. IV, sin and suffering, salvation and redemption. V, religious practices. VI, the emotional attitude and religious ideals]: by Alban A. Widgery, M.A., 1922	15-0
2. The Philosophy and Theology of Averroes : [Contents : I, a decisive discourse on the delineation of the relation between religion and philosophy. Ia, on the problem of eternal knowledge which Averroes has mentioned in his decisive discourse. II, an exposition of the methods of arguments concerning the doctrines of the faith]: by Mohammad Jamil-ur-Rahman, M.A., 1921. (Cloth Rs. 5)	3-0
3. Religious and Moral Teachings of Al Ghazzali : [Contents : I, the nature of man. II, human freedom and responsibility. III, pride and vanity. IV, friendship and sincerity. V, the nature of love and man's highest happiness. VI, the unity of God. VII, the love of God and its signs. VIII, <i>riza</i> or joyous submission to His will]: translated by Syed Nawab Ali, M.A., 1921	2-0
4. Goods and Bads : being the substance of a series of talks and discussions with H.H. the Maharaja Gaekwad of Baroda. [Contents : introduction. I, physical values. II, intellectual values. III, aesthetic values. IV, moral value. V, religious value. VI, the good life, its unity and attainment]: by Alban G. Widgery, M.A., 1920. (Library edition Rs. 5)	3-0
5. Immortality and other Essays : [Contents : I, philosophy and life. II, immortality. III, morality and religion. IV, Jesus and modern culture. V, the psychology of Christian motive. VI, free Catholicism and non-Christian Religions. VII, Nietzsche and Tolstoi on Morality and Religion. VIII, Sir Oliver Lodge on science and religion. IX, the value of confessions of faith. X, the idea of resurrection. XI, religion and beauty. XII, religion and history. XIII, principles of reform in religion]: by Alban G. Widgery, M.A., 1919. (Cloth Rs. 3)	2-0
6. Confutation of Atheism : a translation of the <i>Hadis-i-Halila</i> or the tradition of the Myrobalan Fruit : translated by Vali Mohammad Chhanganbhai Momin, 1918	0-14
Conduct of Royal Servants : being a collection of verses from the <i>Viramitrodaya</i> with their translations in English, Gujarati, and Marathi: by B. Bhattacharyya, M.A., Ph.D.	0-6

SELLING AGENTS OF THE GAEKWAD'S ORIENTAL SERIES

England

Messrs. Luzac & Co., 46, Great Russell Street, London, W.C. 1.

Messrs. Arthur Probsthain, 41, Great Russell Street, London, W.C. 1.

Messrs. Deighton Bell & Co., 13 & 30, Trinity Street, Cambridge.

Germany

Messrs. Otto Harrassowitz, Buchhandlung und Antiquariat, Querstrasse 14, Leipzig, C. 1.

Austria

Messrs. Gerold & Co., Stefansplatz 8, Vienne.

Calcutta

Messrs. The Book Co., Ltd., 43, College Square.

Messrs. Thacker Spink & Co., 3, Esplanade East.

Banars City

Messrs. Braj Bhusan Das & Co., 405, Thathari Bazar.

Lahore

Messrs. Mehrchand Lachmandass, Sanskrit Book Depot, Said Mitha Street.

Messrs. Motilal Banarsidass, Punjab Sanskrit Book Depot, Said Mitha Street.

Bombay

Messrs. Taraporevala & Sons, Kitab Mahal, Hornby Road.

Messrs. Gopal Narayan & Co., Kalbadevi Road.

Messrs. N. M. Tripathi & Co., Kalbadevi Road.

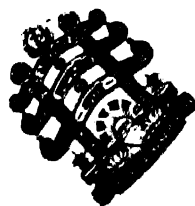
Poona

Oriental Book Supply Agency, 15, Shukrawar Peth.

**यह दुकान अन्त्याहित विधिको पुरस्कारपत्रे की गई थी ।
१५ दिनों के अन्दर वापस आजायी चाहिये ।**

[illegible]

भारतीय ज्ञानपीठ प्रत्यागार, काशी ।

पुस्तक सावधानीसे रखें, और

निर्दिष्ट दिव (१५) के भीतर वापस कर दें